

Levuka: Bible, Unlocked Literal Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Ai vola ni tubutubu i Jisu Karisito , na luve i Tevita, na luve i Eparama. ²A tama i Aisake ko Eparama; ka tama i Jekope ko Aisake; ka tama i Juta kei iratou na tuakana kei iratou na tacina ko Jekope; ³ka tama i Feresi kei Sera ko Juta, a tinadrau ko Tema; ka tama i Esiromi ko Feresi; ka tama i Erami ko Esiromi; ⁴ka tama i Amininatapi ko Erami; ka tama i Nasoni ko Amininatapi; ka tama i Salimoni ko Nasoni; ⁵ka tama i Poasi ko Salimoni, a tinana ko Reapi; ka tama i Opeti ko Poasi, a tinana o Ruci; ka tama i Jese ko Opeti; ⁶ka tama i Tevita na tui ko Jese. Ka tama i Solomoni ko Tevita na tui, a tinana ko koya ka wati i Uraia eliu; ⁷ka tama i Riopoami ko Solomoni; ka tama i Epaia ko Riopoami; ka tama i Asa ko Epaia; ⁸ka tama i Josafati ko Asa; ka tama i Jorami ko Josafati; ka tama i Usaia ko Jorami; ⁹ka tama i Jocani ko Usaia; ka tama i Aasi ko Jocami; ka tama i Esekaia ko Aasi; ¹⁰ka tama i Manasa ko Esekaia; ka tama i Emoni ko Mansa; ka tama i Josaia ko Emoni; ¹¹ka tama i Jekonaia kei iratou na wekana ko Josaia, ni sa yaco na gauna era yadi kinia ki Papiloni. ¹²Ia ni sa yadi voki lia ki Papiloni, sa qai sucu ko Salaciel, a tamana ko Jekonaia; ka tama i Serupapeli ko Salaciel; ¹³ka tama i Epiuta ko Serupapeli; ka tama i Elaiakimi ko Epiuta; ka tama i Asori ko Elaiakimi; ¹⁴ka tama i Setoki ko Asori; ka tama i Akeimi ko Setoki, ka tama i Iiuta ko Akeimi; ¹⁵ka tama i Eliesa ko Iiuta; ka tama i Macani ko Eliesa; ka tama i Jekope ko Macani; ¹⁶ia ko Jekope na tama i Josefa na wati Meri, ko koya sa sucu mai kinia o Jisu, ko koya sa vatokai ko Karisito. ¹⁷Sa qai mani tinikava nai tabatamata kece lia sa vatekivu vata kei Eparama ka yacovi Tevita; ia sai tabatamata e tinikava ko ira sa vatekivu vata kei Tevita ka yacovia na kena yadi ki Papiloni ka yacovia na Karisito. ¹⁸Ia sa vakoya voki lia na sucu i Jisu Karisito: Sa musu eliu ko Meri na tinana vi Josefa, ia ni rau sa yali mada lia ni viyacovi, sa votu na nona bukete mai vua na Yalo Tabu. ¹⁹Ia sa yalododonu ko Josefa na watina, a sa yali ni via vavotuya, sa lomania me dai tu kinia ka vuni. ²⁰Ia ni sa vananumia tiko ko koya na ka koya, sa qai dua lia na agilosu ni Turaga sa rairai mai vua ena tadra, ka tukunia, I Josefa, na luve i Tevita , kakua ni rere ni yadi Meri na watimu: ka ni sa tubu mai vua na Yalo Tabu na ka sa kunekunetakia: ²¹ia ena vasucumia ko koya e dua na gonetagane; ia mo vayacani koya o Jisu; ka ni sai koya lia ena vabulai ira na nona tamata mai na nodrai valavala ca. ²²Ia sa yaco lia na ka koya, me vayacori sara lia kinia na vosa ni Turaga ko ya sa vosatakia kinia na parofita, ka tukunia, ²³Raicia ena bukete e dua na goneyalewa, ka na vasucumia e dua na gonetagane, Ka na vayacani voki lia ko Immanueli: a kenai balebale, Na Kalou sa tiko vata kei ita. ²⁴Ia sa yadra mai ko Josefa ka sa qai qai ka caka na ka ka tukunia vua na agilosu ni Turaga, a sa yadia na watina: ²⁵a rau sa yali ni viyacovi, sa sucu mada na nona ulumatua na gonetagane; a sa vayacani koya sara lia ko Jisu.

Chapter 2

¹Ia ni sa sucu ko Jisu mai Pecileema e Jutia ena gauna sa tui voki lia kinia ko Eroti, raicia, eso lia na tamata vuku mai natuicake era sa qai mai ki Jerusalemi, ²a ra sa tukunia, Evei ko koya sa sucu me nodra tui na kai Jutia? ni kitou a raicia na nona kalokalo mai na tu i cake, ka kitou sa qai mai me cuva sara lia vua. ³Ia ni sa rogocia ko Eroti na tui, sa kidroa vata kei Jerusalemi taucoko vata kaya: ⁴ia ni sa vasoqoni ira vata kece sara lia na bete levu kei ira voki lia na vunivola ni tamata, sa tarogia ko koya se na sucu beka lia evei na Karisito. ⁵Era sa tukunia vua, Mai Pecileema e Jutia: ni sa vola vakoya na parofita, ⁶Ia ko iko Pecileema, e na vanua ko Juta, Ko sa yali ni lailai sara vi ira na viyasana e Juta: Ni na tubu mai vi iko e dua na Turaga, Ko koya ena lewai ira kece sara lia na noqu tamata na Isireli. ⁷Ia ko Eroti, ni sa kacivi ira vailo na tamata vuku, sa qai tarogia matua vi ira na gauna sa rairai kinia na kalokalo. ⁸A sa talai ira ki Pecileema, ka tukunia, Dou qai vaqara matua sara na gone lailai; ia ni dou sa raicia, tukunia mai vi au, meu qai cuva voki lia vua. ⁹Ia ni ra sa rogocia na vosa ni tui, era sa qai, ka raicia, na kalokalo era a raicia mai natuicake, sa liutaki ira, a sa qai tu vadua, ni sa donumakia na tikinia sa koto kinia na gone lailai. ¹⁰Ia ni sa raicia na kalokalo, era sa reki valevu sara lia. ¹¹Ia ni ra sa curu ki vale, era sa raicia na gone lailai kei Meri na tinana, a ra sa cuva sobu, ka varokoroko sara vua; ia ni ra sa serekia na nodrai solesole kamunaga, era sa vacaboya vua eso nai solisoli; na koula, kei na drega me vakamai, kei na mura. ¹²Ia ni sa vasala vi ira ena tadra na Kalou me ra kakua ni qai voki vi Eroti, era sa lesu voki lia ki na nodra vanua ena sala tani. ¹³Ia ni sa qai tani, raicia sa qai rairai vi Josefa ena tadra e dua na agilosu ni Turaga, ka tukunia, Mo cavu tu, mo yadia na gone lailai kei na tinana, ka tuba ki Ijipita, ka warakia mai kinia na noqu vosa vi iko; ni na vaqara na gone lailai ko Eroti me vamatea. ¹⁴Sa qai cavu tu ko koya, ka yadia na gone lailai kei tinana ena bogi, ka qai ki Ijipita. ¹⁵a sa tiko mai kinia ka yacovia na mate i Eroti: me vayacori kinia na vosa ni Turaga ko ya sa tukunia na parofita, ka tukunia, Au a kacivia na luvequ mai Ijipita: ¹⁶Ia ko Eroti, ni sa qai kila era a vakaisini koya ko ira na tamata vuku, sa cudru valevu sara, ka sa talatala yani, me vamatei ko ira kece lia na gonetagane lailai era sa tiko mai Pecileema, kei na kena viyasana kece lia, ko ira era yabaki yarua kei ira voki lia era lailai sobu, me rautia na gauna ka tarogia matua kinia ko koya vi ira na tamata vuku. ¹⁷Sa qai vayacoria na ka sa vosatakia ko Jeremaia na parofita, ka tukunia, ¹⁸E dua na domo sa rorogo mai Rama, A qoqolou, kei na tagi, kei na somate levu, Sa tagicaki ira na luvena ko Rejeli, A sa bese ni vacegui, ni ra sa yali. ¹⁹Sa mate ko Eroti, sa qai rairai vi Josefa mai Ijipita ena tadra, e dua na agilosu ni Turaga, ²⁰ka tukunia, Mo cavu tu, ka yadia na gone lailai kei tinana, ka qai ki na nodra vanua na Isireli: ni ra sa mate ko ira sa vaqara na gone me ra vamatea. ²¹Sa qai cavu tu ko koya, ka yadia na gone lailai vata kei tinana, a sa qai mai ki na nodra vanua na Isireli. ²²Ia ni sa rogocia na tui mai Jutia ko Ariakeleo nai sosomi kei Eroti na tamana, sa rere ni qai kinia; ia ni sa vasala vua na Kalou ena tadra, sa lesu voki lia ko koya ki na yasayasa va Kalili: ²³a sa qai tiko vadua ki na koro na yacana ko Nasereci, a sa vayacoria kinia na ka era sa vosatakia ko ira na parofita, Ena vatokai ko koya, a kai Nasareci.

Chapter 3

¹Ia ena gauna koya sa qai mai ko Joni na dauvipapitaisotaki, ka dauvunau voli e lomai ni vanua mai Jutia, ²ka tukunia, Dou vivutuni! ni sa voleka na matanitu valomalagi. ³O koya koya sa vosa kinia ko Aisea na parofita, ka tukunia, A domonia e dua sa kacikaci e loma ni vanua, Dou caramakia na sala i Jiova, Caka me dodonu na nona sala. ⁴Ia ko Joni koya, sa vaisulu enai sulu vuti ni kameli, ka vau na tolona ena wa kuli-ni-manumanu; ka sa kena kakana na vodre kei na oni ni vikau. ⁵A sa qai mai vua ko ira mai Jerusalemi kei Jutia taucoko, kei na yasana taucoko sa voleka ki na Joritani, ⁶a sa papitaisotaki ira ko koya ena Joritani, ni ra sa vatusa tiko na nodrai valavala ca. ⁷Ia ni sa raicia sa lewe levu na Farisi kei nai tokani i Setoki, era sa qai mai kei na nona papitaiso, sa tukunia vi ira, Koi ikodou na kawa ni gata, ko cei sa vasalataki ikodou mo dou tuba tani mai na cudru, sa qai tiko mai? ⁸ko koya mo dou vuatakia na vua e kilikili kei na vivutuni. ⁹ia dou kakua ni nanumia mo dou tukunia e lomamudou, A tama i kimamu ko Eparaama: niu sa tukunia vi ikodou, e rawarawa vua na Kalou me vatuburia na vivatu koya me ra luve i Eparaama. ¹⁰Ia na matau sa dai ni kua ena vu ni kau; ka sa ta dai kinia na kau kece lia sa yali ni vuatakia na vua vinaka, a sa dai sara ki na bukawaqa. ¹¹E dina kau sa papitaisotaki ikodou ena wai ni dou sa qai vivutuni: ia ko koya lia ena muri au mai sa levu cake vi kirau, ia na nona vava kau sa yali ni yaga meu yadia: ena papitaisotaki ikodou ko koya ena Yalo Tabu kei na bukawaqa: ¹²a sa tu lia e ligana na nonai sivi ni sila, ka sa na vasavasavatakia sara lia ko koya na sila ni nona rara, ka binia vata lia na nona sila ki na lololo; ka sa va visa ko koya na qana ena bukawaqa e yali ni bokoci rawa. ¹³Sa qai mai Kalili ko Jisu ki na Joritani vi Joni, me papitaisotaki vua. ¹⁴A sa via tarovia ko Joni, ka tukunia, Sa yaga lia vi au mo ni papitaisotaki au, ia koi ikonu ko ni sa qai voki lia mai vi au? ¹⁵A sa saumia ko Jisu, ka tukunia vua, Ia me yaco vakinia mada lia ena gauna koya, ni daru na vayacoria kinia na ka kece sa vinakatia na Kalou.” A sa mani vadonuya kina o Joni. ¹⁶Ia ko Jisu, ni sa papitaisotaki oti, sa cabe sara lia mai wai: ka raicia, sa qai tawase rua vua na lomalagi, a sa raicia ko koya na Yalo ni Kalou ni sa qai sobu mai me vaka na ruve, ka sa mai ro toka lia vua. ¹⁷ka raicia, sa dua na domo mai lomalagi, sa tukunia, O koya lia koya na noqu Gone ni toko, au sa dauvinakatia valevu.

Chapter 4

¹Sa qai yadi Jisu i colo na Yalo Tabu ki na vikau, me dauveretaki koya na tevoro. ²Ia ni sa lolo ko koya ena siga e vasagavulu kei na bogi e vasagavulu, sa qai viakana. ³A sa qai mai vi koya na dauvere, ka tukunia, Kevaka ko sa Luve ni Kalou, mo tukunia mada me vuki mei buli madrai na vivatu koya. ⁴A sa vosa ko koya, ka tukunia, Sa volai, Ena yali ni bula na tamata ena madrai dua loa lia, sa bula lia ena vosa kece lia sa qai mai na gusu ni Kalou. ⁵Sa qai yadi koya na tevoro ki na koro tabu, ka vatikori koya ki dela ni vale ni soro, ⁶a sa tukunia vua, Kevaka ko sa Luve ni Kalou mo rika sobu: ni sa volai, Ena varoti ira na nona agilosu ko koya ena vukumu: Ia era na keveti iko ena ligadra, De dua na siga sa tavutu kinia na yavamu ki na vatu. ⁷Sa tukunia vua ko Jisu, Sa volai voki kinia, Mo kakua ni vatovolei Jiova na nomu Kalou. ⁸Sa yadi koya voki lia na tevoro ki na dua na ulunivanua cecere sara, a sa varaitakia vi koya na matanitu kece lia e vuravura, ki na kedrai ukuuku; ⁹a sa tukunia vua, A ka kece lia koya kau na solia vi iko, kevaka ko na cuva sobu ka varokoroko vi au. ¹⁰Sa qai tukunia vua o Jisu, Mo qai tani, Setani, ni sa volai, Mo varokoroko vi Jiova na nomu Kalou, ia mo qaravi koya dua loa lia. ¹¹Sa qai daini koya sara lia na tevoro, ka raicia, sa qai mai eso na agilosu ka qaravi koya. ¹²Ia ni sa rogocia ko Jisu sa dai ki na vale ni vi vesu ko Joni, sa qai voki ki Kalili; ¹³a sa daini Nasareci, ka sa qai tiko vadua kei Kapenani, o koya sa tu lia ena baravi, enai yalayala kei Sepuloni vata kei Nafitalai: ¹⁴me vayacori kinia na vosa sa tukunia ko Aisea na parofita, ka tukunia, ¹⁵A vanua ko Sepuloni, ki na vanua ko Nafitalai, Ena yasayasa ni wai, ena tai kadua ni Joritani, ko Kalili ni vimatanitu tani, ¹⁶Ko ira lia na tamata ka tiko ena butobuto, Era sa raicia na rarama levu; Ia vi ira voki lia ka tiko ena vanua ni mate kei na kenai yaloyalo. Sa cabe cake voki lia na rarama. ¹⁷Mai na gauna lia ko ya sa vatekivu kinia ko Jisu me dauvunau, ka tukunia, Dou vivutuni! ni sa voleka na matanitu valomalagi. ¹⁸A sa qai voli ko Jisu ena baravi mai Kalili, a sa raicia e lewe rua erau vitacini, ko Saimoni sa vatokai ko Pita vata kei Adriu na tacina voki lia, erau sa viritakia na lawa ki wai: ni rau sa gonedau. ¹⁹A sa qai tukunia vi rau ko koya, Drau muri au mai, kau na qisi ikodrau mo drau gonedau ni tamata. ²⁰A rau sa dainia sara lia na nodrau lawa, ka muri koya. ²¹A sa qai tani mai vanua koya ko koya vaka ki liu, a sa raicia e lewe rua voki lia erau vitacini, ko Jemesa na luve i Sepete vata kei Joni na tacina, eratou sa toka vata kei Sepete na tamadrau mai waqa, a rau sa onevia na nodratou lawa; a sa kacivi rau voki lia. ²²A rau sa dainia sara na waqa kei na tamadrau, ka muri koya. ²³A sa viqaiyaki voli e Kalili taucoko ko Jisu, a sa vatavuvuli ena nodra vivalenilotu, a sa vunautakia nai tukutuku vinaka ni matanitu, a sa vabulai ira na tamata mai na mate kece sara lia, kei na malumalumu voki lia. ²⁴A sa rogovaki kinia na kenai rogorogo ki Siria taucoko: a sa yadi vi koya ko ira kece sara lia na tauvimate, a sa tauvi ira na mate tani eso kei na yaluma vata kei ira voki lia sa curumi ira na tevoro vata kei ira voki lia sa tauvi lialia vata kei ira sa tauvi paralasi; a sa vabulai ira ko koya. ²⁵A ra sa lewe levu sara sa muri koya mai Kalili, vi Tikapoli, kei Jerusalemi, kei Jutia, ki na tai kadua lia ni Joritani.

Chapter 5

¹Ia ni sa raicia na lewe levu ko koya, sa cabe ki na ulunivanua; ia ni sa tiko sobu, sa qai mai vi koya ko ira na nona tisapeli: ²a sa vosa ko koya, ka vatavulici ira, ka tukunia: ³Sa kalougata ko ira sa yalomalumumu: ni sa nodra na matanitu valomalagi. ⁴Sa kalougata ko ira sa dautagi: ni ra na vacegui. ⁵Sa kalougata ko ira sa yalomalua: ni ra na taukenia na vanua. ⁶Sa kalougata ko ira sa viakana ka viasomia nai valavala dodonu ni ra na vamaumautaki. ⁷Sa kalougata ko ira e dauloloma: ni sa na lomani. ⁸Sa kalougata ko ira sa yalosavasava: ni ra na raicia na Kalou. ⁹Sa kalougata ko ira sa dau tataro; ni ra na vatokai me luve ni Kalou. ¹⁰Sa kalougata ko ira era sa dau vacacani ena vuku ni valavala dodonu: ni sa nodra na matanitu valomalagi. ¹¹Dou sa kalougata, ni dou sa vasewasewani, ka vacacani, ka vosavacacataki vailasu ena ka kece sara lia e ca, ena vukuqu: ¹²dou reki, ka marau valevu: ni sa levu na kenai sau vi ikodou mai lomalagi: ni sa vakoya na nodra vacacani ira na parofita era sa bula eliu vi ikodou. ¹³Koi ikodou na masima kei vuravura; ia kevaka sa seavu mai na masima na kena tuituina, ena vatuituinataki voki ena cava? sa qai yali ni yaga e dua na ka, me dai sara lia ki tautuba, ka me butukia sobu ko ira na tamata. ¹⁴Koi ikodou na rarama kei vuravura. Na koro sa tara toka ena ulu-ni-vanua sa yali ni tabonaki rawa. ¹⁵Sa yali voki lia ni tutuvakia na cina, ka me qai dai toka e ruku ni varau ni sila, ena kenai tutu lia; sa qai cinavi ira kece sara lia sa tiko e vale. ¹⁶Me caudre vakinia na nomudou rarama ena matadra na tamata, me ra raicia na nomudoui valavala vinaka, ka varokorokotakia na Tamamudou sa tiko mai lomalagi. ¹⁷Dou kakua ni vakasama niu sa qai mai meu vaotia na vunau, se na nodra vavuvuli na parofita; au sa yali ni qai mai meu vaotia, meu vayacoria lia. ¹⁸Ni'u sa tukunia vaidina vi ikodou, Ena takali mada ko lomalagi kei vuravura, ia ena yali ni takali mai na vunau, e dua na matanivola lailai se dua na tikinia lailai sara, ena yaco mada lia na ka kece. ¹⁹Ko koya ena vatokai kinia me lailai sara na matanitu valomalagi, ko koya yadua ena talaidredre mai na vunau koya sa lailai sara lia, ka vatavuvuli kinia vi ira na tamata; me levu ena matanitu valomalagi. ²⁰Niu sa tukunia vi ikodou, Kevaka sa yali ni uasivi cake na nomudoui valavala dodonu ena nodra na vunivola kei ira na Farisi, dou sa yali sara lia ni curu kinia na matanitu valomalagi. ²¹Dou sa rogocia ni sa kainaki vi ira eliu, Mo kakua ni laba; ia ko koya ena laba, ena cudruvi koya na matavilewai; ²²ia ko koya, ka'u sa tukunia vi ikodou, Ko koya yadua sa cudru loa lia vua na wekana, ena cudruvi koya sara lia na matavilewai: ia ko koya ena vosavacacatakia na wekana, ni sa beitakia me ca, ena cudruvi koya na matavilewai levu: ia ko koya ena rurulialitaki koya, ena cudruvi e na bukawaqa mai eli. ²³Ko koya, kevaka ko sa yadia na nomui madrali ki nai cabocabo ni soro, a sa nanumia mai kinia sa dua na ka sa beitaki koya kinia na wekamu; ²⁴dainia tu na nomui madrali ena mata ni cabocabo ni soro, ka mo qai, mo drau vivinakati mada eliu kei na wekamu, mo qai mai ka vacaboya na nomui madrali. ²⁵Kusarawa mo drau vivinakati kei koya sa beitaki iko, ni drau sa qai vata voki lia ena gaunisala; de soli iko ko koya sa beitaki iko vua na turaganilewa, ka soli koya vua na turaganilewa vua na ovisa, ko na qai biu ki na valenivivesu. ²⁶Au sa tukunia vaidina vi koya, Ko na yali sara lia ni sereki mai kinia, ko na saumia kece mada nai lavo. ²⁷Dou sa rogocia sa kainaki vi ira eliu, Mo kakua ni dauyalewa: ²⁸ia ko koya, au sa tukunia vi ikodou, Ko koya yadua ena raicia na yalewa ka me dodomo kinia, sa dauyalewa oti e lomana. ²⁹Ia kevaka sa vacalai iko na matamu i matau, leutia tani, ka dainia tani vi iko: ni sa vinaka vi iko me yali tani e dua na tikimu, ka me kakua ni dai ki eli na yagomu taucoko. ³⁰Ia kevaka sa vacalai iko na ligamu i matau; mudukia tani; ka dainia tani vi iko; ni sa vinaka vi iko me yali tani e dua na tikimu, ka me kakua ni dai na yagomu taucoko. ³¹Sa kainaki voki lia, 'Ko koya sa dainia tani na watina; me solia vua nai vola ni vibiu.' ³²ia koi au, ka'u sa tukunia vi ikodou, Ko koya sa dainia na watina, ke sa yali ni dautagane, sa vavunia na nona dautagane; ia ko koya erau sa viwatini kei koya na yalewa sa dai, sa dauyalewa. ³³"Dou sa rogocia voki lia, ni sa tukunia vi ira eliu, 'Mo kakua ni bubului vailasu, ia mo vayacoria vua na Turaga na ka ko sa bubului kinia.' ³⁴ia koi au, kau sa tukunia vi ikodou, Dou kakua sara lia ni bubului: kakua ki lomalagi, ni sa i tikotiko vaturaga ni Kalou: ³⁵kakua ki vuravura; ni sai tutu ni yavana: kakua ki Jerusalem; ni sa nona koro na Tui levu. ³⁶Mo kakua ni bubului ki na ulumu; ni ko sa yali ni vukicia rawa e dua na drauna me vulavula se loaloa. ³⁷Ia me 'io, na io,' me 'yali na yali,' na nomudou vosa; ia na ka sa levu cake, sa tubu ena ca. ³⁸Dou sa rogocia sa kainaki, Me kenai sau ni mata na mata, ka me kenai sau ni bati na bati, ³⁹Ia koi au, kau sa tukunia vi ikodou, Dou kakua ni visausaumitakia na ca: ia kevaka e dua sa sabicia na balumu i matau, solia voki lia na kena i karua. ⁴⁰Ia kevaka e dua sa via yadi iko vi ira na matavilewai, ka me yadia tani na nomui curucuru, dainia me yadia tani voki lia na nomui tutuvi. ⁴¹Ia kevaka e dua sa vasaurarataki iko mo drau qai voki lia e dua na maille, drau qai lia na kena i karua. ⁴²Solia vua sa mai kerekere vi iko, ia kakua ni vuki tani vua sa via kerea mada e dua na nomu ka. ⁴³Dou sa rogocia sa tukuni lia, Mo lomania na wekamu, ka catia na nomu meca: ⁴⁴ia koi au, ka'u sa tukunia vi ikodou, Dou lomani ira na nomudou meca, vosavinaka vi ira sa rulaki ikodou, caka vinaka vi ira sa cati ikodou, ka masulaki ira sa valialiai ikodou, ka vacacani ikodou; ⁴⁵mo dou luvena na Tamamudou sa tiko mai lomalagi; ni sa vacabea ko koya na nona matanisiga vi ira na tamata ca kei ira voki lia na tamata vinaka, a sa

vataucia mai na uca vi ira na tamata yalododonu, kei ira voki lia na tamata yali ni yalododonu.⁴⁶Ia kevaka dou lomani ira sa lomani ikodou, a cava ena ikodoui sau? era yali lia ni caka vakoya ko ira sa kumunia na vacavacava? ⁴⁷Ia kevaka dou vikidavaki dua loa lia kei ira na wekamudou, a cava dou sa uasivi cake kinia? era yali lia ni caka vakoya ko ira na lewe ni vimatanitu tani? ⁴⁸O koya lia mo dou qai vinaka sara lia, me vaka voki lia sa vinaka sara lia na Tamamudou sa tiko mai lomalagi.

Chapter 6

¹Dou raici ikodou vinaka mo dou kakua ni caka na nomudou loloma ena matadra na tamata, me ra raici ikodou kinia; kevaka e vakoya, ena yali sara na ikodou sau mai vua na Tamamudou sa tiko mai lomalagi. ²Ko koya lia koya, ni ko sa caka lia na loloma, mo kakua ni uvucia na davui e matamu, me vaka lia era dau caka na dauvivakaisini ena vivalenilotu kei na vigaunisala, me ra dokai kinia vi ira na tamata. Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Sa tu lia vi ira na kenai sau. ³Ia ko iko, ni ko sa soli ka ni loloma, me kakua ni kila lia na ligamu i mawi na ka sa caka na ligamu i matau. ⁴me vuni kinia na nomu loloma: ia na Tamamu sa raicia na ka e vuni, ena saumia votu sara lia vi iko. ⁵Ia ni iko sa masu, mo kakua ni vataki ira na dauvivakaisini: ni ra sa vinakatia me ra tu ena vivalenilotu kei na vitutu ni sala ni ra masu, me ra raicia kinia ko ira tamata. Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Sa tu sara lia vi ira na kenai sau. ⁶Ia ko iko, ni ko sa masu, curu sara ki na nomu loqi, ia ni ko sa sogotia na kena darava, masu vua na Tamamu sa tabogo; ia na Tamamu sa raicia na ka e vuni ena saumia votu sara lia vi iko. ⁷Ia ni dou sa masu, kakua ni vosa balabalavu lia, me vataki ira na yali ni lotu; ni ra sa nanumia era na rogocia lia ni ra sa vosa balabalavu. ⁸Ko koya mo dou qai kakua ni vataki ira; ni sa kila eliu na Tamamudou na ka sa yaga vi ikodou, a sa muri na nomudou kerekere vua. ⁹O koya mo dou qai masu vakoya: Tama i kimamu mai lomalagi, Me varokorokotaki na yacamuni. ¹⁰Me yaco na nomuni lewa. Me caka na lomamuni e vuravura me vaka sara lia sa caka mai lomalagi. ¹¹Solia mai vi kimamu ena siga koya na kakana e yaga vi kimamu. ¹²Ia kakua ni cudruvi kimamu ena vuku ni nimamu valavala ca, me vaka kimamu sa yali ni cudruvi ira era sai valavala ca vi kimamu. ¹³Ia kakua ni yadi kimamu ki na vere, ka mo ni vabulai kimamu mai na ca: Ni sa nomuni na lewa, kei na kaukauwa kei na varokoroko, ka yali ni mudu. Emeni. ¹⁴Ia kevaka dou sa yali ni cudruvi ira na tamata sa caka cala, ena yali voki lia ni cudruvi ikodou na Tamamudou valomalagi: ¹⁵Ia kevaka dou sa cudruvi ira lia na tamata sa caka cala, ena cudruvi ikodou voki lia ena vuku ni nomudou caka cala na Tamamudou. ¹⁶Ia ni dou sa lolo, kakua ni vaveveku mata me vataki ira na dauvivakaisini; ni ra sa vatanitakia lia na matadra, me rairai vi ira tamata na nodra lolo. Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Sa tu sara lia vi ira na kenai sau. ¹⁷Ia ko iko, ni ko sa lolo, lumutia na ulumu, ka tavoya na matamu: ¹⁸me kakua ni rairai kinia vi ira na tamata na nomu lolo, vua lia na Tamamu sa tabogo: ia na Tamamu sa raicia na ka sa vuni ena saumia votu sara lia vi iko. ¹⁹Dou kakua ni kumunia vata vi ikodou nai yau e vuravura, e dau vacacania kinia na sarasara ki na veveka, a sa ravabasukia kinia na daubutako me butakocia: ²⁰ia mo dou kumunia vata, na nomudou yau mai lomalagi, sa yali ni vacacani kinia na sarasara se na veveka, a sa yali ni ravabasukia kinia na daubutako me butakocia: ²¹ni na tiko voki lia na yalomudou ena yasana sa tiko kinia na nomudou yau. ²²A cina ni yago na mata; o koya koya sa vinaka na matamu, ena rarama sara lia kinia na yagomu taucoko. ²³Ia kevaka e ca na matamu, ena butobuto na yagomu taucoko. Ia kevaka sa butobuto na rarama sa tu e lomamu, ena vavei na kena levu ni butobuto koya! ²⁴Sa yali e dua na tamata sa qaravia rawa e lewe rua na turaga; ni na catia e dua, ka lomani koya kadua; se na kabitia e dua, ka beci koya kadua. Dou sa yali ni qaravia rawa na Kalou kei na yau. ²⁵Ko koya lia au sa tukunia kinia vi ikodou, Mo dou kakua ni lomaocaoca ena vuku ni nomudou bula, ena ka mo dou kania, se na ka mo dou somia: se ena vuku ni yagomodou, ena ka mo dou vaisulu kinia. Sa ka levu na bula, na kakana na ka lailai, se yali? a yago voki lia na ka levu, a ka lailai nai sulu, se yali? ²⁶Dou raicia na manumanu vuka; ni ra sa yali ni dau vikabukaburaki, se dau tamusukia, se dau kumunia vata ki na lololo; a sa vakani ira na Tamamudou valomalagi. Dou sa yali beka ni yaga valevu cake sara vi ira? ²⁷Ia ko cei vi ikodou, ni sa lomaocaoca, sa rawarawa me vakuria valailai lia na siga ni nona bula? ²⁸Ia dou sa lomaocaoca vacava ena vuku ni sulu? Dou vananumia na viavia ni vikau, era sa tubu vavei: era sa yali ni daucakacaka, se dautali: ²⁹ia ka'u sa tukunia vi ikodou, ko Solomoni ena nonai ukuuku kece lia sa yali ni vaisulu me vaka lia e dua vi ira koya. ³⁰Ia kevaka sa vasulumia vakoya na Kalou na co ni vikau, ka tu ni kua, a sa dai sara lia ki na lovo ena savulaci ena yali lia ni gu valevu cake me vasulumi ikodou, koi ikodou sa lailai na nomudou vabautia? ³¹O koya mo dou qai kakua ni lomaocaoca, sa tukunia, A cava eda na kania? se, A cava eda na somia? se, A cava eda na vaisulu kinia? ³²ni sa dau vaqara na ka kece lia ko ira na lewe ni vivanua: ni sa kila na Tamamudou valomalagi sa yaga lia vi ikodou na ka kece lia koya. ³³ia dou vaqara taumada na matanitu ni Kalou, kei na nona yalododonu: ia ena soli me kenai kuri vi ikodou na ka kece voki lia koya. ³⁴O koya mo dou qai kakua ni lomaocaoca na savulaci: ena lomaocaoca na savulaci ena vuku ni kena ka. Sa rautia na siga na kena ca. ⁴⁶Ia ka vakaevai ni dou sa kacivi au, "Turaga, Turaga", ka yali ni caka na ka au sa tukunia? ⁴⁷O koya yadua sa qai mai vi au, ka rogocia na noqu vosa, ka muria, au na vatakila vei ikodou na tamata e rau sa tautauvata kaya. ⁴⁸E rau sa tautauvata ki na tamata sa tara e dua na nona vale, ni sa kelia va titobu, ka tauyavutakia e na dela ni vatu: ia ni sa yaco na waluvu, sa coka vakaukauwa na vale gona na dobu, a sa yali ni yavalati rawa: ni sa tauyavutaki e na dela ni vatu.

Chapter 7

¹Dou kakua ni daulelewa, de dou lewai. ²Ia na lewa, dou na caka, dou na lewai kinia: kei na varau dou sa varautakia, ena varautaki voki lia vi ikodou. ³Ia ka vaevei, ni iko sa raicia, na malamala ena mata ni wekamu, ka ko sa yali ni nanumia na kau e matamu? ⁴Se ko na tukunia vaevei vua na wekamu, Me'u leutia mada na malamala mai na matamu; ka raicia, sa tu e matamu na kau? ⁵Na dau vivakaisini, mo cavutia mada eliu na kau mai na matamu; ia ko na qai raicia vinaka mo leutia na malamala mai na mata ni wekamu. ⁶Dou kakua ni solia na ka tabu vi ira lia na koli, se dainia na nomudou mata-ni-civa e matadra na vuaka, de ra butukia sobu e yavadra, ka vuki mai ka basuraki ikodou. ⁷Dou kerekere, ka na soli vi ikodou: dou vaqara ka dou na raicia; dou tukituki, ka na dolavi voki lia vi ikodou. ⁸ni sa rawatia ko koya yadua sa kerekere; ka sa raicia ko koya sa vaqara ka na dolavi lia vua sa tukituki. ⁹Se ko cei lia vi ikodou, kevaka e kere madrai na luvena, ena solia vua e dua na watu? ¹⁰se kere ika, ena solia vua e dua na gata? ¹¹Ia kevaka dou sa kila koi ikodou na tamata ca, mo dou solia na ka vinaka vi ira na luvemudou; sa na gu valevu cake, me solia na veika vinaka na Tamamudou mai lomalagi vi ira voki lia sa kerekere vua. ¹²Ko koya, na ka vayadua lia, dou sa vinakatia me ra caka lia vi ikodou na tamata, dou caka va voki lia vi ira; ni sa vakoya na vunau kei ira na parofita. ¹³Dou curu ki na matamata ni koro qiqo: ni sa galala na matamata-ni-koro, ka rabailevu na sala, sa basika kinia ki na rusa, a ra sa lewe levu sa curu sara kinia; ¹⁴ni sa qiqo na matamata-ni-koro, ka rabalailai na sala, sa basika kinia kei na bula, a ra sa lewe lailai sa raicia. ¹⁵Ia dou qarauni ikodou vinaka mai vi ira nai vavuvuli vailasu, era sa qai mai vi ikodou ka vaisulu lia vaka na sipi, a ra sa wolifa daukata e lomadra. ¹⁶Dou na kilai ira sara lia ena vuadra, Sa taucia li na vua-ni-vaini mai na co- vavotona, se na lolo mai na soni? ¹⁷sa vakinia sa vuatakia na vua vinaka na kau vinaka kece sara lia, a sa vuatakia na vua ca na kau ca. ¹⁸E yali na kau vinaka me vuatakia rawa na vua ca, se na kau ca me vuatakia rawa na vua vinaka. ¹⁹Na kau va yadua sara lia sa yali ni vuatakia na vua vinaka sa ta tani, ka dai ki na bukawaqa. ²⁰E dina sara lia, dou na kilai ira ena vuadra. ²¹Ena yali ni curu sara ki na matanitu valomalagi ko ira kece lia sa tukunia vi au, Turaga , Turaga; ko koya lia sa caka na loma i Tamaqu sa tiko lia mai lomalagi. ²²Era na lewe levu ena tukunia vi iko ena siga koya, Ikonu na Turaga, na Turaga, kimamu sa yali lia ni vavuvuli ena yacamuni? ka tovoci ira na tevero ena yacamuni? ka caka na cakacaka mana e levu ena yacamuni? ²³Ia ka'u na qai tukunia vi ira, Au sa yali sara ni kilai ikodou; dou qai tani vi au, koi ikodou sa dau caka nai valavala ca. ²⁴Ia ko koya yadua sa rogocia na noqu vosa koya, ka caka, ka'u na vatautauvatakia ki na tamata vuku, sa tara na nona vale ena dela ni watu: ²⁵a sa tau mai na uca, ka coka lia mai na dobui, ka liwa na cagi, ka tabakia sara lia na vale ko ya; a sa yali ni bale: ni sa tauyavutaki voki lia ena watu. ²⁶Ia ko koya yadua sa rogocia na noqu vosa koya? ka yali ni caka, ena tautauvataki lia kei na tamata lialia, sa tara na nona vale ena dela ni nuku. ²⁷a sa tau mai na uca, ka coka mai na dobui, ka liwa voki lia na cagi, ka tabakia na vale ko ya; a sa bale kinia: ia na ka levu lia na kena bale. ²⁸A sa yaco, ni sa tinia lia na nona vosa koya o Jisu, era sa kurabui sara lia na lewe levu ena nonai vavuvuli. ²⁹Ni sa vatavulici ira me vaka e dua na sa tu lia vua na lewa, ka yali sara lia ni vataki ira na nodra vu-ni-vola.

Chapter 8

¹Ia ni sa qai sobu mai na ulu-ni-vanua ko koya, era sa lewe levu sara lia sa muri koya. ²Ka raicia, sa dua na tamata vukavuka sa qai mai ka cuva vua, ka tukunia, ko ni sa vasavasavataki au rawa. ³A sa dodokia sara lia na ligana ko Jisu, ka tarai koya, ka tukunia, Au sa vinakatia; mo savasava mai. A sa savasava vasauri lia na nona vukavuka. ⁴A sa tukunia vua ko Jisu, Raicia mo kakua mada ni tukunia vua e dua; ia mo qai sara ka varaitaki iko vua na bete, ka vacaboya na madrali sa varotia ko Mosese, me kenai vaidinadina vi ira voki lia. ⁵Ia ni sa curu ko koya ki Kapenaumi, sa qai mai vua e dua na turaga ni valu, ka masutia, ⁶ka tukunia, Noqu Turaga, sa davo koto mai nitou na noqu tamata sa tauvi paralasi, a sa yaluma valevu sara lia. ⁷A sa tukunia vua ko Jisu, Au na qai vabulai koya. ⁸Sa qai vosa na turaga ni valu, ka tukunia, Na Turaga, au sa yali ni yaga mo ni curu lia ki na noqu vale: mo ni cavutia lia na vosa, ena bula kinia na noqu tamata: ⁹niu sa turaga lailai koi au kau sa lewa lia na sotia eso: ia kau sa tukunia vua e dua, Mo qai, sa qai voki lia; ka tukunia vua e dua tani, Mo qai mai, a sa qai mai; ka tukunia vi noqu tamata, Mo caka lia koya, a sa caka. ¹⁰Ia ni sa rogocia ko Jisu, sa kurabui, a sa tukunia vi ira era sa muri tiko, Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Au sa yali ni raicia voki lia vi ira na Isireli e dua na vabautia levu vakoya. ¹¹Au sa tukunia voki lia vi ikodou ni ra na lewe levu era na qai mai natuicake, mai ra voki lia; ka tiko sobu kei Eparama, Aisake vata kei Jekope, ena matanitu valomalagi: ¹²ia ko ira na gone ni matanitu era dai ki na butobuto e tautuba; era na dau tagi kinia ka vasequruquru bati. ¹³Sa qai tukunia vua na turaga ni valu o Jisu, mo qai lia; ia me vaka ko sa vabautia, me yaco sara lia vi iko. A sa bula lia na nona tamata ena tiki ni siga koya. ¹⁴A sa qai ki na vale ni Pita ko Jisu. A sa raicia na tina ni watina, sa davo koto, ka tauvi-katakata. ¹⁵A sa tara na ligana ko koya, a sa takali na katakata: a sa tu cake ko koya ka qaravi ratou. ¹⁶Ia ni sa qai raiyavi, sa yadi mai vi koya e lewe levu sa curumu ira na tevero eso: a sa tovoci ira na tevero ena vosa, a sa vabulai ira kece lia sa tauvimate: ¹⁷O koya sa vayacoria kinia na vosa sa tukunia ko Aisake na parofita, ka tukunia, O koya lia sa yadia vua na noda malumalumu, ka cola na noda mate. ¹⁸Ia ni sa raicia ko Jisu, era sa lewe levu sara sa vavolivoliti koya, sa tukunia me caka na qai ki tai kadua. ¹⁹A sa qai mai e dua na vunivola ka tukunia vua, Vavuvuli, au na muri ikonu ki na viyasana ko na qai kinia. ²⁰Sa qai tukunia vua o Jisu, Sa vaqara na fokise, a sa vairoro na manumanu vuka, ia na Luve ni tamata, sa yali vua na tikinia me katora kinia na uluna. ²¹A sa dua voki lia na nona tisapeli sa tukunia vua, Ikonu na Turaga, daini au meu qai mada me'u qai ka lai buluti tamaqu. ²²A sa tukunia vua ko Jisu, Mo muri au; ka dainia na mate me ra bulutia na nodra mate. ²³Ia ni sa qai lia me vodokia na waqa ko koya, era sa muri koya na nona tisapeli. ²⁴Ka raicia, sa tubu na cava levu ena wasawasa, a sa luvu na waqa ena biau: a sa moce ko koya. ²⁵Sa qai mai ko ira na nona tisapeli, ka vayadrati koya, ka tukunia, Ikonu na Turaga, vabulai ita: eda sa mate. ²⁶A sa tukunia vi ira ko koya, Dou sa rere ena vuku ni cava, koi ikodou sa lailai na nomudou vabautia? Sa qai tu cake ko koya, ka vunaucia na cagi ki na wasawasa; a sa maravu sara mai. ²⁷A sa kidacala ko ira na tamata, ka tukunia, E va beka lia evei nai tovo ni tamata koya, ni sa talairawarawa vua na cagi ki na wasawasa. ²⁸Ia ni sa yaco ko koya ki tai kadua, ki na nodra vanua na kai Kerikesa, sa sota lia e lewe rua sa curumi rau eso na tevero, erau sa qai mai nai bulubulu, a rau sa yalo-cudrucudru lia, a sa yali kinia na tamata sa qai rawa ena sala koya. ²⁹Ka raicia, era sa qoqolou, ka tukunia, E vaevei koi ikodou, Ikonu Jisu na luve ni Kalou? ko ni sa qai beka mai ki ke me vararawataki kimamu ni sa yali ni yaco na kena gauna? ³⁰A sa dua na qele ni vuaka levu sa vakani, sa tu lia vayawa kei ira. ³²A sa sa masuti koya ko ira na tevero, ka tukunia, Kevaka ko sa tovoci kimamu, dainia me kimamu curumia na qele ni vuaka. ³¹A sa tukunia vi ira ko koya, Dou qai lia. A ra sa qai tani, ka ra sa curumia na qele ni vuaka; ka raicia sa cici sara na qele ni vuaka taucoko ena baba ki na wai, ka ra sa mate lia ena wai. ³³Ia ko ira sa vakania, era sa tuba, ka qai ki na koro, ka tukunia na ka kece lia, kei na ka sa yaco vi rau ka curumi rau ko ira na tevero. ³⁴Ka raicia, era sa qai kece yani na lewe ni koro me ra tavaki Jisu: ia ni ra sa raici koya, era sa masutia me qai tani yani ena nodra vanua.

Chapter 9

¹A sa vodo ko koya ki waqa, ka qai ki tai kadua, ka yaco lia ki na nona koro. ²Ka raicia, sa yadi mai vua e dua na tamata sa tauvi-paralasi, a sa davo koto ena dua nai mocemoce: ia ni sa raicia o Jisu na nodra vabautia, sa tukunia vua na tauvi-paralasi, Na luvequ, mo vacegu; ni sa bokoci na nomui valavala ca. ³Ka raicia, eso na vunivola sa tukunia e lomadra, Ko koya sa vosavacacatakia na Kalou. ⁴A sa kila na nodra nanumia ko Jisu, ka tukunia, A cava dou sa nanumia va ca kinia ena lomamudou? ⁵a cava vi rau e rawarawa cake, me tukunia, Sa bokoci na nomui valavala ca; se me tukunia, Mo tu cake, ka qai voli? ⁶ia mo dou kila kinia sa rawatia na Luve ni tamata e vuravura me bokocia nai valavala ca, (sa qai tukunia ko koya vua sa tauvi-paralasi) Mo tu cake, ka yadia na nomui mocemoce, ka qai sara ki na nomu vale. ⁷A sa tu cake sara lia ko koya, ka qai ki na nona vale. ⁸Ia ni sa raicia ko ira na lewe levu, era sa kurabui, ka varokorokotakia na Kalou, ni sa solia ko koya na kaukauwa vakoya vi ira na tamata. ⁹A sa qai tani mai vanua koya ko Jisu, a sa raicia e dua na tamata na yacana ko Maciu, sa tiko ena vale ni soli vacavacava; a sa tukunia vi koya, Muri au. A sa tu cake ko koya, ka muri koya. ¹⁰Ia ni sa kana tiko mai vale ko koya, raicia, sa lewe levu na kumuni nai vacavacava ki na tamata valavala ca era sa qai mai, ka tiko me kana vata lia kei Jisu vata kei ira na nona tisapeli. ¹¹Ia ni ra sa raicia ko ira na Farisi, era sa tukunia vi ira na nona tisapeli, A cava sa kana vata kinia na nomudou Vavuvuli kei ira sa kumunia nai vacavacava vata kei ira na tamata ca? ¹²Ia ni sa rogocia ko Jisu, sa tukunia vi ira, Sa yali ni yaga na vuniwai vi ira sa bula vinaka, vi ira lia sa tauvimate. ¹³ia dou qai vukicia nai balebale ni vosa koya, Au sa vinakatia na yalo loloma, ka yali nai soro; ni kau sa yali ni qai mai meu kacivi ira na yalododonu, ko ira lia nai valavala ca, me ra vivutuni. ¹⁴Sa qai mai vua ko ira na tisapeli i Joni, ka tukunia, A cava sa lolo valevu kinia koi kimamu kei ira na Farisi, ia na nomu tisaipeli era sa yali ni lolo? A sa tukunia vi ira ko Jisu, Era sa tagi rawa na weka ni tagane sa vawati. ¹⁵A sa tukunia vi ira ko Jisu, Era sa tagi rawa lia na weka ni tagane sa qai vawati, ni sa tiko vata kei ira na tagane sa qai vawati? ena yaco mai na siga, ena yadi tani kinia vi ira na tagane sa qai vawati, ka ra na qai lolo. ¹⁶Ia sa yali na tamata sa cula vata na tiki ni sulu vou, kei na sulu madra, ni sa dresukia nai sulu na tikinia sa botani kinia, a sa qai kadresu valevu kinia. ¹⁷Sa yali voki lia e dua sa vatalocia na waini vou ki na tavaya kuli-ni-manumanu madra: de kacabote na tavaya, ka sa dave yani na waini, ka sa ca na tavaya: ia era sa vatalocia na waini vou ki na tavaya vou, a sa maroroi ruarua kinia. ¹⁸Ni sa tukunia tiko vi ira ko koya na veika koya, raicia, sa dua lia na turaga sa qai mai, ka cuva vua, ka tukunia, Sa qai ciba na luvequ-yalewa: mo ni qai lia mai mo ni tabaki koya ena ligamunu ena bula kinia. ¹⁹Sa qai cavu tu ko Jisu, ka muria koya, kei ira voki lia na nona tisapeli. ²⁰Ka raicia, sa dua na yalewa sa turividralavau ka yabaki tinikarua, sa qai mai ki dakuna, ka tara na tutu ni nonai sulu: ²¹ni sa tukunia e lomana, Kevaka ka'u tara loa lia na nonai sulu, au na vabulai. ²²A sa rai vuki ko Jisu, ka raici koya, ka tukunia, Na luvequ yalewa, mo vacegu; sa vabulai iko na nomu vabautia. A sa bula na yalewa mai na tiki ni siga koya. ²³Ia ni sa tadu ko Jisu ki na vale ni turaga, a sa raici ira era sa dau uvu bitu vata kei ira na lewe levu era sa tagi yaso, ²⁴sa tukunia vi ira ko koya, Dou qai mada lia yani; ni sa yali ni ciba na goneyalewa, sa moce lia. A ra sa dredrevaki koya. ²⁵ia ni ra sa vatalai na lewe levu, sa curu ko koya, a sa tauria na ligana, a sa tu cake na goneyalewa. ²⁶A sa kuruvaki ki na vanua taucoko ko ya na kenai rogorogo. ²⁷Ia ni sa qai tani mai vanua koya ko Jisu, sa muri koya e lewe rua na tamata mataboko, a rau sa kaci, ka tukunia, Na luve i Tevita, lomani kirau mai. ²⁸Ia ni sa curu ki vale ko koya, sa qai mai vua koi rau na tamata mataboko; a sa tukunia vi rau ko Jisu, Drau sa vadinatia niu sa caka rawa na ka koya, se yali? Erau sa tukunia vua, Io, na Turaga. ²⁹Sa qai tara matadrau ko koya, ka tukunia, Me yaco vi ikodrau me vaka na nomudrau vabautia. ³⁰A sa rai na matadrau; a sa varotia matua vi rau ko Jisu, ka tukunia, Raicia me kakua ni kila e dua. ³¹Ia koi rau ni rau sa qai yani, erau sa varogoya na kenai rogorogo ki na vanua taucoko koya. ³²Ia ni ra sa qai ki tautuba, raicia, sa yadi mai vua e dua na tamata galu sa curumia e dua na tevoro. ³³Ia ni sa tovoci tani na tevoro, sa vosa na galu: a ra sa kurabui sara na lewe levu, ka tukunia, Sa yali na ka vakoya sa rairai ena dua na gauna e Isireli. ³⁴A ra sa tukunia na Farisi, Sa tovoci ira na tevoro ko koya ena kaukauwa ni nodra turaga na tevoro. ³⁵A sa qai voli ko Jisu ena vikoro kece lia ki na vikoro lalai, ka vatavuvuli ena nodra vivalenilotu, ka vunautakia, ka vabula kece lia na mate kei na malumalumu kece lia. ³⁶Ia ni sa raicia na lewe levu ko koya, sa lomani ira, ni ra sa malumalumu, ka dai loa tu, me vaka lia na sipi sa yali na nodrai vatawa. ³⁷Sa qai tukunia vi ira na nona tisapeli, E dina sa valewe na yabaki, a ra sa lewe lailai lia nai vatau-ni-were; ³⁸o koya mo dou masuti koya nai Taukei ni were, me tala yani eso nai vatau-ni-were ki na nona were.

Chapter 10

¹A sa kacivi ira mai na nonai tisapeli era lewe tinikarua ko koya, a sa solia vi ira na kaukauwa me ra rawai ira na yalo velavela me ra tovoci ira, ka vabula kece lia na mate, kei na malumalumu kece lia.²Ia koya na yacadra nai apositolo e lewe tinikarua: A kenai matai, ko Saimoni, a yacana voki lia ko Pita vata kei Adriu na tacina; ko Jemesa na luvei Sepete vata kei Joni na tacina: ³ko Filipi vata kei Pacolomiu; ko Tomasi vata kei Maciu na dau kumunia nai vacavacava; ko Jemesa na luve i Alifio vata kei Cateo; ⁴ko Saimoni e dua vi ira sa vatokai Na gumatua vata kei Jutasa Isikarioti, ko koya sa soli koya yani.⁵Sa talai ira na lewe tinikarua koya ko Jisu, a sa varotia vi ira ka tukunia, Dou kakua ni qai ena nodra sala na vimatanitu tani, kakua voki lia ni curu ki na dua na nodra koro na kai Samaria: ⁶ia dou qai lia vi ira na sipi ni mataqali ni Isireli era sa yali tu. ⁷Ia ni dou sa qai tiko, mo dou vunau, ka tukunia, Sa voleka mai na matanitu valomalagi.⁸Dou vabulai ira sa tauvimate, vasavasavataki ira na vukavuka, vaturi ira cake voki na mate sara, tovoci ira na tevero: dou a rawatia loa lia, mo dou solia loa lia.⁹Kakua ni yadia na koula, se na siliva, se na parasa, ena nomudou taga; ¹⁰se na taga ni vaqa ena gaunisala, se rua nai curucuru, se nai vava, se nai titoko: ni sa dodonu me soli vua na tamata daucakacaka na kena kakana.¹¹Ia na koro se na koro lailai vayadua lia dou sa curu kinia, taro lia se ko cei sa yaga kinia; ka qai tiko kaya ka yacovia na nomudou qai tani. ¹²Ia ni dou sa curu ki na vale, dou kidavakia: ¹³ia kevaka sa yaga na vale ko ya, me yaco kinia na nomudou vivacegui: ia kevaka sa yali ni yaga, me suka voki vi ikodou na nomudou vivacegui.¹⁴Ia ko koya sa yali ni vacegui ikodou, se rogocia na nomudou vosa, ni dou sa qai tani ena vale se na koro koya, kureitakia laivi na kuvu-ni-soso mai na yavamudou. ¹⁵Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Ena ca valailai na vanua ko Sotoma kei Komora ena siga ni lewa, ena ca valevu na koro koya.¹⁶Raicia, au sa talai ikodou yani me vaka lia na sipi ena kedra maliwa na wolifa: o koya mo dou qai vuku me vaka lia na gata, ka yalovinaka me vaka lia na ruve. ¹⁷Ia dou qarauni ikodou mai vi ira na tamata, ni ra na soli ikodou yani ki na matavilewai, a ra na vakanakuitaki ikodou ena nodra vivalenilotu; ¹⁸ia dou na yadi ki na matadra na kovana kei na tui ena vukuqu, mei vadinadina vi ira, vi ira voki lia na vimatanitu tani.¹⁹Ia ni ra sa soli ikodou yani, kakua ni lomaocaoca se dou na vosa vaevei se cava dou sa tukunia ni na soli vi ikodou ena tiki ni siga ko ya na ka mo dou vosatakia; ²⁰ni dou na yali ni vosa koi ikodou, ia ena vosa koya na Yalo ni Tamamudou, ena lomamudou.²¹Ia era na dui soli ira yani na vitacini me vamatei vata kei na tamana na luvena: ia era na tu cake na gone vi ira na nodra qase ka vavunia na nodra mate. ²²ia dou na cati vi ira na tamata kece lia ena vuku ni yacaqu: ia ko koya ena vosotia me yacovia nai vataotioti, ena vabulai. ²³Ia ni ra vacacani ikodou, ena dua na koro, dou tuba ki na dua tani: ni'u sa tukunia vaidina vi ikodou. Dou na yali ni vaotia na vikoro e Isireli, ena qai mada mai na Luve ni tamata.²⁴Sa yali na tisapeli me uasivi vua na nonai vavuvuli, se na tamata vua na nona turaga: ²⁵sa rautia na tisapeli, kevaka erau sa tautauvata kei na nona vavuvuli, vua voki lia na tamata kevaka erau sa tautauvata kei na nona turaga. Kevaka era vatoka nai tukutuku nai taukei ni vale ko Pielisipupi, era na caka valevu cake vi ira na nona lewe ni vale!²⁶Ko koya mo dou kakua ni rerevaki ira: ni sa yali na ka vuni me na yali ni varairaitakia; se tabogone na yali ni kilai. ²⁷A ka ka'u tukunia vi ikodou ena butobuto, dou tukunia ena rarama: kei na ka dou rogocia lo ena daligamudou, vunautakia ena dela ni vale. ²⁸Ia kakua ni rerevaki ira era sa vamatea na yago, a ra yali ni rawatia me ra vamatea na yalo, ia dou rerevaki koya lia sa rawatia me va rusa na yalo kei na yago voki lia mai eli. ²⁹Sa yali lia ni volitakia na separo e rua ena dua na facigi? ia ka yali e dua vi rau ena lutu loa lia ki na qele, me tabogo vua na Tamamudou. ³⁰A sa wiliki vayadua lia na drau ni ulumudou. ³¹Ko koya mo dou qai kakua ni rere: dou sa uasivi cake vi ira na separo e levu. ³²Ko koya yadua ena tukuni au ena matadra na tamata, au na tukuni koya voki lia ena mata i Tamaqu sa tiko mai lomalagi. ³³Ia ko koya yadua ena cakitaki au ena matadra na tamata, au na cakitaki koya voki lia ena mata i Tamaqu sa tiko mai lomalagi. ³⁴Dou kakua ni vakasama ni'u sa qai mai me'u yadia mai ki vuravura na vivinakati; au sa yali ni qai mai me'u yadia mai na vivinakati, ai selewau lia. ³⁵Ni ka'u sa qai mai me tawasei rau na vitamani tagane vata kei na vitinani yalewa, kei na vivugoni yalewa voki lia. ³⁶Ia ena nona meca na tamata ko ira na nona lewe ni vale. ³⁷Ko koya sa loloma valevu vi tamana se tinana ka valailai vi koya, sa yali ni yaga vi ikonu, ia ko koya sa loloma valevu vua na luvena tagane se na luvena yalewa ka valailai vi au, sa yali ni yaga vi au. ³⁸Ia ko koya sa yali ni colatia na nona kauveillatai, ka muri au, sa yali ni yaga vi au. ³⁹Ko koya sa maroroya na nona bula, ena vayalia; ia ko koya sa vayalia na nona bula ena vukuqu, ena maroroya. ⁴⁰Ko koya sa vacegui ikodou sa vacegui au; ia ko sa vacegui au sa vacegui koya sa talai koya mai. ⁴¹Ko koya sa vaceguya e dua na parofita, ena rawatia na kenai sau; ko koya sa vaceguya na tamata yalododonu ni sa vatokai me tamata yalododonu, ena rawatia na kena i sau. ⁴²ia ko koya ena solia vua e dua vi ira koya era sa lailai lia na bilo wai liliwa me somia, ni sa vatokai me tisapeli, au sa tukunia vaidina vi ikodou, Ena yali sara ni yali vua na kenai sau.

Chapter 11

¹Ia ko Jisu ni sa vaotia na nona varoti ira na nona tisapeli e lewe tinikarua, sa qai tani mai na vanua koya, ka qai ki vatavuvuli ka vunau ena nodra vikoro. ²Ia ni sa rogocia ko Joni mai na vale ni vivesu na cakacaka i Karisito, sa qai tala e lewe rua na nona tisapeli. ³me tukunia vua, Ko iko beka ko Koya e qai mai, se da warakia e dua tani voki? ⁴A sa vosa ko Jisu, ka tukunia vi rau, Drau qai, ka tukunia vi Joni na veika drau sa rogocia ka raicia. ⁵Era sa rai na mataboko, ka qai na lokiloki, sa vasavasavataki na vukavuka, ka rogo na didivara: sa vaturi cake voki na mate sara, a sa vunautakia nai tukutuku vinaka vi ira na dravudravua. ⁶A sa kalougatia ko koya ena yali ni tarabe ena vukuqu. ⁷Ia ni rau sa qai tani, sa tukunia ko Jisu vi ira na lewe levu ena vuku i Joni. A cava dou a qai via ki na vikau mo dou raicia? a gasau lia sa yavalati ena cagi? ⁸ia ka cava dou a qai via mo dou raicia? a tamata lia sa vaisulu enai sulu malumalumu? raicia, ko ira sa vaisulu enai sulu malumalumu, era sa tiko ena nodrai vivale ni tui. ⁹Ia ka cava dou sa qai via mo dou raicia? a parofita lia? io, au sa tukunia vi ikodou, e dua sa uasivia na parofita. ¹⁰Ni sai koya ka volai vakoya, Raicia, au sa tala na noqu talai me liu e matamu, Ena caramakia ko koya, na nomu sala e matamu. ¹¹Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Sa yali ni tubu e dua vi ira sa sucu mai na yalewa me uasivi vi Joni na dauvipapitaisotaki; ia ko koya sa lailai sara e na matanitu valomalagi sa uasivi vi koya. ¹²Ia mai na gauna i Joni na dauvipapitaisotaki ka yacovia na siga koya, sa rawa na matanitu valomalagi ena gugumatua, ia ko ira sa gumatua sara, era sa taukenia. ¹³Ni ra sa dauvatavuvuli kece lia na parofita kei na vunau ka yacovia na siga i Joni. ¹⁴Ia kevaka dou sa via vabautia, sai koya lia o Ilaija, ko koya sa dodonu me qai mai. ¹⁵Ko koya sa vadaligana me rogocia, me mani rogocia sara lia. ¹⁶Ia ka cava me'u vatautauvatatakia kinia nai tabatamata koya? Sa tautauvata kei ira na gone sa tiko ena rara ni vivoli, ka kaci yani vi ira era sa tiko vata kei ira. ¹⁷ka tukunia, Kitou a uvu bitu vi ikodou, ka dou a yali ni meke, kitou a tagi vi ikodou, ka dou a yali ni tagiyaso. ¹⁸Ni sa qai mai ko Joni ka yali ni daukana se daugunu, a ra sa tukunia, Sa tiko vua e dua na tevoro. ¹⁹Sa qai mai na Luve ni tamata, a sa kana lia ka somi, a ra sa tukunia, Raicia, a tamata daukana, a ra sa dau somi waini, a nodrai tau era kumunia nai vacavacava, kei ira voki lia na tamata i valavala ca. Ia sa vadonuya ena vuku ko ira na luvena. ²⁰Sa qai vatekivu ko koya me vunaucia na vikoro ka caka kinia e levu na nona cakacaka-mana, ni ra sa yali ni vivutuni: ²¹E ca vi iko, Koreseni! e ca vi iko, Peciseita! ke sa caka mai Taia vata kei Saitoni na veika mana ka caka vi ikodrau, ke rau sa vivutuni makawa ena sulu taga kei na dravusa: ²²au sa tukunia voki lia vi ikodrau, Ena ca valailai ko Taia vata kei Saitoni ena siga ni lewa, koi ikodrau, drau na ca valevu. ²³Ko iko voki lia, Kapenaumi, ko sa laveti cake lia ki lomalagi? ko na dai sobu voki ki etesi: ia ke sa caka mai Sotama na veika mana ko caka lia vi iko, ke sa tu lia ka yacovia na siga koya. ²⁴Au sa tukunia lia vi iko, Ena ca valailai ko Sotoma ena siga ni lewa, ko iko, ko na ca valevu. ²⁵Ena gauna ko ya sa vosa kinia ko Jisu, ka tukunia, Au sa vavinavinaka vi ikonu Tamaqu, na Turaga ni lomalagi ki vuravura, ni ikonu sa vunia na veika koya vi ira na vuku ki na yalomatua a sa vatakila lia vi ira na gone lalai. ²⁶sai koya lia, Tamaqu, ni sa vinaka e matamuni me vakoya. ²⁷Sa solia mai vi au ko Tamaqu na ka kece lia: ia ka yali e dua voki e kila na Luvena, a Tamana dua loa lia, ki koya sa vinakatia na Luvena me vatakilai koya vua. ²⁸Dou qai mai vi au, koi ikodou vayadua lia sa oca ka colatia nai colacola bibi, ia kau na vacegui kimudou. ²⁹Vataqaria vi ikodou na noqui vua, ka vuli vi au, ni'u sa yalomalua ka yalomalumalumu: dou na raicia sara kinia na vacegu ni yalomudou. ³⁰Ni sa rawarawa na noqui vua, ka mamada na noqui colacola.

Chapter 12

¹Ena gauna koya sa qai ko Jisu e loma ni viwere ni sila ena siga ni vacecegu, a sa viakana ko ira na nona tisaipeli, ka vatekivu me dolokia na visola ni sila, ka kania. ²Ia ni sa raicia ko ira na Farisi, era sa tukunia vua, Raicia, sa caka ko ira na nomu tisaipeli na ka e yali ni tara me caka ena siga ni vacecegu. ³A sa tukunia vi ira ko koya, Dou sa yali beka ni wilikia na ka sa caka ko Tevita, ni sa via kana, ko koya kei ira sa tiko vata kaya. ⁴Ni sa curu ko koya kina vale ni Kalou, ka kania na madrai dauraici, koya sa yali ni tara vua me kania, se vi ira sa tiko vata kinia, vi ira dua loa lia na bete? ⁵Se dou a yali beka ni wilikia ena vunau, ni ra sa vacacana na siga ni vacecegu ko ira na bete ena valenisoro, ka ra sa yali ni cala kinia? ⁶Ia ka' u sa tukunia vi ikodou, sa dua ena vanua gona sa uasivi cake ena valenisoro. ⁷Ia kevaka dou a kila na kenai balebale ni vosa koya, Au sa vinakatia na yalololoma, ka yali nai soro, dou a yali ni beitaki ira era sa yali ni cala. ⁸Ni sa Turaga voki lia ni siga ni vacecegu na Luveni tamata. ⁹A sa qai tani mai na vanua koya ko koya, ka curu ki na nodra valenilotu. ¹⁰Ka raicia, sa tiko kinia e dua na tamata sa malai na ligana. A ra sa tarogi koya, sa tara beka me caka na vivabulai ena siga ni vacecegu, se yali? ka ni ra via beitaki koya. ¹¹A sa tukunia vi ira ko koya, Ko cei vi ikodou, kevaka e dua na nona sipi sa lutu kina davuke ena siga ni vacecegu, ena yali ni tauria, ka tuberia cake mai? ¹²Ka vaevei na kena uasivi cake na tamata ena sipi! Ko koya lia koya sa tara kinia me caka na ka vinaka ena siga ni vacecegu. ¹³Sa qai tukunia ko koya vua na tamata, Dodokia mai na ligamu. A sa dodokia yani, a sa vabulai, ka yaco me vaka lia na ligana kadua. ¹⁴Sa ra qai curu ki tuba na Farisi, a ra sa bosea, se ra na vamatei koya vaevei. ¹⁵Ia ni sa kila ko Jisu, sa qai tani mai na vanua koya: a sa muri koya na lewe levu, ka sa vabulai ira vayadua lia ko koya: ¹⁶Ka sa varotia vi ira me ra kakua ni tukuni koya: ¹⁷Ko koya kinia sa vayacori kinia na vosa sa tukunia ko Aisea na parofita, ka tukunia. ¹⁸Raicia na noqui talatala, ko koya ka'u digitakia, Na noqu gone ni toko, au sa vinakati koya valevu ena vuni lomaqu: Au na solia vi koya na noqu Yalo Tabu, ia ena tukunia ko koya na lewa dodonu vi ira na vimatanitu tani. ¹⁹Ena yali ni vilet, se domolevu, Ena yali e dua ena rogocia na domona ena saqata ni koro: ²⁰Ena yali ni musukia na gasau sa bibivoro ko koya, se bokocia na wa ni cina e kubou lia, Ka me tala mada yani na lewa dodonu me gumatua: ²¹A ra na vararavi ki na yacana ko ira na vimatanitu tani. ²²Sa qai yadi mai vi koya e dua sa curumia e dua na tevoru, sa mataboko, ka galu voki lia: a sa vabulai koya ko koya, ia sa vosa ka rai kinia ko koya sa mataboko ka galu. ²³A sa kurabui ko ira kece lia na lewe levu, ka tukunia, Ko koya koya na luvei Tevita, se yali? ²⁴Ia ni ra sa rogocia ko ira na Farisi, era sa tukunia, ko koya lia koya e yali ni tovoci ira na tevoru ena ka tani, ena kaukauwa lia i Pielisipupi na nodra turaga na tevoru. ²⁵A sa kila na nodra vanananu ko Jisu, ka tukunia vi ira, A matanitu yadua sa visei vakai koya, ena varusai, kei na koro yadua se na vale sa vivala vakai koya, ena yali ni tudei. ²⁶Ia kevaka sa tovoci Setani ko Setani, sa qai vivala vakai koya lia, ena qai tudei vaevei na nona matanitu? ²⁷Ia kevaka ka'u tovoci ira na tevoru ena kaukawa i Pielisipupi, sa tovoci ira ena kaukauwa i cei ko ira na kai nomudou? o koya lia koya era na valewai ikodou kinia. ²⁸Ia kevaka tovoci ira na tevoru ena kaukauwa ni Yalo ni Kalou, sa qai yaco dina vi ikodou na matanitu ni Kalou. ²⁹Se na rawatia vaevei e dua me curumia na vale ni qaqa, me kovea na nonai yaya, kevaka lia ena yali ni vesukia mada na qaqa ena qai kovea e muri na nonai yau. ³⁰Ko koya lia sa yali ni totaki au, sa to tani; ia ko koya sa yali ni kumunia vata kei au sa dui daidai. ³¹Ko koya koya, kau sa tukunia vi ikodou sa rawa lia me ra kakua ni cudruvia na tamata ena vuku ni nodra valavalaIa ca, kei na nodra vosa ca kece lia; ia sa yali ni rawa me ra kakua ni cudruvia na tamata era sa vosavacacatakia na Yalo Tabu. ³²Ia ko koya yadua sa vosavacacatakia na Luve ni tamata ena rawa me kakua ni cudruvi kinia: ia ko koya yadua sa vosavacacatakia na Yalo Tabu, ena yali sara ni rawa me kakua ni cudruvia, ena gauna koya, se na gauna ena muri mai. ³³Dou valewa ni vinaka na kau, ka vinaka voki lia kinia na vuana: se valewa ni ca na kau, ka ca lia kinia na vuana: ni sa kilai lia na kau ena vuana. ³⁴Koi ikodou na kawa ni gata! dou na rawatia vaevei, ni dou sa tamata ca, mo dou vosatakia na ka vinaka? ni sa vosatakia na gusudra na ka sa oso valevu kinia na lomada. ³⁵A tamata vinaka sa yadia mai na ka vinaka mai na lololo vinaka ni lomana; vata kei na tamata ca sa yadia mai na ka ca mai na lololo ca. ³⁶Ia ka'u sa tukunia vi ikodou, A vosa ca vayadua lia era na cavutia na tamata, era na tarogi kinia ena siga ni lewa: ³⁷ni ko na vadonui ena vuku ni nomu vosa, ka ko na cudruvi voki lia ena vuku ni nomu vosa. ³⁸Sa qai vosa eso na vunivola vata kei na Farisi, ka tukunia, Vavuvuli, kitou sa via raicia edua nai vatakilakila mai vi iko. ³⁹A sa vosa ko koya, ka tukunia vi ira, Sa dauvaqara nai vatakilakila nai tabatamata ca kai valavala vatani: ia ena yali nai vatakilakila me soli kinia, nai vatakilakila lia i Jona na parofita: ⁴⁰ia me vaka ka siga tolu ka bogi tolu ko Jona ena kete ni ika levu; ena siga tolu ka bogi tolu vavoki lia kinia na Luve ni tamata ena loma ni qele. ⁴¹Era na tucake ena vilewai na kai Ninive ka vadinadinatakia na nodra cala nai tabatamata koya, ni ra a vivutuni ena vunau i Jona; ka raica, sa dua eke sa uasivi vi Jona. ⁴²Ena tucake na radi ni ceva ena vilewai ka vadinadinatakia na nodra cala nai tabatamata koya, ni sa qai mai o koya ena yasana vayawa sara e vuravura me rogocia na vuku i Solomoni; ka raicia sa dua eke sa uasivi vi Solomoni. ⁴³Ia ni sa qai tani ena tamata na yalo velavela, sa viqaiyaki voli ena vanua dravuisiga, ni

vaqara nai vavacegu a sa yali ni raicia: ⁴⁴Sa qai tukunia ko koya, au na lesu voki ki na noqu vale kau a qai tani mai kinia; ia ni sa yaco yani sa raicia ni sa lala tu, sa tavirakia, ka ukutakia. ⁴⁵Sa qai qai ko koya, ka yadia vata kaya e lewe vitu voki na yalo sa usaivi vi koya ena ca, a ratou sa curumia ka tiko kinia a sa ca valevu i muri na tamata koya, ka ca valailai e liu. Ena va voki lia kinia vi ira na i tabatamata ca koya. ⁴⁶Ia ni sa vosa tiko lia o koya vi ira na lewe levu, raicia, sa tu e tuba na tinana kei na tacina, a ratou sa via vosa vua. ⁴⁷Sa qai tukunia vua e dua raicia sa tu e tuba na tinamu kei iratou na tacina eratou sa via vosa vi iko. ⁴⁸Sa qai vosa ko koya ka tukunia vi koya sa tukunia vua, Ko cei na tinaqu? se ko cei ko ratou na taciqu? ⁴⁹Sa dodokia na ligana vi ira na nona tisapeli ka tukunia, Raicia na tinaqu kei na taciqu! ⁵⁰Ko koya yadua ena caka na loma i Tamaqu sa tiko mai Lomalagi, sai koya koya na taciqu vata kei na ganequ vata kei na tinaqu.

Chapter 13

¹Ena siga koya sa qai tani mai vale ko Jisu, ka qai ki tiko sobu e matasawa. ²A sa lewe levu sara era sa soqoni vata kei koya, a sa vodoka kinia e dua na waqa ko koya, ka tiko sobu: a sa tu kece lia mai matasawa na lewe levu. ³A sa levu na ka sa vosatakia vi ira ko koya ena vosa vatautauvata, ka tukunia: Raicia sa dua na dauvikaburaki; ⁴ia ni sa kabukaburaki tiko, sa lutu eso ena tutu ni sala, a sa qai mai na manumanu vuka ka kania. ⁵A sa lutu eso ki na vanua vivatu, sa yali ni levu cake kinia na qele: a sa tubu cake vatotolo sara, ni sa yali ni vavaku na kena qele: ⁶ia ni sa cabe na siga, sa malai; ia ni sa yali na wakana, sa raqosa sara. ⁷A sa lutu eso ki na vi wa-vavotona; a sa tubu cake na viwa-vavotona, ka varugutia. ⁸A sa lutu eso ki na vanua vinaka, a sa vuavua vinaka, sa vua i drau eso, a sa onosagavulu eso, a sa tolusagavulu eso. ⁹Ko koya sa vadalgana me rogocia, me mani rogocia sara. ¹⁰Sa qai qai mai ko ira na tisapeli, ka tarogi koya, Ko sa vosa tiko lia vi ira ena vosa vatautauvata ena vuku ni cava? ¹¹Sa qai vosa ko koya, Ni sa soli vi ikodou mo dou kila na veika vuni ni matanitu valomalagi, ia ka yali lia ni soli vi ira. ¹²Ni sa tu vua na tamata e dua na ka, ena qai soli valevu sara lia vua ka levu na nona; ia na tamata sa yali ni tu vua e dua na ka, ena qai yadi tani sara lia mai vua na ka sa tu vua. ¹³Ko koya koya kau sa vosa kinia vi ira ena vosa vatautauvata: ni ra sa raicia ka yali ni raicia; a ra sa rogocia ka yali ni rogocia, ka lecavia tu. ¹⁴Ia sa vayacoria kinia vi ira na parofisa i Aisea, ka vaka, Dou na daurogocia tiko lia, ka lecavia tu; Ia dou na dau raicia tiko lia, ka yali ni raicia; ¹⁵Ni sa uro mai na lomadra na tamata koya, A sa didivara na daligadra, A sa bobo na matadra; De dua na siga ena rai na matadra. Ka rogo na daligadra, Ka kila na lomadra, A ra saumaki mai, Ia ka'u na vabulai ira. ¹⁶A sa kalougata na matamudou, ni dou sa raicia, vata kei na daligamudou, ni dou sa rogocia. ¹⁷Niu sa tukunia vaidina vi ikodou, Era lewe levu na parofita vata kei na tamata yalododonu era a via raicia na ka dou sa raicia, ka ra na yali ni raicia; ka rogocia na ka dou sa rogocia, ka ra a yali ni rogocia. ¹⁸Ko koya mo dou qai rogocia na vosa vatautauvata ni dauvikaburaki: ¹⁹Ni sa dua e rogocia na vosa ni matanitu, ka lecavia tiko, sa qai qai mai na vuni ca, a sa kovea na ka sa kaburaki ki lomana. Sai koya lia koya sa kaburaki ena tutu ni sala. ²⁰Ia ko koya sa kaburaki ena vanua vivatu, sai koya lia koya sa rogocia na vosa, a sa vabautia sara ena reki. ²¹ia ni sa yali na wakana e lomana, sa tu dede valailai lia: ia ni sa tubu na rarawa, se na vivacacani ena vuku ni vosa, sa tarabe sara lia. ²²Ia ko koya sa kaburakia ena viwavavotona, sai koya lia koya sa rogocia na vosa: ia na lomaocaoca ena vuku ni vuravura koya, kei nai yau e dauvivakaisini, sa varugutia na vosa, a sa yali kinia ni vua. ²³Ia ko koya sa kaburaki ena vanua vinaka, sai koya lia koya sa rogocia na vosa, a sa kila na kenai balebale; a sa vua, ka vuai drau eso, sa onosagavulu eso, ka sa tolusagavulu eso. ²⁴Sa dua voki na vosa vatautauvata sa tukunia vi ira ko koya, ka tukunia, Sa vatautauvatakia na matanitu valomalagi kei na dua na tamata sa kaburakia na sila vinaka ena nona were; ²⁵ia ni ra sa moce ko ira na tamata, sa qai mai na nona meca ka kaburakia vata na sila ca e loma ni witi, a sa qai qai yani. ²⁶Ia ni sa tubu mai na sila ka vua, sa qai rairai voki lia na sila ca. ²⁷Sa qai mai vua na kenai taukei ko ira na nona tamata, ka tukunia vua, Ko sa yali saka lia ni kaburakia na sila vinaka ena nomu were? sa qai yadi mai vi na sila ca? ²⁸Sa qai tukunia vi ira ko koya, A ka koya sa caka e dua na meca. A ra sa tukunia vua ko ira na tamata, Ko sa vinakatia beka me kitou qai ki kumunia vata koya? ²⁹A sa tukunia ko koya, Tei kakua mada, de dou cavurakia voki lia na witi ni dou kumunia vata na sila ca. ³⁰dainia lia me rau tubu vata ruarua me tei cava mada na yabaki: ia ni sa cava na yabaki ka'u na tukunia vi ira na dau tamusukia, Dou kumunia vata mada na sila ca, ka vaucia ena vivau me visa: ia dou kumunia vata na witi ki na noqu lololo. ³¹Sa dua voki na vosa vatautauvata sa tukunia vi ira ko koya, ka tukunia, Sa tautauvata na matanitu valomalagi kei na dua na sore ni musita, ko koya sa yadia e dua na tamata, ka tea ena nona were: ³²ia ko koya sa lailai sobu ena sore ni kau kece lia; ia ni sa tubu cake, sa levu cake ena kena mataqali ko ya, a sa yaco me yadi dina, a sa qai ki ro sara lia e tabana na manumanu vuka. ³³Sa dua voki na vosa vatautauvata sa tukunia vi ira ko koya: Sa tautauvata na matanitu valomalagi kei na leveni, sa tauria e dua na yalewa, ka vunia e loma ni madrai droka e tolu nai varau, me sa valevenitakia kece mada lia. ³⁴Na ka kece lia koya sa tukunia ko Jisu kivei ira na lewe levu ena vosa vatautauvata; a sa yali ni vosa loa lia vi ira, sa vosavatautauvata tiko lia: ³⁵ko koya lia koya sa vayacoria kinia na vosa sa tukunia na parofita, ni sa tukunia, Au na vosa lia ena vosa vatautauvata; Au na tukunia eso na ka sa vuni tu mai na gauna sa caka kinia ko vuravura. ³⁶Sa qai talai ira yani na lewe levu ko Jisu, ka curu ki vale: a sa qai mai vua ko ira na nona tisapeli, ka tukunia, Ni vamacalatakia mai vi kitou na vosa vatautauvata ni sila ca mai na were. ³⁷A sa vosa ko koya, ka tukunia vi ira, Ko koya lia sa kaburakia na sila vinaka, ko ya na Luve ni tamata: ³⁸ia na were ko vuravura; ia na sila ca ko ira na luve ni vu-ni-ca: ³⁹ia na meca sa kaburakia sai koya na tevoru: ia na yabaki nai vataotioti ki vuravura: ia na dautamusukia ko ira na agilosu. ⁴⁰Ia me vaka sa kumunia vata na sila ca ka visa ena buka; ena vakinia enai vataotioti ki vuravura koya: ⁴¹ena talai ira yani na nona agilosu na Luve ni tamata, me ra soqonia vata mai na nona matanitu na ka kece lia sa dauvivacalai, kei ira sa caka tiko na ka ca; ⁴²ia era na daini ira ki na lovo ni bukawaqa; era na dautagi kinia, ka vasequruquru bati. ⁴³Era na qai serau na tamata yalododonu, me vaka lia na

siga, ena matanitu ni Tamadra. Ko koya sa vadaligana, me mani rogocia sara.⁴⁴ Sa dua voki, sa tautauvata na matanitu valomalagi kei nai yau sa vuni tu ena dua na were; ka sa dua na tamata sa raicia, ka yali ni tukunia, ia ni sa rekitakia, sa qai ki volitakia na ka kece lia sa tu vua, a sa volia na were ko ya.⁴⁵ Sa dua voki, sa tautauvata na matanitu valomalagi kei na tamata dauvivoli, sa vaqara eso na mata ni civa vinaka: ⁴⁶ia ni sa raicia e dua na mata ni civa talei sara, sa qai ka volitakia na ka kece lia sa tu vua, ka sa volia na ka koya.⁴⁷ Sa dua voki, sa tautauvata na matanitu valomalagi kei na lawa ni yavi, sa viritakia ki wai: a sa rawa kinia eso mai na vimataqali kece lia. ⁴⁸ia ni sa sinai, era sa yavia ki matasawa, a ra sa tiko sobu, ka tugania na kena vinaka ki na sova, ka dainia tani na kena ca.⁴⁹ Ena vakinia enai vataotioti ki vuravura: era na qai mai na agilosu, ka tawasei ira tani na tamata ca mai vi ira na yalododonu, ⁵⁰ka daini ira laivi tu ki na lovo ni bukawaqa: era na dautagi kinia, ka vasequruquru bati.⁵¹ Dou sa kila nai balebale ni ka kece lia koya? Era sa tukunia vua, Io. ⁵²Sa qai tukunia vi ira ko koya, Ia na vunivola kece lia sa vatavulici ena ka ni matanitu valomalagi, sa tautauvata ki ira na tamata sa taukenia e dua na vale, ko koya sa yadia mai na nona lololo na veika vou kei na veika makawa voki lia. ⁵³A sa yaco, ni sa vaotia ko Jisu na vosa vatautauvata kece koya,sa qai tani mai na vanua koya.⁵⁴ Ia ni sa tadu ki na nona vanua, sa vavulici ira ko koya ena nodra vale ni lotu, a ra sa kurabui kinia, ka tukunia, E rawatia mai vi ko koya na vuku va koya, kei na cakacaka mana koya? ⁵⁵sa yali lia ni luve ni matai ko koya? sa yali lia ni yacai i tinana ko Meri? ki na tacina ko Jemesa vata kei Josefa, vata kei Saimoni, vata kei Jutasa? ⁵⁶kei na ganena, eratou sa yali lia ni tiko vata kece kei ita? sa qai rawatia mai vi ko koya na ka kece lia koya?⁵⁷ A ra sa tarabe ena vukuna. A sa tukunia vi ira ko Jisu, Sa varokorokotakia na parofita ena vivanua tani, ia sa yali lia ena nona vanua se nona vale. ⁵⁸Ia ka yali ni caka mai keri ko koya e levu na cakacaka mana, ni ra sa yali ni vabautia.

Chapter 14

¹Ena gauna koya sa rogocia ko Eroti na turaga nai rogorogo kei Jisu; ²a sa tukunia vi ira na nona tamata, Koya ko Joni na dauvipapitaistaki; a sa tu cake voki mai na mate ko koya; o koya sa vu kinia vi koya na kaukauwa mana. ³Ni sa tauri Joni eliu ko Eroti, a sa vesukia, ka danía ki valenivivesu ena vuku i Erotiasa, na wati i Filipi na tacina: ⁴ni sa tukunia vua ko Joni, E yali ni tara mo drau viwatini kaya. ⁵Ia ni sa via vamatea ko koya, sa rerevaki ira na lewe levu, ni ra sa vasama sa parofita ko koya. ⁶Ia ni sa caka na magiti ni siga ni sucu i Eroti, sa meke e matadra na goneyalewa na luve i Erotiasa, a sa rekitakia ko Eroti. ⁷Ko koya kinia sa yalatakia vua ko koya ka bubului kinia me soli vua na ka kece lia ena kerea. ⁸Ia ni sa vavulici koya mada eliu ko tinana, sa tukunia ko koya, Solia mai vi au na vanua gona e dua na dari na ulu i Joni na dauvipapitaistaki. ⁹Sa qai rarawa na tui: ia sa tukunia lia me soli, ena vuku ni nona bubului, ena vukudra voki lia era sa kana vata kinia. ¹⁰A sa talaki ko koya ka sa tamusukia na ulu i Joni ena valenivivesu. ¹¹A sa yadi mai na uluna ena dua na dari, a sa soli vua na goneyalewa: ka sa yadia ko koya vi tinana. ¹²Sa qai qai mai ko iratou na nona tisapeli, a ratou sa yadia na yagona, ka bulutia; a ratou sa qai ka laki tukunia vi Jisu. ¹³Ia ni sa rogocia ko Jisu, sa soko vatikitiki tani ena waqa ki na dua na vanua lala: ia ni ra sa rogocia ko ira na lewe levu, era sa taubale e vanua mai na vikoro ka muri koya. ¹⁴A sa qai mai ko Jisu, ka raicia era sa lewe levu sara a sa lomani ira, a sa vabulai ira na nodra era tauvimate. ¹⁵Ia ni sa yakavi mai, sa qai mai vi koya ko ira na nona tisapeli, ka tukunia, Koya na vanua lala, sa kala na siga; mo vatalai ira yani na lewe levu, me ra qai ki na vikoro lalai, me ra volia kinia na kedra. ¹⁶A sa tukunia vi ira ko Jisu, E yali ni yaga me ra qai, mo dou solia mai e dua na kedra. ¹⁷Era sa qai tukunia vua, E yali lia vi kitou eke, e lima lia nai buli madrai, ka rua na ika. ¹⁸A sa tukunia ko koya, Dou yadia mai vi au. ¹⁹Sa qai vosa ko koya vi ira na lewe levu me ra tiko sobu ena vi co, a sa tauria nai buli madrai e lima, kei na ika e rua, a sa ta cake ki lomalagi, ka lotutakia, a sa dovia na vibuli madrai, ka solia vi ira na tisapeli, ia ko ira na tisapeli era sa solia vi ira na lewe levu. ²⁰A ra sa kana kece lia, a ra sa mamau: a sa tomikia vata na vo ni ka sa dovi, a sa tinikarua nai su sa sinai kina. ²¹Ia ko ira sa kania era sa lewe lima beka na udolu na tagane, ia ko ira na yalewa ki na gone era sa yali ni wili. ²²A sa qai varotia sara ko Jisu vi ira na nona tisapeli me ra vodokia na waqa me ra liutaki koya ki tai kadua, me sa vatalai ira mada yani na lewe levu ko koya. ²³Ia ni sa vatalai ira oti yani na lewe levu, sa cabe taudua ko koya ki na ulu-ni-vanua me masu; ia ni sa yakavi mai, sa tiko dua loa lia kinia ko koya. ²⁴A sa qai tiko e loma ni wasawasa na waqa, a suaigelegele ena ua: ni sa cagi leca. ²⁵Ia enai kava ni wase ni bogi sa qai mai vi ira ko Jisu, a sa qai voli e dela ni wai. ²⁶Ia ni ra sa raicia ko ira na tisapeli, ni sa qai voli ko koya e dela ni wai, era sa kidroa, ka tukunia, Sa dua na yalo; a ra sa qoqolou, ni ra sa rere. ²⁷A sa vosa sara vi ira ko Jisu, ka tukunia, Dou vacegu; koi au lia; dou kakua ni rere. ²⁸A sa vosa vi koya ko Pita, ka tukunia, na Turaga, kevaka sai ikonu, kacivi au meu qai yani vi ikonu e dela ni wai. ²⁹A sa tukunia ko koya, Qa lia mai. Ia ni sa sobu mai na waqa ko Pita, sa qai ena dela ni wai, me qai voki lia vi Jisu. Ia ni sa raicia sa kaukauwa na cagi, sa qai rere; ³⁰ia ni sa raicia sa kaukauwa na cagi, sa qai rere; ia ni sa vatekivu me lutu dromu, sa kaci sara, ka tukunia, Na Turaga, ni vabulai au. ³¹Sa qai dodokia sara na ligana ko Jisu, a sa tauria, ka tukunia vua, O iko sa lailai na nomu vabautia, O sa vatikitikiqa ena vuku ni cava? ³²Ia ni sa rau sa vodo ki waqa, sa ruru na cagi. ³³Ia ko ira na sa tiko mai waqa, ka tukunia, Sa dina sara lia ikonu sa Luve ni Kalou. ³⁴A ra sa qai ki tai kadua. a ra sa yaco ki na vanua Kenisareti. ³⁵Ia ni ra sa kilai koya ko ira na tamata mai na yasana ko koya, era sa talatala ki na yasana kece lia sa vavolivolitia, a ra sa yadi ira kece lia mai vua sa tauvimate; ³⁶a ra sa masuti koya me ra tara loa lia na tutu ni nonai sulu, a ra sa bula sara ko ira kece lia sa tara.

Chapter 15

¹Sa qai qai mai vi Jisu ko ira na vunivola kei ira voki lia na Farisi mai Jerusalemi, ka tukunia, ²A cava sa talaidredre kinia ko ira na nomu tisapeli kei na nodrai vavuvuli na qase? ni ra sa kana ka ra yali ni vuluvulu. ³A sa vosa ko koya, ka tukunia vi ira, A cava dou sa talaidredre voki lia ki na vunau ni Kalou ena nomudoui vavuvui⁴Ni sa varotia na Kalou, ka tukunia, Varokoroko vi rau na tamamu vata kei na tinamu: ia Ko koya sa vosavacacatakia na tamana se tinana, me sa vamatei. ⁵Ia dou sa tukunia, O koya yadua ena tukunia vi tamana se tinana, Sa vatabui me nona na Kalou na noqu ka sa yaga vi iko. ⁶me sa qai yali ni varokoroko vi tamana kei tinana. Ia dou sa valoatakia na vunau ni Kalou ena nomudoui vavuvuli. ⁷A dauvivakaisini koi ikodou! sa tukuni ikodou vavinaka e liu ko Aisea, ni sa tukunia, ⁸Ko ira na tamata koya era sa varokorokotaki au ena gusudra. Ia na yalodra sa yawa tani vi au. ⁹A sa yali ni yaga na nodra masuti au, NI ra sa vatavuvulitakia na vunau ni tamata mei vavuvuli. ¹⁰A sa kacivi ira na lewe levu, ka tukunia vi ira, Dou rogocia, ka vakasama: ¹¹a ka sa curu ki na gusuna sa yali ni vadukadukalitakia na tamata; ia na ka lia sa qai mai na gusuna, sai koya lia sa vadukadukalitakia na tamata. ¹²Sa qai qai mai ko ira na nona tisapeli, ka tukunia vua, Ko ni sa kila beka era sa lomaca na Farisi, ni ra sa rogocia na vosa koya? ¹³A sa vosa ko koya, ka tukunia, A kau vayadua lia, e yali ni tea ko Tamaqu valomalagi, ena cavu laivi. ¹⁴Dou daini ira lia: era sa mataboko, a ra sa tuberi ira na mataboko. Ia kevaka e tuberia na mataboko na mataboko, erau na sikalutu ruarua ki nai keli. ¹⁵Sa qai vosa ko Pita, ka tukunia vua, Mo ni tukunia mai vi kitou na vosa vatautauvata koya. ¹⁶A sa tukunia ko Jisu, Koi ikodou voki lia, dou sa yali ni kila rawa? ¹⁷Dou sa yali beka ni kila, na ka kece lia sa curu ki na gusu sa lutu ki na kete, a sa dai yani ki nai benubenu? ¹⁸Ia na veika sa curu mai na gusu, sa qai dina mai na yalo, a veika lia koya sa vadukadukalitakia na tamata. ¹⁹Ni sa curu yani mai na yalo na nanumia ca, na daulaba, na dauyalewa, na daudara, na daubutako, na vibeitaki vailasu, na vosa vacaca. ²⁰a veika koya sa vadukadukalitakia na tamata: ia ka yali ni vadukadukaktakia na tamata, ni sa kana ka sa yali mada ni vuluvulu. ²¹Sa qai tani ko Jisu, ka qai ki na viyasana i Taia kei Saitoni. ²²Ka raicia, sa dua na yalewa ni Kenani sa qai mai na yasana ko ya, a sa tagi vua, ka tukunia, Ni lomani au mai, na Turaga, na Luve i Tevita; na luvequ yalewa sa rarawa valevu ni sa curumi koya e dua na tevoru. ²³A sa yali ni tukunia vua e dua na vosa ko koya. A ra sa qai mai na nona tisapeli ka masuti koya, ka tukunia, Vatalai koya tani; ni sa mai tagi muri ita voki lia. ²⁴A sa vosa ko koya, ka tukunia, Au sa yali ni talai vei ira na tani, vi ira lia na sipi ni mataqali i Isireli era yali tu. ²⁵Sa qai qai mai na yalewa, ka cuva vua, ka tukunia, Ikonu na Turaga, ni vukei au mai. ²⁶A sa vosa ko koya, ka tukunia, Sa yali ni vinaka me yadi na kedra na gone, ka me dai lia vi ira na koli. ²⁷A sa tukunia na yalewa, E dina lia, na Turaga: ia ko ira na koli era kania na meme ni kakana sa lutu mai na tepeli ni nodra turaga. ²⁸Sa qai vosa ko Jisu, ka tukunia vua, Yalewa, sa levu na nomu vabautia: me yaco vi iko me vaka na ka ko sa vinakatia. A sa bula na luvena-yalewa ena tiki ni siga koya. ²⁹A sa qai tani mai na vanua koya ko Jisu, ka qai voleka ki na wasawasa ko Kalili; a sa cabe ki na ulu-ni-vanua, ka tiko sobu kinia. ³⁰A ra sa lewe levu sara sa qai mai vua, era sa yadia mai na lokiloki, na mataboko, na galu, na gera, ka lewe levu voki; a ra sa kotori ira sobu ki na yava i Jisu; a sa vabulai ira ko koya: ³¹a ra sa kurabui kinia ko ira na lewe levu, ni ra sa raicia sa vosa rawa na galu, sa bula na gera, sa qai rawa na lokiloki, a sa rai rawa na mataboko: a ra sa vacaucatakia na Kalou i Isireli. ³²Sa qai kacivi ira mai na nona tisapeli ko Jisu, ka tukunia, Au sa lomani ira na lewe levu, sa qai bogi tolu era sa tiko lia vi au, a sa yali na ka me ra kania: ia kau sa yali ni via vatalai ira yani ni ra sa yali ni kana, de ra malumalumu e gaunisala. ³³A sa tukunia vua ko ira na tisapeli, Eda na rawatia mai vi na madrai e lekutu, me ra mamau kinia ko ira na lewe levu koya? ³⁴A sa tukunia vi ira ko Jisu, E vica na buli madrai sa tu vi ikodou. A ra sa tukunia, E vitu, ka so na ika lalai. ³⁵A sa vosa ko koya vi ira na lewe levu me ra tiko sobu ena gele. ³⁶A sa tauria ko koya nai buli madrai e vitu kei na ika, a sa vavinavinaka, a sa dovia, a sa solia vi ira na nona tisapeli, ia ko ira na tisapeli era solia vi ira na lewe levu. ³⁷A ra sa kana kece lia, a ra sa mamau: a ra sa tomikia vata na vo ni ka sa dovi, ka sa vitu na sova sa sinai kinia. ³⁸Ia ko ira sa kana era sa lewe va na udolu na tagane, ia ko ira na yalewa vata kei na gone era sa yali ni wili. ³⁹A sa talai ira yani na lewe levu ko koya, a sa qai vodokia na waqa, a sa tadu ki na yasayasa va Makitala.

Chapter 16

¹Sa qai qai mai ko ira na Farisi vata kei ira na tokani i Setoki, me ra vatovolei koya, a ra sa masutia me vatakila vi ira e dua na vatakilakila mai lomalagi. ²A sa vosa ko koya, ka tukunia vi ira, Ni sa raiyavi, dou sa tukunia, Ena siga vinaka; ni sa damudamu na lomalagi. ³Ia ena savulaci, Ena siga ca ni kua; ni sa damudamu ka loaloa na lomalagi. Koi ikodou na dauvivakaisini, dou sa kila rawa na mata ni lomalagi; ia dou yali beka ni kila rawa na vivatakilakila ni gauna koya?. ⁴ai tabatamata ca ka dauyalewa sa dauvaqara e dua nai vatakilakila; ka na yali ni soli kinia e dua na vatakilakila, a i vatakilakila lia i Joni na parofita. A sa qai daini ira ko koya, ka qai yani. ⁵Ia ni sa tadu ko ira na nona tisapeli ki tai kadua, era sa guilecavia me yadia na madrai. ⁶Sa qai tukunia vi ira ko Jisu, Dou raicia ka qarauni ikodou mai na nodra leveni na Farisi kei na tokani i Setoki. ⁷A ra sa vivosakitakia vakai ira, ka tukunia, Sa ka beka ni da sa yali ni yadia mai na madrai. ⁸Ia ni sa kila ko Jisu, sa tukunia vi ira, Koi ikodou sa lailai na nomudou vabautia, ena cava dou sa vinanuyakia kinia ena lomamudou, ni dou sa yali ni yadia mai na madrai? ⁹Dou sa yali beka ni kila rawa mai, se nanumia nai buli madrai e lima vi ira e lewe lima na udolu. ia ka vica nai su dou a vasinatia? ¹⁰se nai buli madrai e vitu vi ira na lewe va na udolu, ia ka vica na sova a vasinaitia? ¹¹E vaevei ni dou sa yali ni kila rawa niu sa yali ni vosatakia na madrai, na nodra leveni lia na Farisi vata kei nai tokani i Setoki kau sa tukunia mo dou qarauni ikodou mai kinia? ¹²Era sa qai kila ni sa yali ni vosa ko koya me ra qarauni ira mai na leveni ni madrai, mai na nodrai vavuvuli lia na Farisi vata kei nai tokani i Setoki. ¹³A sa tadu ko Jisu ki na yasayasa va Sisaria-Filipai, a sa tarogi ira na nona tisapeli, ka tukunia, Era sa tukunia na tamata se ko cei koi au na Luve ni tamata? ¹⁴A ra sa tukunia, Eso, Ko Joni na dauvipapitaisotaki: ia ka so, Ko Ilaija; ia ko so voki, Ko Jeremaia, se dua tani na parofita. ¹⁵Sa qai tukunia vi ira ko koya, Ia dou sa tukunia se ko cei ko au? ¹⁶Sa qai vosa ko Saimoni Pita, ka tukunia, Koi ikonu na Karisito, na Luve ni Kalou bula. ¹⁷A sa vosa ko Jisu, ka tukunia vua, Ko sa kalougata, Saimoni Pa-Jona: ni sa yali ni vatakila vi iko na lewe kei na dra, na Tamaqu lia sa tiko mai lomalagi. ¹⁸Au sa tukunia voki lia vi iko, Ko iko ko Pita, ia e dela ni vatu koya kau na tara kinia na noqui soqosoqo lewe ni lotu; ena yali ni rawatia na matamata ni koro ni etesi. ¹⁹Au na solia voki lia vi iko nai dola ni matanitu valomalagi: ia na ka kece lia ko na vauca e vuravura, ena vauca mai lomalagi: ia na ka kece lia ko na serekia e vuravura, ena sereki mai lomalagi. ²⁰Sa qai varotia vi ira na nona tisapeli, me ra kakua ni tukunia vua e dua ni sai Jisu na Karisito ko koya. ²¹Ena gauna koya sa vatekivu kinia ko Jisu, me vatakila ki vi ira na nona tisapeli, ni sa kilikili kaya me qai ki Jerusalemi, ka vosotia na ka e levu mai vi ira na matua, vata kei ira na bete levu, vata kei ira na vunivola, ka me vamatei, ka me vaturi cake voki mai enai katolu ni siga. ²²Sa qai yadia koya ko Pita, ka vatekivu me vunaucia, ka tukunia, Me vayawa vi ikonu na Turaga: na ka koya ena yali sara ni yaco vi ikonu. ²³A sa vuki ko koya, ka tukunia vi Pita, Qai tani ki dakuqu Setani: ko sa via vatarabetaki au; ni ko sa yali ni vananumia na ka ni Kalou, na ka lia ni tamata. ²⁴Sa qai tukunia vi ira na nona tisapeli ko Jisu, Kevaka e dua sa muri au, me kakua ni muria na lomana, ia me cola na nona kauvelatai, ka muri au. ²⁵Ia ko koya yadua sa via maroroya na nona bula, ena vayalia: ia ko koya yadua ena vayalia na nona bula ena vukuqu, ena maroroya. ²⁶Ia ka cava na kena yaga vua na tamata, kevaka e rawati vuravura taucoko, ka vayalia na yalona? se cava ena solia na tamata mei sau ni yalona? ²⁷Ni sa qai mai na Luve ni tamata enai ukuuku ni Tamana, kei ira vata kaya na nona agilos; ena qai saumia ko koya vi ira na tamata yadua me vaka na nodrai valavala. ²⁸Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Sa tu eke eso, era na yali dina ni mate, era na raicia mada na Luve ni tamata ni sa qai mai ena nona matanitu,

Chapter 17

¹Sa bogi ono sa qai yadi Pita kei Jemesa, vata kei Joni na tacina, ko Jisu, a sa yadi iratou vatikitiki ki na dua na ulunivanua cecere. ²A sa matalia na yagona e matadratou; a sa serau na matana me vaka na matanisiga, ka sa vulavula mai na nonai sulu me vaka na rarama. ³Ka raicia, sa sikavotu vi iratou ko Mosese kei Ilaija, a ratou sa vivosaki kaya. ⁴Sa qai vosa ko Pita, ka tukunia vi Jisu, Na Turaga, sa vinaka na nodatou tiko na vanua gona: kevaka ko ni sa vinakatia, me kitou tara ena vanua gona e tolu na vale vacevaceva; e dua me nomuni, ka dua me nei Mosese, ka dua me nei Ilaija. ⁵Ni sa vosa tiko ko koya, raicia, sa dua na o lumilumisa sa varurugi iratou: ka raicia, sa rogo e dua na vosa mai na o, sa tukunia, Koya na noqu Gone ni toko, au sa dau vinakatia valevu; dou varogoci koya. ⁶Ia ni ratou sa rogocia na tisapeli, eratou sa cuva vatoboicu ka ra sa rere valevu. ⁷A sa qai mai ko Jisu ka tarai iratou, ka tukunia, Tu cake, ka kakua ni rere. ⁸Ia ni ratou sa ta cake, eratou sa yali ni raicia e dua voki, ko Jisu dua loa lia. ⁹Ia ni ratou sa qai sobu tiko mai na ulunivanua, sa varotia vi iratou ko Jisu, ka tukunia, Kakua ni tukunia vua e dua na veika sa rairai, ka malua me tu cake voki mai na mate na Luve ni tamata. ¹⁰A sa tarogi koya ko iratou na nona tisapeli, ka tukunia, A cava era sa tukunia kinia na vunivola ni sa dodonu me liu mada mai ko Ilaija? ¹¹A sa vosa ko Jisu, ka tukunia vi iratou, Sa qai dina mada mai ko Ilaija, me vukicia na ka kece me vinaka voki. ¹²Ia kau sa tukunia vi ikodou, Sa lesu ena vanua gona ko Ilaija, a ra sa yali ni kilai koya, a ra sa caka vua na kece lia era sa vinakatia: era na vararawatakia va voki lia kinia na Luve ni tamata. ¹³Eratou sa qai kila na tisapeli ni sa vosataki Joni na dauvipapitaisotaki vi iratou ko koya. ¹⁴Ia ni ratou sa yaco vi ira na lewe levu, sa qai mai vua e dua na tamata, ka tekiduru vua, ka tukunia. ¹⁵Ikonu na Turaga, ni lomani koya na luvequ-tagane: ni sa tauvi koya na lialia, a sa rarawa valevu: sa bale valevu ki na bukawaqa. ka valevu ki na bukawaqa, ka valevu ki na wai: ¹⁶ia kau a yadia vi iratou na nomuni tisapeli, a ratou sa yali ni vabulai koya rawa. ¹⁷Sa qai vosa ko Jisu, ka tukunia, Ai tabatamata yali ni vabautia ka yalo vatani! a cava na kena dede meu tiko kei ikodou? a cava na kena dede meu vosoti ikodou? yadi koya mai vi au koya. ¹⁸Sa qai vunaucia na tevoru ko Jisu; a sa qai tani mai vua: a sa bula na gone ena tiki-ni-siga koya. ¹⁹Era sa qai qai vatikitiki mai na tisapeli vi Jisu, a ra sa tukunia, Ena vuku ni cava kitou sa yali ni tovoci koya tani rawa kinia? ²⁰A sa tukunia vi ira ko Jisu, Ena vuku ni dou sa yali ni vabautia: niu sa tukunia vaidina vi ikodou, Kevaka e tu vi ikodou na vabautia e vaka na sore ni mosita, dou na tukunia ki na ulunivanua koya. Qai tani ki na vanua koya ka na qai tani: a sa yali na ka ena dredre vi ikodou: ²¹ia ko ira sa va koya era na yali ni tovoci tani loa, ena daumasu lia kei na daulolo. ²²Ia ni ra sa qai voli e Kalili, sa tukunia vi ira ko Jisu, Ena soli yani na Luve ni tamata kei na ligadra na tamata: ²³ka ra na vamatei koya, ka na vaturi cake voki mai ko koya enai katolu ni siga. A sa rarawa valevu na lomadra. ²⁴Ia ni ra sa tadu ki Kapenaumi, sa qai mai vi Pita ko ira sa kumunia vata na soli ki na vale ni Kalou; ka tukunia, sa yali li ni caka na soli ki na vale ni Kalou na nomudoui vavuvuli? ²⁵Sa tukunia ko koya, Sa solia. Ia ni sa curu ki vale, sa vosa taumada ko Jisu, ka tukunia, A cava ko lewa, Saimoni? era sa tarogia vi cei nai vacavacava se na soli ko ira na turaga vavuravura vi ira na nodra gone, se vi ira na nodra gone, se vi ira lia na tani? ²⁶Sa tukunia vua ko Pita, Vi ira lia na tani. Sa tukunia vua ko Jisu, sa qai lalaga na gone. ²⁷ia me da kakua ni vacalai ira, mo qai ki matasawa, ka viritakia na siwa, ka tauria na ika ena yavi mada mai; ia ni ko sa basukia na gusuna, ko na raicia kinia e dua nai lavo: koya mo yadia vi ira me nodarui tavi.

Chapter 18

¹Ena gauna koya sa qai mai vi Jisu ko ira na tisapeli, ka tarogia, Ko cei sa levu cake ena matanitu valomalagi? ²A sa kacivia mai e dua na gone lailai ko Jisu, ka vaturia ena kedra maliwa, ³ka sa tukunia, Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Kevaka dou sa yali ni saumaki mai, ka yaco me vaka na gone lalai, dou na yali sara ni curu ki na matanitu valomalagi. ⁴Ia ko koya sa vamaalumutaki koya me vaka na gone lailai koya, ko koya lia sa levu cake ena matanitu valomalagi. ⁵Ia ko koya yadua sa vinakatia e dua na gone lailai vakoya ena vuku ni yacaqu, sa vinakati au. ⁶Ia ko koya sa vacala e dua vi ira na lalai koya era sa vabauti au, sa vinaka vua kevaka ka varubeci e domona e dua na vatu i qaqi levu, ka vadromucia ki na wasaliwa titobu. ⁷Sa ca ko vuravura ena vuku ni vivacalai! ni sa mama me yali ni yaco mai na vivacalai; ia sa ca vua na tamata sa vayacoria na vivacalai! ⁸Ia kevaka sa vacalai iko na ligamu se na yavamu, mudukia tani, ka dainia tani vi iko: sa vinaka vi iko mo curu ki na bula ka yava dua se liga dua, a sa ca me rua na ligamu se rua na yavamu ka mo dai ki na bukawaqa sa yali ni mudu. ⁹Ia kevaka sa vacalai iko na matamu, vecukia tani, ka dainia tani vi iko; sa vinaka vi iko mo curu ki na bula ka dua lia na matamu, ka sa ca me rua na matamu ka mo dai ki eli sa waqa kinia na buka. ¹⁰Lewai ikodou vinaka mo dou kakua ni becia e dua vi ira na lalai koya; niu sa tukunia vi ikodou, A nodra agilosu mai lomalagi era sa raicia tiko lia na mata i Tamaqu sa tiko mai lomalagi. ¹¹Ni sa qai mai na Luve ni tamata me vabulai koya sa yali. ¹²Dou lewa vaevei? kevaka e dua na tamata sa dua na drau na nona sipi, a sa yali e dua, ena yali beka ni dainia laivi tu e ciwasagavulu ka ciwa, ka qai ki na viulunivanua me vaqarai koya ka yali? ¹³Ia kevaka sa raicia, au sa tukunia vaidina vi ikodou, ena reki valevu e na vuku ni sipi koya, ka valailai lia ena vuku ni ciwasagavulu ka ciwa sa yali. ¹⁴Sa va voki lia koya na Tamamudou sa tiko mai lomalagi, ni sa yali ni vinakatia me yali e dua vi ira na lalai koya. ¹⁵Ia kevaka sai valavala ca vi iko na wekamu, qai ka vunaucia ni drau sa tiko vi ikodrau lia: kevaka ena rogoci iko, ko sa qai rawai koya na wekamu. ¹⁶Ia kevaka ena yali ni rogocia, me qai lewe dua se lewe rua voki mo yadia vata ki iko, me vaidinadinataki na vosa kece lia ena gusu ni dautukutuku e lewe rua se lewe tolu. ¹⁷Ia kevaka e bese ni rogoci iratou, tukunia vei ira nai soqosoq lewe ni lotu; ia kevaka e bese ko koya ni rogoci ira nai soqosoq lewe ni lotu, me qai vaka na tawa lotu kei koya sa kumunia nai vacavacava vi iko ko koya. ¹⁸Au sa tukunia vaidina vi ikodou, A ka kece lia dou na vauca e vuravura ena vauca voki lia mai lomalagi; ia na ka kece lia dou na serekia e vuravura, ena sereki voki lia mai lomalagi. ¹⁹Au sa tukunia voki vi ikodou. Kevaka e lewe rua vi ikodou sa lomavata e vuravura, me kerea e dua na ka, ena vayacoria vi rau na Tamaqu sa tiko mai lomalagi. ²⁰Ia ena tikinia sa soqoni vata kinia e lewe rua, se lewe tolu, ena yacaqu, au sa tiko kinia ena kedratou maliwa. ²¹Sa qai qai mai vua ko Pita, ka tukunia, Noqu Turaga, mei valavala ca vavica mada vi au na wekaqu, kau kakua lia ni cudruvia? me vavitu? ²²Sa tukunia vua ko Jisu, Au sa yali ni tukunia vi iko, me vavitu loa lia: me vavitusagavulu na vitu. ²³Ko koya lia koya sa vatauvatani kinia na matanitu valomalagi ki na dua na tui, sa via tarogi ira na nona tamata. ²⁴Ia ni sa vatekivu ko koya me vatarogia, sa qai yadi mai vua e dua, sa tini na udolu na nona taledi sa yali ni saumia. ²⁵Ia ni sa yali vua na ka me saumia kinia, sa tukunia na nona turaga me volitakia ko koya, kei ira na watina, kei iratou na luvena, kei na ka kece lia sa tu vua, me saumia kinia. ²⁶Sa qai cuva sobu na tamata, ka masuti koya, ka tukunia, ikonu na Turaga, ni vosoti au mada lia, kau na saumia kece lia vi ikonu. ²⁷Sa qai yalovinaka mai na turaga ni tamata ko ya, ka sa serekia, ka dainia me kakua ni saumia. ²⁸A sa qai ki tuba na tamata koya, ka sa raicia e dua na nonai tokani, sa yali ni saumia vua e dua na drau na pene: a sa tauria ka kidomokia, ka tukunia, saumia mada vi au na nomu dinau. ²⁹Sa qai cuva sobu na nonai tokani ki na yavana, a sa vamasutia, ka tukunia, Mo vosoti au mada lia, kau na saumia kece lia vi iko. ³⁰A sa bese ko koya: a sa qai ka dainia ki na vale ni vivesu, me saumia mada na nona dinau. ³¹Ia ko ira na nonai tokani ni ra sa raicia na ka sa caka era sa rarawa valevu, a ra sa qai ki tukunia vua na nodra turaga na ka kece lia sa caka. ³²Ia na nona turaga, ni sa kacivi koya mai, sa tukunia vua, Tamata ca, au a sereki iko mai na dinau levu o koya, ni ko sa masuti au: ³³e yali beka ni kilikili vi iko mo yalovinaka vua na nomui tokani, me vaka kau a yalovinaka vi iko? ³⁴A sa cudru na nona Turaga. a sa soli koya vi ira nai vatawa ni vale ni vivesu, me saumia kece mada na nona dinau. ³⁵Ena caka va voki lia kinia vi ikodou ko Tamaqu valomalagi, kevaka dou sa yali ni dui serekia na wekamudou, mai na vu ni yalomudou, mai nai sau ni nodra caka ca.

Chapter 19

¹Ni sa vaotia ko Jisu na vosa koya, sa qai qai tani e Kalili, ka yaco ki na yasayasa va-Jutia ena tai kadua ni Joritani; ²a ra sa lewe levu sara era sa muri koya a sa vabulai ira mai kinia ko koya. ³A sa qai mai vi koya ko ira na Farisi, ka vatovolei koya, ka tukunia vua, Sa tara vua na tagane me dainia na watina ena vuku ni ka kece lia, se yali? ⁴A sa vosa ko koya, ka tukunia vi ira, Dou a yali beka ni wilikia, ko koya sa buli rau enai vatekivu sa bulia lia na tagane kei na yalewa, ⁵a sa tukunia, Ena vuku ni ka koya ena daini tamana kei na tinana na tagane, ka kabitia na watina: a rau na lewe dua? ⁶O koya koya erau sa yali kinia ni lewe rua tiko, erau sa lewe dua lia: ia na ka sa vaucia vata na Kalou, me kakua ni tawasea rua na tamata. ⁷Era sa tukunia vua, A cava sa varotia kinia ko Mosese me solia vua nai vola ni vidai, ka qai dainia tani? ⁸Sa tukunia vi ira ko koya, Ena vuku ni nomudou loma kaukauwa sa vosoti ikodou kinia ko Mosese mo dou dainia tani na watimudou: ia ka yali ni vakoya mai nai vatekivu. ⁹Ia kau sa tukunia vi ikodou, O koya ena dainia tani na watina, ke sa yali ni dautagane, ka qai kei vawati ki na dua tani, sa dauyalewa; ko koya voki lia erau qai viwatini kei na yalewa sa dai, sa dauyalewa. ¹⁰Sa tukunia vua ko ira na nona tisaipeli, Koya sa vakoya na lewa vua na tagane kei na watina, koya sa vinaka me kakua ni caka na vawati. ¹¹A sa tukunia vi ira ko koya, Sa yali ni rawatia na ka koya na tamata kece lia, ko ira lia sa soli vi ira. ¹²Eso sa kua ni vawati, ni ra sa sucu vakinia mai na kete i tinadra: ka so sa kua ni vawati, ni sa seleti ira ko ira na tamata: ka so sa kua ni vawati, ni ra sa lewa me ra vakinia ena vuku ni matanitu valomalagi. Ko koya sa rawatia me vabautia, me vabautia. ¹³A sa qai yadi mai vua eso na gone lalai, me tabaki ira ko koya ena ligana, ka masulakia: a sa vunauci ira ko ira na tisaipeli. ¹⁴A sa tukunia ko Jisu, Daini ira na gone lalai, ka kakua ni tarovi ira, ni ra sa qai mai vi au; ni sa vataki ira na lewe ni matanitu valomalagi. ¹⁵A sa tabaki ira ena ligana ko koya, ka qai qai tani mai gona. ¹⁶A sa raicia, sa qai mai e dua, ka tukunia vua, Vavuvuli vinaka, a cava na ka vinaka meu caka, meu rawatia kinia na bula yali ni mudu? ¹⁷A sa tukunia vua ko koya, A cava ko sa tarogi au kinia e na vuku ni ka vinaka? Sa dua loa lia sa vinaka; ia kevaka ko sa via curu ki na bula, mo muria na vunau. ¹⁸Sa tukunia vua ko koya, A vunau cava? A sa tukunia ko Jisu, Mo kakua ni laba, Mo kakua ni caka na vibutakoci, Mo kakua ni butako, Mo kakua ni vibeitaki vailasu, ¹⁹Varokoroko vi rau na tamamu kei na tinamu: ka, Mo lomania na kai nomu me vaka ko sa lomani iko. ²⁰Sa tukunia vi koya na cauravou, A ka kece lia koya kau a vabautia lia ni kau sa gone ka yacovia na siga koya; a cava voki sa vo vi au? ²¹Sa tukunia vua ko Jisu, Kevaka ko sa vinakatia mo vinaka sara, mo qai, mo volitakia na nomui yau, ka solia vi ira sa dravudravua, ko na qai vaiyau mai lomalagi: ia mo qai mai, mo muri au. ²²Ia ni sa rogocia na vosa koya na cauravou, sa qai tani a sa rarawa na lomana: ni sa levu na nonai yau. ²³A sa qai tukunia vi ira na nona tisaipeli ko Jisu, Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Ena dredre vua na tamata vutuniyau me curu ki na matanitu valomalagi. ²⁴Ia kau sa tukunia voki vi ikodou, sa rawarawa me curumia na mata ni cula na kameli, ia ka mama vua na tamata vutuniyau me curu ki na matanitu ni Kalou. ²⁵Ia ni ra sa rogocia na nona tisaipeli, era sa kidacala sara, ka tukunia, Ko cei ena qai vabulai rawa? ²⁶A sa varaici ira ko Jisu, ka tukunia, vi ira, Koya sa mama sara vi ira na tamata; ia sa rawarawa sara lia vua na Kalou na ka kece lia. ²⁷Sa qai vosa ko Pita, ka tukunia vua, Raicia, kitou sa dainia na ka kece, ka muri ikonu: a cava ena qai nitou? ²⁸A sa tukunia vi ira ko Jisu, Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Koi ikodou sa muri au, ni na yaco na vivadodonutaki, ni na tiko na Luve ni tamata enai tikotiko vaturaga ni nonai ukuuku, dou na qai tiko voki lia kinia enai tikotiko vaturaga e tinikarua, me lewai ira na mataqali ni Isireli e tinikarua. ²⁹Ia ko koya yadua sa dainia na vale, se na vitacini, se na ganena, se na tamana, se na tinana, se na luvena, se na vanua, ena vuku ni yacaqu, ena yadrau ena rawatia; ena taukenia voki lia na bula yali ni mudu. ³⁰Ia era lewe levu sa liu era na muri; kei ira voki lia sa muri era na liu.

Chapter 20

¹Na matanitu valomalagi sa tautauvata kei na tamata sa taukenia e dua na vale, a sa qai ko koya ena savulaci caca me voli ira eso na tamata me mai cakacaka e nona were ni vaini. ²Ia ni sa vivosaki kei ira na tamata cakacaka me ra tauyadua na pene ena dua na siga me kedrai voli, sa qai talai ira ki na nona were ni vaini. ³A sa qai ko koya enai katolu ni aua, a sa raici ira eso voki era sa tu loa lia ena rara ni vivoli, ⁴a sa tukunia vi ira, Dou qai voki lia ki na were ni vaini, caka na ka e dodonu, kau na solia vi ikodou. A ra sa qai. ⁵Sa qai voki ko koya enai kaono kei nai kaciwa ni aua, a sa caka vakinia. ⁶Sa qai qai ko koya enai katinikadua ni aua, a sa raici ira eso voki era sa tu loa lia, a sa tukunia vi ira, Dou sa tu loa lia vacava gona ena siga ka yacovia na bogi? ⁷Era sa tukunia vua, Ni sa yali e dua sa lavakia vi itatou. Sa tukunia vi ira ko koya, Dou qai voki lia ki na were ni vaini. ⁸Ia ni sa raiyavi mai, sa tukunia na turaga ni were ni vaini vua na nona tamata, Kacivi ira mai na tamata cakacaka, ka solia vi ira na kedrai voli, mo vatekivu vi ira sa muri, mo tinia vi ira sa liu. ⁹Ia ni ra sa qai mai ko ira na tamata ni kenai katinikadua ni aua, era sa tauyadua, na pene. ¹⁰Ia ni sa qai mai ko ira era sa liu, era sa nanumia era na rawatia valevu cake; ia ka ra sa yadua lia na pene. ¹¹Ia ni ra sa tauria, era sa qai didi vua nai taukei ni vale, ¹²ka tukunia, Ko ira koya era sa muri, sa dua loa lia na aua era sa cakacaka kinia, ia ko sa vatautauvatataki kimamu kei ira, ia kimamu sa colatia na kena bibi kei na todra ni siga. ¹³A sa vosa ko koya vua e dua vi ira, ka tukunia, Noqui tau, au sa yali ni vacacani iko: edaru sa yali li ni vivosaki me dua lia na nomu pene? ¹⁴mo yadi koya sa nomu, ka qai; sa lomaqu meu solia vua koya ka muri, me vaka vi iko; ¹⁵sa yali beka ni tara meu vitaliatikia na noqu ka? se sa ca beka na matamu niu sa yalovinaka? ¹⁶Ena sa vakinia, ena liu ko ira sa muri, ka na muri ko ira sa liu. ¹⁷Ia sa qai cake ki Jerusalemi ko Jisu, ka sa yadi ira vatikitiki tani na tisaipeli e lewe tinikarua mai na salatu, ka tukunia vi ira. ¹⁸Raicia, eda sa qai cake ki Jerusalemi; ka na soli yani na Luve ni tamata vi ira na bete levu, kei ira na vunivola; ia era na lewai koya me mate, ¹⁹era na qai solia vi ira na matanitu tani me ra valialia, ka vakanakuitatakia, ka vakotia ki na kauveilatai; ena qai tu cake voki mai ko koya enai katolu ni siga. ²⁰Sa qai qai mai vua na tinadrau na luve i Sepete, kei rau na luvena-tagane, ka cuva, ka kerea vua e dua na ka. ²¹A sa tukunia vua ko koya, A cava ko sa vinakatia? Sa tukunia vua ko koya, Mo ni lewa me rau tiko na luvequ koya, e dua ena ligamu i matau, ka dua ena ligamu i mawi, ena nomuni matanitu. ²²A sa vosa ko Jisu, ka tukunia, Dou sa yali ni kila na ka dou kerea: drau sa rawatia beka mo drau somia na bilo kau na somi kinia? Erau sa tukunia vua, Kirau sa rawatia. ²³A sa tukunia ko koya vi rau, Drau na somia dina na mequ bilo: ia me tiko ena ligaqu i matau, ki na ligaqu i mawi, sa yali ni noqu meu solia vailoa, vi ira lia sa varautakia ko Tamaqu me nodra. ²⁴Ia ni ra sa rogocia ko ira na lewe tini, era sa cudru sara vi rau na vitacini. ²⁵A sa kacivi ira mai ko Jisu, ka tukunia, Dou sa kila, ni ra sa lewai ira na vimatanitu na nodra turaga, ka sa vitalia vi ira ko ira sa qaqa. ²⁶Ia ena yali ni vakinia vi ikodou; ia me nomudou tamata lia ko koya yadua vi ikodou sa viavialevu: ²⁷ka me nomudou tamata ko koya yadua vi ikodou sa viaviaturaga: ²⁸me vaka sa yali ni qai mai na Luve ni tamata me qaravi, ka me dauviqaravi lia, ka me solia na nona bula me kedrai voli e lewe levu. ²⁹A ra sa qai tani mai Jeriko, a sa lewe levu sara sa muri koya. ³⁰Ka raicia, e lewe rua na tamata mataboko sa tiko ena bati ni sala, ia ni rau sa rogocia sa qai voli yani ko Jisu, erau sa kacikaci, ka tukunia, Mo ni lomani kirau mai, na Turaga, na Luve i Tevita. ³¹A sa vunauci rau ko ira na lewe levu me rau tiko lo: a rau sa qai kaci valevu kinia, ka tukunia, Mo ni lomani kirau mai, na Turaga, na Luve i Tevita. ³²A sa qai tu vadua ko Jisu, ka kacivi rau, ka tukunia, A cava drau sa vinakatia meu caka vi kodrau? ³³Erau sa tukunia vua, Na Turaga, me rai rawa na mata i kirau. ³⁴A sa yalololoma ko Jisu, a sa tara na matadrau: a sa rai vinaka vasauri na matadrau, a rau sa muri koya.

Chapter 21

¹Ia ni ra sa qai toro voleka ki Jerusalemi, ka yaco ki Pecifaki, ki na ulunivanua ni violive, sa tala e lewe rua na tisaipeli ko Jisu, ²ka tukunia vi rau, Drau qai ki na koro lailai sa donui kodrau, ka drau na raicia sara e dua na asa sa noka tu, ka sa tu vata kaya na luvena: drau serekia, ka yadia mai vi au: ³ia kevaka e dua sa vosa kinia vi kodrau, drau tukunia Erau sa yaga vua na Turaga: ena qai solia sara kinia ko koya. ⁴A sa caka koya, me vayacori kinia na vosa sa tukunia na parofita, ka tukunia, ⁵Tukunia vua sa toka mai Saioni, Raicia, sa qai mai vi iko na nomu Tui, Sa yalomalua, a sa vodokia e dua na asa, kei na luve ni asa. ⁶A rau sa qai na tisaipeli, ka caka me vaka ka varotia vi rau ko Jisu, ⁷ka yadia mai na asa, kei na luvena; ka tevukia kinia na nodraui sulu, ka vavodoki koya kinia. ⁸A ra sa lewe levu sara sa tevukia na nodrai sulu e gaunisala; ka so voki era musukia eso na taba ni kau, ka dui dainia ena gaunisala. ⁹Ia ko ira na lewe levu sa liu, kei ira sa muri, era sa kaci, ka tukunia, Osana vua na Luve i Tevita! sa kalougata ko koya sa qai mai ena yaca ni Turaga! Osana ki cake sara! ¹⁰Ia ni sa yaco ki Jerusalemi ko koya, sa yavala kece lia na lewe ni koro, ka tukunia, Ko cei li koya? ¹¹A ra sa tukunia na lewe levu, koya ko Jisu na parofita mai Nasareci e Kalili. ¹²A sa curu ko Jisu ki na valenisoro ni Kalou, ka tovoci ira kece lia era sa vivoli ena valenisoro; sa vukicia voki lia na nodra tepeli era sa visau i lavo, kei na nodrai tikotiko era sa volitakia na ruve; ¹³a sa tukunia vi ira, Sa volai, A noqu vale ena vatokai me vale ni masu, ia dou sa caka me nodra qara na daubutako. ¹⁴A sa qai mai vua ki na valenisoro eso na mataboko kei na lokiloki; a sa vabulai ira ko koya. ¹⁵Ia ni ra sa raicia ko ira na bete levu kei ira na vunivola na veika e vivakurabuitaki sa caka ko koya, kei ira na gone lalai era sa kaci ena valenisoro, ka tukunia, Osana vua na Luve i Tevita! era sa cudru sara lia, ¹⁶ka tukunia vua, Ko sa rogocia na ka era vosatakia ko ira koya, se yali? A sa tukunia vi ira ko Jisu, Io; dou sa yali beka ni wilikia, Mai na gusudra na gone lalai kie ira sa sucu tiko, ko sa caka me vinaka sara na varokoroko? ¹⁷A sa daini ira yani ko koya, ka qai tani ena koro ki Pecani; a sa moce kinia. ¹⁸Ia ena savulaci ni sa lesu voki tiko ki nakoro, sa viakana. ¹⁹A sa raicia e dua na vu ni lolo e na gau-ni-sala, e sa qai kinia, a sa yali ni raicia kinia e dua na ka, a drauna loa, a sa tukunia kinia, Mo kakua voki ni vua ka yali ni mudu. A sa malai sara vasauri na vu ni lolo. ²⁰Ia ni ra sa raicia na tisaipeli, era sa kurabui, ka tukunia, Sa vaevei ni sa tei malai vasauri na lolo? ²¹A sa vosa ko Jisu, ka tukunia vi ira, Au sa tukunia vaidina vi ikodou, kevaka e tu vi ikodou na vabauta, ka yali ni vatitiqa, dou na yali ni caka loa lia na ka sa yaco ki na vu ni lolo, ia kevaka dou na tukunia voki lia ki na ulunivanua koya, Mo cavu laivi, ka mo dai ki na wasaliwa; ena yaco lia. ²²Kei na ka kece sara lia dou na kerea ena masu, ni dou sa vadinatia, dou na rawatia. ²³A sa curu ko koya ki na valenisoro, ia ni sa vavuvuli tiko, sa qai mai vua ko ira na bete levu kei ira na nodra qase na tamata, ka tukunia, Ko sa lesi mai vi mo caka na veika koya? ia ko cei sa solia vi iko nai lesilesi koya? ²⁴Sa qai vosa ko Jisu, ka tukunia vi ira, Au na tarogi ikodou voki lia ena dua na ka; kevaka dou na tukunia vi au, au na qai tukunia voki lia vi ikodou se kau sa lesi mai vi meu caka na veika koya: ²⁵Sa vu mai vi na papitaio i Joni? mai lomalagi, se mai na tamata? A ra sa vivosakitakia vakai ira, ka tukunia, Kevaka eda tukunia, E vu mai lomalagi; ena qai tukunia ko koya vi ita, Ia dou a yali ni vadinati koya ena vuku ni cava? ²⁶Ia kevaka eda na tukunia, E vu mai na tamata; eda sa rerevaki ira na lewe levu; ni ra sa vakasama kece lia sa parofita ko Joni. ²⁷A ra sa vosa vi Jisu, ka tukunia, Kitou sa yali ni kila. Sa qai tukunia vi ira ko koya, Au na yali voki lia ni tukunia vi ikodou se kau sa lesi mai vi meu caka na veika koya. ²⁸Ia ka cava dou lewa? Sa dua na tamata sa lewe rua na luvena-tagane; a sa qai vua sa matua, ka tukunia, Na luvequ, qai ki cakacaka ni kua ki na noqu were-ni-vaini. ²⁹A sa vosa ko koya, ka tukunia, Au sa yali ni vinakatia; ia sa qai vivutuni emuri ka qai. ³⁰Sa qai qai vua sa gone, ka vosa vakinia. A sa vosa ko koya, ka tukunia, au sa qai, saka; ia ka sa yali ni qai. ³¹Ko cei vi rau sa muria na loma i tamana? Era sa tukunia vua, Ko koya sa matua. Sa tukunia vi ira ko Jisu, Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Ko ira sa kumunia nai vacavacava kei ira na dautagane, era sa curu eliu vi ikodou ki na matanitu ni Kalou. ³²Ni sa qai mai vi ikodou ko Joni enai valavala ni yalododonu, ia dou sa yali ni vadinatia: Ia ko ira sa kumunia nai vacavacava kei ira na dautagane, era sa vadinatia: ia koi ikodou, ni dou sa raicia, dou sa yali ni vivutuni emuri, mo dou vadinatia. ³³Dou rogocia e dua voki na vosa vatautauvata: Sa dua na tamata sa taukenia e dua na vale, sa tea e dua na were-ni-vaini, a sa viribaitia vavolivolitia, a sa kelia kinia nai keli-ni-vaini, a sa tara na nodra vale nai vatawa, a sa lisitakia vi ira eso nai vatau-ni-were, a sa qai qai ki na vanua tani. ³⁴Ia ni sa voleka mai na vula i matua, sa talai ira na nona tamata ko koya vi ira nai vatau-ni-were, me ra yadia mai na vuana me nonai votavota. ³⁵A ra sa tauri ira na nona tamata ko ira nai vatau-ni-were, a ra sa yavitia e dua, ka vamatea e dua, ka vavirikia e dua. ³⁶A sa tala voki eso tani na tamata, era lewe levu cake vi ira ka liu; a ra sa caka vakinia vi ira. ³⁷Sa oti, sa qai tala na luvena vi ira, ka tukunia, Era na varokorokotakia na luvequ. ³⁸Ia ni ra sa raicia na luvena ko ira nai vatau-ni-were, era sa tukunia vakai ira, O koya koya nai taukei emuri; tou mai vamatea, me da sugutia na nona vanua me noda. ³⁹A ra sa tauria ka bilirakia ki na taudaku ni were-ni-vaini, ka vamatea. ⁴⁰Ia ni sa qai mai na turaga ni were-ni-vaini, a cava ena caka vi ira nai vatau-ni-were koya? ⁴¹Era sa tukunia vua, Ena vamatei ira vararawa na tamata ca koya,

ka lisitakia na were-ni-vaini kivei ira eso tani nai vatau-ni-were, era na solia vua na vuana ena kena yabaki.⁴² Sa tukunia vi ira ko Jisu, Dou a yali beka ni wilikia enai Vola Tabu, Na vatu era sa besetakia ko ira na matai ni vale. Sa yaco me kenai vadei ena tutu ni vale: Koya na cakacaka i Jiova, Ka sa ka e vivakurabuitaki e matada?⁴³ Ko koya koya kau sa tukunia kinia vi ikodou, Ena yadi tani vi ikodou na matanitu ni Kalou, me soli vi ira na lewe ni vanua era na vuatakia mai na vuana. ⁴⁴Ia ko koya ena lutu ki na vatu koya, ena dasila kinia; ia ko koya ena lutukia, ena vurumemea me vaka na nuku. ⁴⁵Ia ni ra sa rogocia ko ira na bete levu kei ira na vunivola na nona vosa vatautauvata, era sa kila sa vosataki ira ko koya. ⁴⁶Ia ni ra sa via tauria, era sa rerevaki ira na lewe levu, ni ra sa vakasama sa parofita ko koya.

Chapter 22

¹A sa vosa voki ko Jisu, ka tukunia vi ira na vosa vatautauvata, ka tukunia, ²Sa tautauvata na matanitu valomalagi kei na dua na tui, ko koya sa caka na magiti ni vawati ni luvena tagane; ³a sa talai ira yani na nona tamata me ra qai vi ira ka sureti ira voki lia ki na kana magiti ni vawati: a ra sa yali ni via qai mai. ⁴Sa qai tala voki ko koya na tamata tani eso, ka tukunia, Qai ka tukunia vi ira era sureti, Raicia, kau sa varautakia oti na noqui vasigalevu: sa vamatei eso na noqu pulumokau, kei na noqu manumanu uro, ka sa varautaki oti tu na ka kece lia; dou qai mai ki na kana magiti ni vawati. ⁵A ra sa vaweleweletakia, a ra sa dui qai, e dua i na nona were, ka dua i na nona vivoli: ⁶ia ko ira na kena vo, era sa tauri ira na nona tamata, ka vacacania, ka vamatea. ⁷Ni sa qai rogocia na tui, sa cudru ko koya; a sa talai ira na nonai valu, ka vakawabokotaki ira na daulaba koya, ka visa na nodra koro. ⁸Sa qai tukunia ko koya vi ira na nona tamata, Sa varautakia oti tu na magiti ni vawati, a ra sa yali ni yaga kinia ko ira ka sureti: ⁹Ko koya mo dou qai qai ki na visalatu, ia ko ira kece lia dou na raicia, dou sureti ira mai ki na kana magiti ni vawati. ¹⁰Era sa qai qai yani ko ira na tamata koya ki na visalatu, ka vasoqoni ira kece lia era sa raicia, se ra ca se ra vinaka; a sa mai tiko me ra kania na magiti ni vawati. ¹¹A sa qai curu mai na tui me raici ira era sa tiko me ra kana, a sa raicia kinia e dua na tamata sa yali ni vaisulu enai sulu ni vawati: ¹²a sa tukunia vua, Noqui tau, e vaevei ni ko sa curu mai ki na vanua koya ni sa yali vi iko nai sulu ni vawati? A sa vagagalu lia ko koya. ¹³Sa qai tukunia na tui vi ira na nona tamata, Dou vesukia, a yavana kei na ligana, ka yadi koya tani, ka dainia ki na butobuto e tuba; ena dautagi kinia, ka vasequruquru bati. ¹⁴Ni ra sa lewe levu era sa kacivi, ka lewe lailai era sa digitaki. ¹⁵Sa ra qai qai ko ira na Farisi, a ra bose se ra na coriti koya vaevei ena nona vosa. ¹⁶A ra sa talai ira na nodra tisaipeli vua, vata kei ira nai tokani i Eroti, me ra tukunia, Vavuvuli, kitou sa kila ko sa dina, ka sa vatavuvulitakia vaidina nai valavala sa vinaka vua na Kalou, ia ko sa yali ni rerevakia e dua: ni ko sa yali ni doka na matadra na tamata: ¹⁷o koya mo qai tukunia vi kitou, A cava ko lewa? sa tara me da soli ka ni matanitu vi Sisa, se yali? ¹⁸A sa kila na nodra yaloca ko Jisu, ka tukunia, Dou sa dauveretaki au ena vuku ni cava, koi ikodou na dauvivakaisini? ¹⁹vatakila mai vi au nai lavo ni soli. A ra sa yadia mai vua e dua na pene. ²⁰A sa tukunia vi ira ko koya, A mata i cei koya, ki na yaca i cei sa volai tu? ²¹Era sa tukunia vua, A ni Sisa. Sa qai tukunia vi ira ko koya, Mo dou qai solia vi Sisa na ka ni Sisa; vi koya voki lia na Kalou na ka sa nona na Kalou. ²²Ia ni ra sa rogocia, era sa kurabui; a ra sa daini koya, ka qai yani. ²³Ena siga koya era sa qai mai vi koya eso nai tokani i Setoki, ko ira era sa dau tukunia ni na yali ni tu cake voki na mate, a ra sa tarogia, ²⁴ka tukunia, Vavuvuli, sa tukunia ko Mosesa, Kevaka sa mate e dua na tamata vawati, ka yali na luvena, me rau qai viwatini kei na nona yada na tuakana se na tacina, me vakawa kinia ko koya vua na tacina se tuakana. ²⁵Ia ka tiko kei kitou na matavitacini eratou lewe vitu: a sa vawati ko koya sa matua, a sa mate, ka yali na luvena, a sa dainia vua na tacina na watina: ²⁶a sa vaka voki lia kinia nai karua, kei nai katolu, ka yaco kei nai kavitu: ²⁷sa qai mate emuri na yalewa: ²⁸ia ni na tu cake voki na mate, ena wati i cei vi iratou na lewe vitu ko koya? ni ratou sa watina ko iratou kece lia. ²⁹A sa vosa ko Jisu, ka tukunia vi ira, Dou sa sese, ni dou sa yali ni kila nai Vola Tabu, se na kaukauwa ni Kalou: ³⁰ni ra na tu cake voki na mate, era na yali ni vawati, se vimusumusukitakia me ra vawati; era na vataki ira lia na agilose mai lomalagi. ³¹Ia ena vuku ni nodra tu cake voki na mate, dou sa yali li ni wilikia na ka sa vosatakia vi ikodou na Kalou, ni sa tukunia, ³²Koi au na Kalou i Eparaama, na Kalou i Aisake, na Kalou i Jekope? a Kalou sa yali ni nodra Kalou era sa mate, sa nodra Kalou lia era sa bula tiko. ³³ia ni ra sa rogocia na lewe levu, era sa kurabui sara lia ena nonai vavuvuli. ³⁴Ia ni ra sa rogocia na Farisi ni sa vagalui ira nai tokani i Setoki ko koya, era sa qai soqoni vata. ³⁵A sa dua vi ira, e dua na vunivunau, sa tarogi koya, ni sa vatovolea, ka tukunia, ³⁶Vavuvuli, a cava nai varo levu ena vunau? ³⁷Sa tukunia vua ko Jisu, Mo lomani Jiova na nomu Kalou ena lomamu taucoko, kei na yalomu taucoko, kei na nomu nanumia kece lia, ³⁸Ai matai ni vunau koya, ka levu: ³⁹a sa tautauvata na kenai karua, Mo lomania na kai nomu me vaka ko lomani iko. ⁴⁰Sa vu ni vunau taucoko kei ira na parofita na vunau e rua koya. ⁴¹Ia ni ra sa soqoni vata tiko na Farisi, sa tarogi ira ko Jisu, ⁴²ka tukunia, A cava dou lewa ena vuku i Karisito? a luve i cei ko koya? Era sa tukunia vua, A luve i Tevita. ⁴³Sa tukunia vi ira ko koya, Sa vaevei ni sa vatokai koya me Turaga ko Tevita, ni sa vuna na Yalo Tabu, ka tukunia, ⁴⁴Sa tukunia ko Jiova vua na noqu Turaga, Mo tiko ena ligaqu i matau, me yacovia niu sa caka na nomu meca mei tutu ni yavamu? ⁴⁵Ia kevaka sa vatokai koya ko Tevita me Turaga, sa luvena vaevei? ⁴⁶a sa yali e dua sa tukunia rawa vi koya e dua na vosa; a sa yali voki e dua e doudou me tarogi koya voki ena visiga emuri.

Chapter 23

¹Sa qai vosa ko Jisu vi ira na lewe levu, vi ira voki lia na nona tisaipeli, ²ka tukunia, Sa tiko enai tikotiko i Mosese ko ira na vunivola vata kei ira na Farisi; ³ia na ka kece lia era sa tukunia vi ikodou mo dou vabautia, dou vabautia lia ka caka; ia dou kakua lia ni muria na nodrai valavala, ni ra sa vosa lia ka yali ni caka. ⁴Ni ra sa vaucia nai colacola bibi e mama sara ni da colatia, ka vataqa ena uso-uso-ni-domodra na tamata; a ra sa yali ni via vayavalatia ena dua na nodrai qaqaalo. ⁵Ia na nodra cakacaka kece lia era sa caka me raici ira kinia na tamata: era sa varabailevutakia na nodra vivananumi tabu, ka ra sa valemvutakia na tutu ni nodrai sulu, ⁶a ra sa vinakatia nai tikotiko vaturaga ni ra kana vata, kei nai tikotiko ni matua ena vivalenilotu, ⁷kei na vikidavaki ena virara ni vivoli, me vatokai voki lia vi ira na tamata, Vavuvuli. ⁸Ia koi ikodou, dou kakua ni vatokai mei Vavuvuli: ni sa dua loa lia na nomudou Vavuvuli; ia dou sa viwekani kece lia. ⁹Dou kakua voki lia ni vatoka e dua me tamamudou e vuravura; ni sa dua loa lia na Tamamudou, ko koya mai lomalagi. ¹⁰Dou kakua voki lia ni vatokai me Turaga: ni sa dua loa lia na nomudou Turaga, ko koya na Karisito. ¹¹Ia ko koya sa uasivi cake vi ikodou, me nomudou tamata ko koya. ¹²Ia ko koya ena valemvulevui koya, ena valemalumalumutaki; ia ko koya ena valemalumalumutaki koya, ena valemvulevui. ¹³Ia e ca vi ikodou, na vunivola kei na Farisi, na dauvivaisini! ni dou sa sogotia na matanitu valomalagi vi ira na tamata: ni dou sa yali ni curu rawa kinia koi ikodou, se daini ira era sa curu tiko me ra curu kinia. ¹⁴E ca vi ikodou, na vunivola kei na Farisi, na dauvivakaisini! ni dou sa kovea na nodrai yau na yada, ni dou sa masu vabalavu tiko me vivakaisini: ko koya koya dou na cudruvi valevu cake kinia. ¹⁵E ca vi ikodou, na vunivola vata kei na Farisi, na dauvivakaisini; ni dou sa qaiva na wasawasa kei na vanua mo dou vukicia e dua me lotu vataki ikodou; ia ni sa rawa, dou sa caka me luve ni eli me uasivi varua vi ikodou. ¹⁶E ca vi ikodou, nai vavuvuli mataboko! dou sa tukunia, Ko koya ena bubului ki na valenisoro, a ka loa koya; ia ko koya ena bubului ki na koula ni valenisoro, sa vauci kinia ko koya. ¹⁷Na lialia ka mataboko! a cava vi rau e levu cake, na koula, se na valenisoro sa vatabui kinia na koula? ¹⁸Ia, Ko koya ena bubului ki nai cabocabo ni madrali, a ka loa ko ya; ia ko koya ena bubului ki nai madrali sa koto kinia, sa vauci kinia ko koya. ¹⁹Na lialia ka mataboko! a cava vi rau e levu cake, ai madrali, se nai cabocabo ni madrali sa vatabuya nai madrali? ²⁰Ko koya sa bubului ki nai cabocabo ni madrali, sa bubului ki na ka ko ya, ki na ka kece lia sa koto kinia: ²¹ia ko koya sa bubului ki na vale ni soro, sa bubului kinia, vi koya voki lia sa tiko kinia: ²²ia ko koya sa bubului ki lomalagi, sa bubului ki nai tikotiko vaturaga ni Kalou vi koya voki lia sa tiko kinia. ²³E ca vi ikodou, na vunivola vata kei na Farisi, na dauvivakaisini! ni dou sa solia nai katini ni botebotokeko, kei na co va koya, ia dou sa dainia tani na veika mama ena vunau, nai valavala dodonu, kei na loloma, kei na vadinatia: o koya sa kilikili mo dou caka, me kakua voki lia ni dai tani ko ya. ²⁴Ai vavuvuli mataboko! dou sa tauvulonua me dai na nana, ia na kameli dou sa tiloma lia. ²⁵E ca vi ikodou, na vunivola vata kei na Farisi, na dauvivakaisini! ni dou sa vasavasavatakia na bilo kei na dari e taudaku, ia e loma sa sinai ena daubutako kei na garogaro. ²⁶A Farisi mataboko! mo vasavasavatakia mada na loma ni bilo kei na dari, me qai savasava voki lia kinia e taudaku. ²⁷E ca vi ikodou na vunivola vata kei na Farisi, na dauvivakaisini! ni dou sa vaka na vivale ni bulubulu sa boro vulavula, ka sa rairai vinaka e taudaku, ia eloma sa sinai ena sui mate, kei na ka kece lia sa velavela. ²⁸Sa va voki lia kinia koi ikodou, dou sa rairai etaudaku vi ira na tamata me tamata dodonu, ia e loma dou sa sinai ena dauvivakaisini ki na ka e yali ni dodonu. ²⁹E ca vi ikodou na vunivola vata kei na Farisi, na dauvivakaisini! ni dou sa tara na nodra vivale ni bulubulu na parofita, ka vaiukuukutakia na nodra vivale ni bulubulu na tamata yalododonu, ³⁰ka tukunia, Kevaka eda sa bula ena gauna ni noda qase, eda a bese ni lomavata kei ira ena nodra vamatei ira na parofita. ³¹Ko koya koya dou sa tukunia ikodou kinia, ni dou sa luvedra era vamatei ira na parofita. ³²Ia mo dou vasinaitia nai varau ni nomudou matua. ³³Na gata, a luve ni gata loaloa! dou na tuba rawa vaevei mai na cudruvi mai eli? ³⁴Ia ka raicia, au na tala yani vi ikodou eso na parofita, kei na tamata vuku, kei na vunivola; ia eso vi ira dou na vamatea ka vakotia ki na kauveilatai; ka so dou na vakanakuitatakia ena nomudou vivalenilotu, ka tovoci ira mai nakoro e dua ki nakoro e dua: ³⁵me yaco kinia vi ikodou nai sau ni kedra dra na tamata yalododonu kece lia ka vadavei e vuravura: mai na dra ni Epeli na yalododonu ka yaco ki na dra ni Sakaraia na luvei Parakaia, ko koya dou a vamatea ena tadrui ni vale ni soro ki nai cabocabo-ni-madrali. ³⁶Au sa tukunia vaidina vi ikodou, A ka kece lia koya ena yaco ki nai tabatamata koya. ³⁷Isa! Jerusalemi, Isa! Jerusalemi, ko iko sa vamatei ira na parofita, ka vaviriki ira sa talai yani vi iko, au a nanumia vavica meu vasoqoni ira vata na nomu gone, me vaka na toa yalewa sa vasoqoni ira na luvena e ruku ni tabana, ia dou a yali ni vinakatia! ³⁸Raicia, sa qai dai vi ikodou na nomudou vale me lala didi: ³⁹niu sa tukunia vi ikodou, Dou na yali ni raici au voki, ka malua dou na tukunia mada, Sa kalougata ko koya sa qai mai ena yaca ni Turaga.

Chapter 24

¹A sa curu yani ko Jisu ka qai tani ena valenisoro: a ra sa qai mai na nona tisaipeli me ra vatakila vua na vivale ena valenisoro. ²A sa tukunia vi ira ko Jisu, Dou sa raicia na ka kece lia koya, ne? au sa tukunia vaidina vi ikodou, Ena yali ni vo tu koya na vivatu sa vitaqataqai, ena talaraki sobu kece lia. ³Ia ni sa tiko ko koya mai na ulunivanua ni violive, sa qai vuni vua ko ira na tisaipeli, ka tukunia, Ni tukunia mai vi kitou, se na yaco ninaica na veika koya? ia ka cava nai vatakilakila ni nomuni qai mai, ki nai vataotioti kei vuravura? ⁴A sa vosa ko Jisu, ka tukunia vi ira, Qarauni ikodou vinaka de vacalai ikodou e dua. ⁵Ni ra na lewe levu era na qai mai ka vacavutaki au, ka tukunia, Koi au na Karisito; ia ka lewe levu era na vacala. ⁶Ia dou na rogocia nai valu, kei nai rogorogo ni valu: mo dou kakua ni kidroa: ni sa kilikili me yaco na ka koya, ia ka sa bera lia nai vataotioti. ⁷Ni na vibolebolei na vivanua eso, kei na vimatanitu eso: ena yaco voki lia na dausiga, kei na tavuki ni vanua, ena yasana e levu. ⁸Ia na ka kece lia koya sa kenai vatekivu ni ka rarawa. ⁹Dou na qai soli yani me vararawatakia, ka dou na vamatei; ia dou na cati vi ira na lewe ni vivanua kece lia ena vuku ni yacaqu. ¹⁰Ia ena lewe levu era na qai tarabe, a ra na visoliyaki, ka vicati. ¹¹Ena lewe levu voki lia na parofita vailasu ena tubu cake mai, ia ka lewe levu era na vacala. ¹²Ia ni sa tubu valevu nai valavala ca, ena batabata mai na nodra loloma na lewe levu. ¹³Ia ko koya ena vosotia me yacovia nai vataotioti, ena vabulai ko koya. ¹⁴Ia ena vunautakia mada e vuravura taucoko nai tukutuku-vinaka koya kei na matanitu, mei vadinadina ki na vivanua kece lia; sa na qai yaco sara lia emuri nai vataotioti. ¹⁵Ia ni dou sa raicia sa tu ena vale tabu na ka vasisila sa dauvivarusai, ko koya sa vosa kinia ko Taniela na parofita, (me kila mada ko koya sa wilikia:) ¹⁶me qai se ki na viulunivanua ko ira era sa tiko e Jutia: ¹⁷me kakua ni qai sobu mai ko koya sa tiko e dela ni vale, me yadia tani na ka mai nona vale; ¹⁸ia me kakua ni lesu voki ko koya sa tiko ena were, me yadia na nonai sulu. ¹⁹Ka na ca vi ira era sa bukete, kei ira era sa vasucumia na gone, ena gauna koya! ²⁰Ia dou masu me kakua ni yaco na nomudou se ena vula i liliwa, se ena siga ni vacecegu: ²¹ni na qai levu sara na rarawa, ka yali ni vakinia eliu mai nai vatekivu kei vuravura ka yacovia na gauna koya, ka na yali sara voki lia emuri. ²²Ia kevaka ena yali ni valekalekatakia na gauna ko ya, ena yali na tamata me bula rawa: ia ena vukudra sa digitakia ena valekalekatakia na gauna ko ya. ²³Kevaka ena qai tukunia vi ikodou e dua, Raicia, sa tiko koya na Karisito; se, sa tiko mai na vanua koya; kakua ni vadinatia. ²⁴Ni na tubu mai na Karisito vailasu eso, na parofita vailasu eso, a ra na vatakila na vivatakilakila lelevu kei na veika e vivakurabuitaki; ia ke rawa, ke ra na vacalai ira voki lia sa digitakia. ²⁵Raicia, au sa qai tukunia oti vi ikodou ni sa bera ni yaco. ²⁶Kevaka era na tukunia vi ikodou, Raicia, sa tiko ko koya mai vikau! kakua ni qai kinia: Raicia, sa tiko mai loqi! kakua ni vadinatia. ²⁷Me vaka sa tibi na livaliva mai natuicake, ka sa rairai yani ki ra; ena va voki lia kinia na nona qai mai na Luve ni tamata. ²⁸Ni ra na soqoni vata na ikeli ki na yasana kece sa koto kinia na yago. ²⁹Ia ni sa oti mada na gauna rarawa koya, ena qai vabutobutotakia vasauri na matanisiga, ena yali voki lia ni cila na rarama ni vula, ka na lutu mai lomalagi na vikalokalo, ka na vitosoyaki na veika kaukauwa ni lomalagi: ³⁰ena qai rairai mai nai vatakilakila ni Luve ni tamata mai lomalagi; ena qai tagi na mataqali vayadua lia e vuravura, era na qai raicia na Luve ni tamata ni sa qai mai ena vi o mai lomalagi ena kaukauwa ki nai ukuuku levu. ³¹Ia ena talai ira na nona agilose ko koya ki na davui sa rogolevu, ka ra na vasoqoni ira vata na nona digitaki mai na mata ni cagi e va, mai na vu ni lomalagi e dua ka yacovia voki lia na vu ni lomalagi kadua. ³²Mo dou kila mada na vosa vatautauvata ena lolo: Ni sa qai lavovou na tabana, a sa tubu na drauna, dou sa kila kinia sa voleka na vula i katakata: ³³Sa va voki lia kinia koi ikodou, ni dou sa raicia na ka kece lia koya, dou kila sa voleka ko koya, io mai na mata ni darava. ³⁴Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Ena yali ni takali mada nai tabatamata koya, ena yaco eliu na ka kece lia koya. ³⁵na takali ko lomalagi vata ki vuravura; ia na noqu vosa ena yali ni takali. ³⁶Ia na siga koya kei na tiki ni siga koya sa yali e dua e kila, ko ira na agilose mai lomalagi era yali ni kila, se ko koya na Luvena, ko koya dua loa lia na Tamaqu. ³⁷Ia me vaka ena siga i Noa, ena vaka voki lia kinia ena nona qai mai na Luve ni tamata: ³⁸ni sa bera na waluvu era sa kana na tamata, ka somi, ka vawati ka vimusumusukitakia me ra vawati, ka yacovia na siga sa vodo kinia ki waqa ko Noa; ³⁹a ra sa yali mada ni kila eliu, a sa qai yaco dina na waluvu, ka yadi ira kece yani; ena vaka voki lia kinia na nona qai mai na Luve ni tamata. ⁴⁰Ena qai lewe rua na tagane erau na tiko ena were; ena yadi tani e dua, ka dai lia e dua. ⁴¹Ena lewe rua na yalewa erau na qaqi sila, ena yadi tani e dua, ka dai lia e dua. ⁴²Ko koya mo dou qai vatawa; ni dou sa yali ni kila na tiki ni siga sa qai mai kinia na nomudou Turaga. ⁴³Ia dou kila lia koya, kevaka e kila nai taukei ni vale na tiki ni bogi e qai mai kinia na daubutako, sa vatawa lia, ka yali ni dainia na nona vale me vabasukia. ⁴⁴koya mo dou qai varau tu, koi ikodou voki lia: ni sa qai mai na Luve ni tamata ena tiki ni siga dou sa yali ni nanumia kinia. ⁴⁵Ia ko cei na tamata yalododonu ka vuku, sa lesia na nona turaga me lewai ira na nona lewe ni vale, me solia vi ira na kedra ena gauna dodonu? ⁴⁶Sa kalougata na tamata ko ya, ni na qai mai na nona turaga ka raici koya ni sa caka vakinia. ⁴⁷Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Ena lesi koya me lewa na nona ka kece lia. ⁴⁸Ia kevaka ena tukunia e lomania na tamata ca koya, Sa vaberaberatakia na nona

qai mai na noqu turaga: ⁴⁹a sa vatekivu kinia me yaviti ira na nonai tokani, me daukana voki lia ka dausomi vata kei ira na daumateni; ⁵⁰ena qai mai na turaga ni tamata ko ya ena siga e yali ni nanumia kinia, kei na tiki ni siga e yali ni kila kinia; ⁵¹ena qai varomusukia rua, ka vota vua mei votavota vata kei ira na dauvivakaisini: ena dautagi kinia, ka vasequruquru bati.

Chapter 25

¹Ena qai vatautauvatatakia na matanitu valomalagi kei na goneyalewa e lewe tini, eratou sa dui yadia na nona cina, ka qai ki vitata kei na tagane sa qai vawati. ²Ka lewe lima vi iratou sa vuku, ka lewe lima sa lialia. ³O iratou na lialia eratou sa yadia na nodratou cina, a ratou sa yali ni yadia vata na waiwai; ⁴ia ko iratou na vuku eratou sa yadia na waiwai ena nodratou tavaya, kei na nodratou cina. ⁵Ia ni sa dede mai na tagane sa qai vawati, eratou sa sosovu kece lia ka moce. ⁶Ni sa qai lomaloma ni bogi na vanua, sa rogo na kacikaci, Raicia, sa qai mai na tagane sa qai vawati; dou qai ki vitatavaki kaya. ⁷Eratou sa qai tucake kece lia na goneyalewa koya, a ratou sa varautakia na nodratou cina. ⁸A sa tukunia ko iratou na lialia vi iratou na vuku, Solia mai vi kitou e dua na nomudou waiwai; ni sa boko na nitou cina. ⁹A sa tukunia ko iratou na vuku, De na yali ni virauti vi ita: e vinaka mo dou qai lia vi ira na dauvivoli, ka volia na nomudou. ¹⁰Ia ni ratou sa qai me ratou volivoli, sa tadu mai na tagane sa qai vawati; ia ko iratou sa varau oti tu, eratou sa curu vata kaya ki na kana magiti ni vawati: a sa qai sogo na davara. ¹¹Sa qai qai voki lia mai emuri ko iratou na goneyalewa koya, ka tukunia, Noqu Turaga, Noqu Turaga, dolavi kitou. ¹²A sa vosa ko koya, ka tukunia, Au sa tukunia vaidina vi Ikodou, au sa yali ni kilai ikodou. ¹³O koya mo dou qai vatawa, ni dou sa yali ni kila na siga, se na tiki ni siga sa qai mai kinia na Luve ni tamata. ¹⁴Ni sa tautauvata ko koya kei na dua na tamata sa qai ki na dua na vanua tani, ka sa kacivi ira mada na nona tamata, ka solia vi ira na nonai yau: ¹⁵sa solia vua e dua e lima na taledi, vua voki e dua e rua, vua voki e dua e dua loa lia: vi ira yadua me vaka sa dui rauti ira yadua: a sa qai qai sara yani. ¹⁶Ia ko koya sa tauria na taledi e lima sa qai ki vivoli kinia, a sa rawatia e lima voki na taledi. ¹⁷Sa va voki lia kinia ko koya sa tauria e rua, sa rawatia e rua voki. ¹⁸Ia ko koya sa tauria e dua loa, sa qai ka kelia e dua na qara, ka vunitakia kinia nai lavo ni nona turaga. ¹⁹Sa dede sara sa qai qai mai na nodra turaga na tamata koya, a sa tarogi ira. ²⁰Ia ko koya ka tauria na taledi e lima, sa qai mai ka yadia mai e lima voki na taledi, ka tukunia, Noqu Turaga, e lima na taledi ko ni a solia mai vi au: raica, au sa rawatia e lima voki na taledi me kenai kuri. ²¹A sa tukunia vua na nona turaga, E vinaka, a tamata vinaka ka dina; ko sa dina ena ka e vica lia, au na lesi iko mo lewa na ka e levu: curu ki na marau ni nomu turaga. ²²Ko koya voki lia ka tauria na taledi e rua, sa qai mai ka tukunia, Noqu Turaga, ko ni a solia mai vi au e rua na taledi: raicia, e rua voki na taledi au sa rawatia me kenai kuri. ²³Sa tukunia vi koya na nona turaga, E vinaka a tamata vinaka ka dina: ko sa dina ena ka e vica lia, au na lesi iko mo lewa na ka e levu: curu ki na marau ni nomu turaga. ²⁴Ia ko koya ka tauria na taledi e dua loa lia, sa qai mai ka tukunia, Noqu Turaga, au sa kilai iko, ni ko sa tamata lawaki dredre, ko sa tamusukia ena vanua ko a yali ni kaburakia kinia, ka kumunia mai na vanua ko a yali ni vidaiyakia kinia: ²⁵ia kau a rere kinia, ka qai vunia na nomu taledi ena qele: raicia, koya na nomu sa tu voki vi iko. ²⁶Sa qai vosa vi koya na nona turaga, ka tukunia, A tamata ca ka vucesa! ko sa kila niu sa tamusukia ena vanua kau a yali ni kaburakia kinia, ka kumunia mai na vanua kau a yali ni vidaiyakia kinia: ²⁷ko koya lia koya e kilikili kinia kei iko mo solia na noqui lavo vi ira nai taukei ni baqe, ka niu sa qai mai meu sa qai tauria na noqu kei na kenai kere voki lia. ²⁸Ko koya mo dou qai yadia tani vua na taledi, ka solia vua sa tu vi koya na taledi e tini. ²⁹Ni sa tu vua na tamata e dua na ka, ena qai soli vua ka na levu na nona: ia na tamata sa yali ni tu vua e dua na ka, ena qai yadi tani mai vua na ka sa tu vua. ³⁰Ia na tamata yali ni yaga koya mo dou dainia ki na butobuto e tuba: ena dautagi kinia, ka vasequruquru bati. ³¹Ia ena siga ena qai mai kinia na Luve ni tamata ena nonai ukuuku, kei ira vata kaya na agilose yalosavasava kece lia, ena qai tiko ena nonai tikotiko vaturaga sa vaiukuuku: ³²ena qai soqoni vata e matana na lewe ni vivanua kece lia: ena qai tawasei ira rua ko koya, me vaka nai vatawa ni sipi sa tawasei ira na sipi mai vi ira na me; ³³ia ena vatikori ira na sipi ena ligana i matau, kei ira na me ena ligana i mawi. ³⁴Ena qai tukunia na Tui vi ira ena ligana i matau, Ni qai mai, koi ikonu sa vakalougatataki vi Tamaqu, mo ni rawatia na matanitu sa varautaki me nomuni mai nai vatekivu ki vuravura: ³⁵ni kau a viakana, ka ni a solia mai vi au na kakana: au a via somi, ka ni a vasomici au: au a vulagi, ka ni yadi au ki vale: ³⁶televua, ko ni a vasulumi au; au a tauvi-mate, ko ni a mai raici au: au a tiko ena vale ni vivesu, ko ni a qai mai vi au. ³⁷Ena qai vosa vua ko ira na yalododonu, ka tukunia, Na Turaga, kimamu a raici ikonu mada ni naica ni ikonu a viakana, ka vakani ikonu? se via somi, ka vasomici ikonu? ³⁸se kimamu a raici ikonu ni naica ni ikonu a vulagi, ka yadi ikonu ki vale? se televua, ka vasulumi ikonu? ³⁹se kimamu a raici ikonu ni naica ni ikonu a tauvi-mate, se tiko ena valenivivesu, ka qai vi ikonu? ⁴⁰Ena qai vosa na Tui, ka tukunia vi ira, Au sa tukunia vaidina vi ikonu, Ni ikonu a caka vua e dua sa lailai vi ira na wekaqu koya, ni a caka vi au. ⁴¹Ena qai vosa voki lia ko koya vi ira ena ligana i mawi, Ni qai tani vi au koi ikonu sa cudruvi, kei na bukawaqa yali boko, sa varautakia me nona na tevoru kei na nona agilose: ⁴²ni kau a viakana, ko ni a yali ni solia mai vi au na kakana: au a viasomi, ko ni a yali ni vasomi au: ⁴³au a vulagi, ko ni a yali ni yadi au ki vale: televua, ko ni a yali ni vasulumi au: tauvimate, ko ni ena valenivivesu, ko ni a yali ni mai raici au. ⁴⁴Ena qai vosa vua ko ira voki lia, ka tukunia, Na Turaga, kimamu a raici ikonu, ni naica ni ikonu a viakana, se viasomi, se vulagi, se televua, se tauvi-mate, se tiko e na vale ni vivesu, ka yali ni qaravi ikonu? ⁴⁵Ena

qai vosa vi ira ko koya, ka tukunia, Au sa tukunia vaidina vi ikonu, Ni ikonu a yali ni caka vua e dua sa lailai vi ira koya, ikonu a yali voki lia ni caka vi au. ⁴⁶Era na qai qai ko ira koya ki na cudruvi yali ni mudu; ia ko ira na yalododonu ki na bula yali ni mudu.

Chapter 26

¹Ni sa vaotia ko Jisu na vosa kece lia koya, sa tukunia vi ira na nona tisaipeli, ²Dou sa kila sa vo lia e rua na bogi me qai caka na kana vata ni qai sivia: ena qai soli yani na Luve ni tamata me lauvako ki na kauveilatai. ³Era sa qai soqoni vata ko ira na bete levu, vata kei ira na vunivola, vata kei ira na nodra qase na tamata, ena vale ni bete levu, ko Kaiafa na yacana, ⁴a ra sa bose me ra lawakitaki Jisu me ra tauria, ka vamatea. ⁵A ra sa tukunia, Me kakua ni caka tiko na kana vata, de ra ue kinia na tamata. ⁶Ia ni sa tiko ko Jisu mai Pecani ena vale i Saimoni na vukavuka, ⁷sa qai mai vi koya e dua na yalewa sa tauria e dua na tavaya alapasita waiwai talei sara, a sa livia ki na uluna, ni sa tiko ko koya me kana. ⁸Ia ni sa raicia ko ira na nona tisaipeli, era sa cudru sara, ka tukunia, Sa dai loa lia koya ena vuku ni cava? ⁹sa rawa me volitakia na waiwai koya me levu kinia nai lavo ka me soli vi ira na dravudravua. ¹⁰Ia ni sa kila ko Jisu, sa tukunia vi ira, Dou sa saga na yalewa ena vuku ni cava? sa caka vi au e dua na cakacaka vinaka. ¹¹Ni sa tiko vadua kei ikodou ko ira na dravudravua; ia koi au, kau na yali ni tiko vadua kei ikodou. ¹²Ni sa sova ko koya nai lumu koya ki na yagoqu, sa caka me noqui lumu ni bulu. ¹³Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Ena viyasana kece lia e vuravura taucoko ena vunautakia kinia nai tukutuku vinaka koya, ena bau tukuni voki lia kinia na ka sa caka na yalewa koya, me kenai divi. ¹⁴Sa qai dua vi ira na lewe tinikarua, sa vatokai ko Jutasa Isikarioti, sa qai vi ira na bete levu, ¹⁵ka tukunia, A cava dou sa via solia vi au, kevaka kau na soli koya yani vi ikodou? A ra sa varautakia vua e tolusagavulu na tiki ni siliva. ¹⁶a mai na siga koya sa varaicia ko koya na gauna e rawarawa me soli koya kinia. ¹⁷Ia enai matai ni siga ni kana madrai sa yali ni valeveni, sa qai mai vi Jisu ko ira na tisaipeli, ka tukunia vua, Evei na tikinia ko ni sa vinakatia me kitou varautakia mo ni kania kinia na ka ni qai sivia? ¹⁸A sa tukunia ko koya, Qai vua na tamata koya ki na koro, ka tukunia vua, Sa tukunia nai Vavuvuli, Sa voleka na noqu siga; koi au kei ira na noqu tisaipeli, kitou na caka na kana vata ni qai sivia ena nomu vale. ¹⁹A ra sa caka na tisaipeli me vaka sa varotia vi ira ko Jisu; a ra sa varautakia mera caka na kana vata ni qai sivia. ²⁰Ia ni sa raiyavi mai, sa tiko sobu ko koya kei ira na lewe tinikarua. ²¹Ia ni ra sa kana tiko, sa tukunia ko koya, Au sa tukunia vaidina vi ikodou, ni na soli au yani e dua vi ikodou. ²²Era sa qai rarawa valevu, a ra sa vatekivu yadua me tukunia vua Noqu Turaga, koi au beka? ²³A sa vosa ko koya, ka tukunia, Ko koya kirau sa totoko vata kaya na ligana ena bilo, sai koya ena soli au yani: ²⁴sa qai na Luve ni tamata me vaka sa volai ena vukuna: ia sa ca vua na tamata ko ya sa solia yani na Luve ni tamata! ke sa yali ni sucu mai na tamata koya, koya sa vinaka vua. ²⁵Sa qai vosa ko Jutasa, o koya sa solia yani, ka tukunia, Vavuvuli, koi au beka? Sa tukunia vua ko koya, ko sa tukunia dina mai. ²⁶Ia ni ra sa kana tiko sa tauria na madrai ko Jisu, ia ni sa lotutakia oti, sa dovia, ka solia vi ira na tisaipeli, ka tukunia, Tauria, kania; koya na yagoqu. ²⁷Sa qai tauria na bilo ko koya, ia ni sa vavinavinaka oti, sa solia vi ira, ka tukunia, Dou somi kece kinia; ²⁸koya na noqu dra ni viyalalayalati vou sa liviraki ena vukudra e lewe levu, me bokoci nai valavala ca. ²⁹Ia kau sa tukunia vi ikodou, Au na yali ni somia emuri na vua ni vaini koya, ka malua me yaco mada na siga kau na somia vou kinia vata kei ikodou ena matanitu ni Tamaqu. ³⁰Ia ni ra sa sere oti, era sa qai yani ki na ulunivanua ni violive. ³¹Sa qai tukunia vi ira ko Jisu, Dou na tarabe kece lia ena vukuqu ena bogi ni kua: ni sa volai, Au na yavitia nai vatawa ni sipi, ka ra na dui tovoci na qele ni sipi. ³²Ia ni kau sa tu cake voki mai, au na qai liutaki ikodou ki Kalili. ³³Sa qai vosa ko Pita, ka tukunia vua, Kevaka ena tarabe ko ira kece lia ena vukumuni, koi au, kau na yali ni tarabe. ³⁴Sa tukunia vua ko Jisu, Au sa tukunia vi iko, Ena bogi lia ni kua, ni sa yali ni tagi mada eliu na toa, ko na cakitaki au vatolu. ³⁵Sa tukunia vua ko Pita, Kevaka edaru na mate vata, au na yali sara ni cakitaki ikonu. Sa vosa va voki lia kinia ko ira kece lia na tisaipeli. ³⁶Sa qai qai mai ko Jisu kei ira ki na dua na yasana sa vatokai ko Kecisemani, a sa tukunia vi ira na tisaipeli, Dou tiko lia koya, meu qai mada ki na vanua koya meu masu. ³⁷A sa yadi Pita ko koya kei rau na luve i Sepete, a sa vatekivu me rarawa na lomana ka yaluma sara. ³⁸Sa qai tukunia vi iratou ko koya, Sa rarawa valevu na yaloqu, me vaka kau na mate: dou tiko lia koya, me datou vatawa. ³⁹A sa qai valailai vaka ki liu ko koya, a sa cuva sobu vatoboicu, a sa masu, ka tukunia, I Tamaqu, kevaka e rawarawa, me yadi tani mada vi au na bilo koya; ia me kakua lia ni vaka na noqu lewa, me vaka lia na nomuni lewa. ⁴⁰A sa qai qai mai vi iratou na tisaipeli, a sa raici iratou ni ratou sa moce, a sa tukunia vi Pita, Oi! dou sa yali ni rawatia me datou vatawa vata ka dua loa lia na aua, ne? ⁴¹Dou vatawa ka masu, me kakua ni rawai ikodou na vere: e dina lia sa gu na yalo, ia na yago sa malumalumu. ⁴²Sa qai varua ko koya ka masu, ka tukunia, I Tamaqu, kevaka e yali ni rawa me takali tani vi au na bilo koya, ka meu somicia lia, me yaco lia na nomu lewa. ⁴³Sa qai qai mai ko koya, a sa raici iratou ni ratou sa moce voki: ni sa bibi na matadratou. ⁴⁴A sa daini iratou ko koya, a sa baci qai voki yani, ka masu vatolu, a sa cavutia voki na vosa ko ya. ⁴⁵Sa qai qai mai vi iratou na nona tisaipeli, ka tukunia vi iratou, Dou moce lia, ka dou vacegu; raicia, sa voleka na gauna, a sa soli yani na Luve ni tamata ki na ligadra na tamata ca: ⁴⁶tu cake, me datou qai: raicia, sa voleka mai ko koya sa soli au yani. ⁴⁷Ia ni sa vosa tiko ko koya, raicia, sa qai mai ko Jutasa, e dua vi ira na lewe tinikarua, kei ira vata kaya e lewe levu sara era sa vaiseleiwau, ka vaiwau, mai vi ira na bete levu kei ira na nodra matua na tamata. ⁴⁸Ia ko koya sa soli koya yani

sa tukunia oti vi ira e dua nai vatakilakila, ka tukunia, Ko koya kau na regucia, sai koya; tauria matua.⁴⁹ Sa qai qai sara mai vi Jisu, ka tukunia, Sa loloma, vavuvuli! a sa regucia. ⁵⁰ Sa tukunia vua ko Jisu, Noqui tau, ko sa qai mai ena vuku ni cava? Era sa qai qai mai, ka tauri Jisu matua.⁵¹ Ka raicia, e dua vi ira sa tiko vata kei Jisu sa ucunia na nonai seleiwau, a sa yavitia na nona tamata na bete levu, a sa takia na daligana. ⁵² Sa qai tukunia vua ko Jisu, Daramakia voki na nomui seleiwau ki na kena taga: ni ra na mate enai seleiwau ko ira kece era tauria nai seleiwau. ⁵³ Ko sa nanumia beka e yali ni rawarawa vi au meu masuti Tamaqu, ka na solia sara mai vi au ko koya na agilose e tinikarua nai vavakoso ka mani vacaca? ⁵⁴ Ena qai vayacoria vaevei nai Vola Tabu sa tukunia na kena yaco me vakoya? ⁵⁵ Ena tiki ni bogi ko ya sa tukunia ko Jisu vi ira na lewe levu, Dou sa qai via li e dua na daubutako, ni dou sa vaiseleiwau ka vaiwau, mo dou tauri au? Au a dautiko sobu vata kei ikodou ena visiga, ka vatauvuvuli ena valenisoro, ia dou a yali ni tauri au. ⁵⁶ Ia sa caka kece lia na ka koya, me vayacori kinia na nodrai vola na parofita. Sa qai daini koya ko ira kece lia na tisaipeli, ka tuba. ⁵⁷ Ia ko ira sa tauri Jisu era sa yadia yani vi Kaiafa na bete levu, ki na yasana era sa soqoni vata kinia na vunivola kei na matua. ⁵⁸ A sa muri koya vayawa ko Pita ki na vale ni bete levu, a sa curu kinia, ka sa tiko sobu vata kei ira na ovisa, me raicia mada na kenai ototi. ⁵⁹ Ia ko ira na bete levu vata kei ira kece lia na matavilewai, era vaqara eso me ra mai beitaki Jisu vailasu, me mate kinia ko koya: ⁶⁰ ka mani yali ni raicia: ia, sa lewe levu era beitakia vailasu era qai mai. Ka oti sa qai qai mai e lewe rua, ⁶¹ a rau sa tukunia, Ko koya koya sa tukunia, Au sa rawatia meu basukia na valenisoro ni Kalou, ka tara voki ena bogi e tolu. ⁶² Sa qai tu cake na bete levu, ka tukunia vua, Sa yali na ka ko tukunia mai, ne? a cava koya erau sa beitaki iko kinia koi rau koya? ⁶³ A sa galu lia ko Jisu. A sa qai vosa na bete levu, ka tukunia vua, Au varoti iko matua ena mata ni Kalou bula, mo tukunia mai vi kitou se ko iko na Karisito, na Luve ni Kalou, se yali. ⁶⁴ Sa tukunia vua ko Jisu, ko sa tukunia dina mai: ia kau sa tukunia voki lia vi ikodou, Ena gauna mai muri dou na raicia na Luve ni tamata ni sa tiko ena liga i matau i Koya sa kaukauwa, ni sa qai voki lia mai ena o ni lomalagi. ⁶⁵ Sa qai dresulakia na nonai sulu na bete levu, ka tukunia, Sa qai vosavacacatakia na Kalou ko koya: sa yaga vacava me so voki nai vadinadina? raicia, dou sa rogocia lia na nona vosavacacatakia na Kalou: ⁶⁶ a cava dou lewa? A ra sa vosa ka tukunia, E dodonu lia me mate. ⁶⁷ Era sa qai kasuvia na matana, ka vaculakia; a sa sabicia ko ira eso, ⁶⁸ ka tukunia, Tukunia vi kitou, ko iko na Karisito, se ko cei sa sabici iko? ⁶⁹ A sa tiko e tuba ko Pita ena rara ni vale, a sa dua na vada sa qai vua, ka tukunia, Ko iko voki lia ka tiko vata ki Jisu na kai Kalili. ⁷⁰ A sa cakitakia ko koya e matadra kece lia, ka tukunia, Au sa yali ni kila na ka ko sa tukunia. ⁷¹ Ni sa qai qai ko koya vaka ki na darava, sa dua voki sa raicia, a sa tukunia vi ira sa tiko kinia, Ko koya voki lia koya erau a tiko vata ki Jisu na kai Nasareci. ⁷² A sa cakitakia voki ko koya ka bubului kinia, ka vaka, Au sa yali ni kila na tamata ko ya. ⁷³ Sa dede valailai lia ka sa qai mai ko ira era a tu kinia, a ra sa tukunia vi Pita, Sa dina lia sa dua vi ira ko iko; ni sa tukuni iko na nomu vosa. ⁷⁴ Sa qai vatekivu ko koya me ruru ka bubului, ka vaka, Au sa yali ni kila na tamata ko ya. Sa qai tagi sara na toa. ⁷⁵ Sa qai nanumia na vosa i Jisu ko Pita, ni sa tukunia vua, Ena yali mada ni tagi eliu na toa, ko na cakitaki au vatolu. A sa curu ki tuba, ka tagi valevu sara.

Chapter 27

¹Ni sa savulaci, era sa bosei Jisu ko ira kece lia na bete levu kei ira na nodra qase na tamata, me ra vamatea; ²Ia ni ra sa vesukia, era sa yadia yani, ka solia vi Ponitio Pailato na kovana. ³Ia ko Jutasa, ko koya ka solia yani, ni sa raicia sa lewai ko koya me mate, sa qai vivutuni, a sa vasuka na tiki ni siliva e tolusagavulu vi ira na bete levu kei ira na matua, ⁴ka tukunia, Au sa cala ni kau a soli koya sa yali ni cala me mate. A ra sa tukunia, Sa bale vacava vi kitou? Sa baleti iko lia. ⁵A sa dainia ko koya na vitiki ni siliva ena vale ni soro, ka curu yani; ka qai ki kukunataki koya. ⁶A ra sa yadia na vitiki ni siliva ko ira na bete levu, ka tukunia, Sa yali ni tara me dai ki na kato ni kamunaga ni valenisoro, ni sai sau ni mate. ⁷A ra sa qai bosea, ka volia kinia na tiki ni vanua ni dautuli kuro, me ra bulu kinia na vulagi. ⁸O koya koya sa vatokai kinia na tiki ni vanua ko ya, na tiki ni vanua ni dra, ka yacovia na siga koya. ⁹Sa qai vayacoria na ka sa tukunia ko Jeremaia na parofita, ka tukunia, Era sa yadia na tiki ni siliva e tolusagavulu, ai voli ki koya sa volitakia, ko koya era sa volia ko ira eso na luve i Isireli; ¹⁰a ra sa solia mei voli ni tiki ni vanua ni dautuli kuro; me vaka sa vosa vi au na Turaga. ¹¹A sa tu ko Jisu ena mata ni kovana, a sa tarogi koya na kovana ka tukunia, Ko sa nodra Tui na kai Jutia, se yali? A sa tukunia vua ko Jisu, Ko sa tukunia dina mai. ¹²Ia ni ra sa beitakia ko ira na bete levu kei ira na matua, sa yali ni vosa ko koya. ¹³Sa qai tukunia vua ko Pailato, Ko sa yali beka ni rogocia na kena levu ni ka era sa beitaki iko kinia? ¹⁴A sa yali voki ni saumia ko koya e dua na nona vosa; a sa kurabui valevu kinia na kovana. ¹⁵A sa dau nonai valavala na kovana ena kana vata ni qai sivia koya me serekia vi ira na lewe levu e dua na tamata vesu, ko koya era sa digitakia. ¹⁶A sa tiko vi ira e dua sa vesu tu, e rogo sara, sa vatokai ko Parapa. ¹⁷Ko koya, ni ra sa soqoni vata mai, sa tukunia kinia vi ira ko Pailato, Ko cei dou sa vinakatia meu serekia vi ikodou? ko Parapa, se ko Jisu, ko koya sa vatokai na Karisito? ¹⁸Ni sa kila ko koya era a soli koya yani ni ra sa vuvutakia. ¹⁹Ia ni sa tiko sobu ko koya enai tikotiko ni vilewai, sa talatala vua ko koya na watina, ka tukunia; Me kakua e dua na ka ko caka vua na tamata dodonu koya: ni kau sa rarawa valevu ni kua ni kau sa tadrai koya. ²⁰A sa vadretakia vi ira na lewe levu ko ira na bete levu kei ira na matua, me ra kerei Parapa, ka me mate ko Jisu. ²¹Sa qai vosa na kovana, ka tukunia vi ira, Ko cei vi rau na lewe rua dou sa vinakatia meu serekia vi ikodou? Era sa tukunia, Ko Parapa. ²²Sa tukunia vi ira ko Pailato, A cava meu qai caka vi Jisu, ko koya sa vatokai na Karisito? Era sa tukunia kece lia vua, Me lauvako lia ki na kauveilatai. ²³Sa qai tukunia na kovana, A cava na ka ca sa caka ko koya? A ra sa qai qoqolou valevu cake, ka tukunia, Me lauvako lia ki na kauveilatai. ²⁴Ni sa raicia ko Pailato sa yali ni yaco na nona vosa, ka sa ue mai ko ira na tamata, sa qai yadia e dua na wai, a sa vuluvulu e matadra na lewe levu, ka tukunia, Koi au. Kau na yali ni tarogi ena vuku ni mate ni tamata dodonu koya: ena baleti ikodou lia. ²⁵A ra sa qai vosa kece na tamata, ka tukunia, Me baleti kimamu kei ira voki lia na luvei kimamu, na nona mate. ²⁶Sa qai sereki Parapa vi ira ko koya, ia ni sa vakanakuitataki Jisu mada, sa qai solia yani me vakoti ki na kauveilatai. ²⁷Ia ko ira na sotia ni kovana era sa yadi Jisu ki na vale ni turaga, ka vasoqoni ira vata kinia na mata sotia taucoko. ²⁸A ra sa luvatia na nonai sulu, ka vasulumia ena dua nai sulu damudamu. ²⁹Ka ra sa qai talia e dua nai sala ena wa-votovotoa, era sa vaisalataki koya kinia, ka dainia ena ligana i matau e dua na dravo: a ra sa tekiduru e matana, a ra sa valialiai koya, ka tukunia, Sa loloma, na nodra Tui na kai Jutia! ³⁰A ra sa qai kasuvia, ka yadia na dravo, ka warocia na uluna. ³¹Ia ni ra sa valialia oti, era sa luvatia vua nai sulu, ka vasulumia ena nonai sulu dina; ka yadia yani mera vakotia ki na kauveilatai. ³²Ia ni ra sa qai yani, era sa raicia e dua na kai Kirini, ko Saimoni na yacana: ko koya era sa vasaaurataki me colatia na nona kauveilatai. ³³Ia ni ra sa yaco ki na yasana sa vatokai ko Kolikoca, (a kenai balebale, Na yasana ni qavokavoka,) ³⁴era sa solia vua na wai wiwi sa viwaki vata kei na ka gaga me somia: ia ni sa tovolea ko koya, sa bese ni somia. ³⁵Era sa qai vakotia ki na kauveilatai, a ra sa vota na nonai sulu, ena vawiri madigi: me vayacoria kinia na ka sa vosatakia na parofita, Era sa vota vi ira na noqui sulu, ia na noqui tutuvi era sa caka kinia na vawiri madigi. ³⁶A ra sa tiko sobu ka vatawai koya mai koya. ³⁷A ra sa vakotia i colo me donuya na uluna nai vola ni ka sa beitakia vua: KOYA KO JISU, NA NODRA TUI NA KAI JUTIA. ³⁸Sa qai lauvako vata kaya ki na kauveilatai e lewe rua na daubutako, e dua ena ligana i matau, ka dua ena ligana i mawi. ³⁹Ia ko ira sa qai voli, era sa vosavacacatakia, ni ra sa kurea na uludra, ⁴⁰ka tukunia, Ko iko sa basukia na valenisoro, ka tara ena bogi e tolu, vabulai iko mada: kevaka ko sa Luve ni Kalou, mo siro sobu mai na kauveilatai. ⁴¹Sa va voki lia kinia ko ira na bete levu, vata kei ira na vunivola vata kei ira na matua, era sa valialia, ka tukunia, ⁴²Ko koya sa dau vabulai ira na tani; sa yali ni vabulai koya rawa: Sa nodra Tui na Isireli ko koya, me siro sobu ni kua mai na kauveilatai, kimamu na qai vabauti koya. ⁴³Sa dauvararavi ko koya vua na Kalou; me vabulai koya ni kua ko koya, kevaka e vinakati koya: ni sa tukunia, Oi au na Luve ni Kalou. ⁴⁴Oi rau voki lia na daubutako, eratou a vakotia vata kaya ki na kauveilatai, erau sa valialiai koya vakinia. ⁴⁵Sa qai butobuto na vanua taucoko, sa vatekivu mai nai ka ono ni aua ka yacovia nai ka ciwa ni aua. ⁴⁶Ia ena ka ciwa ni aua sa kaci ko Jisu ena domo levu, ka tukunia, Ilai, Ilai, lama sapakicani? a kenai balebale, Noqu Kalou, Noqu Kalou, ko sa daini au ena vuku ni cava? ⁴⁷Ia ka so vi ira sa tu voleka, ni ra sa rogocia, era sa tukunia, Na tamata

koya sa kacivi Ilaija.⁴⁸ A sa cici sara e dua vi ira, a sa tauria e dua na vutovuto, ka tonisua ena wai wiwi, ka vivia ki na dua na dravo, a sa vasomi koya.⁴⁹ A sa tukunia ko ira sa vo, Dainia mada; me da raicia se na qai mai ko Ilaija me vabulai koya, se yali.⁵⁰ Ia ko Jisu, ni sa kaci voki ena domo levu, sa qai dainia na yalona.⁵¹ Ka raicia, sa tawase rua nai lati ni valenisoro mai na tikinia e colo ka yadiia ki ra; a sa tavuki na vanua, a sa kavida rua na vivatu lelevu;⁵² a sa dolavia na vibulubulu; sa levu voki lia na yagodra na yalododonu ka moce, sa tu cake voki mai;⁵³ ia ni sa tu cake voki mai na mate ko koya, era sa qai mai na vibulubulu, ka qai ki na koro tabu, ka sa rairai vi ira na lewe levu.⁵⁴ Ia na turaga ni valu, vata kei ira sa tiko vata kaya me vatawai Jisu, ni ra sa raicia na tavuki ni vanua, kei na veika sa yaco, era sa rere valevu, ka tukunia, E dina lia sa Luve ni Kalou ko koya koya.⁵⁵ Era sa lewe levu voki lia na yalewa era sa varaicia vayawa, ko ira era a muri Jisu mai Kalili, ni ra sa dauqaravi koya:⁵⁶ e dua vi ira ko Meri na yalewa ni Makitala, vata kei Meri na tinai Jemesa vata kei Josese, kei na tinadrau na luve i Sepete.⁵⁷ Ia ni sa raiyavi, sa qai mai e dua na tamata vutuniyau, na kai Arimacea, na yacana ko Josefa, ko koya voki lia sa tisaipeli i Jisu:⁵⁸ sa qai vi Pailato ko koya, ka kerea na yagoi Jisu. Sa qai tukunia ko Pailato me soli na yagona:⁵⁹ a sa yadia na yagona ko Josefa, ka solegia ena dua nai sole lineni sa savasava,⁶⁰ a sa vadavoria ena nonai bulubulu vou, ka takia ko koya ena vatu: a sa vaqigicia e dua na vatu levu ki na darava ni bulubulu, ka qai voki yani.⁶¹ A sa tiko mai kinia ko Meri na yalewa ni Makitala, kei na Meri kadua, erau sa tiko sobu ka donuya nai bulubulu.⁶² Ia ena savulaci ena siga sa taravia na siga Varau, era sa soqoni vata vi Pailato ko ira na bete levu kei ira na Farisi,⁶³ a ra sa tukunia, Ikonu na Turaga, kitou sa nanumia ni sa tukunia na dauvivacalai ko ya, ni sa bula tiko, Me oti mada e tolu na bogi kau na qai tucake-tale mai:⁶⁴ ko koya mo ni qai lewa me sogo vakaukauwa nai bulubulu me oti mada nai katolu ni bogi, de ra qai mai na nona tisaipeli, ka butakocia, ka qai tukunia vi ira na tamata, Sa tu cake voki mai na mate ko koya: ena qai levu cake kinia na vivacalai emuri, ka ca valailai ko ya eliu.⁶⁵ Sa qai tukunia vi ira ko Pailato, Sa tu lia vi ikodou nai vatawa eso: dou qai, dou vadeitakia me vaka dou sa rawatia.⁶⁶ Era sa qai qai, a ra sa sogotia vakaukauwa nai bulubulu, ka ra sa dregatia na vatu, ka lesia eso na sotia me vatawa.

Chapter 28

¹Ia ni sa oti na siga ni vacecegu, a sa kida nai matai ni siga ni wiki, sa qai qai mai ko Meri na yalewa ni Makitala kei na Meri kadua, me rau raicia nai bulubulu. ²Ka raicia, sa tavuki oti valevu na vanua; ni sa dua na agilose ni Turaga sa sobu mai lomalagi, a sa qai mai ka vaqiqicia tani na vatu, a sa tiko e delana. ³A sa vaka na liva na matana, a sa vulavula na nonai sulu me vaka na uca vulavula. ⁴A ra sa sautaninini na sotia era sa vatawa ni ra sa rerevakia, a ra sa yaco me vataki ira sa mate. ⁵A sa qai vosa na agilose, ka tukunia vi rau na yalewa, Drau kakua ni rere; ni kau sa kila drau sa vaqarai Jisu, ko koya ka lauvako ki na kauveilatai. ⁶Sa yali ena tikinia ya ko koya: sa tu cake voki, me vaka na nona vosa. Drau qai mai, mo drau raicia na yasana ka koto kinia na Turaga. ⁷Ia drau qai vatotolo, ka tukunia vi ira na nona tisaipeli ni sa tu cake voki mai na mate ko koya; ka kila, sa liutaki ikodou ki Kalili: dou na raici koya kinia: kila, au sa tukunia vi ikodrau. ⁸A rau sa qai vatotolo mai nai bulubulu ni rau sa rere ka reki valevu; a rau sa cici me tukunia vi ira na nona tisaipeli. ⁹Ka raicia, sa tavaki rau ko Jisu, ka tukunia, Sa loloma. Erau sa qai toro vua ka tauria na yavana, ka varokoroko vua. ¹⁰Sa qai tukunia vi rau ko Jisu, Drau kakua ni rere; drau qai ki tukunia lia vi ira na wekaqu me ra qai ki Kalili; ia era na raici au mai kinia. ¹¹Ia ni rau sa qai yani, raicia, eso vi ira nai vatawa era sa qai ki na koro, a ra sa tukunia vi ira na bete levu na ka kece sa qai yaco. ¹²Ia ni ra sa soqoni vata kei ira na matua, ka sa bosea, era sa qai solia valevu nai lavo vi ira na sotia, ¹³ka tukunia, Dou vaka, Sa qai mai ena bogi ko ira na nona tisaipeli, ka butakocia na yagona, ni kimamu a moce tu. ¹⁴a kevaka ena rogocia na kovana, kitou na valomavinakataki koya, ka varurugi ikodou. ¹⁵A ra sa tauria nai lavo, a ra sa caka me vaka era sa vatafulici kinia: a sa dautukuni tiko lia na vosa koya vi ira na kai Jutia ka yacovia na siga ni kua. ¹⁶A sa qai ki Kalili ko ira na tisaipeli na lewe tinikadua, ki na ulunivanua ka tukunia vi ira ko Jisu. ¹⁷Ia ni ra sa raici koya, era sa varokoroko vua: ia sa yali ni vadinatia ko ira eso. ¹⁸A sa qai mai ko Jisu ka vosa vi ira, ka tukunia, Sa soli mai vi au na lewa kece lia mai lomalagi kei vuravura. ¹⁹O koya mo dou qai qai, ka valotutaki ira na lewe ni vivanua kece lia, ka papitaisotaki ira ena yaca ni Tamamudou, kei na Luvena, kei na Yalo Tabu; ²⁰vavulici ira me ra vabautia na ka kece kau a vosa kinia vi ikodou: ka mo dou kila, au sa tiko vata kei ikodou ena visiga kece lia, ka yacovia nai vataotioti kei vuravura. Emeni.

Mark

Chapter 1

¹Ai vatekivu ni tukutuku vinaka kei Jisu Karisito, na Luve ni Kalou; ²me vaka sa vola na parofita: Raicia, au sa tala na noqu talai me liu e matamu, Ena caramakia ko koya na nona sala e matamu: ³A domo ni dua sa kacikaci e loma ni vikau, Dou caramakia na sala i Jiova, Caka me dodonu na nona gaunisala. ⁴Sa qai mai ko Joni na dauvipapitaisotaki ena loma ni vikau, ka vunautakia me ra papitaiso ka vivutuni me bokocia kinia nai valavala ca. ⁵A sa qai yani vua na lewe ni vanua taucoko ko Jutia, ki ira na kai Jerusalem. sa papitaisotaki ira kece lia ko koya ena uciwai ko Joritani, ni ra sa vatusa na nodrai valavala ca. ⁶A sa vaisulu ko Joni enai sulu vuti ni kameli, ka sai vau ni tolona na wa kuli ni manumanu; ia sa kena tiko na vodre kei na oni ni vikau. ⁷A sa dauvunau, ka tukunia, E dua sa muri au mai sa levu cake vi kirau, ia na wa ni nonai vava kau sa yali ni yaga meu cuva sobu meu serekia. ⁸E dina kau sa papitaisotaki ikodou ena wai: ia ena papitaisotaki ikodou ko koya, ena Yalo Tabu. ⁹A sa yaco ena gauna koya, sa qai mai Nasareci e Kalili ko Jisu, a sa papitaisotakia ko Joni ena Joritani. ¹⁰Ia ni sa cabe sara ko koya mai na wai, sa qai raicia na lomalagi ni sa wase rua, ki na Yalo Tabu ni sa qai sobu vua me vaka na ruve; ¹¹a sa rogo mai lomalagi e dua na vosa: Ko iko na noqu Gone ni toko, au sa dauvinakati iko valevu. ¹²A sa vayadi koya vasauri na Yalo Tabu ki vikau. ¹³A sa tiko e loma ni vikau ka bogi vasagavulu, a sa dauveretaki koya ko Setani; a sa tiko vata kei na manumanu kila; a sa qaravi koya ko ira na agilose. ¹⁴Ia ni sa dai ki na vale ni vivesu ko Joni, sa qai mai Kalili ko Jisu, a sa dauvunautakia nai tukutuku vinaka ni matanitu ni Kalou, ¹⁵ka tukunia, Sa qai yaco na gauna, a sa voleka na matanitu ni Kalou; dou vivutuni, ka vabautia nai tukutuku vinaka. ¹⁶A sa qai voli ko koya ena baravi mai Kalili, a sa raici Saimoni kei Adriu na tacina, erau sa viritakia na lawa ki wai: ni rau sa gonedau. ¹⁷A sa tukunia vi rau ko Jisu, Drau muri au mai, kau na qisi ikodrau mo drau yaco me gonedau ni tamata. ¹⁸A rau sa dainia sara na nodrau lawa, ka muri koya. ¹⁹Ia ni sa qai valailai ki liu ko koya, sa raici Jemesa na luve i Sepete, kei Joni na tacina, erau sa tiko mai waqa ka onevia na lawa. ²⁰A sa kacivi rau sara ko koya: a rau sa dainia na tamadrau ko Sepete ena waqa, kei iratou na tamata, ka muri koya. ²¹A ratou sa qai ki Kapenaumi; ia ena siga ni vacecegu sa curu sara ko koya ki na valenilotu, ka vatavuvuli. ²²A ra sa kurabui ena nonai vavuvuli; ni sa

vatafulici ira me vaka e dua sa tu vua na lewa, ka yali ni vataki ira na vunivola.²³ A sa tiko ena nodra valenilotu e dua na tamata ka curumi koya e dua na yalo velavela; a sa qoqolou, ²⁴ka tukunia, Ule! a cava vi itatou, i Jisu na kai Nasareci? ko sa qai beka mai me rawai itatou? au sa kilai iko, na nona Le Dua Yalosavasava na Kalou. ²⁵A sa vunauci koya ko Jisu, ka tukunia, Mo galu lia, ka qai tani mai vua. ²⁶Ia ni sa bitalaki koya na yalo velavela, ka qoqolou ena domo levu, sa qai qai tani mai vua. ²⁷A ra sa kurabui kece lia, ka vitarogi kinia vakai ira, ka tukunia, A ka cava beka koya? a cava beka nai vavuvuli vou koya? ka ni sa varotia vaturaga ko koya vi ira na yalo velavela, a ra sa talai rawarawa vua. ²⁸A sa rogovakia sara na kenai rogorogo ki na viyasana kece lia sa vavolivoliti Kalili. ²⁹Ia ni ratou sa qai tani ena valenilotu, eratou sa curu sara ki na vale i Saimoni ki Adriu, ko iratou kei Jemesa kei Joni. ³⁰A sa davo na tina ni wati i Saimoni ni sa tauvi-katakata, a ra sa tukunia koya sara vua. ³¹A sa qai vua ko koya ka tauria na ligana, ka vaduria cake: a sa takali vasauri na nona katakata, a sa qaravi iratou ko koya. ³²Ia ni sa raiyavi mai, ni sa dromu na siga, sa yadi mai vi koya ko ira kece lia sa tauvi-mate, ki ira ka curumi ira na tevoru eso. ³³A ra sa soqoni vata kece lia na lewe ni koro e mata ni katuba. ³⁴A sa vabula ko koya na lewe levu sa duidui na mate sa tauvi ira, ka vasevi ira na tevoru e lewe levu, a sa yali ni daini ira na tevoru me ra vosa, ni ra sa kilai koya. ³⁵Ia ni sa savulaci caca sa cavu tu ko koya, a sa qai ki tuba, ka qai ki na dua na yasana lala, ka masu kinia. ³⁶A ratou sa muri koya ko Saimoni, ki iratou eratou sa tiko vata kaya. ³⁷Ni ratou sa qai raicia, eratou sa tukunia vua, Sa vaqarai ikonu na tamata kece lia. ³⁸A sa tukunia vi iratou, Tou qai ki na vikoro sa voleka, meu vunau voki lia kinia: sa ka lia koya kau sa qai mai kinia. ³⁹A sa dauvunau ko koya ena nodra vivale ni lotu mai Kalili taucoko, ka tovoci ira tani na tevoru. ⁴⁰A sa qai mai vi koya e dua na vukavuka, ka vamasutia, ka tekiduru vua, ka tukunia vua, Kevaka ko ni sa vinakatia, ko ni sa vasavasavataki au rawa. ⁴¹A sa yalololoma ko Jisu, ka dodokia na ligana, ka tarai koya, ka tukunia vua, Au sa vinakatia; mo savasava mai. ⁴²Ia ni sa vosa oti, sa takali vasauri vua na vukavuka, a sa savasava mai. ⁴³A sa varotia matua vua ko koya, ka vatala sara yani; ⁴⁴a sa tukunia vua, Raicia, mo kakua ni tukunia vua e dua: ia mo qai varaitaki iko vua na bete, ka vacaboya na ka sa varotia ko Mosese me nomui vasavasavataki, mei vadinadina vi ira. ⁴⁵A sa qai yani ko koya, ka vatekivu me tukunia valevu, ka vateteya, a sa dredre kinia vi Jisu me curu votu ki na koro, sa tiko lia enai bili ena viyasana lala: a ra sa qai mai na viyasana kece lia vi koya.

Chapter 2

¹Sa bogi vica, sa qai curu voki ki Kapenaumi ko koya; a sa qai rogovaki ni sa tiko e vale. ²A ra sa lewe levu sa soqoni vata sara mai, a sa yali kinia na tikina me rauti ira, e yali ena mata ni darava: a sa vunautakia na vosa vi ira ko koya. ³A sa qai mai vi koya eso, eratou yadia mai e dua sa tauvi-paralasi, sa colati koya e lewe va. ⁴Ia ni ratou sa yali ni torovi koya rawa ena vukudra na lewe levu, eratou sa basukia na dela ni vale sa tiko kinia o koya: ia ni ratou sa basukia sara, eratou sa tukucia sobu nai mocemoce sa davo kinia o koya sa tauvi paralasi. ⁵Ia ni sa raicia o Jisu na nodratou vabautia, sa tukunia vua sa tauvi paralasi, Na luvequ, sa bokoci na nomui valavala ca. ⁶Ia ka so na vunivola era sa tiko kinia, a ra sa vinanuyakia e lomadra, ka vakoya, ⁷Sa vosavacacatakia na Kalou o koya koya ena vuku ni cava? ko cei voki sa bokocia rawa nai valavala ca, a Kalou loa lia? ⁸Sa kila sara e yalona ko Jisu ni ra sa vinanuyakia va koya e lomadra, ka sa tukunia vi ira, A cava dou sa vinanuyakia kinia na ka koya ena lomamudou? ⁹a cava vi rau e rawarawa cake, me tukunia vua sa tauvi paralasi, Sa bokoci na nomui valavala ca; se me tukunia, Mo tu cake, ka yadia na nomui mocemoce, ka qai? ¹⁰Ia mo dou kila kinia ni sa rawa na Luve ni tamata e vuravura me bokocia nai valavala ca, (sa qai tukunia ko koya vua sa tauvi paralasi,) ¹¹Au sa tukunia vi iko, Mo tu cake, ka yadia na nomui mocemoce, ka qai i na nomudou. ¹²A sa tu cake sara o koya, ka yadia nai mocemoce, ka qai yani e na matadra kece lia; a ra sa kurabui kece lia kinia, ka varokorokotakia na Kalou, ka tukunia, Eda sa yali ni raicia eliu na ka e vakoya na kenai valavala. ¹³A sa qai voki yani ko koya ki matasawa, a ra sa qai vi koya ko ira kece lia na lewe levu, a sa vavulici ira ko koya. ¹⁴Ia ni sa qai voli yani, sa raici Livai na luve i Alifio sa tiko ena vale ni soli vacavacava, a sa tukunia vua, Muri au. A sa cavu tu ko koya, ka muri koya. ¹⁵Ia ni sa tiko ko koya ena nona vale me kana, era sa lewe levu na kumunia nai vacavacava kei na tamatai valavala ca era sa tiko me kana vata kei Jisu kei ira na nona tisaipeli: era sa lewe levu, a ra sa muri koya. ¹⁶Ia ni ra sa raicia ko ira na vunivola kei ira na Farisi ni sa kana vata ko koya kei ira sa kumunia nai va cavacava ki ira na tamatai valavala ca, era sa tukunia vi ira na nona tisaipeli. A cava sa kana vata ka somi vata kinia ko koya kei ira sa kumunia nai vacavacava kei ira na tamatai valavala ca? ¹⁷Ia ni sa rogocia ko Jisu, sa tukunia vi ira, Sa yali ni yaga na vuniwai vi ira sa bula vinaka, vi ira lia sa tauvi mate: au sa yali ni qai mai meu kacivi ira sa yalododonu, ko ira lia nai valavala ca, me ra vivutuni. ¹⁸A ra sa daulolo ko ira na tisaipeli i Joni ki na nodra tisaipeli na Farisi: a ra sa qai mai ka tukunia vua, A cava sa lolo kinia ko ira na tisaipeli i Joni ki na nodra tisaipeli na Farisi, ia na nomu tisaipeli era sa yali ni lolo? ¹⁹A sa tukunia vi ira ko Jisu, Era sa lolo rawa li na weka ni tagane sa qai vawati, ni sa tiko vata ki ira na tagane sa qai vawati? ni sa tiko lia ki ira na tagane sa qai vawati, era sa yali ni lolo rawa. ²⁰Ia ena yaco mai na siga, ena yadi tani kinia vi ira na tagane sa qai vawati; ka ra na qai lolo ena gauna koya. ²¹Ia sa yali na tamata sa cula vata na tiki ni sulu vou ki nai sulu madra: ke sa vakinia, ena dresukia na kena madra na tikinia vou sa botani kinia, a sa kadresu valevu kinia. ²²Sa yali voki lia na tamata sa vatalocia na waini vou ki na tavaya kuli-ni-manumanu madra; ke sa vakinia, ena vakacabotetakia na tavaya na waini vou, ka na dave yani na waini, ka rusa na tavaya; e vinaka lia me vatalocia na waini vou ki na tavaya vou. ²³A sa qai ko koya e loma ni viwere ni sila ena siga ni vacecegu; ia ni ra sa qai voli na nona tisaipeli, era dolokia na visola ni sila. ²⁴A sa tukunia vua ko ira na Farisi, Raicia, a cava era sa caka kinia ko ira ena siga ni vacecegu na ka e yali ni tara? ²⁵Sa qai tukunia vi ira ko koya, Dou sa yali beka ni wilikia na ka sa caka ko Tevita, ni sa yali na kena, ka sa viakana, ko koya kei ira sa tiko vata kaya: ²⁶Ni sa curu ko koya ki na vale ni Kalou, ena gauna i Epaiaca na bete levu, a sa kania na madrai dauraici, koya sa yali ni tara me laukana, sa tara loa lia vi ira na bete, a sa solia voki lia vi ira era sa tiko vata kaya? ²⁷Sa tukunia voki lia vi ira, Sa caka na siga ni vacecegu ena vukudra na tamata, e yali ni caka na tamata ena vuku ni siga ni vacecegu: ²⁸ia sa Turaga voki lia ni siga ni vacecegu na Luve ni tamata.

Chapter 3

¹A sa curu voki ko koya ki na valenilotu; a sa tiko kinia e dua na tamata sa malai na ligana. ²A ra sa varaici koya, se na vabulai koya ena siga ni vacecegu, se yali; me ra qai beitaki koya. ³Sa qai tukunia ko koya vua na tamata sa malai na ligana, Tu cake mai. ⁴A sa tarogi ira, Sa tara beka me caka na ka vinaka ena siga ni vacecegu, se me caka na ka ca? me caka na vivabulai, se na vivamatei? A ra sa galu lia. ⁵Ia ni sa rai voli vacudrucudru vi ira ko koya, ni sa rarawa na lomana ena vuku ni kaukauwa ni yalodra, sa tukunia vua na tamata, Dodokia mai na ligamu. A sa dodokia yani: a sa vabulai na ligana ka yaco me vaka na ligana kadua. ⁶A ra sa qai yani na Farisi, ka bosei koya sara ko ira vata kei ira nai tokani i Eroti, se ra na vamatei koya vaevei. ⁷A sa qai tani ko Jisu vaka ki wai kei ira vata kaya na nona tisaipeli: a ra sa lewe levu sara sa muri koya mai Kalili, kei Jutia, ⁸mai Jerusalemi voki lia, ke Itumia, kei na tai kadua ni Joritani; ko ira voki lia e na viyasana i Taia kei Saitoni, era lewe levu sara, ni ra sa rogocia na levu ni veika sa caka ko koya, era sa qai mai vi koya. ⁹A sa tukunia ko koya vi ira na nona tisaipeli, me toka e dua na waqa lailai ko koya ena vukudra na lewe levu, de ra drigiti koya. ¹⁰Ni ra sa lewe levu sa vabula ko koya; a ra sa drigiti koya kinia me ra tarai koya, ko ira kece lia era sa tauvi mate. ¹¹Ko ira voki lia na yalo velavela, ni ra sa raici koya, era sa cuva sobu e matana, a ra sa qoqolou, ka tukunia, O iko na Luve ni Kalou. ¹²A sa varotia matua vi ira ko koya, me ra kakua ni tukuni koya. ¹³A sa cabe ki na ulu-ni-vanua, ka kacivi ira mai sa digitakia: a ra sa qai mai vua. ¹⁴A ra sa lewe tinikarua sa lesia ko koya, me ra tiko vata kaya, ka me vatalai ira ko koya me ra vunau, ¹⁵me tu voki lia vi ira na kaukauwa me ra tovoci ira na tevoro: ¹⁶A sa vayacani Saimoni ko koya me ko Pita. ¹⁷kei Jemesa na luve i Sepete, kei Joni na taci i Jemesa, a sa vayacani rau ko koya mei Poanaji, e kenai balebale, A luve ni kurukuru: ¹⁸kei Adriu, kei Filipi, kei Pacolomiu, kei Maciu, kei Tomasi, kei Jemesa na luve i Alifio, kei Cateo, kei Saimoni e dua vi ira sa vatokai Na gumatua, ¹⁹kei Jutasa Isikarioti, ko koya sa soli koya yani. A sa curu ko koya ki na dua na vale. ²⁰A ra sa lewe levu sa soqoni vata voki, a ra sa yali kinia ni kania rawa na kedra. ²¹Ia ni ratou sa rogocia ko iratou na wekana, eratou sa qai mai me ratou tauri koya: ni ratou sa tukunia, Sa lialia ko koya. ²²Ia ko ira na vunivola ka qai sobu mai Jerusalemi, era sa tukunia, Sa tiko vua ko Pielisipupi, a sa tovoci ira na tevoro ena kaukauwa ni nodra turaga na tevoro. ²³A sa kacivi ira mai ko koya, ka tukunia vi ira e na vosa vatautauvata, E rawatia vacava ko Setani me tovocii Setani? ²⁴Ia kevaka sa dua na matanitu sa vivala vakai koya, ena yali ni tu dei rawa na matanitu koya: ²⁵ia kevaka sa dua na vale sa vivala vakai koya, ena yali voki lia ni tu dei rawa na vale koya. ²⁶Ia kevaka sa caka ko Setani me vivala vakai koya, ka tovoci, ena yali ni tu dei rawa, ena oti lia. ²⁷Sa yali na tamata me curumia rawa na vale ni qaqa, ka kovea na nonai yaya, kevaka sa yali mada ni vesukia na qaqa, ena qai kovea emuri na nonai yau. ²⁸Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Sa rawa me bokocia laivi na nodrai valavala ca kece lia na luve ni tamata, kei na nodra vosa ca kece lia era sa vosavacacatakia kinia na Kalou: ²⁹ia ko koya sa vosavacacatakia na Yalo Tabu ena yali tiko lia ni bokoci na nonai valavala ca, ia sa tu vua na nona cala ka yali ni mudu: ³⁰ni ra tukunia, Sa dua na yalo velavela sa tu vua. ³¹Sa qai qai mai ko iratou na tinana, kei na tacina, a ratou sa tu e tuba, ka talaki vua me qai mai. ³²Ia era sa lewe levu sa tiko vavolivolitia; ka ra sa tukunia vua, Raicia, na tinamu kei iratou na tacimu eratou sa tu e tuba, eratou mai qarai iko. ³³A sa vosa vi ira, ka tukunia, Ko cei na tinaqu se ko iratou na taciqu? ³⁴A sa varaici ira era sa tiko vavolivoliti koya, ka tukunia, Raicia na tinaqu kei ira na taciqu! ³⁵ko koya yadua ena muria na loma ni Kalou, sai koya koya na taciqu, se na ganegu, se na tinaqu.

Chapter 4

¹A sa caka voki ko koya me vatavuvuli e matasawa: a sa lewe levu sara era sa soqoni vata vua, a sa vodokia kinia na waqa ko koya, ka tiko sobu kinia mai wai; a ra sa tu kece lia na lewe levu mai matasawa. ²A sa levu na ka sa vavulici ira kinia ko koya ena vosa vatautauvata, ka tukunia vi ira ena nonai vavuvuli: ³Dou rogocia; Sa dua na dauvikaburaki sa qai kabukaburaki: ⁴a sa yaco, ni sa kabukaburaki qai, sa lutu eso ena tutu ni sala, a sa qai mai na manumanu vuka ka kania. ⁵A sa lutu eso ki na vanua vivatu, sa yali ni levu kinia na qele; a sa tubu cake vatotolo sara, ni sa yali ni vavaku na kena qele; ⁶ia ni sa cabe na siga, sa malai; ia ni sa yali na wakana, sa raqosa sara. ⁷A sa lutu eso ki na viwa-vavotona, a sa tubu cake na viwa-vavotona, ka varugutia, a sa yali kinia ni vua. ⁸A sa lutu eso ki na vanua vinaka, a sa vuavuai vinaka ka tubu cake me levu; a sa vuai tolusagavulu eso, ka onosagavulu eso, ka drau eso. ⁹A sa tukunia vi ira ko koya, O koya sa vadaligana me rogocia, me mani rogocia sara. ¹⁰Ia ni sa tiko loa lia ko koya, era sa tarogi koya ena vosa vatautauvata ko ira na lewe tinikarua, kei ira era sa dautiko vata kaya. ¹¹A sa tukunia vi ira ko koya, Sa soli vi ikodou mo dou kila na ka vuni ni matanitu ni Kalou: ia vi ira lia etaudaku, sa tukunia na ka kece lia ena vosa vatautauvata; ¹²me ra raicia tiko, ka yali ni kila; ka me ra rogocia tiko, ka guilecavia tu; de dua na siga era saumaki mai kinia, ka me bokoci na nodrai valavala ca. ¹³Sa tukunia voki vi ira, Dou sa yali li ni kila na vosa vatautauvata koya? ia dou na kila rawa vaevei na vosa vatautauvata kece lia? ¹⁴Sa kaburakia na vosa na dauvikaburaki. ¹⁵Ia ko ira koya era vaka na tutu ni sala, sa kaburaki kinia na vosa; ia ni ra sa rogocia oti, sa qai qai sara mai ko Setani, a sa yadia tani na vosa sa kaburaki e lomadra. ¹⁶Ko ira voki lia sa koya kaburaki i na vanua vivatu: era rogocia na vosa, ka vabautia sara ena reki; ¹⁷ia ka yali lia na wakana e lomadra, a ra sa tu dede valailai lia: ia ni sa tubu emuri na rarawa se na vivacacani ena vuku ni vosa, era sa tarabe sara. ¹⁸Ia ko ira koya sa kaburaki i na viwa-vavotona: ko ira koya era sa rogocia na vosa; ¹⁹ia na lomaocaoca ena vuku ni vuravura koya, ki nai yau e dauvivakaisini, ki na daugadrevia na ka tani eso sa curu kinia ka varugutia na vosa, a sa yali kinia ni vua. ²⁰Ia ko ira koya sa kaburaki ki na vanua vinaka: era sa rogocia na vosa, ka vabautia, ka vua, sa vuai tolusagavulu eso, ka onosagavulu eso, ka drau sara lia eso. ²¹Sa tukunia voki vi ira ko koya, Sa dua beka na cina sa yadi mai, me viritoka e ruku ni varau ni sila, se ruku ni mocemoce? e yali beka ni viritoka ena kenai tutu lia? ²²Ni sa yali na ka e tabogo, me na yali ni varairaitaki mai; se na ka sa vuni, me na yali ni vavotui. ²³Kevaka e dua e vadaligana me rogocia, me mani rogocia sara. ²⁴Sa tukunia voki lia vi ira, Dou qarauni ikodou e na ka dou rogocia; ai varau dou na varautakia, ena varautaki voki vi ikodou: ena soli valevu voki lia vi ikodou. ²⁵Ni sa tu vua na tamata e dua na ka, ena qai soli vua; ia kevaka sa yali ni tu vua na tamata e dua na ka, ena qai yadi tani mai vua na ka sa tu vua. ²⁶Sa tukunia voki lia o koya, Sa tautauvata na matanitu ni Kalou, kei na tamata sa qai kaburakia na sila ki na qele; ²⁷a sa moce ka tu cake, ena bogi kei na siga, a sa rovu na sila ka tubu cake, a sa yali ni kila ko koya na kenai valavala. ²⁸Ni sa vua vakai koya lia na qele; sa liu mada na buroro, sa taravia na sola, a sa qai muri na vuana e matua ena sola. ²⁹Ia ni sa matua mai na vuana, sa qai vacurumia ko koya nai sele takelo, ni sa cava na yabaki. ³⁰A sa tukunia ko koya, Tou na vatautauvatatakia na matanitu ni Kalou kei na cava? se cava na ka vaibalebale me da vatautauvatatakia kinia? ³¹Sa vaka e dua na sore ni mosita, o koya ni sa tei ena qele, sa lailai sobu vi ira kece lia na sore ni kau ena qele: ³²ia ni sa tei, sa tubu cake, a sa yaco me levu cake vi ira kece lia na kau lalai, a sa vatabana vaidina, a sa ro rawa na manumanu vuka ena kena rurugu. ³³A sa levu na vosa vatautauvata vakoya sa tukunia kinia o koya na vosa vi ira, me vaka era sa rogocia rawa. ³⁴A sa yali ni vosa loa lia vi ira, sa vosa vatautauvata tiko lia; a sa vatakila nai balebale ni ka kece lia vi ira na nona tisaipeli, ni ra sa tiko vakai ira. ³⁵Ia ena siga ko ya, ni sa raiyavi mai, sa tukunia vi ira ko koya, Me da qai yani ki tai kadua. ³⁶Ia ni ra sa daini ira mada na lewe levu, era sa qai yadi koya sara vaka lia vakoya ena waqa. Ka so voki lia na waqa lalai era sa qai vata kaya. ³⁷A sa tubu e dua na cagi levu sara, a sa seva na waqa na biau, a sa qai luvu kinia. ³⁸A sa tiko ko koya ena mua emuri, a sa moce e nai lokoloko; a ra sa vayadra, ka tukuna vua, Vavuvuli, ko sa wele beka lia ni da sa voleka ni mate? ³⁹A sa tu cake ko koya, ka vunaucia na cagi, a sa varotia ki na wasawasa, Mo cegu, mo maravu mai. A sa ruru na cagi, a sa maravu levu mai. ⁴⁰A sa tukunia vi ira ko koya, Dou sa rere ena vuku ni cava? e vaevei ni sa yali na nomudou vabautia? ⁴¹A ra sa rere valevu, a ra sa vivosaki vakai ira, O cei beka koya, ni sa talairawarawa vua na cagi kei na wasawasa?

Chapter 5

¹A ra sa yaco ki tai kadua, ki na nodra vanua na kai Katara. ²Ia ni sa sobu mai waqa ko koya, sa sota sara e dua na tamata mai na vibulubulu, sa curumi koya e dua na yalo velavela;³a sa dautiko ena vibulubulu ko koya; a sa yali e dua na tamata sa vesukia rawa, sa yali lia ena sinucodo: ⁴ni sa vesu valevu enai vesu ki na sinucodo, a sa musulakia tani na sinucodo, a sa drutilakia nai vesu: a sa yali e dua sa vamanoatakia rawa.⁵A sa tiko vadua, ena bogi ki na siga, ena viulunivanua, ki na vibulubulu, a sa dauqoqolou, ka dautava na yagona ena vivatu. ⁶a ni sa raici Jisu ni sa vayawa tu, sa cici yani ka cuva vua,⁷a sa kaci ena domo levu, ka tukunia, A cava vi kedaru, i Jisu na Luve ni Kalou cecere sara? au varotia vi iko ena yaca ni Kalou, mo kakua ni vararawataki au. ⁸Ni sa tukunia oti vua o koya, Ko iko na yalo velavela, mo qai tani vua na tamata:⁹sa tarogi koya voki lia, Ko cei na yacamu? A sa vosa ko koya, ka tukunia, A yacaqu ko Vavakoso, ni kimamu sa lewe levu. ¹⁰A sa masuti koya valevu ko koya, me kakua ni vatalai ira tani ena vanua koya.¹¹A sa tiko mai na vanua koya na qele ni vuaka levu sa kana voli e baba ni ulu ni vanua. ¹²A ra sa masuti koya ko ira kece lia na tevoru, ka tukunia, Vatalai kimamu kivei ira na vuaka, me kimamu curumi ira. ¹³A sa vatara o Jisu. A ra sa qai tani na yalo velavela, ka curumi ira na vuaka: a ra sa cici sara na qele ni vuaka ena baba ki na wasawasa, era sa rua beka na udolu; a ra sa ora kinia.¹⁴Ia ko ira sa vakani ira na vuaka era sa tuba, ka qai tukunia ena koro ki na viyasana ki vanua. A ra sa qai yani me ra raicia na ka sa caka. ¹⁵A ra sa yaco vi Jisu, ka raici koya ka curumia ko ira na tevoru, ko koya ka tu vua nai Vavakoso, ni sa qai tiko, ka vaisulu, ka yalomatua: a ra sa rere.¹⁶Ia ko ira era raicia, era sa tukunia vi ira na ka sa yaco vua ka curumi koya ko ira na tevoru, vi ira voki lia na vuaka. ¹⁷A ra sa vamasuti koya me qai tani e nodra vanua.¹⁸Ia ni sa vodo ki waqa ko koya, sa masuti koya o koya ka curumia eliu ko ira na tevoru me mai tiko kaya. ¹⁹A sa yali ni vinakatia ko Jisu, ka sa tukunia lia vua, Mo qai ki na nomudou, vi ira na wekamu, ka tukunia vi ira na levu ni veika sa caka vi iko na Turaga, ka ni sa lomani iko. ²⁰A sa qai ka sa tukunia voli mai Tikapoli na kena levu ni veika sa caka vua ko Jisu: a ra sa kurabui kece lia.²¹Ia ni sa lesu voki o Jisu ena waqa ki tai kadua, era sa lewe levu sara sa soqoni vata vi koya: a sa tiko e matasawa ko koya. ²²Ka raicia, sa qai mai e dua na turaga ni valenilotu, ko Jairo na yacana; ia ni sa raici koya, sa cuva sobu ki na yavana,²³a sa vamasutia valevu, ka tukunia, Na luvequ yalewa lailai sa voleka sara lia ni mate: mo ni qai mai mo ni tabaki koya ena ligamuni, me vabulai kinia; ena qai bula o koya. ²⁴A sa qai vata kaya ko koya, a ra sa lewe levu sara sa muri koya, ka drigitia.²⁵A sa dua na yalewa, sa turuvidrabalavu ka yabaki tinikarua, ²⁶a sa levu na ka sa vosotia vi ira na vuniwai era lewe levu, a sa vayalia kinia na nonai yau kece lia, a sa yali ni bula, ia sa levu cake tiko na nona mate, ²⁷ni sa rogocia nai tukutuku ki Jisu, sa qai vata mai kei ira na lewe levu, ki dakuna, ka tara na nonai sulu.²⁸Ni sa tukunia ko koya, Kevaka kau na tara lia na nonai sulu, au na vabulai. ²⁹A sa mudu vasauri nai davedave ni nona dra; a sa kila ena yagona sa bula mai na mate ca ko ya.³⁰A sa kila sara ko Jisu e lomania ni sa qai tani vua na kaukauwa, a sa vuki ena maliwa ni lewe levu, ka tukunia, O cei sa tara na noqui sulu? ³¹A ra sa tukunia vua ko ira na nona tisaipeli, Ko ni sa raicia era sa drigiti ikonu na lewe levu, ia ko ni sa tarogia, O cei sa tarai au? ³²Sa qai rai voli yani ko koya, me koya raici ka caka na ka koya. ³³A sa rere na yalewa, ka sautaninini, ni sa kila na ka sa caka vua, a sa qai mai ka cuva sobu e matana, ka tukunia kece lia vua na kena dina. ³⁴A sa tukunia vua ko koya, Na luvequ yalewa, sa vabulai iko na nomu vabautia; mo qai ena vacegu, ka mo bula mai na nomu mate ca. ³⁵Ni sa vosa tiko ko koya, sa qai mai eso mai na vale nei koya na turaga ni valenilotu, era tukunia, Sa mate na luvemu yalewa, ko sa vaoca voki nai Vavuvuli ena vuku ni cava?³⁶Ia ni sa rogocia ko Jisu na vosa era tukunia, sa tukunia sara vua na turaga ni valenilotu, Kakua ni yalo lailai, vadinatia lia. ³⁷A sa yali ni dainia e dua me muri koya, ko iratou lia ko Pita, kei Jemesa, kei Joni na taci i Jemesa. ³⁸A sa yaco ko koya ki na vale ni turaga ni vale ni lotu, a sa raicia na nodra tagiyaso, era sa tagi ka qoqolou valevu.³⁹Ia ni sa curu ko koya, sa tukunia vi ira, Dou sa tagiyaso ka tagi ena vuku ni cava? sa yali ni ciba na goneyalewa, sa moce lia. ⁴⁰A ra sa dredrevaki koya. Ia ni sa vatalai ira kece i tautuba, sa yadi rau na tama ni goneyalewa kei na tinana, kei iratou sa tiko vata kaya, ka curu ki na tikinia sa davo kinia na goneyalewa.⁴¹A sa tara na liga ni goneyalewa ko koya, ka tukunia vua, Talica kumi; a kenai balebale, Goneyalewa, au sa tukunia vi iko, tucake mai. ⁴²A sa tucake sara na goneyalewa, ka qai voli; ni sa tinikarua na nona yabaki. A ra sa kurabui valevu sara. ⁴³A sa varotia matua vi ira ko koya, me kakua ni kila na ka koya e dua na tamata: a sa tukunia me soli vua na goneyalewa e dua na kena.

Chapter 6

¹Sa qai qai tani mai vanua koya ko koya, ka qai ki na nona vanua; a sa muri koya ko ira na nona tisaipeli. ²Ia ni sa yaco na siga ni vacecegu, sa vatekivu ko koya me vatavuvuli ena valenilotu: a ra lewe levu ni ra sa rogocia era sa kurabui, ka tukunia, Sa rawatia mai vi ko koya koya na veika koya? se na vuku cava koya sa soli vua, me sa caka kinia ena ligana na veika-mana vakoya? ³sa yali li ni matai ko koya koya, a luve i Meri, kei na tuaka i Jemesa, kei Josese, kei Juta, kei Saimoni? kei na ganena, eratou sa yali li ni tiko vata kei ita? A ra sa tarabe ena vukuna. ⁴A sa tukunia vi ira ko Jisu, Sa varokorokotakia na parofita ena vanua tani, ena nona vanua loa e yali, se vi ira na kai nona, se ena nona vale. ⁵A sa yali ni caka rawa mai vanua koya e dua na cakacaka mana, sa tabaki ira loa ena ligana e lewe vica sa tauvi-mate, ka vabula. ⁶A sa kurabui ko koya ena vuku ni nodra yali ni vabautia. A sa qai voli ki na vikoro lalai, ka vatavuvuli. ⁷A sa kacivi ira mai na lewe tinikarua ko koya, ka vatekivu me talai ira me ra qai yaru; a sa solia vi ira na kaukauwa me ra rawai ira na yalo velavela. ⁸A sa varotia vi ira me ra kakua ni yadia e dua na ka e na gaunisala, ai titoko loa lia; me kakua na taga ni vaqa, se na madrai, se nai lavo ena taga: ⁹ia me ra vaivava enai vava vatakele lia; ka me ra kakua ni vaisulu enai curucuru e rua. ¹⁰A sa tukunia vi ira ko koya, Ni dou sa curu ki na dua na vale ena dua na yasana, dou tiko lia kinia ka yacovia na nomudou qai tani mai na tikinia ko ya. ¹¹Ia ko ira kece lia sa yali ni vacegui ikodou, se rogoci ikodou, ni dou sa qai tani ena yasana ko ya, dou tavirakia tani na kuvu ni soso mai na yavamudou, mei vatakilakila vi ira. Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Ena ca valailai ko Sotoma kei Komora ena siga ni lewa, ena ca valevu na koro ko ya. ¹²A ra sa qai yani, ka dauvunau me vivutuni na tamata. ¹³A sa lewe levu na tevero era sa tovocia tani; a ra sa lewe levu sa tauvi-mate era sa walia ena waiwai, ka vabula. ¹⁴A sa rogocia ko Eroti na tui; ni sa kuruvakia na yacana: a sa tukunia, Sa tu cake voki mai na mate ko Joni na dauvipapitaisotaki; o koya lia sa caka kinia ko koya na kaukauwa mana koya. ¹⁵Era sa tukunia eso tani, koya ko Ilaija. A ra sa tukunia eso tani, Sa dua na parofita, se sa vaka e dua vi ira na parofita. ¹⁶Ia ni sa rogocia ko Eroti, sa tukunia, Ko Joni lia koya, ko koya kau a musukia na uluna; sa tu cake voki mai na mate ko koya. ¹⁷Ni sa talaki eliu ko Eroti, ka tauri Joni, ka vesukia ena vale ni veivesu, e na vuku i Erotiasa na wati i Filipi na tacina; ni rau sa veiwaitini kaya. ¹⁸Ni sa tukunia vi Eroti ko Joni, Sa yali ni tara mo drau viwaitini kei na wati ni tacimu. ¹⁹A sa cati koya kinia ko Erotiasa, a sa vinakatia me vamatea; ia ka yali ni rawatia: ²⁰ni sa rerevaki Joni ko Eroti, ni sa kila sa tamata yalododonu ka yalosavasava ka sa varurugi koya; Ia ni sa rogoci koya, sa levu na ka sa caka ko koya, a sa vinakatia me rogoci koya. ²¹Ia ni sa yaco e dua na siga sa yaga kinia, a siga ni sucu i Eroti, sa caka ko koya na kedra magiti na turaga ni vanua, kei na turaga ni valu, kei ira na qase ni Kalili; ²²ia ni sa curu na yalewa na luve i Erotiasa, ka meke, a sa vinakatia ko Eroti kei ira era sa kana vata kaya, sa qai tukunia na tui vua na goneyalewa, Kerea vi au na ka ko sa vinakatia, kau na solia vi iko. ²³A sa bubului vua, A ka ko na kerea vi au, au na solia vi iko, kevaka kau na wasea rua kinia na noqu matanitu. ²⁴A sa curu yani ko koya, ka tarogi tinana, A cava meu kerea? A sa tukunia ko koya, Na ulu i Joni na dauvipapitaisotaki. ²⁵A sa curu kusarawa voki vua na tui ko koya, ka masutia, ka tukunia, Au sa vinakatia mo ni solia mada mai vi au na ulu i Joni na dauvipapitaisotaki ena dua na dari. ²⁶A sa rarawa valevu sara na tui; ia ena vuku ni nona bubului, kei na vukudra voki lia era sa tiko kaya, sa yali ni via bureitakia vua. ²⁷A sa tala sara na tui e dua vi ira na sotia i vatawa, a sa tukunia me yadi mai na uluna: a sa qai ka musukia na uluna ena vale ni vivesu, ²⁸ka yadia mai na uluna ena dua na dari, ka solia vua na goneyalewa: a sa solia na goneyalewa vi tinana. ²⁹Ia ni ra sa rogocia ko iratou na nona tisaipeli, eratou sa qai mai ka yadia na yagona, ka bulutia. ³⁰A ra sa soqoni vata vi Jisu ko ira nai apositolo, ka tukunia vua na ka kece lia, a ka era sa caka, ki na ka voki lia era sa vavuvulitakia. ³¹A sa tukunia vi ira ko koya, Dou qai mai ka vatikitiki ki na dua na vanua lala, ka mo dou vacegu mada valailai: ni ra sa lewe levu era qai mai ka qai yani, a ra sa yali kina ni lalaga me ra kana. ³²A ra sa vodo na waqa, ka qai vatikitiki tani ki na dua na vanua lala. ³³Ia ko ira na lewe levu era sa raicia ni ra sa qai yani, a ra sa lewe levu sa kilai ira, a ra sa cici e vanua mai na vikoro kece, ka siviti ira. ³⁴A sa qai mai ko Jisu, ka raici ira era sa lewe levu sara, a sa lomani ira, ni ra sa vaka na sipi sa yali na nodrai vatawa: a sa vatekivu me vatavulici ira ena ka e levu. ³⁵Ia ni sa kala na siga, sa qai mai vi koya ko ira na nona tisaipeli, ka tukunia, koya na vanua lala, a sa kala na siga: ³⁶mo vatalai ira mada yani, me ra qai ki na viyasana ki na vikoro lalai, sa vavoliviliti ita, me ra volia na kedra madrai: ni sa yali na ka vi ira me ra kania. ³⁷A sa vosa ko koya, ka tukunia vi ira, Dou solia vi ira me ra kana. Era sa qai tukunia vua, Me kitou qai volia beka na madrai, ena pene e rua na drau, ka solia vi ira me ra kania? ³⁸A sa tukunia vi ira ko koya, E vica nai buli madrai sa tu vi ikodou? dou qai raicia. Ia ni ra kila, era sa tukunia, E lima, ka rua na ika. ³⁹A sa tukunia ko koya me ra tiko sobu kece lia vaivavakoso, ena co drokadroka. ⁴⁰A ra sa tiko sobu, era sa yatuni, sa yayadrau se yayalimasagavulu. ⁴¹Ia ni sa tara ko koya nai buli madrai e lima ki na ika e rua, sa ta cake ki lomalagi, ka lotutakia, ka dovia na vibuli madrai, ka solia vi ira na nona tisaipeli me ra taucia e matadra na tamata; a sa vota ko koya na ika e rua vi ira kece lia. ⁴²A ra sa kana kece lia, a ra sa mamau. ⁴³A ra sa tomitomikia vata na madrai sa vo, ki na ika voki lia, a sa tinikarua nai

su sa sinai kinia. ⁴⁴Ia ko ira era sa kania na vibuli madrai era lewe lima beka na udolu na tagane. ⁴⁵Sa qai varotia sara ko koya vi ira na nona tisaipeli me ra vodo na waqa, ka me ra liu ki tai kadua ki Peciseita, me sa vatalai ira mada yani na lewe levu ko koya. ⁴⁶Ia ni sa vatalai ira oti, sa qai ko koya ki na ulu-ni-vanua, me masu. ⁴⁷Ia ni sa raiyavi mai, sa tiko na waqa e loma ni wai, a sa tiko loa lia ko koya e vanua. ⁴⁸A sa raici ira ni ra sa oca ena voce; ni sa cagi ca: ia ni sa yaco mada nai kava ni wase ni bogi, sa qai qai vi ira ko koya, sa qai voli e dela ni wai; a sa qai ka vaka me sivi ira. ⁴⁹Ia ni ra sa raicia ni sa qai voli ko koya e dela ni wai, era sa nanumia sa dua na yalo, a ra sa qoqolou: ⁵⁰ni ra sa raici koya kece lia, a ra sa kidroa. A sa vosa sara vi ira ko koya, ka tukunia vi ira, Dou vacegu: sai au lia; dou kakua ni rere. ⁵¹A sa cabe vi ira ki waqa, a sa ruru na cagi: a ra sa kidacala valevu sara e lomadra, ka kurabui: ⁵²ni ra sa yali ni vakasamatakia na vibuli madrai; ni sa kaukauwa na lomadra ⁵³Ia ni ra sa qai ki tai kadua, era sa yaco ki na nodra vanua na kai Kenisareti, a ra sa udu ki matasawa. ⁵⁴Ia ni ra sa sobu mai waqa, era sa kilai koya sara, ⁵⁵ka cici ki na viyasana kece sa vavolivolitia, a ra sa vatekivu me colati ira enai mocemoce era sa tauvi-mate, ki na yasana era rogocia sa tiko kinia ko koya. ⁵⁶Ia na yasana kece sa qai kinia ko koya, se na vikoro lalai, se na vikoro lelevu, se vanua, era sa vakotori ira sa tauvimate ena visala, ka masuti koya me ra bau tara loa lia na tutu ni nonai sulu: ia ko ira kece lia sa tara, era sa vabulai.

Chapter 7

¹Sa qai soqoni vata vua ko ira na Farisi, kei na vunivola eso, era sa qai mai Jerusalemi.²Ia ni ra sa raicia na nona tisaipeli eso era kana ni sa dukadukali na ligadra, ka ni sa yali ni vuluvulu mada, era sa vakauacatakia.³Ia ko ira na Farisi, kei ira kece lia na kai Jutia, era sa yali ni kana ni ra sa yali ni vuluvulu vavinaka mada, ni ra sa vabautia na nodrai vavuvuli na qase.⁴Ia ni ra sa lesu mai na vivoli, era sa vuluvulu mada, a ra sa qai kana. A sa vuqa voki na ka tani era sa vabautia me ra muria, na sava bilo ni somi, ki na bilo i varau, ki na bilo parasa, ki nai tikotiko.⁵Sa qai tarogi koya ko ira na Farisi, kei ira na vunivola, Ena cava era sa yali ni muria na nodrai vavuvuli na qase ko ira na nomu tisaipeli, ni ra sa kana ka yali mada ni vuluvulu?⁶A sa vosa ko koya, ka tukunia vi ira, Sa tukuni ikodou vinaka eliu ko Aisea, koi ikodou na dauvivakaisini, me vaka sa volai, Ko ira na tamata koya, era sa varokorokotaki au ena tebenigusudra, Ia na yalodra sa yawa tani vi au;⁷A sa yali ni yaga na nodra masuti au, Ni ra sa vatavuvulitakia na vunau ni tamata mei vavuvuli.⁸Ni dou sa dainia tani na vunau ni Kalou, ka vabautia nai vavuvuli ni tamata.⁹A sa tukunia vi ira ko koya, Sa dina sara ni dou dainia na vunau ni Kalou, mo dou vabautia na nomudoui vavuvuli.¹⁰Ni sa tukunia ko Mosese, Varokoroko vi rau na tamamu kei na tinamu; ia, Ko koya sa vosavacacatakia na tamana se na tinana, me sa vamatei.¹¹Ia dou sa tukunia, Kevaka sa dua na tamata ena tukunia vi tamana se tinana, Sa Koripani a kenai balebale, Sa tabu me nei koya na Kalou na noqu ka sa yaga vi iko;¹²dou sa qai tarovi me kakua ni caka e dua na ka me yaga vua na tamana se na tinana:¹³dou sa vatawayagatakia kinia na vunau ni Kalou ena nomudoui vavuvuli dou sa dauvatavulicia: a sa levu na ka vaka koya dou sa caka.¹⁴Ia ni sa kacivi ira kece lia mai na lewe levu ko koya, sa tukunia vi ira, Dou rogoci au koi ikodou kece lia, ka mo dou kila:¹⁵Sa yali na ka e taudaku ni tamata, ni sa curumia sa vadukadukalitakia rawa; ia na veika sa curu yani mai vua, koya lia sa vadukadukalitakia na tamata.¹⁶Kevaka e dua na tamata sa vadalgana me rogocia, me mani rogocia sara.¹⁷Ia ni sa daini ira na lewe levu ko koya, ka curu ki vale, sa tarogi koya ko ira na nona tisaipeli ena vuku ni vosa vatautavuta.¹⁸A sa tukunia vi ira ko koya, Oi ikodou voki lia, dou sa yali ni kila rawa koya, ne? Dou sa yali beka ni kila, na ka kece lia etaudaku sa curumia na tamata, sa yali ni vadukadukalitakia rawa;¹⁹ni sa yali ni curu dina ki na yalona, ki ketena loa lia, a sa qai qai tani ki nai benubenu, a sa caka kinia me savasava na kakana kece lia?²⁰Sa tukunia voki lia ko koya, A ka sa curu yani mai na tamata, koya lia sa vadukadukalitakia na tamata.²¹Ni sa curu yani mai loma, mai na yalodra na tamata, na nanumia ca, na dauyalewa, na daudara, na daulaba,²²na daubutako, na daukocokoco, nai valavala ca, na dauvivakaisini, na daugagano, na mata ca, na vosa vacaca, na viavialevu, na lialia:²³a ka ca kece lia koya sa curu yani mai loma, a sa vadukadukalitakia na tamata.²⁴Sa qai cavu tu ko koya, ka qai tani mai na vanua koya vaka ki na viyasana i Taia kei Saitoni, a sa curu ki na dua na vale, ka yali ni vinakatia me dua na tamata me kila: ia sa yali ni vuni rawa ko koya.²⁵Ni sa dua na yalewa ka curumia na luvena sa goneyalewa e dua na yalo velavela, sa rogocia na kenai tukutuku, a sa qai mai ka cuva ki na yavana:²⁶a yalewa mai na dua na matanitu tani, a yalewa ni Sairo-finisia; a sa masuti koya me tovocia tani na tevoru mai na luvena yalewa.²⁷A sa tukunia vua ko Jisu, Me ra mamau mada ko ira na gone; ni sa yali ni vinaka me yadi na kedra na gone, ka dai vi ira na koli.²⁸A sa vosa na yalewa, ka tukunia vua, E dina lia, Turaga; ia ko ira na koli e ruku ni tepeli era kania na meme ni kedra na gone.²⁹Sa qai tukunia vua ko koya, Ena vuku ni vosa koya, mo qai lia; sa qai tani mai na luvemu yalewa na tevoru.³⁰Ia ni sa yaco ki nona vale, sa raicia ni sa qai tani na tevoru, a sa davo enai mocemoce na luvena yalewa.³¹A sa lesu voki ko koya mai na viyasana i Taia kei Saitoni, a sa qai e loma ni vanua va-Tikapoli, ki na wai mai Kalili.³²A ra sa yadia mai vi koya e dua sa didivara, a sa kaka; a ra sa masuti koya me tabakia ena ligana.³³A sa yadi koya vatikitiki mai vi ira na lewe levu, a sa daramakia na nonai qaqalo ki na daligana ruarua ni tamata, ka kasuvia, ka tara na yamena;³⁴sa qai ta cake ki lomalagi, ka vutugu, ka tukunia vua, Efaca, a kenai balebale, Mo rogo mada.³⁵A sa qai rogo na daligana ruarua, a sa sereki na wa ni yamena, ka sa vosa macala mai.³⁶Sa qai varotia vi ira ko koya, me ra kakua ni tukunia vua e dua na tamata: ia ni sa varotia valevu vi ira ko koya, era sa dautukunia valevu sara kinia;³⁷ka sa kurabui valevu sara ko ira, ka tukunia, Sa caka vavinaka na ka kece lia ko koya; sa caka vi ira na didivara me ra rogo, ki ira voki lia na galu me ra vosa.

Chapter 8

¹Ena gauna koya ni ra sa lewe levu sara, ka yali na kedra, sa kacivi ira mai na nona tisaipeli ko Jisu, ka tukunia vi ira, ²Au sa lomani ira na lewe levu, ni sa qai bogi tolu era sa tiko lia vi au, a sa yali na kedra; ³ia kevaka kau vatalai ira tani ki na nodra vivale ka ra yali mada ni kana, era na malumalumu e gaunisala; ni sa so vi ira era sa qai vayawa mai. ⁴Sa qai tukunia vua ko ira na nona tisaipeli, Ena rawa mai vi na madrai me ra mamau kinia ko ira ena lekutu koya⁵A sa tarogia vi ira ko koya, E vica nai buli madrai sa tu vi ikodou? A ra sa tukunia, E vitu. ⁶A sa tukunia ko koya vi ira na lewe levu me ra tiko sobu ena qele; a sa tauria nai buli madrai e vitu, ka vavinavinaka, ka dovia, ka solia vi ira na tisaipeli me ra taucia e matadra; a ra sa taucia e matadra na lewe levu. ⁷E vica voki lia na ika lalai sa tu vi ira; a sa lotutakia ko koya, ka tukunia me ra taucia e matadra. ⁸A ra sa kana, a ra sa mamau; a ra sa tomitomikia na vo ni ka sa dovi, a sa vitu na sova sa sinai kinia. ⁹Ia ko ira era sa kana era sa lewe va beka na udolu: a sa qai vatalai ira yani ko koya. ¹⁰A sa vodokia sara na waqa ko koya kei ira vata kaya na nona tisaipeli, ka qai ki na yasayasa va-Talimanuca. ¹¹A ra sa qai mai ko ira na Farisi, ka vatekivu me ra vileti kaya, a ra sa tarogia vua e dua nai vatakilakila mai lomalagi, era vatovolei koya. ¹²A sa vutugu sara ko koya ena vu ni yalona, ka tukunia, A cava era sa vaqara kinia e dua nai vatakilakila ko ira nai tabatamata koya? au sa tukunia vaidina vi ikodou, Ena yali sara ni soli e dua nai vaatakilakila ki nai tabatamata koya. ¹³a sa daini ira, ka vodokia voki na waqa, ka qai yani ki tai kadua. ¹⁴Ia era sa guilecavia me ra yadia na madrai, a sa yali lia ni tu vi ira ena waqa, e dua loa lia nai buli. ¹⁵A sa varotia vi ira ko koya, ka tukunia, Dou raicia, dou qarauni ikodou mai na nodra leveni na Farisi, ki na leveni ni Eroti. ¹⁶A ra sa qai vivosakitakia vakai ira, ka tukunia, Sa ka beka ni sa yali vi ita na madrai. ¹⁷Ia ni sa kila ko Jisu, sa tukunia vi ira, A cava dou sa vivosaki kinia, ni sa yali vi ikodou na madrai? dou sa yali beka ni kila rawa, se vakasama? sa kaukauwa tiko beka na yalomudou? ¹⁸dou sa vamatana, ka yali beka ni rai rawa? ka vadalgana, ka yali beka ni rogocia rawa? se dou sa yali beka ni nanumia? ¹⁹Niu sa dovia nai buli madrai e lima vi ira na lewe lima na udolu, e vica nai su dou a vatawa ena kena vo? A ra sa tukunia, E tinikarua. ²⁰Ia ni sa vitu vi ira na lewe va na udolu, e vica na sova dou a vatawa ena kena vo? A ra sa tukunia, E vitu. ²¹A sa tukunia vi ira ko koya, E vaevei ni dou sa yali ni kila rawa? ²²A ra sa yaco ki Peciseita. A ra sa yadia mai vi koya e dua na mataboko, a ra sa masuti koya me tara. ²³A sa tauria na liga ni mataboko ko koya, ka tuberia ki nai bili ni koro; ia ni sa qai kasuvia na matana ruarua, ka tabakia ena ligana, sa tarogia se sa raicia e dua na ka se yali. ²⁴A sa rai cake, ka tukunia, Au sa raicia na tamata era vaka na kau, ka ra sa qai voli. ²⁵A sa tabakia voki na matana ko koya ena ligana, ka tukunia, me rai cake: a sa qai vabulai sara, a sa raicia vavinaka na ka kece lia. ²⁶A sa vatalai koya ko koya ki na nona vale, ka tukunia, Kakua ni ko qai voki ki na koro. ²⁷A sa qai yani ko Jisu, kei ira na nona tisaipeli, ki na vikoro ki Sisaria-Filipai: a sa tarogi ira na nona tisaipeli ena gaunisala, ka tukunia vi ira, Era sa tukunia na tamata se ko cei koi au? ²⁸A ra sa tukunia, Ko Joni na dauvipapitaisotaki: ia ka so, Ko Ilaija: ia ka so voki, E dua vi ira na parofita. ²⁹A sa tukunia vi ira, Ia dou sa tukunia se ko cei koi au? Sa qai vosa ko Pita, ka tukunia vua, Koi ikonu na Karisito. ³⁰A sa varoti ira matua sara lia me ra kakua ni tukuni koya vua e dua. ³¹A sa vatekivu me vavulici ira, ni sa kilikili kaya na Luve ni tamata me vosotia na ka e levu, me ra daini koya voki lia ko ira na matua, kei ira na bete levu, kei ira na vunivola, ka me vamatei, ka qai tucake-voki ena i katolu ni siga. ³²A sa tukunia vamacala na vosa koya ko koya. A sa yadi koya ko Pita, ka vatekivu me vunaucia. ³³Ia ni sa vuki mai ko koya, ka varaici ira na nona tisaipeli, sa vunauci Pita, ka tukunia, Qai tani ki dakuqu, Setani; ni ko sa yali ni vananumia na ka ni Kalou, na ka lia ni tamata. ³⁴Ia ni sa qai kacivi ira mai na lewe levu ki ira voki lia na nona tisaipeli, sa tukunia vi ira, O koya yadua sa via muri au, me kakua ni muria na lomana, me colatia lia na nona kauveilatai, ka muri au. ³⁵Ia ko koya yadua sa via maroroya na nona bula, ena vayalia; ia ko koya yadua ena vayalia na nona bula ena vukuqu ki nai tukutuku-vinaka, ena maroroya. ³⁶Ia ka cava na kena yaga vua na tamata, kevaka e rawati vuravura kece, ka vayalia na yalona? ³⁷se cava ena solia na tamata mei sau ni yalona? ³⁸Ia ko koya ena maduataki au ki na noqu vosa enai tabatamata koya e dauyalewa ka ca; ena maduataki koya na Luve ni tamata, ni sa qai mai ko koya enai ukuuku ni Tamana kei ira vata kaya na agilose yalosavasava.

Chapter 9

¹Sa tukunia voki lia vi ira ko koya, Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Sa tu koya eso, era na yali sara ni mate, era na raicia mada na matanitu ni Kalou ni sa yaco vakaukauwa mai. ²Sa bogi ono, sa qai yadi Pita, kei Jemesa, kei Joni, ko Jisu, a sa yadi iratou vatikitiki ki na dua na ulunivanua cecere, ko iratou vai iratou lia; a sa matalia na yagona e matadratou. ³A sa lumilumisa mai na nonai sulu, sa vulavula sara me vaka na uca vulavula; sa yali na dausavai sulu e vuravura e vavulavulatakia rawa me vakinia. ⁴A sa rairai vi iratou ko Ilaija kei Mosese: a ratou sa vivosaki kei Jisu. ⁵A sa vosa ko Pita, ka tukunia vi Jisu, Vavuvuli, sa vinaka na nodatou tiko koya; ia me kitou tara mada na vale vacevaceva e tolu: e dua me nomuni, ka dua me nei Mosese, ka dua me nei Ilaija. ⁶Ni sa yali ni kila na ka me tukunia; ni ratou sa rere valevu. ⁷A sa dua na o sa varurugi iratou: a sa dua na vosa sa rogo mai na o, sa tukunia, Koya na noqu Gone ni toko: dou rogoci koya. ⁸A ratou sa viraiyaki vasauri, a sa yali na tamata tani eratou sa raicia, ko Jisu dua loa lia. ⁹Ia ni ratou sa qai sobu tiko mai na ulunivanua, sa varotia ko koya vi iratou me ratou kakua ni tukunia vua e dua na ka eratou a raicia, ka malua me tu cake voki lia mai na mate na Luve ni tamata. ¹⁰A ratou sa vunia na vosa ko ya me tu lia vi iratou, a ratou sa vitarogi, se cava beka na tu cake voki mai na mate. ¹¹A ratou sa tarogi koya, ka tukunia, Era tukunia e na cava ko ira na vunivola ni sa dodonu me qai mada mai ko Ilaija? ¹²A sa vosa ko koya, ka tukunia vi iratou, Sa qai dina mai ko Ilaija, me vukicia na ka kece me vinaka voki; ia ka vaevei na ka sa volai kinia na Luve ni tamata, ni sa dodonu me vosotia ko koya na ka e levu, ka me valialiai? ¹³Ia kau sa tukunia vi ikodou, Sa tadu dina mai ko Ilaija, a ra sa caka vua na ka kece lia era sa vinakatia, me vaka na ka sa volai ena vukunia. ¹⁴Ia ni sa yaco ko koya vi iratou na tisaipeli, sa raicia era sa lewe levu sara sa voliti iratou, ki na vunivola eso era sa viletiki iratou. ¹⁵Ia ko ira kece na lewe levu, ni ra sa raici koya, era sa kurabui sara, a ra sa cici mai ka vikidavaki kaya. ¹⁶A sa tarogi ira na vunivola ko koya, A cava dou viletiki kinia ki iratou? ¹⁷Ka dua vi ira na lewe levu sa vosa, ka tukunia, Vavuvuli, au sa yadia mai vi ikonu na luvequ tagane, sa curumi koya e dua na yalo galu; ¹⁸ia ena yasana kece lia sa tauvia kinia, sa waburakia: a sa qai busebuse kasu ko koya, ka vasequruquru bati, ka ciba yani: ia kau a vosa vi iratou na nomu tisaipeli me ratou tovocia tani; a ratou sa yali ni rawatia. ¹⁹Sa qai vosa ko koya, ka tukunia, Ai tabatamata yali ni vabautia! a cava na kena dede meu tiko ki ikodou? a cava na kena dede meu vosoti ikodou? yadi koya mai vi au. ²⁰A ra sa yadia mai vi koya: ia ni sa raici koya ko koya, sa bitabitalakia sara na yalo; a sa bale ki na soso ko koya, ka vatatoqitoqi ka tuburaki vuso. ²¹A sa tarogia na tamana ko koya, Sa vaevei na kena dede ni sa tauvi koya na ka koya? A sa tukunia, Ni sa gone lia: ²²a sa daini koya valevu ki na bukawaqa, ki na wai voki lia, me vamatea; ia kevaka ko ni sa rawatia e dua na ka, mo ni lomani kirau mai, ka vukei kirau. ²³Sa qai tukunia vua ko Jisu, Kevaka ko sa vabautia rawa, sa rawarawa na ka kece lia vua sa vabautia. ²⁴Sa qai tabalakia vasauri na domona na tama ni gone, ka tukunia, ia ka sa wawai sara lia na matana, Ikonu na Turaga, au sa vabautia; vukea na noqu yali ni vabautia. ²⁵Ia ni sa raicia ko Jisu era sa cici vata mai na lewe levu, sa vunaucia na yalo velavela, ka tukunia vua, Na yalo galu ka didivara, au sa varotia vi iko, mo qai tani mai vua, ka mo kakua ni curumia voki. ²⁶A sa qoqolou, ka bitabitalakia valevu, a sa qai qai tani; a sa vaka e dua sa mate ko koya; a ra sa tukunia kinia e lewe levu, Sa mate ko koya. ²⁷A sa tauria na ligana ko Jisu, ka vaduria cake; a sa qai tu cake mai. ²⁸Ia ni sa curu ki vale ko koya, sa tarogi koya lo ko ira na nona tisaipeli, Ena vuku ni cava kitou sa yali ni vasevi koya tani rawa kinia? ²⁹A sa tukunia vi ira ko koya, Ko ira va koya era sa yali ni tovocia tani loa, sa rawa lia ena daumasu. ³⁰A ra sa qai tani mai koya, ka qai voli e Kalili; a sa yali ni vinakatia ko koya me dua na tamata me kila. ³¹Ni sa vavulici ira na nona tisaipeli ko koya, ka tukunia vi ira, Sa voleka na nona soli yani na Luve ni tamata ki na ligadra na tamata, ka ra na vamatea; ia ni sa vamatei, ena qai tu cake voki mai enai katolu ni siga. ³²A ra sa yali ni kila nai balebale ni vosa ko ya, a ra sa rere ni tarogi koya voki. ³³Era sa qai yaco ki Kapenaumi; ia ni sa curu ki vale sa tarogi ira, A cava dou sa viletiki kinia ena gaunisala? ³⁴A ra sa vagagalu lia: ni ra a viletiki vakai ira ena gaunisala, se ko cei sa levu cake vi ira. ³⁵A sa tiko sobu ko koya, ka kacivi ira na lewe tinikarua, ka tukunia vi ira, Kevaka e dua sa via liu, ena muri sara, ka na qaravi ikodou voki lia. ³⁶A sa yadia e dua na gone lailai, ka vaturia ena kedra maliwa: ia ni sa kevetia, sa tukunia vi ira, ³⁷O koya yadua ena vinakatia e dua na gone lailai vakoya e na vuku ni yacaqu, sa vinakati au; ia ko koya yadua sa vinakati au, sa yali ni vinakati au lia, sa vinakati koya voki lia sa talai au mai. ³⁸Sa qai vosa vua ko Joni, ka tukunia, Vavuvuli, kitou a raicia e dua sa tovocia tani na tevoru eso ena yacamuni, ia ka yali ni muri ita ko koya: ka kitou sa tarovia, ni sa yali ni muri ita. ³⁹A sa tukunia ko Jisu, Kakua ni tarovia, ni sa yali e dua sa caka e dua na cakacaka mana ena yacaqu, me qai vosacataki au rawa. ⁴⁰Ni sa nodai to ko koya sa yali ni noda meca. ⁴¹Ia ko koya yadua ena solia vi ikodou e dua na bilo wai mo dou somia, ni dou sai tokani i Karisito, au sa tukunia vaidina vi ikodou, ena yali ni yali vi koya na kenai sau. ⁴²Ia ko koya yadua ena vacala e dua vi ira na lalai koya era sa vabauti au, sa vinaka cake vua kevaka sa varubeci e domona e dua na vatu i qaqi, ka qai dai ki loma ni wasaliwa. ⁴³Ia kevaka sa vacalai iko na ligamu, mudukia tani: sa vinaka vi iko mo curu ki na bula ka liga dua, ka ca me rua na ligamu ka mo qai ki eli, ki na

bukawaqa e yali ni bokocia rawa: ⁴⁴sa yali ni mate kinia na nodra baca, a sa yali ni bokocia kinia na bukawaqa. ⁴⁵Ia kevaka sa vacalai iko na yavamu, mudukia tani: sa vinaka vi iko mo curu ki na bula ka yava dua, ka ca me rua na yavamu ka mo dai ki eli, ki na bukawaqa e yali ni bokocia rawa: ⁴⁶sa yali ni mate kinia na nodra baca, a sa yali ni bokocia kinia na bukawaqa. ⁴⁷Ia kevaka sa vacalai iko na matamu, vecuka tani: sa vinaka vi iko mo curu ki na matanitu ni Kalou ka dua loa lia na matamu, ka ca me rua na matamu ka mo dai ki eli sa waqa kinia na buka: ⁴⁸sa yali ni mate kinia na nodra baca, a sa yali ni bokocia kinia na bukawaqa. ⁴⁹Ni na vamasimatakia ko koya yadua e na bukawaqa, ka na vamasimatakia nai madrali kece ena masima. ⁵⁰A ka vinaka na masima: ia kevaka sa takali mai na masima na kena tuituina, ena vatuituinataki voki ena cava? Me tu lia ena lomamudou na masima, dou vilomani voki lia vai ikodou.

Chapter 10

¹A sa cavu tu mai vanua koya ko koya, ka qai ki na yasayasa va-Jutia mai na tai kadua ni Joritani: a ra sa lewe levu sa soqoni vata voki vua; a sa vavulici ira voki ko koya, me vaka na nonai valavala. ²A sa qai mai vi koya ko ira na Farisi, ka tarogia, E tara vua na tagane me dainia na watina, se yali? ka ni ra sa vatovolei koya. ³A sa vosa ko koya, ka tukunia vi ira, A cava sa varotia vi ikodou ko Mosese? ⁴A ra sa tukunia, Sa vosotia lia ko Mosese me vola nai vola ni vidai, ka qai dainia tani. ⁵Sa qai vosa ko Jisu, ka tukunia vi ira, Ena vuku ni nomudou lomakaukauwa sa vola vi ikodou ko koya na vunau koya. ⁶Ia e nai vatekivu ni ka sa buli, sa buli rau na Kalou me dua na tagane ka dua na yalewa. ⁷Ena vuku ni ka koya ena daini tamana kei tinana na tagane, ka kabitia na watina; ⁸ia koi rau erau na lewe dua: erau sa yali ni lewe rua tiko, erau lewe dua lia. ⁹Ia na ka sa vaucia vata na Kalou, me kakua ni tawasea na tamata. ¹⁰Ia mai vale era tarogi koya voki na nona tisaipeli e na ka koya. ¹¹A sa tukunia vi ira ko koya, O koya yadua sa dainia na watina, ka qai viwatini kei na dua tani, sa dauyalewa. ¹²Ia kevaka sa dainia na watina na yalewa, ka qai viwatini kei na dua tani, sa dautagane. ¹³A ra sa yadia mai vua eso na gone lalai, me tarai ira ko koya: a sa vunauci ira era a yadia mai ko ira na tisaipeli. ¹⁴Ia ni sa raicia ko Jisu, sa cudru sara, a sa tukunia vi ira, Dou daini ira na gone lalai me ra qai mai vi au, ka mo dou kakua ni tarovi ira: ni sa vataki ira na lewe ni matanitu ni Kalou. ¹⁵au sa tukunia vaidina vi ikodou, O koya ena yali ni vabautia na matanitu ni Kalou me vaka na gone lalai, ena yali sara ni curu kinia. ¹⁶A sa keveti ira, ka tabaki ira ena ligana, ka vosavakalougatataki ira. ¹⁷Ia ni sa qai yani ko koya e gaunisala, sa cici mai e dua, ka tekiduru vua, ka tarogi koya, Vavuvuli vinaka, a cava meu caka meu rawatia kinia na bula yali ni mudu? ¹⁸A sa tukunia vua ko Jisu, Ko sa vatokai au meu vinaka ena vuku ni cava? sa yali e dua tani e vinaka, na Kalou loa lia. ¹⁹Ko sa kila na vunau, Kakua ni caka na vibutakoci, Kakua ni laba, Kakua ni butako, Kakua ni viteitaki vailasu, Kakua ni kovekove, Varokoroko vi rau na tamamu kei na tinamu. ²⁰Sa qai vosa ko koya, ka tukunia vua, Vavuvuli, a ka kece lia koya kau sa vabautia ni kau a gone ka yacovia na siga koya. ²¹A sa varaici koya ko Jisu, a sa lomania, a sa tukunia vua, E dua na ka sa yali vi iko: mo qai, mo volitakia na ka kece lia sa tu vi iko, ka solia vi ira sa dravudravua, ko na qai vaiyau mai lomalagi: ia mo qai mai, ka muri au. ²²A sa vaveveku mata ena vuku ni vosa ko ya, a sa qai tani a sa rarawa na lomana; ni sa levu na nonai yau. ²³A sa viraiyaki ko Jisu, a sa tukunia vi ira na nona tisaipeli, E dredre sara vi ira sa vutuniyau me curu ki na matanitu ni Kalou! ²⁴A ra sa kidacala ko ira na tisaipeli ena nona vosa. Sa qai vosa voki ko Jisu, ka tukunia vi ira, Ragone, e dredre sara vi ira era sa vararavi ki nai yau me curu ki na matanitu ni Kalou! ²⁵Sa rawarawa me curumia na mata ni cula na kameli, ka dredre vua na tamata vutuniyau me curu ki na matanitu ni Kalou. ²⁶A ra sa kidacala valevu sara lia, ka tukunia vua, Ko cei ena qai vabulai rawa? ²⁷A sa varaici ira ko Jisu, ka tukunia, Sa dredre sara vi ira na tamata, ia ka yali lia vua na Kalou; ni sa rawarawa vua na Kalou na ka kece lia. ²⁸Sa qai vatekivu ko Pita me tukunia vua, Nu raicia, itatou sa dainia na ka kece, ka muri ikonu. ²⁹Sa qai vosa ko Jisu, ka tukunia, Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Sa yali e dua na tamata sa dainia na vale, se na vitacini, se na ganena, se na tamana, se na tinana, se na luvena, se na vanua, ena vukuqu, ki na vuku ni tukutuku-vinaka, ³⁰me qai yali ni saumi, ena rawatia yadrau ena bula koya, na vivale, kei na vitacini, kei na ganena, kei na tinana, kei na luvena, kei na vanua, kei na vivacacani voki lia; ia e na gauna mai muri, na bula yali ni mudu. ³¹Ia era lewe levu sa liu era na muri; kei ira voki lia sa muri era na liu. ³²A ra sa qai lia e na salatu ni ra sa qai ki Jerusalemi; a sa liutaki ira ko Jisu: a ra sa kidacala, ka ni ra sa muri voli, era sa rere. A sa yadi ira voki na le tinikarua, ka vatekivu me tukunia vi ira na ka ena yaco vua, ³³ka tukunia, Raicia, eda sa qai cake ki Jerusalemi; ka na soli yani na Luve ni tamata vi ira na bete levu, ki ira na vunivola; ka ra na lewai koya me mate, a ra na soli koya vi ira na vimatanitu tani: ³⁴a ra na valialiai koya, ka vakanakuitataki koya, ka kasuvia, ka vamatea: ena qai tu cake voki mai ko koya enai katolu ni siga. ³⁵A sa qai mai vua ko Jemesa kei Joni, koi rau na luve i Sepete, ka tukunia, Vavuvuli, kirau sa vinakatia mo ni caka vi kirau na ka kirau na kerea. ³⁶A sa tukunia vi rau ko koya, A cava drau sa vinakatia meu caka vi ikodrau? ³⁷A rau sa tukunia vua, Ni solia vi kirau, me kirau tiko e na nomuni ukuuku, e dua ena ligamuni matau, ka dua e na ligamuni mawi. ³⁸Sa qai tukunia vi rau ko Jisu, Drau sa yali ni kila na ka drau sa kerea: drau sa rawatia beka mo drau somia na bilo kau na somia? ka mo drau papitaisotaki e na paitaiso kau na papitaisotaki kinia? ³⁹A rau sa tukunia vua, Kirau sa rawatia. Sa qai tukunia vi rau ko Jisu, Drau na somia dina na bilo kau na somia; drau na papitaisotaki voki lia ena papitaiso kau na papitaisotaki kinia: ⁴⁰ia me tiko ena ligaqu i matau kei na ligaqu i mawi sa yali ni noqu meu solia vailoa, vi ira ga sa varautaki me nodra. ⁴¹Ia ni sa rogocia ko ira na lewe tini, era sa cudru sara lia vi Jemesa kei Joni. ⁴²A sa kacivi ira mai ko Jisu, ka tukunia vi ira, Dou sa kila, ni ra sa lewai ira na vimatanitu ko ira era sa kainaki me nodra turaga; a sa vitalia vi ira ko ira na nodra qaqa. ⁴³Ia sa yali ni vakinia vi ikodou; ia ena nomudou tamata lia ko koya vi ikodou sa viavialevu; ⁴⁴ka na nomudou tamata lia ko koya vi ikodou sa viaviaturaga. ⁴⁵Ni sa yali ni qai mai na Luve ni tamata me qaravi, me dauviqaravi lia, ka me solia na nona bula me kedrai voli na lewe levu. ⁴⁶A ra sa yaco ki Jeriko: ia ni ra sa qai tani e Jeriko ko koya kei ira

na nona tisaipeli kei ira e lewe levu sara, sa tiko ena tutu-ni-sala me kerekere ko Patimeo na mataboko, na luve i Timeo. ⁴⁷Ia ni sa rogocia ko koya ni sai Jisu na kai Nasareci, sa vatekivu me kaci, ka tukunia, I Jisu, na Luve i Tevita, ni lomani au mai. ⁴⁸A ra sa lewe levu era vunauci koya me tikolo: a sa qai kaci valevu cake kinia ko koya, Na Luve i Tevita, ni lomani au mai. ⁴⁹Sa qai tu vadua ko Jisu, ka sa tukunia me kacivi mai. A ra sa qai kacivia na tamata mataboko, a ra sa tukunia vua, Mo vacegu, tu cake; sa kacivi iko ko koya. ⁵⁰A sa dainia na nonai tutuvi ko koya, ka tu cake, ka qai vi Jisu. ⁵¹A sa vosa ko Jisu, ka tukunia vua, A cava ko sa vinakatia meu caka vi iko? A sa tukunia vua na tamata mataboko, ikonu na Turaga, meu rai rawa. ⁵²A sa tukunia vua ko Jisu, Mo qai lia; sa vabulai iko na nomu vabautia. A sa rai rawa sara ko koya, ka sa muri Jisu ena gaunisala.

Chapter 11

¹Ia ni ra sa toro voleka ki Jerusalemi, kei Pecifaki kei Pecani, ena ulunivanua ni violive, sa tala ko koya e lewe rua na nona tisaipeli, ²a sa tukunia vi rau, Drau qai ki na koro lailai sa donui ikodrau: ia ni drau sa curu kinia, drau na raicia sara e dua na luve ni asa sa noka tu, sa yali ni vodokia e dua na tamata; drau serekia, ka yadia mai. ³Ia kevaka sa dua e tukunia vi ikodrau, Drau sa caka koya ena vuku ni cava? drau tukunia sa yaga vua na Turaga; ena qai talai koya sara mai vanua koya. ⁴A rau sa qai, ka raicia na luve ni asa, sa noka tu ena mata ni katuba ena tikinia sa sota vata kinia e rua na sala; a rau sa serekia. ⁵Ia ka so vi ira era sa tu kinia, era sa tukunia vi rau, A cava drau sa serekia kinia na luve ni asa? ⁶A rau sa tukunia vi ira me vaka ka varotia ko Jisu: a ra sa qai daini rau me qai. ⁷A rau sa yadia na luve ni asa vei Jisu, ka tevukia kinia na nodraui sulu, a sa vodokia ko koya, ⁸A ra sa lewe levu era sa tevukia na nodrai sulu ena gaunisala: ka so voki era musukia eso na taba ni kau, ka dainia ena gaunisala. ⁹Ia ko ira sa liu, ki ira sa muri, era sa kaci, ka tukunia, Osana! sa kalougata ko koya sa qai mai ena yaca ni Turaga! ¹⁰sa kalougata na matanitu ni Tevita na noda matua, ko koya sa yaco mai! Osana ki cake sara! ¹¹A sa curu ko koya ki Jerusalemi, ki na valenisoro voki lia: ia ni sa varaicia voli na ka kece lia, a sa qai raiyavi mai, sa qai yani ko koya ki Pecani, kei ira na lewe tinikaru. ¹²Ia ena savulaci caca, ni ra sa qai mai Pecani, sa viakana ko koya: ¹³ia ni sa raicia vayawa e dua na vu ni lolo sa vadrauna, sa qai, de raicia kinia e dua na ka: ia ni sa yaco kinia, sa yali ni raicia e dua na ka, a drauna loa lia; ni sa yali ni yaco na vula i lolo. ¹⁴A sa vosa ko Jisu, ka tukunia kinia, Me kakua na vuamu e kani emuri ka yali ni mudu. A ra sa rogocia na nona tisaipeli. ¹⁵A ra sa yaco ki Jerusalemi: a sa curu ki na valenisoro ko Jisu, ka vatekivu me tovoci ira tani kinia era sa vivoli ena valenisoro; sa vukicia voki lia na nodra tepeli era sa visau i lavo, ki na nodra vitikotiko era volitaki ruve kinia; ¹⁶a sa yali ni dainia e dua me cola e dua na ka e loma ni valenisoro. ¹⁷A sa vavulici ira, ka tukunia, Sa yali ni volai, A noqu vale ena vatokai me nodra vale ni masu, na vimatanitu kece lia? ia dou sa caka me nodra qara na daubutako. ¹⁸A ra sa rogocia ko ira na vunivola kei ira na bete levu, a ra sa segatia me ra vamatei koya: ni ra sa rerevakia, ni ra sa kurabui ko ira kece lia na lewe levu ena nonai vavuvuli. ¹⁹Ia ena vi raiyavi, sa qai tani ena koro ko koya. ²⁰Ia ena savulaci, ni ra sa qai voli, era sa raicia sa malai sara mai na wakana na vu ni lolo. ²¹Ia ni sa nanumia ko Pita, sa tukunia vi koya, Vavuvuli, raicia, na lolo ko sa lewa me ca sa malai sara. ²²A sa tukunia vi ira ko Jisu, Dou va dinatia na Kalou. ²³Niu sa tukunia vaidina vi ikodou, Kevaka sa dua e tukunia ki na ulunivanua koya, Mo cavu tani, ka dai ki na wasaliwa, ia ka yali ni vatitiqa na yalona, a sa vadinatia lia ni na yaco na ka sa tukunia; ena rawatia na ka kece lia sa tukunia ko koya. ²⁴Ko koya koya kau sa tukunia kinia vi ikodou, A ka kece lia dou sa kerea, ni dou sa masu, dou vadinatia ni dou sa rawatia, ena qai nomudou lia. ²⁵Ia ni dou sa tu me masu, kakua ni cudruvi koya sa cala vi ikodou; me kakua voki lia ni cudruvi ikodou ena vuku ni nomudoui valavala ca na Tamamudou sa tiko mai lomalagi. ²⁶Ia kevaka dou sa cudruvia lia, ena yali voki ni bokocia na nomudoui valavala ca na Tamamudou sa tiko mai lomalagi. ²⁷A ra sa qai voki mai ki Jerusalemi: ia ni sa qai voli ko koya ena valenisoro, sa qai mai vua ko ira na bete levu, kei ira na vunivola, kei ira na qase, ²⁸a ra sa tukunia vua, Ko sa lesi mai vi mo caka na veika koya? ia ko cei sa solia vi iko nai lesilesi koya mo caka kinia na veika koya? ²⁹A sa vosa ko Jisu, ka tukunia vi ira, Au na tarogi ikodou voki lia ena dua na ka, ia dou tukunia vi au; au na qai tukunia voki vi ikodou se kau sa lesi mai vi meu caka na veika koya: ³⁰A papitaiso i Joni, sa ka mai lomalagi, se ka mai na tamata? tukunia mai vi au? ³¹A ra sa vivosakitakia vakai ira, ka tukunia, Kevaka eda na tukunia, Sa vu mai lomalagi; ena qai tukunia ko koya, Ia dou a yali ni vadinati koya ena vuku ni cava? ³²Ia kevaka eda na tukunia, sa vu mai na tamata; era sa rerevaki ira na tamata; ni ra sa vasama kece lia sa parofita dina ko Joni. ³³A ra sa vosa, ka tukunia vi Jisu, Kitou sa yali ni kila. Sa qai vosa ko Jisu, ka tukunia vi ira, Au na yali voki lia ni tukunia vi ikodou se kau sa lesi mai vi meu caka na veika koya.

Chapter 12

¹A sa vatekivu ko koya me tukunia vi ira ena vosa vatautauvata, Sa dua na tamata sa tea e dua na were ni vaini, a sa viribaitia vavolivolitia, a sa kelia na keli ni waini, a sa tara na nodra vale nai vatawa, a sa lisitakia vi ira eso nai vatau ni were, a sa qai qai ki na vanua tani. ²Ia ni sa yaco na kena gauna sa tala ko koya e dua na tamata vi ira nai vatau ni were, me yadia mai vi ira nai vatau ni were eso na vua ni were ni vaini. ³A ra sa tauria, ka yaviti koya, ka tovocia tani loa lia. ⁴Sa qai tala voki vi ira ko koya e dua na tamata tani; a ra sa vamavoatakia na uluna, ka vacacania valevu. ⁵A sa tala voki ko koya e dua tani; a ra sa vamatei koya, kei ira na lewe levu tani; eso era sa yavitia, ka so era sa vamatea. ⁶A sa vo lia e dua loa lia na luvena, na nona gone ni toko, a sa talai koya voki lia emuri vi ira, ka tukunia, Era na varokorokotakia na luvequ. ⁷ko ira nai vatau ni were koya era sa tukunia vakai ira, O koya koya nai taukei emuri; tou mai vamatea, ena qai noda lia na were ni vaini. ⁸A ra sa tara, ka vamatea, ka dainia ki taudaku ni were ni vaini. ⁹A cava beka ena qai caka na turaga ni were ni vaini? ena qai lia mai vamatei ira nai vatau ni were, ka solia na were ni vaini vi ira na tani. ¹⁰Dou sa yali beka ni wilikia na tiki ni Vola Tabu koya? A vatu era sa besetakia ko ira na matai ni vale, sa yaco me kenai vadei ena tutu ni vale: ¹¹koya na cakacaka i Jiova, A sa ka e vivakurabuitaki vi ita? ¹²A ra sa via tauri koya, ka ra sa rerevaki ira na lewe levu; ni ra sa kila sa vosataki ira ko koya ena vosa vatautauvata ko ya; a ra sa qai daini koya, ka qai yani. ¹³A ra sa tala vua eso na Farisi, kei nai tokani i Eroti, me ra coriti koya ena nona vosa. ¹⁴Ia ni ra sa yaco mai, era sa tukunia vua, Vavuvuli, kitou sa kila ko sa dina lia, ka sa yali ni rerevakia e dua; ni ko sa yali ni doka na matadra na tamata, ia ko sa vatavuvulitakia vaidina lia nai valavala sa vinaka vua na Kalou: sa tara me da soli ka ni matanitu vi Sisa, se yali? ¹⁵me da solia, se me da kakua ni solia? Ia sa kila ko koya na nodrai lawaki, a sa tukunia vi ira, Dou sa dauveretaki au ena vuku ni cava? Yadia mai vi au e dua na pene, meu raicia. ¹⁶A ra sa yadia mai. A sa tarogi ira ko koya, A mata i cei koya, kei na yaca i cei sa volai tu? A ra tukunia vua, A nei Sisa. ¹⁷Sa qai tukunia vei ira ko Jisu, Mo dou solia vei Sisa na ka sa nei Sisa, vei koya voki lia na Kalou na ka sa nona na Kalou. A ra sa kurabuitaki koya. ¹⁸Era sa qai qai mai vei koya eso nai tokani i Setoki, ko ira era sa daukaya ena yali ni tu cake voki na mate: a ra sa tarogia, ka tukunia, ¹⁹Vakavuvuli, sa vola vei ita ko Mosese, Kevaka sa dua na tamata sa mate na tuakana se tacina, ka dainia na watina, ka yali na luvena, me rau qai viwatini kei na nona yada na tacina se tuakana, me vaivakawa kinia vua na tuakana se tacina. ²⁰Sa tiko na matavitacini eratou lewe vitu: a sa vawati ko koya sa matua, a sa mate, ka yali na luvena: ²¹erau sa qai viwatini kaya nai karua, a sa mate lia, ka yali na luvena: sa va voki lia kinia nai katolu: ²²ia eratou sa viwatini kaya ko iratou na lewe vitu, ka yali na luvedratou: sa qai mate voki lia emuri na yalewa: ²³ia ni sa tu cake voki na mate, ena wati i cei vi iratou ko koya? ni ratou sa curumia ko iratou na lewe vitu. ²⁴A sa vosa ko Jisu, ka tukunia vi ira, Sa yali ni vu ni nomudou sese koya, ni dou sa yali ni kila nai Vola Tabu, se na kaukauwa ni Kalou? ²⁵Ni ra na tu cake voki mai na mate, era na yali ni vawati, se vimusumusukitaki me ra vawati; era na vataki ira na agilose mai lomalagi. ²⁶Ia ni ra na tu cake voki na mate, dou sa yali ni wilikia enai vola i Mosese, ni sa vosa na Kalou vi koya, mai na kau, ka tukunia, Koi au na Kalou i Eparaama, kei na Kalou i Aisake, kei na Kalou i Jekope? ²⁷Ia sa yali ni nodra Kalou na mate ko koya, a nodra Kalou lia era sa bula tiko: dou sa sese valevu kinia. ²⁸Ka sa dua na vunivola, ni sa rogocia na nodra vileti, a sa raicia ni sa vosa vavuku vi ira ko koya, sa qai qai mai ka tarogi koya, Ai varo cava sa kenai matai e nai varo kece lia? ²⁹A sa tukunia vua ko Jisu, Sai matai ni varo kece lia, Mo rogocia, na Isireli: O Jiova na noda Kalou Ko Jiova sa dua bau: ³⁰ia mo lomani Jiova na nomu Kalou e na lomamu taucoko, kei na yalomu taucoko, kei na nomu nanumia kece lia, kei na nomu kaukauwa kece. ³¹Na kenai karua koya, Mo lomania na kai nomu me vaka ko sa lomani iko. Sa yali e dua nai varo sa uasivi enai varo ruarua koya. ³²A sa tukunia vi koya na vunivola, E vinaka, Vavuvuli, ko sa tukunia dina ni sa dua bau lia na Kalou; a sa yali voki e dua me rau lewe rua kaya; ³³ia me da lomani koya ena lomada taucoko, kei na noda vakasama kece, kei na yaloda taucoko, kei na noda kaukauwa kece, ka me lomania na kai noda me vaka eda lomani ita, koya na ka levu, ia na ka lailai nai soro kama kece lia, kei nai soro kece lia. ³⁴Ia ni sa raicia ko Jisu ni sa vosa vavuku ko koya, sa tukunia vua, O sa yali ni yawa ki na matanitu ni Kalou. A sa yali e dua sa doudou emuri me vatarogi koya. ³⁵A sa vosa ko Jisu ni sa vatavuvuli tiko ena valenisoro, ka tukunia, Sa vaevei ni ra tukunia ko ira na vunivola sa luve i Tevita na Karisito? ³⁶Ni sa tukunia ko Tevita, ka sa vuna na Yalo Tabu, Sa tukunia ko Jiova vua na noqu Turaga, Mo tiko ena ligaqu i matau, Meu vamalumalumutaki ira mada na nomu meca me ra sai tutu ni yavamu. ³⁷Sa vatokai koya ko Tevita me Turaga; sa qai luvena vaevei? A ra sa lewe levu vi ira na tamata, sa vinakatia me ra rogoci koya. ³⁸A sa tukunia vi ira ena nonai vavuvuli, Dou qarauni ikodou mai vi ira na vunivola, era sa vinakatia me ra qai voli enai sulu balabalavu, kei na vikidavaki ena rara ni vivoli, ³⁹ki nai tikotiko ni matua ena vivalenilotu, kei nai tikotiko vaturaga e na kana magiti; ⁴⁰era sa kovea na nodrai yau na yada, a ra masu vabalavu tiko me vivakaisini; ko ira koya era na cudruvi valevu. ⁴¹A sa tiko ko Jisu ena yasana sa donuya na kato ni lavo, a sa raici ira na lewe levu ni ra sa dainia nai lavo kei na kato ni lavo: ka lewe levu era sa

vutuniyau era sa dainia vlevu. ⁴²A sa qai mai e dua na yada dravudravua, a sa dainia kinia e rua nai lavo lalai sara, sa rautia e dua na facigi. ⁴³A sa kacivi ira na nona tisaipeli ko koya, ka tukunia vi ira, Au sa tukunia sara lia vaidina vi ikodou, Na yada dravudravua koya sa dainia vlevu ki na kato ni lavo, ko ira kece lia era sa dainia valailai lia: ⁴⁴ni ra sa dainia kinia eso ko ira kece lia mai na nodra ka e levu: ia ko koya koya, sa dravudravua, ka sa dainia na nona ka kece lia, io na nona ka kece e bula kinia.

Chapter 13

¹Ia ni sa qai tani ko koya e na vale ni soro, sa tukunia vua e dua vi ira na nona tisaipeli, "Vavuvuli, raicia, na kenai rairai ni vivatu, ki na vivale koya!" ²A sa vosa ko Jisu, ka tukunia vua, "O sa raicia na vivale lelevu koya, ne? ena yali ni vo e dua na vatu me vitaqataqai, ena talaraki sobu kece lia." ³Ia ni sa tiko ko koya mai na ulu ni vanua ni violive sa donuya na valenisoro, eratou sa tarogi koya lo ko Pita, kei Jemesa, kei Joni kei Adriu, ⁴"Mo ni tukunia mai vi kitou, se na yaco ni naica na veika koya; ia ka cava na kenai vatakilakila ni sa voleka ni yaco na ka kece lia koya." ⁵Sa qai vosa vi iratou ko Jisu, ka tukunia, "Raicia vinaka de vacalai ikodou e dua: ⁶Era lewe levu ena qai mai ka vacavutaki au, ka tukunia, 'Sai au', ia ka lewe levu era na vacala." ⁷Ia ni dou na rogocia nai valu, kei nai rogorogo ni valu, dou kakua ni kidroa; ni sa kilikili me yaco; ia sa bera lia nai vataotioti. ⁸Ni ra na vibolebolei na vivanua eso, ki na vimatanitu eso; ia ena tavuki na vanua ena viyasana e levu, ena yaco voki lia na dausiga: koya nai vatekivu lia ni ka rarawa. ⁹Ia dou qarauni ikodou vinaka: ni dou na soli yani ki na matavilewai, dou na vakanakuitatakia e na vivalenilotu: dou na kau voki lia ki na matadra na kovana, kei na tui, ena vukuqu, mei vadinadina vi ira. ¹⁰Ia ena vunautaki dina mada eliu nai tukutuku vinaka ena vivanua kece lia. ¹¹Ia ni dou sa kau yani, ka soli me lewai, dou kakua mada ni lomaocaoca se cava mo dou tukunia, dou kakua voki lia ni vanananu ki liu; ia na ka kece lia ena soli vi ikodou ena tiki ni siga ko ya, sai koya lia mo dou vosatakia: ni dou sa yali ni vosa koi ikodou, sa vosa lia na Yalo Tabu. ¹²Ia era na dui soli ira yani na vitacini me vamatei, kei na tama ni gone ena solia na luvena; ia era na tu cake na gone vi ira na nodra qase, ka vavunia na nodra mate. ¹³Ia era na cati ikodou ko ira na tamata kece lia ena vuku ni yacaqu; ia ko koya ena vosotia me yacovia nai vataotioti, ena vabulai ko koya. ¹⁴Ia ni dou sa raicia ena yasana sa tabu ni tu kinia na ka vasisila sa dauvivarusai, o koya sa vosa kinia ko Taniela na parofita, (me kila ko koya sa wilikia,) me qai dro ki na viulu ni vanua ko ira era sa tiko e Jutia; ¹⁵ia me kakua ni qai sobu ki vale ko koya sa tiko e delana, se curu kinia, me yadia tani e dua na ka mai na nona vale; ¹⁶ia me kakua ni lesu voki ko koya sa tiko ena were, me yadia na nonai sulu. ¹⁷Ka na ca vi ira sa bukete, kei ira era sa vasucumia na gone, ena gauna ko ya! ¹⁸Ia dou masu me kakua ni yaco na nomudou tuba ena vula i liliwa. ¹⁹Ni na yaco na ka rarawa ena gauna ko ya; sa yali ni vakinia mai nai vatekivu ni nona buli ka na Kalou ka yacovia na siga koya, ka na yali voki lia emuri. ²⁰Ia kevaka sa yali ni valekalekatakia na gauna ko ya na Turaga, sa yali na tamata me bula rawa: ia ena vukudra na digitaki, ko ira sa digitakia ko koya, sa valekalekatakia ko koya na gauna ko ya. ²¹Kevaka ena qai tukunia vi ikodou e dua, 'Raicia, gona na Karisito!'; se, Raica, mai na vanua koya! kakua ni vabautia: ²²ni na tubu mai na Karisito vailasu eso, ki na parofita vailasu eso, a ra na vataki mai na vivatakilakila ki na veika e vivakurabuitaki, me vacalai ira kinia na digitaki, kevaka e rawa. ²³Ia dou qarauni ikodou vinaka: raicia, au sa tukunia eliu vi ikodou na ka kece lia. ²⁴Ia ena gauna ko ya, ni sa oti mada na ka rarawa ko ya, ena qai vabutobutotakia na matanisiga; ena yali voki lia ni cila na rarama ni vula; ²⁵ka na lutu mai na vikalokalo ni lomalagi, ka na vitosoyaki na veika kaukauwa ni lomalagi: ²⁶ia era na qai raicia na Luve ni tamata ni sa qai mai e na vi o, ena kaukauwa levu ki nai ukuuku. ²⁷Ena qai talai ira na nona agilose ko koya, ka vasoqoni ira vata na nona digitaki mai na mata ni cagi e va, mai nai yalayala ki vuravura ki nai yalayala ki lomalagi. ²⁸Mo dou kila mada na vosa vatautauvata ni lolo; Ni sa qai lavovou na tabana, a sa tubu na drauna, dou sa kila sa voleka na vula i katakata: ²⁹me vaka voki lia kinia koi ikodou, ni dou sa raicia sa yaco na veika koya, dou kila sa voleka ko koya, io mai darava. ³⁰Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Ena yali ni takali nai tabatamata koya, ena yaco mada eliu na ka kece lia koya. ³¹Ena takali ko lomalagi ki vuravura; ia na noqu vosa ena yali ni takali. ³²Ia na siga ko ya ki na tiki-ni-siga ko ya sa yali e dua e kila, ko ira na agilose mai lomalagi e yali, se na Luvena, a Tamaqu dua loa lia. ³³Dou qarauni ikodou vinaka; dou vatawa, ka masu: ni dou sa yali ni kila na kena siga. ³⁴Sa vaka e dua na tamata e qai ki na vanua tani, ko koya sa dainia na nona vale, a sa lesia vi ira na nona tamata me ra lewa, ka lesia vi ira yadua na nodra cakacaka, a sa tukunia voki lia vua nai vatawa me vatawa tiko. ³⁵O koya mo dou qai vatawa: ni dou sa yali ni kila na tiki-ni-siga ena qai mai kinia nai taukei ni vale; se ni sa raiyavi, se ni sa lomalama-ni-bogi, se ni sa tagi na toa, se ni savulaci; ³⁶de qai vasauri mai, ka kunei ikodou ni dou sa moce lia: ³⁷ia na ka kau sa tukunia vi ikodou, kau sa tukunia vi ira kece lia, Dou vatawa.

Chapter 14

¹Ia sa vo e rua na bogi me qai ia na kana vata ni qai-sivia ki na kana madrai sa yali ni valeveni: a ra sa vasaqara ko ira na bete levu ki ira na vunivola me ra lawakitaki koya me ra tauria, ka vamatea. ²A ra sa tukunia, Me kakua e na gauna ni kana vata, de ra ue kinia na tamata. ³Ia ni sa tiko ko koya mai Pecani e na vale i Saimoni na vukavuka, ni sa kana tiko, sa qai mai e dua na yalewa sa tauria e dua na tavaya alapasita waiwai, na narita dina, sa talei sara; a sa vorokia na tavaya, ka livia ki na uluna. ⁴A sa cudru sara eso vakai ira, ka tukunia, Sa dai lowa lia na waiwai koya e na vuku ni cava? ⁵sa rawarawa me volitaki koya e na pene e tolu na drau ka vacaca, ka soli vi ira na dravudravua. A ra sa vosa kudrukudru vua na yalewa. ⁶A sa tukunia ko Jisu, Daini koya lia; dou sa saga e na vuku ni cava? sa caka vi au e dua na cakacaka vinaka: ⁷sa tiko vadua ki ikodou ko ira na dravudravua; ia ni dou sa via caka na ka sa yaga vi ira, sa rawarawa lia: ia koi au, kau na yali ni tiko vadua ki ikodou. ⁸Sa caka ko koya na ka sa rawatia: sa qai mai eliu ko koya me lumutia na yagoqu me bulu. ⁹Au sa tukunia vaidina vi ikodou, E na viyasana kece lia e vuravura taucoko ena vunautakia kinia nai tukutuku-vinaka koya, ena bau tukunia voki lia kinia na ka sa caka na yalewa koya, me kenai divi. ¹⁰Ia ko Jutasa Isikarioti, e dua vi ira na lewe tinikarua, sa qai vi ira na bete levu, me soli koya vi ira. ¹¹Ia ni ra sa rogocia, era sa reki, a ra sa yalayala me ra soli lavo vua. Sa qai vasaqara ko koya na gauna e rawarawa me soli koya kinia. ¹²Ia e nai matai ni siga ni kana madrai sa yali ni valeveni, ni ra sa vamatea na lami ni qai-sivia, sa tukunia vua ko ira na nona tisaipeli, Evei na tikinia ko sa vinakatia me kitou qai kinia me varautakia mo caka kinia na kana vata ni qai-sivia? ¹³A sa tala ko koya e lewe rua vi ira na nona tisaipeli, ka tukunia vi rau, Drau qai ki na koro, drau na qai sota kaya e dua na tamata sa colatia e dua na saqa wai: muri koya; ¹⁴ia na vale ena curu kinia ko koya, drau tukunia vua na kenai taukei, Sa tarogia nai Vavuvuli, Evei na tiki-ni-vale meu caka kinia na kana vata ni qai-sivia ki ira na noqu tisaipeli? ¹⁵Ena qai vatakila vi ikodrau e dua na tikinia levu ecake e na vale sa varautakia tu na kenai yaya: drau varautakia kinia na keda. ¹⁶A rau sa qai yani na nona tisaipeli, ka yaco ki na koro; a rau sa kunea me vaka ka tukunia vi rau ko koya: a rau sa varautakia na kakana ni qai-sivia. ¹⁷Ia ni sa raiyavi mai, sa qai mai ko koya ki ira na lewe tinikarua. ¹⁸Ia ni ra sa tiko ka kana, sa tukunia ko Jisu, Au sa tukunia vaidina vi ikodou, ena soli au yani e dua vi ikodou, io ko koya sa kana vata ki au. ¹⁹Sa qai rarawa na lomadra, ka ra dui tukunia yadua vi koya, Oi au beka? ka dua voki, Oi au beka? ²⁰A sa tukunia vi ira ko koya, E dua vi ikodou na lewe tinikarua, ko koya sa tokocia vata ki au na kena e na bilo. ²¹Sa qai na Luve ni tamata, me vaka sa volai e na vukuna: ia ka ca vua na tamata ko ya sa solia yani na Luve ni tamata! ke sa yali ni sucu na tamata ko ya ke sa vinaka vua. ²²Ia ni ra sa kana tiko, sa tauria na madrai ko Jisu, ka lotutakia, ka dovia, ka solia vi ira, ka tukunia, Dou tauria, kania: koya na yagoqu. ²³Sa qai tauria na bilo ko koya, ia ni sa vavinavinaka oti, sa solia vi ira; a ra sa gunu kece kinia. ²⁴A sa tukunia vi ira, Sa noqu dra koya ni viyalayalati vou, sa livirakia e na vukudra e lewe levu. ²⁵Au sa tukunia vaidina vi ikodou, Au na yali ni somia voki na vua ni vaini, ka malua me yaco mada na siga kau na somia vou kinia e na matanitu ni Kalou. ²⁶Ia ni ra sa sere oti, era sa qai yani ki na ulu-ni-vanua ni violive. ²⁷A sa tukunia vi ira ko Jisu, Dou na tarabe kece lia e na vukuqu e na bogi ni kua; ni sa volai, Au na yavitia nai vatawa ni sipi, ka ra na dui vasesei na qele ni sipi. ²⁸Ia ni kau sa tu cake voki, au na qai liutaki ikodou ki Kalili. ²⁹Sa qai tukunia vua ko Pita, Kevaka ena tarabe ko ira kece lia, koi au, kau na yali. ³⁰A sa tukunia vua ko Jisu, Au sa tukunia vaidina vi iko, E na siga koya, e na bogi lia ni kua, ni sa yali ni tagi mada varua na toa, ko na cakitaki au vatolu. ³¹Sa qai tukunia vayalokatakata mai ko koya, Kevaka edrau na mate vata, au na yali sara ni cakitaki ikoni. Sa tukunia vaka voki lia kinia ko ira kece lia. ³²A ra sa qai ki na dua na yasana na yacana ko Kecisemani: a sa tukunia ko koya vi ira na nona tisaipeli, Dou tiko lia koya, meu masu mada. ³³A sa yadi Pita vata kaya ko koya, ki Jemesa ki Joni, a sa vatekivu me kidacala sara, ka yaluma sara. ³⁴A sa tukunia vi ira ko koya, Sa rarawa valevu na yaloqu, me vaka kau na mate; dou tiko lia koya, ka vatawa. ³⁵A sa qai valailai kiliu ko koya, a sa cuva ki na soso, a sa masu, kevaka e rawarawa, me qai tani na gauna ko ya vi koya. ³⁶A sa tukunia; Apa, Tamaqu, sa rawarawa vi ikonu na ka kece lia; ni yadia tani vi au na bilo koya; ia me kakua lia ni vaka na lomaqu, me vaka lia na lomamunu. ³⁷A sa baci qai voki mai, ka kunei ira ni ra sa moce tu, a sa tukunia vi Pita, I Saimoni, ko sa moce, ne? ko sa yali ni rawatia mo vatawa ka dua bau lia na aua, ne? ³⁸Dou vatawa ka masu, me kakua ni rawai ikodou na vere: e dina lia sa gu na yalo, ia na yago sa malumalumu. ³⁹A sa qai tani voki ko koya, ka masu, ka sa cavutia voki na vosa ko ya. ⁴⁰Ia ni sa lesu voki mai, sa kunei ira ni ra sa moce tiko, ni sa bibi na matadra, a ra sa yali ni kila e dua na ka me ra tukunia vua. ⁴¹sa qai vatolu mai, a sa tukunia vi ira, Dou qai moce lia, ka dou vacegu; sa levu lia, sa yaco na gauna; raicia, sa soli yani na Luve ni tamata ki na ligadra na tamata ca: ⁴²tu cake, me da qai; raicia, sa voleka mai ko koya sa soli au yani. ⁴³Ia ni sa vosa tiko ko koya, sa qai sara mai ko Jutasa, e dua vi ira na lewe tinikarua, ki ira vata kaya e lewe levu sara era sa vaiseleiwau ka vaiwau, mai vi ira na bete levu ki ira na vunivola ki ira na qase. ⁴⁴Ia ko koya sa soli koya yani sa tukunia oti vi ira e dua nai vatakilakila, ka tukunia, O koya kau na regucia, sai koya; tauria, ka yadia vavinaka yani. ⁴⁵Ia ni sa tadu ko koya, sa qai sara

vua, a sa tukunia, Vavuvuli: a sa regucia. ⁴⁶A ra sa qai tauri koya ka yadia yani. ⁴⁷A sa dua vi ira sa tu voleka sa ucuna na nonai seleiwau, a sa yavitia na nona tamata na bete levu, ka sa takia dai na daligana. ⁴⁸A sa tarogi ira ko Jisu, ka tukunia, Dou sa qaiva beka mai e dua na daubutako, ni dou sa vaseleiwau ka vaiwau, mo dou tauri au? ⁴⁹Au a tiko vata ki ikodou ena visiga ena valenisoro ka vatavuvuli, ia dou a yali ni tauri au: ia nai Vola Tabu ena vayacori lia. ⁵⁰Sa qai daini koya ko ira kece lia, ka tuba. ⁵¹A sa muri koya e dua na cauravou, a sa vaitutuvi loa na yagona enai tutuvi lineni; a ra sa tauri koya: ⁵²a sa dainia nai tutuvi lineni ko koya, ka tuba televua tani. ⁵³A ra sa yadi Jisu vua na bete levu: a ra sa soqoni vata kaya ko ira kece lia na bete levu kei ira na matua kei ira na vunivola. ⁵⁴A sa muri koya vayawa ko Pita, ka yaco sara ki na vale ni bete levu; a sa tiko sobu vata ki ira na ovisa, ka tatalai e na buka. ⁵⁵Ia ko ira na bete levu, kei ira kece lia na matavilewai, era vaqara eso me ra beitaki Jisu, me mate kinia ko koya; a ra sa yali ni raicia: ⁵⁶ni ra sa lewe levu sa beitaka vailasu, ia sa yali ni qai vata na nodra i tukutuku. ⁵⁷Sa qai tu eso, a ratou sa beitakia vailasu, ka tukunia, ⁵⁸Kitou sa rogoci koya ni sa tukunia, Au na basukia na valenisoro koya sa caka ena liga, ia kau na tara e dua voki sa yali ni caka ena liga, ena bogi e tolu. ⁵⁹A sa yali voki lia ni qai vata na nodratou i tukutuku. ⁶⁰Sa qai tu cake na bete levu ena kedra maliwa, ka tarogi Jisu, ka tukunia, Sa yali na ka ko kaya mai? a cava koya eratou sa beitaki iko kinia ko iratou koya? ⁶¹A sa galu tu lia ko koya, ka sa yali na ka sa tukunia. Sa tarogi koya voki na bete levu, ka tukunia vua, Ko iko beka na Karisito, na Luve i Koya sa nona na varokoroko, se yali? ⁶²A sa tukunia ko Jisu, Koi au lia: ia dou na raicia na Luve ni tamata ni sa tiko ena liga i matau i Koya sa kaukauwa, ni sa qai voki lia mai ena vi o ni lomalagi. ⁶³Sa qai dresulakia na nonai sulu na bete levu, ka tukunia, Sa yaga vacava me so voki nai vadinadina? ⁶⁴dou sa rogocia lia ni vosavacacatakia na Kalou; a cava dou lewa? A ra sa lewai koya kece lia, ni sa dodonu me vamatei. ⁶⁵A ra sa qai ia eso me kasuvia, ka tabonakia na matana, ka vaculakia, ka tukunia vua, Tukunia mai se ko cei; a ra sa sabicia ko ira na ovisa. ⁶⁶Ia sa tiko e ra ko Pita e na rara ni vale, a sa qai mai e dua na vada ni bete levu; ⁶⁷ia ni sa kunei Pita ni sa tatalai, sa varaici koya, ka tukunia, Ko iko voki lia sa tiko vata ki Jisu na kai Nasareci. ⁶⁸A sa cakitakia ko koya, ka tukunia, Au sa yali ni kila, au sa lecava tu na ka ko sa tukunia. A sa qai qai yani vaka ki na darava; a sa tagi na toa. ⁶⁹A sa raici koya voki na vada, a sa tukunia vi ira sa tu voleka, Sa dua vi ira ko koya koya. ⁷⁰A sa cakitakia voki ko koya. A sa dede valailai lia, a ra sa tukunia vi Pita ko ira sa tu voleka, Sa dina lia sa dua vi ira ko iko; ni ko sa kai Kalili. ⁷¹Sa qai vatekivu ko koya me ruru ka bubului, ka vaka, Au sa yali ni kila na tamata koya dou sa vosa kinia. ⁷²Sa qai tagi varua na toa. Sa qai nanumia ko Pita na vosa ka tukunia vua ko Jisu, Ni sa yali ni tagi mada varua na toa, ko na cakitaki au vatolu. Ia ni sa vasama, sa tagi.

Chapter 15

¹Ia ena mataka era sa qai bosa vata ko ira na bete levu kei ira na matua kei ira na vunivola kei ira kece na matavilewai, ka vesuki Jisu, ka yadia tani, ka solia vi Pailato. ²A sa tarogi koya ko Pailato, Ko sa nodra Tui na kai Jutia, se yali? A sa vosa ko koya, ka tukunia vua, Ko sa tukunia dina mai. ³A sa levu na ka era sa beitaki koya kinia ko ira na bete levu. ⁴Sa qai tarogi koya voki ko Pailato, ka tukunia, Ko sa yali ni tukunia e dua na ka ne? raicia na kena levu ni ka era sa bitakia vi iko. ⁵A sa yali na ka sa tukunia ko Jisu; a sa kurabui kinia ko Pailato. ⁶A sa dau nonai valavala ena solevu ko ya me serekia vi ira e dua na tamata vesu, ko koya era sa digitakia. ⁷A sa tiko e dua, na yacana ko Parapa, sa vesuki vata ki ira eso na tamata era sa ue, ka laba kinia. ⁸A ra sa kaci tiko na lewe levu, ka vamasutia me caka vi ira me vaka sa dau nonai valavala. ⁹A sa vosa vi ira ko Pailato, ka tukunia, Dou sa vinakatia meu serekia vi ikodou na nodra Tui na kai Jutia, se yali? ¹⁰ni sa kila ko koya era sa soli koya yani ko ira na bete levu ni ra sa vuvutakia. ¹¹A ra sa vaugeti ira na lewe levu ko ira na bete levu, me sereki Parapa lia vi ira ko koya. ¹²Sa qai vosa ko Pailato, ka tukunia voki vi ira, A cava dou sa qai vinakatia meu caka vua dou sa vatoka me nodra Tui na kai Jutia? ¹³A ra sa qoqolou voki, Vakotia ki na kauveilatai. ¹⁴Sa qai tukunia vi ira ko Pailato, A cava na ka ca sa caka ko koya? A ra sa qai qoqolou valevu cake, Vakotia ki na kauveilatai. ¹⁵Ia ni sa vinakatia ko Pailato me valomavinakataki ira na lewe levu, sa sereki Parapa vi ira, a sa soli Jisu yani, ni sa vakanakuitatakia mada eliu, me vakotia ki na kauveilatai. ¹⁶A ra sa yadia tani ko ira na sotia ki na yasana ni vale ni turaga, ka vasaqoni ira vata na mata sotia taucoko. ¹⁷A ra sa vasulumi koya enai sulu lokaloka, a ra sa talia e dua nai sala ena viwa-vavotona, ka vaisalataki koya kinia. ¹⁸A ra sa vatekivu me kidavakia, Sa loloma, na nodra Tui na kai Jutia! ¹⁹A ra sa warolakia na uluna ena dua na gasau, a ra sa kasuvia, ka tekiduru ka varokoroko vua. ²⁰Ia ni ra sa valialia oti, era sa luvatia vua nai sulu lokaloka, ka vasuluma ena nonai sulu dina, ka yadia yani me ra vakotia ki na kauveilatai. ²¹A sa dua na kai Kirini, ko Saimoni, a tamadrau ko Alekisada kei Rufo, ko koya sa qai tu, ni sa qai tiko mai vanua, a ra sa vasaurarataki koya me colatia na nona kauveilatai. ²²A ra sa yadi koya ki na dua na yasana, ko Kolikoca, a kenai balebale, A vanua ni qavokavoka. ²³A ra sa solia vua na waini sa viwaki vata kei na mura me somia; a sa yali ni somia ko koya. ²⁴Ia ni ra vakotia ki na kauveilatai, era sa qai vota na nonai sulu, ni ra vawiri madigi, me ra dui kila nodrai votavota. ²⁵Ia sa kenai katolu ni aua, ni ra sa vakotia ki na kauveilatai. ²⁶A sa volai icolo na ka sa beitakai vua: A NODRA TUI NA KAI JUTIA. ²⁷A ra sa vakotia vata kaya ki na kauveilatai e lewe rua na daubutako; e dua ena ligana i matau, ka dua ena ligana i mawi. ²⁸A sa vayacori kinia nai Vola Tabu, sa tukunia, Sa wili vata kei ira na tamatai valavala ca ko koya. ²⁹Ia ko ira sa qai voli, era sa vosavacacataki koya, ni ra sa kuretakia na uludra, ka tukunia, Drasa, ko iko sa basukia na valenisoro, ka tara ena bogi e tolu, ³⁰vabulai iko mada, ka siro sobu mai na kauveilatai. ³¹Sa vakinia ko ira na bete levu, era sa valialia vakai ira, kei ira voki lia na vunivola, ka tukunia, ko koya sa dauvabulai ira na tani; ia sa yali ni vabulai koya rawa: ³²me siro sobu ni kua mai na kauveilatai na Karisito na nodra Tui na Isireli, me kimamu raicia ka vabautia. Koi rau voki lia eratou a vakotia vata kaya ki na kauveilatai, erau sa valialiai koya. ³³Ia ni sa yaco nai kaono ni aua, sa butobuto na vanua taucoko, ka yacovia nai kaciwa ni aua. ³⁴Ia enai kaciwa ni aua sa kaci ko Jisu ena domo levu, ka tukunia, Ilai, Ilai, lama sapakicani? a kenai balebale, Noqu Kalou, noqu Kalou, ko sa daini au ena vuku ni cava? ³⁵Ia ka so vi ira sa tu voleka, ni ra sa rogocia, era sa tukunia, Raicia, sa kacivi Ilaija ko koya. ³⁶A sa cici e dua, ka tonisua e dua na vutovuto e na wai wiwi, ka vivia ki na dua na gasau, a sa vasomi koya, ka tukunia, Dainia mada; me da raicia se na qai mai ko Ilaija me yadi koya sobu mai, se yali. ³⁷Ia ko Jisu, ni sa kaci ena domo levu, sa qai ciba yani. ³⁸A sa tawase rua nai lati ni vale ni soro mai na tikinia icolo ka yadia sobu ki ra. ³⁹Ia ni sa raicia na turaga ni valu, ko koya sa tu voleka ka donui koya, ni sa kaci vakoya ko koya, ka qai ciba yani, sa tukunia, E dina lia sa Luve ni Kalou na tamata koya. ⁴⁰Eso voki lia na yalewa era sa varaicia vayawa; e dua vi ira ko Meri na yalewa ni Makitala, kei Meri na tinadrau ko Jemesa ka gone kei Josese, ko Salomi voki lia; ⁴¹eratou a daumuria, ka dauqaravia, ni sa tiko mai Kalili ko koya; kei ira voki lia na yalewa e lewe levu era a qai vata kaya kei Jerusalemi. ⁴²Ia ni sa raiyavi mai, ni sa siga varau, na siga sa taravia na Siga ni Vacecegu, ⁴³sa qai mai ko Josefa, na kai Arimacea, a matanivanua, a sa dua vi ira na matavilewai, a sa warakia na kena yaco na matanitu ni Kalou, a sa qai doudou vi Pailato, ka kerea na yago i Jisu. ⁴⁴A sa kidacala ko Pailato ni sa mate ko koya; a sa kacivia na turaga ni valu, ka tarogia se sa mate vadede ko koya, se yali? ⁴⁵Ia ni sa kila vua na turaga ni valu, sa solia na yagona vi Josefa: ⁴⁶a sa volia ko koya e dua nai sole lineni, a sa siro sobu ko koya, ka solegia kinia, a sa vakotoria ena dua nai bulubulu sa ta ena vatu; a sa vaqiqicia e dua na vatu ki na darava ni bulubulu. ⁴⁷A rau sa raicia na yasana sa vakotoria kinia ko koya, koi rau ko Meri na yalewa ni Makitala ki Meri na tina i Josese.

Chapter 16

¹Ia ni sa oti na siga ni vacecegu, ko iratou ko Meri na yalewa ni Makitala, kei Meri na tina i Jemesa, kei Salomi, eratou sa volia na waiwai vaisaluaki, me ratou qai ki lumuti koya. ²Ia e na savulaci caca enai matai ni siga ni wiki, eratou sa qai mai ki nai bulubulu ni sa qai cabe na siga. ³A ratou sa tukunia vakai iratou, Ko cei ena vaqiqicia tani na vatu ena vukuda mai na darava ni bulubulu? ⁴Ia ni ratou sa raicia, eratou sa raicia ni sa vaqiqici tani na vatu: ni sa vatu levu sara. ⁵Ia ni ratou sa curu ki nai bulubulu, eratou sa raicia e dua na cauravou sa tiko ena tikinia i matau, sa vaisulu enai sulu balavu ka vulavula; a ratou sa rere. ⁶A sa tukunia vi iratou ko koya, Dou kakua ni rere: dou sa vaqarai Jisu na kai Nasareci, ko koya ka lauvako ki na kauveilatai: sa tu cake voki ko koya: sa yali koya: raicia na tikinia era a vakotoria kinia! ⁷Ia dou qai, tukunia vi ira na nona tisaipeli, vi Pita voki lia, ni sa liutaki ikodou ko koya ki Kalili; dou na raici koya kinia, me vaka na nona vosa vi ikodou. ⁸A ratou sa qai kusarawa yani, ka tuba mai nai bulubulu; ia eratou sa sautaninini ka kidroa; eratou sa yali voki lia ni tukunia e dua na ka vua e dua; ni ratou sa rere. ⁹Ia ni sa tu cake voki ko koya ena savulaci caca enai matai ni siga ni wiki, sa rairai eliu ko koya vi Meri na yalewa ni Makitala, ko koya ka tovocia tani vua ko koya e lewe vitu na tevoro. ¹⁰Sa qai qai ko koya ka tukunia vi ira era dautiko vata kaya eliu, ni ra sa sarawa ka tagi. ¹¹Ia ko ira, ni ra sa rogocia sa bula ko koya ka sa rairai vi koya, era sa yali ni vadinatia. ¹²Sa qai rairai ko koya ia sa dua tani na yagona ki na lewe rua vi ira, ni rau sa qai tiko ki na dua na yasana ki vanua: ¹³a rau sa qai ka tukunia vi ira sa vo; a ra sa yali voki lia ni vadinati rau. ¹⁴Sa oti, sa rairai ko koya vi ira na lewe tinikadua ni ra sa kana tiko, a sa vunauci ira ena vuku ni nodra yali ni vabautia ki na nodra loma kaukauwa, ni ra sa yali ni vadinati iratou eratou sa raici koya ni sa tu cake voki. ¹⁵A sa tukunia vi ira, Dou qai yani ki vuravura taucoko, ka vunautakia nai tukutuku-vinaka kivei ira na tamata kece lia. ¹⁶O koya sa vabautia ka sa papitaisotakia ena bula: ia ena cudruvi lia ko koya sa yali ni vabautia. ¹⁷Ia na vivatakilakila koya era na caka ko ira sa vabautia: Era na tovocia tani na tevoro eso ena yacaqu; era na vosatakia na vosa ni vivanua tani; ¹⁸era na tomikia na gata eso; ia kevaka era somia na ka e gaga sara, era na yali ni ca kinia; era na tabaki ira voki lia sa tauvi-mate ena ligadra, a ra na bula kinia. ¹⁹Ia ni sa vosa oti vi ira na Turaga ko Jisu, sa yadi cake ki lomalagi, ka sa tiko sobu ena liga i matau ni Kalou. ²⁰Ia ko ira, era sa qai yani, ka vunau ena viyasana kece lia, a sa cakacaka vata kei ira na Turaga, a sa vadinadinatakia na vosa ena vivatakilakila sa muri. Emeni.

Luke

Chapter 1

¹Ni ra sa lewe vuqa era sa boletakia me ra vakaraitakia nai tukutuku ni veika sa vakadinati deivaki sara vei ita, ²Me vaka na ka era sa tukunia vei ita, ko ira era sa raicia ena matadra ka sa qaravia na vosa, mai nai vakatekivu; ³Sa vinaka voki lia vei au, niu a vakataratogia matua sara na ka kecega mai nai vakatekivu, meu veivakaduitakia ena vola vei ita, Ceofilo na turaga dina. ⁴mo kila kinia na kena dina ni veika ko sa vakatavulici kinia. ⁵E na gauna sa tui Jutia kinia ko Eroti, sa dua na bete ko Sakaraia na yacana, e na matabete i Epaia, a sa watina e dua vei ira na luvei Eroni, ko Ilisapeci na yacana. ⁶A rau sa dodonu ruarua ena mata ni Kalou, e rau sa muria kece lia na vunau kei nai vakaro ni Turaga, ka yali ni cala. ⁷Sa yali na luvedrau, ni sa yava ko Ilisapeci, a rau sa qase ruarua mai. ⁸A sa yaco, ni sa ia tiko lia na cakacaka vakabete ena mata ni Kalou, ena vuku ni nona matabete. ⁹Me vaka lia nai valavala ni cakacaka vakabete, sa nona itavi voki lia me vakama na ka boi vinaka, ni sa curu lia ki na vale ni soro ni Turaga. ¹⁰Ia ko ita na tamata era lewe vuqa, era sa tu lia e tautuba ka masu ni sa kama tiko lia na ka boi vinaka. ¹¹A sa rairai voki lia vei koya e dua na agilosu ni Turaga, sa tu lia ena yasana i matau ni cabocabo ni ka boi vinaka. ¹²Ia ni sa raicia ko Sakaraia, sa kidroa, a sa kani koya voki lia na rere. ¹³Sa tukunia vei koya na agilosu, kakua ni rere, Sakaraia, sa rogoci na nomunu masu; ka na vakasucumia e dua na luvemunu tagane ko Ilisapeci na watimunu, ia ko na vakayacani koya lia ko Joni. ¹⁴Ia ko na reki ka marau kinia, ena lewe vuqa voki lia era na reki ena vuku ni nona sucu. ¹⁵Ni na levu ko koya ena mata ni Turaga, ka na yali ni somi waini se yaqona; ena vakasinaiti voki lia ena Yalo Tabu, mai na kete i tinana. ¹⁶Ia ka lewe vuqa na luvei Isireli ena saumakia mai ko koya ki na Turaga na nodra Kalou. ¹⁷Ia ena liutakia na yaloi Ilaijia kei na kena kaukauwa, me saumakia na lomadra na qase kei ira na gone, kei ira voki lia era talaidredre ki na nodra vuku era yalododonu; me vakarautakia na tamata me ra qai nona voki lia na Turaga. ¹⁸A sa kaya voki lia vua na agilosu ko Sakaraia, A cava meu kila kinia na koya? niu sa qase, a sa vuqa na yabaki ni watiqu. ¹⁹A sa vosa lia na agilosu, ka kaya kinia, oi au

ko Keperueli, au sa dautu voki lia ena mata ni Kalou; ia kau sa talai voki lia mai meu vosa vei kunu ka tukunia vei kunu nai tukutuku vinaka koya. ²⁰Ka raicia, ko na galu lia, ko na yali ni vosa rawa, me yaco mada voki lia na siga ena vakayacori kinia na veika koya, ni ko sa yali ni vakadinata na noqu vosa, o koya lia ena vakayacori lia ena kena gauna. ²¹A ra sa waraki Sakaraia ko ira na tamata, a ra sa kidacala voki lia ni sa dede ko koya ena vale ni soro. ²²Ia ni sa curu mai ko koya, sa yali ni vosa rawa vei ira: a ra sa qai kila kinia ni sa raicia ko koya e dua na raivotu ena vale ni soro, ia sa vakatabataba voki lia vei ira ko koya, ka sa galu tiko ga. ²³Ka ni sa oti lia na nona gauna ni cakacaka, sa qai tani yani ki nona vale. ²⁴A sa oti na veisiga koya, sa qai kunekune voki lia na watina ko Ilisapeci, a sa vunitakia ko koya ka vula lima, ka tukunia. ²⁵Sa cakacaka va koya vei au na Turaga ena suga sa nakitia ko koya, meu dainia tani na ka kau sa rogorogo ca voki lia vei ira na tamata. ²⁶Ia ena ka ono ni vula sa talai voki lia mai na agilosu ko Keperueli mai vua na Kalou; ki na dua lia na koro mai Kalili, a yacana ko Nasareci. ²⁷Vua e dua voki lia na goneyalewa sa musu lia vua e dua na gone tagane na yacana ko Josefa, e na mataqali i Tevita, ia na yacana lia na goneyalewa koya ko Meri. ²⁸A sa qai vei koya na agilosu, ka kaya, sa loloma, kunu sa daulomani! Sa tiko vei kunu na Turaga, kunu sa kalougata lia vakalevu vei ira na yalewa tani. ²⁹Ia ko koya, sa kidroa lia ena nona vosa, a sa vakananumia e lomana se vakaeevei nai valavala ni veikidavaki va koya. ³⁰A sa kaya voki lia vei koya na agilosu, kakua ni rere, Meri, ni kunu sa kune loloma vua na Kalou. ³¹Ka raicia, kunu na kunekune kunu na vakasucumia e dua na gone tagane; ia mo vakayacani koya ko Jisu. ³²E na levu ko koya, ka na vakatokai lia na luvei koya sa cecere sara, ia na Turaga na Kalou ena solia voki lia vei koya nai tikotiko vakaturga nei tamana ko Tevita. ³³Ia na lewa voki lia ko koya na mataqali i Jekope ka yali ni mudu; ena yali ni oti lia nona matanitu. ³⁴Sa qai tukunia voki lia vei koya na agilosu ko Meri, ena yaco vakabeka lia e vei na ka koya, niu se yali ni veiyacovi vata kei na dua na tagane? ³⁵A sa tukunia na agilosu vua, ena yadi sobu mai vei kunu na Yalo Tabu, ena vakarurugi kunu talega na kaukauwa i koya sa cecere sara, ia ena sucu mai vei kunu ka na vakatokai kinia me ka tabu na luve ni Kalou. ³⁶Ka raicia na dauvemua ko Ilisapeci, sa kunekunetakia e dua na gone tagane, ni sa qase, ia ogo sa kenai ka ono lia ni nona vula, ko koya lia ka vakatokai e yava. ³⁷Ni sa yali ni dredre vua na Kalou e dua na ka. ³⁸Sa qai kaya voki lia ko Meri, raicia na vada ni Turaga; me yaco vakakinia vei au na nomuni vosa. A sa qai tani na agilosu mai vei koya. ³⁹A sa ia ko Meri ena gauna koya, ka qai vakusakusa voki lia yani ki colo, ki na dua voki lia na koro ni Jutia. ⁴⁰A sa curu ki na vale i Sakaraia, a sa veikidavaki voki lia kei Ilisapeci. ⁴¹Ia ni sa rogocia ko Ilisapeci na vosa n veikidavaki nei Meri, sa rika e ketena na gone, a sa vakasinaiti voki lia ko Ilisapeci ena Yalo Tabu. ⁴²A sa tabalakia i colo na domona, ko koya, ka kaya, kunu sa kalougata vakalevu vei ira na yalewa tani, sa kalougata na vua ni ketemunu. ⁴³A sa vakaivei na ka koya, ni sa qai mai vei au na tinana na noqu Turaga? ⁴⁴Ka raicia, ni sa rorogo e daligaqu na vosa ni nomunu veikidavaki, sa rika ena reki na gone ena ketequ. ⁴⁵A sa kalougata ko koya sa vakadinata; ni na vakayacoria na ka sa tukuni vua mai vei koya na Turaga. ⁴⁶A sa kaya voki lia ko Meri, sa vaskamalua voki lia na Turaga na yaloqu. ⁴⁷A sa reki voki lia na yaloqu vua na Kalou na noqui Vakabula. ⁴⁸Ni sa lomania voki lia na nona vada ni sa dravudravua: ka raicia, mai na gauna koya ena tukunia nai tabatamata kecega niu sa kalougata voki lia. ⁴⁹Ni sa caka na ka levu eso vei kunu ko koya sa qaqa; ia sa dokai voki lia na yacana. ⁵⁰A sa tu voki lia na nona loloma vei ira sa rerevaki koya, ka yacovia nai tabatamata kece lia. ⁵¹Sa kaukauwa voki lia na cakacaka ni ligana; sa dui vakasesei ira voki lia na viavialevu ko kunu ena vuku ni nanuma ni yalodra. ⁵²Sa vakasivoi ira vakakinia na kaukauwa mai na nodrai tikotiko, a sa vakaceceretaki ira lia era tamata lalai. ⁵³Sa vakamamautaki ira voki lia sa via kana ena ka vinaka; A sa vakatalai wale voki lia ira era vutuniyau. ⁵⁴Sa vukeyi ira voki lia na nona tamata na Isireli, ni sa vakananumia lia na nona loloma. ⁵⁵(Me vaka lia na na nodra vosa vei ira na noda qase) vei Eparama, kei na nona kawa voki lia ka yali ni mudu. ⁵⁶A sa tiko vata kaya voki lia ko Meri ka vula tolu beka, a sa lesu voki lia ki nona vale. ⁵⁷A sa yacovia na siga i Ilisapeci me vakasucu kinia, a sa vakasucumia e dua na gonetagane. ⁵⁸A ra sa rogocia ko ira era tiko voleka vua, kei ira voki lia na dauvena, ni sa lomani koya vakalevu kinia na Turaga, a ra sa reki vata voki lia kei koya. ⁵⁹Ia enai kawalu ni siga era sa qai mai kinia me ra cilivia na gone, a ra sa vakayacani koya ko Sakaraia, me rau veiyacani lia kei tamana. ⁶⁰Ia sa qai tukunia o tinana, me kakau, me yacana lia ko Joni. ⁶¹A ra sa tukunia vei koya, sa yali dua na wekamu sa vakayacani ena yaca koya. ⁶²A ra sa vakatabataba voki lia vei tamana, se cava e vinakatia ko kunu me yacana. ⁶³A sa kerea me yadi mai dua na papa ni volavola, a sa vola, "Me yacana lia ko Joni." A ra sa kurabuitakia kece lia. ⁶⁴A sa sereki voki lia kinia na gusuna kei na yamena, a sa vosa ko kunu, ka vakarokorokotakia na Kalou. ⁶⁵A ra sa rere kece lia o ira sa tiko vakavolivolitia. A sa kainaki yani na vosa kece lia ke ki na colo taucoko vaka ki Jutia. ⁶⁶A ra sa tugania e lomadra ko ira kece lia era rogocia, a ra sa kaya voki lia. Ena vakabekaevei nai valavala ni gone koya? A sa tiko vata lia kei koya na liga ni Turaga. ⁶⁷A sa vakasinaiti voki lia ena Yalo Tabu ko Sakaraia na tamana, a sa parofisai mai, ka tukunia, ⁶⁸"Me vakarokorokotaki voki lia na Turaga na Kalou ni Isireli; ni sa qai mai me mai vakabulai ira voki lia na nona tamata. ⁶⁹A sa vakatuburia vei ita e dua na veivakabulai sa vaka lia na kaukamea, ena mataqali i Tevita na nona tamata. ⁷⁰(Me vaka na ka sa tukunia ko kunu ena gusudra lia na nona parofita tabu, mai nai vakatekivu kei vuravura. ⁷¹Na veivakabulai voki lia mai na noda meca, mai na ligadra kece voki lia era sa

cati ita.⁷² Me vakayacoria na yalololoma vei ira voki lia na noda qase, Me nanumia voki lia na nona veiyalayalati tabu.⁷³ Na bubului sa bubului kinia ko kunu vei Eparama na tamada.⁷⁴ Me solia vei ita, me da vakabulai mai na ligadra lia na noda meca, ka qaravi koya voki lia ka yali ni rere.⁷⁵ Ena yalosavasava kei na cakacaka dodonu e matana, e na veisiga kece lia ni noda bula.⁷⁶ Ia kunu na gone, ko sa vakatokai lia na parofita i koya sa cecere sara. Ni kunu sa liu vua na Turaga me caramakia na nona sala.⁷⁷ Me vakatakila vei ita na nona tamata na ka me ra bula kinia, ni sa bokocia na nodra ivalavala ca,⁷⁸ E na vuku lia ni nona loloma levu na noda Kalou, sa kida mai kinia vei ita na rarama mai colo.⁷⁹ Me vakararamatakia lia vei ira era sa tiko ena butobuto kei na yaloyalo ni mate. Ka me tuberia voki lia na yavada ki na sala ni veivinakati.⁸⁰ A sa tubu cake na gone, a sa yalomatua sara, a sa tiko voki lia e loma ni veikau me yacovia voki lia na nona siga me vakaraitaki koya kinia vei ira na Isireli.

Chapter 2

¹E a vakatulewatakia na Tui (Sisa) o Akusito ena gauna gona me vakayacori e dua na wili leweni vanua ena matanitu vaka-Roma. ²Nai matai ni wili lewenivanua gona a vakayacori ena gauna e Kovana tiko kinia mai Siria o Kirinio. ³Era a dui qai voki na tamata kina nodra koro me ra volai kinia. ⁴A qai voki lia i colo o Josefa mai na koro o Nasareci e Kalili ki na koro o Pecileema e Jutia, na koro sara lia ni sucu nei Tevta na Tui, ka sa tubu mai vua ⁵sa volai voki lia ko Meri baletia ni sa musu vua me watina ka ni sa bukete tiko. ⁶Ia ni rau sa tiko kinia, sa yaco na siga ni vakasucu. ⁷Sa vakasucumia na nona ulumatua na gone tagane, viviraki vei koya nai sulu ni gone, ka mai daini tu ena nodra tikina na manumanu, ni sa yali na tikini bure me nodratou. ⁸A so nai Vakatawa ni sipi ena vanua gona, era a tiko ena vanua veico, a ra veivuke me vakatawa na sipi ena raiyavi. ⁹Ka raicia, sa dua na agilose ni Turaga, sa rairai vei ira, a sa cila lia vakavolivoliti ira nai ukuuku ni Turaga, a ra sa rere vakalevu. ¹⁰A sa kaya vei ira na agilose, Dou kakua ni rere: raicia au sa yadia mai vei kemuni e dua lia nai tukutuku vinaka, mo dou reki vakalevu kei ira voki lia na tamata kecega. ¹¹Ni sa sucu vei kemuni ena siga koya ena koro i Tevita nai vakabula, ko koya lia na Karisito na Turaga. ¹²Ia koya lia koya na kenai vakatakilakila vei kemunu: Dou na kunea lia na gone sa viviraki vua nai sulu ni gone, ka sa davo tiko lia ena nodra tikina na manumanu. ¹³A ra sa lewe vuqa voki lia na kai lomalagi a ra sa tiko vakasauri vata kaya na Agilose, a ra sa vakavinavinakatakia na Kalou ka cavutia, ¹⁴Sa nona lia na Kalou na vakarokoroko ena veiyasana e colo sara! A sa veivinakati rawa kinia ko ira e vuravura: sa lomani lia ko ira na tamata., ¹⁵Ia ni ra sa lesu voki na Agilose ki lomalagi, a ra sa veivosakitakia vakai ira na i Vakatawa ni sipi, me datou qai ki Pecileema me raicia na ka sa qai yaco, ka a mai vakaraitakia na Turaga ¹⁶A ra sa qai lia yani vakatotolo ka kunei Meri kei Josefa, kei koya voki lia na gone, sa davo ena nodra tikina na manumanu. ¹⁷Ia, ni ra sa raicia, era sa cavutia na vosa sa tukuni vei ita ena vuku ni gone koya. ¹⁸A ra sa kurabuitakia kece lia ni ra rogocia na veika sa cavutia vei ira nai Vakatawa ni Sipu. ¹⁹A sa cigomia lia na vosa kece koya ko Meri ka sa vakananumia kinia e lomana ²⁰Ia, ko ira nai Vakatawa ni sipi era sa lesu voki, ka vakavinavinakatakia ka doka na Kalou ena vuku kece lia ni ka era sa rogocia ka raicia, me vaka sa tukunia oti vei ira. ²¹Ni sa oti lia e bogi walu, sa cilivi kinia na gone sa vakatokai me yacana ko Jisu, me vaka liaka vakatoka na Agilose ni se bera kinia ni kunekunetaki. ²²Ia ni sa oti lia na veisiga ni vakasavasavataki i tinana me vaka nai vunau i Mosese, erau a yadi koya ki Jerusalemi, me vakacabori kinia vua na Turaga ²³(me vakalia sa volai ena vunau ni turaga, a gone tagane kece lia sa ulumatua ena vakatokai me tabu me nei Jiova) ²⁴me rau vakacabora voki lia nai soro me vaka na ka sa kaya nai vunau ni Turaga, Me rua na soqe ka rua voki lia na luve ni ruve. ²⁵Ka raicia, sa dua na tamata mai Jerusalemi, na yacana ko Simioni, a sa yalododonu ka daulotu na tamata koya, a sa warakia na nodra vakacegu na Isirelia, a sa tiko vokilia vei koya na Yalo Tabu. ²⁶A sa vakatakila oti vua na Yalo Tabu, ni na yali mada ni mate, ena kunea lia e liu na Karisito ni Turaga. ²⁷Sa vakavuna lia na Yalo Tabu na nona qai kina vale ni soro ia, ni rau sa yadia mai na gone ko Jisu koi rau na nona qase, me vakayacori lia vua me vaka nai valavala ni Vunau, ²⁸sa qai roqotia i colo ko koya, kavakavinavinakatakia lia na Kalou ka kaya, ²⁹Kemunu na Turaga, mo ni dainia na nomunu tamata me qai ena vakacegu me vakalia na nomunu vosa. ³⁰Ni sa qai raicia na mataqu na vunibula mai vei kemunu. ³¹Io, o koya lia koya ko ni sa vakarautakia ena matadra na tamata kece lia; ³²A rarama me vakararamatakia na veimatanitu tani, Me nodrai ukuuku voki lia na nomunu tamata na Isireli. ³³A rau sa kurabuitakia ko Josefa kei Meri na tinana ena vuku ni veika sa tukuni ena vukudra. ³⁴A sa vosavakalougatataki rau lia ko Simioni, a sa kaya vei Meri na tinana, Raicia, ko koya koya sa viritoka me bale sobu kinia, se tucake kinia e lewe vuqa vei ira na Isireli, ka me vakatakilakila ena vosavakacacataki lia. ³⁵me vakaraitaki kinia na nanuma ni yalodra era lewe vuqa, ia ena laubasikata lia na yalomu voki lia nai seleiwau. ³⁶A sa dua na parofita yalewa, ko Ana, a luvei Fanueli ena mataqali lia i Aseri (sa vuqa sara lia na nona yabaki, sa goneyalewa ni sa vakawati, a rau sa bula vakavata kei na watina ka yabaki vitu: ³⁷sa qai yada voki ni sa yabaki walu saga vulu ka va) a sa yali ni qai tani e vale ni soro, a sa daulotu, lolu ka masu voki lia ena siga kei na bogi. ³⁸A sa qai mai ko koya ena tikini siga gona ka vakavinavinakatakia voki lia na Turaga, a sa vosataki ira kece lia era tiko mai Jerusalemi ena warakia nai Vakabula. ³⁹Ia, ni ratou sa cakava oti kece lia na vunau ni Turaga, eratou sa lesu voki ki Kalili, kina nodratou koro lia ko Nasareci. ⁴⁰A sa tubu cake ka yalomatua lia mai na gone, sa sinai lia ena vuku, a sa tu vei koya na loloma ni Kalou. ⁴¹A rau sa dau qai na nona qase ena veiyabaki ki Jerusalemi ena kavavata ni lako sivia. ⁴²Ia, ni sa yabaki tinikarua na nona yabaki, eratou sa qai ki Jerusalemi, me vakalia na kenai valavala ni kanavata; ⁴³Ia ni ratou sa vakaotia lia na veisiga, ka rau sa lesu voki, sa tiko lia ko Jisu mai Jerusalemi, a rau yali ni kila ko Josefa kei tinana. ⁴⁴A rau sa nanumia sa tiko ko koya vei ira saqai tu, a rau sa qai lia ena dua na siga ka bogi voki: a rau sa vakasaqarai koya vei ira na kai nodra, kei ira voki lia na nodrau vei kilai. ⁴⁵Ia, ni rau sa yali ni kunea, erau sa lesu voki ki Jerusalemi, ka vakasaqarai koya voki. ⁴⁶Sa oti lia e bogi tolu, erau sa qai kunei koya ena vale ni soro, ni sa tiko lia ena kedra maliwa nai vakavuvuli, ka rogoci ira tiko ka taro

voki lia vei ira. ⁴⁷A ra sa kurabuitakia ko ira kece era rogocia, ena nona vuku kei na vosa voki lia. ⁴⁸Ia, ni rau sa raicia, erau sa kurabuitakia, a sa kaya vua na tinana, Na luvequ, ko sai valavala vakoya vei keirau ena vuku ni cava? raicia, keirau kei tamamu sa vakasaqarai iko ka sa rarawa tiko. ⁴⁹A sa kaya vei rau ko koya, a cava drau sa vakasaqarai au kina? A yali beka ni kila ni sa kilikii kei au meu tiko lia ena vale nei tamaqu? ⁵⁰A rau sa yali ni kila nai balebale ni vosa sa kaya vei rau ko koya. ⁵¹A sa qai sobu vata keirau ko koya ka yaco ki Nasareci, a sa talairawarawa lia vei rau: a sa maroroya lia ko tinana na vosa kece lia koya e lomana. ⁵²A sa tubu cake ko Jisu ena vuku kei na yagona voki lia, a sa vinakati koya vakalevu cake tiko lia na Kalou kei ira voki lia na tamata.

Chapter 2

¹E a vakatulewatakia na Tui (Sisa) o Akusito ena gauna gona me vakayacori e dua na wili leweni vanua ena matanitu vaka-Roma. ²Nai matai ni wili lewenivanua gona a vakayacori ena gauna e Kovana tiko kinia mai Siria o Kirinio. ³Era a dui qai voki na tamata kina nodra koro me ra volai kinia. ⁴A qai voki lia i colo o Josefa mai na koro o Nasareci e Kalili ki na koro o Pecileema e Jutia, na koro sara lia ni sucu nei Tevta na Tui, ka sa tubu mai vua ⁵sa volai voki lia ko Meri baletia ni sa musu vua me watina ka ni sa bukete tiko. ⁶Ia ni rau sa tiko kinia, sa yaco na siga ni vakasucu. ⁷Sa vakasucumia na nona ulumatua na gone tagane, viviraki vei koya nai sulu ni gone, ka mai daini tu ena nodra tikina na manumanu, ni sa yali na tikini bure me nodratou. ⁸A so nai Vakatawa ni sipi ena vanua gona, era a tiko ena vanua veico, a ra veivuke me vakatawa na sipi ena raiyavi. ⁹Ka raicia, sa dua na agilose ni Turaga, sa rairai vei ira, a sa cila lia vakavolivoliti ira nai ukuuku ni Turaga, a ra sa rere vakalevu. ¹⁰A sa kaya vei ira na agilose, Dou kakua ni rere: raicia au sa yadia mai vei kemuni e dua lia nai tukutuku vinaka, mo dou reki vakalevu kei ira voki lia na tamata kecega. ¹¹Ni sa sucu vei kemuni ena siga koya ena koro i Tevita nai vakabula, ko koya lia na Karisito na Turaga. ¹²Ia koya lia koya na kenai vakatakilakila vei kemunu: Dou na kunea lia na gone sa viviraki vua nai sulu ni gone, ka sa davo tiko lia ena nodra tikina na manumanu. ¹³A ra sa lewe vuqa voki lia na kai lomalagi a ra sa tiko vakasauri vata kaya na Agilose, a ra sa vakavinavinakatakia na Kalou ka cavutia, ¹⁴Sa nona lia na Kalou na vakarokoroko ena veiyasana e colo sara! A sa veivinakati rawa kinia ko ira e vuravura: sa lomani lia ko ira na tamata, ¹⁵Ia ni ra sa lesu voki na Agilose ki lomalagi, a ra sa veivosakitakia vakai ira na i Vakatawa ni sipi, me datou qai ki Pecileema me raicia na ka sa qai yaco, ka a mai vakaraitakia na Turaga ¹⁶A ra sa qai lia yani vakatotolo ka kunei Meri kei Josefa, kei koya voki lia na gone, sa davo ena nodra tikina na manumanu. ¹⁷Ia, ni ra sa raicia, era sa cavutia na vosa sa tukuni vei ita ena vuku ni gone koya. ¹⁸A ra sa kurabuitakia kece lia ni ra rogocia na veika sa cavutia vei ira nai Vakatawa ni Sipii. ¹⁹A sa ciqomia lia na vosa kece koya ko Meri ka sa vakananumia kinia e lomana ²⁰Ia, ko ira nai Vakatawa ni sipi era sa lesu voki, ka vakavinavinakatakia ka doka na Kalou ena vuku kece lia ni ka era sa rogocia ka raicia, me vaka sa tukunia oti vei ira. ²¹Ni sa oti lia e bogi walu, sa cilivi kinia na gone sa vakatokai me yacana ko Jisu, me vaka lia ka vakatoka na Agilose ni se bera kinia ni kunekunetaki. ²²Ia ni sa oti lia na veisiga ni vakasavasavataki i tinana me vaka nai vunau i Mosese, erau a yadi koya ki Jerusalemi, me vakacabori kinia vua na Turaga ²³(me vakalia sa volai ena vunau ni turaga, a gone tagane kece lia sa ulumatua ena vakatokai me tabu me nei Jiova) ²⁴me rau vakacabora voki lia nai soro me vaka na ka sa kaya nai vunau ni Turaga, Me rua na soqe ka rua voki lia na luve ni ruve. ²⁵Ka raicia, sa dua na tamata mai Jerusalemi, na yacana ko Simioni, a sa yalododonu ka daulotu na tamata koya, a sa warakia na nodra vakacegu na Isirelia, a sa tiko vokilia vei koya na Yalo Tabu. ²⁶A sa vakatakila oti vua na Yalo Tabu, ni na yali mada ni mate, ena kunea lia e liu na Karisito ni Turaga. ²⁷Sa vakavuna lia na Yalo Tabu na nona qai kina vale ni soro ia, ni rau sa yadia mai na gone ko Jisu koi rau na nona qase, me vakayacori lia vua me vaka nai valavala ni Vunau, ²⁸sa qai roqotia i colo ko koya, ka vakavinavinakatakia lia na Kalou ka kaya, ²⁹Kemunu na Turaga, mo ni dainia na nomunu tamata me qai ena vakacegu me vakalia na nomunu vosa. ³⁰Ni sa qai raicia na mataqu na vunibula mai vei kemunu. ³¹Io, o koya lia koya ko ni sa vakarautakia ena matadra na tamata kece lia; ³²A rarama me vakararamatakia na veimatanitu tani, Me nodrai ukuuku voki lia na nomunu tamata na Isireli. ³³A rau sa kurabuitakia ko Josefa kei Meri na tinana ena vuku ni veika sa tukuni ena vukudra. ³⁴A sa vosavakalougatataki rau lia ko Simioni, a sa kaya vei Meri na tinana, Raicia, ko koya koya sa viritoka me bale sobu kinia, se tucake kinia e lewe vuqa vei ira na Isireli, ka me vakatakilakila ena vosavakacacataki lia. ³⁵me vakaraitaki kinia na nanuma ni yalodra era lewe vuqa, ia ena laubasikata lia na yalomu voki lia nai seleiwau. ³⁶A sa dua na parofita yalewa, ko Ana, a luvei Fanueli ena mataqali lia i Aseri (sa vuqa sara lia na nona yabaki, sa goneyalewa ni sa vakawati, a rau sa bula vakavata kei na watina ka yabaki vitu: ³⁷sa qai yada voki ni sa yabaki walu saga vulu ka va) a sa yali ni qai tani e vale ni soro, a sa daulotu, lolu ka masu voki lia ena siga kei na bogi. ³⁸A sa qai mai ko koya ena tikini siga gona ka vakavinavinakatakia voki lia na Turaga, a sa vosataki ira kece lia era tiko mai Jerusalemi ena warakia nai Vakabula. ³⁹Ia, ni ratou sa cakava oti kece lia na vunau ni Turaga, eratou sa lesu voki ki Kalili, kina nodratou koro lia ko Nasareci. ⁴⁰A sa tubu cake ka yalomatua lia mai na gone, sa sinai lia ena vuku, a sa tu vei koya na loloma ni Kalou. ⁴¹A rau sa dau qai na nona qase ena veiyabaki ki Jerusalemi ena kavavata ni lako sivia. ⁴²Ia, ni sa yabaki tinikarua na nona yabaki, eratou sa qai ki Jerusalemi, me vakalia na kenai valavala ni kanavata; ⁴³Ia ni ratou sa vakaotia lia na veisiga, ka rau sa lesu voki, sa tiko lia ko Jisu mai Jerusalemi, a rau yali ni kila ko Josefa kei tinana. ⁴⁴A rau sa nanumia sa tiko ko koya vei ira saqai tu, a rau sa qai lia ena dua na siga ka bogi voki: a rau sa vakasaqarai koya vei ira na kai nodra, kei ira voki lia na nodrau vei kilai. ⁴⁵Ia, ni rau sa yali ni kunea, erau sa lesu voki ki Jerusalemi, ka vakasaqarai koya voki. ⁴⁶Sa oti lia e bogi tolu, erau sa qai kunei koya ena vale ni soro, ni sa tiko lia ena kedra maliwa nai vakavuvuli, ka rogoci ira tiko ka taro

voki lia vei ira. ⁴⁷A ra sa kurabuitakia ko ira kece era rogocia, ena nona vuku kei na vosa voki lia. ⁴⁸Ia, ni rau sa raicia, erau sa kurabuitakia, a sa kaya vua na tinana, Na luvequ, ko sai valavala vakoya vei keirau ena vuku ni cava? raicia, keirau kei tamamu sa vakasaqarai iko ka sa rarawa tiko. ⁴⁹A sa kaya vei rau ko koya, a cava drau sa vakasaqarai au kina? A yali beka ni kila ni sa kilikii kei au meu tiko lia ena vale nei tamaqu? ⁵⁰A rau sa yali ni kila nai balebale ni vosa sa kaya vei rau ko koya. ⁵¹A sa qai sobu vata keirau ko koya ka yaco ki Nasareci, a sa talairawarawa lia vei rau: a sa maroroya lia ko tinana na vosa kece lia koya e lomana. ⁵²A sa tubu cake ko Jisu ena vuku kei na yagona voki lia, a sa vinakati koya vakalevu cake tiko lia na Kalou kei ira voki lia na tamata.

Chapter 6

¹Ia ena dua na siga ni vacecegu, sa tu o koya e loma ni viwere ni sila; sa ra dolokia na visola ni sila na tisaipeli, sa ra qilirakia e ligadra ka ra kania. ²E so vi ira na farisi sa ra tukunia vi ira, a cava dou sa caka e na siga ni vacecegu. ³Sa qai vosa ko Jisu ka tukunia vi ira, dou sa yali beka ni wilikia na ka ke, na ka caka o Tevita ni sa via kana o koya kei ira sa tu vata. ⁴Ni sa curu o koya i na vale ni Kalou, sa tauria cake na madrai dauraici, ka wasea voki lia vi ira e ra tiko; ko gona sa yali ni tauria me ra kania na tani ka tauria duadua lia vi ira na bete. ⁵Sa kaya vi ira o koya, sa Turaga voki lia ni siga ni vacecegu na luve ni tamata. ⁶Ia sa dua voki na siga ni vacecegu, sa curu o koya i vale ni lotu ka vatavuvuli: ni sa tiko voki lia kinia e dua na tamata sa malai na ligana i matau. ⁷Sa ra raici ko o ira na Farisi ke sa ia na vivabulai ena siga ni vacecegu se yali, me ra vadinadinataki na ka e ra beitaki koya kinia. ⁸Ni sa kila na nodra vakasama ko koya, sa tukunia sara vua na tamata sa malai na ligana, mo duri mai ka tu ena kedra maliwa. Sa qai duri tu e na kedra maliwa. ⁹Sa qai tukunia vi ira ko Jisu, au na tarogi ikonu e dua na ka: sa rawa beka ni caka na ka vinaka na siga ni vacecegu, se ka ca? Me ia kinia na vivabulai, se vivamatei. ¹⁰Sa qai rai wavokiti ira kece lia o Koya, sa qai vosa vua na tamata me dodokia mai na ligana, sa caka va kinia: A sa vabulai na ligana, sa va voki lia kinia na ligana kadua. ¹¹Sa qai kuri lia ni dra cudru: E ra sa qai vivosakitakia vakai ira, se cava mada me ra caka vi Jisu. ¹²E na siga gona, sa qai, o koya i na ulunivanua me masu, ni sa masu tiko vua na Kalou e na bogi ka lai siga mai. ¹³Ia ni sa siga mai, sa kacivi ira na nona tisaipeli, sa qai digitakia e lewe tinikarua ka vatokai ira mei apositolo. ¹⁴O saimoni o koya sa vayacania voki lia o koya me Pita, vata ki Adriu na tacina, o Jemesa ki Joni, o Filipi ki Pacolomiu. ¹⁵O Maciu kei Tomasi, o Jemesa na luvei Alifio, ki Saimoni sa vatokai na gumatua. ¹⁶O Jutasa na taci Jemesa Isikarioti, o koya ma soli koya yani. ¹⁷A sa qai sobu vata ki ira o koya, ni sa tu e na buca, nisa lewe levu sara na nona tisaipeli, vata na tamata ka ra sa levu sara mai Jutia taucoko ki Jeruisalemi, ki na baravi ki Taia ki Saitoni, ni sa ra qai mai me rogoci koya, ka me ra vabulai voki lia mai na nodra mate. ¹⁸Ki ira voki lia sa vacacani mai na yalo velavela eso; ni sa ra vabulai. ¹⁹Ni ra sa saga kece lia o ira na tamata me ra tarai koya: ni sa vu mai vua na kaukauwa mana, ni sa qai ra vabulai kece lia. ²⁰Sa qai soqoni ira na nona tisaipeli ka kaya, dou sa kalougata na dravudravua; ni sa nomunu na matanitu ni Kalou. ²¹Dou sa qai kalougata o kemunu sa via kana e daidai: ni dou na vamamautaki. Dou sa kalougata o kemnu sa tagi e daidai ni dou sa dredre. ²²Dou sa kalougata ni ra sa cati kodou ko ira na tamata, ni ra sa vatabui kodou, ka vasesewani kodou, ka varogocatakia na yacamudou, e na vuku lia ni luve ni tamata. ²³Dou maraua e na siga gona, ka rika ena marau: raicia, sa levu na kenmai sau vei kodou mai lomalagi: e ra sa caka vakakinia ko ira nodra qase vei ira na parofita. ²⁴Ia dou sa ca oi kemunu sa vutuniyau ni dou na qai rawa na nomunu vacegu. ²⁵Dou na qai ca. oi kemunu sa mamau. Ni dou na via kana. Dou na ca oi kemunu sa dredre e dai ni dou na rarawa ka tagi. ²⁶Dou na ca, ni sa vavinavinakatakia kodou o ira kece lia na tamata! Ni ra sa caka voki lia kinia o ira na nodra qase vi ira na parofita vailasu. ²⁷Ni'u sa kaya vi kodou sa rogocia, lomani ira nomudou meca, ka caka vinaka vi ira sa cati kodou. ²⁸Me vinaka na nomudou vosa vei ira ka rulaki kodou, ka qai masulaki ira sa valialia kodou. ²⁹Kevaka e dua sa sa sa bicia na balumu e dua, vagolea voki vua na balumu ka dua: ka mo kua sara ni bureitakia na nomui curucuru vei koya sa yadia tani nomu kote. ³⁰Ia mo solia vei ira kece lia ka mai kerekere vi iko; ka mo kakua sara ni tarogia voki na nomunu yau vi koya sa yadia tani. ³¹Ia me vaka dou sa vinakatia me ra caka vi kodou na tamata, dou caka voki lia kinia vi ira. ³²Ia kevaka dou lomani ira sa lomani kodou. O cei me vavinavinaka vi kodou? Ia o ira na tamata i valavala ca era sa lomani ira sa loloma vi ira. ³³Ke dou sa caka vinaka vi ira lia sa caka vinaka vi kodou, o cei me vavinavinaka vi kodou? Ni sa cakacaka va kinia o ira sa tamatai valavala ca. ³⁴Ia kevaka dou sa solia me tara mada lia vi ira ni dou sa vanuinui rawa voki mai kinia, o cei me vavinavinaka vi kodou? Ni sa solia voki lia ko ira na tamata ca ki vei ira voki na tamata ca, me ra rawa voki na ka tautauvata. ³⁵³⁶Ka mo dou lomani ira na nomudou meca, ka caka vinaka, ka solia me dou tara mada ni dou sa yali nuitakia mo dou rawa voki e dua na ka; sa cecere sara: ni sa loma soli o koya vi ira. ³⁷Ia dou kakua ni daulelewa, dou na qai yali lewa: Dou kakua ni vi beitaki ni dou na qai yali beitaki: Dou kakua ni cudruvia na tamata, ni doi na qai yali cudruvi. ³⁸Mo dou solia, ka na qai soli vi kodou; nai varau vinaka, ka tabaki sobu, ka qai kureitaki vata, ka vuable, e ra sa solia na tamata i na lomaseremudou. Ia nai varau dou sa varautakia, ena qai varautaki voki vi kodou. ³⁹Ni sa tarogi ira ko koya e na dua na vosa vatautauvata: E rawa beka vua na mataboko me tuberia voki e dua na mataboko? Ni rau na yali beka ni lutu ruarua i nai keli? ⁴⁰Sa yali ni dua na tisaipeli me uasivi vua na nona vavuvuli: ia o koya yadua ka sa yaco me vinaka sara, e rau na qai tautauvata ki na nona vavuvuli. ⁴¹Ia e vakaevei ni konu sa raicia na malamala ena matai wekamunu, ka o sa nanulevatia na kau sa tu e matamu? ⁴²Se o na tukunia vacava vua na wekamu, i na wekaqu, dainia meu leutia tani mada na malamala sa tu e matamu, ia o sa yali raicia na kau sa tu e matamu. O na qai raicia vinaka ka leutia na malamala sa tu e na matai wekamunu. ⁴³Ni sa yali dua na kau vinaka me vuataki na kau ca; se na kau ca me vuataki na vua vinaka. ⁴⁴Ni sa kilai na kau kece lia e na vuana. Sa yali ni veti na lolo mai

na wa-vavotona, se veti na vua-ni-vaini mai na wa-gadrogadro.⁴⁵ A tamata vinaka sa yadia mai na ka vinaka mai na lololo vinaka ni lomana: ia na tamata ca sa yadia mai na ka ca mai na lololo ca ni lomana. Ni sa vosatakia na gusuda na ka sa oso valevu kinia na lomada.⁴⁶ Ia ka vakaevei ni dou sa kacivi au, "Turaga, Turaga", ka yali ni caka na ka au sa tukunia? ⁴⁷O koya yadua sa qai mai vi au, ka rogocia na noqu vosa, ka muria, au na vatakila vei kodou na tamata e rau sa tautauvata kaya. ⁴⁸E rau sa tautauvata ki na tamata sa tara e dua na nona vale, ni sa kelia va titobu, ka tauyavutakia e na dela ni watu: ia ni sa yaco na waluvu, sa coka vakaukauwa na vale gona na dobui, a sa yali ni yavalati rawa: ni sa tauyavutaki e na dela ni watu. ⁴⁹Ia ko koya sa rogocia ka yali caka na ka au tukunia, sa tautauvata na tamata sa tara e dua na vale e na dela ni soso, ka yali ni dua na kena yavu; a sa coka vakaukauwa na dobui, a sa lutu sara kinia; ia na ka levu na kena rusa na vale gona.

Chapter 11

¹E na gauna sara lia ka masu tiko kinia ena dua na yasana ko Jisu, qai dua vi iratou na tisaipeli sa tukunia vua, kemunu na Turaga ni vulici kimamu me vaka sara lia nona vavulici ira nona tisaipeli o Joni.²A sa tukunia vi ira, ko koya, ni dou sa masu dou kaya, "Tamai kimamu mai lomalagi me vakarokorokotaki na yacamuni, me yaco na nomuni lewa, me vaka sa caka na lomamuni e vuravura me vaka sa caka voki lia mai lomalagi.³Mo ni solia mai vi kimamu ena siga yadua na kakana me rauti kimamu.⁴Ia mo ni kakua ni cudruvi kimamu ena vuku ni nimamu i valavala ca, ni kimamu sa yali cudruvi ira era sai valavala ca vi kimamu. Ia mo ni kakua ni kauti kimamu kina vere, ka mo ni vakabulai kimamu mai na ca.⁵A sa tarogi iratou ko koya, o cei vi iko dou sa dua na wekana sa qai vua ena lomalama ni bogi ka tukunia vua, na wekaqu au kerekere mo solia mai vei au e tolu nai buli madrai.⁶Ni sa dua na wekaqu sa mai vakacegu vei au e na nona qai tu, sa yali na ka vei au meu taucia vua.⁷E na qai tukunia ko koya mai vale, kakua ni vakaocai au, na darava voki lia e se sogo tu ka keitou se davo iratou na luvequ ena mocemoce, au yali rawa ni solia.⁸Au sa kaya voki lia vei ikodou, kevaka e bese ni tucake ka solia vua ni sa wekana, ia ni sa cikevia tiko ko koya ena tucake ka solia na ka ena rauti koya.⁹Au sa via tukunia vi ikodou, dou kerekere ka na soli vi ikodou, dou vakasaqara ka dou na raicia, dou tukituki ka na dola vi ikodou.¹⁰Ni sa soli vi koya yadua sa kerekere ka sa raicia ko koya sa vakasaqara, ia ena dolavi vua sa tukituki.¹¹E dua li vi ikodou na tama ni gone, kevaka sa mai kere madrai vei iko na luvemu, o na solia beka vua e dua na vatu?¹²Ia kevaka sa kere ika ena solia beka vua e dua na gata mei sosomi ni ika?¹³Ia kevaka e kere yaloka, ena solia beka vua e dua na batibasaga? Ia kevaka dou kilai ikodou sa tamata ca mo dou solia na ka vinaka vei ira na luvemudou, sa qai dina vakalevu cake, ni solia na Yalo Tabu ko koya na tamamudou vakalomalagi vei ira sa kerekere vua.¹⁴A sa tovocia tani tiko e dua na tevero ko koya, a sa galu. Ia ni sa qai tani na tevero sa vosa na galu ka kurabui ko ira na lewe vuqa.¹⁵Sa tukunia e so vi ira, sa cemuria tani na tevero ko koya ena kaukauwa nei Pielisipupi na nodra turaga na tevero.¹⁶Ia ka so voki era sa vatovolei koya, ka raicia e dua nai vatakilakila mai lomalagi.¹⁷Ia sa kila vinaka o Jisu na ka era sa vinanuyakia ka tukunia vi ira, na matanitu era yali ni duavata na lewena era na rusa lia, ka vaka voki lia na vuvala era yali ni duavata era na bale.¹⁸Kevaka voki lia e yali ni duavata na matanitu nei Setani era na tudei vakaevei? me vaka ni dou tukunia ni dou sa cemuri ira na tevero ena kaukauwai Pielisipupi.¹⁹Ia kevaka kau sa cemuri ira na tevero ena kaukauwa nei Pielisipupi, ena cemuri na kaukauwa nei cei ko ira na nomudou? o koya ena lewai kemudou kinia ko ira koya.²⁰Ia kevaka au sa cemuria tani na tevero ena dua lia nai qaqaalo ni Kalou, sa kenai balebale na matanitu Kalou sa tu vei kemudou.²¹Ni sa vakaiyaragi vinaka tu e dua na qaqa ka yadravia tu na nona vale, sa na tu vinaka tu lia na nonai yaya.²²Ia ni sa qai mai vua e dua e qaqa cake vua sa vamaalumalutakia ka kalirakia na nonai yaragi ka dau vakararavi tu kinia ka vivotayakia na nonai yau.²³O koya sa yali ni to vata ki au sa noqu meca, kei koya e yali ni kumunia vata ki au sa vidaiyakia.²⁴Ni sa dainia e dua na tamata na yalo velavela, sa na viqaiyaki voli ena vanua talasiga me vaqara e dua na vanua me vakacegu kinia. Ia kevaka sa yali ni kunea, ena tukunia, "au na qai voki ki na noqu vale kau a qai mai kinia".²⁵Ni sa yaco kinia, a sa raicia ni sa samaki vinaka tu ka tuvani vakamatau.²⁶Sa qai ko koya ka yadia vata mai e vitu voki na tevero eratou ca vakalevu cake mai vua. E ratou sa curu ka tiko kinia, ka sa yaco e muri me ca vakalevu cake sara na tamata oya mai na nona bula eliu.²⁷Ni sa cavutia tiko na vika koya ko Jisu, sa qai rogo cake mai na domona e dua na yalewa mai vi ira na lewe vuqa ka tukunia vua, "sa kalougata na kete o ni sa sucu mai kinia kei na matanisucu ko ni a sucumia.²⁸Ia sa qai saumia o Jisu ka tukunia, "e ra sa kalougata cake ko ira era rogocia na vosa ni Kalou ka muria."²⁹Ni ra sa sogoni vata tiko vei Jisu na lewe vuqa, sa qai tukunia, "ke sa dua nai tabatamata ca; e vakaraicia e dua nai vatakilakila, ia e yali ni soli kinia e dua nai vatakilakila, vakavo lia nai vatakilakila kei Jona na parofita.³⁰Me vaka ni a yaco o Jona mei vatakilakila vi ira na kai Ninive, ena vaka voki lia kinia na Luve ni tamata vi na tabatamata ke.³¹E na siga ni lewa, ena tucake mai na Radini Sipa, ka beitaki ira na tabatamata ke ena nodra cala baletia ni a qai via mai o koya na sala balavu mai na yalayala kei vuravura me mai rogocia nai vavuvuli vuku i Solomoni, ia au sa tukunia vi kemunu ni sa tu koya e dua e uasivi cake sara mai vei Solomoni.³²E ra na tucake na kai Ninive ena siga ni lewa koya ka ra na beitaki kemunu kinia ni ra a vivutuni ena vunau i Jona, ia sa tu koya e dua e levu cake vei Jona.³³"E yali ni na tamata ni sa tutuvakia oti na cina, me qai dainia ena dua na tikina vuni se ena rukuni vakarau ni sila, ia e dainia lia e na kenai tutu ka me raicia rawa na kena rarama o ira era curu mai.³⁴A cina ni yago na mata. Ni sa vinaka tu na matamu, sa rarama kinia na yagomunu taucoko, ia ni sa ca tu na matamunu, sa butobuto kinia na yagomunu taucoko.³⁵O koya mo qai qaraunia de na qai butobuto na rarama ka tu vi iko.³⁶Kevaka sa sinai na yagomunu taucoko ena rarama, ka yali ni dua na tikina e butobuto, ena rarama taucoko sara, me vaka lia ni sa cinavi iko na cina e na kenai serau.³⁷Ia ni sa vosa tiko ko Jisu, sa qai sureti koya sara e dua na Farisi me rau qai kana vata. A sa curu ki loma ko koya kadabe sobu me kana.³⁸E a kurabui na Farisi ni raicia ni a yali ni vuluvulu ko koya ni bera ni kana.³⁹Sa qai tukunia vua na Turaga, "oi kemuni na Farisi o ni

dau vakasavasavatakia lia na taudaku ni bilo kei na veleti, ia na lomamuni sa sinai tu ena kocokoco kei na valavala ca". ⁴⁰O ni sa rui yalowai! E yali li ni caka voki lia na tikina e loma o koya ka caka na tikina e taudaku? ⁴¹Ia ni sa solia me kani loloma vei ira na dravudravua na veika sa tu vei kemunu, ka raicia sa na savasava vei kemunu na ka kece lia. ⁴²Ia ni o ni na kalouca na Farisi! Ni o ni sa dau solia nai katini ni veimataqali kau lalai sara, nai vakaboi ni kakana, ia o ni sa dainia vakatikitiki tani toka lia na lewa dodonu kei na loloma ni Kalou. E dodonu mo ni vakayacoria na veika koya, ka kakua voki liani guilecavi ira na kena vo. ⁴³O ni kalouca na Farisi! ni o ni dau domonia lia nai tikotiko cecere ena veivalenilotu, kei na veikidavaki ena vanua ni veivoli eso. ⁴⁴O ni kalouca! Ni o ni sa vaka nai bulubulu ka yali tu na kena vakatakilakila, era qai voli lia e delana na tamata ka ra yali ni kila". ⁴⁵Sa qai saumia lesu vua e dua na daunilawa, ka tukunia, "nai vakavuvuli, ena nomuni tukunia na ka oqori, o ni sa vosa vakacacataki kimamu voki lia kinia." ⁴⁶A sa saumia ko Jisu ka tukunia, "o ni na kalouca voki lia na daunilawa! ni o ni vakataqara vei ira na tamata nai colacola bibi me ra cola ka yali mada lia ni bau yavalatia e dua nai qaalo ni ligamunu mo ni bau vukeyi ira kinia. ⁴⁷O ni sa kalouca! ni o ni sa tara na nodrai bulubulu na parofita, ia o ira na nomunu parofita e ra a vakamatei ira. ⁴⁸O ni sa vakadinadinatakia vakaoqo na nomunu a tokonia na veika era a vakayacoria na nomunu qase, oqo na nodra a vakamatei ira na parofita konu qai tara na kedrai bulubulu. ⁴⁹E na vuku ni ka ke sa tukunia na vuku ni Kalou, "Au na tala eso na parofita kei na apositolo, ka ra na vakamatea ka vakacacani so vei ira ke. ⁵⁰Ka me ra tarogi kinia nai tabatamata ke ena vuku ni nodra dra na parofita kece lia ka vakadavei mai nai vakatekivu kei vuravura, ⁵¹Mai na dra i Epeli, ki na drai Sakaraia, o koya ka vakamatei ena tadrui ni cabocabonisoro kei na tikina tabu. Io au sa tukunia vei kemunu, ena tarogi kinia nai tabatamata ke. ⁵²"Dou sa kalouca na daunilawa! Dou sa maroroya tiko lia nai dola ki na katuba ni kila ka, dou na yali ni curu kinia oi kemunu, ka dou sa tarovi ira era sa via curu kinia!" ⁵³Ia ni sa qai tani mai ko Jisu, era sa tekivu me ra vakalewai koya vakaca sara na daunilawa kei ira na Farisi, ka vaqaqai koya matua ena veika kece. ⁵⁴Ka ra tovoles me ra lawakitakia ka coritia ena vosa ka lutu mai na gusuna.

Chapter 17

¹E qai tukunia voki lia vei iratou nona tisaipeli ena dredre me yali yaco eso na ka ni veivakatarabetaki. ²Ena vinaka voki lia me vakaliligia e domona e dua na vatuqaqi me qai kolotaki voki i wasawasa, me kua voki lia ni vakatarabetakia e dua vei ira na lalai koya. ³Mo qaraunia voki lia ke valavala ca voki lia na tacimu vunaucia, ke veivutuni voki lia vosotia. ⁴Ke valavala- ca voki lia vakavitu vei konu ena dua voki lia na siga qai lesuvia mia vakavitu, e dodonu mo vosotia. ⁵E ratou mani tukunia voki lia na Turaga na apositolo: ni vakalevutakia mada na neitou vakabautia. ⁶E qai tukunia voki lia na Turaga kevaka voki lia na levu ni sore ni mosita na nomunu vakabauta, dou rawa ni tukunia voki lia ina vunika levu koya, mo cavutia me lai tei voki lia i wasawasa ena talairawarawa vei konu. ⁷O cei vei konu ena tukunia voki lia vei ira nona tamata cakacaka e dau siviya se vakatawa manumanu ni lesu voki lia mai na teitei, "qai voki mai na teveli mo mai kana." ⁸Yali, ena tukunia lia, vakaraitakia mai na kequ vakaraiyavi, daramakia mai na nomunu isulu ni vakarau kakana mo qaravi voki lia, oti voki lia noqu kana voki lia o iko, mo somi voki lia, ⁹Ena yali vakavinavinaka voki lia vua na tamata cakacaka ya ni cakavia na ka ga e lesi me cakavia, se vakacava? ¹⁰O konu talega, ni dou sa cakavia na ka kece e lesi voki vei kemunu, mo dou qai tukunia: kimamu dau veiqaravi tawa yaga voki lia, na ka keitou cakavia eda dodonu voki lia me keitou cakavia. ¹¹Ena gaunisala ki Jeruisalemi ena qai via na kedrau maliwa o Samaria kei Kalili. ¹²A qai curumia mai edua lia na koro, ka qai sotavia kina e tini na tauvi vukavuka. ¹³A ratou a tiko mia vakayawa, ka ratou qai kailavaki mai ena domo i levu "Jisu, noqu Turaga ni lomani kimamu mai." ¹⁴Ni sa raici iratou ka tukunia vei iratou, "qai ka vakaraitaki kemudou vua." Ena nodratou qai ratou sa savasava, ¹⁵ka dua vei iratou, ni sa raicia ni sa vakabulai, e vakanadaku, vakavinavinakatakia na Kalou ena domo ilevu. ¹⁶Ka lutu sobu ena yavai Jisu ena matana, ka vakavinavinaka tu lia. ¹⁷Ka saumia ko Jisu, "E yali beka ni dou lewe tini sa yali mai na lewe ciwa na vukavuka." ¹⁸Sa yali niu raicia e dua me lesu voki mai me mai vakarokorokotakia na Kalou, ko koya voki lia na kai tani koya. ¹⁹Sa qai kaya voki lia vua ko Jisu "mo tucake ka qai ga, sa vakabulai iko voki lia na nomunu vakabauta." ²⁰Ia ni ra tarogia na Farisi na gauna ena yaco mai kinia na matanitu, e saumia voki lia vei ira. "Ena yali voki lia ni laurai levu sara na yaco voki mai ni matanitu ni Kalou. ²¹E ra na yali ni tukunia voki lia, "raicia ike! se raicia ike! Ni sa tiko maliwai kemudou voki lia na matanitu ni Kalou. ²²Era qai tukunia vei iratou na tisaipeli ena yaco viki lia na gauna dou na via raicia kina e dua voki na siga ni luveni tamata, ia dou na yali ni raicia. ²³Era na tukunia, raicia ike se raicia ike dou kua ni qai se cici muri ira voki. ²⁴Ni na vaka voki lia ga na tibi ni liva e laurai era dua na yasai lomalagi na dua tale, ena vaka voki lia na luveni tamata ena nona siga. ²⁵Eda na sotavia mada iliu e levu voki lia na ka rarawa ena cati koya talega na taba tamata koya. ²⁶Kenai kuri voki lia, na nona siga na luve ni tamata na vaka voki lia na siga kei Noa. ²⁷Era na kana voki lia, era somi, era vakawati voki lia na tagane kei na yalewa me yacovia na siga e vodo kina na waqa o Noa e yaco voki lia mai na waluvu e qai vakarusai ira kece. ²⁸E vaka voki lia na ka e yaco ena siga i Loti, era na kana voki lia, era somi voki lia, era na volivoli, era na volivolitaki voki lia, eran a teitei voki lia, era na tara vale voki lia. ²⁹Ia na siga ka qai tani kinia ko Loti ki Sotoma sa qai tau mai lomalagi na bukawaqa kei na sulufure ka qai vakamatei ira kece. ³⁰Ena vaka voki lia kinia ena siga na rairai kinia na luve ni tamata. ³¹Ena siga voki lia koya sa tiko ena delani vale ka sa tu voki lia ena lomanivale na nonai yau me kakua ni qai sobu mai me yadia voki tani ko koya sa tiko mai na were me kakua ni lesu voki. ³²Dou nanumia na wati Loti. ³³Koya ya dua sa yali ni maroroya na nona bula ena vakayalia, ia ko koya yadua e vayalia ena maroroya. ³⁴Au sa tukunia vei kodou ena bogi koya erau na lewerua voki lia ena dua nai mocemoce, ena kau tani voki lia e dua, ka dai tu e dua. ³⁵Ena lewe rua voki lia na yalewa erau na veivuke me qaqi sila, ena yadi tani e dua ka dai tu e dua. ³⁶Ena lewe rua voki lia na tagane me rau na tiko ena were ena yadi tani e dua ka dai tu e dua. ³⁷A ra sa vosa ka tukunia na turaga a sa tukunia vei ira ko koya ena yasana kece sa tukunia voki lia na yago ena soqoni vata voki lia kinia nai keli.

Chapter 21

¹A sa raici ira na vutuniyau ni dainia na nodra soli ena kena kato. ²A sa raicia voki lia e dua na yada dravudravua ni dainia e rua nai lavo lailai. ³A sa tukunia ko koya, au sa kaya vakaidina vei kemunu, Na yada dravudravua koya sa dainia vakalevu, ia ko ira kece sa dainia vakalevu, sa dainia vakalailai. ⁴Ni ra sa dainia eso ko ira kece lia ogo, mai na nodra ka e vuqa, kina kato ni soli: ia ko koya, sa dravudravua sa dainia kece sara lia nai yau me bula kinia. ⁵Ia ni sa tukunia nai vale ni soro ko ira eso, ni sa vakaukuukutaki ena veivatu vinaka kei nai solisoli, sa kaya ko koya. ⁶Na veika ogo, dou sa raicia, ena yaco na siga ena yali ni vo voki e dua na vatu veitaqataqai, ena talaraki sobu kece lia. ⁷A ra sa tarogi koya, ka kaya, "vakavuvuli, ena yaco ni naica na veika koya? Ia ka cava na kenai vakatakilakila ni sa voleka lia ni na yaco mai kinia na ka ogo? ⁸A sa tukunia ko koya, dou qarauni kemudou vinaka de konu na vakacalai: ni ra na lewe vuqa era vakacacavutaki au, ka kaya, koi au, lia. Ko koya, a sa qai toro voleka na kena gauna: monu kua ni muri ira voki. ⁹Ia ni dou sa rogocia nai tukutuku ni valu, se na veisei, kakua ni kidroa: ni sa dodonu me yaco mada e liu na vei ka ogo: ia sa yali ni voleka sara nai vakataotioti. ¹⁰Sa qai tukunia vei ira ko koya, e na veivolebolei na vanua eso, kei na matanitu eso: ¹¹Ia na tavuki vakalevu na veivanua eso, ena tubu voki lia na dausiga, kei na mate ca; ia ena rairai eso na ka dauveivakarerei ka so nai vakatakilakila levu mai lomalagi. ¹²Ia ni se bera ni yaco na ka kece lia ogo era na tauri kemuni, ka vakacacani kemudou, ka soli kemunu kina veivale ni lotu, kei na vale ni veivesu, ia konu na yadi kina matadra na tui kei na kovana ena vuku ni yacaqu. ¹³Ia na ka ena yaco me nomunu vakaidinadina. ¹⁴O koya mo dou qai vakataudeitakia na lomamunu, mo dou kakua ni vananumia mada e liu na ka mo dou tukunia. ¹⁵Niu na solia vei kemudou na gusu, kei na vuku, ena yali kinia na nomudou meca ena veiletitakia rawa, se voratia. ¹⁶Ia era na soli kemunu yani na nomudou qase, kei tamamudou kei ira na kai nomudou kei na wekamunu a ra na vavunia na mate eso vei kemunu. ¹⁷Ia ena cati kemunu na tamata kece lia, ena vuku ni yacaqu. ¹⁸Ia ena yali ni rusa e dua na drau ni ulumudou. ¹⁹Dou na maroroya na yalomudou ni dou na vosotia. ²⁰Ia ni dou sa raicia ni sa buki na druadrui mai Jerusalemi e na mataivalu eso, dou kila kinia ni sa qai voleka na kena ca sara. ²¹Me qai tuba voki i ulunivanua ko ira era tiko e Jutia, ia ko ira sa tiko e loma me ra qai tani; me kakua voki lia ni curu mai kinia ko ira sa tiko ena viyasana ki vanua. ²²Ni sa gauna ni visausaumi ke, me vakayacori kece kinia na ka sa volai. ²³Ka na ca voli lia vi ira na bukete, kei ira era vasucumia na gone ena gauna koya! ni na ca valevu sara na vanua, a ra na cudruvi valevu na tamata ogo. ²⁴A ra na vamatei e nai selewau, a ra na yadi vabobula kina vi vanua: a ra na butuki Jerusalemi sobu ko ira na vimatanitu, me yacovia nai vakataotioti ni nodra gauna ni veimatanitu. ²⁵E na qai tu nai vatakilakila eso e na mata ni siga, kei na vula, kei na vikalokalo, a ra na ca e vuravura, ni ra na kidroa ena kena vadugu na wasaliwa kei nabiau. ²⁶Ena kania voki na yatedra na tamata na rere, ni ra warakia na vika sa voleka ni yaco e vuravura: ni na vitosoyaki ki na vika kaukauwa ni lomalagi. ²⁷Ia era sa qai raicia na luve ni tamata ni sa qai mai ena o ena kaukauwa kei nai ukuuku levu. ²⁸Ia ni sa vatekivu me yaco na vi ka ke, dou tucake ka vosa vagalegalei kemunu ni sa voleka ni vabulai. ²⁹A sa vosatakia vi ira e dua na vosa vatautauvata: raicia na lolo, kei na vikau kecelia; ³⁰Ni ra sa tubu, dou sa raicia ka kila kinia vai kemunu ni sa voleka na vulai katakata. ³¹Sa va voki lia kinia koi kemunu, ni dou sa raicia na kena yaco na vi ka ogo, dou na kila kinia ni sa voleka na matanitu ni Kalou. ³²Au sa tukunia vamatata vi kemunu, ena yaco mada e liu na ka kece lia, ena yali ni takali na tabatamata koya: E ³³na takali ko lomalagi kei vuravura, ia na noqu vosa ena yali ni takali. ³⁴Ia dou qarauni konu vavinaka, de dua na siga sa bibi kinia na yalomunu ena kakana, kei na daumateni, kei na lomaocaoca ena veika ni bula ogo, ka yaco vakidacala kina vei kemunu na siga koya. ³⁵Ni sa va nai cori ni yaco vei ira kece lia era sa tiko e delai vuravura taucoko. ³⁶O koya mo dou qai vatawa, ka masu tiko lia, mo dou vakabau kinia mo yaga me bula mai na ka kece lia ogo ena yaco mai, ka tu e mata ni luve ni tamata. ³⁷A sa vatavuvuli tiko ko koya ena vale ni soro ni sa siga, ia ni sa bogi sa qai yani ka moce e ulu ni vanua sa vayacani kinia na veiolive. ³⁸A ra sa qai mai vua na lewe vuqa kina vale ni soro ni sa savulaci caca, me ra rogoci koya.

Chapter 24

¹Ia ena matai ni siga ni wiki, ena savulaci caca, e ratou sa qai mai kinai bulubulu, e ratou sa yadia vata kei iratou e so na ka boi vinaka eratou sa vakarautakia tu. ²E ratou raicia ni sa vaqiqici tani na vatu mai nai bulubulu. ³E ratou sa curu e loma ka yali kunea na yagoi Jisu. ⁴A sa yaco ni ratou sa kurabuitakia na ka sa yaco, ka vakasauri, sa tu voleka e yasadrato e rua na tamata enai suli lumilumisa. ⁵E ratou sa rere ka cuva sobu ena qele, rau sa kaya vei iratou, "cava dou sa mai vakasaqarai koya sa bula ena kedra maliwa na mate?". ⁶"Sa yali ikei o koya, sa tucake voki. Nanumia na nona vosa vei konu, nona sa tiko vata kei kodou mai Kaleli, ⁷ni sa kaya, ena soli yani na luve ni tamata ena ligadra na tamata ca, ka na lauvako kina kauveilatai ka na tucake voki ena ka tolu ni siga. ⁸A ratou sa qai nanumia na nona vosa, ⁹ka suka tani mai enai bulubulu, ka tukunia na ka kece lia koya vei ira na lewe tini kadua, vei ira kece lia na kena vo. ¹⁰Sa yaco ko Meri na yalewa ni Makitala, Joana, Meri na tinai Jemesa kei ira na yalewa era tiko vata kei iratou e ratou sa mai tukunia na vei ka ogo vei iratou na apositolo. ¹¹A sa vaka nai tukutuku wale ve ira na nodratou vosa, a ra sa yali ni vakadinatia. ¹²Sa qai cavutu ko Pita, ka cici kinai bulubulu, ia ni sa cuva sobu, ka raicia nai sole lineli ni sa no wale, a sa qai tani as kurabui e lomana ena vuku ni ka sa yaco. ¹³Ka raicia sa lewe rua vei ia sa qai ena siga dina koya kina dua na koro lailai ko Emeo na yacana, e vitu beka na maile mai Jerusalem. ¹⁴A rau sa veitalanoatakia na veika kece lia sa qai yaco. ¹⁵Ia ni rau sa veitalanoatakia ka veiwaseitakia, sa toro voleka ko Jisu, ka qai vata keirau. ¹⁶A sa vakamatabuwawatakia na matadrau me rau kakua kilai Koya. ¹⁷A sa kaya vei rau ko koya, "ai tukutuku cava ogo drau sa veivosakitaki ni drau sa qai tu?" A rau sa tu vakadua ka vakavevekumata. ¹⁸A sa dua vei rau, na yacana ko Kaliopasa, sa vosa vua ka kaya o iko duadua beka na vulagi mai Jerusalem ka yali ni kila na veika sa qai yaco ena gauna koya?" ¹⁹A sa tarogi rau ko koya, "a ka cava?" a rau sa kaya vua, na ka sa baleti Jisu nai kai Nasareci, a parofita sa levu ena cakacaka kei na vosa ena mata ni Kalou kei na matadra kece lia na tamata. ²⁰A sa soli koya ko ira na bete levi kei ira na neimamu Turaga me lewai me mate, a ra sa vakotia kina kauveilatai. ²¹Ia keimamu a nuitakia ni sai koya lia ke ena vakabulai ira na Isireli. Ia ke voki lia na kenai ka tolu ni siga e daidai ni sa caka oti na ka ke. ²²Ia ka so voki lia na neimamu yalewa, e ratou sa vamatalautaki kimamu, ni ratou a qai kinai bulubulu e savulaci caca. ²³Ia ni ratou sa yali kunea na yagona, e ratou sa lesu voki mai ka tukunia, ni ratou a raicia eso na agilosu sa sikavotu vei iratou, ka kaya sa bula ko koya. ²⁴O iratou voki lia eso eratou sa dau tiko vata kei kimamu, eratou sa qai kinai bulubulu, a ratou sa kunea ni sa vaka na ka eratou a kaya na yalewa. Ia eratou sa yali ni kunei koya. ²⁵A sa kaya vei rau ko koya, drau sa sesewa, ka yali vakabautia na ka kece lia sa tukunia ko ira na parofita. ²⁶E yali beka ni kilikili kei koya na Karisito mo vosotia mada na veika ke me qai curu kina nona i ukuuku. ²⁷Ka sa vakatekivu enai vola i Mosese ka yacovi ira kece lia na parofita, ka serekia vei rai nai Vola Tabu kecelia na vosa ka tukunia ko koya. ²⁸A ratou sa torovia na koro lailai e rau sa qai kinia. A sa qai ko koya me vaka sa via qai ki liu. ²⁹A rau sa cikevia matua, ka kaya, ni tiko lia kei keirau, ni sa qai raiyavi, a sa kala n siga, a sa curu ko koya me tiko vata keirau. ³⁰Ia ni ratou sa tiko sobu meratou kana, sa tauia na madrai ko koya, ka lotutakia, ka dovia, ka solia vei rau. ³¹A sa lau na matdrau, a rau sa kilai koya. A sa takali ko koya mai na matadrau. ³²A rau sa veikayaka vakairau, sa sega li ni katakata sara na lomadaru ni datou sa veivosaki kaya ena gaunisala, ni sa vakamacalatakia vei kedaru nai Vola Tavu ko koya? ³³A rau sa cavutu ena tiki ni raiyavi koya, ka lesu voki ki Jerusalem, a rau sa kunei ira na lewe tinikadua ni ra soqoni vata mai, kei ira era dau tiko vata kei ira. ³⁴A ra sa kaya, sa dina sa tucake voki na Turaga, ka sa rairai vei Saimoni. ³⁵A rau sa tukunia voki lia na veika sa ia e gaunisala, ka ni rau sa kilai koya voki lia ni sa dovia tiko na madrai. ³⁶Ia ni ra sa vosa tiko vakaoqo, sa tu sara ena kedra maliwa ko Jisu, ka kaya vei ira, dou vakacegu lia. ³⁷A ra sa kidroa ka rere sara, a ra sa nanumia ni ra sa raicia e dua na yalo. ³⁸A sa kaya vei ira ko koya, dou sa kidroa ena vuku ni cava? Ka sa tubu na vakanananu ena lomamunu ena vuku ni cava? ³⁹Tarai au, ka raicia na ligaqu kei na yavaqu ni sai au dina lia, ka raicia, ni sa yali ni vakalewena se vakasuina na yalo me vaka dou sa raicia vei au. ⁴⁰Ia ni sa vosa oti ko koya sa vakaraitakia vei ira na ligana kei na yavana. ⁴¹Era se yali tiko lia ni vakabautia ena levu ni reki kei na marau, sa kaya vei ira, "sa tu e dua na kakana vei kemunu, se yali?" ⁴²A ra sa solia vua e dua na tiki ni ika tavu. ⁴³A sa tauria ko koya, ka kana e matadra. ⁴⁴A sa kaya vei ira ko koya, ogo na vosa kau a dau kaya vei kemunu ena gauna au a dau tiko kinia kei kemunu, ni veika kece lia e volai enai Vunau i Mosese kei na nodrai vola na parofita kei na Same me na vakavotukana. ⁴⁵Sa qai vakararamatakia ko koya na nodra vakasama me ra kila nai Vola Tabu. ⁴⁶A sa kaya vei ira, "Io, ni sa volai ena dua na gauna makawa, ni na vakasaurarawataki na Mesaia, ka mate, ka qai tucake voki enai katolu ni siga". ⁴⁷Me vunautaki vokilia na veivutuni, kei na vakabokoci ni valavala ca, ena vuku ni yacana vei ira na lewe ni veivanua kece lia me tekivu mai Jerusalem. ⁴⁸Ia koi kemunu nai vakadinadina ni veika kece ke. ⁴⁹Ka raicia au sa tala yani na ka sa yalatakia tu ko Tamaqu vei kemunu. Ka mo dou tiko lia ena koro me yacovia ni sa vakaisulutaki kemunu ena kaukauwa mai cake. ⁵⁰A sa yadi ira yani i Pecani, ka lavetia cake na ligana ka vosa vakalougatataki ira. ⁵¹A sa daini ira koya ka sa

yadi cake ki lomalagi ena gauna sa vosa vakalougatataki ira jiko kinia.⁵² A ra sa qaravi koya ka lesu voki ki Jeruisalemi ena reki. ⁵³E ra jiko lia ena vale ni lotu ka vakacaucautakia na Kalou.

John

Chapter 1

¹Enai vatekivu sa bula ko koya na Vosa, rau sa tiko voki lia kei na Kalou ko koya na Vosa, a sa Kalou voki lia o koya na Vosa. ²Enai vatekivu e sa tiko voki lia o koya koya kei na Kalou. ³Sa caka na ka kece lia ko koya; a sa yali ni dua na ka sa caka, me yali ni caka ko koya. ⁴Sa tu voki lia vi koya na bula; ia na rarama ni tamata na bula. ⁵A sa cilavia na butobuto na rarama; ia na butobuto sa yali ni raicia. ⁶Sa dua na tamata sa yadia mai vua na Kalou, a yacana ko Joni. ⁷O koya koya sa qai mai me dautukutuku; me tukunia na Rarama, me ra vabautia na tamata kece lia e na vukuna. ⁸Sa yali ni Rarama koya ko koya, ia sa nonai tavi lia me tukunia lia na Rarama. ⁹Sai koya lia koya na Rarama dina, sa qai mai ki vuravura ka sa varaitaki vi ira na tamata kece lia. ¹⁰Sa tiko e vuravura ko koya, a sai koya ka caka kinia na vuravura, ia ka yali ni kilai koya na kai vuravura. ¹¹Sa qai voki lia mai vi ira na kai nona, ka yali ni vabauti koya ko ira na kai nona. ¹²Ia ko ira voki lia sa vabauti koya, sa solia voki lia vi ira ko koya me ra yaco me ra luve ni Kalou, vi ira era vabautia na yacana: ¹³era sa vasucumia, e yali ena vukudra na qase, se na sucu vayago se na vitalia ni tamata, mai vua lia na Kalou. ¹⁴A sa yaco voki lia me tamata o koya na vosa, ka tiko voki lia ki ita, (ia kitou sa raicia voki lia na nona i ukuuku, sa va voki lia nai ukuuku ni Le dua loa lia sa vatuburia mai vi Tamana) Sa sinai voki lia ena loloma ki na dina. ¹⁵Sa tukunia ko Joni ka kacivakia, ka cavutia, Sai koya koya ka'u a vosatakia, O koya sa muri au sa uasivi cake vi ki rau: ni sa liu vi kirau ko koya. ¹⁶Ia eda sa rawatia kece lia, mai na ka sa sinai tu vua, a loloma sa vaikuritakia. ¹⁷Ia ko Mosese sa solia kinia na vanua; ko Jisu Karisito sa yaco kinia na loloma kei na dina. ¹⁸E yali ni dua na tamata e raicia na Kalou ena dua na gauna; na Luvena lia e dua loa lia, sa vatuburia o koya sa tiko e lomasere i Tamana, sa tukuni koya. ¹⁹Ia sai koya koya nai tukutuku i Joni ni sa vayadia eso na bete ka so na luvei Livai ko ira na kai Jutia mai Jerusalemi me ra tarogi koya, "Ko cei beka o iko?" ²⁰A sa cavutia ko koya, ka yali ni cakitakia; ka yadia lia, "Au sa yali ni Karisito koi au." ²¹A ra sa tarogi koya, "Ko cei voki? ko Ilaija beka?" A sa cavutia o koya, "E yali ko iko beka na parofita koya?" A sa cavutia o koya, "E yali." ²²Era sa tarogia vua, "Ko cei beka o iko, me kitou tukunia vi ira sa talai kitou?" "Ko sa tukuni iko me ko cei?" ²³Sa cavutia o koya, "Koi au na domo ni dua sa kacikaci e loma ni vi co, Vadodonutakia na sala i Jiova me vaka sa tukunia ko Aisea na parofita." ²⁴Ia ko ira sa vayadi, ena sa vayadi mai vi ira na Farisi. ²⁵A ra sa tarogia vua, ka tukunia vua, ko sa qai vipapitaisotakia ena vuku ni cava, ni ko sa yali ni Karisito, se ko Ilaija, se parofita koya? ²⁶Sa saumia vi ira ko Joni, ka tukunia, Au sa vipapitaisotaki ena wai: ia ka sa tu ena ikodou maliwa e dua loa sa yali ni kila; ²⁷sai koya koya sa muri au ka sa uasivi cake vi au, ia na wa ni nonai vava mada lia au yali rawa ni serekia. ²⁸Sa caka na veika koya mai Pecani ena tai kadua ki Joritani, a tikiuia sa vipapitaisotaki kinia ko Joni. ²⁹Ena savulaci sa raici Jisu ko Joni ni sa qai tiko mai vua, a sa tukunia, "Raicia na Lami ni Kalou, ko koya sa yadia tani na nodrai valavala ca na kai vuravura." ³⁰Sai koya koya ka'u a tukunia, 'Sa muri au e dua na tamata, sa uasivi cake vi au; ni sa liu vi kirau.' ³¹Ia ka'u a sa yali ni kila koya; ia me ra kilai koya voki lia na Isireli, o koya koya kau sa qai mai kinia ka vivakapapitaisotaki ena wai. ³²A sa cavutia ko Joni ka tukunia, "Au a raicia na Yalo Tabu ni sa qai sobu mai lomalagi me vaka sara lia na ruve toka vua: ³³ia kau sa yali ni kilai koya e liu: ia ko koya sa talai au mai meu vipapitaisotaki ena wai, sa tukunia vei au, 'O koya ko na raicia ni sa qai sobu ki na na Yalo Tabu, a sa mai toka vua, sai koya koya sa mai vipapitaisotaki ena Yalo Tabu.' ³⁴Ia kau a raicia, ka tukunia, ni sai koya koya na Luve ni Kalou." ³⁵Ena savulaci sa tu voki ko Joni, ka lewe rua nona tisaipeli; ³⁶a sa varaici Jisu ni sa qai a sa tukunia, "Raicia na Lami ni Kalou." ³⁷A sa rogocia na nona vosa koi rau na tisaipeli, ka rau sa muri Jisu. ³⁸Sa qai vuki ko Jisu ka raici rau voki lia ni rau muri tu mai ka tukunia vi ira, "A cava drau sa vaqara?" E rau sa qai tukunia vua, "Rapai (a kenai balebale, vavuvuli) ko sa tiko mai vi?" ³⁹Sa tukunia vi rau ko koya, "Qai mai ka raicia" E rau sa qai ka raicia na yasana sa tiko kinia ko koya, ka ratou sa tiko vata kaya ena siga koya; a sa voleka nai katini ni aua. ⁴⁰Sa dua vi rau sa rogoci Joni, ka muri Koya, ki Adriu na taci Saimoni Pita. ⁴¹Sa kunea eliu na tuakana ko Saimoni ka tukunia vua, Kitou sa raicia na Mesaia; (a kenai balebale, na Karisito). ⁴²A sa yadi koya vi Jisu. Ia sa varaici koya ko Jisu, ka tukunia, "O iko ko Saimoni na luvei Jona: ko na vatokai ko Kifa (a kenai balebale ko Pita.)" ⁴³Ena savulaci sa via qai ki Kalili ko Jisu, a sa raici Filipi ka tukunia vua, "Muri Au." ⁴⁴A kai Pecisaita ko Filipi, a nodrau koro ko Adriu ki Pita. ⁴⁵Sa kunei Nacanieli ko Filipi, ka tukunia vua "Kitou sa raici koya sa volavola kinia ko Mosese ena vanua, kei ira voki lia na parofita, ko Jisu na kai Nasareci, a luvei Josefa." ⁴⁶A sa tukunia vua ko Nacanieli, "E tubu rawa beka mai Nasareci e dua na ka vinaka? Sa tukunia vua ko Filipi, "Qai mai mo raicia" ⁴⁷Sa raici Nacanieli ko Jisu ni sa qai

tiko mai vua, a sa tukunia ni sa tukuni koya, "Raicia e dua na luvei i Isireli dina, sa yali vi koya na dauvivakaisini!" Sa tukunia vua ko Nacanieli, "O ni sa kilai au mai vi?" ⁴⁸Sa tukunia ko Jisu, ka tukunia vua, "Ni sa bera ni kacivi iko ko Filipi, ni ko a tiko a ruku ni lolo au a raici iko." ⁴⁹Sa tukunia ko Nacanieli, ka tukunia vua, "Vavuvuli, ko ikonu na Luve ni Kalou, ko ikonu na nodra tui na Isireli." ⁵⁰Sa vosa ko Jisu ka tukunia vua, "Ni'u sa tukunia vi iko, Au sa raici iko e ruku ni lolo, ko sa vabautia ne? ko na raicia na veika uasivi koya." ⁵¹A sa tukunia ko koya, "E dina, e dina au sa tukunia vi ikodou, Ena gauna mai muri dou na raicia na lomalagi ni sa tawase, ki ira na agilose ni Kalou ni ra sa qai cake ka qai sobu vua na Luve ni tamata."

Chapter 2

¹Sa bogi tolu sa qai caka e dua na vawati mai Kena e Kalili; a sa tiko kinia na tinai Jisu: ²a sa sureti ko Jisu, kei iratou voki lia na tisaipeli, ki na soqo ni vawati. ³Ia ni sa oti na waini, sa tukunia vi Jisu na tinana, "Sa yali vi ira na waini" ⁴Sa tukunia vua ko Jisu, "Yalewa a cava vi iko kei au, sa yali ni yaco mai na noqu gauna." ⁵Sa tukunia vi ira na tamata ko tinana, "A ka kece lia sa tukunia vi ikodou ko koya, dou caka." ⁶Ia sa tu mai kinia e ono na saqa vatu ni wai, sa dau vasavasavataki ira kinia na kai Jutia sa tauyarua se tauyatolu nai vakarau. ⁷Sa tukunia vi ira ko Jisu, "Vasinaitia na saqa ni wai e na wai." A ra sa vasinaitia me vuabale sara. ⁸A sa tukunia vi ira ko koya, "Dou qai talocia, ka yadia vua sa lewa na magiti," A ra sa yadia. ⁹Ia ni sa tovolea na wai sa vuki me wai ko koya sa lewa na magiti, a sa yali ni kila se sa mai vei: (ia ko ira na tamata sa takivia na wai era sa kila,) ko koya sa lewa na magiti sa kacivia na wati ni yalewa, ¹⁰ka tukunia vua, "A tamata yadua sa dautaucia e lia na waini vinaka: ia ni ra sa somia vakalevu na tamata, sa qai muri na waini sa vinaka valailai lia! ia ko iko, ko sa maninitakia na waini vinaka ka yacovia na tikini siga koya." ¹¹Ai vatekivu koya ni cakacaka mana sa caka o Jisu mai Kena e Kalili, a sa varaitakia kinia na nonai ukuuku: a sa vabauti koya ko iratou na nona tisaipeli. ¹²Ni sa oti koya eratou sa qai sobu ki Kapenaumi, ko koya, kei na tinana kei iratou voki lia na tacina, kei iratou voki lia na nona tisaipeli; a ratou sa yali ni bogi levu kinia. ¹³A sa voleka na nodra kana vata ni qai sivia na kai Jutia; a sa qai cake ki Jerusalemi ko Jisu; ¹⁴a sa raici ira ena valenisoro era sa volitakia eso na bulumakau kei na sipi, kei na ruve, kei ira voki lia sa visau i lavo era sa tiko voki lia. ¹⁵Ia ni sa caka oti e dua na kuita wa qaliqali, sa vasavi ira kece lia mai na valenisoro, vata kei na sipi, vata kei na pulumakau; a sa sovarakia yani na nodrai lavo era sa visau i lavo, a sa mani vukicia na nodra tepeli; ¹⁶a sa tukunia vi ira sa volitaki ruve, "Yadia tani na veika koya; kakua ni caka na vale nei Tamaqu me vale ni vivoli." ¹⁷A sa nanumia ko iratou na nona tisaipeli ni sa volai, "Sa kani au na loloma katakata ki nomu vale. ¹⁸Sa qai cavutia ko ira na kai Jutia, ka tukunia vua, "A cava nai vatakilakila ko sa vatakira vi kitou, ni ko sa caka na veika koya?" ¹⁹Sa cavutia ko Jisu ka tukunia vi ira, "Dou talarakia na vale koya, kau na qai tara vaoti ena bogi e tolu." ²⁰Era sa qai tukunia na kai Jutia, A vale ni soro koya sa vasagavulu ka mani ono na yabaki ni sa tara tiko: ia ko na tara vaoti li ena bogi e tolu?" ²¹Ia na vale sa vosatakia ko koya, na yagona. ²²Ni sa qai tu cake voki mai na mate ko koya, sa nanumia ko ira na nona tisaipeli, ni sa tukunia vi ira ko koya na ka koya; a ra sa vadinadinatakia nai Vola Tabu, kei na vosa sa tukunia ko Jisu. ²³Ia ni sa tiko ko koya mai Jerusalemi, ni sa caka tiko na kana vata ni qai-sivia, sa lewe levu era sa vadinatia na yacana, ni ra sa raicia na veika-mana sa caka ko koya. ²⁴A sa yali ni vararavi vi ira ko Jisu, ni sa kilai ira kece lia, ²⁵a sa yali ni yaga vua me dua me vatakilai ira na tamata: ni sa kila ko koya na ka sa tu voki lia e loma ni tamata.

Chapter 3

¹Sa dua na tamata vi ira na Farisi ka yacana ko Nikotimo, e dua na nodra turaga na kai Jutia: ²sa qai mai ko koya koya vi Jisu ena bogi, ka tukunia vua, "Vavuvuli, kitou sa kila ni ikonu sa qai mai vua na Kalou mei vavuvuli ni sa yali e dua na tamata e caka rawa na veika mana koya ko ni sa caka, kevaka e rau sa yali ni tiko kaya na Kalou."³Sa tukunia ko Jisu, ka cavutia vua, E dina, E dina, au sa tukunia vi iko, Kevaka sa yali ni sucu voki na tamata, ena yali ni raicia rawa na matanitu ni Kalou. ⁴Sa tukunia vua ko Nikotimo, "sa sucu rawa vaevei na tamata ni sa qai mai ko koya, sa curu rawa varua ki na kete i tinana, me sucu mai?"⁵Sa tukunia ko Jisu, E dina, e dina, au sa tukunia vi iko, Kevaka sa yali ni sucu e dua ena wai kei na Yalo Tabu, ena yali ni curu rawa ki na matanitu ni Kalou. ⁶Sa vayago ko koya sa sucu ena yago; ia sa vayalo ko koya sa sucu ena yalo.⁷Kakua ni kurabui ni'u sa tukunia vi iko, "e dodonu mo dou sucu voki." ⁸Sa liwa na cagi ki na yasana sa digitakia, ia ko sa rogocia na kena rorogo, ka yali ni kila na yasana sa qai mai kinia; se na yasana sa qai yani kinia: sa va voki lia kinia ko koya yadua sa sucu ena Yalo Tabu.⁹Sa saumia ko Nikotimo ka tukunia vua, "Sa rawa vaevei na veika koya?" ¹⁰Sa cavutia ko Jisu, ka tukunia vua, "O iko na nodrai vavuvuli na Isireli ka yali ni kila na veika koya, ne?" ¹¹E dina, e dina, au sa tukunia vi iko, kitou sa vosatakia na ka kitou sa kila, ka tukunia na ka kitou sa kila, ka tukunia na ka kitou a raicia, ia dou sa yali ni vabautia na nitoui tukutuku. ¹²Kevaka ka'u sa tukunia vi ikodou na veika vavuravura, ikodou sa yali ni vabautia, dou na vabautia vaevei, kevaka kau sa tukunia vei ikodou na veika valomalagi?" ¹³A sa yali ni dua na tamata sa qai cake ki lomalagi, a Luve-ni-tamata, ko koya sa tiko mai lomalagi.¹⁴Ia me vaka sa lavetia cake na gata ko Mosese mai na vikau, e dodonu me laveti cake voki lia na luve ni tamata: ¹⁵me kakua kinia ni rusa ko ira yadua sa vabauti koya me ra rawatia lia na bula yali ni mudu. ¹⁶Ni sa lomani ira na kai vuravura va koya na Kalou, me solia kinia na Luvena e dua loa lia sa vatuburia, me kakua ni rusa ko ira yadua era sa vabautia, me ra rawatia lia na bula yali ni mudu. ¹⁷Ni sa yali ni tala mai na Luvena ki vuravura na Kalou me cudruvi ira na kai vuravura; me bula lia ko ira na kai vuravura ena vukuna. ¹⁸O koya sa vabautia sa yali ni na cudruvi: ia ko koya sa yali ni vabautia sa na qai cudruvi, ni sa yali ni vabautia na yaca ni Luve ni Kalou e lewe dua loa lia sa vatuburia o koya. ¹⁹Ia ko koya koya era sa cudruvi kinia, ni sa qai mai na rarama ki vuravura, a ra sa vinakatia na butobuto na tamata, ka catia na rarama, ni sa ca na nodrai valavala. ²⁰Ni sa catia na rarama o koya yadua sai valavala ca, a sa yali ni qai ma ki na rarama, de raici na nonai valavala. ²¹Ia ko koya na muria nai valavala dina sa qai mai ki na rarama, me varaitakia na nonai valavala ni sa vinaka vua na Kalou. ²²Ni sa oti na veika koya, sa qai ko Jisu ki ira voki lia na tisaipeli ki na vanua ko Jutia; a sa tiko mai kinia ki ira, ka vipapitaisotaki. ²³A sa vipapitaisotaki ko Joni voki lia mai Inoni sa voleka ki Selimi ni sa levu mai kinia na wai: a sa qai mai eso ka ra sa papitaisotaki. ²⁴Ni sa bera ni dai ki vale ni vivesu ko Joni. ²⁵Sa qai viletitakia ko ira na tisaipeli i Joni ki na dua na kai Jutia ena vuku ni vi vasavasavataki. ²⁶A ra sa qai mai vi Joni, ka tukunia vua, "Vavuvuli, ko koya drau sa tiko kaya ena tai kadua ni Joritani, ko koya ko a tukunia, raicia, sa vipapitaisotaki tiko ko koya, sa qai mai vua ko ira na tamata kece lia."²⁷Sa vosa ko Joni, ka tukunia, "E yali e dua na tamata sa rawatia e dua na ka, kevaka sa yali ni soli vua mai lomalagi. ²⁸Dou sa tukuni au niu sa tukunia, 'Au sa yali ni Karisito koi au, ia ka'u sa vayadi mai me'u liutaki koya."²⁹Sa nei koya na tagane sa qai vakawati ko koya na watina, ia na weka ni tagane, ko koya sa tu ka rogocia na nona vosa sa rekitakia valevu na domo ni tagane: sa qai vayacoria vakinia na noqu reki koya. ³⁰Sa dodonu me levu cake tiko ko koya, ia me'u lailai sobu tiko lia koi au. ³¹O koya sa qai mai cake, sa uasivi vi ira kece lia na tani: ko koya sa tubu lia e vuravura sa vavuravura, a sa vosatakia na ka vavuravura ko koya sa qai mai lomalagi sa uasivi vi ira kece lia na tani. ³²Ia na ka sa raicia ka rogocia ko koya sa tukunia koya; a sa yali e dua na tamata sa vabautia na nonai tukutuku. ³³O koya sa vabautia na nonai tukutuku sa vadinadinataki koya, ni sa dina na Kalou. ³⁴O koya sa tala mai na Kalou, sa vosatakia na vosa ni Kalou; ni sa solia vayauyau na Yalo Tabu na Kalou. ³⁵Sa lomania na Luvena ko Tamana, a sa solia na ka kece lia ki ligana. ³⁶O koya sa vabautia na Luvena sa rawatia na bula yali ni mudu: ko koya sa yali ni vabautia na Luvena, ena yali ni raicia na bula a sa tiko lia vei koya na cudru ni Kalou.

Chapter 4

¹Ni sa qai kila na Turaga era sa rogocia ko ira na Farisi ni ra lewe levu sa lotutakia ko Jisu ka papitaisotakia, ka lewe lailai lia ko Joni, (²ia ni sa yali ni vipapitasotaki ko Jisu, ko ira lia na nona tisaipeli,). ³a sa daini Jutia, ka qai voki ki Kalili.⁴A sa koto na nona sala e loma ni vanua ko Samaria. ⁵Sa qai yaco ki na dua na koro mai Samaria, a yacana ko Saika, e voleka lia ki na tiki ni vanua sa solia ko Jekope vi Josefa na luvena.⁶A sa tu mai kinia nai keli-wai ni Jekope. Ni sa oca ko Jisu ena nona qai, sa mai tiko sobu ena bati ni keli-wai: ka sa voleka na kenai ka ono ni aua. ⁷Sa qai mai e dua na yalewa ni Samaria me taki wai: sa tukunia vua ko Jisu, "Solia mai vi au me'u somi." ⁸Ni ra a qai yani na nona tisaipeli ki na koro me voli kakana.⁹Sa qai tukunia vua na yalewa ni Samaria, "Ni ko sa kai Jutia, ko sa kerea vacava vi au mo somi, ni'u sa yalewa ni Samaria? (ni ra sa yali ni viriti ko ira na kai Jutia, ki ira na kai Samaria.) Sa vosa ko Jisu ka tukunia vua, ¹⁰"Kevaka ko sa kila nai solisoli ni Kalou, ki koya voki lia sa tukunia vi iko, 'Solia mai vi au me'u somi;' ko sa qai kerea vua, ka na solia vi iko ko koya na wai ni bula,"¹¹Sa tukunia vi koya na yalewa, "Sa yali beka, na nomui takitaki, a sa titobu nai keli-wai: ko sa rawatia mai vi na wai bula koya?" ¹²ko sa uasivi cake beka vi Jekope, a tamai kimamu, ko koya ka solia vi kimamu nai keli-wai, ka somi kinia ko koya, ki iratou na luvena, kei na nona manumanu?"¹³Sa vosa ko Jisu, ka tukunia vua, "O koya yadua sa somia na wai koya ena via somi voki: ¹⁴ia ko koya sa somia na wai ka ka'u na solia vua, ena yali sara ni via somi, ka yali ni mudu: ia na wai ka'u na solia vua, ena tu e na lomana me mata-ni-wai sa tovore ki na bula yali ni mudu."¹⁵Sa tukunia vi koya na yalewa, "Solia, beka, mai vi au na wai koya, me'u kakua ni via somi, se qai mai ki na vanua gona me'u taki." ¹⁶Sa tukunia vua ko Jisu, "Laki kacivia na watimu, ka mo drau qai mai ki na vanua gona."¹⁷Sa vosa na yalewa, ka tukunia, Sa yali na watiqu:" Sa tukunia vua ko Jisu, "Ko sa tukunia dina, Sa yali na watimu: ¹⁸ni sa lewe lima na watimu eliu; ia ko koya drau sa tiko vata koya sa yali ni watimu: ko sa vosa dina ena ka ko ya."¹⁹Sa tukunia vi koya na yalewa, "Au sa qai kila, beka, sa dua na parofita koi ikonu. ²⁰Era sa dausoro na nimamu qase ena ulu-ni-vanua koya; ia dou sa tukunia sa tu mai Jerusalemi na tikinia e dodonu me da soro kinia."²¹Sa tukunia vua ko Jisu, "Yalewa, vadinatakia na noqu vosa: ena qai mai na gauna dou na yali ni lotu kinia vi Tamada, ena ulu-ni-vanua koya, se mai Jerusalemi. ²²Dou sa lotu vi koya dou sa yali ni kila: kimamu sa kilai koya kimamu sa lotu vua: ni sa tubu mai vi ira na kai Jutia nai Vabula."²³Ia ena qai mai na gauna, a sa qai yaco mai, era na lotu vayalo ka vaidina vi Tamada ko ira sa lotu dina; ni sa qara ko Tamada me va koya ko ira sa lotu vua. ²⁴A Yalo na Kalou: ia ko ira sa lotu vua, e dodonu me ra lotu vayalo ka vaidina."²⁵Sa tukunia vi koya na yalewa, "Au sa kila ni na qai mai na Mesaia; (Ko koya sa vatokai na Karisito): ni sa tadu mai ko koya, ena tukunia vi ita na ka kece lia." ²⁶Sa tukunia vua ko Jisu, "Sai au lia sa qai vosa tiko vi iko."²⁷A sa qai qai mai ko ira na nona tisaipeli, a ra sa kurabuitakia ni rau sa vivosaki ki na yalewa: ia ka yali e dua na tamata sa tarogia, "A cava ko sa vaqara?" se, "Drau vivosaki kaya ena vuku ni cava?"²⁸Sa qai dainia na nonai takitaki na yalewa, ka qai yani ki na koro, ka tukunia vi ira na tamata, ²⁹"Dou qai mai ka qai ki raicia na tamata koya, ko koya sa tukunia mai vi au na ka kece lia ka'u a caka: sai koya koya na Karisito, se yali?" ³⁰A ra sa qai qai tani yani ena koro, ka qai mai vua.³¹Ia ni sa bera mai, sa qai cikevi koya ko ira na tisaipeli, ka tukunia, "Vavuvuli, mo kana mada. ³²A sa tukunia vi ira ko koya, "Sa tu vi au na kakana me'u kania, dou sa yali ni kila." ³³Sa qai vitarogi ko ira na tisaipeli, "Sa dua li na tamata e kau kakana mai vi koya"³⁴Sa tukunia vi ira ko Jisu, "A gau kakana me'u caka na loma i koya sa talai au mai; ka me'u vaotia lia na nona cakacaka. ³⁵Dou sa yali ni tukunia, sa vo e va na vula, me qai cava mai na yabaki?" raicia, au sa tukunia vi ikodou, Dou ta cake, ka raicia na viwere, sa voleka ni matua na yabaki. ³⁶Ia ko koya sa tamusukia sa saumia, ka binia na vuana ki na bula yali ni mudu; me rekitakia vata ko koya sa kaburakia kei koya sa tamusukia. ³⁷A sa dina kinia na vosa koya, E dua sa kaburakia, ia sa tamusukia e dua tani. ³⁸Au a talai ikodou mo dou tamusukia na ka dou a yali ni cakacaka kinia: eso tani era a cakacaka, ia dou sa rawatia na vua ni nodra cakacaka. ³⁹A ra sa lewe levu na kai Samaria ena koro ko ya era sa vabauti koya ena vuku ni nona vosa na yalewa, ko koya sa vatakilatakia, "Sa tukunia mai vi au ko koya na ka kece lia ka'u a caka." ⁴⁰Ia ni ra sa qai mai vua ko ira na kai Samaria, era sa masuti koya me tiko lia ki ira; a sa tiko lia mai na vanua gona ka bogi rua. ⁴¹A ra sa lewe levu voki lia sa vabautia ena vuku ni nona vosa; ⁴²a ra sa tukunia vua na yalewa, "Koya kimamu sa yali ni vabautia ena vuku ni nomu vosa lia: ni kimamu sa rogocia koi kimamu, ka kila ni sai koya dina koya na nodrai Vabula na kai vuravura."⁴³Sa oti na bogi rua sa qai dainia mai na vanua ko ya, ka yaco ki Kalili. ⁴⁴A sa vatakilatakia ko Jisu, ni sa yali e dua na parofita sa dokai e nona vanua. ⁴⁵Ni sa qai tadu mai ki Kalili ko koya, sa vacegui koya ko ira na kai Kalili, ena vuku ni ra a raicia na ka kece lia sa caka ko koya mai Jerusalemi ena solevu, ni ra a qai voki lia ko ira ki na solevu. ⁴⁶A sa qai voki mai ko Jisu ki Kena e Kalili, a koro sa vukicia kinia na wai me waini. Ka sa dua na turaga sa tauvimate na luvena mai Kapenaumi. ⁴⁷Ni sa rogocia ko koya sa qai mai Jutia ko Jisu ki Kalili, sa qai kinia, ka masutia me qai sobu ka vabula na luvena: ni sa varau ciba. ⁴⁸Sa qai tukunia vua ko Jisu, "Kevaka dou yali ni raicia eso na ka-mana ki na ka vivakurabuitaki, dou na yali ni vabautia." ⁴⁹Sa tukunia vi koya

na turaga, "Qai sobu, saka, mai, de mate mada na luvequ." ⁵⁰Sa tukunia vua ko Jisu, "Qai yani; sa bula na luvemu." A sa vadinatia na tamata na vosa sa tukunia vua ko Jisu, a sa qai yani ko koya. ⁵¹Ia ni sa qai sobu tiko, eratou sa mai tavaki koya na nona tamata, a ratou sa tukunia vua, "Sa bula na luvemu." ⁵²Sa qai tarogia vi iratou ko koya na aua sa vatekivu kinia ko koya me bula cake. A ratou sa tukunia vua, "Sa takali vi koya na katakata ena noa e nai kavitu ni aua." ⁵³A sa kila kinia na tamani ni sai koya koya na aua ka tukunia kinia vua ko Jisu, "Sa bula na luvemu;" a sa vabautia ko koya, kei ira kece lia na nona lewe-ni-vale. ⁵⁴Koya voki nai karua ni ka-mana sa caka ko Jisu, ni sa qai mai Jutia kei Kalili.

Chapter 5

¹Sa oti na veika koya sa dua na nodra so levu na kai Jutia; a sa qai cake ki Jerusalemi ko Jisu. ²Ia sa tu mai Jerusalemi e dua nai silisili e voleka ki na matamata-ni-koro ni sipi, a yacana ena vosa va-Iperiu ko Peceseita, a sa lima na kena vale. ³Sa lewe levu era tauvi-mate sa davo kinia, ko ira na mataboko, na lokiloki, na wamalai, era sa wawa me vayavalati mada na wai. ⁴Ni sa qai sobu mai e dua na agilose ena gauna eso ki nai silisili, ka vayavalatia na wai: ia ko koya sa sobu kinia e liu ni sa vayavalati na wai, sa bula mai na mate kece lia sa tauvi koya. ⁵A sa tiko kinia e dua na tamata, sa tauvi mate tu ka yabaki tolusagavulu ka mani walu. ⁶Ni sa raicia ko Jisu ni sa davo koto, ka kila sa dede, sa tukunia vua, "Ko sa via bula, se yali?" ⁷Sa tukunia vua ko koya sa tauvi mate, "Sa yali, beka, e dua na noqu tamata me yadi au ki nai silisili ni sa vayavalati na wai; ia ni'u sa qai tiko kinia, sa liu sobu vi au e dua tani." ⁸Sa tukunia vua ko Jisu, "Tu cake, tauria cake na nomui mocemoce, ka qai." ⁹A sa vasauri lia na nona bula vinaka na na tamata ko ya, ka tauria cake na nonai mocemoce, ka qai: ia na siga ko ya na siga ni vacecegu. ¹⁰O koya koya era sa tukunia kinia na kai Jutia vi koya sa vabulai, "A sa siga ni vacecegu koya: sa yali ni tara vi iko mo colatia nai mocemoce," ¹¹Sa tukunia vi ira ko koya, "O koya sa vabulai au, sa tukunia vi au ko koya, "Tauria cake na nomui mocemoce, ka qai." ¹²A ra sa qai tarogia vua, "Ko cei na tamata sa tukunia vi iko, "Tauria cake na nomui mocemoce, ka qai?" ¹³Ia ko koya sa vabulai, sa yali ni kila se ko cei ko koya; ni sa yali ni kila se ko cei ko koya ni sa qai lo yani ko Jisu, ka ni ra sa lewe levu ena tikinia ko ya. ¹⁴Sa oti na veika koya sa raici koya ko Jisu ena valenisoro, ka tukunia vua, "Raicia, ko sa qai bula vinaka; kakua ni valavala ca voki, de yaco vi iko e dua na ka e ca valevu cake. ¹⁵Ia ni sa lesu voki na tamata koya, a sa tukunia vi ira na kai Jutia ni sai Jisu ka vabulai koya. ¹⁶Ia ena vuku ni ka koya sa vacacani Jisu ko ira na kai Jutia, ni sa caka ko koya na veika koya ena siga ni vacecegu. ¹⁷A sa tukunia vi ira ko Jisu, "Sa cakacaka tiko lia ko Tamaqu, koi au voki lia, au sa cakacaka." ¹⁸Ena vuku ni ka koya era sa gadrevia valevu kinia na kai Jutia me ra vamatea, ni sa yali ni vacacana loa lia ko koya na siga ni vacecegu, ia ka sa tukunia voki lia sa Tamana dina na Kalou, a sa vatauvatani koya kinia ki na Kalou. ¹⁹Sa qai vosa ko Jisu, ka tukunia vi ira, E dina, e dina, au sa tukunia vi ikodou, E yali ni rawatia vakai koya lia e dua na ka na Luvena, na ka lia sa raicia ni caka ko Tamana; ia na veika sa caka ko koya, sa caka va voki lia kinia na Luvena. ²⁰Ni sa lomania na Luvena ko Tamana, a sa vatakila vua na ka kece lia sa caka ko koya; ia ena varaitakia vua na cakacaka eso sa uasivi cake e na veika koya, mo dou kurabui kinia. ²¹Me vaka sa vaturi ira cake na mate ko Tamana, ka vabula, sa vakinia na Luvena o koya sa vabulai ira sa vinakatia. ²²Ni sa yali ni lewa e dua na tamata ko Tamana, ia sa lesia kinia na Luvena me ia na lewa kece lia; ²³me ra varokorokotakia na Luvena na tamata kece lia, me vaka era sa varokorokotakia na Tamana. O koya sa yali ni varokorokotakia na Luvena, sa yali ni varokorokotaki Tamana ka talai koya mai. ²⁴E dina, e dina, au sa tukunia vi ikodou, O koya sa rogocia na noqu vosa, ka vabauti koya sa talai au mai, sa rawatia na bula yali ni mudu, ena yali voki lia ni cudruvi; ka sa qai mai na mate ki na bula. ²⁵E dina, e dina, au tukunia vi ikodou, Sa qai mai na gauna, ia sa yaco ni kua, me ra rogocia na domo ni Luve ni Kalou ko ira na mate: ia ko ira sa rogocia era na bula. ²⁶Me vaka sa bula vakai koya lia ko Tamana; sa solia voki lia vua na Luvena me bula vakai koya lia; ²⁷a sa lesi koya voki lia me caka na lewa, ena vuku ni sa Luve ni tamata. ²⁸Dou kakua ni kurabui ena ka koya: ni sa qai mai na gauna era na rogocia kinia na domona ko ira kece lia enai bulubulu, ²⁹a ra na qai mai kinia; ko ira sai valavala vinaka, era na tu cake voki me ra bula; ia ko ira sai valavala ca, era na tu cake voki me ra cudruvi. ³⁰Au sa yali ni caka rawa e dua na ka vakai au lia: au sa lewa me vaka na ka ka'u sa rogocia: a sa dodonu na noqu lewa; ni'u sa yali ni muria na lomaqu, a loma i Tamaqu lia ko koya sa talai au mai. ³¹Kevaka sai au lia sa tukuni au, sa yali ni dina na noqui tukutuku. ³²Sa dua tani sa tukuni au, ia ka'u sa kila sa dina nai tukutuku sa tukuni au kinia ko koya. ³³Dou a talaki vi Joni, a sa tukunia na ka dina ko koya. ³⁴Ia ka sa yali ni yaga vi au me ra tukuni au na tamata: ia ka'u sa tukunia lia na veika koya, mo dou bula kinia. ³⁵Ko koya koya na rarama lia sa caudre tu cila mai, ia dou a vinakatia vadede valailai lia mo dou reki ena kena rarama. ³⁶Ia nai tukutuku ka'u sa tukuni kinia sa levu, ka lailai nai tukutuku i Joni; a cakacaka sa solia mai vi au ko Tamaqu me'u vaotia, a cakacaka koya ka'u sa caka tiko, sa tukuni au, ni sa talai au mai ko Tamaqu. ³⁷Ia ko Tamaqu, ko koya sa talai au mai, sa dautukuni au. Dou a yali ni rogocia na domona ena dua na siga, se raicia na nonai tovo. ³⁸A sa yali ni tiko ena lomamudou na nona vosa; ni dou sa yali ni vabauti koya sa tala mai ko koya. ³⁹Dou sa vaqara enai Vola Tabu; ni dou sa nanumia dou sa rawatia kinia na bula yali ni mudu: ia nai vola koya sa tukuni au. ⁴⁰Ia dou sa yali ni qai mai vi au, mo dou rawatia kinia na bula. ⁴¹Sa yali ni yaga vi au me ra varokorokotaki au ko ira na tamata. ⁴²Ia ka'u sa kilai ikodou, ni sa yali ni tiko ena lomamudou na loloma vua na Kalou. ⁴³Au sa qai mai ena yaca i Tamaqu, ia dou a yali ni vakabauti au: kevaka sa qai mai e dua tani ena yacana loa lia, dou na vabauti koya. ⁴⁴Dou sa vabautia rawa vaevei, ni dou sa vivarokorokotaki tiko vakai ikodou ka yali ni gadrevia na varokoroko sa qai mai vua na Kalou dua loa lia? ⁴⁵Dou kakua ni nanumia ni'u na beitaki ikodou vi Tamaqu; sa dua sa beitaki ikodou tiko, ko Mosese, ko koya dou sa vararavi kinia. ⁴⁶Kevaka dou a vabauti Mosese,

dou na vabauti au; ni sa volai au ko koya. ⁴⁷Ia kevaka dou sa yali ni vadinatia na nonai vola, dou na vadinatia vaevei na noqu vosa?

Chapter 6

¹Sa oti na veika koya, sa qai qai ko Jisu ki tai kadua ni wasawasa mai Kalili, mai Taiperia. ²A sa lewe levu sara era sa muri koya, ni ra raicia na veika-mana sa caka ko koya vi ira sa tauvimate. ³A sa cabetia na ulu-ni-vanua ko Jisu, a sa tiko sobu mai kinia kei ira na nona tisaipeli. ⁴A sa voleka na kana vata ni qai-sivia era sa solevu kinia na kai Jutia. ⁵Ni sa qai ta cake ko Jisu, ka raicia ni ra sa lewe levu sara sa qai mai vua, sa tukunia vi Filipi, "Eda na volia mai vi na madrai, me ra kana kinia ko ira koya?" ⁶Sa tukunia na ka koya me vatovolei koya: ni sa kila ko koya na ka sa nakitia me caka. ⁷Sa tukunia vua ko Filipi, "Ena yali ni rautia na madrai sa voli ena pene e rua na drau, me ra tauyadua valailai lia. ⁸E dua vi ira na nona tisaipeli, ko Adriu, a taci i Saimoni Pita, sa tukunia vi koya, ⁹"Sa tiko koya e dua na gonetagane sa tu vua e lima nai buli madrai parile, ka rua na ika: ia ka yaga vacava koya vi ira na lewe levu vakoya?" ¹⁰A sa tukunia ko Jisu, "Vosa vi ira na tamata me ra tiko sobu." Ia sa levu na co ena yasana ko ya. A ra sa tiko sobu na tamata, era sa lewe lima beka na udolu. ¹¹A sa tauria na vibuli madrai ko Jisu, ka vavinavinakatakia, ka vota vi ira na tisaipeli, ia ko ira na tisaipeli, vi ira sa tiko sobu; ka va voki lia kinia na ika me rauti ira. ¹²Ia ni ra sa mamau, sa tukunia ko koya vi ira na nona tisaipeli, "Kumunia vata na tikina lalai sa vo, me kakua ni yali e dua na ka." ¹³Era sa qai tomikia vata, ka vasinaitia nai su e tinikarua ena tikinia lalai ni buli madrai parile e lima, sa vo vi ira sa kana. ¹⁴Ia ko ira na tamata, ni ra sa raicia na cakacaka-mana sa caka ko Jisu, era sa tukunia, "Sai koya dina koya na parofita ko ya e dodonu me qai mai ki vuravura." ¹⁵Ia ni sa kila ko Jisu era sa nakitia me qai mai ka tauri koya vakaukauwa me ra bulia me tui, sa qai dua loa voki yani ki na ulu-ni-vanua. ¹⁶Ia ni sa raiyavi mai, sa qai sobu ko ira na nona tisaipeli ki matasawa, ¹⁷ka vodokia na waqa, ka sokotia na wasawasa ki Kapenaumi. A sa butobuto mai na vanua a sa yali ni yaco vi ira ko Jisu. ¹⁸A sa liwa na cagi kaukauwa ka voravora na wasawasa. ¹⁹Ia ni sa voce yani e tolu na maille vacaca, era sa raici Jisu ni sa qai voli e dela ni wai, ka torovia na waqa: a ra sa rerevakia. ²⁰A sa tukunia vi ira ko koya, "Koi au koya; kakua ni rere. ²¹Era sa qai vinakatia me vodo ki waqa ko koya: a sa qai udu vasauri na waqa ki na vanua era sa qai kinia. ²²Ena savulaci, ko ira na lewe levu era sa tu ena tai kadua ni wai, ni ra sa raicia sa yali mai na vanua gona e dua tani na waqa, ko ya lia ka vodokia ko ira na nona tisaipeli, a sa yali ni vodo vata ki na waqa kei ira na nona tisaipeli era a soko yani vakai ira lia; (²³ia ka sa qai mai eso na waqa mai Taiperia, sa voleka ki na yasana era a kana madrai kinia, ni sa vavinavinakatakia oti na Turaga:)" ²⁴ni ra sa raicia na lewe levu sa yali ni tiko mai na vanua gona ko Jisu, se ko iratou na nona tisaipeli, era sa vodo voki lia ki waqa, ka qai yani ki Kapenaumi, me vaqarai Jisu. ²⁵Ia ni ra sa raici koya mai tai kadua, era sa tukunia vua, "Vavuvuli, ikonu qai mai ki na vanua gona ena gauna cava?" ²⁶Sa vosa vi ira ko Jisu, ka tukunia, "Edina, e dina, au sa tukunia vi ikodou, Dou sa yali ni vaqarai au ni dou sa raicia na veika-mana, ni dou a kania lia na vibuli madra, ka sa mamau kinia. ²⁷Dou kakua ni oca me ikodou na kania na kakana e yadia mai na rusa, ia dou kania lia kakana sa tu kinia bula yali ni mudu, o koya ena solia vi ikodou na Luve ni tamata; ni sai koya sa vadinadinatakia na Kalou na Tamana. ²⁸Era sa qai tukunia vua, "A cava me kimamu caka me rawa ni kimamu caka kinia na cakacaka sa vinaka vua na Kalou?" ²⁹A saumia ko Jisu ka tukunia vi ira, "Koya na cakacaka ni Kalou: mo dou vabauti koya sa tala mai ko koya." ³⁰A ra sa tukunia vua, "A cava nai vatakilakila ko sa caka, me kitou raicia ka vabauti ikonu? a cava ikonu na caka?" ³¹a noda qase era a kania na mana e na veikau; me vaka sa volai, "Sa solia vi ira ko koya na madrai mai lomalagi me ra kania." ³²Sa qai saumia voki ko Jisu ka tukunia, "E dina, e dina, e a yali ni solia ko Mosese vi ikodou na madrai mai lomalagi; ko Tamaqu lia sa solia vi ikodou na madrai mai lomalagi. ³³Ni sai koya koya na madrai sa mai vua na Kalou, ka sobu mai lomalagi, sa solia na bula vi ira na kai vuravura. ³⁴Era sa qai tukunia vua, "Ikonu na Turaga, solia mai vi kimamu na madrai koya ena vigauna." ³⁵A sa tukunia vi ira ko Jisu, "Koi au na madrai ni bula; ko koya sa qai mai vi au, ena yali ni viakana; ia ko koya sa vabauti au, ena yali ni via somi voki. ³⁶Ia ka'u a tukunia vi ikodou, "Dou a raici au, ka yali ni vabautia. ³⁷Ko ira kece lia sa solia mai vi au ko Tamaqu, era na qai mai vi au: ia ko koya ena qai mai vi au, au na yali sara ni dainia tani. ³⁸Niu sa yali ni qai sobu mai lomalagi me'u caka na lomaqu, me'u caka lia na loma i koya sa talai au mai. ³⁹Ia sai koya koya na lomai koya sa talai au mai, me'u kakua ni vayalia e dua vi ira sa solia mai vi au ko koya, ka me'u vaturia cake voki ena siga mai muri. ⁴⁰Ia sai koya koya na loma i Tamaqu, mera rawatia yadua na bula yali ni mudu ko ira sa raicia na Luvena, ka vabautia; ia ka'u na vaturi koya cake ena siga mai muri. ⁴¹Era a qai vosa kudrukudrutaki Jisu ko ira na kai Jutia, baletia ni a tukunia, "Koi au na na madrai sa qai sobu mai lomalagi." ⁴²A ra sa tukunia, "Sa yali li ni ko Jisu na luvei Josefa, ka da kila vinaka sara lia na tamana kei na tinana? Ia, e sa qai tukunia vacava mai ko koya, 'Au sa qai sobu mai lomalagi?'" ⁴³A sa saumia ko Jisu ka tukunia vi ira, "Dou kakua ni vosa kudrukudru. ⁴⁴E yali ni dua e rawatia me qai mai vi au vakavo ke sa vayarayarakia mai ko Tamaqu, o koya ka talai au mai: ia ka'u na vaturi koya cake ena siga mai muri. ⁴⁵Era a vola na parofita eso, 'Na Kalou ena vavulici ita yadua.' Koi ita yadua sa rogocia ka vuli mai vi Tamaqu ena qai mai vi au. ⁴⁶E se yali ni raicia na Tamaqu e dua na tamata, ko koya dua loa lia sa qai mai vua na Kalou, sa raici Tamaqu ko koya. ⁴⁷E dina, e dina,

au sa tukunia vi ikodou, O koya lia sa vabauti au sa rawatia na bula yali ni mudu.⁴⁸"Koi au na madrai ni bula.⁴⁹Ko ira na nomuni matua a ra a kania na mana mai na veikau, ka ra sa mate.⁵⁰Sai koya koya na madrai, sa qai sobu mai lomalagi, me ra kania na tamata, ka yali ni mate.⁵¹Koi au na madrai bula sa qai sobu mai lomalagi; kevaka sa dua e kania na madrai koya, ena bula ka yali ni mudu: ia na madrai ka'u na solia sa lewequ, o koya ka'u na solia me ra bula rawa kinia ko ira na kai vuravura.⁵²Era a qai vileti vakai ira na kai Jutia, ka tukunia, "E na solia rawa vacava na tamata koya na lewena me da kania?: Sa qai tukunia vi ira ko Jisu,⁵³"E dina, e dina kevaka sa yali ni kania na lewe ni Luve ni tamata ka somia na nona dra, sa yali vi ikodou na bula.⁵⁴O koya sa kania na lewequ ka somia na noqu dra ena rawatia na bula yali ni mudu, ka'u na vaturi koya cake ena siga mai muri.⁵⁵Ni lewequ e kakana dina ki na noqu dra sa wai dina ni somi.⁵⁶O koya e kania na lewequ ka somia na noqu dra sa tu vi au, koi au voki lia sa tu vi koya.⁵⁷Me vaka sa bula tiko ko Tamaqu sa talai au mai, au sa bula voki lia ena vuku i tamaqu; sa vaka voki lia kinia ko koya sa kani au, ena bula ena vukuqu.⁵⁸Sai koya koya na madrai sa qai sobu mai lomalagi: sa yali ni tautauvata kinia kei na mana sa kania ko ira na nomudou matua, a ra sa mate lia: ko koya sa kania na madrai koya, ena bula ka yali ni mudu."⁵⁹Sa vosatakia na veika koya ko koya ena valenilotu, ni sa vatauvuvuli tiko mai Kapenaumi⁶⁰Era sa lewe levu vi ira na nona tisaipeli ni ra rogocia era sa tukunia, "A vosa mama koya: ko cei sa vabautia rawa?"⁶¹Ko Jisu, baletia ni kila i lomana ni ra sa vosa kudrukudru voki lia na nona tisaipeli ena ka koya, sa tukunia vi ira, "Sa valeqai ikodou na ka koya, ne?"⁶²Ena vabeka evei kevaka dou na raicia na Luve ni tamata ni sa qai cake ki na tikinia ka a tiko kinia eliu.⁶³Na yalo sa solia na bula: na lewena sa yali ni yaga: a vosa ka'u vosatakia vi ikodou sa vayalo, ka sa vu-ni-bula.⁶⁴Ia ka so vi ikodou sa yali ni vabautia. Ni sa kilai ira mai na i vatekivu ko Jisu era sa ni vabautia, ki koya ena soli koya yani.⁶⁵A sa tukunia, "O koya koya ka'u a tukunia kinia vi ikodou, Sa yali e dua na tamata sa qai rawa mai vi au, kevaka a yali ni solia vua ko Tamaqu."⁶⁶A ka koya era sa suka tani kinia e lewe levu vi ira na nona tisaipeli, a ra sa yali voki ni qai vata kaya.⁶⁷Sa qai tukunia ko Jisu vi ira na lewe tinikarua, "Dou sa via qai voki lia ko ikodou?"⁶⁸Sa qai tukunia vua ko Saimoni Pita, "Ikonu na Turaga, kitou na qai vi cei? sa tu lia vi ikonu na vosa ni bula yali ni mudu:"⁶⁹ia kitou sa vabautia ka kila, ni sai ikonu na Karisito, na Luve ni Kalou bula."⁷⁰Sa tukunia vi ira ko Jisu, "Au a yali li ni digitaki ikodou na lewe tinikarua, ia ka sa dua vi ikodou sa nonai to na tevoro?"⁷¹Sa vosataki Jutasa, na luve i Saimoni Isikarioti, ni sai koya ka na bukiveretaki Jisu, a sa dua vi ira na lewe tinikarua ko koya.

Chapter 7

¹Ia ni sa oti na veika koya, sa wavoki voli e Kalili, ka ni ra yali ni via qai yani Jutia baletia ni ko ira kai Jutia era via vamatei ira. ²A sa voleka tiko mai na nodra solevu ni vale vacevaceva na kai Jutia. ³A ratou sa qai tukunia vua na tacina, "Dainia na vanua koya ka qai ki Jutia, me ra raicia voki lia na nomu tisaipeli na cakacaka ko sa caka. ⁴Ni sa yali e dua sa e dau caka vuni tu na ka kevaka e gadrevia tiko me kilai. Kevaka ko ni sa caka na veika koya, varaitaki ikonu kivei ira na kai vuravura. ⁵Ko iratou voki lia na tacina, eratou yali ni vabauti koya. ⁶Sa qai tukunia vi iratou ko Jisu, "E se yali ni yaco mai na noqu gauna: ia vi ikodou, sa tautauvata lia na gauna kece lia. ⁷O ira na kai vuravura era sa yali ni cati ikodou, ia, era cati au lia baletia niu tukunia tiko na cala ni nodra i valavala. ⁸Dou qai cake lia koi ikodou ki na solevu. Au na yali ni qai kinia baletia na noqu gauna e se bera ni yaco. ⁹Ia ni sa vosatakia oti na veika koya, sa tiko voli lia e Kalili. ¹⁰Ni ratou sa qai cake na tacina ki na solevu, sa qai qai voki lia ko koya, yali ena matana levu, ia e vavunivuni lia. ¹¹Ko ira na kai Jutia era a vasaqarai koya ena vanua ni solevu ka tukunia, "E vi ko koya?" ¹²Era a vivosaki lo ko ira na lewe levu baleti koya. Eso era tukunia, "A tamata vinaka ko koya" ka so voki era tukunia, E yali, e vacalai ira na tamata. ¹³Ia e yali lia ni dua e vosatakia vadoudou na ka e baleti ira, ni ra sa rerevaki ira na kai Jutia. ¹⁴Ia, ni sa vimama na gauna ni solevu, sa qai cake ko Jisu ki na vale ni soro, ka vatekivu me vavuvuli. ¹⁵Era a kurabuitakia na kai Jutia ka tukunia, "E kila vacava na tamata koya e levu na ka? ¹⁶A sa saumia ko Jisu ka tukunia, "Na noqui vavuvuli e yali ni noqu, ia e nona o koya sa talai au mai. ¹⁷Kevaka e dua na tamata sa via caka na loma i koya, ena kila se sa qai mai vua na Kalou nai vavuvuli, se'u vosa vei au lia. ¹⁸O koya sa vosa vakai koya lia, sa vinakatia me dokai; ia ko koya sa vinakatia me dokai ko koya sa talai koya mai, sa tamata dina o koya, a sa yali na cala vua. ¹⁹E a yali ni solia vi ikodou na vunau ko Mosese, a yali ni dua vi ikodou a muria na vunau? Dou sa via vamatei au e vuku ni cava?" ²⁰Era sa vosa na lewe levu, ka tukunia, "Sa curumi iko e dua na tevoru: ko cei sa via vamatei iko?" ²¹Sa vosa ko Jisu, ka tukunia vi ira, "E a dua loa lia na cakacaka ka'u a caka, ia dou sa matalautakia. ²²Ko Mosese a solia vi ikodou na vicili; (ia ka sa yali ni vu vi Mosese, sa vu lia vi ira na qase;) ia dou sa cilivia na tamata ena siga ni vacecegu. ²³Kevaka sa cilivi na tamata ena siga ni vacecegu, me kakua ni vacacani na vunau i Mosese; dou sa cudruvi au beka, ni'u sa vabula taucoko e dua na tamata ena siga ni vacecegu? ²⁴Kakua ni lewa me vaka nai rairai, ia mo dou lewa vadodonu lia. ²⁵Eso vi ira mai Jerusalemi era sa tukunia, "Sa yali li ni koya koya era sa via vamatea? ²⁶Raicia, sa vosa doudou, ka ra sa yali ni tukunia vua e dua na ka. Era sa kila sara lia na turaga ni sai koya koya dina na Karisito, se yali? ²⁷Ia eda sa kila na vanua sa qai mai kinia na tamata koya; ia na Karisito, ni sa qai mai, sa yali e dua sa kila se qai mai vi ko koya. ²⁸Sa qai kaci ko Jisu ni sa vatavuvuli tiko ena valenisoro, ka tukunia, "Dou sa kilai au, dou sa kila voki lia na vanua ka'u sa qai mai kinia, ia ka'u sa yali ni qai mai vakai au lia, ia sa dina ko koya sa talai au mai, ia dou sa yali ni kilai koya. ²⁹Ia ka'u sa kilai koya koi au: ni'u sa qai mai vi koya, a sa talai au mai ko koya. ³⁰Era sa qai via vesuki koya: ia sa yali e dua sa tarai koya, ni se bera ni yaco na nona gauna. ³¹Ia sa lewe levu vi ira na tamata era sa vabauti koya, ka tukunia, Ni sa qai mai na Karisito, ena caka li na cakacaka-mana e levu cake ena veika koya sa caka ko koya koya? ³²Ko ira na Farisi era sa rogocia ni ra vasolokakanatakia va koya baleti Jisu; ia ko ira na Farisi ki ira na bete levu era sa tala eso sa ovisa me ra vesuki koya. ³³Sa qai tukunia vi ira ko Jisu, "Au sa tiko valailai lia kei ikodou, au na qai qai vua ka talai au mai: ³⁴dou na vaqarai au, ia dou na yali ni raicia: ia na vanua ka'u sa tiko kinia: dou sa yali ni qai rawa kinia. ³⁵Sa ra qai vivosakitakia vaka ira na kai Jutia, "Ena qai beka kivei ko koya, me da yali kinia ni raici koya? ena qai beka vi ira na noda era sa viseyaki vi ira na kai Kirisi, ka vavulici ira na kai Kirisi? ³⁶A vosa cava beka koya sa tukunia ko koya, 'Dou na vaqarai au, ka yali ni raicia; ia na vanua ka'u sa qai kinia, dou na yali ni qai rawa kinia?' ³⁷Enai otioti ni siga, siga bibi ni Solevu, sa tu ko Jisu ka kaci, ka tukunia, "Kevaka e dua sa via somi, me qai mai vi au ka somi. ³⁸O koya sa vabauti au, me vaka sa tukunia nai Vola Tabu, ena dave mai na ketena na viuciwai ni wai bula. ³⁹A sa tukunia ko koya na ka koya baletia na Yalo Tabu, ena yaco vi ira era sa vabauti koya; ni sa bera ni soli na Yalo Tabu; ni sa bera ni varokorokotaki ko Jisu. ⁴⁰Era lewe levu vi ira na tamata ni ra sa rogocia na vosa koya, era sa tukunia, "Sa dina sai koya koya na Parofita. ⁴¹Era tukunia eso, "Sai koya koya na Karisito." Ia eso voki era tukunia, "Oi, ena qai mai Kalili na Karisito? ⁴²sa yali li ni tukunia nai Vola Tabu, ni sa na qai mai na Karisito mai na kawa i Tevita, mai Pecilieema, na koro sa tiko kina ko Tevita?" ⁴³Ea tubu na visei ena kedra maliwa lia na lewe levu baleti koya. ⁴⁴A ra sa via vesuki koya e so; ia sa yali e dua sa tarai koya. ⁴⁵Era sa qai qai mai na ovisa vi ira na bete levu kei ira na Farisi; a ra sa tukunia vi ira, "Dou sa yali ni yadi koya mai ena vuku ni cava? ⁴⁶Sa tukunia ko ira na ovisa, "E yali e dua na tamata sa vosa me vaka na tamata koya. ⁴⁷Era sa qai tukunia na Farisi vi ira, "Dou sa vacalai beka koi ikodou voki lia? ⁴⁸Sa vabauti koya li e dua vi ira na turaga se vi ira na Farisi, se yali? ⁴⁹Ia ko ira na tamata koya, era yali ni kila nai vunau, ena yaco vi ira na cudru ni Kalou. ⁵⁰Ko Nikotimo (e dua vi ira na Farisi ka a lako ki raici koya eliu) sa tukunia vi ira, ⁵¹"E virikotori beka ena nomuni lawa ni dodonu me da rogocia na tamata beitaki ni bera ni da vatulewatakia na nona cala?" ⁵²Era sa tukunia vua, "Ko

iko voki lia na kai Kalili, ne?" mo vaqara ka kila: ni sa yali e dua na parofita sa tubu mai Kalili.⁵³ A ra sa dui qai kece lia ki na nodra dui vi vale.

Chapter 8

¹A sa qai ko Jisu ki na ulu-ni-vanua ni violive. ²Ia ena savulaci caca sa qai voki mai ko koya ki na valenisoro, a ra sa qai mai vi koya ko ira kece lia na tamata; a sa tiko sobu ko koya, ka vavulici ira. ³Ia, ko ira na vu-ni-vola kei ira na Farisi era sa yadia mai vi koya e dua na yalewa sa tobo ni sa dautagane; a ra sa vaturi koya ena kedra maliwa, ⁴ka tukunia vua, "Vavuvuli, sa tobo na yalewa koya ni sa caka tiko na vibutakoci: ⁵a sa varotakia vi ita ko Mosese ena vunau, me ra vaviriki ena vatu ko ira sa va koya: ia ka cava ikonu sa tukunia baletia na yalewa koya? ⁶Era sa vosa va koya me veretaki koya kinia, me ra beitaki koya rawa. Ia sa cuvaki sobu lia ko Jisu ka volavola ena buturara ena nodrai qaqalo. ⁷Ia ni ra sa tarogi koya tiko lia, sa tu cake ko koya, ka tukunia vi ira, "O koya vi ikodou sa yali ni valavala ca, me viriki koya mada eliu ena vatu." ⁸Sa qai cuva sobu voki ko koya, ka volavola ena qele. ⁹Ia ni ra sa rogocia, era qai yadua ki tuba, liutakia ko koya ka matua dua loa lia: ka sa qai vo dua loa lia ko Jisu ki na yalewa e tu e matadra. ¹⁰Ia ni sa tu cake ko Jisu, ka tukunia vua, "Yalewa, sa evei ko ira koya? sa yali voki li ni dua e vo me lewai iko mo curuvi?" ¹¹A sa saumia ko koya, "Sa yali e dua, Turaga." A sa tukunia vua ko Jisu, "Au sa yali voki lia ni lewai iko mo cudruvi: mo qai, ka mo kakua ni valavala ca voki." ¹²Sa qai vosa voki vi ira ko Jisu, ka tukunia, "Oi au na rarama kei vuravura: ko koya sa muri au ena yali ni qai ena butobuto, ena tu lia vi koya na rarama ni bula." ¹³O ira na Farisi era sa qai tukunia vua, "O ni sa tukuni iko; sa yali ni dina na nomu tukutuku." ¹⁴Sa saumia ko Jisu ka tukunia vi ira, "Ia, kevaka ka'u sa tukuni au, sa dina na noqui tukutuku: ni'u sa kila na vanua ka'u sa qai mai kinia, ka qai yani kinia, ia dou sa yali ni kila se'u qai mai vi, se'u qai kivei. ¹⁵Dou sa lewa me vaka na ka sa rairai: au sa yali ni lewa e dua na tamata. ¹⁶Ia kevaka ka'u sa lewa, sa dina na noqu lewa, ni'u sa yali ni tiko dua loa lia, ia koi au kei Tamaqu, ko koya sa talai au mai. ¹⁷Sa volai voki lia ena nomudou vunau, ni sa dina nai tukutuku ni tamata e lewe rua. ¹⁸E dua koi au ka'u sa tukuni au, a sa tukuni au ko Tamaqu, ko koya sa talai au mai." ¹⁹Era sa qai tukunia vi ira, "Evei ko Tamamunu?" Sa tukunia ko Jisu, "Dou sa yali ni kilai au se Tamaqu: kevaka dou sa kilai au, dou sa kilai Tamaqu voki lia." ²⁰Sa cavutia na vosa koya ko Jisu ena vale ni yau, ni sa vatauvuvuli ena valenisoro: a sa yali ni dua sa vesuki ira: ni se yali ni yaco na nona gauna. ²¹Sa qai tukunia voki vi ira ko koya, "Au na qai yani, ka dou na vaqarai au, ka dou na mate ena nomudoui valavala ca: ia na vanua ka'u sa qai kinia, dou sa yali ni qai rawa kinia." ²²Era sa qai tukunia na kai Jutia, "Ena vamatei koya beka vaikoya? ni ra sa tukunia, 'Na vanua ka'u sa qai kinia, dou sa yali ni qai rawa kinia?' ²³A sa tukunia vi ira ko koya, "Dou sa qai mai ra; au sa qai mai cake: dou sa vavuravura; au sa yali ni vavuravura: ²⁴O koya koya ka'u a tukunia kinia vi ikodou, Dou na mate ena nomudoui valavala ca; kevaka dou sa yali ni vadinatia ni sai au, dou na mate ena nomudoui valavala ca." ²⁵Era sa qai tukunia vua, "Ko cei ko ikonu?" A sa tukunia vi ira ko Jisu, "Sai koya lia ka'u a tukunia vi ikodou mai nai vatekivu. ²⁶Sa levu na ka me'u vosatakia ka lewai ikodou kinia; ia sa dina ko koya sa talai au mai: ia ka'u sa tukunia vi ira na kai vuravura na veika ka'u a rogocia mai vi koya." ²⁷Era yali ni kila ni sa ra vosatakia tiko vi ira na veika baletia na Tamadra. ²⁸Sa qai tukunia vi ira ko Jisu, "Ni dou sa lavetia cake oti na Luve ni tamata, dou na qai kila ni sai au, ni'u sa yali voki lia ni caka e dua na ka vakai au; ia na ka lia sa vatauvulici au kinia ko Tamaqu, sai koya ka'u sa vosatakia. ²⁹Ia sa tiko vata ki au ko koya sa talai au mai: sa yali ni daini au ko Tamaqu me'u tiko dua loa lia: ni'u sa caka tiko lia na ka sa vinakatia ko koya." ³⁰Ni sa cavutia tiko na vosa koya ko Jisu, era sa lewe levu era sa vabautia. ³¹Sa qai tukunia ko Jisu vi ira na kai Jutia era sa vabauti koya, "Kevaka dou sa muria tiko lia na noqu vosa, dou sa qai noqu tisaipeli dina; ³²ia dou na kila na ka dina, ia na ka dina ena sereki ikodou." Era sa tukunia vua, ³³Oi kimamu na kawa i Eparaama, ka yali e dua kimamu a bobula kinia ena dua na gauna; ko sa tukunia vacava, 'Dou na sereki?' ³⁴Sa qai tukunia vi ira ko Jisu, "E dina, e dina, au sa tukunia vi ikodou, O koya yadua sai valavala ca sa bobula ki nai valavala ca. ³⁵A sa yali ni tiko vadua e vale na bobula; na luvena lia sa tiko vadua. ³⁶Ia kevaka ena sereki ikodou na Luvena dou na qai sereki dina kinia. ³⁷Au sa kila dou sa kawa i Eparaama: ia dou sa via vamatei au, ni sa yali ni tiko ena lomamudou na noqu vosa. ³⁸Au sa vosatakia na ka ka'u a raicia vi Tamaqu: ia dou sa caka na ka dou a rogocia mai vi koya na tamamudou." ³⁹Era sa vosa, ka tukunia vi ira, "A tama i kimamu ko Eparaama." Sa tukunia vi ira ko Jisu, "Kevaka dou sa luvei i Eparaama, dou na caka nai valavala nei Eparaama. ⁴⁰Ia, dou sa qai via vamatei au, a tamata sa tukunia vi ikodou na ka dina, o koya ka'u sa rogocia mai vua na Kalou; sa yali ni caka na ka va koya ko Eparaama. ⁴¹Dou sa caka na nona cakacaka na tamamudou. Era sa qai tukunia vi ira, "Kimamu sa yali ni sucu ena dauyalewa: e dua loa lia na tama i kimamu, na Kalou." ⁴²Sa qai tukunia vi ira ko Jisu, "Kevaka sa Tamamudou na Kalou, dou na lomani au: ni'u sa tubu mai vua na Kalou, ka qai mai kinia; au sa yali ni qai lowa lia mai vakai au, ia sai koya sa talai au mai. ⁴³A cava dou sa yali kinia ni kila na noqu vosa? ni dou sa yali ni vabautia rawa na noqu vosa. ⁴⁴A tamamudou na tevoru, ia dou sa via caka na gagadre ca ni tamamudou. Ko koya na dauvivamatei mai nai vatekivu, a sa yali ni vabautia na ka dina. Ni sa vosa lasu ko koya, sa vosatakia na ka sa tu vua; ni sa daulasulasu ko koya, ena vuku ni'u sa tukunia vi ikodou na ka dina. ⁴⁵Ia, koi au ena vuku niu sa tukunia vi ikodou na ka dina, dou sa yali ni

vadinati au. ⁴⁶Ko cei vi ikodou sa vadinadinatakia ni'u sa cala? Ia kevaka ka'u sa vosa dina, dou sa yali ni vadinatia ni'u sa cala? Ia kevaka ka'u sa vosatakia na dina, dou sa yali ni vadinatia ena vuku ni cava? ⁴⁷O koya sa nona na Kalou sa rogocia na vosa ni Kalou: koya dou sa yali ni nona na Kalou. ⁴⁸"Era sa qai vosa ko ira na kai Jutia, ka tukunia vua, "Sa yali ni kimamu tukunia dina, ni ko sa kai Samaria, ka sa curumi iko e dua na tevoro? ⁴⁹Sa tukunia ko Jisu, "Sa yali ni curumi au e dua na tevoro, ia ka'u sa varokorokotakia na Tamaqu, ia dou sa valialiai au lia" ⁵⁰Au sa yali ni ni vaqara me'u varokorokotaki: sa dua sa tiko sa vaqara ka vataulewatakia. ⁵¹E dina, e dina, au sa tukunia vi ikodou, kevaka e dua sa vabautia tiko lia na noqu vosa, ena yali sara ni mate. ⁵²Era sa qai tukunia vi ira ko ira na kai Jutia, "Kimamu sa qai kila sa curumi ikonu e dua na tevoro. Ko Eparaama kei ira voki lia na parofita era sa mate, ia, ko sa tukunia 'Kevaka e dua sa vabautia tiko lia na noqu vosa, ena yali sara ni mate. ⁵³Ko sa levu cake beka, ka lailai sobu ko Eparaama na tamada, ko koya sa mate? a ra sa mate voki lia ko ira na parofita: ko sa qisi iko vi cei?" ⁵⁴Sa tukunia ko Jisu, "Kevaka ka'u sa varokorokotaki au, sa ka lowa na noqu vivarokorokotaki: sai koya na Tamaqu sa varokorokotaki au: ko koya dou sa tukunia sa nomudou Kalou: ⁵⁵ia dou sa yali ni kilai koya, ia ka'u sa kilai koya koi au; ia kevaka ka'u sa tukunia, 'Au sa yali ni kila koya,' au na lasutakia lia me vataki ikodou; ia ka'u sa kilai koya lia ka vabautia tiko lia na npna vosa. ⁵⁶Sa gadrevia valevu sara ko Eparaama na tamamudou me raicia na noqu gauna: a sa raicia, ka reki. ⁵⁷Era sa qai tukunia vi ira ko ira na kai Jutia, "Sa yali ni limasagavulu na nomu yabaki, ia ko a raici Eparaama, oi? ⁵⁸Sa tukunia vi ira ko Jisu, E dina, e dina, au sa tukunia vi ikodou, Ni se bera ni sucu ko Eparaama, au sa bula. ⁵⁹Era sa qai tomikia eso na vatuu, me ra vaviriki ira kinia: ia sa vunitaki koya ko Jisu, ka sa curu yani mai na valenisoro.

Chapter 9

¹Ia ni sa qai yani ko Jisu, raicia e dua na tamata sa sucu mataboko. ²A sa tarogia ko ira na nona tisaipeli, ka tukunia, "Vavuvuli, ko cei sai valavala ca, a tamata koya, se tamana ki tinana, sa sucu mataboko kinia ko koya?"³Sa tukunia ko Jisu, "Sa yali ni valavala ca ko koya koya, se tamana se tinana, me vatakilai lia na cakacaka ni Kalou ena vukuna. ⁴Sa dodonu me da caka na cakacaka i koya sa talai au mai, ni sa siga toka: sa voleka mai na bogi, sa yali ni cakacaka rawa kinia e dua na tamata. ⁵Ni'u sa tiko e vuravura, au sa rarama ki vuravura."⁶Ni sa vosa va koya ko koya, sa kasuvia na qele, ka ulia vata na soso kei na kasu, a sa boroya kinia na mata ni tamata mataboko, ⁷a sa tukunia vua, "Qai ki tavoi enai silisili ko Sailoama" (a kenai balebale, Sa talaki.) A sa qai yani, ka tavoi, ka sa rai rawa na matana ka lesu voki mai ni sa rai na matana.⁸Era sa qai tukunia kinia na lewe ni koro, kei ira sa raici koya e lia ni sa daukerekere, "Sa yali ni koya koya sa dautiko ka daukerekere?" ⁹Sa tukunia eso, "Sai koya koya:" ka so tani, "E yaga, isa sa vataki koya" sa tukunia ko koya, "Sai au lia."¹⁰Era sa qai tukunia vua, "Sa rai rawa vaevei na matamu?" Sa tukunia ko koya, ¹¹"Na tamata sa vatokai ko Jisu sa ulia na soso, ka boroya na mataqu, ka tukunia vei au, "Qai ki Sailoama, ka tavoi: ia ka'u a laki tavoi, ka'u sa qai rawa. ¹²Era sa qai tukunia vua, "Evei ko koya?" Sa tukunia ko koya, Au sa yali ni kila. ¹³Era sa qai yadi koya ka mataboko eliu vi ira na Farisi. ¹⁴Ia sa siga ni vacecegu sa ulia kinia na soso ko Jisu, ka basukia na matana. ¹⁵Era sa qai tarogi koya voki na Farisi, se sa rai rawa vaevei. A sa tukunia vi ira ko koya, Sa boroya na mataqu ko koya ena soso, kau sa tavoi, kau sa qai rai rawa. ¹⁶Eso vi ira na Farisi era sa qai tukunia, "A tamata koya sa yali ni tamata ni Kalou, ni sa yali ni tamata ni Kalou, ni a yali ni vatabuya na siga ni vacecegu. Eso tani sa tukunia, E caka rawa vaevei na cakacaka-mana va koya e dua na tamatai valavala ca? A ra sa yali ni lomavata kinia. Era sa tukunia voki vua na tamata ka mataboko, ¹⁷"A cava ko sa tukunia ena vukuna, ni sa rai rawa na matamu?" A sa tukunia ko koya, "A parofita ko koya." ¹⁸Ia ko ira na kai Jutia era sa yali ni vadinatakia, ni sa mataboko eliu ko koya, a sa rai rawa, ka ra sa kacivi rau na nonai tubutubu. ¹⁹a ra sa tarogi rau, ka tukunia, "A luvemudrau koya, drau sa tukunia sa sucu mataboko, ne? sa qai rai rawa vaevei koya?" ²⁰E rau sa saumia na nonai tubutubu ka tukunia, "Kirau sa kila ni sa luve i kirau koya, ka sa sucu mataboko: ²¹ia kirau sa yali ni kila se sa rai rawa vaevei: se ko cei sa vavuna na nona rai, kirau sa yali kila. Dou tarogia lia ni sa tamata bula ko koya. E rawa ni vamacalatakia lia o koya na nona a vabulai. ²²Erau sa vosa vakoya na nonai tubutubu, ni rau sa rerevaki ira na kai Jutia: ni ra sa qai loma vata na kai Jutia: me vatabui mai na valenilotu ko koya yadua sa vatusa ni sa Karisito ko koya koya. ²³A ka koya e rau sa tukunia kinia koi rau na nonai tubutubu, "Sa tamata bula ko koya: tarogi koya."²⁴Era sa qai kacivia voki na tamata ka mataboko, ka tukunia vua, "Varokorokotakia na Kalou: kitou sa kila sa tamatai valavala ca ko koya, ²⁵Sa qai saumia na tamata gona ka tukunia, " Au yali ni kila kevaka e tamata i valavala ca, ia, na ka lia ka'u sa kila, ni'u a mataboko e liu, au sa qai rai rawa."²⁶Era sa qai tukunia voki vua, "A cava ka caka vi iko ko koya? ka rai vaevei na matamu? ²⁷Sa tukunia vi ira ko koya, Au sa tukunia lowa lia koya vi ikodou, ia dou a yali ni varogocia: dou sa via rogocia voki ena vuku ni cava? dou sa vinakatia beka mo dou yaco voki lia mo dou nona tisaipeli?"²⁸Era sa qai valialiai koya, ka tukunia, "O iko sa nona tisaipeli: ia koi kimamu kimamu sa tisaipeli i Mosese. ²⁹Kimamu sa kila ni sa vosa vei Mosese na Kalou; ia na tamata koya, kimamu yali ni kila se sa qai mai vi ko koya. ³⁰Sa vosa na tamata, ka tukunia vei ira, "Sa qai dua na ka vakurabui koya, ni dou a yali ni kila se sa qai mai vi ko koya, ia sa vavunia ko koya na rai ni mataqu. ³¹Eda kila ni Kalou e yali ni rogoci ira na tamatai valavala ca, ia, kevaka sa daulotu vua na Kalou e dua na tamata, ka caka na nona lewa, sa rogoci ko koya. ³²Sa yali ni rogo mai nai vatekivu kei vuravura, ni sa dua sa vavunia na rai ni dua na tamata ka sucu mataboko mai. ³³Kevaka sa yali ni qai mai vua na Kalou ko koya koya, sa yali ni rawatia e dua na ka. ³⁴Era sa vosa, ka tukunia vua, "O iko a sucu mataboko mai enai valavalaca, ka ko sa vatafulici kimamu?" A ra sa vatabui koya. ³⁵Sa rogocia ko Jisu ni ra sa vatabui koya: ia ni sa kunei koya, sa tukunia vua, " O sa vabautia na Luve ni Kalou ne? ³⁶Sa saumia o koya, ka tukunia, O cei ko koya, Turaga, me'u vabautia?" ³⁷A sa tukunia vua ko Jisu, "O sa raicia oti, ia sai koya drau sa vivosaki tiko." ³⁸Sa qai tukunia ko koya, Noqu Turaga, au sa vabautia." A sa cuva vua. ³⁹A sa tukunia ko Jisu, Au sa qai mai ki vuravura koya me'u lewa, me ra rai rawa ko ira sa yali ni rai rawa, ia me ra mataboko ko ira sa rai. ⁴⁰Ko ira na Farisi ka tiko kinia ni ra sa rogocia na veika koya, a ra sa tukunia vua, "Sa mataboko beka koi kitou voki lia?" ⁴¹Sa tukunia vi ira ko Jisu, "Kevaka dou sa mataboko, sa yali na nomudou cala; ia dou sa qai tukunia, 'Kitou sa rai,' o koya sa tu lia kinia na nomudou cala."

Chapter 10

¹E dina, e dina, au sa tukunia vi ikodou, O koya sa yali ni curu e darava ni ba ni sipi, ia sa kaba cake ena tikinia tani, sai koya koya na daubutako ka dau kovekove. ²Ia ko koya sa curu e darava, ko koya koya nai vatawa ni sipi. ³Sa dolavia koya nai vatawa ni darava; a sa varogocia na domona ko ira na sipi: a sa kacivi ira na nona sipi ena yacadra ko koya, ka tuberi ira ki tautuba. ⁴Ia ni sa yadi ira na nona sipi ki tautuba sa liutaki ira, a sa muri koya ko ira na sipi ni ra sa kila na domona. ⁵Ia era na yali ni muria na vulagi, era na tuba tani lia vi koya: ni ra sa yali ni kila na domo ni vulagi. ⁶Sa vosatakia vi ira na vosa vatautauvata koya ko Jisu: a ra sa yali ni kila na veika sa vosatakia vi ira ko koya. ⁷Sa qai tukunia voki vei ira ko Jisu, E dina, e dina, au sa tukunia vi ikodou, "Oi au na darava ni sipi. ⁸Ko ira kece sa liu mai vi au era sa daubutako ka daukovekove: a sa yali ni varogocia na nodra vosa na sipi. ⁹Oi au na darava: kevaka sa curu kinia e dua na tamata ena vukuqu, ena vabulai, ka na daucuru mai ka daucuru yani, ka na kune kakana. ¹⁰Sa yali ni qai loa lia mai na daubutako, me butako lia, ka ravuravu ka va rusa: au sa qai mai me rawa vi ira na bula, ia me rawa valevu sara. ¹¹Oi au nai vatawa vinaka: sa solia na nona bula nai vatawa vinaka ena vukudra na sipi. ¹²Ia ko koya sa voli na nona cakacaka, ka yali ni koya nai vatawa, ka sa yali ni taukeni ira na sipi, sa raicia na wolifa ni sa qai tiko mai, ka sa daini ira na sipi ka tuba ko koya: a sa kati ira na wolifa, a sa toqovi ira ka tovoci ira: ¹³sa tuba ko koya sa voli na nona cakacaka, ka ni sa yali ni daunanumi ira na sipi. ¹⁴Oi au nai vatawa vinaka: ia ka'u sa kilai ira sa noqu, ia ko ira sa noqu era sa kilai au: ¹⁵me vaka sa kilai au ko Tamaqu, ka me vaka ka'u sa kilai Tamaqu: ka'u sa solia voki lia na noqu bula ena vukudra na sipi. ¹⁶Eso tani voki na noqu sipi, era sa yali ni tiko ena bai koya: sa kilikili me'u yadi ira voki lia mai, a ra na rogocia na domoqu: ena qai dua loa na qele ni sipi, ka dua bau nai vatawa. ¹⁷A ka koya sa lomani au kinia ko Tamaqu, ni'u sa solia na noqu bula, me'u yadia voki. ¹⁸Sa yali e dua sa kovea koya vi au, ia ka'u sa solia vakai au lia. Au sa rawatia me'u yadia voki. Ai vunau koya sa solia mai vi au ko Tamaqu. ¹⁹Era sa qai viletitakia voki na kai Jutia ena vuku ni vosa koya. ²⁰A sa lewe levu vi ira sa tukunia, "Sa curumi koya e dua na tevoru, a sa lialia: dou sa rogoci koya ena vuku ni cava?" ²¹Eso tani era sa tukunia, "Sa yali ni vakoya na vosa ni tamata sa curumi koya e dua na tevoru: sa rawatia beka e dua na tevoru me rai na mata ni mataboko" ²²Sa qai caka mai Jerusalemi na solevu ni vasavasavataki ni valenisoro, a sa vulai liliwa. ²³A sa qai voli ko Jisu ena valenisoro, ena varada nei Solomoni. ²⁴Era sa qai vavolivoliti koya na kai Jutia, ka tukunia vua, "A cava so na kena dede ko sa yali ni vataudeitakia kinia na loma i kimamu? kevaka ko sai koya na Karisito, tukunia vadodonu mai vi kimamu. ²⁵Sa saumia vi ira ko Jisu, "Au a tukunia vi Ikodou, ia dou sa yali ni vabautia: a cakacaka ka'u sa caka ena yaca i Tamaqu, o koya koya sa vadinadina vi au. ²⁶Ia dou sa yali ni vadinatia, ni dou sa yali ni noqu sipi. ²⁷Sa rogocia na noqu vosa ko ira na noqu sipi, ia ka'u sa kilai ira, ka ra sa muri au: ²⁸ia ka'u sa solia vi ira na bula yali ni mudu, ia era na yali sara ni rusa, se dua e kaliraki ira mai na ligaqu. ²⁹A tamaqu, ko koya sa soli ira vi au, sa uasivi na ka kece lia: a sa yali e dua sa rawatia me kaliraki ira mai na liga i Tamaqu. ³⁰Kirau sa dua loa lia ki Tamaqu. ³¹Sa qai tomikia voki na vatu ko ira na kai Jutia, me ra vaviriki koya kinia. ³²Sa qai tukunia vi ira ko Jisu, "E levu na cakacaka vinaka ka'u a vatakila vi ikodou mai vi Tamaqu; a cava na cakacaka vi ira koya dou sa vaviriki au kinia? ³³Sa tukunia vua ko ira na kai Jutia, Sa yali ena vuku ni cakacaka vinaka kimamu sa vaviriki iko kinia; ena vuku lia ni ko vosa vacacatakia na Kalou; ena vuku voki lia ni ko sa tamata lia, ka sa qisi iko mo Kalou ³⁴Sa tukunia vi ira ko Jisu, "Sa yali li ni volai ena nomudou vunau, 'Au a tukunia, Dou sa kalou'"? ³⁵Kevaka sa vatokai ira me kalou ko koya, ni sa yaco vi ira na vosa ni Kalou, (a sa yali ni dai loa rawa nai Vola Tabu;) ³⁶dou sa tukunia li vua sa lesia na Tamaqu ka tala ki vuravura, 'Ko sa vosavacacatakia,' baletia ni'u sa tukunia, 'Oi au na Luve ni Kalou'? ³⁷Kevaka ka'u sa yali ni caka na cakacaka i Tamaqu, kakua ni vabauti au: ³⁸ia kevaka ka'u sa caka, dou vabautia na cakacaka, kevaka dou sa yali ni vabauti au; mo dou kila kinia, ka vadinatatakia, ni sa tiko vi au ko Tamaqu, ka'u sa tiko vi ira koi au." ³⁹Era sa qai via tauri koya voki: a sa qai tani ko koya mai na ligadra. ⁴⁰A sa qai voki yani ko koya ki tai kadua ni Joritani, ki na yasana sa vipapita isotaki kinia e liu ko Joni: a sa tiko kinia. ⁴¹Era sa lewe levu era sa qai vua, ka ra tukunia, "Sa yali ni caka e dua na ka-mana ko Joni: ia sa dina lia na ka kece lia sa vosatakia ko Joni ena vuku ni tamata koya." ⁴²E ra sa lewe levu sa vabauti koya mai na vanua gona.

Chapter 11

¹Sa dua na tamata sa tauvimate, ko Lasarusu na kai Pecani, na nodrau koro ko Meri kei Marica na tuakana. ²Sai Meri koya sa lumutia na Turaga e na waiwai, ka quwarakia na yavana ena drau ni uluna, a sa tauvi-mate na ganena ko Lasarusu. ³E rau sa talatala vi Jisu koi rau na ganena, ka tukunia, "Ikonu na Turaga, raicia, ko koya ko sa lomana sa tauvi-mate." ⁴Ia ni sa rogocia ko Jisu, sa tukunia, Ena yali ni ciba ena mate koya ko koya, ia ena varokorokotaki kinia na Kalou, ena varokorotaki voki lia kinia na Luve ni Kalou. ⁵A sa daulomani Marica ko Jisu, vata kei tacina, vata kei Lasarusu. ⁶Ni sa qai rogocia ko koya ni sa tauvi-mate, sa tiko bogi rua voki ena tikinia gona. ⁷Sa oti koya sa qai tukunia vi ira na tisaipeli, "Me datou qai voki mada ki Jutia." ⁸Sa ratou tukunia vi ira na tisaipeli, : Vavuvuli, era via vaviriki iko ni kua lowa lia ena vatu ko ira na kai Jutia; ia iko sa baci via qai voki kinia, " ⁹Sa saumia ko Jisu, "Sa yali li ni tinikarua na aua e na dua na siga? kevaka sa qai e dua ena siga, sa yali ni tarabe ko koya, baletia ni sa raicia na rarama ki vuravura koya. ¹⁰Ia, kevaka sa qai e dua ena bogi, sa tarabe ko koya ni sa yali ni tu vua na rarama." ¹¹Sa vosatakia na ka koya ko koya: ia ka oti sa qai tukunia vi ira, "Sa moce na wekada ko Lasarusu; ia, ka'u sa na qai lia me'u vayadrati koya." ¹²Sa qai tukunia ko ira na nona tisaipeli, Ikonu na Turaga, kevaka sa moce lia ko koya ena bula." ¹³Ia sa vosatakia na nona mate ko Jisu: ka ra sa nanumia sa vosatakia ko koya na vacegu ni moce. ¹⁴Sa qai tukunia vadodonu vi ira ko Jisu, "Sa mate ko Lasarusu: ¹⁵ia, ka'u sa rekitakia ena vukumudou ni'u a yali ni tiko kinia, mo dou vabautia; ia me da qai lia vua." ¹⁶Sa qai tukunia ko Tomasi, o koya sa vatokai ko Titimo, vi ira na nonai caba na tisaipeli, "Me da qai voki lia, me da mate vata kei Jisu." ¹⁷Ni sa qai mai ko Jisu, sa qai kila kinia ni sa bogi va oti ko Lasarusu enai bulubulu. ¹⁸A sa voleka ki Jerusalemi ko Pecani, a kena yawa e rua beka na maile, ¹⁹Ia sa lewe levu na kai Jutia era a qai mai kivei Marica vata ki Meri, me ra vacegui rau ena vuku ni ganedrau. ²⁰Ni sa qai rogocia ko Marica sa qai mai ko Jisu, sa qai ki tavaki ira: ia sa tiko lia e vale ko Meri. ²¹Sa qai tukunia vi Jisu ko Marica, "Ikonu na Turaga, kevaka ko a tiko ena vanua gona, ke a yali ni mate na ganequ: ²²ia ka'u sa kila ena solia vi ikonu ni kua na Kalou na ka kece lia ko sa kerea vua." ²³Sa tukunia vua ko Jisu, "Ena tu cake voki na ganemu." ²⁴Sa tukunia vua ko Marica, "Au sa kila ena tu cake voki ko koya e na siga mai muri era na tu cake voki kinia na mate. ²⁵Sa tukunia vua ko Jisu, "Oi au na vu ni tu-cake-voki, ki na vu-ni-bula: ko koya sa vabauti au, kevaka sa mate, ena bula lia: ²⁶ia ko koya yadua sa bula ka vabauti au, ena yali sara ni mate. Ko sa vadinatakia na ka koya, se yali?" ²⁷Sa tukunia vua ko koya, Io, na Turaga: au sa vadinatia ni sa Karisito koi ikonu, na Luve ni Kalou, ko koya sa dodonu me qai mai ki vuravura." ²⁸Ia ni sa vosa vakoya ko koya, sa qai yani, ka kacivia lo na tacina ko Meri, ka tukunia, "Sa qai mai nai Vavuvuli, a sa tarogi iko tiko." ²⁹Ni sa qai rogocia ko koya, sa tu cake ka qai yani vi ira. ³⁰(A sa bera ni curu ki na koro ko Jisu, sa tiko lia ena vanua erau sa vitata kinia kei Marica.) ³¹Ko ira na kai Jutia era sa tiko vata ki Meri e vale ka vacegui koya, ni ra sa raicia sa tu cake sara ko koya, ka qai yani, era sa muri koya, ni ra sa nanumia, sa qai ki nai bulubulu ko koya me tagi kinia. ³²Ni sa qai yaco ko Meri ki na vanua sa tiko kinia ko Jisu, ka raici koya, sa cuva sobu ki na yavana, ka tukunia vi ira, "Ikonu na Turaga, kevaka ko a tiko ena vanua gona, ke yali ni mate na ganequ." ³³Ni sa qai raicia ko Jisu na nona tagi, kei na nodra tagi voki lia na kai Jutia era qai vata tiko mai, sa vutugu ko koya ena yalona, a sa rarawa na lomadra, ³⁴ka tukunia, "Evei na vanua dou a bulutia kinia?" Era sa tukunia vi ira, "Turaga ni qai mai mo ni raicia." ³⁵Sa tagi ko Jisu. ³⁶Era sa qai tukunia na kai Jutia, Raicia na kena levu ni nona lomani Lasarusu!" ³⁷Ia, ka so vi ira sa tukunia, "Sa yali beka ni rawatia ko koya koya, ko koya sa vavunia na rai ni mata ni mataboko, me lewa voki lia me kakua ni mate na tamata koya." ³⁸Sa vutugu voki e na yalona ko Jisu, ka qai mai ki nai bulubulu. Ia sa dua na qaravatu, ka sa kenai sogo e dua na vatu. ³⁹Sa tukunia ko Jisu, "Dou yadia tani na vatu." Sa tukunia vua o Marica, a gane i koya sa mate, "Ikonu na Turaga, sa na bona ko koya: ni sa qai bogi va na nona mate." ⁴⁰Sa tukunia vua ko Jisu, "Au a yali li ni tukunia vi iko, ni ko na raicia na kaukauwa ni Kalou, kevaka ko sa vabautia?" ⁴¹Era sa qai yadia tani na vatu. A sa ta cake ko Jisu, ka tukunia, "Na Tamaqu, au sa vavinavinakatakia vi iko ni ko a rogoci au mai: ⁴²ia ka'u sa kila ni ko sa rogoci au tiko lia, ia kau sa vosa ena vukudra na tamata sa tiko koya, me ra vabautia ni ko sa talai au mai." ⁴³Ia ni sa vosa oti vakoya, sa kaci ena domo levu, "Lasarusu, qai mai." ⁴⁴Ia ko koya ka mate sa qai mai, ka viviraki tu na ligana ki na yavana enai sole ni mate: ka vivirakia na uluna ena dua nai tavoi. Sa tukunia vi ira ko Jisu, "Dou serekia, ka dainia me qai." ⁴⁵Era lewe levu vi ira na kai Jutia sa qai mai vi Meri, ni ra sa raicia na ka sa caka ko Jisu, era sa vabautia. ⁴⁶Ia ko ira eso sa qai yani vi ira na Farisi, ka tukunia vi ira na ka sa caka ko Jisu. ⁴⁷Sa qai soqoni vata ko ira na bete levu vata kei ira na Farisi me ra bose, a ra sa tukunia, "A cava mada me da caka? ni sa caka na cakacaka-mana e levu na tamata koya. ⁴⁸Kevaka eda sa daini koya dua loa vakoya, era na vabauti koya kece lia na tamata: era na qai qai mai na kai Roma, ka kovea na noda koro kei na noda matanitu." ⁴⁹A sa dua vi ira, ko Kaiafa, ko koya sa bete levu ena yabaki ko ya, sa tukunia vi ira, "Dou sa yali ni kila e dua na ka, ⁵⁰se vananumia ni sa yaga vi ita me mate e dua na tamata ena vukudra na tamata, ka me kakua ni rusa na matanitu taucoko." ⁵¹A sa yali ni vosatakia na ka koya ko koya vataki koya: ia ni sa bete

levu ena yabaki ko ya, sa parofisai ko koya ni na mate ko Jisu ena vuku ni matanitu ko ya; ⁵²ka yali ena vuku ni matanitu dua loa lia, ko ya me vasoqoni ira vata voki lia na luve ni Kalou era sa dui viseyaki me ra dua loa. ⁵³Mai na siga gona era sa qai tuvalakia se me vamatei vacava ko Jisu. ⁵⁴O koya koya sa yali kinia ni viqaiyaki e matana votu ena kedra maliwa na kai Jutia, a sa qai yani mai na vanua gona ki na vanua sa voleka ki na vikau, ki na dua na koro na yacana ko Ifireimi, a sa tiko kinia kei ira na nona tisaipeli. ⁵⁵A sa voleka na nodra solevu ni qai-sivia na kai Jutia: a ra sa lewe levu sa qai cake ki Jerusalemi, mai vanua, ni se bera na solevu ni qai-sivia, me ra vasavasavataki ira. ⁵⁶Era sa qai vaqarai Jisu, ka vivosaki lia vakai ira, ni ra sa tu ena vale ni soro, "A cava dou sa vananumia? ena qai mai ko koya ki na solevu se yali?" ⁵⁷Ia sa varotakia ko ira na bete levu kei ira na Farisi, kevaka e dua sa kila na vanua sa tiko kinia ko Jisu, me tukunia mai, me ra qai ki vesukia mai.

Chapter 12

¹Sa vo e ono na bogi me qai caka na kana vata ni qai-sivia, sa qai mai ko Jisu ki Pecani, sa tiko kinia ko Lasarusu, ka mate eliu ko koya ka sa vakatura cake voki mai na mate ko koya. ²A ra sa caka kinia na kena varaiyavi; a sa qaravia ko Marica, a sa dua voki vi ira na kana vata ka ko Lasarusu. ³Sa qai yadia mai ko Meri e dua na paudi waiwai ka lumutia na yavai Jisu, ka quwarakia na yavana ena drau ni uluna: ka curuoso kinia na kena i boi ena loma ni vale. ⁴Sa qai tukunia e dua vi ira na tisaipeli, ko Jutasa Isikarioti, ko koya ena soli koya yani, ⁵E na cava na vuna sa yali ni volitakia na waiwai koya e na pene e tolu na drau, ka yadi vi ira na dravudravua? ⁶Sa yali ni nona nanumi ira na dravudravua, sa vosa kinia vakoya ko koya; ena vuku lia ni sa daubutako, ka tauria na taga i lavo, sa yadia ka sa biu kinia. ⁷Sa qai tukunia ko Jisu, "Daini koya lia sa maroroya na ka koya ko koya ki na siga ka'u na bulu kinia: ⁸ka sa tiko vadua kei ikodou ko ira na dravudravua; ia ko i au, ka'u sa yali ni tiko vadua kei ikodou." ⁹Ia sa lewe levu sara vi ira na kai Jutia, ni ra sa kila sa tiko mai kinia ko koya; era sa qai mai ka yali ena vukui Jisu lia; ka me raici Lasarusu voki lia, ko koya ka vaturia cake voki mai na mate ko koya. ¹⁰Ia ko ira na bete levu era sa bose vata me ra vamatei Lasarusu voki lia: ¹¹ni ra sa lewe levu na kai Jutia sa qai yani ena vukuna, ka vabauti Jisu. ¹²Ena savulaci e lewe levu sara era sa qai mai ki na kana vata, ni ra sa rogocia sa qai mai ki Jerusalemi ko Jisu, ¹³era sa yadia na drau ni niu, a ra sa qai yani me vitavaki kaya na kacivakia, Osana! sa kalougata na nodra Tui na Isireli, ko koya sa qai mai ena yaca ni Turaga. ¹⁴Ia ko Jisu, ni sa raicia e dua na luveni asa sa vodokia me vaka lia na ka sa volai, ¹⁵"Oi ikonu sa toka mai Saioni, kakua ni rerevakia: raicia, sa qai mai na nomuni Tui, ka vodo tu ena dua na luveni asa." ¹⁶Ia na veika koya era sa yali mada ni kila ko ira na nona tisaipeli: ia ni sa varokorokotaki oti ko Jisu, era sa qai nanumia ni sa volai ko koya ena veika koya, a ra sa caka vua na veika koya. ¹⁷Ko ira na lewe levu era sa tiko kaya ni sa kacivi Lasarusu mai na i bulubulu, ka vaturi koya cake voki mai na mate, era sa tukunia. ¹⁸Ena vuku ni ka koya sa vitavaki kaya voki lia na lewe levu, ni ra sa rogocia sa caka na ka-mana koya. ¹⁹O ira na Farisi era sa qai tukunia vaka ira, "Dou sa kila beka ni dou yali ni rawatia e dua na ka? raicia, sa muri koya na kai vuravura kece lia." ²⁰Isa sa so mai na vimatanitu tani era sa qai cake mai ki na solevu me ra soro: ²¹ko ira koya era sa qai mai vi Filipi, a kai Peciseita e Kalili, ka tarogi koya, ka tukunia, "Kitou via raici Jisu saka." ²²Sa qai ko Filipi, ka tukunia vi Adriu ia koi rau ko Adriu vata kei Filipi, era a sa tukunia vi Jisu. ²³A sa vosa vi rau ko Jisu, ka tukunia, "Sa qai yaco mai na gauna me varokorokotakia kinia na Luve ni tamata, ²⁴E dina, e dina, au sa tukunia vi ikodou, Kevaka ena yali ni mate na vua ni sila ni sa lutu ki na qele, sa tiko dua loa lia; ia kevaka sa mate, sa vua valevu. ²⁵O koya sa lomania voki lia na nona bula, ena vayalia, ia ko koya sa catia na nona bula e vuravura koya, ena maroroya ki na bula yali ni mudu. ²⁶Kevaka sa qaravi au e dua, me muri au lia; ia na vanua ka'u sa tiko kinia, ena tiko voki lia kinia ko koya sa qaravi au: ia kevaka sa qaravi au e dua, ena varokorokotaki koya ko Tamaqu. ²⁷Sa qai rarawa na lomaqu, ia a cava me'u tukunia? Na Tamaqu, vabulai au mai na gauna koya; ia na ka koya ka'u sa qai mai kinia ki na gauna koya. ²⁸Na Tamaqu, varokorokotakia na yacamuni. Sa qai rogo mai e dua na vosa mai lomalagi, Au sa varokorokotakia voki. ²⁹Ko ira na lewe levu ka tiko ka rogocia, era sa tukunia sa kurukuru: sa tukunia eso tani, Sa dua na agilose sa vosa vi koya. ³⁰Sa vosa ko Jisu, ka tukunia, sa yali ni qai mai na vosa koya ena vukuqu, ena vukumudou lia. ³¹Sa qai lewai ko ira na kai vuravura koya: sa qai dai ki tuba na turaga ni vuravura koya. ³²Ia ni'u sa laveti cake mai vuravura, au sa vayarayarataki ira na tamata kece lia kivei au." ³³Ia sa vosatakia na ka koya ko koya, me voki lia na mate ena mate kinia ko koya. ³⁴Sa tukunia vua na lewe levu, "Kimamu sa rogocia mai nai vunau ni sa tiko vadua na Karisito; ia ko sa tukunia vacava, Ena laveti cake na luve ni tamata" Ko cei na Luve ni tamata koya?" ³⁵Sa qai tukunia vi ira ko Jisu, sa tiko valailai lia vi ikodou na rarama: dou qai ni sa tu vi ikodou na rarama, de yacovi ikodou na butobuto, ia ko koya sa qai ena butobuto, sa yali ni kila se sa qai kivei. ³⁶Ni sa tu vi ikodou na rarama, dou vabautia na rarama, me dou yaco me luve ni rarama. Sa vosatakia na veika koya ko Jisu, ka qai qai yani, ka vunitaki koya vi ira. ³⁷Ia e dina lia sa caka ko koya e matadra e levu na ka mana, a ra sa yali ni vabautia: ³⁸me vayacoria kinia na ka sa vosatakia ko Aisea na parofita, ka vaka, "I jiova, ko cei sa vabautia na nitoui tukutuku? A sa vatakilai vi cei na liga i Jiova?" ³⁹A ka koya era sa yali kinia ni vabautia rawa; ni sa tukunia voki ko Aisea, ⁴⁰"Sa vamatabokotakia na matadra, ka vakaukauwatakia na lomadra ko koya: Me kakua ni rai na matadra se kila na lomadra, Ka saumaki mai, Ka me'u vabulai ira." ⁴¹Sa vosatakia na veika koya ko Aisea, ni ra sa raicia na nona serau, ka tukunia ko koya. ⁴²Ia sa lewe levu vi ira voki lia na turaga era sa vabauti koya, ia, ena vukudra na Farisi, era sa yali ni tukunia, de ra sa vatatabui mai na valenilotu: ⁴³ni ra sa vinakatia valevu me varokorokotaki ira ko ira na tamata, ka valailai lia me varokorotaki ira na Kalou. ⁴⁴Sa qai kaci ko Jisu, ka tukunia, "O koya sa vabauti au, sa yali ni vabauti au lia, sa vabauti koya voki lia sa talai au mai: ⁴⁵ia ko koya sa raici au, sa raici koya sa talai au mai. ⁴⁶Au sa qai ki vuravura me'u kena rarama, me kakua ni tiko ena butobuto ko koya yadua sa vabauti au. ⁴⁷Ia kevaka e dua sa rogocia na noqu vosa, ka yali ni vabautia, au sa yali ni lewai koya: ni'u sa yali ni qai mai me'u lewai ira lia na kai vuravura, me'u vabulai ira lia na kai vuravura.

⁴⁸Sa dua sa lewai koya sa daini au, ka yali ni vabautia na noqu vosa: a vosa ka'u sa vosatakia, sai koya koya ena lewai koya ena siga mai muri. ⁴⁹Ni'u sa yali ni vosa vataki au; ia ko Tamaqu sa talai au mai, sa varotakia vi au na ka me'u tukunia. ⁵⁰Ia ka'u sa kila sa vu ni bula yali ni mudu na nonai varo: o koya lia, ena ka kece lia ka'u sa vosatakia, au sa vosa me vaka na ka sa tukunia vi au ko Tamaqu."

Chapter 13

¹Ia ni sa bera na kana vata ni qai-sivia, ka sa kila ko Jisu sa yaco mai na nona gauna me qai tani yani e vuravura koya vua na Tamana, ka ni sa lomani ira na nona era sa tiko e vuravura, sa lomani ira ki nai otioti. ²Ia ni ra sa varaiyavi tiko, ni vatuburia oti na tevero ena loma i Jutasa Isikarioti, na luvei Saimoni, me soli koya yani: ³a sa kila ko Jisu ni sa solia ko Tamana na ka kece lia ki na ligana, ka ni sa qai mai vua na Kalou ko koya, a sa qai voki yani vua na Kalou; ⁴sa tucake mai na varaiyavi ka luvatia na nona i sulu, ka yadia mai e dua nai sulu, ka vaucia ki tolona. ⁵Ni sa oti koya sa livi na wai ki na dari, vatekivu me vuya na yavadra na tisaipeli, ka quwarakia enai sulu sa vai ki tolona. ⁶Sa qai mai ko koya vi Saimoni Pita: a sa tukunia vua ko koya, "Noqu Turaga, ko ni sa vuya li na yavaqu." ⁷Sa vosa ko Jisu, ka tukunia vua, "A ka ka'u sa caka ko sa yali ni kila ni kua; ia mai muri lia ko na kila. ⁸"Sa tukunia vua ko Pita, "Ikonu na yali sara ni vuya na yavaqu." Sa tukunia vua ko Jisu, "Kevaka ka'u sa yali ni vui iko, ko sa yali ni rawatia e dua na ka vi au." ⁹Sa tukunia vua ko Saimoni Pita, "Noqu Turaga, me yali loa lia na yavaqu, a ligaqu voki lia ki na uluqu." ¹⁰Sa tukunia vua ko Jisu, "Ko koya sa sili oti, sa yaga vua me vuya na yavana lia, a sa savasava, ka dou sa yali kece." ¹¹Ni sa kilai koya ena soli koya yani: a ka koya sa tukunia kinia ko koya, "Dou sa yali ni savasava kece." ¹²Ni sa qai vuya oti na yavadra, ka sulumakia voki na nonai sulu, sa tiko sobu voki, ka tukunia vi ira. "Dou sa kila na ka'u sa caka vi ikodou, se yali?" ¹³Dou sa vatokai au me'u i 'Vavuvuli,' me'u 'Turaga' voki lia: ia dou sa vosa dina; ni'u sa vakinia. ¹⁴Ia kevaka ka'u sa vuya na yavamudou, koi au na Turaga kei nai Vavuvuli, sa dodonu voki lia mo dou vivui yava: ¹⁵ni'u sa solia e dua nai varau vi ikodou, mo dou caka me vaka ka'u sa caka vi ikodou. ¹⁶E dina, e dina, au sa tukunia vi ikodou, Sa yali ni levu na tamata ka lailai na nona turaga; se levu ko koya sa talai ka lailai ko koya sa talai koya. ¹⁷Kevaka dou sa kila na veika koya, dou sa kalougata kevaka dou sa caka. ¹⁸Au sa yali ni vosataki ikodou kece lia: au sa kilai ira ka'u sa digitakia; ia me vayacoria kinia nai Vola Tabu, 'O koya kirau sa kana madrai vata kaya, sa leqeti au enai bukubuku-ni-yavana.' ¹⁹Au sa qai tukunia vi ikodou ni sa bera ni yaco mai; mo dou vabautia ni sai au, ni sa yaco mai. ²⁰E dina, e dina, au sa tukunia vi ikodou, O koya sa vacegui ira yadua ka'u sa tala, sa vacegui ira yadua ka'u sa tala, sa vacegui au; ia ko koya sa vacegui au, sa vacegui koya sa talai au mai. ²¹Ni sa vosa oti vakoya ko Jisu, sa rarawa na lomana, a sa vatakilataki, ka tukunia, "E dina, e dina au sa tukunia vi ikodou, sa dua vi ikodou ena soli au yani." ²²Era sa qai viraici na tisaipeli, ni ra sa lecavia se vosataki cei ko koya. ²³A sa vararavi ena lomasere i Jisu e dua vi ira na nona tisaipeli, ko koya sa loma ko Jisu. ²⁴Sa qai deguvacutaki koya ko Saimoni Pita, me tarogia se vosataki cei ko koya. ²⁵Ia ko koya sa vararavi ena lomasere i Jisu, sa tukunia vua, "Ikonu na Turaga, ko cei beka ko ya?" ²⁶Sa tukunia ko Jisu, "Sai koya ka'u na solia vua na tiki ni madrai ni'u sa tokocia." Ia ni sa tokocia oti na tiki ni madrai, sa soli vi Jutasa Isikarioti, na luve i Saimoni. ²⁷Ia ni sa oti na tiki madrai, sa qai curumi koya ko Setani. Sa qai tukunia vua ko Jisu, "A ka ko sa caka, caka vatotolo." ²⁸Sa yali ni kila e dua vi ira sa tiko me kana, sa cava sa vosa kinia vakoya vua ko koya. ²⁹Era vakasama eso, ni sa tauria na taga i lavo ko Jutasa, sa tukunia vua ko Jisu, "Volia na veika ena yaga vi ita ena kana vata; se me solia na ka eso vi ira era dravudravua." ³⁰Ni sa qai tauria oti na tiki ni madrai ko koya, sa qai sara ki tautuba; a sa bogi. ³¹Ni sa qai curu yani ko koya, sa tukunia ko Jisu, "Sa qai varokorokotaki na Luve ni tamata, a sa varokorokotakia na Kalou ena vukuna: ³²ka na varokorokotaki koya voki lia na Kalou vakai koya, ia ena varokorotaki koya sara. ³³Na luvequ lomani, au na tiko valailai lia kei ikodou. Dou na vaqarai au: ia me vaka ka'u a tukunia vi ira na kai Jutia, 'Dou sa yali ni qai rawa ki na vanua ka'u sa qai yani kinia;' au sa tukunia va voki lia kinia vi ikodou. ³⁴E dua na vunau vou ka'u sa solia vi ikodou, Mo dou vilomani; me vaka ka'u sa lomani ikodou, mo dou vilomani voki lia vakinia. ³⁵A ka koya era na kila kinia na tamata kece lia ni dou sa noqu tisaipeli, kevaka dou sa vilomani. ³⁶Sa tukunia vua ko Saimoni Pita, "Ikonu na Turaga, ko ni sa qai kivei?" Sa tukunia vua ko Jisu, "A vanua ka'u sa qai kinia, ko sa yali ni muri au rawa kinia ni kua; ia mai muri lia, ko na muri au. ³⁷Sa tukunia vua ko Pita, "Ikonu na Turaga, au sa yali ni muri ikonu rawa ni kua ena vuku ni cava? au na solia na noqu bula ena vukumuni," ³⁸"O na solia li na nomu bula ena vukuqu? E dina, e dina, au sa tukunia vi iko, ni sa bera ni tagi na toa, ko na cakitaki au vatolu."

Chapter 14

¹"Me kakua ni rarawa na lomamudou: dou sa vabautia na Kalou; dou vabauti au voki lia. ²Sa levu na tikinia ena vale ni Tamaqu; kevaka sa yali, au sa tukunia vi ikodou. Ni ka'u sa qai me'u varautakia na tikinia me nomudou. ³Ia kevaka ka'u sa qai ka varautakia na tikinia me nomudou, au na qai voki mai, ka yadi ikodou vi au: mo dou tiko voki lia ena vanua ka'u sa tiko kinia. ⁴Ia dou sa kila na vanua ka'u sa qai kinia, dou sa kila voki lia na kena sala." ⁵Sa tukunia vua ko Tomasi, Ikonu na Turaga, kitou sa yali ni kila se ko ni sa qai kivei; ia kitou kila rawa vavei na sala?" ⁶Sa tukunia vua ko Jisu, "Oi au na sala, kei na vu-ni-dina, kei na vu-ni-bula; sa yali ni torovi Tamaqu loa lia e dua na tamata, ena vukuqia lia. ⁷Kevaka dou sa kilai au, dou sa kilai Tamaqu voki lia; ia mai na siga koya dou sa kilai koya ka raici koya." ⁸Sa tukunia vua ko Filipi, "Turaga, vatakilai Tamamunu vi kitou; kitou na qai vacegu" ⁹Sa tukunia vua ko Jisu, "Ni'u sa tiko dede vakoya vi ikodou, ko sa yali li ni kilai au, Filipi?" ko koya sa raici au, sa raici Tamaqu: ia ko sa tukunia vacava, 'Vatakilai Tamamu vi kitou?' ¹⁰O sa yali li ni vadinatakia ni'u sa duavata kei Tamaqu, a sa duavata kei au ko Tamaqu? a vosa ka'u sa vosatakia vi ikodou, ka'u sa yali ni vosatakia vakai au lia; ia ko Tamaqu kirau sa dua vata kaya, sa caka na cakacaka. ¹¹Dou vadinati au ni'u sa duavata kei Tamaqu, a sa duavata kei au ko Tamaqu, se vadinati au ena vuku ni cakacaka lia. ¹²E dina, e dina, au sa tukunia vi ikodou, O koya lia sa vabauti au, ena caka voki lia na cakacaka ka'u sa caka, ia ena caka na cakacaka e uasivi cake ena ka koya, ena vuku ni'u sa qai vi Tamaqu. ¹³Ia na ka kece lia dou sa kerea ena yacaqu, au na caka, me varokorokotakitakia na Tamaqu ena vuku ni Luvena. ¹⁴A ka kece lia dou na kerea ena yacaqu, au na caka. ¹⁵Kevaka dou sa lomani au, dou talairawarawa ki na noqu vunau. ¹⁶Ia ka'u na masuti Tamaqu, ena qai solia vi ikodou e dua voki na Dauvivacegui, me tiko lia kei ikodou ka yali ni mudu; ¹⁷a Yalo Tabu sa vu ni ka dina, ko koya era sa yali ni vabautia rawa na kai vuravura, ni ra sa yali ni raici koya se kila koya: ia sai ikodou lia sa kilai koya: ni sa tiko vata kei ikodou ko koya, ka na curumi ikodou. ¹⁸Au na yali ni laivi ikodou mo dou luveniyali: au na qai mai vi ikodou. ¹⁹Malua mada valailai, era na qai yali ni raici au voki na kai vuravura: ia dou sa raici au: ni'u sa bula, dou na bula voki lia. ²⁰Ena siga ko ya dou na kila ni'u sa duavata kei Tamaqu, ka dou sa duavata ki au, ka'u sa duavata kei ikodou. ²¹Ko koya sa nanumia na noqu vunau ka talairawarawa kinia, sai koya koya sa lomani au; ia ko koya sa lomani au ena lomani koya ko Tamaqu, ia ka'u na lomani koya, ka vatakilai au vua. ²²Sa tukunia vua ko Jutasa, (e dua tani ko Isikarioti,) "Ikonu na turaga, ko ni na vatakilai ikonu vi kitou e na vuku ni cava, ka yali vi ira na kai vuravura?" ²³Sa vosa ko Jisu, ka tukunia vua, "Kevaka sa lomani au e dua, ena talairawarawa ki na noqu vosa; ena qai lomani koya ko Tamaqu, ia kirau na qai mai kivei koya ka tiko lia vua. ²⁴O koya sa yali ni lomani au, sa yali ni talairawarawa ki na noqu vosa: ia na vosa dou sa rogocia, sa yali ni noqu loa lia, sa nei Tamaqu sa talai au mai. ²⁵Au sa vosatakia na veika koya vi ikodou, ni'u sa tiko vata kei ikodou. ²⁶Ia na Dauvivacegui, na Yalo Tabu, ko koya ena tala mai ko Tamaqu ena yacaqu, ena vavulici ikodou ena ka kece lia ka'u a vosatakia vi ikodou. ²⁷Au sa dainia vi ikodou na vacegu, au sa solia vi ikodou na noqu vacegu; au sa yali ni solia vi ikodou, me vaka sa solia ko vuravura. Me kakua ni rarawa na yalomudou, se rerevakia. ²⁸Dou a rogocia ni'u a tukunia vi ikodou, Au sa qai yani, ka qai voki mai vi ikodou. Kevaka dou sa lomani au, dou na reki ni'u sa qai vi Tamaqu: ni sa uasivi cake vi au ko Tamaqu. ²⁹Au sa qai tukunia e liu vi ikodou ni sa bera ni yaco mai, mo dou vadinatia ena gauna sa yaco kinia. ³⁰Ena visiga emuri au na yali ni vivosaki valevu kei ikodou: ni sa qai mai na turaga ni vuravura koya, a sa yali ni raicia e dua na ka vi au. Ia me kila lia ko ira na kai vuravura ni'u sa lomani Tamaqu, ³¹ia me vaka sa vosa vi au ko Tamaqu, au sa caka vakinia. Tu cake tou qai yani.

Chapter 15

¹Koi au na vaini dina, ka sai vatau-ni-were ko Tamaqu. ²A tabaqu kece lia sa yali ni vua, sa yadia laivi yani ko koya: ia na tabaqu kece lia sa vua, sa samakia ko koya, me vua valevu sara lia. ³Dou sa qai samaki ena vuku ni vosa ka'u a vosatakia vi ikodou. ⁴Dou tu vi au, ka'u na tu vi ikodou. Me vaka sa yali ni vua rawa na tabana vaikoya, kevaka sa yali ni tu vata ki na vaini; ena va voki lia kinia koi ikodou, kevaka dou sa yali ni tu vi au. ⁵Oi au na vaini, koi ikodou na tabaqu: ko koya sa tu vi au, koi au voki lia vi koya, sa vua valevu: ke dou sa tawase tani vi au, dou sa yali ni rawatia e dua na ka. ⁶Kevaka sa yali ni tu vi au e dua, sa dai laivi me vaka na taba ni vaini, sa malai; a ra sa tomikia, ka dainia ki na buka waqa, ka visa. ⁷Kevaka dou sa tu vi au, ka sa tu vi ikodou na noqu vosa, dou na kerea na ka dou sa vinakatia, ia ena yaco vi ikodou. ⁸A ka koya sa varokorokotakia kinia ko Tamaqu, ni dou sa vua valevu: ka dou na qai noqu tisaipeli. ⁹Me vaka sa lomani au ko Tamaqu, au sa lomani ikodou vavoki lia kinia: dou tiko lia ena noqu loloma. ¹⁰Kevaka dou sa talairawarawa ki na noqui vunau, dou na tiko lia ena noqu loloma; me vaka ka'u sa talairawarawa ki na vunau ni Tamaqu ka tiko lia ena nona loloma. ¹¹Au sa vosatakia na veika koya vi ikodou, me'u sa marau tiko lia ena vukumudou; ka me sinai na nomudou marau. ¹²Sa noqu vunau koya, Mo dou vilomani me vaka ka'u sa lomani ikodou. ¹³Sa yali na nona loloma e dua na tamata me uasivi cake ena ka koya, me solia na nona bula ena vukudra na wekana. ¹⁴Dou sa wekaqu, kevaka dou sa caka na ka kece lia ka'u sa varotakia vi ikodou. ¹⁵Au sa yali ni vatokai ikodou voki me noqu tamata: ni sa yali ni kila na tamata na ka sa caka na nona turaga; ia ka'u sa vatokai ikodou me wekaqu; ni'u sa vatakila vi ikodou na ka kece lia ka'u a rogocia mai vi Tamaqu. ¹⁶Dou sa yali ni digitaki au, ia ka'u sa digitaki ikodou, ka lesi ikodou, mo dou qai ka vua, ka me tiko voki lia na vuamudou; me solia kinia vi ikodou ko Tamaqu na ka kece lia dou na kerea vua e na yacaqu. ¹⁷A veika koya ka'u sa varotakia vi ikodou, mo dou vilomani. ¹⁸Kevaka sa cati kodou ko vuravura, dou sa kila ni ra sa cati au eliu, era sa cati ikodou emuri. ¹⁹Kevaka dou sa vavuravura, ka ni'u sa digitaki ikodou mai vuravura, sai koya koya sa cati ikodou kinia ko vuravura. ²⁰Dou nanumia na vosa ka'u sa vosatakia vi ikodou, Sa yali ni levu na tamata ka lailai na nona turaga. Kevaka era a vacacani au, era na vacacani ikodou voki lia; kevaka era sa talairawarawa ki na noqu vosa, era na talairawarawa voki lia ki na nomudou vosa. ²¹Ia na ka kece lia koya era na caka vi ikodou ena vuku ni yacaqu, ni ra sa yali ni kilai koya ka talai au mai. ²²Kevaka ka'u a yali ni qai mai ka vosa vi ira, sa qai yali na nodrai valavala ca: ia sa qai yali na nodra ulubale ena nodrai valavala ca. ²³O koya sa cati au, sa cati Tamaqu voki lia. ²⁴Kevaka ka'u a yali ni caka vi ira na cakacaka ka yali ni caka e dua na tamata tani, sa yali na nodrai valavala ca: ia era sa qai raicia, ka cati au kei Tamaqu voki lia; ²⁵me vayacoria kinia na vosa ka volai e na nodra vunau, 'Era sa cati au loa lia. ²⁶Ia ni sa qai mai na Dauvivacegui, ko koya ka'u na tala vi ikodou mai vi Tamaqu, a Yalo Tabu sa vu ni ka dina, ko koya sa qai mai vi Tamaqu, ena tukuni au ko koya. ²⁷Ia dou na dautukutukunia voki lia koi ikodou, ni dou sa tiko vata kei au mai nai vatekivu.

Chapter 16

¹"Au sa vosataki voki vi ikodou mo dou kakua ni vatarabetaki. ²Era na vatabui ikodou mai na vi valenilotu: ia ena yaco voki mai na gauna era na nanumia kinia ko ira yadua sa vamatei ikodou ni ra sa qaravia kinia na Kalou. ³Ia na veika koya era na caka vi ikodou, ni ra sa yali ni kilai Tamaqu se koi au. ⁴Ia na veika koya ka'u sa tukunia vi ikodou, ka ni sa yacovia mai na gauna, dou na nanumia kinia ni'u a tukunia vi ikodou. Ka'u a yali ni tukunia e liu vi ikodou na veika koya, ena vuku ni'u a tiko vata kei ikodou. ⁵Ia ka'u sa qai qai yani vi koya sa talai au mai; a sa yali mada ni tarogi au e dua vi ikodou, "o sa qai kivei?" ⁶Ia ni'u sa tukunia vi ikodou na veika koya, sa luvu ena rarawa na lomamdou. ⁷Ia ka'u sa tukunia vi ikodou na ka dina: E yaga vi ikodou me'u qai yani: ni na yali ni qai mai vi ikodou na Daunivivacegui; kevaka ka'u sa yali ni qai yani, ka'u na talai koya kivei ikodou. ⁸Ia ni sa qai mai ko koya, ena vatakilai voki vi ira na kai vuravura nai valavala ca, vata kei na ka dodonu, vata kei na lewa: ⁹Ai valavala ca, ni ra sa yali ni vabauti au: ¹⁰ki na ka dodonu, ni sa qai vi Tamaqu, ka dou sa yali ni raici au voki; ¹¹kei na lewa, ni sa lewai na turaga ni vuravura koya. ¹²Sa levu na ka sa vo me'u tukunia vi ikodou, ia dou sa yali ni rawatia ni kua. ¹³Ia ni sa qai mai ko koya na Yalo Tabu na vuni ka dina, ena tuberi ikodou kei na ka kece lia e dina: ni sa yali ni vosa vataki koya: ia na ka kece lia ena rogocia, ena vosatakia: ka na vatakilai vi kodou na veika ena yaco mai muri. ¹⁴Ena varokorokotaki au ko koya baletia ni na yadia na ka mai vi au na ka e noqu kei na nona tukunia vi ikodou. ¹⁵Sa noqu na ka kece lia sa nei Tamaqu: a ka koya ka'u a tukunia kinia ni na yadia ko koya na ka e noqu ka vatakilai vi ikodou. ¹⁶Sa vo e lailai, dou na qai yali ni raici au; ka vo voki e lailai, dou na qai raici au; ka ni'u sa qai vi Tamaqu. ¹⁷Ka so voki vi ira na nona tisaipeli era sa tukunia kinia vakai ira, A cava na ka koya sa tukunia vi ita ko koya, 'Sa vo lia valailai na gauna, dou na qai yali ni raici au: ia ni oti valailai voki na gauna, dou na qai raici au, baletia ni'u sa qai vi Tamaqu?" ¹⁸A ka koya era sa tukunia kinia, A cava na ka koya sa tukunia ko koya, 'sa vo valailai na gauna? eda sa yali ni kila na ka sa tukunia ko koya. ¹⁹A sa kila ko Jisu ni ra sa via tarogi koya, sa qai tukunia vi ira," "Dou sa vitarogi li ena ka'u sa tukunia, 'Sa vo valailai na gauna, dou na qai yali ni raici au: ka vo voki valailai na gauna, dou na qai raici au?" ²⁰E dina, e dina, au sa tukunia vi ikodou, Dou na tagi ka tagiyaso, ia ko vuravura ena reki: ena rarawa na lomamudou, ia na rarawa ni lomamudou ena vuki me reki. ²¹Ni sa taratara na yalewa sa rarawa, ena vuku ni sa yaco na nona siga: ia ni sa sucu na gone, sa yali ni nanumia voki na rarawa, e na vuku ni marau ni sa sucu mai edua na tamata ki vuravura. ²²Ia sa qai rarawa na lomamudou: ia ka'u na raici ikodou voki, ena qai reki na lomamudou, a sa yali e dua na kovea na nomudou marau. ²³Ia ena siga gona dou na yali ni tarogia vi au e dua na ka. E dina, e dina, au sa tukunia vi ikodou, A ka kece lia dou na kerea vi Tamaqu ena yacaqu, ena solia vi ikodou ko koya. ²⁴Dou a yali ni kerea eliu e dua na ka ena yacaqu: dou kerekere lia, dou na qai rawatia, me levu sara na nomudou marau. ²⁵"Au a tukunia vi ikodou na veika koya e na vosa vatautauvata: ia sa na qai mai na gauna ka'u na yali voki ni vosa vi ikodou ena vosa vatautauvata, ka'u na vatakilai vamatata vi ikodou na veika nei Tamaqu. ²⁶Ena siga gona dou na kerekere e na yacaqu; ia sa yali ni yaga me'u tukunia vi ikodou, ni'u na masuti Tamaqu ena vukumudou; ²⁷baletia ni sa lomani ikodou na Tamaqu, ni dou sa lomani au, ka vadinatakia ni'u sa qai mai vua na Tamaqu. ²⁸Au sa qai mai vi Tamaqu, ka qai mai ki vuravura: au sa daini vuravura voki, ka qai vi Tamaqu. ²⁹Sa tukunia vua ko ira na nona tisaipeli, "Raicia, ko sa qai vosa vamatata, ka yali ni vosatakia na vosa vatautauvata. ³⁰Kitou sa qai kila koya ni ko nu sa kila na ka kece lia, ka yali ni yaga vua e dua na tamata me tarogi iko: na ka koya kitou sa vadinatia kinia ni ko sa qai mai vua na Kalou." ³¹Sa tukunia vi ira ko Jisu, Dou sa qai vabautia ne?" ³²Raicia, sa qai mai na gauna, io, sa yaco mai, dou na dui tovoci kinia, a tamata yadua ki nona dui vale, ka dou na daini au me'u tiko dua loa lia: ia ka'u yali ni tiko dua loa lia, baletia ni kirau sa tiko vata ki Tamaqu. ³³A veika koya ka'u sa tukunia vi ikodou, mo dou rawatia na vacegu ena vukuqu. Dou na kunea e vuravura na rarawa; ia mo dou vacegu; au sa vamaalumalutakia na vuravura."

Chapter 17

¹Sa vosatakia na vosa koya ko Jisu, ka ta cake ki lomalagi, ka tukunia, I Tamaqu, sa yaco mai na gauna: varokorokotakia na Luvemu me varokorokotaki ikonu voki lia na Luvemu, ²me vaka ko ni sa solia vua me lewa vi ira na tamata kece lia, me solia ko koya na bula yali ni mudu vi ira yadua ko ni sa solia vua. ³Ia sai koya koya na bula yali ni mudu, me ra kilai ikonu na Kalou dina dua loa lia, ki Jisu Karisito ko koya ko ni a tala mai. ⁴Au sa varokorokotaki ikonu e vuravura: niu sa vaotia na cakacaka ko ni a solia mai vi au meu caka. ⁵Ia koya, Tamaqu, ni varokorokotaki au me daru tiko vata, ena varokoroko sa tu vi au ni daru a tiko vata ni sa yali ni caka ko vuravura. ⁶Au sa vatakila na yacamuni vi ira na tamata ko ni sa solia mai vi au mai vuravura: era sa nomuni, ia ko ni sa soli ira mai vi au: a ra sa talairawarawa ki na nomuni vosa. ⁷Era sa qai kila sa qai mai vi ikonu na ka kece lia ko sa solia mai vi au: ⁸niu sa solia vi ira na vosa ko ni a solia mai vi au; a ra sa vabautia, ka kila dina niu sa qai mai vi ikonu, ka ra sa vadinatia ni ikonu a talai au mai. ⁹Au sa masulaki ira: au sa yali ni masulaki vuravura, ko ira lia ko sa solia mai vi au; ni ra sa nomuni. ¹⁰A sa nomuni na noqu ka kece, a sa noqu na nomuni ka kece; ia kau sa varokorokotaki ena vukudra. ¹¹Ia kau na yali ni tiko e vuravura, ia ko ira koya, era sa tiko e vuravura, ia koi au, kau sa qai yani vi ikonu. Tamaqu yalododonu, maroroi ira ena yacamuni, ko ira ko ni a solia mai vi au, me ra dua loa lia me vataki kodrau. ¹²Niu a tiko vata ki ira e vuravura, au a daumaroroi ira ena yacamuni: ko ira ko ni sa solia mai vi au kau sa maroroya, a sa yali e dua vi ira, ko koya lia sa dodonu me rusa; me vayacori kinia nai Vola Tabu. ¹³Au sa qai qai yani vi ikonu: ia na veika koya kau sa vosatakia e vuravura, me levu sara na nodra marau ena vukuqu. ¹⁴Au sa solia vi ira na nomuni vosa; a sa cati ira ko vuravura, ni ra sa yali ni vavuravura, me vaka kau sa yali ni vavuravura. ¹⁵Au sa yali ni masu mo ni yadi ira tani e vuravura, mo ni maroroi ira lia mai na vu-ni-ca. ¹⁶Era sa yali ni vavuravura, me vaka kau sa yali ni vavuravura. ¹⁷Vatabui ira ena nomuni vavuvuli dina: sa ka dina na nomuni vosa. ¹⁸Me vaka ko ni a talai au ki vuravura, au sa talai ira vaka voki lia kina ki vuravura, ¹⁹Ia kau sa vatabui au ena vukudra, me ra vatabui voki lia enai vavuvuli dina. ²⁰a kau sa yali ni masu ena vukudra lowa lia koya, ia e na vukudra voki lia era na vabauti au ena vuku ni nodra vosa: ²¹me ra dua loa kece lia; me vaka edaru sa dua loa, Tamaqu, me ra dua loa ki kodrau: me vadinatia ko vuravura ni ikonu sa talai au mai. ²²Ia na varokoroko ko ni a solia mai vi au, kau sa solia vi ira; me ra dua loa, me vaka edaru sa dua loa: ²³meu tu vi ira, ka mo ni tu vi au, me ra vayacoria sara me ra dua loa lia; ia me kila kinia ko vuravura ni ikonu sa talai au mai, ka ni ikonu sa lomani ira me vaka ko ni sa lomani au. ²⁴I Tamaqu, au sa vinakatia me ra tiko voki lia ki au ena vanua kau sa tiko kinia, ko ira ko ni sa solia vi au; me ra raicia na noqui ukuuku ko ni a solia mai vi au: ni ikonu a lomani au ni sa yali ni tekivu ko vuravura. ²⁵I Tamaqu yalododonu, sa yali ni kilai ikonu ko vuravura: ia kau sa kilai ikonu, a ra sa kila ko ira koya ni ikonu sa talai au mai. ²⁶Ia kau sa vatakila vi ira na yacamuni, ia kau na vatakila tiko: me tu vi ira na loloma ko ni a lomani au kinia, meu tiko voki lia ki ira.

Chapter 18

¹Ni sa vosatakia oti na veika koya ko Jisu, sa qai yani ko koya ki ira na nona tisaipeli ki tai kadua ni soniwai ko Kitironi, a sa dua kinia na were, a sa curu kinia ko koya vata ki ira na nona tisaipeli. ²Ia ko Jutasa, ko koya sa soli koya yani, sa kila na tikinia: ni sa qai wasoma kinia ko Jisu vata ki ira na nona tisaipeli. ³Ia ni sa rawatia ko Jutasa na mata sotia ki na ovisa eso, mai vi ira na bete levu, ki ira na Farisi, sa yaco kinia, a ra sa yadia eso na tabucagi ki na cina ki na yaragi ni valu. ⁴Ia ni sa kila ko Jisu na ka kece lia ena yaco vi koya, sa qai yani, ka tukunia vi ira, Dou sa vaqarai cei? ⁵Era sa tukunia vua, "Ko Jisu na kai Nasareci." Sa tukunia vi ira ko Jisu, "Koi au." A sa tu vata kei ira na sotia ko Jutasa, ko koya sa soli koya yani. ⁶Ni sa qai tukunia vi ira ko koya, "Sai au," era sa suka vanadaku, ka bale sobu ki na qele. ⁷Sa qai tarogia voki ko koya, "Dou sa vaqarai cei?" A ra sa tukunia, "Ko Jisu na kai Nasareci." ⁸Sa tukunia ko Jisu, "Au sa tukunia oti vi ikodou ni sai au: ia kevaka dou sa vaqarai au, daini ira koya me ra qai tani." ⁹Me vayacoria kinia na vosa sa tukunia ko koya, "Au sa yali ni vayalia e dua vi ira ko a solia mai vi au." ¹⁰Sa qai ucunia mai ko Saimoni Pita nai seleiwau sa tu vua, ka yavitia kinia na tamata ni bete levu, ka takia dai na daligana i matau. Na yaca ni tamata ko Maliko. ¹¹Sa qai tukunia vi Pita ko Jisu, "Daramakia voki na nomui seleiwau ki na kena taga: a bilo sa solia mai vi au o Tamqu, ka'u na yali beka ni somia?" ¹²Ko ira na matai valu, ki na kena turaga vata ki ira na nodra ovisa na kai Jutia, era sa qai tauri Jisu, ka vesukia, ¹³ka ra sa tuberia mada e liu vi Anasa; ni sa vugo i Kaiafa, ko koya sa bete levu e na yabaki gona. ¹⁴Ia ko Kaiafa koya, sai koya ka vavulici ira na kai Jutia, ni sa yaga me mate e dua na tamata ena vukudra na tamata. ¹⁵A rau sa muri Jisu, ko Saimoni Pita ka dua voki na tisaipeli: a sa kilai na tisaipeli ko ya vua na bete levu, a rau sa curu vata kei Jisu ki na vale ni bete levu. ¹⁶A sa tu etautuba ko Pita ka voleka ki na darava. Sa qai curu yani na tisaipeli ka dua, ko koya sa kilai vua na bete levu, a sa vosa vua na yalewa sa vatawa na darava, a sa vacurumi Pita. ¹⁷Sa qai tukunia vi Pita na vada sa vatawa na darava, "Ko iko voki lia na tisaipeli ni tamata koya?" Sa tukunia ko koya, "Oi au e segai." ¹⁸A sa tu mai kinia ko ira sa dauvigaravi ki ira na ovisa, a ra sa vawaqa na buka; ni sa liliwa: a ra sa vakatakata; a sa tu vata ki ira ko Pita, ka vakatakatariki koya tiko. ¹⁹Sa qai tarogi Jisu na bete levu ena vukudra na nona tisaipeli, ena nonai vavuvuli voki lia. ²⁰Sa tukunia vua ko Jisu, Au a vosa votu ki vuravura; au a vavuvuli tiko lia ena vivalenilotu vata ki na vale ni soro, era sa dau qai kinia ko ira kece na kai Jutia; ia kau sa yali ni tukunia vuni e dua na ka. ²¹A cava ko sa tarogi au kinia? tarogi ira era sa daurogocia, se cava kau a tukunia vi ira: raicia, era sa kila na ka kau a dautukunia. ²²a ni sa vosa oti vakoya ko koya, e dua vi ira na ovisa sa tu voleka, sa sabici Jisu ena ligana, ka tukunia, Ko sa vosa vacava vakoya vua na bete levu? ²³Sa tukunia vua ko Jisu, Kevaka kau sa vosa vaca, vatakila na kena ca: ia kevaka e vinaka, ko sa sabici au ena vuku ni cava? ²⁴Ia ko Anasa sa talai koya, ni sa vesu tu, vi Kaiafa na bete levu. ²⁵Ia sa tu ko Saimoni Pita, ka tatalai. Era sa qai tukunia vua, Ko iko beka voki lia sa dua vi ira na nona tisaipeli? Sa cakitakia ko koya, ka tukunia, Oi au e yali. ²⁶E dua vi ira na tamata ni bete levu, a weka i koya sa takia dai na daligana ko Pita, sa tukunia, Au a yali beka ni raici kodrau vata kaya e na were? ²⁷Sa qai cakitakia voki ko Pita; a sa tagi sara na toa. ²⁸Era sa qai yadii Jisu tani mai vi Kaiafa ki na vale ni vilewai; a sa savulaci caca; ia ko ira era sa yali ni curu ki na vale ni vilewai, me ra kakua ni vadukadukalitakia, ka me ra caka na kana vata ni qa-sivia. ²⁹Sa qai curu yani vi ira ko Pailato, ka tukunia, A cava na ka ca dou sa bitaka vua na tamata koya? ³⁰Era sa vosa ka tukunia vua, Kevaka sa yali ni tamata ca ko koya koya, kitou sa yali ni soli koya yani vi iko. ³¹Sa qai tukunia vi ira ko Pailato, Dou yadi koya, ka lewai koya me vaka na nomudou lawa. O koya era sa tukunia kinia vua ko ira na kai Jutia, E yali ni tara vi kimamu me vamatea e dua na tamata: ³²me vayacoria kinia na vosa ka tukunia ko Jisu, ni sa vatakila nai valavala ni mate ena mate kinia. ³³Sa qai curu voki ki na vale ni vilewai ko Pailato, ka kacivi Jisu, ka tukunia vua, O iko na nodra Tui na kai Jutia, se yali? ³⁴Sa tukunia vua ko Jisu, Ko sa vosatakia li na ka koya vataki iko, se sa tukuni au vakoya vi iko ko ira na tani? ³⁵Sa tukunia ko Pailato, Oi au beka na kai Jutia? ko ira na kai nomu ki ira na bete levu, era sa soli iko mai vi au: a cava ko a caka? ³⁶Sa tukunia ko Jisu, Sa yali ni vavuravura na noqu matanitu: kevaka sa vavuravura na noqu matanitu, era na qai vala na noqu tamata, meu kakua ni soli yani vi ira na kai Jutia: ia koya, sa yali ni vu eke na noqu matanitu. ³⁷Sa qai tukunia vua ko Pailato, Ko iko bagi na tui? Sa tukunia ko Jisu, Ko sa tukunia niu sa tui. A ka koya kau sa sucu mai kinia, ia na ka koya kau sa qai mai kinia ki vuravura koya, meu dau tukunia na ka dina. O koya yadua sa vabautia na ka dina, sa rogocia na noqu vosa. ³⁸Sa tukunia vua ko Pailato, A cava na ka dina? Ia ni sa vosa oti vakoya, sa curu voki yani vi ira na kai Jutia, ka tukunia vi ira, Au sa yali ni raicia vua e dua nai valavala ca: ³⁹ia sa dua na nomudou valavala, meu serekia e dua vi ikodou ena kana vata ni qai-sivia: dou sa vinakatia kinia, se yali, meu serekia vi ikodou na nodra Tui na kai Jutia? ⁴⁰Era sa qai qoqolou voki, ka tukunia, Me kakua lia na tamata koya, ko Parapa lia. Ia na daubutako ko Parapa.

Chapter 19

¹A sa yadi Jisu ko Pailato ka vakanakuitatakia. ²A sa talia e dua nai sala wa-vavotona ko ira na sotia, ka vaisalataki koya kinia, a ra sa vasulumi ira ena dua nai sulu lokaloka, ³ka tukunia, "Sa loloma, na nodra Tui na kai Jutia" ka sabici ira ena ligadra. ⁴Sa qai curu voki yani ko Pailato, ka tukunia vi ira, "Raicia, au sa yadi koya mai vi ikodou, mo dou kila ni'u sa yali ni raicia e dua nai valavala ca vi ira. ⁵Sa qai curu yani ko Jisu, sa vaisala tu enai sala wa-vavotona, ka vaisulu enai sulu lokaloka. A sa tukunia vi ira ko Pailato, "Raicia, Sa tu koya o koya," ⁶Ni ra sa qai raici Jisu ko ira na bete levu ki ira na ovisa, era sa qoqolou ka tukunia, "Vakotia ki na kauveilatai, vakotia ki na kauveilatai. Sa tukunia vi ira ko Pailato, "Dou yadi koya ka vakotia ki na kauveilatai: ni'u sa yali ni raicia vi ira e dua nai valavala ca." ⁷Ko ira na kai Jutia era sa tukunia vua, " Sa dua na nimamu vunau, me mate ko koya, ni sa tukunia ni sa Luve ni Kalou." ⁸Ni sa qai rogocia na vosa koya ko Pailato, sa levu cake kinia na nona rerevakia; ⁹a sa curu voki ki na vale ni vilewai, ka tukunia vi Jisu, "O sa qai mai vi?" Ia sa yali ni saumia ko Jisu. ¹⁰Sa qai tukunia vua ko Pailato, O sa yali li ni vosa mai vi au? ko sa yali beka ni kila ni'u sa rawatia me'u vakoti iko ki na kauveilatai, ka'u sa rawatia voki lia me'u sereki iko?" ¹¹Sa tukunia ko Jisu, "Ko sa yali ni rawatia e dua na ka vi au, kevaka sa yali ni soli vi iko mai cake: a ka koya sa levu cake kinia na nonai valavala ca sa soli au yani vi iko." ¹²Sa qai vatovolea tiko ko Pailato me sereki Jisu, ia ko ira na kai Jutia, era sa qoqolou, ka tukunia, "Kevaka ko sa sereki koya, ko sa yali ni totaki Sisa: ko koya yadua sa tukunia me tui, sa vosa saqati Sisa." ¹³Ni sa qai rogocia na vosa koya ko Pailato, sa yadi Jisu yani, ka tiko sobu e nai tikotiko ni vilewai ena tikinia sa vatokai Na Raravatu, ia ena vosa va-Iperiu, ko Kapaca." ¹⁴a siga koya nai Varau ki na kana vata ni qai-sivia, ia sa kenai ka ono ni aua: a sa tukunia vi ira na kai Jutia ko koya, "Raicia, koya na nomudou Tui!" ¹⁵A ra sa qoqolou, "Yadia tani, yadia tani, vakotia ki na kauveilatai." Sa tukunia vi ira ko Pailato, "Me'u vakotia li ki na kauveilatai na nomudou Tui?" Ko ira na bete levu era sa tukunia, "Sa yali ni nimamu tui, ko Sisa dua loa lia. ¹⁶Sa qai soli koya yani vi ira ko koya me vakoti ki na kauveilatai. ¹⁷A sa colatia na nona kauveilatai ko koya, ka qai yani ki na tikinia sa vatokai "Na vanua ni qavokavoka," sa vatokai ena vosa va-Iperiu, ko "Kolikoca." ¹⁸a ra sa vakoti koya mai kinia ki na kauveilatai, ka lewe rua voki lia, e dua vaka, ka dua vaka, ki Jisu ena kodrau maliwa. ¹⁹A sa dua nai vatakilakila sa vola ko Pailato, ka sa toka e cake ena kauveilatai. Sai koya koya na kenai vola, KO JISU NA KAI NASARECI NA NODRA TUI NA KAI JUTIA. ²⁰A ra sa lewe levu na kai Jutia era sa wilikia nai vatakilakila koya: ni sa voleka ki na koro na tikinia sa vakoti kinia ki na kauveilatai ko Jisu: a sa volai tu ena vosa va-Iperiu, vata ki na vosa va-Kirisi vata ki na vosa va-Roma. ²¹Era sa qai tukunia vi Pailato ko ira na nodra bete levu na kai Jutia, "Kakua ni vola, 'A nodra Tui na kai Jutia;' ia ni sa tukunia ko koya, 'Oi au na nodra Tui na kai Jutia.'" ²²Sa tukunia ko Pailato, A ka ka'u sa vola, ka'u sa vola. ²³Ia ko ira na sotia, ni ra sa vakoti Jisu ki na kauveilatai, era sa yadia na nonai sulu, ka wasea vava, me ra tauyadua na tikina ko ira na sotia; nai tutuvi voki lia; ia ka sa yali ni bau cula na nonai tutuvi, sa tali taucoko mai na tikinia e colo ka yadia ki ra. ²⁴O koya era sa vitukuniakia kinia, "Me da kakua ni dresukia, ia me da vawiri madigitakia se na nei cei: me vayacoria kinia nai Vola Tabu, o koya sa tukunia, "Era sa vota na noqui sulu, Ia na noqui tutuvi era vawiri madigi kinia. Ko ira na sotia, era sa caka na veika koya." ²⁵Ia sa tu voleka ki na kauveilatai i Jisu na tinana vata ki na taci i tinana, ko Meri na wati Kilopa vata ki Meri na yalewa ni Makitala. ²⁶Ni sa qai raici rau ko Jisu, na tinana vata ki na tisaipeli ka tu volekatia, ko koya sa lomana ko koya, sa tukunia vi tinana, "Yalewa, raicia na luvemu!" ²⁷Sa qai tukunia vua na tisaipeli, "Raicia na tinamu!" Ia mai na tiki-ni-siga ko ya sa yadi ko ya na tisaipeli ko ya ki nona vale. ²⁸Ni sa oti koya, ka sa kila ko Jisu sa oti na ka kece lia, me vayacoria kinia nai Vola Tabu, sa tukunia, "Au sa via somi." ²⁹Ia ka tu e dua na bilo sa sinai ena wai wiwi; a ra sa vasuasuatania e dua na vutovuto ena wai wiwi ka cigiria kinia e dua na taba ni isopi, ka vayadia ki na gusuna. ³⁰Ni sa qai somia na wai wiwi ko Jisu, sa tukunia, "Sa oti." a sa vacuva na uluna ka solia yani na yalona. ³¹Ia ko ira na kai Jutia, era sa masuti Pailato me musuki na yavadrato ka me ratou yadi tani, e na vuku ni sa siga Varau, me kakua ni rube tu na yagodrato ena kauveilatai ena siga ni vacecegu, (ni sa uasivi na siga ni vacecegu ko ya.) ³²Sa qai qai ko ira na sotia, ka musukia na yavana nai kadua, a yavana voki lia na kenai karua, eratou a vakoti vata kaya ki na kauveilatai. ³³Ia ni ratou sa qai mai vi Jisu, ka raicia sa mate tu, era sa yali ni musukia na yavadra. ³⁴Ia, sa suakia na sarisarina e dua na sotia ena dua na moto, a sa dave sara mai kinia na dra ki na wai. ³⁵Ia ko koya ka raicia sa tukunia, a sa dina na nonai tukutuku: a sa kila ko koya ni sa vosa dina, mo dou vabautia. ³⁶Ni sa caka na veika koya, me vayacoria kinia nai Vola Tabu, Me kakua ni musuki e dua na suina. ³⁷Ia e dua voki na tiki ni Vola Tabu, sa tukunia, "Era na raici koya era sa suakia." ³⁸Ia ni sa oti na veika koya, sa masuti Pailato ko Josefa, na kai Arimacea, a tisaipeli i Jisu, ia ka vuni lia ni sa rerevaki ira na kai Jutia, me yadia tani ko koya na yago i Jisu: a sa vatara ko Pailato. Sa qai qai ko koya, ka yadia tani na yago i Jisu. ³⁹A sa qai vokilia mai ko Nikotimo, ko koya sa qai eliu vei Jisu e na bogi, a sa yadia mai na mura sa viwaki vata kei na yasiyasi, e dua na drauni paudi. ⁴⁰Erau sa qai yadia na yago i Jisu, ka solega vata enai sole lineni eso kei na ka boi vinaka, me vaka nai valavala ni nodra

veibulu na kai Jutia. ⁴¹Ia ena vanua sa vakoti kinia ko koya; sa tiko volekatia e dua na were, na were koya sa tiko kinia e dua nai bulubulu vou ka se yali ni dua na tamata e bulu kinia. ⁴²Erau sa qai buluti Jisu kinia, ni sa nodra siga Vakarau na kai Jutia; (ka ni sa volekatia nai bulubulu.)

Chapter 20

¹Ia enai matai ni siga ni wiki, sa qai mai ko Meri na yalewa ni Makitala e na savulaci caca, ni sa butobuto tu, ki nai bulubulu, ka raicia ni sa yadi tani na vatu mai nai bulubulu. ²Sa qai cici ko koya sa lomana ko Jisu ka tukunia vi rau, "Era sa yadia tani na Turaga mai nai bulubulu, ia kitou sa yali ni kila na tikinia era sa vakotori koya kinia."³Erau sa qai qai yani ko Pita, ki na tisaipeli kadua, a rau sa qai ki nai bulubulu. ⁴A rau sa cici vata ruarua: a sa sivi Pita na tisaipeli kadua, ka sa liu ki nai bulubulu. ⁵A sa cuva sobu ko koya, ka sa rai ki loma; ka raicia nai sole lineni sa no: ia a yali curu ki loma ko koya. ⁶Sa qai muri mai ko Saimoni Pita, ka curu ki nai bulubulu, ka raicia nai sole lineni sa koto, ⁷ki nai tavoi sa viriraki ena uluna, ia sa yali ni koto vata ki nai sole lineni, sa lobi dua loa lia koto ena dua na tikinia vaikoya. ⁸A sa qai curu voki lia na tisaipeli kadua, ko koya sa liu ki nai bulubulu, a sa raicia ko koya, ka vabautia. ⁹A rau sa yali lia ni kila nai Vola Tabu, ni sa dodonu me tu cake voki mai na mate ko koya, ¹⁰Oi rau na tisaipeli erau sa qai qai voki ki nodrau vale. ¹¹Ia sa tu ko Meri e tautuba ni bulubulu, ka tagi: ia ni sa tagi tiko, sa cuva sobu ka rai ki loma ni bulubulu. ¹²a sa raicia e lewe rua na agilose enai sulu vulavula, a rau sa tiko, e dua ki uluna, ka dua ki yavana, ena tikinia ka koto kinia na yago i Jisu. A rau sa tukunia vua, ¹³"Yalewa, ko sa tagi ena vukuni cava?" Sa tukunia vi rau ko koya, "Ena vuku ni ra sa yadia tani na noqu Turaga, ia kau sa yali ni kila na tikinia era sa vakotori koya kinia." ¹⁴Ni sa qai vosa vakoya, sa vuki vanadaku, ka raici Jisu ni sa tu, ia sa yali ni kila ni sai Jisu. ¹⁵Sa tukunia vua ko Jisu, "Yalewa, ko sa tagi ena vuku ni cava? ko ci ko sa vaqara? Sa nanumia ko koya ni sai vatau-ni-were, a sa tukunia vua, Kevaka ko sa yadi koya tani, tukunua beka vi au na tikinia ko sa vakotori koya kinia, ka'u na qai laki yadi koya tani." ¹⁶Sa tukunia vua ko Jisu, : "I Meri!" Sa vuki ko koya, ka tukunia ua, Raponai! (a kenai balebale, Vavuvuli) ¹⁷Sa tukunia vua ko Jisu, "Kakua ni tarai au; ni'u se bera ni qai cake vi Tamaqu; ia mo qai vi ira na wekaqu, ka tukunia vi ira, Au sa qai cake vi koya sa Tamaqu, ka Tamamudou; vi koya sa noqu Kalou, ka nomudou Kalou." ¹⁸Sa qai yani ko Meri na yalewa ni Makitala, ka tukunia vi ira na tisaipeli "Au sa raicia na Turaga," ka sa tukunia vi koya na ka kece koya. ¹⁹Ena raiyavi ni siga gona, enai matai ni siga ni wiki, sa sogo tu na darava ni vale, era a soqoni vata tiko kinia na tisaipeli, ni ra sa rerevaki ira na na kai Jutia, sa curu mai ko Jisu ka tu ena kedra maliwa, ka tukunia vi ira, "Dou vacegu." ²⁰Ia ni sa vosatakia vakoya, sa varaitakia vi ira na ligana ki na sarisarina. A ra sa rekitakia na tisaipeli, ni ra sa raicia na Turaga. ²¹Sa qai tukunia voki vi ira ko Jisu, "Dou vacegu:" me vaka sa talai au mai ko Tamaqu, au sa talai ikodou vaka voki lia kinia. ²²Ia ni sa vosa vakoya ko koya, sa ceguvi ira, ka tukunia, "Me curumi ikodou na Yalo Tabu:" ²³nai valavala ca ni tamata yadua dou sa bokocia, ena bokoci: nai valavala ca ni tamata yadua dou sa yali ni serekia, ena yali ni sereki. ²⁴A sa dua vi ira na lewe tinikarua, ko Tomasi, sa vatokai ko Titimo, sa yali ni tiko vata ki ira ni sa qai mai ko Jisu: ²⁵Ko iratou na tisaipeli sa tukunia vua, " Kitou a raicia na Turaga." A sa tukunia vi ira ko koya, "Kevaka ka'u na yali ni raicia na we ni vako, ka daramakia na ligaqu ki na sarisarina, au na yali ni vabautia. ²⁶Ni oti e bogi walu, eratou sa tiko voki e loma ni vale na tisaipeli vata ki Tomasi, ka sa curu mai ko Jisu ni a sogo tu na darava, ka tu e na kedra maliwa, ka tukunia, "Dou vacegu." ²⁷Sa qai tukunia vi Tomasi, "Dodokia mai na nomui qaqalo, ka raicia na ligaqu: ia dodokia na ligamu ka daramakia ki na sarisariqu: ia mo kakua ni vatitigatakia, mo vabautia lia. ²⁸A sa vosa ko Tomasi, ka tukunia vi ira, "Noqu Turaga, ka noqu Kalou!" ²⁹Sa tukunia vua ko Jisu, "Ni ko sa raici au, Tomasi, ko sa vabautia: sa kalougata ko ira era sa yali ni raicia, ka ra sa vabautia." ³⁰A sa levu voki na cakacaka-mana sa caka dina ko Jisu ena matadra na nona tisaipeli, a ra sa yali ni volai enai vola koya: ³¹ia sai koya, mo dou vabautia ni sa Karisito ko Jisu, na Luve ni Kalou; ia mo dou rawatia na bula ena yacana, ni dou sa vabautia.

Chapter 21

¹Sa oti na veika koya, sa varaitaki koya voki ko Jisu vi iratou na tisaipeli mai na wai mai Taiperia: ia ka varaitaki koya vakoya: ²Eratou sa tiko vata ko Saimoni Pita vata ki Tomasi, sa vatokai ko Titimo, vata kei Nacanieli na kai Kena e Kalili vata ki rau na luvei Sepete, ka lewe rua voki na nona tisaipeli. ³Sa tukunia vi iratou ko Saimoni Pita, "Au sa qai ki qoli." Eratou sa tukunia kece vua, "Kitou na qai ki voki lia ki iko." Eratou sa qai yani, ka vodokia sara na waqa; a sa yali rawa e dua ena bogi gona. ⁴Ia ni savulaci mai, sa tu mai matasawa ko Jisu; ia sa yali ni kila ko ira na tisaipeli ni sai Jisu. ⁵Sa qai tukunia vi ira ko Jisu, Ragone, "sa tu vi ikodou na kakana, se yali" Era sa tukunia vi ira, "Sa yali." ⁶A sa tukunia vi ira ko koya, "Dou kolotakia na lawa ki nai matau ni waqa, ka dou na kunea kinia." Era sa qai kolotakia, a ra sa yali ni yavitia rawa, ni sa ka levu sara na ika. ⁷A ka koya sa tukunia kinia vi Pita na tisaipeli koya ka lomana ko Jisu, "Na Turaga bagi koya". Ni sa rogocia ko Saimoni Pita ni sai koya na Turaga, sa vasulumi koya ena nonai curucuru vagonedau, (ni sa luvawale,) a sa rika ki wai. ⁸Ia ko ira na tisaipeli tani, era sa soko ena waqa lailai; (ni sa yali ni yawa na vanua, me vaka lia na katu limasagavulu,) a ra sa yaratakia na lawa sa sinai e na ika. ⁹Ia, ni ra sa qai sobu ki vanua, era sa raicia sa tu na qilaiso sa waqa tu, ki na ika sa tu kinia vata ki na madrai. ¹⁰Sa tukunia vi ira ko Jisu, "Yadia mai eso na ika dou sa qai rawatia. ¹¹Sa qai cake ko Saimoni Pita ka yavitia na lawa ki vanua sa sinai ena ika lelevu, e dua na drau limasagavulu ka mani tolu; ia ni sa ka levu vakoya, sa yali ni kabasu na lawa. ¹²Sa tukunia vi ira ko Jisu, "Dou mai katalau." Ia sa yali e dua vi ira na tisaipeli sa doudou me tarogia, "O cei koi ikonu" ni ra sa kila sai koya na Turaga. ¹³Sa qai qai mai ko Jisu, ka tauria na madrai ki na ika voki lia, ka solia vi ira. ¹⁴Sai koya koya na kenai ka tolu ni gauna sa varaitaki ira kinia ko Jisu vi ira na nona tisaipeli, ni sa tucake voki mai na mate. ¹⁵Ni ra sa katalau oti, sa tukunia vi Saimoni Pita ko Jisu, Saimoni, na luvei Jona, ko sa lomani au valevu, ka valailai ko iratou koya, se yali?" Sa tukunia vua ko koya, "Io na Turaga; ko nu sa kila ni'u sa lomani ikonu. Sa tukunia vua ko ira, "Vakani ira na noqu lami. ¹⁶Sa tukunia voki varua vi koya, Saimoni, na luve i Jona, ko sa lomani au, se yali? Sa tukunia vi ira ko koya, "Io na Turaga; ko ni sa kila ni'u sa lomani ikonu. Sa tukunia vua ko ira, "Vatawana na noqu sipi. ¹⁷A sa tukunia vatolu vua, "Saimoni, na luve i Jona, ko sa lomani au, se yali? Sa rarawa na loma i Pita ni sa tukunia vatolu vua ko koya, "O sa lomani au, se yali?" A sa tukunia vi ira, "Ikonu na Turaga, ko nu sa kila na ka kece lia; ko ni sa kila ni'u sa lomani ikonu." Sa tukunia vua ko Jisu, "Vakani ira na noqu sipi." ¹⁸E dina, e dina, au sa tukunia vi iko, Ni ko a gone, ko a dauvauci iko, ka qai vavitalia voli lia; ia ni ko sa qase mai, ko na dodokia na ligamu, ka na vauci iko e dua tani, ka yadi iko ki na tikinia ko na yali ni vinakatia. ¹⁹Ia sa vosa vakoya ko koya, me vatakila na mate ena varokorokotakia kinia na Kalou ko koya. Ia ni sa vosa oti vakoya, a ra sa tukunia vi Pita,, "Muri au." ²⁰Sa qai vuki ko Pita, ka raicia na tisaipeli sa lomana ko Jisu, ni sa muri tiko, ko koya sa vararavi voki lia ki na lomaserena enai varaiyavi, ka tukunia, "Ikonu na Turaga, ko cei ko koya ena soli iko yani?" ²¹Ni sa raici koya ko Pita, sa tukunia vi Jisu, "Na Turaga, na cava ena caka na tamata koya?" ²²Sa tukunia vua ko Jisu, "Kevaka ka'u na vinakatia me bula tiko lia me yacovia na gauna ka'u na qai voki mai kinia, a cava koya vi iko? ko iko, mo muri au." ²³Sa qai rogo yani vi ira na viwekani na vosa koya, ni na yali ni mate na tisaipeli ko ya: ia ka yali ni tukunia vua ko Jisu vi Pita, ni na yali ni mate na tisaipeli gona, ia sa tukunia lia, "Kevaka ka'u vinakatia me bula tiko lia ko koya ka yacovia na siga ka'u na qai voki mai kinia, a cava koya vi iko?" ²⁴Sai koya koya na tisaipeli sa tukunia na ka kece koya, ka vola na veika koya: ia eda sa kila sa dina na nonai tukutuku. ²⁵Sa levu voki lia na ka sa caka ko Jisu, ia kevaka sa volai kece lia, au sa vabautia ni na oso ko vuravura ena vivola e volai. Emeni.

Acts

Chapter 1

¹I CEOFILO, au a vola nai vola e liu, kei na ka kece lia sa vakatekivu me caka ka vakatavuvulitakia ko Jisu: ²ka yacovia na siga sa kau cake kinia ko koya, ni sa tauca oti ena Yalo Tabu na nonai vakaro vei ira lia nai apositolo, ko ira ka digitakia ko koya: ³ka sa vakaraitaki koya voki lia ve iira, ka sa levu na kenai vakadinadina, ni sa bula voki mai na nona mate, ka nisa daurairai lia vei ira ka bogi vasagavulu, ka vosatakia na veika ni matanitu ni Kalou. ⁴Ia ni sa soqoni vata kei ira, sa vakarota lia me ra kakua ni qai tani e Jerusalemi, me ra warakia lia na vosa yalayala i Tamana, o koya lia dou a rogocia maivei au: e dina ka dauveipapitaiso ko Joni ena wai; ⁵ia sa bogi vica lia, dou na qai papitaisotaki ena Yalo Tabu. ⁶Ni ra sa soqoni vta era sa tarogi koya ka tukunia, konu na Turaga, ko ni na vakayacori ira na Isireli me ra matanitu voki ena gauna koya se yali? ⁷Sa tukunia vei ira o koya, sa yali ni

nomudou mo dou kila na kena gauna, se na kena yabaki, sa lewa duadua lia kinia ko Tamaqu. ⁸ia dou na rawatia na kaukauwa ni sa qai mai vei kodou na Yalo Tabu, dou na qai dautukuni au mai Jerusalemi, kei Jutia taucoko kei Samaria, ka yacovia nai yalayala kei vuravura. ⁹Ia ni tukunia oti na veika koya o koya, sa qai yadi colo, ni ra sa vakaraicia tiko; a sa dua na lia na o sa tabonakia mai na matadra. ¹⁰Ia ni ra sa rai matua ki lomalagi, ni sa qai yani o koya, raicia, e lewe rua voki na tamata sa tu voleka vei ira, erau vakaisulu vulavula; ¹¹a rau sa tukunia, Oi kodou na kai Kalili, dou sa tu ka rai matua ki lomalagi, ena qai voki mai vakakinia me vaka dou sa raicia koya ni sa qai ki lomalagi. ¹²E ra sa qai lesu voki ki Jerusalemi mai na ulu-ni-vanua sa vakayacani ki na veiolive, sa voleka ki Jerusalemi me vaka lia na kena yawa sa dau lakovi ena dua na siga ni vakacecegu. ¹³Ia ni ra sa curu lia ki loma, era sa cabe kina i taba vale e colo, era sa dautiko kina ko Pita, kei Jemesa, kei Joni, kei Adriu, Ko Filipi kei Tomasi, ko Pacolomiu, kei Maciu ko Jemesa na luvei Alifio kei Saimoni e dua vei ira sa vakatokai Na gumatua, kei Jutasa na taci Jemesa. ¹⁴Era sa gumtua kece lia ko ira koya, era sa lomavata ena kerekere kei na dau masu, kei iratou voki lia na yalewa, kei Meri na tinai Jisu, kei iratou na tacina. ¹⁵Ia ena gauna koya, sa tucake kinia ko Pita ena kedra maliwa na veiwekani (ni sa wili vata na yacadra era sa le dua beka na drau ka ruasagavulu) a sa tukunia, ¹⁶Oi kodou na veiwekani, e dodonu me vakayacori na tiki-ni-Vola Tabu koya, ka vosatakia e liu na Yalo Tabu ena gusui Tevita, ena vukui Jutasa, o koya ka liutaki ira era sa tauri Jisu. ¹⁷ni sa wili vata kei keda ko koya, a sa lesi ki na cakacaka koya. ¹⁸(Ia na tamata koya sa volia e dua na tiki-ni-vanua e nai voli ni nonai valavala ca; a sa lutu ka saumakidule kira, a sa kacabote na boto ni ketena a sa kasabura voki lia na nona wawa: ¹⁹a sa kilai na ka koya vei ira kece lia sa tiko mai Jerusalemi: a sa vakatokai kinia na tiki-ni-vanua gona ena nodra vosa, Akelitama, o koya koya Na vanua ni dra.) ²⁰Ni sa volai e nai vola ni Same, 'Me lala didi na nona vale, Ia me kakua na tamata me tiko kinia'; 'ia, me dua tani me tauria na nonai tavi' ²¹O koya sa dodonu kinia me dua mada vei ira na tamata era sa tiko vata kei keda ena gauna voki lia sa tiko kinia vei keda na Turaga ko Jisu, ²²sa vakatekivu mai na papitaiso i Joni ka yacovia na siga sa kau cake kinia vei keda o koya, me lesi o koya me tukunia vata kei keda na nona tucake voki mai na mate. ²³A ra sa lesia e lewe rua, Ko Josefa sa vakatokai ko Parisapa, a yacana voki lia ko Jusitu kei Mataiasa. ²⁴Era sa qai masu, ka kaya, Oi konu na Turaga, ko ni sa kila na na yalo ni tamata kece lia, mo ni vakatakila mai se ko cei vei rau koya ko ni sa digitakia, ²⁵me nonai tavi na cakacaka vakaiapositolo koya, sa sivo tani mai kinia ko Jutasa, me qai kina nona yasana. ²⁶A ra sa qai vakawiri madigi, ena vukudrau, a sa bale vei Mataiasa: a sa wili vata kinia o koya kei ira na i apositolo e le tinikadua.

Chapter 2

¹Ia ni sa yaco na siga ni Penitiko, era sa tiko lomata ko ira kece lia ena dua na tikina. ²Sa qai vakasauri mai lomalagi e dua na rorogo, e vaka lia na cagi vakacevaruru kaukauwa, a sa vakasinaita na vale taucoko era a tiko kinia. ³A sa rairai ve iira na ka e vakalia na veiameyame ni buka waqa sa dui veisebayaki, a sa tiko yadua vei ira vakaaduaga. ⁴A ra sa vakasinaiti kece lia ena Yalo Tabu, a ra sa vakatekivu me vosatakia na vosa tani eso, me vaka lia sa solia vei ira na Yalo Tabu me ra cavutia. ⁵E ra a tiko mai Jerusalemi e so na kai Jutia, ra tamata lotu mai na veivanua kece lia e rukui lomalagi. ⁶Ia ni sa rogovaki yani na ka koya, a ra sa soqoni vata na lewe vuqa, a ra sa kurabui lia ni ra sa dui rogoci ira na tamata yadua ni ra sa vosatakia na nona vosa. ⁷A ra sa kidacalatakia kece lia ka kurabui, ka kaya vakai ira, Raicia, era sa yali beka li ni kai Kalili ko ira kece lia koya era sa vosa? ⁸ia ka vakaevi koya ni da sa rogocia koi kede kece lia ena noda vosa eda sucu kaya? ⁹(ko ira na kai Paricia, kei Mitia, kei Ilama, kei ira sa tiko mai Mesopotemia, kei Jutia kei Kapatosa, mai Ponito, kei Esia, ¹⁰mai Firijia kei Pamifilia, mai Ijipita kei na yasayasa vaka-Lipea e voleka ki Kirini kei ira na vulagi mai Roma, ko ira na kai Jutia, kei ira sa vuki ki na lotu vaka Jiu, ¹¹ko ira na kai Kiriti kei Arepea) e da sa rogoci ira ni ra sa tukunia ena noda vosa na nona cakacaka e veivakurabuitaki na Kalou. ¹²A ra kurabui kece lia, ka taqaya, ka sa veikayaka vakai ira, A cava nai balebale ni ka koya? ¹³A sa vakalialia ko ira eso tani, ka kaya, Era sa mateni lia ena waini vou. ¹⁴Sa qai tucake lia ko Pita, kei ira na le tinikadua, ka sa tabalakia i colo na domona, ka tukunia ve ira, Oi kodou na kai Jutia, kei kodou kece lia sa tiko e Jerusalemi, mo do kila na ka koya ka rogocia na noqu vosa: ¹⁵ni ra yali ni mateni o ira koya me vaka n ka dou sa nanumia, ni se qai kenai katolu lia ni aua. ¹⁶Ia ni sai koya lia koya sa tukuna na parofita ko Joeli: ¹⁷'Sa tukunia na Kalou, ena yaco ena gauna mai muri kau na sovarakia na Yaloqu kivei ira na tamata kece lia: A ra na parofisai kinia ko ira na nomudou gone yalewa, Ia, ena raicia na raivotu eso ko ira na nomudou qase: ¹⁸Io, vei ira voki lia na noqu tamata kei na noqu vada kau na sovarakia na yaloqu ena gauna ko ya, a ra na parofisai kinia: ¹⁹Ia kau na vakatakila lia na ka e vei vakidacalatakia eso mai lomalagi e colo, kei nai vakatakilakila e so e vuravura era; A dra, kei na buka waqa, kei na kubou; ²⁰Ena vuki lia na matanisiga me butobuto, kei na vula me dra, Ena qai yaco lia e muri na siga i Jiova, sa levu ka rogo tiko: ²¹Ia ena yaco, o koya yadua lia ena masuta na yaca i Jiova, ena bula. ²²Oi kodou na tamata na Isireli, rogocia na vosa koya; ko Jisu na kai Nasareci, a tamata sa vakadinadinatakia vei kodou ni Kalou ena cakacaka-mana, kei na ka e veivakurabuitaki eso, kei na vakatakilakila lia eso, sa solia na Kalou kivei koya me cakava ena kodou maliwa, me vaka dou sa kila: ²³o koya ni sa soli oti yani vei kodou, ve vaka ka nakita dina lia na Kalou ka lewa e liu, dou sa tauria ka vakotia ki na kauveilatai ka vakamatea ena ligadra na tamata ca; ²⁴o koya lia sa vatura i colo na Kalou ni sa serekia nai vau ni mate: ni sa yali ni rawa me vauci tiko lia kinia o koya. ²⁵Ni sa vosataki koya lia ko Tevita, ka tukunia, 'Au sa raici Jiova tiko lia ni sa tu e mataqu Ni sa tu o koya ena ligaqu i matau, me'u yali kinia ni yavavala; ²⁶o koya lia sa reki kinia na yaloqu, a sa marau kinia na yamequ; Ena Vakacegu voki lia na lewequ enai nuinui. ²⁷Ni konu na yali ni dainia na yaloqu mai etesi, Se dainia na nomu Le dua yalosavasava me vuca mai: ²⁸Ko ni sa vakatakila lia mai vei au na sala ni bula; ko ni na vakasinaiti au ena marau mai na matamunu. ²⁹Oi kodou na veiwekani, dou vosotia me'u doudou lia niu sa tukuni Tevita na qase vei kodou, ni sa mate lia o koya ka bulu, ka sa tu lia vei keda na nona i bulubulu ka yacovia na siga koya. ³⁰Ia ni sa parofita lia o koya, a sa kila ni sa bubului vua na Kalou, ni na tubu mai vua ko kira ena vakatubura mai kinia ko koya na Karisito, me vaka na lewena, me tiko lia ena nonai tikotiko vakaturaga. ³¹Ia ni sa kila e liu, sa tukunia na nona tucake voki mai na mate na Karisito, ni na yali ni dai tu mai etesi, se na vuca mai na lewena. ³²Ko Jisu koya, sa vakatura i colo na Kalou, ka sai vakadinadina ni ka koya koi keitou kece lia. ³³Ia ni sa yadi colo ena liga i matau ni Kalou, rawatia o koya mai vei Tamana na Yalo Tabu ka yalataki, sa qai sovarakia mai na ka koya, dou sa qai raicia ka rogocia. ³⁴Ni sa yali ni yadi ki lomalagi ko Tevita; ia sa kaya o koya, Sa kaya lia ko Jiova vua na noqu Turaga, Mo tiko ena ligaqu i matau, ³⁵Me'u vakamalumalumu taki ira mada na nomu meca mei tutu lia ni yavamunu. ³⁶O koya koya me kila sara kinia na mataqali taucoko nei Isireli, ko Jisu Koya, o koya dou a vakota kina kauveilatai, sa lesia lia na Kalou me Turaga ka Karisito voki lia. ³⁷Ia ni ra sa rogocia, sa laucoka na yalodra, a ra sa kaya vei Pita kei ira nai apositolo sa vo, Oi kodou na veiwekani, a cava me kimamu kitaka? ³⁸Sa qai tukunia vei ira ko Pita, "Dou veivutuni ka papitaisotaki, koi kodou yadua, ena yaca i Jisu Karisito me bokoci kinia na nomudou i valavala ca, ka dou rawatia na Yalo Tabu mei solisoli." ³⁹Ni na caka vei kodou na vosa ni yalayala, vei ira voki lia na nomudou gone, kei ira vakayadua lia era sa vakayawa io, vei ira yadua lia ena kacivi ira vua na Turaga na noda Kalou. ⁴⁰Ia sa vuqa voki li na vosa sa tukunia o koya ka vakarota, ka tukunia, Dou vakabulai kodou mai nai tabatamata takelo koya. ⁴¹Ia ko ira lia sa vakabauta na nona vosa, era sa papitaisotaki: ka sa kenai kuri vei ira sa lotu ena siga ko ya e lewe tolu beka na udolu na tamata. ⁴²A ra sa qaravia matua na nodrai vakavuvuli nai apositolo kei na veilomani, kei na dovi madrai kei na masumasu. ⁴³A sa kani ira kece lia na rere; a sa levu na ka e veivakurabuitaki kei nai vakatakilakila era sa kitaka ko ira nai apositolo. ⁴⁴Ia ko ira kecelia sa vakabautia era sa

tiko vata, a ra sa dui solia na nonai yau yadua ve ra taukena vata; ⁴⁵a ra sa volitakia na nodra vanua kei na nodrai yau, a ra sa vota kivei ira kece lia me vaka lia na nodra dui dravudravua. ⁴⁶A ra sa gumatua sara lia ena qai kina vale ni soro e na veisiga, a ra sa lomavata, a ra sa dovi madrai ena vei vale, a ra sa kania na kedra ena marau kei na yalo dina, ⁴⁷ni ra sa vakavinavinakatakia tiko vua na Kalou, a sa vinakati ira ko ira na tamata vakayadua lia. Ia na Turaga sa vakaikuritakia kivei ira nai soqosoqo lewe ni lotu, ena veisiga, na tamata era sa vakabulai tiko.

Chapter 3

¹Ia erau a qai vata ko Pita kei Joni ki na vale ni soro e na aua sa dauia kinia na masumasu, ai kaciwa ni aua. ²A sa dua na tamata sa lokiloki mai na kete i tinana sa colati voli, o koya era sa vakadavora lia e na veisiga ena mata ni katuba ni vale ni soro, sa vakatokai ko Lagilagi, me kere ka-ni-loloma vei ira sa curu ki na vale ni soro; ³ni sa raici rau lia ko Pita kei Joni ni rau sa voleka ni curu kina vale-ni-soro, a sa kerekere me dua na ka-ni-loloma. ⁴A rau sa vakaraica matua ko Pita kei Joni, ka tukunia, 'Raici keirau mai.' ⁵A sa vakasami rau ko koya, ni sa nanumia ena rawatia maivei rau e dua lia na ka. ⁶Sa qai tukunia ko Pita, 'A siliva kei na koula e yali ni tu vei au, ia na ka lia sa tu vei au kau na solia vei iko: Ena yaca i Jisu Karisito na kai Nasareci mo tucake lia ka qai.' ⁷Sa qai tauria na ligana i matau, a sa tubera cake: sa qai vakaukauwataki sara lia na yavana kei na nona qurulasawa. ⁸Sa qai rika i colo o koya ka wavu tu, ka qai voli, a sa curu vata kei rau ki na vale ni soro, a sa qai, ka rika, ka vakarokorokotakia na Kalou. ⁹A sa raici koya ko ira na tamata kece lia, sa qai voli ka vakarokorokotakia na Kalou: ¹⁰a ra sa kila ni sai koya ka dautiko e na mata ni katuba ko Lagilagi, mai na vale ni soro, me kere ka-ni-loloma: a ra sa rere ka kurabui sara lia ena vuku ni ka sa qai yaco vua. ¹¹Ia ni rau sa tubera na lokiloki sa qai vakabulai koya ko Pita kei Joni, a ra sa cici vata kece lia na tamata kivei iratou ki na varada sa vakatokai Na nei Solomoni, a ra sa kurabui vakalevu. ¹²Ia ni sa raicia ko Pita, sa tukunia vei ira na tamata, 'Oi kodou na tamata na Isireli, dou sa kurabui ena ka koya ena vuku ni cava? se cava dou sa vakaraici keirau matua kinia, me vaka sa neirau kaukauwa se yalododonu, keirau sa kitaki koya kinia me qai rawa?' ¹³A Kalou i Eparaama, kei Aisake, kei Jekope, a nodra Kalou na noda qase, sa vakarokorokotakia na Luvena ko Jisu: o koya dou a solia yani, ka cakitakia ena matai Pailato, ni sa lewa lia o koya me serekia. ¹⁴Ia dou a cakitaki koya lia na Yalosavasava ka Dodonu, ka masuta me soli vei kodou e dua lia na daulaba: ¹⁵ka dou a vakamatea na Vu-ni-bula, o koya a vakatura cake voki mai na mate na Kalou; ka keitou sai vakadinadina ena ka koya. ¹⁶Ia na yacana, ena vuku ni sa vakabauti na yacana, sa vakaukauwataki kinia o koya koya, o koya dou sa raicia ka kila: io, ni sa vakabauti koya, sa soli lia vua na bula vinaka sara koya e na matamudou vakaaduaga. ¹⁷Ia vei kodou na veiwekani, au kila ni kodou a yali ni kila na ka dou caka, me vaka voki lia vei ira na nomudou Turaga. ¹⁸Ia ena veika sa tukunia e liu na Kalou ena gusudra kece lia na parofita, ni na mate lia na nona Karisito, sa qai vakayacora vaka kinia o koya. ¹⁹O koya mo dou qai veivutuni ka saumaki lia mai, me bokoci kinia na nomudou valavala ca, me yaco kinia na gauna ni vakacegu mai na mata ni Turaga: ²⁰ka talai Karisito o koya, io ko Jisu ka vunautaki e liu vei kodou. ²¹o koya e dodonu me tiko mada lia mai lomalagi, me yaco mada lia na gauna ena caka voki vinaka kinia na ka kece lia, ka vosa kinia na Kalou e na gusudra kece na nona parofita yalosavasava, e na gauna makawa. ²²Ni sa dina sa kaya ko Mosesese, 'Ena vakatubura cake vei kodou ko Jiova na nomudou Kalou, mai vei ira lia na wekamudou e dua na parofita me vakataki au; o koya dou na rogocia e na ka vakaadua lia ena vosatakia vei kodou.' ²³Ia ena yaco, a tamata yadua sa na yali ni rogocia na parofita koya ena vakarusai tani lia vei ira na tamata. ²⁴Ia ko ira voki na parofita kece lia, sa kenai vakatekivu ko Samuela kei ira voki lia sa tarava, ko ira kece lia era sa vosa, era sa tukunia eliu na gauna koya. ²⁵Oi kodou sa luvedra na parofita, kei na vosa lia ni veiyalayalati sa caka na Kalou ve ira na noda qase, ni sa tukunia vei Eparaama, 'Ena Kalougata na veimataqali kece lia e vuravura e na vuku ni nomu kawa.' ²⁶Sa tala na Luvena ko Jisu na Kalou, ka liu vei kodou, ni sa vakatura cake, me vakalougatataki kodou, ni sa saumaki kodou ya dua mai na nomudou valavala ca.

Chapter 4

¹Ia ni rau sa vosa tiko vei ira na tamata, sa qai mai vei rau ko ira lia na bete kei na turaga ni valenisoro, kei ra nai tokani i Setoki; ²ni ra sa cudru ni rau sa vakavulici ira na tamata, ka vunautakia na tu cake voki mai na mate ena vuku i Jisu. ³A ra sa tauri rau ka daini rau ena vale ni veivesu ena raiyavi gona ka yacovia na vulaci voki ni siga taravia. ⁴Ia ka lewe vuqa era sa rogocia na vunau, era sa vakabautia; ia na kedrai wiliwili na tagane sa le lima beka na udolu. ⁵Ia ni sa vulaci, era sa soqoni vata mai Jerusalemi ko ira na nodra turaga, kei ira na qase, kei ira na vu-ni-vola, ⁶kei Anasa na bete levu, kei Kaiafa kei Joni, kei Alekisada, ki ira kece lia na mataqali ni bete levu. ⁷Ia ni ra sa vakaturi rau ena kedra maliwa, era sa tarogia, "A kaukauwa cava se na yaca i cei drau sa caka kinia na ka koya?" ⁸Sa qai vakasinaiti ena ko Pita ena Yalo Tabu, a sa tukunia vei ira, Oi konu na nodra turaga na tamata, kei na nodra qase na Isireli, ⁹kevaka keirau sa tarogi ena siga koya ena cakacaka vinaka vua na tamata lokiloki, se cava sa qai bula kinia; ¹⁰mo nu kila kece lia kei ira kece lia na Isireli ni sa yaca i Jisu Karisito na Kai Nasareci, o koya konu a vakotia ki na kauveilatai, o koya sa vakatura cake voki na Kalou mai na mate, io, ena vukuna lia sa tu kinia koya o koya koya ena matamunu ka sa bula vinaka. ¹¹O koya na vatu konu a cata sara koi konu na matai ni vale, ko ya sa yacovia me kenai vakadei lia ni yavu enai tutu ni vale. ¹²A sa yali na bula ena vukuna e dua tani: sa yali sara e dua voki na yaca e ruku i lomalagi sa soli kivei ira na tamata, me da bula rawa kinia. ¹³Ia ni ra sa raicia na nodrau doudou ko Pita kei Joni, ni ra sa kila voki lia erau sa yali so ni vuku, se tamata vuli, e ra sa kurabui kinia, a ra sa qai vakasami rau, ni ratou a dautiko vata kei Jisu. ¹⁴Ia ni ra sa raicia na tamata ka vakabulai, ni sa tu vata kei rau, e ra sa yali ni vakatitigatakia rawa. ¹⁵Ia ni ra sa vakatalai rau me rau qai tani ena vale ni bose, era sa qai bose lia vakai ira, ¹⁶ka tukunia, "A cava me da kitakia ve rau na tamata koya? ni ra kila ko ira kece lia sa tiko e Jerusalemi ni sa dua na cakacka mana rogo era sa caka; Ia a eda sa yali ni vakatitigatakia rawa. ¹⁷Ia de tukuni vakalevu vei ira na tamata, me da tukunia lia, me rau cudruvi sara kevaka e rau vakavuvulitakia voki vua e dua na tamata ena yaca koya." ¹⁸A ra sa kacivi rau ka vakarota vei rau me rau kakua sara lia ni vosa se vakatavuvulitakia na yaca i Jisu. ¹⁹Sa qai vosa ko Pita kei Joni, a rau sa tukunia vei ira, "Mo nu lewa lia se sa dodonu se yali ena mata ni Kalou me keirau vakarorogo vei konu ka kua vua na Kalou: ²⁰ni sa dredre sara lia vei keirau me keirau kua ni tukunia na veika keirau a raicia ka rogocia." ²¹Ia ni ra sa yali ni kunea e dua na ke me rau cudruvi kinia, era sa vosa vakacudrucudru voki vei rau, a ra sa qai serekia me rau qai, ena vukudra lia na tamata ni ra sa vakarokorokotakia na Kalou ko ira kece lia ena vuku ni ka sa qai caka. ²²Ni sa vasagavulu vakacaca na nona yabaki, o koya na tamata sa caka vua na cakacaka mana koya ka bula kinia. ²³Ia ni rau sa sereki, erau sa tukunia vei ira na nodraui tokani na ka kece lia era sa vosatakia vei rau ko ira na bete levu kei ira na qase. ²⁴Ia ni ra sa rogocia, era sa lomavata ka tabalakia icolo na domodra vua na Kalou, "konu a bulia na lomalagi kei vuravura, kei na waitui kei na ka kece lia sa tu kinia: ²⁵ena gusui Tevita na nomunu tamata ko nu a tukunia, sa dau cudrutakia na veimatanitu ena vuku ni cava, ka sa vakananumia na ka wale ko ira na lewe ni veivanua?" ²⁶Era sa tuvai valu na tui kei vuravura, A ra sa soqoni vata ko ira na turaga me ra veivala kei Jiova kei na nona Karisito. ²⁷Ni sa dina era sa soqoni vata lia ena koro koya me ra veivala kaya na Luvemunu savasava ko Jisu, o koya ko nu a lumutia, koi rau o Eroti kei Ponitio Pailato, kei ira na veimatanitu, kei ira na Isireli ²⁸me ra kitakia kece lia na ka konu a lesia e liu me caka, me vaka na nomunu kaukauwa kei na nomunu i naki. ²⁹Ia koya, konu na Turaga, mo nu raicia na nodra vosa vakacudrucudru, ka solia kivei ira na nomunu talatala me ra doudou vakalevu ni ra tukunia na nomunu vosa, ³⁰ni konu sa dodoka tiko na ligamunu me ia na veivakabulai, me caka voki lia nai vakatakilakila eso kei na ka e veivakurabuitaki, ena yaca ni Luvemunu yalosavasava ko Jisu. ³¹Ia ni ra sa masu oti, sa vakayavalatia na vale era soqoni vata kinia: a ra sa dui vakasinaiti kece lia ena Yalo Tabu, a ra sa doudou kinia ni ra sa tukunia na vosa ni Kalou. ³²³³Ia ko ira na lewevuqa era sa vakabautia, era sa lomavata ka yalovata; a sa yali e dua e tukunia me nona duadua lia na ka sa tu vua; a ra sa taukena vata li na nonai yau yadua. A sa levu na nodra kaukauwa nai apositolo, ni ra sa tukunia ni sa tucake voki mai na mate na Turaga ko Jisu: a sa vinakatia vakalevu ko ira kece lia. ³⁴Ni sa yali e dua vei ira sa dravudravua; ko ira kece lia sa taukena na vanua se na vei vale, era sa volitakia, a ra sa yadia nai voli ni ka era sa volitakia, ³⁵a ra sa taucia kinia ki yavadra nai apositolo: a sa votai vei ira kece lia me vaka na nodra dui dravudravua. ³⁶Ko Josese voki lia, o koya era sa vakatoka ko ira nai apositolo me Panapasa, (a kenai balebale, A gone ni vakacevu) a luvei Livai, a kai Kipiro, ³⁷o koya sa taukena e dua na tiki-ni-vanua, sa volitakia, ka yadia na kenai voli, ka taucia ki na yavadra nai apositolo.

Chapter 5

¹A sa dua na tamata ko Ananaiasa na yacana, kei Savaira na watina, sa volitakia e dua na vanua, ²a sa vunia eso ka taucia kina yavadra nai apositolo.³A sa tukunia ko Pita, "Ananaiasa e vakaevei ni sa vakasinaitia na yalomunu ko Setani mo lasutakia kinia vua na Yalo Tabu, mo vunia eso nai voli ni vanua? ⁴Ni sa tu lia eliu, sa yali ni nomunu lia? Ia ni sa volitakia oti, ko sa yali ni veitalia kinia? "E vakaevei ni ko sa vakananumia kinia na ka koya ena lomamunu? Ko sa yali ni lasu vei ira n tamata ko sa lasu lia vua na Kalou." ⁵Ia ni sa rogocia na vosa koya ko Ananaiasa, sa bale sobu, ka ciba. A ra sa rere vakalevu kinia ko ira kece lia sa rogocia na ka koya. ⁶A sa tucake ko iratou na cauravou, ka solegi koya, ka colatia ki tautuba, ka bulutia. ⁷Ia ni sa oti e tolu na aua, sa qai curu mai na watina, a sa yali ni kila na ka sa caka. ⁸A kaya vua ko Pita, Tukunia mai vei au se drau sa volitakia na vanua enai lavo vaka ko ya, se yali? A sa tukunia ko koya, "Io e vaka lia ko ya"⁹Sa qai tukunia vua ko Pita, E vakaevei ni drau sa lomavata lia mo drau vakatovolea vakaca na na Yalo ni Turaga? raicia, na yavadratou na tamata ratou a bulutia na watimu sa tu koya ena darava, eratou na colati iko voki lia ki tautuba. ¹⁰Sa qai bale sobu sara ki yavana ko koya, ka ciba: a ratou sa curu mai na cauravou, ka kunea ni sa ciba ko koya, a ratou sa colatia yani, ka bulutia vata lia kei na watina. ¹¹A ra sa rerevakia vakalevu kinia ko ira kece nai soqosoqo lewe ni lotu, kei ira vakaadualia era sa rogocia na veika koya. ¹²Sa vuqa nai vakatakilakila kei na ka e veivakurabuitaki a vakayacori vei ira na tamata mai na ligadra lia nai apositolo: a ra tiko lomata kece lia e na varada nei Solomon; ¹³a yali dua vei ira sa vosa doudou me to vata kei ira: a sa vakarokorokotakia ko ira na tamata.¹⁴A sa lewe vuqa voki na turaga kei na marama era vakabautia na Turaga ka vakaikuritaki lia na kedra levu, ¹⁵a ra sa yadi ira kinia na tauvi-mate ki na vei gaunisala, a ra sa vakadavora enai mocemoce lelevu kei nai mocemoce lalai, me vakaruruga eso vei ira na yaloyalo i Pita ni sa qa yani kinia. ¹⁶Era sa lewe vuqa voki lia sa qai mai na veikoro sa vakavolivoliti Jerusalemi, a ra sa yadia mai na tamata eso sa tauvimate, kei ira sa vakararawataki ira na yalo velavela eso: a ra sa vakabulai vakaadua lia. ¹⁷Sa qai tu cake na bete levu, kei ira kece lia era sa dautiko vata kaya, (ko ira lia nai tokani i Setoki,) ¹⁸a ra sa sinai lia ena cudru, a ra sa tauri iratou nai apositolo, ka daini ratou ki na vale ni veivesu. ¹⁹Ia ni sa qai bogi sa dolavia na darava ni vale ni veivesu e dua na agilose ni Turaga, ka yadi ratou mai kinia ka tukunia ²⁰"Dou qai, ka laki tu e na vale ni soro, ka tukunia vei ira na tamata na vosa kece lia ni Bula koya. ²¹Ia ni ratou sa rogocia, eratou sa curu ki na vale ni soro, ni sa vulaci caca ka vakatavuvuli lia. Ia o koya na bete levu kei ira kece lia era sa dau tiko vata, ra soqoni vata na mataveilewai, kei ira voki lia na na nodra qase na luvei Isireli, a ra sa tala eso ki na vale ni veivesu me ratou yadi mai. ²²A ratou sa yaco kinia na ovisa, ka raicia ni sa yali dua e tu kinia , a ratou sa lesu voki ka tukuna, ²³ka tukunia "Keitou sa raicia na vale ni veivesu ni sa sogo kaukauwa tu vata kei ira na kenai vakatawa ni ra tucake tu e mata ni darava, ia ni keitou sa dolavia na darava, sa yani ni dua e tu kinia. ²⁴Ia ni ra sa rogocia na veika ka koyana turaga ni vale ni soro kei ira voki lia na bete turaga, erasa kidroa kinia se na tubu beka me vakaevei na ka koya. ²⁵Sa qai qai mai edua, ka tukunia vei ira, Raicia, ko iratou na tamata dou a dainia ki na vale ni veivesu eratou sa tiko ena vale ni soro, ka vakavulici ira na tamata. ²⁶Sa qai qai na turaga kei iratou na ovisa, ka yadi ratou mai, ia eratou a yali ni caka vakaukauwa, ka ni ratou rerevakia de ratou na vakaviriki ena vatu mai vei ira lia na tamata ra tu kinia. ²⁷Ia ni ratou sa yadi ratou mai, eratou sa vkatura ena matadra na mataveilewai: a sa tarogi iratou na bete levu, ²⁸ka tukunia, Keitou a yali beka ni vakarotia matua vei kodou mo dou kakua ni vakatavuvuli ena yaca koya, oi? ka raicia, dou sa vakasinati Jerusalemi ena nomudoui vakavuvuli, dou sa nakitia me keitou tarogi voki lia ena dra ni tamata koya. ²⁹Sa qai vosa ko Pita kei ratou nai apositolo, ka tukunia, Sa dodonu lia me keitou talairawarawa vua na Kalou, yali ni vei ira na tamata. ³⁰Na Kalou nodra na noda qase sa vakaturi Jisu cake voki mai, o koya dou a vakamatea ka vakarubecia e na dua na kau. ³¹O koya sa vakaceceretakia na Kalou e na ligana i matau me Turaga kai Vakabula, me solia kinia na veivutuni ki vei ira na Isireli, kei na vakabokoci lia ni valavala ca. ³²Keitou sa yaco voki lia mei vakadinadina ena veika koya: ka sa vaka kinia na Yalo Tabu, o koya sa solia na Kalou vei ira sa talairawarawa vua. ³³Ia ni ra sa rogocia, era sa cudru vakalevu, a ra sa bose mera vakamatei iratou. ³⁴Sa qai tu cake lia e dua ena kedra maliwa na mataveilewai, a Farisi, ko Kamelieli na yacana, a vu-ni-vuau, sa rogorogo vinaka vei ira na tamata kecelia, a sa tukunia me yadi vakalailai lia ki tuba ko iratou nai apositolo;³⁵ka sa qai tukunia vei ira, "Oi kodou na tamata na Isireli, dou lewai kodou vinaka ena vuku ni ka dou sa nanumia mo dou kitakia vei iratou na tamata koya. ³⁶Ni sa tubu cake ena gauna gona ko Cuta, a sa dautukuni koya ka dau nanumia ni sa o koya lia, a ra lewe va na drau na tamata era muri koya. E a qai vakamatei kei ira kece lia era dau talairawarawa vua era sa vakasesei, ka oti yani. ³⁷Sa oti koya sa qai tubu cake ko Jutasa na kai Kalili ena gauna sa volai kinia na tamata, a ra sa lewe vuqa sa yadia vakatani ko koya me ra muri koya: sa rusa voki lia o koya koya: kei ira vakaadua lia era sa talairawarawa vua, era sa vakasesei. ³⁸Ia koya, au sa tukunia vei kodou, Dou kakua ni torovi iratou ka daini ratou lia: ia kevaka sa i naki se cakacaka vakatamata koya ena vakarusai lia: ³⁹ia kevaka e sa mai vua na Kalou, dou na yali sara lia ni vakarusai

rawa; dou na laurai voki lia ni dou veivala kei na Kalou.⁴⁰ A ra sa qai yalovata kaya: ia ni ra sa kacivi iratou nai apositolo, ka vakanakuitataki iratou, ka vakatulewatakia matua vei iratou me ratou kakua sara ni vosa ena yaca i Jisu, a ra sa qai sereki iratou me ratou qai.⁴¹ Ia ni ratou sa qai tani e matadra na mataveilewai, eratou sa reki ni ratou sa yaga me ratou vakacacani ena vuku ni yacana.⁴² Ia ena veisiga kecelia ena vale ni soro, kei na veivale kecelia, era sa yali ni mudu ni vakatavuvulitakia ka vunautakia ni sai Jisu na Karisito.

Romans

Chapter 1

¹Oi au o Paula, na talatala i Jisu Karisito, sa kacivi mei apositolo, ka lesi meu tukunia nai tukutuku vinaka ni Kalou ²o koya sa yalatakia i liu o koya ka ra vosatakia na nona parofita ena Vola Tabu ³ena vuku ni luvena o Jisu Karisito na noda Turaga, o koya sa sucu mai na kawa i Tevita me vaka na yagona⁴o koya sa vakatakilalai vakaukauwa e na tu cake voki mai na mate, ni sa Luve ni Kalou, me vaka na yagona savasava⁵o koya kitou sa rawa voki lia kinia na loloma vata na cakacaka vaka i apositolo me ra vakabauti ka talairawarawa kinia o ira na lewe ni vi vanua kece lia, ena vuku ni yacana ⁶dou sa kacivi oti va voki lia kinia o iko dou mo dou nei Karisito.⁷vi iko dou kece lia sa tiko mai Roma, o iko dou sa dau lomania na Kalou, o iko dou sa kacivi me yalosavasava: me nomudou na loloma vata na vakacegu mai vua na Kalou o Tamada, vata ki Jisu Karisito na Turaga.⁸Me vatekivu, o Jisu Karisito au sa vavinavinaka kinia vua na noqu Kalou, ena vukumudou kece lia ni sa tukuni i vuravura taucoko na nomudou vabautia. ⁹NI sa noqu i vadinadina na Kalou, o koya au sa qaravia e na vu ni yaloqu enai tukutuku vinaka ni Luvena, ni sa yali ni mudu ni cavuti iko dou e na vi siga ena noqu masu ¹⁰nia sa dau masu, me dua na gauna meu kalougata kinia ena lewa ni Kalou meu yaco yani vi iko dou.¹¹Niu sa gadrevia valevu mei raici iko dou meu solia vi iko dou nai solisoli va yalo eso mo dou vataudeitakia kinia ¹²me da dui vacegui e na vuku ni nomudou vabautia vata na noqu voki lia.¹³Ia, o iko dou na veiwekani, au sa yali ni vinakatia mo dou nanuleva, niu sa nakitia valevu mei qai yani vi iko dou (ia au sa tarovi lia me yacovia na siga koya), me dua na noqu yaga ena kemudou maliwa, me va voki lia kinia e na kedra maliwa na matanitu tani. ¹⁴Sa dodonu vi au me'u sa talatala vi ira na kai Kirisi, vi ira voki lia na lewe ni vi vanua loa, vi ira na vuku, vi ira voki lia era sa yali vuku ¹⁵sa vaka voki lia kinia, me vaka au sa rawa sa yaloqu sara me'u vunautakia nai tukutuku vinaka vi iko dou voki lia mai Roma.¹⁶Niu sa yali maduatakia nai tukutuku vinaka ki Karisito ni sa ikoya ke na kaukauwa ni Kalou me vabulai kinia o ira yadua era sa vabautia, sa liu vi ira na Jiu, vi ira voki lia sa matanitu tani. ¹⁷Ni sa vatakila kinia, ni sa vadonui ira na Kalou me ra vabautia me vaka na ka sa volai. E na bula ena vabautia o koya sa yalododonu.¹⁸Ni sa vatakilalai mai Lomalagi na cudru ni Kalou ki na nodra i valavala ca kece lia, vata na nodra yali dodonu na tamata, era sa tarovia nai vavuvulu dina enai valavala yali dodonu. ¹⁹Ni sa rairai ena kecdra maliwa, na ka ni Kalou sa kilai rawa, ni varaitakia vi ira na Kalou²⁰ni sa laurai na ka ni Kalou e vuni tu, io, na nona kaukauwa e yali mudu, vata na nona tu va- Kalou, ni sa kilai oti na vi ka sa buli, mai na gauna sa buli kinia na vuravura, o koya gona sa yali dua kinia na nodra ulubale. ²¹Io ni ra sa kila tiko na Kalou, era sa yali ni vakarokorokotakia me vaka ni Kalou, se vavinavinaka, ia sa lialia mai na nodra nanumia, a sa butobuto mai na yalodra sa lialia.²²NI ra sa tukunia tiko ni ra sa vuku, era sa lialia mai ²³ra sa qai vaisosomitakia na serau ni Kalou, sa yali ni mate rawa, ena matakau me vaka na tamata sa ra loa, vata na manumanu, vata na manumanu yavai va, vata na vi ka qasi voli.²⁴O koya sa daini ira kinia na Kalou me ra vavitalitakia ena dodomo ni yalodra, me ra vavelavelatakia kinia na yagodra va i ira ²⁵era sa vaisosomitakia nai vavuvulu dina ni Kalou, ena ka lasu loa lia, a ra sa soro kinia ka qaravia na ka sa buli, ka yali o koya sa bulia, o koya sa nona varokoroko sa yali ni mudu. Emeni²⁶O koya sa daini ira kinia na Kalou me ra muria na dodomo vasisila, ni ra sa vaisosomitakia o ira na nodra yalewa nai valavala ca sa lesi e duatani a yali lesi ²⁷sa va voki lia kinia o ira na tagane, ni ra sa dainia nai valavala. Sa lesi vata na yalewa, sa waqa na nodra vidomoni va i ira, a ra sa caka o ira na tagane ka velavela sara vata ki ira na tagane, sa yaco kinia vi ira nai sau dodonu ni nodra caka cala²⁸ra sa yali ni vinakatia mera kila tiko na Kalou, sa daini ira na Kalou me ra lomavata, me ra caka na vi ka e yali dodonu vi ira²⁹me ra sinai ena ka kece lia e ca, na yalo ca, na daukocokoko, na dauvivacacani, me ra sinai ena vuvu, na laba, na vivala, na daivivakaisini, na yalo cudrucudru, me ra dau vosa vai lo, ³⁰me ra daukakase, me ra catia na Kalou, me ra vosa levu, me ra viavialevu, me ra dau dokai ira, me ra dauvavunia na ca, me ra dau talaidredre vi ira na nodra matua ³¹me ra yali ni yalomatua, me ra yalayala ka lasu voki, ka ra sa caca viwekani, era sa yali ni yalololoma³²ia ni ra sa kila tiko na lewa ni Kalou ni sa dodonu me ra mate o ira era caka na koya, era sa yali ni caka loa lia o ira, era sa dau vinakati ira voki lia era dau caka.

Chapter 2

¹O koya gona sa yali kinia na nomu ulubale, o iko na tamata yadua sa daulewa, ni ko sa beitaki iko ena nona lewa ni tani, ni ko sai valavala tiko vakakinia ko iko sa daulewa. ²Ia eda sa kila sa dina na lewa ni Kalou vi ira sa caka na ka koya. ³O iko na tamata, sa kewai ira era sa caka na vi ka koya ka sai valavala vakakinia, ko sa nanumia beka ko na tuba rawa mai ina lewa ni Kalou? ⁴Se ko sa becia beka na nona loloma levu, vata na nona vosotia vadede, vata na nona cudru vamalua, o sa yali ni vakasama ni sa tuberi iko i na loloma ni Kalou? ⁵Ia o iko, me vaka na nomu yalokaukauwa vata na lomamu sa yali ni vivutuni, o sa binia tiko lia vi iko na cudru i na siga ni cudruvi, ena varaitakia kinia na lewa dodonu ni Kalou, ⁶o koya na saumia na tamata yadua me vaka na nona i valavala: ⁷na bula tawamudu, vi ira era sa gumatua tiko i nai valavala vinaka ka vasaqara nai ukuuku vata na varokoroko vata na tawa mate rawa. ⁸ia na cudru vata na vivosataki vi ira era sa dauvivala, ka talaimama i nai vavuvuli dina, ia ka talaiwarawara i nai vavuvuli yali dodonu. ⁹Na rarawa vata na yaluma, vi ira na tamata kece lia sai valavala ca tiko, sa liu vua na Jiu, vi koya voki lia sa matanitu tani. ¹⁰¹¹¹²Ia nai ukuuku vata na yaluma, vi ira na tamata kece lia sai valavala vinaka, sa liu vua na Jiu, vi koya voki lia sa matanitu tani. NI sa yali ni vinakati ira vailoa na tamata na Kalou. ¹²Ni na rusa me vaka sa yali na vunau ko ira kece lia sai valavala ca ka yali vi ira nai vunau: ia ena lewai enai vunau o ira kece lia sai valavala ca ka sa tu vi ira na vunau, ¹³ni ra sa yali ni dodonu ena mata ni Kalou ko ira era sa rogocia wale lia na vunau, o ira lia era sa muria na vunau era na vadonui: ¹⁴ni ra sa caka vakataki ira lia na ka ni vunau o ira a vimatanitu tani, sa yali vi ira nai vunau, e ra sa qai nodra vunau vakai ira lia, ia sa dina sa yali vi nai vunau. ¹⁵o ira era sa vatakila sara ni sa volai ena yalodra nai valavala ni vunau, ka ni sa vadinadina tiko na nodra lewa e loma voki lia, ka ra sa dui lewa ni sa cala, se sa dodonu na nodrai valavala ¹⁶e na siga ena lesi Jisu Karisito kinia na Kalou me lewa na nodra vi ka vuni tu na tamata, me vaka na noqui tukutuku vinaka ¹⁷Ia kevaka o sa vakatokai mo Jiu, ka ko sa vakararavi ena vunau, ka sa dokadokai iko ena vuku ni Kalou, ¹⁸ia o sa kila na lomana, ka vinakatia na vi ka sa vinaka sara, ni o sa vavulici mai na vunau, ¹⁹o sa vararavi voki lia vi iko mo yadi ira na mataboko, mo nodra rarama e ra sa tiko ena butobuto, mo nodra i vavuvuli era sa lialia, ²⁰mo nodrai vavuvuli na gone lalai, ni sa nomu e na vunau nai vatakarakara ni vuku dina; ²¹ia o iko, o sa dauvatavulicia na tani, o sa yali ni vatavulici iko? o iko, o sa dauvunau me kua na butako, o sa bau butako o iko? ²²o iko, o sa dau kaya me kakua na dauyalewa, o sa bau dauyalewa ko iko? o iko, ko sa daucatia na vimatakau, o sa bau butako mai na vale-ni-soro? ²³o iko, o sa dokadokai iko ena vuku ni vunau, o sa bau valialiai koya na Kalou ni sa talaidredre i nai vunau gona? ²⁴Ni sa dau vosavacacataki na yaca ni Kalou vi ira na vimatanitu ena vukumudou, me vaka sa volai. ²⁵Ni sa dina sa yaga na vicili, kevaka o sa talairawarawa ki na vunau, ia kevaka ko sa talaidredre ki na vunau, sa yaco kinia na nomu cili me yali cili. ²⁶Ia kevaka e dua na sa yali ni cili, ka sa muria nai valavala dodonu ni vunau, ena yali li ni wili na nona yali cili me cili? ²⁷Ia o koya sa yali cili vayago, ke sa muria na vunau, ena yali lewai iko, o iko sa talaidredre ki na vunau, ka sa tu vei iko nai vola ni vicili? ²⁸Ni sa yali ni Jiu koya sa vakinia na varairai loa lia, ia sa yali ni vicili na ka sa rairai loa lia ena yago: ²⁹ia sa Jiu o koya sa vakinia i loma, a sa vayalo na vicili, sa ka ni yalo, ka sa yali ni ka ni vosa loa lia, o koya sa yali ni doka o ira na tamata, sa doka lia o koya na Kalou.

Chapter 3

¹A cava na ka sa vinaka cake kinia na Jiu? se cava na betena na vicili? ²E levu e na kece sara, ni sa lesi vi ira mera maroroya na Vosa ni Kalou.³Ia e vei, kevaka sa yali ni vabautia o ira eso? Me vatawayagatakia li na nona dina na Kalou na nodra yali ni vabautia? ⁴E yali sara, me dina lia na Kalou, ka lasu na tamata kece lia, me vaka na ka sa volai,

Mo vadonui ni ko sa vosa,

Ka gumatua ni o sa veileti.

⁵Ia kevaka sa vadinadinataki nai valavala dodonu ni Kalou, ena noda i valavala yali- dodonu, a cava me da kaya? Sa yali beka ni dodonu na Kalou, ni sa saumia? (Au sa vosa me vaka lia na tamata.) ⁶E yali sara, kevaka sa va koya, e na qai lewai vuravura va evei na Kalou?⁷Io kevaka sai koya na noqu lasu, sa uasivi cake kinia, na nona dina na Kalou, me vakarokorokotaki o koya, e na cava au sa cudruvi tiko kinia me vaka na tamata ca? ⁸ia ena yali beka li ni vaka (ni kitou sa lasutaki, ka sa tukuni ni kitou sa vosa va-koya,) Me da kitakia nai valavala ca, me yaco kinia na ka vinaka? ia o ira koya, era na cudruvi vadodonu.⁹Ia ka vakaevei? eda sa uasivi cake beka? E yali sara e na dua na ka: ni kitou sa vadinadinataki e liu ni ra sa cala kece lia, ko ira na Jiu, kei ira sa matanitu tani;¹⁰me vaka sa volai, Sa yali e dua sai valavala dodonu, sa yali sara ni dua :¹¹Sa yali ni dua sa kila,

Sa yali ni dua sa vasaqara na Kalou.

¹²E ra sa lesu tani kece lia, era sa yaco vata me yali ni betena;

Sa yali ni dua sai valavala vinaka, sa yali sara ni dua.

¹³Ai bulubulu sa dola tu na nodrai tilotilo;

Era sa daivivakaisini ena gusudra;

Sa tu e ruku ni bele ni gusudra na weli gaga ni gata:

¹⁴Sa sinai na gusudra e na ruru kei na vosa daugaga:¹⁵Sa kusarawaa yavadra me vadavea na dra:

¹⁶Sa tu e na nodra sala na rusa kei na rarawa:

¹⁷Ia e ra sa yali kila na sala ni vivacegui;

¹⁸Sa yali vi ira na rerevakia na Kalou.¹⁹E da sa kila na ka kece lia sa tukunia na vunau, sa tukunia vi ira sa tu vi ira na vunau, me vagalui kinia na gusudra kece lia, ka me beitaki ena mata ni Kalou na kai vuravura kece lia. ²⁰Ena yali ni vadonui vua e dua na tamata e nai valavala ni vunau: ni sai koya na vunau sa kilai kinia nai valavala ca. ²¹Ia ka sa qai vatakilai mai ena gauna koya na ka vivadonui kinia na Kalou, ka ni sa yali ni yaco e na vuku ni vunau, ia sa vadinadina kinia na vunau kei ira na parofita; ²²io, sa ia na vivadonui na Kalou e na vuku ni vakabauti Jisu Karisito, vei ira kece lia era sa vakabauta; ni da sa tautauvata kece lia:²³ni sai valavala ca ko ira kece lia na tamata, ka ra sa yali ni yacovia na ka e varokorokotaki kinia na Kalou: ²⁴a ra sa vadonui loa lia e na nona loloma ni sa volia na bula o Jisu Karisito:²⁵o koya sa lesi na Kalou mei bulubulu vi ira sa vabautia, e na nona dra, me vatakila na nonai valavala dodonu ni sa yali saumia nai valavala ca sa caka oti, ka ni sa vosotia na Kalou; ²⁶io, me vatakila e na gauna koya na nona yalododonu: me sa dodonu o koya, ka vadonui koya sa vabauti Jisu.²⁷Sa qai ivei beka na ka ni veidokadokai? Sa takali sara. E na vuku ni vunau cava?na vunau ni cakacaka beka? E yali, ena vuku lia ni vunau ni vabautia. ²⁸O koya keitou sa vaka sa vadonui na tamata ena vabautia, ia ka yali lia ena vuku ni cakacaka ni vunau.²⁹Sa nodra duadua lia na Jiu o koya na Kalou? sa yali beka ni nodra voki lia na vimatanitu tani? Io, sa nodra voki lia na vimatanitu tani: ³⁰kevaka sa dua bau lia na Kalou, ka na vadonui ira sa cili, e na vuku ni vabautia, kei ira voki lia sa yali ni cili, e na nodra vabautia. ³¹Keitou sa qai vatawayagatakia na vunau e na vabautia, se yali? E yali sara: keitou sa vataudeitakia lia na vunau.

Chapter 4

¹A cava me da qai tukunia sa rawa o Eparama na tamada, e nai valavala vayago? ²Kevaka sa vadonui o Eparama ena vuku ni cakacaka, sa qai dua na ka vua me dokai koya kinia, ia ka yali lia ena mata ni Kalou. ³A cava e tukunia na Vola Tabu? Sa vabautia na Kalou o Eparama, a sa wili vua mei valavala dodonu⁴Ia na kenai sau vua na tamata dau cakacaka, sa yali wili me loloma, sa kenai voli lia. ⁵Ia o koya sa yali ni cakacaka, a sa vabauti konu sa vadonuya na tamata i valavala ca, sa wili vua na nona vabautia mei valavala dodonu. ⁶Sa vaka voki lia kinia o Tevita ni sa tukunia na kena kalougata na tamata, sa okatia vua na Kalou nai vukivuki dodonu, ia ka yali ena vuku ni cakacaka: ⁷Sa kalougata o ira sa bokici na nodrai valacala ca, Sa buluti na nodra caka cala; ⁸Sa kalougata na tamata sa yali beitakia vua nai valavala ca ko Jiova. ⁹E ra sa kalougata beka va ke o ira na tamata era sa cili, se ra vaka voki lia kinia o ira sa yali cili? ni sa da kaya ni sa wili vi Eparaama na nona vabauta me valavala dodonu. ¹⁰Sa qai wili beka vaivei ? ni sa cili oti o konu, se ni sa yali cili? Sa yali lia ni sa cili oti, ni sa yali lia ni cili. ¹¹A sa soli vua na vicili mei vatakilakila, me vadinadinataki ni sa vadonui o konu ena vuku ni nona vabautia, ni sa yali ni cili tu, me yaco kinia o konu me tamadra kece lia era sa vabautia, ia ka ra yali tu ni cili; me wili voki lia nai valavala dodonu: ¹²me tamadra voki lia ira sa cili, vi ira era sa yali ni cili wale lia, era sa muria voki lia nia varau ni vabauta ko ya sa ni Eparaama, na tamada ni se yali ni cili. ¹³Ni sa yali yalataki vi Eparaama, vi ira voki lia na nona kawa, me taukei ni vuravura, e na vuku ni vunau, e na vuku lia ni vi vadonui sa yaco ena vabautia: ¹⁴ni sa mai vatawayataki na vabauta, ia sa ka wale voki lia na vosa ni yalayala, kevaka era sa taukenia o ira sa muria na vuna: ¹⁵ni sa vavunia na cudruvi na vunau: ni sa yali nai valavala ca, kevaka e yali nai vunau. ¹⁶E na vuku ni ka koya sa ka ni vabauta, me sa rawa kinia me ka ni loloma: me ra tu dei kinia na vosa ni yalayala vi ira kece lia na kawa; e yali vi koya wale lia sa tu vua nai vunau, vi koya voki lia sa tu vua na vabauta i Eparama: koya sa tamada kece lia, ¹⁷(me vaka sa volai, Au sa qisi konu mo tamadra na vivanua e vuqa,) e na matana sa vabautia o konu, io, na Kalou, o koya sa bulai ira voki lia na mate, a sa kacivia na vika sa yali me vaka sa tu: ¹⁸ia ni sa yali na ka me nuinui kinia, sa vabautia ko konu, ka vanuinui, me yaco me tamadra na vivanua e vuqa, me vaka sa kainaki, Ena vakakinia na nomunu kawa. ¹⁹Ia ni yali malumalumu na nona vabautia, sa yali ni vakasama kinia na kena mate na yagona ka ni sa dua beka na drau na nona yabaki, se na kena mate na ketei Sera: ²⁰a sa yali voki lia ni lomalomarua me tawa vabautia na vosa ni yalayala ni Kalou; sa kaukauwa lia na nona vabautia, a sa varokorokotakia kinia na Kalou; ²¹a sa vadinatia sara, ni sa rawarawa vi konu, vayacoria na ka sa yalatakia. ²²O koya gona sa wili vua mei valavala dodonu. ²³Ia sa yali ena vukuna duadua lia sa volai kinia vua ni sa wili vua; ²⁴ena vukui ita voki lia, ni na wiliki voki lia vi ita, kevaka eda sa vabauti koya sa vaturia cake voki mai na noda Turaga ko Jisu mai na mate; ²⁵o koya ka soli yani ena vuku lia ni nodai valavala ca, a sa vaturi cake voki me da vadonui ita.

Chapter 5

¹O koya gona, ni da sa vadonui ena vabautia, me da sa qai vivinakati kei na Kalou ena vuku ni noda Turaga ko Jisu Karisito: ²e na vukuna voki lia eda sa torova rawa kinia, ena vabautia na loloma koya eda sa qai tu kinia; me da sa reki voki lia ni da nuitakia na vi vakalougataki ni Kalou. ³A sa yali ni koya loa lia gona, me da sa daureki voki lia ena vuku ni vika rarawa: ni da kila ni sa dau tubu na dauvosota mai na vi ka rarawa; ⁴ia na dauvivotovolei mai na dauvosota; ia nai nuinui mai na dauvivotovolei. ⁵Ia sa yali na madua ena vuku ni nuinui; ni sa sovaraki kina na yaloda na loloma ni Kalou ni sa solia vi ita na Yalo Tabu. ⁶Ni sa mate na Karisito me kedrai sosomi ni tamata i valavala ca ena gauna sa lokuvi eliu, ni da sa maumalumu tiko. ⁷Ni sa yali beka e dua me mate mei sosomi ni tamata yalododonu; ia ka sa dua beka sa doudou me mate mei sosomi ni tamata dauloloma. ⁸Ia na Kalou sa vatakila na loloma vi keda ni sa mate na Karisito me noda i sosmi ni da sa tamata ca. ⁹Ia ni da sa qai vadonui ena vuku ni nona dra, ena qai rawarawa meda vabulai mai na cudru ena vukuna. ¹⁰Io, kevaka e da sa vivinakati vata na Kalou ena vuku ni nona mate na luvena ni da sa vimecaki, ena qai rawarawa cake ni da sa vinakati tu, me da vabulai tiko ena vuku ni nona bula. ¹¹A sa yali ni o koya loa lia, ia e da daureki voki lia vua na Kalou, ena vuku ni noda Turaga ko Jisu Karisito, o koya eda sa yaco kinia ni da sa vivinakati tu. ¹²Ia me vaka ni curu i vuravura nai valavala e na vuku ni tamata e lewe dua, vata na mate, ena vuku ni valavala ca, a sa yaco vakinia na mate ki na tamata kece lia, ni sa cala na tamta kece lia. ¹³Sa tu iliu i vuravura nai valavala ca, sa yaco i muri nai vunau: a sa yali wili nai valavala ca, ni sa yali na vunau. ¹⁴Ia mai na gauna i Atama ka yacovia na gauna i Mosesa sa dau vitalia o mate vi ira voki lia era sa yali valavala ca me vaka na talaidredre ni Atama, o koya sa nona ivatakarakara sa qai mai imuri. ¹⁵Ia erau sa yali ni tautauvata sara na talaidredre vata nai solisoli loa lia. Ia kevaka sa mate na lewe levu, ena vuku ni nona talaidredre na lewe dua, sa qai rawarawa cake sara me yaco valevu vi ira na lewe vuqa na loloma ni Kalou, vata nai solisoli ni loloma, ena vukuna lia na tamata e lewe dua o Jisu Karisito. ¹⁶E rau sa yali ni tautauvata na e na ka sa yaco ena vuku ni dua bau lia, kei nai solisoli: ni sa dua bau lia sa yaco kinia na lewa me da cala, ia nai solisoli wale lia sa yaco vi ira na lewe vuqa na nodrai valavala ca me ra vadonui kinia. ¹⁷Ia kevaka sa gumatua na mate ena vukuna na lewe dua; ena qai rawarawa valevu cake vi ira sa yacovi ira na loloma levu kei nai solisoli ni vivadonui, me ra gumatua e na bula ena vukuna na le dua ko Jisu Karisito. ¹⁸O koya gona, me vaka sa lewai me cudruvi kece lia na tamata ena vuku ni dua bau lia na cala; sa vaka voki lia ena vuku ni ni dua bau lia nai valavala dodonu sa rawa me ra vadonui kece kinia na tamata me ra bula: ¹⁹ka me sa vacalai na lewe vuqa ena vuku ni nona talaidredre e dua bau lia na tamata, sa vadonui voki lia kinia na tamata ena vuku ni nona talairawarawa na le dua. ²⁰Sa qai yadi mai na vunau, me uasivi kinia nai valavala ca. Ia ni sa uasivi cake mai na valavala ca sa uasivi cake valevu sa ra na loloma: ²¹me vaka ni sa gumatua nai valavala ki na mate, me gumatua voki lia kinia na loloma, e na vadonui, ki na bula tawa mudu, e na vuku i Jisu Karisito na noda Turaga.

Chapter 6

¹A cava me da qai kaya? me da valavala ca tiko lia me qai tubu vakalevu lia mai na loloma? ²E yali sara. O ita sa mate ki nai valavala ca, eda na kitakia tiko vaevei nai valavala ca? ³Dou sa yali beka ni kila, oi keda sa papitaiso vei Jisu Karisito, eda sa papitaiso ki na nona mate?⁴O koya eda sa bulu vata kinia, ni da sa papitaiso e na nona mate: me vaka sa vaturi cake voki mai na mate na Karisito ena kaukauwa ni Tamana, me da sa valavala vaka kinia ena bula vou. ⁵Ia kevaka e da duavata me da vaka taki koya ena na nona mate, eda na vaka voki lia ki koya ena nona tucake voki mai na mate:⁶ni da kila ko ya, ni rau sa lauvako vata kaya i na kauveilatai na noda tamata makawa, me takali kinia na yago ni valavala ca, me da kakua ni bobula kina i valavala ca. ⁷Ni sa sereki mai nai valavala ca o koya sa mate tu.⁸Ia kevaka e da sa mate vata ki Karisito, eda na va dinatia ni da na bula vata voki lia. ⁹Ni da sa kila ni sa vaturi cake voki mai na mate na Karisito, e na yali ni na mate voki, sa yali voki lia ni rawai koya na mate.¹⁰Ni sa mate o koya, sa mate va dua ena vuku ni valavala ca, ia ni sa bula, sa bula vua na Kalou. ¹¹Mo dou vaka voki lia kinia ni dou sa vakasami kemunu mo dou sa mate sara ki nai valavala ca ka bula vua na Kalou ena vukui Jisu Karisito.¹²O koya me qai kua ni gumatua nai valavala ca ena yagomunusa mate rawa, mo dou muria na kena gagadre ca. ¹³Kua voki lia ni soli na vi tikimunu ki nai valavala ca me caka kinia na ka ca: dou soli kemunu lia vua na Kalou, me vaka dou sa bula mai na mate, kei na vitikimunu vua na Kalou me caka kinia na ka e dodonu. ¹⁴Ni na yali vitaliataki kemunu nai valavala ca: ni dou sa yali lewai ena vunau, ena loloma lia.¹⁵Ia ka vaevei? me da sai valavala tiko li, ni da sa yali lewai ena vunau, ka e na loloma lia? E yali sara. ¹⁶Dou yali tiko beka ni kila, o koya yadua dou sa soli kemunu vua mo dou nona tamata mo dou talairawarawa vua, dou sa nona tamata lia dou sa talairawarawa kinia; se ki na caka cala mo dou mate kinia, se ki na caka dodonu mo dou vadonui kinia?¹⁷Ia me ia na vavinavinaka vua na Kalou, ni dou sa muria, mai na vu ni yalomunu, koi kemunu ka bobula kinai valavala ca, nai varau ni vavuvuli dou sa vavulici kinia. ¹⁸Ia ni dou sa qai sereki mai nai valavala ca, dou sa qai qaravia nai valavala dodonu.¹⁹Au sa vosa lia vatamata, ni sa malumalumu na yagomunu: ia me vaka dou a solia eliu na vitikimunu me qaravia na ka dukadukali, kei nai valavala ca me levu kinia na ca; mo dou qai solia vaka kinia na vitikimunu me ra qaravia na ka dodonu me caka kinia na ka savasava. ²⁰Ni dou a bobula tiko kinai valavala ca, dou a yawa tu ki nai valavala dodonu. ²¹Ia ka cava na vuana dou sa rawatia, e na gauna ko ya, mai na vi ka dou sa qai madua kinia? ni sa kenai otioti ni vi koya na mate.²²Ia dou sa qai sereki mai nai valavala ca, ka yacovia me tamata ni Kalou, dou sa qai rawatia na vuana enai valavala savasava, kei nai otioti na bula tawamudu. ²³Ni sa kenai sau ni valavala ca na mate: ia sai solisoli wale lia ni Kalou na bula tawamudu, e na vukui Jisu Karisito na noda Turaga.

Chapter 7

¹Dou sa yali beka ni kila, kemunu na viwekani, (ni'u sa vosa vi ira lia era sa kila na vunau,) ni sa vaucia na tamata na vunau e na visiga ni nona bula?²Ia na yalewa sa vawati, sa vauci koya na vunau vua na watina, ni sa bula tiko o koya; ia kevaka sa mate na watina; sa qai sereki kinia na yalewa mai na vunau ni viwatini. ³O koya na vayacani kinia na vunau ni dautagane, kevaka sa lai vawati ki na dua na tagane tani, ni se bula tiko na watina: ia kevaka sa mate na watina, sa qai sereki lia mai na vunau ko ya; ka na yali kinia ni dautagane, kevaka ena lai vawati ki na dua na tagane tani.⁴Dou sa vakakinia, na viwekani ni dou sa sereki mai na vunau e na vukui ni yago i Karisito; me dua tani mo dou viwatini kaya, io ko koya sa vaturi cake voki mai na mate me da vua kinia vua na Kalou. ⁵Ni da sa tiko vayago lia, sa dau tubu vakaukauwa e na veitikida na gagadre ca, sa tubu mai na vunau, me vuataki kiniana mate.⁶Ia eda sa qai sereki mai na vunau, ni da sa qai mate ki na ka sa vauci keda; me da ia na viqaravi e nai tovo makawa ni vunau.⁷A cava me da qai kaya? Sa ca li na vunau? E yali sara. Au a yali dina ni kila se cava nai valavala ca, kau yali kila nai vunau: ni'u sa yali kila se cava na daukocokoco, kevaka sa yali kaya nai vunau, Kakua ni kocokoco. ⁸Ia na ca, ni sa kaukauwa ena vuku ni vunau, sa vatuburia e lomaqu na gagadre ca kece lia. Ni sa mate ca ni sa yali na vunau. ⁹Ia ka'u a bula lia e liu ni sa yali na vunau; ia ni sa qai mai na vosa ni vunau, sa bula voki na ca, ka'u sa qai mate kinia. ¹⁰Ia na vosa ni vunau, o koya ka yaco rawa kinia na bula, ka'u sa kunea sa yaco kinia na mate. ¹¹Ni sa kaukauwa na ca, e na vuku ni vosa vunau, a sa temaki au kinia, ka vamatei au. ¹²Ia sa savasava na vunau, sa savasava voki lia nai varo, sa dodonu voki lia ka vinaka. ¹³Sa qai yaco beka na ka vinaka me ka me'u mate kinia? E yali sara. A ca lia, me rairai kinia ni sa ca, sa tauria na ka vinaka me kitakia vi au kinia me'u mate; me rairai kinia na ca me ca dina sara e na vuku ni vosa ni vunau. ¹⁴Ni da sa kila sa ka vayalo na vunau: ia koi au, au sa vakayago wale lia, ka'u sa volitaki ki na ca. ¹⁵A ka ka'u sa caka tiko, au sa yali vinakatia, ia na ka ka'u sa vinakatia, au sa yali kitakia; ia na ka au sa catia, au sa caka tiko. ¹⁶Ia kevaka ka'u sa caka na ka au sa yali ni vinakatia, au sa kaya kinia ni sa vinaka nai vunau. ¹⁷A sa yali ni o au dina sa caka, na ca lia sa tiko vi au. ¹⁸Ni'u sa kila ni sa yali sara ni tiko vi au e na noqu tovo vayago e dua na ka vinaka; ni sa tiko lia vi au na vinakatia na ka vinaka; ia na kaukauwa me'u kitakia kina, ka'u sa yali ni kunea. ¹⁹Ia na ka vinaka au sa vinakatia, au sa yali caka; ia na ca au sa yali vi vinakatia, au sa caka lia. ²⁰Ia kevaka au sa caka na ka au sa yali vinakatia, sa qai yali dina ni koi au dina sa caka, na ca lia sa tiko vi au. ²¹Ia au sa kunea kinia e dua na vunau, sa tiko kinia vi au na ca ni'u sa via caka na vinaka. ²²Ni'u sa vinakatia na vunau ni Kalou e na lomaqu dina: ²³ia ka'u sa kunea e dua tani na vunau e na vitikiqu, a rau sa vivala kei na vunau sa tu e na lomaqu, a sa vabobulataki au ki na vunau ni ca, o koya sa tiko e na vitikiqu. ²⁴A tamata valoloma koi au! o cei ena sereki au mai na yago ni mate koya? ²⁵Au sa vavinavinaka vua na Kalou e na vuku ni noda Turaga ko Jisu Karisito. Ia sa qai vakoya, au sa qaravia na vunau ni Kalou e na lomaqu dina, ia na vunau ni valavala ca e na noqui tovo vayago.

Chapter 8

¹O koya oqo era sa yali kinia ni lewai me cudruvi ko ira era sa tu vata kei Karisito Jisu, era sa yali ni muria lia na Yalo Tabu. ²Ni sa sereki au mai na vunau ni bula vi Karisito Jisu. ³Ia ni sa yali rawarawa vi nai vunau, sa malumalumu ena vuku ni tovo vayago, sa qai lewa na Kalou me mate na ca e na yago, ni sa tala na luvena ena i tovo ni yago sa tu kinia na ca, ka mei soro ni valavala ca: ⁴me caka rawa kinia nai valavala dodonu ni vunau, ni da sa yali ni muria tiko nai tovo vayago eda sa muria lia na yalo: ⁵ni ra sa gadrevia na vika vayago ko ira era sai tovo vayago; ia na vika vayalo ko ira era sai tovo vayalo. ⁶Ni sa vuni mate na gadrevi nai tovo vayago; ia sa vu ni bula kei na vacegu na gadrevia na tovo vayalo. ⁷Ni sa vimecaki kei na Kalou nai tovo vayago: ni sa yali ni varogocia na vunau ni Kalou, ia sa dredre sara me vakinia. ⁸Ia ko ira sai tovo vayago, era sa yali ni caka rawa na ka e vinaka vua na Kalou. ⁹Ia sa yali ni vayago na nomunu i tovo, sa vaylo lia, kevaka sa dini ni tiko e na lomamunu na Yalo n Kalou. Ia kevaka sa dua na tamata sa yali ni tiko e lomana na Yalo i Karisito, sa yali ni nona o koya. ¹⁰Ia kevaka sa tiko e na lomamunu na Karisito, sa dina lia sa mate na yago e na vuku ni valavala ca; ia na yalo sa bula e na vuku ni vivadonui. ¹¹Ia kevaka sa tiko vadua e lomamunu na Yalo i koya sa vaturi cake voki mai na mate, o koya sa vaturi Karisito voki mai na mate, ena vabuo voki na yagomunu sa mate rawa, e na Yalona sa tiko vadua e na lomamunu. ¹²O koya, kemunu na viwekani, eda sa yali kinia ni vauci ki nai tovo vayago, me da muria nai tovo vayago: ¹³ni dou na mate kevaka dou sa muria nai tovo vayago; ia kevaka sa vivuke kei kemnuu na Yalo Tabu me vaoti nai valavala vayago, dou na bula kinia. ¹⁴Ia ko ira lia sa tuberi ira na Yalo n Kalou sa luve ni Kalou. ¹⁵Ni dou sa yali rawatia voki na Yalo ni Kaloumo dou rere; ia dou sa rawatia na Yalo Tabu dou sa vabautia kinia me gone, o koya eda sa kaci kinia, Apa, Tamada. ¹⁶A Yalo koya sa tukunia mai vi na yaloda, ni da sa luve ni Kalou: ¹⁷ia kevaka eda sa gone, eda na qai taukei; eda na taukenia na vika ni Kalou, eda sai taukei vata kei Karisito; kevaka eda sa vosotia vata kaya na ca, eda na vaklougatataki vata kaya voki lia. ¹⁸Ni'u sa vaka sa yali ni yaga me rau vatautauvatani na ka ca sa vosoti e na bula koya kei na kalougata ena vakarairaitaki kivei keda e muri. ¹⁹Ni sa gadrevia valevu o vuravura ka wawa tiko lia me ra varairaitaki ko ira na luve ni Kalou. ²⁰Ni sa vamaalumalumutaki o vuravura me ca, a sa yali ni vinakatia, e na vuku i koya lia sa vamaalumalumutakia, vanuinui tiko, ²¹ni na sereki voki lia ko vuravura mai na kena vabobulataki ki na rusa, ka me lalaga tu ka vaiukuukutaki vata ki ira na luveni Kalou. ²²Ni da sa kila, sa vutugu vata ko vuravura taucoko, ka sa yaluma e na rarawa, ka yacovia na siga koya. ²³A sa yali ni koya wale lia, oi ita voki lia, eda sa rawatia nai sevu ni Yalo Tabu, e da sa vutugu tiko e lomada ni sa warakia me da vabautia me gone, ni sa vabulai na yagoda. ²⁴Ni da sa bula e na nuinui: ia nai nuinui sa bale ki na ka sa qai raici sa yali ni nuinui dina: ni sa nuitakia vacava na tamata na ka sa qai raicia? ²⁵Ia kevaka eda sa nuitakia na ka eda sa yali ni raivia, eda sa vosotia lia me warakia tiko. ²⁶Ia na Yalo Tabu voki lia sa vukeya na noda malumalumu: ni da sa yali ni kila na ka e kilikili kei ita me da kerea: a sa masulaki keda na Yalo Tabu e na vutugu e yali ni cavuti rawa. ²⁷Ia ko koya sa dau dikevia na yaloda sa kila na loma ni Yalo Tabu, ni sa masulaki ira na tamata lotu me vakan a loma ni Kalou. ²⁸Ni da sa kila sa vivuke na ka kece lia me ra vinaka kinia era sa lomani na Kalou ko ira sa kacivi me vaka na ka sa nakiti oti. ²⁹Ia ko ira kece sa kilai ira e liu ko koya, sa lesi ira eliu era sa kacivi me vaka na ka sa nakiti oti. ia ko ira sa lesi ira eliu ko koya, sa qai kacivi ira: ³⁰ia ko ira sa kacivi ira ko koya, sa vadonui ira: ia ko ira sa vadonui ira ko koya, sa vaiukuukutaki ira. ³¹A cava me da qai kaya ena vi ka koya? Kevaka sa totaki ita na Kalou, o cei me noda meca? ³²Ena vaevei ko koya sa yali ni bureitakia na Luvena dina, ia sa soli koya yani me ita i sosomi kece lia, ena dredre vacava vua me solia wale lia vi ita na ka kece lia vata kaya? ³³O cei me beitaki ira sa digitaki ira na Kalou? Na Kalou sa vadonuya. ³⁴O cei ena lewa me ra cudruvi? O Karisito Jisu lia sa mate, io, sa bula cake voki, a sa tiko voki lia e na liga i matau ni Kalou, ka sa masulaki ita. ³⁵O cei me na tawasei ita mai na loloma i Karisito? a ka rarawa li, se na yaluma, se na dausiga, se na luvawale, se na dauvivarerei, se nai selewau? ³⁶Me vaka na ka sa volai, E na vukumunu keitou sa vamatei kinia e na siga taucoko ka bogi: Keitou sa vatautauvatani kei na sipi ena vamatei. ³⁷E yali, e na ka kece lia koya eda sa gumatua kinia, e na vuku i koya sa lomani ita. ³⁸Ni'u sa kila vaidina, ni na yali ni rawatia na mate, se na bula, se ko ira na agilose, se ko ira na liu, se ko ira sa kaukauwa, se na vika sa yaco e daidai, se na vika ena yaco emuri, ³⁹se na ka cecere, se na ka titobu, se dua tani na ka, me tawasei ita mai na loloma ni Kalou, sa yaco e na vuku i Karisito Jisu na noda Turaga.

Chapter 9

¹Au sa vosa dina e na mata i Karisito, au sa yali ni vosa lasu, sa vadinadina voki lia vi au na noqu lewa-e-loma e na Yalo Tabu, ²ni'u sa rawarawa valevu, a sa yaluma tiko lia na lomaqu. ³Ni ka'u sa daugadrevia me'u tawase tani vi Karisito, e na vukudra na wekaqu, o ira era sa wekaqu dina vayago: ⁴era sa luvei Isireli; sa nodra voki lia na vakabau me ra gone, kei nai ukuuku, kei na viyalayalati, kei na soli vunau, kei nai valavala ni soro vua na Kalou, kei na vosa ni yalayala: ⁵sa nodra ko ira na qase, a sa tubu mai vi ira na Karisito me vaka na yagona, o koya sa lewa na ka kece lia, na Kalou sa varokorokotaki ka tawa mudu. Emeni. ⁶Ia sa yali ni vaka sa yaco na vosa ni Kalou. Ni ra sa yali ni Isireli dina ko ira kece sa mai vei ira na Isireli: ⁷era yali voki lia ni luvena ko ira kece lia na kawa i Eparaama: ia Na kawa i Aisake lia ena vatokai me nomu kawa. ⁸Sa kenai balebale koya, O ira na luvena vayago, era sa yali ni luve ni Kalou; ia na luve ni yalayala lia era sa vabau me kawa. ⁹Ni sa va koya na vosa ni yalayala, E na gauna va koya ka'u na qai mai, ka na sucu vei Sera e dua na gonetagan. ¹⁰A sa yali ni ko wale lia; ia ko Repeka voki lia sa kunekune mai vua e dua, a tamada ko Aisake; ¹¹ni rau sa bera ni sucu, se rau caka na ka vinaka se na ka ca, me tu dei kinia na ka sa lesia eliu ka digitakia na Kalou, sa yali lia e na vuku ni cakacaka, e na vukuna lia sa kacivia, ¹²sa tukuni vua na yalewa ko ya, O koya sa qase vi rau e na qaravi koya sa gone. ¹³Sa vakakiinia na ka sa volai, Au sa vinakati Jekope, ia ka'u sa cati Iso. ¹⁴A cava me da qai kaya? Sa tu beka vua na Kalou nai valavala tawadodonu? E yali sara. ¹⁵Ni sa kaya vei Mosese ko koya, Au na lomani koya ka'u sa lomana, ia ka'u na yalovinaka vua ka'u sa yalovinaka kinia. ¹⁶Sa qai yali ni yaco e na vukuna sa gadrevia, se na vukuna sa cici, ia e na vukuna lia na Kalou sa yalovinaka mai. ¹⁷Ni sa kaya vi Fero nai Vola Tabu, E na vuku ni ka koya ka'u sa vaturi iko cake kinia, me'u vatakila vi iko na noqu kaukauwa, me tukuni voki lia na yacaqu ki vuravura taucoko. ¹⁸O koya gona sa yalovinaka kina ko koya vua sa yalona kinia, a sa vadomoqataki koya sa yalona kinia. ¹⁹O na qai kaya vi au, E na vuku ni cava sa ia tiko kinia na veibetaki ko koya? ia ko cei sa vorata na nona lewa? ²⁰Kakua ni va koya, o iko na tamata; o cei o iko mo vileti vata ki na Kalou? Ena kaya beka na ka sa caka vi koya sa caka, O sa cakavi au vaka koya e na vuku ni cava? ²¹E yali beka ni vitaliatakia na tete ko koya sa dautuli kuro, me caka kinia e na dua bau lia na buli tete, e dua na bilo me talei, ka dua voki me yali ni talei. ²²Ia ka vakaevai ke sa vinakatia na Kalou, me varaitakia na nona cudru, me vatakila voki lia na nona kaukauwa, a sa vosotia vadede sara kinia na vi bilo ena cudruvi sa varau tu me rusa: ²³me vatakila voki lia na kena levu ni nona vinaka ki na vibilo sa lomani, o koya sa varautakia e liu ko koya ki nai ukuuku, ²⁴io vi ita lia, sa kacivi ita ko koya, sa yali wale lia mai vei ira na Jlu, maivei ira voki lia sa matanitu tani. ²⁵me vaka voki lia na ka sa kaya o koya enai vola i Osea,

Au na vakatokai ira sa yali ni noqu tamata eliu, me ra noqu tamata;

Ko koya voki lia ka yali ni lomani eliu, me qai lomani:

²⁶Ena yaco voki lia ena vanua sa kainaki kina eliu vi ira, sa yali ni noqu tamata koi kemunu; era na qai vatokai kinia me ra luve ni Kalou bula. ²⁷Sa kacivaki ira na Isireli ko Aisea voki lia, kevaka sa tautauvata na kedrai wiliwili na Isireli kei na nuku ni waitui, ia ena bula lia na kena vo: ²⁸ni na vayacoria na nona vosa ko Jiova e vuravura, ka na vaotia ka valekalekataki. ²⁹Me vaka voki lia na ka sa kaya eliu o Aisea, kevaka ka yali ni dua na kawa sa valiavia vi keda o Jiova ni lewe vuqa, eda sa vataki Sotoma, eda sa tautauvata voki lia kei Komora. ³⁰A cava meda qai kaya? O ira na vimatanitu tani, ko ira era sa yali ni muria na vivadonui, era sa yaco me ra vadonui, ni ra sa vadonui e na vabauta. ³¹Ia ko ira lia na Isireli, o ira era sa muria na vunau me ra vadonui kinia, era sa yali ni yaco ki na vunau ko ya. ³²E na vuku ni cava? ni ra sa yali ni muria e na vabauta, e na cakacaka lia ni vunau: ni ra sa tarabe e na vatu e vauveivatarabetaki; ³³me vaka na ka sa volai, raica au sa tauca mai Saioni na vatu e dauveivatarabetaki kei na vatu ni vivalomacataki: Ia ko koya yadua sa vabautia na yali ni vamaaduatiki.

1 Corinthians

Chapter 1

¹Koi au ko Paula, sa kacivi mei apositolo i Jisu Karisito, e na lewa ni Kalou, ki Sosiceni na wekaqu, ²vi ira nai sogosoqo lewe ni lotu ni Kalou era sa tiko mai Korinica, vi ira sa tu vata ki Karisito Jisu ka sa va savasavataki, era sa kacivi me ra yalosavasava, kei ira kece lia e na viyasana kece lia era sa masutia na yaca i Jisu Karisito na noda Turaga, io, na noda ki na nodra voki lia: ³Me yaco vi ikodou na loloma, ki na va cegu, mai vua na Kalou ko

Tamada, kei na Turaga ko Jisu Karisito.⁴ Au sa va vinavinaka e na visiga vua na noqu Kalou e na vukumudou, e na vuku ni loloma ni Kalou sa soli vi ikodou e na vuku i Karisito Jisu; ⁵ni dou sa va vutuniyautaki e na ka kece lia e na vukuna, e na vosa loa lia ki na vuku kece lia; ⁶me vaka ni sa va dinadinataki vi ikodou nai tukutuku kei Karisito.⁷ka dou sa yali kinia ni uasivi sobu e na dua nai solisoli va yalo: ni dou sa warakia na kena va rairaitaki ni noda Turaga o Jisu Karisito: ⁸o koya ena va taudeitaki ikodou me yaco na kenai va taotioti, mo dou yali cala e na siga ni noda Turaga ko Jisu Karisito. ⁹Sa dina na Kalou, o koya sa kacivi ikodou mo dou nonai tokani ni Luvena ko Jisu Karisito na noda Turaga.¹⁰Ia kau sa va masuti ikodou, na vi wekani, e na yaca ni noda Turaga o Jisu Karisito, mo dou tauvata kece lia e na vosa, ia me kakua vi ikodou na visei; mo dou vei vinakati sara ni dou sa lomavata ka lewa vata. ¹¹Ni sa tukuni ikodou mai vi au, ikodou na viwekani, ko ira na lewe ni vale i Kilo, ni dou sa dauveileti vakai ikodou.¹²Ia na ka koya kau sa vosa kinia, ni dou sa tukunia yadua, Oi au sa ni Paula; ia, Oi au sa ni Apolosa, ia, Oi au sa ni Kifa; ia, Oi au sa ni Karisito. ¹³Sa tawase beka na Karisito? sa vakotia beka ki na kauveilatai e na vukumudou ko Paula? se dou sa papitaisotaki beka e na yaca i Paula?¹⁴Au sa vavinavinaka vua na Kalou niu sa yali ni papitaisotakia e dua vi ikodou, oi rau lia o Kirisipo ki Keio; ¹⁵de tukunia e dua ni dou sa papitaisotaki e na yacaqu. ¹⁶Au sa papitaisotaki ira voki lia na lewe ni vale i Sitifana: ia kau sa yali ni nanumia ni kau sa papitaisotakia e dua tani voki.¹⁷Ni sa yali ni talai au na Karisito meu vi papitaisotaki, meu vunautakia lia nai tukutuku-vinaka: ia ka yali lia e na vosa sa vuku, de vatawayagataki kinia na kauveilatai i Karisito.¹⁸Ni sa ka lialia vi ira sa rusa na kena vunautaki na kauveilatai, ia sa kena kaukauwa lia ni Kalou vi ita sa vabulai. ¹⁹Ni sa volai, Au na va rusa na nodra vuku era sa dauvuku, Ka vatawayagataki na nodra yalomatua era sa dauyalomatua.²⁰Evei na vuku? evei na vunivola? evei na dauveileti ni vuravura koya? sa yali beka ni va lialiatakia na vuku ni vuravura koya na Kalou? ²¹Io, ni sa vuku tu na Kalou, a ra sa yali ni kila na Kalou na kai vuravura e na nodra vuku, sa qai vinakatia na Kalou me vabulai ira era sa vabautia, e na vosa va lialia.²²Ni ra sa tarogia nai va takilakila ko ira na Jiu, a ra sa vaqara na vuku ko ira na kai Kirisi: ²³ia kitou sa vunautaki Karisito ni sa lauvako ki na kauveilatai, a ka era sa tarabe kinia o ira na Jiu ka sa ka lialia vi ira na kai Kirisi:²⁴ia vi ira lia era sa kacivi, se ra Jiu se ra kai Kirisi, na Karisito na kaukauwa ni Kalou, ki na vuku ni Kalou. ²⁵Ni sa ka vuku na sesewa ni Kalou ka sa uasivi vi ira na tamata; a sa kaukauwa na malumalumu ni Kalou me uasivi vi ira na tamata.²⁶Ni dou sa raicia, na vi wekani, na kenai valavala ni nomudou kacivi, ni sa yali ni lewe vuqa era sa vuku vayago, sa yali ni lewe vuqa era sa kaukauwa, sa yali ni lewe levu era sa turaga me sa kacivi: ²⁷ia sa digitakia na Kalou na veika valialia e vuravura, me va maduataki ira na vuku; ia na veika sa malumalumu e vuravura sa digitakia na Kalou me va maduataki na vei ka sa kaukauwa;²⁸ki na veika vakaisi e vuravura, ki na veika e beci, sa digitakia na Kalou, ki na veika sa yali loa lia, me varusa na veika sa tu dei; ²⁹me kakua kinia na tamata me dokai koya e mata ni Kalou.³⁰Ia maivi koya lia dou sa tu vata kinia ki Karisito Jisu, o koya sa caka na Kalou me vu ni vuku vi ita, ka vu ni vadonui, ka vu ni vasavasavataki, ka vu ni bula; ³¹me yaco kinia na ka sa volai, O koya sa vosa doudou, me vosa doudou e na vuku ni Turaga.

Chapter 2

¹Ia koi au, niu sa qai yani vi ikodou, na vi wekani, au sa yali ni qai e na vosa vinaka se na vuku, niu sa vunautakia vi ikodou na vosa sa tukuni kinia na Kalou. ²Ni sa dei na yaloqu meu kakua ni kila e na ikodou maliwa e dua na ka tani, ko Jisu Karisito lia, ki na nona lauvako kina kauveilatai. ³Ia kau a tiko vata ki ikodou e na malumalumu, kei na rere, kei na sautaninini levu. ⁴Ia na noqu vosa, niu sa vunau, sa yali ni ia e na vosa va vitemaki ni vuku va tamata, sa ia lia e na kena va dinadinataki ni Yalo Tabu, kei na kaukauwa-mana: ⁵me kakua kinia ni tu na nomudou vabautia e na nodra vuku na tamata, e na kaukauwa lia ni Kalou. ⁶Ia kitou sa tukunia na vuku e na kedra maliwa era sa yalomatua sara: a sa yali lia na vuku ni vuravura koya, se na nodra vuku na turaga ni vuravura koya, o koya sa yaco me ka loa lia: ⁷ia na vuku lia ni Kalou kitou sa tukunia e na ka vuni, io, gona ka vunitaki eliu, ka lesia na Kalou ni sa bera ni caka ko vuravura me da vakalougatataki kinia; ⁸ia ka sa yali e dua na turaga ni vuravura koya sa kila: ia kevaka era sa kila, era sa yali ni vakotia i na kauveilatai na Turaga va iukuuku. ⁹Ia sa vaka nai vola, Sa yali na mata sa raicia, se na daliga sa rogocia, Ka sa yali ni curu i na loma ni tamata, Na veika sa varautakia na Kalou me nodra era sa lomani koya. ¹⁰Ia vi ita lia sa vatakila mai na Kalou e na Yalo Tabu; ni sa raicia na ka kece lia na Yalo Tabu, io, na veika titobu ni Kalou. ¹¹Io, o cei na tamata sa kila na ka ni tamata, a yalo ni tamata lia sa tiko e lomana? sa vaka voki lia kinia na vika ni Kalou sa yali e dua sa kila, sa kila lia na Yalo ni Kalou. ¹²Ia eda sa yali ni rawatia na yalo ni vuravura, na Yalo lia sa mai vua na Kalou; me da kila kinia na veika sa solia loa lia mai vi ita na Kalou. ¹³A veika koya kitou sa tukunia voki lia, ia ka sa yali lia e na vosa sa va vulicia na vuku ni tamata, o koya lia sa vavulicia na Yalo Tabu; ni kitou sa vatautauvatatakia na veika vayalo kei na veika vayalo. ¹⁴Ia na tamata sa vayago sa yali ni vabautia na veika ni Yalo ni Kalou: ni sa ka lialia vua, a sa yali ni kila rawa o koya, ni ra sa kilai vayalo lia. ¹⁵Ia o koya sa vayalo sa kila na ka kece lia, a sa yali e dua sa kilai koya. ¹⁶Io, ko cei sa kila na loma ni Turaga, me vavulici koya kinia? Ia sa tu vi ita na lomai Karisito

Chapter 3

¹Ia koi au, au sa yali ni vosa rawa vi ikodou, na viwekani, me vaka vi ira era sa vayalo, me vaka vi ira era sa vayago lia, me vaka vi ira era sa gone lalai e na nodra tu vata kei Karisito. ²Au sa va somi ikodou e na wai-ni-sucu, ka yali e na kakana dina; ni dou a yali ni rawa, edaidai voki lia dou sa yali ni rawa. ³Ni dou sa vayago tiko lia: dou sa yali ni vayago tu kai valavala vatamata, ni sa tu vei ikodou na vuvu, kei na vilet? ⁴Dou sa yali ni vayago, ni sa tukunia tiko e dua, Oi au sa ni Paula; ka dua tani, Oi au sa ni Apolosa?

⁵Ia ko cei ko Apolosa? se ko cei ko Paula? ai talatala loa lia dou sa vabautia e na vukudrau, me vaka sa solia na Turaga ki na tamata yadua. ⁶Au sa tea koi au, sa va suasuatakia o Apolosa; ia na Kalou lia sa va tubuya. ⁷Sa qai ka wale kinia o koya sa tea, ki koya sa va suasuatakia; ia sa levu dua loa lia na Kalou, o koya sa vatubuya. ⁸Erau sa tautauvata sara ko koya sa tea ki koya sa va suasuatakia: ia na tamata yadua ena rawa na kenai sau me vaka na nona cakacaka. ⁹Ni da sa daukakacaka vata ki koya na Kalou; dou sa were ni Kalou, dou sa vale ni Kalou. ¹⁰Me vaka na loloma ni Kalou sa soli mai vi au, me vaka na matai ni vale sa vuku, au sa cavotakia na yavu, a sa tara kina e dua tani. Ia na tamata yadua me sa lewa vinaka nai valavala ni nona tara kina. ¹¹Ni sa yali ni rawa e dua na tamata me cavotakia na yavu tani, ko ya lia sa cavotaki tu, ko Jisu Karisito lia. ¹²Ia kevaka e dua na tamata sa tara cake e na yavu koya na koula, na siliva, na vatu talei, na kau, na co malai, se na vu-ni-sila; ¹³ena vatakilai na cakacaka ni tamata yadua: ni na vakatakila mai na siga ko ya, ni na vatakilai e na bukawaqa; ia ena vatovolei e na bukawaqa na cakacaka ni tamata yadua se sa vaevei na kenai valavala. ¹⁴Kevaka sa tu dei na nona cakacaka e dua na tamata, sa tara cake ko koya, ena rawa na kenai sau. ¹⁵Kevaka ena visa na nona cakacaka e dua, ena yali vua na kenai sau; ia ko koya lia ena va bulai; ia sa na vaka lia na bula mai na bukawaqa. ¹⁶Dou sa yali beka ni kila ni dou sa vale ni Kalou, ka sa tiko vi ikodou na Yalo ni Kalou? ¹⁷Kevaka e dua na tamata sa va rusa na vale ni Kalou, ena va rusai koya na Kalou; ni sa savasava na vale ni Kalou, ia sai ikodou koya. ¹⁸Me kakua e dua e vaisini koya vakai koya. Kevaka e dua vi ikodou sa nanumia sa vuku vavuravura, me sesewa mada o koya me vuku mai kinia. ¹⁹Ni sa ka sesewa vua na Kalou na vuku ni vuravura koya. Ni sa volai, Sa rawai ira na vuku o koya e na nodra i lawaki. ²⁰Ka vaka voki, Sa kila o Jiova na nodra nanumia na vuku, ni sa yali ni yaga. ²¹Ko koya koya me kakua kinia e dua me vosa doudou e na vukudra na tamata. Ni sa nomudou na ka kece lia; ²²se o Paula, se o Apolosa, se o Kifa, se o vuravura, se na bula, se na mate, se na veika sa tu ni kua, se na veika ena yaco emuri; koya kece lia sa nomudou; ²³ia dou sa nei Karisito; ia sa nei koya na Kalou na Karisito.

Chapter 4

¹Me vakasami kitou na tamata yadua, ni kitou sa nona tamata cakacaka na Karisito, ki nai talatala e na veika vuni ni Kalou. ²Ia koya sa kilikili ki ira nai talatala, me ra raicia ni ra tamata dina. ³Ia sa ka lailai sara vei au mo dou lewai au, se me ra lewai au na tamata; io, au sa yali dina ni lewai au vakai au. ⁴Niu sa yali ni kila e dua na ka kau sa cala kinia; ia kau sa yali ni vadonui kinia: ia sai koya lia na Turaga ka lewai au. ⁵O koya mo dou kakua ni lewa e dua na ka ni sa bera na kena gauna, dou wawa mada me qai mai na Turaga, ko koya ena varaitakia na veika ni butobuto sa vuni tu, ena va votuya voki lia na nanumia ni yaloda: ia ena qai dokai na tamata yadua mai vua na Kalou. ⁶Ia na veika koya kau sa vaibalebaletakia vi kirau ki Apolosa ena vukumudou, na viwekani; mo dou vatavulici kinia mai vikirau mo dou kakua ni uasivia na ka sa volai tu, mo dou kakua kinia ni doka cake e dua, ka becia e dua. ⁷Io, o cei sa qisi iko mo uasivi cake? se cava sa tu vi iko sa yali ni soli vi iko? ia kevaka sa soli vi iko, ko sa dokai iko kinia ena vuku ni cava, me vaka sa yali ni soli vi iko? ⁸Dou sa qai mamau dou sa qai vutuniyau, dou sa lewa vaka na tui ni kitou sa takali: ia kau sa vinakatia kevaka dou sa lewa dina, me da lewa vata voki lia ki ikodou. ⁹Ni kau sa nanumia sa lesi kitou nai apositolo na Kalou me kitou muri sara, me kitou vataki ira era sa lesi me mate: ni kitou sa varaitaki i vuravura, vei ira voki lia na agilose, ki ira na tamata. ¹⁰Kitou sa lialia e na vuku i Karisito, ia koi ikodou dou sa vuku ni dou sa tu vata kei Karisito; kitou sa malumalumu, ia dou sa kaukauwa; dou sa va rokorokotaki, ia kitou sa beci. ¹¹Ka yacovia na gauna koya kitou sa viakana, ka viagunu, ka luvawale, ka sa vamavoataki, ka yali na nitou i tikotiko; ¹²kitou sa oca, ni kitou sa daucakacaka e na liga i kitou: ni kitou sa vasesewewani, kitou sa vosa vinaka; ni kitou sa va cacani, kitou sa vosotia: ¹³ni kitou sa vosa vacacataki, kitou sa va mamasu lia: kitou sa yaco me vaka na soqosoqo ni vuravura koya, io, na duka sa quarakia mai na ka kece, ka yacovia na siga nikua. ¹⁴Au sa yali ni vola na vika koya meu vamaaduatiki ikodou, ia kau sa va tavulici ikodou ni dou sa vataki ira na noqu gone ni toko. ¹⁵Ia kevaka sa udolu vakatini na nomudou i vavuvuli vi Karisito, sa yali ni lewe levu na tamamudou; niu sa va tuburi ikodou mo dou nei Karisito Jisu e nai tukutuku-vinaka. ¹⁶O koya kau sa masuti ikodou kinia, mo dou va murimuri au. ¹⁷Au sa talai Timoci vi ikodou e na vuku ni ka koya, o koya na noqu gone ni toko ka yalodina e na Turaga, ia ena va nanumi ikodou o koya e na noqu i valavala vei Karisito, me vaka na ka kau sa va vulicia e na viyasana kece lia e na visoqosoqo lewe ni lotu kece lia. ¹⁸Sa viavialevu ko ira eso, me vaka niu na yali ni qai yani vi ikodou. ¹⁹Ia kau na qai va totolo vi ikodou, kevaka sa vinakatia na Turaga, ia kau na yali ni kila na nodra vosa era sa viavialevu, na kena kaukauwa lia. ²⁰Ni sa yali ni ka ni vosa loa lia na matanitu ni Kalou, sa ka lia ni kaukauwa. ²¹A cava dou sa vinakatia? meu qai vei ikodou niu sa tara na motu, se meu qai e na loloma, kei na yalo malua?

Chapter 5

¹Sa rogo sara ni sa dua vei ikodou sa dauyalewa, ia na dauyalewa vaka ko ya sa yali ni vosataki vei ira era sa yali ni lotu, ni sa dua sa tara na wati i tamana. ²Ia dou sa viavialevu, ka yali ni tagicakia, me dai tani kinia vei ikodou ko koya sa caka na ka koya. ³Ia koi au, niu sa yali vayago, ia sa tiko vata kei ikodou na yaloqu, au sa lewai koya sa caka na ka koya, me vaka kau sa tiko kinia, ⁴e na yaca ni noda Turaga ko Jisu Karisito, ni dou sa soqoni vata tu, kei na yaloqu, kei na kaukauwa ni noda Turaga ko Jisu, ⁵me soli koya sa va koya vei Setani me va rusai kinia na yagona, me vabulai na yalona e na siga ni Turaga ko Jisu. ⁶Sa yali ni vinaka na nomudou vosa doudou. Dou sa yali beka ni kila sa dauvalevenitakia nai buli taucoko na leveni lailai? ⁷O koya mo dou qai dainia tani na leveni makawa, mo dou yaco kinia mei buli vou, me vaka dou sa yali ni va levenitaki. Ni sa va matei oti e na vukuda na noda qai-sivia, io na Karisito. ⁸O koya meda qai ia na soqoni, me kakua lia e na leveni makawa, se na leveni ni yaloca, kei nai valavala ca; e na yalosavasava lia kei na yalodina sa yali ni va leveni. ⁹Au a vola vei ikodou e nai vola mo dou kakua ni dautiko vata kei ira na dauyalewa: ¹⁰ia ka sa yali lia vei ira na dauyalewa ni vuravura koya, se vei ira na daukocokoco, se na daukovekove, se na dausoro ki na matakau, ni sa rawa lia koya kevaka dou qai tani e vuravura. ¹¹Ia koya lia, kau sa vola vei ikodou, mo dou kakua ni dautiko vata kei na dua sa vatokai me wekada, o koya sa dauyalewa tiko, se daukocokoco, se dausoro ki na matakau, se dauveivasewasewani, se daumateni, se daukovekove: mo dou kakua ni kana vata kaya sa vakakinia. ¹²Sa noqu i tavi li meu lewai ira era sa yali ni curu? Ia ko ira era sa curu dou sa lewa se yali? ¹³Ia ko ira sa yali ni curu sa lewa na Kalou. O koya mo dou qai dainia tani vei ikodou na tamatai valavala ca gona.

Chapter 6

¹E dua beka vei ikodou sa doudou, ni rau sa veicudruvi kei na dua tani, me rau qai lewai e na matadra na tawa-yalododonu, ka me kakua lia e na matadra na lotu? ²Dou sa yali beka ni kila ni na lewai ira na kai vuravura ko ira era sa lotu? ia kevaka dou na lewai ira na kai vuravura, dou sa yali beka ni yaga mo dou lewa na ka lalai sara? ³Dou sa yali beka ni kila ni da na lewai ira na agilose? ia ka yali ni vakalevu cake me da lewa na veika vavuravura koya? ⁴Ia kevaka dou sa ia na veilewai e na ka vavuravura, dou lesi ira kinia era sa dokai valailai sara e nai sogosoqo lewe ni lotu? ⁵Au sa vosa, mo dou madua kinia. E dina beka ni sa yali sara e dua vi ikodou sa vuku, me lewai ira rawa na wekana? ⁶a ra sa qai na veiwekani me ra vilewai, io, e na matadra era sa yali ni vabautia? ⁷Ia sa qai ka ca vakaidina vi ikodou koya, ni dou sa dau yadia na ka ki na veilewai. E vaevei ni dou sa yali ni vosotia ni dou sa vacacani? e vaevei ni dou sa yali ni vosotia ni dou kovei? ⁸Ia koi ikodou, dou sa dauvivacaca, dou sa daukovekove, io, vei ira na wekamudou. ⁹Dou sa yali beka ni kila, ni na yali ni rawa na matanitu ni Kalou ko ira sa yali ni yalododonu? Dou kakua ni vaisini ikodou: o ira na daudara, kei ira na dausoro ki na matakau, kei ira na dauyalewa, kei ira na viavia vaka na yalewa, kei ira na veimoceri vatagane, ¹⁰kei ira na daubutako, kei ira na daukocokoco, kei ira na daumateni, kei ira na dauveivakasewasewani, kei ira na daukovekove, era na yali ni rawa na matanitu ni Kalou. ¹¹Ia dou sa vaka kinia eliu koi ikodou eso: ia dou sa sili, dou sa vasavasavataki, dou sa vadonui, e na yaca ni Turaga ko Jisu Karisito, kei na Yalo ni noda Kalou. ¹²Sa tara vei au na ka kece lia, ia ka sa yali ni yaga na ka kece lia; sa tara vi au na ka kece lia, ia kau na yali ni dainia me rawai au e dua na ka. ¹³Sa ka ni kete na kakana, ka sa ka ni kakana na kete: ia ena va rusai rau ruarua na Kalou. Ia na yago sa yali ni ka me daudara, ia me nei koya lia na Turaga; ka sa yaga na Turaga ki na yago. ¹⁴Ia na Kalou ka vatura cake na Turaga, ena va turi ita cake voki lia, e na nona kaukauwa. ¹⁵Dou sa yali beka ni kila ni sa veitiki i Karisito na yagomudou? ia meu yadia beka na veitiki i Karisito, ka caka me veitiki i koya na yalewa dautagane? Me kakua sara. ¹⁶E vaevei? dou sa yali beka ni kila, o koya sa veitau kei na yalewa dautagane erau sa yago e dua bau? ni sa kaya o koya, Oi rau na lewe rua, erau na yago e dua bau. ¹⁷Ia ko koya sa kabitia na Turaga erau sa yalovata. ¹⁸Dou dro tani mai na daudara. Sa ka e taudaku ni yago nai valavala ca kece lia sa caka na tamata, ia o koya sa daudara sai valavala ca ki na yagona. ¹⁹E vaevei? dou sa yali beka ni kila ni sa vale ni Yalo Tabu na yagomudou, o koya sa curumi ikodou, o koya dou sa rawa mai vua na Kalou, ia dou sa yali ni nomudou? ²⁰ni dou sa voli e nai voli; o koya ko ya mo dou qai varokorokotakia na Kalou, e na yagomudou.

Chapter 7

¹Ia e na vuku ni vika dou sa volavola kinia vei au: Sa vinaka vua na tagane me kakua ni viyacovi kei na yalewa.

²Ia me kakua ni ia na vibutakoci, me sa bau vawati na tagane yadua, ka me sa bau vawati na yalewa yadua.³Me ia vua na yalewa na tagane na ka sa dodonu e na vilomani: me vaka voki lia kinia na yalewa vua na tagane. ⁴Sa yali ni vitaliatakia na yagona na yalewa sa vakawati, sa lewa lia na watina: a sa vaka voki lia kinia sa yali ni vitaliatakia na yagona na tagane sa vakawati, sa lewa lia na watina.⁵Dou kakua ni tarovia na viyacovi vakai ikodou, me ia lia ni sa vinakatia ruarua e na gauna lekaleka, mo dou lalaga ki na lolo kei na masu; ia dou qai viyacovi voki, de dauveretaki ikodou o Setani e na vuku ni nomudou dauveidomoni. ⁶Ia kau sa tukunia koya, ni sa tara tu e yali ni sa varoti. ⁷Ia kau sa vinakatia me vataki au na tamata kece lia: ia sa rawa mai vua na Kalou na tamata yadua nai solisoli e dui yaga, e dua sa vaka koya, e dua tani sa vaka ko ya.⁸Ia kau sa vosataki ira sa yali ni vawati kei ira na yada, E yaga vei ira me ra tiko vakinia me vakataki au: ⁹ia kevaka era sa dredre ni tarovi ira, me ra vawati: ni sa vinaka na va wati ka ca me daugagano.¹⁰Ia kau sa vosataki ira sa vawati tiko, ia ka sa yali ni vakai au, na Turaga lia, Me kakua ni dainia na watina na yalewa sa vawati: ¹¹(ia kevaka sa tuba, me kakua ni vawati voki ko koya, se me rau veivinakati voki kei na watina;) ia na tagane sa vawati me kakua voki lia ni dainia na watina.¹²Ia vei ira lia sa vo kau sa kaya vakai au, sa yali na Turaga: Kevaka e dua na wekada, sa yali ni lotu na watina, a sa via tiko vata kaya na watina, me kakua ni dainia tani. ¹³Kevaka sa loma ni tagane yali ni lotu me rau tiko vata kei na watina, me kakua ni tubataki koya na yalewa. ¹⁴Ni sa vasavasavatakia na tagane tawa lotu na watina, a sa vasavasavatakia voki lia na yalewa sa yali ni vabautia ko koya na watina; ia kevaka sa yali ni vaka koya, era sa tawa-savasava na nomudou gone; ia koya, era sa savasava.¹⁵Ia kevaka sa tuba ko koya sa tawa lotu, me tuba lia. Me qai veitalia lia na tagane se na yalewa sa lotu ni sa vaka koya: ia sa kacivi ita na Kalou me da tiko vacegu lia. ¹⁶Ko sa kila vaevei, o iko na yalewa se ko na vabula na watimu, se yali? se ko sa kila vaevei, o iko na tagane, se ko na va bula na watimu, se yali?¹⁷Ia me vaka sa solia yadua vei ira na tamata na Kalou, me vaka na nona tiko ni sa kacivi koya na Turaga, me tiko lia va kinia. Au sa lewa me va kinia e na veisoqosoqo lewe ni lotu kece lia.

¹⁸Kevaka e dua sa kacivi ni sa cili me kakua ni dai na cili. Ke dua sa yali ni cili ni sa kacivi, me kakua ni cilivi. ¹⁹A ka loa lia na cili, a ka wale voki lia na tawa cili, ia sa yali ni vaka kinia na talairawarawa ki nai vakaro ni Kalou.

²⁰Me tiko lia na tamata yadua me vaka na nona tiko ni sa kacivi. ²¹O sa bobula beka ni ko sa kacivi? kakua ni vuturi kinia: ia kevaka e rawa mo sereki, mo vayagatakia lia. ²²O koya sa bobula ni sa kacivi koya na Turaga sa qai nona tamata sere na Turaga; sa vaka voki lia kinia ko koya sa lalaga ni sa kacivi, sa bobula vei Karisito. ²³Dou sa voli lia e nai voli; dou kakua lia ni nodra bobula na tamata. ²⁴Na veiwekani, me tiko na tamata yadua kei na Kalou, e nai tutu sa tiko kinia ni sa kacivi.²⁵Ia e na vukudra era yali ni vawati, sa yali ni tu vei au nai vakaro ni Turaga: ia kau sa lewa vakai au lia, me vaka e dua sa rawa na loloma ni Turaga meu dina kinia. ²⁶A ka koya kau sa nanumia sa yaga e na gauna ni ca koya, me tiko loa lia na tamata sa va kinia.²⁷Sa dua beka na watimu ko sa vauci kinia? kakua ni va tovolea mo sereki voki. Sa yali beka ni dua na watimu, ko sa vauci kinia? kakua ni vaqara e dua me watimu. ²⁸Ia kevaka ko sa ia na vawati, ko sa yali ni cala kinia; ia kevaka sa ia na vawati e dua na goneyalewa, sa yali ni cala kinia. Ia ko ira sa vaka koya ena va rarawataki na yagodra: ia koi au, au sa lomani ikodou.²⁹Ia na ka koya kau sa tukunia, oi ikodou na veiwekani, Sa valekalekataki na gauna sa vo: ia koya me ra vataki ira era sa yali ni vawati ko ira na tagane sa vawati: ³⁰kei ira era sa tagi, me ra vataki ira era sa yali ni tagi: kei ira era sa reki, me ra vataki ira era sa yali ni reki; kei ira era sa veivoli, me ra vakataki ira sa yali na nodra ka; ³¹kei ira era sa vayagatakia na veika ni vuravura koya, me ra vakataki ira era sa yali ni vayagatakia vakaca: ni sa qai tani yani nai valavala ni vuravura koya.³²Ia kau sa vinakatia mo dou kakua ni lomaocaoca. Na tagane sa yali ni vawati sa daunanumia lia na veika ni Turaga, se me vinaka vaevei vua na Turaga: ³³ia na tagane sa vawati sa daunanumia ki na veika ni vuravura koya, me vayalovinakataki koya vaevei na watina. ³⁴Sa dua tani na goneyalewa kei na yalewa sa vawati. A yalewa sa yali ni vawati sa daunanumia ki na veika ni Turaga, me savasava tiko na yagona kei na yalona voki lia: ia na yalewa sa vawati sa daunanumia ki na veika ni vuravura, se na vinakati koya vaevei na watina.³⁵Ia na ka koya kau sa tukunia me yaga vei ikodou; au sa yali ni via vataotaki ikodou, au tukunia lia na ka sa kilikili kei ikodou, mo dou dauqaravia na Turaga ka yali ni lomaocaoca.³⁶Ia kevaka e dua na matua sa nanumia sa yali ni lewa vinaka e na vuku ni luvena-yalewa, kevaka sa oti na gauna ni gone, a sa dredre ni tiko loa lia, me veitalia lia; sa yali ni cala ko koya: me ra vawati. ³⁷Ia ko koya sa dei sara na lomana, a sa yali ni dredre vua me tiko loa lia, a sa rawa lia na yalona, ka sa lewa lia e na yalona me tara tiko na luvena-yalewa, sa caka vinaka. ³⁸Sa qai va koya, o koya sa solia na luvena-yalewa me vawati sa caka vinaka lia; ia ko koya sa yali ni solia me vawati sa caka vinaka cake.³⁹Sa vaucia na yalewa na lawa, ni sa bula tiko na watina; ia kevaka

sa mate na watina, sa qai tara vua me vawati voki kei na tagane sa vinakatia ko koya; ka me ia lia kei koya sa nona na Turaga. ⁴⁰Ia sa noqu lewa sa kalougata cake ko koya kevaka sa tiko lia vaka ko ya: ia kau sa vakasama voki lia ni sa tiko vei au na Yalo ni Kalou.

Chapter 8

¹Ia e na vuku ni ka sa vacabori i na matakau, ita sa kila sa tu vei ita kece lia na vuku. Na vuku sa vu ni viavialevu, a loloma lia sa vu ni vakatataki cake. ²Ia kevaka e dua sa nanumia sa kila e dua na ka, sa yali ni kila na ka me vaka e dodonu me kila. ³Ia kevaka e dua sa lomania na Kalou, sa kilai vua ko koya. ⁴E na vuku ni kana ka sa vacabori ki na veimatakau, eda sa kila sa ka loa lia duadua lia e vuravura na matakau, a sa dua loa lia na Kalou ka yali voki e dua tani. ⁵Io, sa dina sa tu na veika sa vatokai me kalou, mai lomalagi se e vuravura, me vaka ni ra sa lewe levu na kalou, ka lewe levu boki lia na turaga, ⁶ia vei keda sa dua lia lia na Kalou, na Tamada sa vu vei koya na ka kece lia, eda sa nona lia koi ita; a sa dua loa lia na Turaga ko Jisu Karisito, sa caka kinia na ka kece lia, ia koi ita e na vukuna. ⁷Ia ka sa yali ni nodra kece lia na tamata na vuku koya: io, sa so era sa nanumia sa dina na matakau, a ra sa kania me vaka sa vacabori ki na matakau, a sa dukadukali kinia na yalodra ni sa malumalumu. ⁸Ia na kakana sa yali ni ka eda vinaka kinia vua na Kalou: ia kevaka eda sa kana, eda sa yali kinia ni vinaka cake; kevaka eda sa yali ni kana, eda sa yali kinia ni ca sobu. ⁹Ia mo dou raicia vinaka de yaco na nomudou veitalia va koya me ka era tarabe kinia ko ira era sa malumalumu. ¹⁰Ia kevaka e dua sa raici iko sa tamata vuku ni ko sa tiko e na vale ni matakau mo kana, ena qai yali ni doudou cake kina na loma i koya sa malumalumu me kania na veika sa va cabori ki na matakau? ¹¹ia na nomu vuku ena vu ni nona rusa na wekada sa malumalumu, sa mate kinia na Karisito. ¹²Ia ni dou sa cala va koya, vei ira na veiwekani, ka vacacania na lomadra sa malumalumu, dou sa cala vei Karisito. ¹³O koya, kevaka sa tarabe na wekaqu e na kakana, au na yali sara ni kania na lewe ni manumanu ka yali ni mudu, de tarabe e na vukuqu na wekaqu.

Chapter 9

¹Au sa yali ni lalaga? au sa yali ni apositolo koi au? au a yali ni raici Jisu Karisito na noda Turaga? oi kodou, dou sa yali li ni noqu cakacaka e na Turaga? ²Kevaka kau sa yali ni apositolo vei ira eso tani, au sai apositolo dina vei ikodou: ni sai vadinadina niu sai apositolo na nomudou tu vata kei na Turaga.³Au sa tukunia va koya vei ira era sa tarogi au, ⁴Kitou sa yali beka ni veitalia me kitou kana, se somi? ⁵kitou sa yali beka ni veitalia me kitou yadia tiko e dua na yalewa lotu, sa wati i kitou, me va taki ira nai apositolo tani, kei iratou na taci ni Turaga, kei Kifa? ⁶se keirau lia kei Panapasa, keirau sa yali beka ni veitalia me keirau kua so ni cakacaka?⁷O cei na sotia sa qai valu e na dua na siga, ka sa saumi koya vakai koya? o cei sa tea na were-ni-vaini, ka sa yali ni somia na vuana? se ko cei sa vakania na qele-ni-sipi, ka sa yali ni somi e na wai-ni-sucu ni qele-ni-sipi? ⁸Au sa vosatakia lia na veika ko ya me vaka lia na tamata? sa yali beka ni tukunia vakinia na vunau?⁹ni sa volai e na vunau i Mosese, Mo kakua ni vaucia na gusu ni pulumokau ni sa buturakia na sila. Sa daunanumia beka na pulumokau na Kalou? ¹⁰se sa vosa beka ko koya e na vuku i itatou lia? Io, sa volai koya e na vuku i itatou; ni sa dodonu me cuki were e nai nuinui ko koya sa daucuki; kei koya sa buturakia na sila me buturakia e nai nuinui ni na rawatia na ka. ¹¹Kevaka keitou sa kaburakia oti vei ikodou na veika vakayalo sa ka levu beka me keitou kumunia na nomudou veika vavuravura? ¹²Kevaka sa veitaliataki ikodou ko ira na tamata tani eso, e yali beka ni dodonu sara vei kitou? Ia kitou sa yali ni veitalia va koya; kitou sa vosotia na ka kece lia, de kitou tarovia nai tukutuku vinaka kei Karisito.

¹³Dou sa yali beka ni kila, ni ra sa kana e na ka ni vale-ni-soro ko ira sa dauia na cakacaka tabu? era sa rawa na kedra mai nai cabocabo-ni-soro ko ira era sa dauqaravia nai cabocabo-ni-soro? ¹⁴Sa lesia va kinia na Turaga me ra bula e nai tukutuku-vinaka ko ira era sa tukunia nai tukutuku-vinaka¹⁵Ia kau sa yali ni vakayagatakia e dua na ka koya; au sa yali voki lia ni vola na veika koya, me sa caka va kinia vei au: ni sa vinaka vei au meu mate, ka ca me dua e tarovia na ka kau sa dokai au kina. ¹⁶Ia kevaka kau sa vunautakia nai tukutuku-vinaka, sa yali na ka meu dokai au kinia: ni kau sa va saurarataki; io sa ca sara vei au, kevaka kau sa yali ni vunautakia nai tukutuku-vinaka!¹⁷Ia kevaka kau sa caka na ka koya ni sa vinakatia na yaloqu, au sa saumia; ia kevaka ni sa yali ni vinakatia na yaloqu, sa qai soli vei au e dua na cakacaka vakaitalatala. ¹⁸A cava sa qai kenai sau vei au? Na noqu vunautakia nai tukutuku-vinaka meu kakua ni vakaivolitaki, meu kakua ni caka me vaka sa dodonu vei au e nai tukutuku-vinaka.¹⁹Ni sa dina lia niu sa lalaga maivei ira kece lia na tamata, ia kau sa qisi au meu nodra bobula na tamata kece lia, meu rawai ira kinia na lewe vuqa. ²⁰Ia kau sa yaco meu vaka e dua na Jiu vei ira na Jiu, meu rawai ira kinia na Jiu; vei ira sa vauci e na vunau, meu vaka e dua sa vauci e na vunau, ia kau sa yali ni vauci e na vunau, meu rawai ira kinia era sa vauci e na vunau;²¹vei ira sa yali kinia na vunau, meu vaka e dua sa yali vua na vunau, meu rawai ira kinia sa yali vei ira na vunau, ia ka sa yali ni yali vei au na vunau ni Kalou, au sa muria lia na vunau i Karisito; ²²vei ira era sa malumalumu kau sa yaco meu vaka e dua sa malumalumu, meu rawai ira kinia era sa malumalumu: au sa yaco meu ka kece lia vei ira kece lia na tamata meu va bula eso e na ka kece lia. ²³Ia kau sa caka na ka kece lia e na vuku ni tukutuku-vinaka, meu rawa vata kinia kei ikodou na kenai sau.²⁴Dou sa yali beka ni kila ni ra sa cici kece lia ko ira sa cicivia na cere, ia sa dua loa lia sa taucia na cere? Dou cici va kinia, mo dou taucia. ²⁵Ia ko koya yadua sa via gumatua, sa tiko malua e na ka kece lia; ia era caka ko ira koya, me nodra e dua nai sala sa ca rawarawa; ia koi ita, me dua sa yali ni ca rawa. ²⁶Au sa cici va kinia, ia sa yali ni vaka e dua e yali ni kila: au sa vacu va kinia, ia ka yali⁹ ni vaka e dua sa vacukia na cagi: ²⁷ia kau sa va malumalumutakia na yagoqu, ka vabobulatakia, de dua na ka, niu sa vunau vei ira na tamata tani, au sa qai dai loa lia tu.

Chapter 10

¹Ia kau sa yali ni vinakatia, oi ikodou na veiwekani, mo dou lecavia ni ra a tu e ruku ni o ko ira kece lia na noda matua, a ra sa qai kece lia e loma ni waitui: ²a ra sa papitaisotaki kece lia vei Mosese e na o kei na waitui; ³a ra sa kania vata kece lia na kakana vakayalo; ⁴a ra sa somia vata kece lia na wai ni somi vakayalo: ni ra sa somi mai na Vatu vakayalo sa muri ira: ia na Vatu gona na Karisito. ⁵Ia sa lewe vuqa vei ira sa yali ni vinakati ira na Kalou; ni ra sa dui daidai e loma ni veikau.

⁶Ia na veika koya sai vatakarakara vei ita, me da kakua kinia ni daugadrevia na veika ca, me vaka na nodra daugadrevia. ⁷Dou kakua voki lia ni qaravia na matakau, me vakataki ira eso; me vaka sa volai, Era sa tiko sobu na tamata me ra kana ka somi, a ra sa qai tu cake voki me ra qito. ⁸Me da kakua voki lia ni dauyalewa, me vaka era sa caka eso, a sa bale kinia e na siga e dua bau e lewe ruasagavulu ka mani tolu na udolu. ⁹Me da kakua voki lia ni dau vatovolei Karisito, me vaka era sa dau vatovolea eso, a sa kati ira mate na veigata. ¹⁰Dou kakua voki lia ni daudidi, me vaka era sa didi eso a ra sa varusai e na dauveivarusai. ¹¹Ia na ka kece lia koya sa yaco vei ira mei va takarakara: a ra sa volai me da va tavulici kinia, oi keda sa yacovi keda nai va taotioti ni veigauna. ¹²O koya me qai vakaraici koya ko koya sa nanumia sa tu dei, de bale lia mai.

¹³Sa yali na vere tani sa yaco vei ikodou, o koya lia sa voratia rawa na tamata: ia sa yalodina na Kalou o koya ena yali ni daini ikodou mo dou dauveretaki valevu cake, me vaka lia na nomudou kaukauwa; ka na caka voki lia kei na vere na sala mo dou tuba kinia, mo dou vosotia rawa. ¹⁴O koya ko ya, koi ikodou sa lomani, mo dou tuba tani mai na qaravia na matakau. ¹⁵Au sa vosa me vaka vei ira na tamata vuku; dou lewa na ka kau sa tukunia. ¹⁶A bilo ni vavinavinaka kitou sa vatonakia, sa yali ni ka sa noda vata kinia na dra i Karisito? Ai buli madrai eda sa dovia, sa yali li ni ka sa noda vata kinia na yago i Karisito? ¹⁷Ni sa dua loa lia na madrai, sa qai yagona e dua loa lia koi ita e lewe vuqa, ni sa noda nai votavota ni madrai ko ya e dua loa lia. ¹⁸Dou raici ira na Isireli vakayago: ko ira era sa kania na veimadraili, sa yali li ni nodra nai votavota vata kei nai cabocabo-ni-soro? ¹⁹A cava na ka kau sa tukunia? ni sa dua li na ka dina na matakau, se na ka dina na ka sa vacaboria ki na matakau? ²⁰Ia na veika era sa va caboya ko ira era sa yali ni lotu, era sa va caboya vei ira na tevoru, a sa yali lia vua na Kalou: ia kau sa yali ni vinakatia mo dou votai vata kei ira na tevoru. ²¹Dou sa yali ni somja rawa na bilo ni Turaga, kei na nodra bilo voki lia na tevoru: dou sa yali ni kana rawa e na tepeli ni Turaga, kei na nodra teveli na tevoru. ²²Eda vacudruya na Turaga, ne? eda sa uasivi beka vua e na kaukauwa? ²³Sa tara lia vei au na ka kece lia, ia sa yali ni yaga na ka kece lia: sa tara na ka kece lia, ia sa yali ni ka ni va tataki cake na ka keceblia. ²⁴Me kakua e dua me qara na ka sa yaga dua loa lia vei koya, a ka voki lia sa yaga vei koya na tani. ²⁵A ka kece lia sa volitaki e na rara ni veivoli, mo dou kania, ka kua ni tarogia e dua na ka e na vuku ni lewa-eloma: ²⁶ni sa nona na Turaga ko vuravura, kei na ka kece lia sa sinai kinia. ²⁷Kevaka e dua sa yali ni lotu sa sureti ikodou, ka dou sa vinakatia me qai, dou kania lia na ka kece lia sa tauci e matamudou, ka kua ni tarogia e na vuku ni lewa-eloma. ²⁸Ia kevaka e dua sa tukunia vei ikodou, koya sa vacabori ki na veimatakau, dou kakua ni kania e na vuku i koya sa tukunia, e na vuku ni lewa-eloma voki lia: ²⁹au sa cavutia na lewa-eloma, ia ka sa yali ni nomu, a nona lia na tani: ni sa lewai vakacava na noqu veitalia e na lewa-eloma ni dua tani? ³⁰Ia kevaka kau sa kana ka vakavinavinaka kinia, meu sa vosavacacataki e na vuku ni cava e na ka kau sa va vinavinaka kinia? ³¹O koya lia, se dou kana, se dou somi, se cava na ka dou sa caka, mo dou caka kece lia me varokorokotaki kinia na Kalou. ³²Dou kakua ni vacala e dua, vei ira na Jiu, se vei ira na lewe ni veimatani tani, se vei ira nai soqosoqo lewe ni lotu ni Kalou: ³³me vaka kau sa caka na ka kece lia me vinakatia ko ira na tamata kece lia, ia kau sa yali ni qara na ka sa yaga dua loa lia vei au, na ka voki lia sa yaga vei ira na lewe levu, me ra va bulai kinia.

Chapter 11

¹Dou vadamurimuri au, me vaka kau sa muri Karisito.

²Ia kau sa dokai ikodou, na veiwekani, ni dou sa nanumi au e na ka kece lia, ka vabautia nai vavuvuli, me vaka kau a solia vei ikodou. ³Ia kau sa vinakatia mo dou kila ni sa ulu ni tamata yadua na Karisito; ia na ulu ni yalewa na tagane; kei na ulu i Karisito na Kalou. ⁴A tagane yadua, sa masu se parofisai, ni sa ubi na uluna, sa yali ni doka na uluna. ⁵Ia na yalewa yadua sa masu se parofisai ni sa yali ni ubi na uluna, sa yali ni doka na uluna: ni sa tautauvata lia ni sa tasi. ⁶Ia kevaka sa yali ni ubi na yalewa, me tasi voki lia: ia kevaka sa ka ni veivamaduataki me koti na yalewa se tasi, me qai ubi. ⁷Ni sa yali sara ni dodonu vua na tagane me ubia na uluna ni sai yaloyalona kei na kenai ukuuku ni Kalou ko koya: ia na yalewa nai ukuuku ni tagane. ⁸Sa yali ni vu mai vua na yalewa na tagane; sa vu mai vua na tagane na yalewa. ⁹Ni sa yali ni buli na tagane me nona na yalewa; sa buli lia na yalewa me nona na tagane. ¹⁰O koya ko ya sa dodonu kinia me tu nai ubi e na ulu ni yalewa mei va takilakila ni kena malumalumu, e na vukudra na agilose. ¹¹Ia sa yali ni tu dua loa lia na tagane ka me tu tani na yalewa, se tu dua loa lia na yalewa me tu tani na tagane e na Turaga. ¹²Ni sa vu mai vua na tagane na yalewa, sa vaka voki lia kinia na tagane e na vuku ni yalewa; ia sa vu mai vua na Kalou na ka kece lia. ¹³Dou lewa vakai ikodou: sa kilikili kaya na yalewa li me yali ni ubi ni sa masu vua na Kalou? ¹⁴Sa yali ni vavulici ikodou na nodai tovo va tamata, kevaka sa balavu na drau ni uluna na tagane, sa ka ni veivamaduataki vua? ¹⁵Ia kevaka sa balavu na drau ni uluna na yalewa, sa nonai ukuuku lia: ni sa soli vua na drau ni uluna me kenai ubi?

¹⁶Ia kevaka sa via dauveileti e dua, sa yali ni nitou i valavala koya, se na nodra na veisoqosoqo lewe ni lotu ni Kalou. ¹⁷Ia niu sa varotia tiko koya, au sa yali ni dokai ikodou, ni dou sa yali ni vinaka cake ni dou sa soqoni vata, ia dou sa ca sobu kinia. ¹⁸Io, na kenai matai, ni dou sa soqoni vata vaisoqosoqo lewe ni lotu, au sa rogocia ni dou sa dauveisei; ia kau sa vadinatia eso: ¹⁹ni sa dredre me yali ni tubu na dauveiba vei ikodou me rairai kinia ko ira vei ikodou era sa vinakati. ²⁰Ia ni dou sa soqoni vata e na dua na yasana, dou sa yali ni ia dina nai va yakavi ni Turaga. ²¹Ia ni dou sa kana, dou sa dui kania yadua eliu na kenai va yakavi: a sa viakana kinia e dua, ka mateni e dua. ²²Oi? sa qai yali beka na nomudou veivale mo dou kana ka somi kinia? se dou va maduataki ira beka sa yali na nodra, ka becia nai soqosoqo lewe ni lotu ni Kalou? A cava meu tukunia vei ikodou? meu dokai ikodou li e na ka koya? Au sa yali ni dokai ikodou. ²³Niu a rogocia mai vua na Turaga na ka kau a tukunia voki lia vei ikodou, Ni sa tara nai buli madrai na Turaga ko Jisu e na bogi sa soli yani kinia ko koya: ²⁴ia ni sa vavinavinaka oti sa dovia, ka tukunia: koya na yagoqu sa dovi e na vukumudou; caka koya mo dou vananumi au kinia. ²⁵Sa vaka voki lia kinia na bilo, ni sa kania oti nai vakayakavi ko koya, sa tukunia, Na bilo koya na veiyalayalati vou e na noqu dra; e na gauna kece lia dou sa somia kinia, dou caka koya mo dou vananumi au kinia. ²⁶Io, e na gauna kecelia dou sa kania kinia na madrai koya, ka somia na bilo koya, dou sa vatakila kinia na nona mate na Turaga, ka yacovia na nona qai mai. ²⁷Ia ena tarogi kinia e na vuku ni yago ni Turaga kei na nona dra, o koya yadua ena kania na madrai koya, ka somia na bilo ni Turaga, ka yali ni doka. ²⁸Ia me dikevi koya mada na tamata vakai koya, me qai kania na madrai gona, ka somi e na bilo gona. ²⁹Ni sa kania ka somia na nona cudruvi ko koya sa kania ka somia ka yali ni doka, ni sa yali ni kila na yago ni Turaga. ³⁰E na vuku ni ka koya sa lewe levu kinia vei ikodou sa malumalumu ka tauvi-mate, ka lewe levu sa moce. ³¹Ia, kevaka eda sa lewai ita, eda na yali ni lewai. ³²Ia ni da sa lewai, sa qai cudruvi ita na Turaga, me da kakua kinia ni lewai me cudruvi vata kei ira era sa vavuravura. ³³O koya koya ikodou na wekaqu, ni dou sa soqoni vata mo dou kana, dou veiwaraki mada. ³⁴Ia kevaka e dua sa viakana, me kana lia mai vale; mo dou kakua kinia ni soqoni vata mo dou cudruvi. Ia na ka sa vo kau na vadodonutakia niu sa qai yani.

Chapter 12

¹Ia e na vuku ni veika vayalo, oi Ikodou na veiwekani, au sa yali ni vinakatia mo dou yali ni kila. ²Dou sa kila ni dou a tiko yali lotu, dou sa yadi yani ki na veimatakau galu, me vaka ni dou sa tuberi voli vaka ka vaka. ³O koya ko ya kau sa vatakila kinia vei ikodou, ni sa yali e dua na tamata sa vosa e na Yalo ni Kalou, me sa vosavacacataki Jisu: a sa yali e dua sa tukunia rawa ni sa Turaga ko Jisu, ke yali ni vuna na Yalo Tabu. ⁴Ia sa duidui na ka sa soli, ia sa dua loa lia na Yalo Tabu. ⁵Sa duidui voki lia na kena cakacaka, ia sa dua loa lia na Turaga. ⁶Sa duidui voki lia nai valavala ni ka sa caka, ia sa dua loa lia na Kalou, o koya sa caka na ka kece lia vei ira kece lia. ⁷A sa soli vei ira na tamata yadua nai vatakilakila ni Yalo Tabu me yaga kinia. ⁸Sa soli vua e dua e na cakacaka ni Yalo Tabu na vosa ni vuku; vua voki e dua na vosa ni kila ka, e na cakacaka voki lia ni Yalo Tabu, ⁹vua voki e dua na vadinatia, e na cakacaka voki ni Yalo Tabu; vua voki e dua nai solisoli me vabulai ira sa tauvi-mate, e na cakacaka voki lia ni Yalo Tabu; ¹⁰vua voki e dua me caka na ka mana; vua voki e dua me parofisai; vua voki e dua me kila na veiyalo; vua voki e dua na vosa tani eso; vua viki e dua me lavetia na vosa tani eso: ¹¹ia na Yalo Tabu e dua loa lia sa caka na ka kecelia koya, ni sa vota vei ira na tamata yadua me vaka sa vinakatia ko koya. ¹²Me vaka sa dua loa lia na yago, ka sa vuqa na kena tikinia, ia na tiki ni yago kece lia, sa levu lia, ka sa dua loa lia na yago: sa vaka voki lia kinia na Karisito. ¹³Ni da sa papitaisotaki kece lia ki na yago e dua loa lia e na Yalo Tabu e dua loa lia, se da kai Jutia se da kai tani, se da bobula se dai taukei; eda sa va somi voki lia e na Yalo Tabu e dua loa lia. ¹⁴Ni sa yali ni dua loa lia na tikina e na yago, sa levu lia. ¹⁵Kevaka ena tukunia na yava, Oi au, kau sa yali ni tiki ni yago, niu sa yali ni liga; sa yali ni ka koya sa yali kinia ni tiki ni yago. ¹⁶Ia kevaka ena tukunia na daliga, Oi au, kau sa yali ni tiki ni yago, niu sa yali ni mata; sa yali ni ka koya sa yali kinia ni tiki ni yago. ¹⁷Kevaka sa mata na yago taucoko, ena qai evei na ka me rogo kinia? Kevaka e ka ni rogo na tikina kece, ena qai evei na ka me boi kinia? ¹⁸Ia koya, sa caka na Kalou na veitiki ni yago me tu yadua, me vaka na nona lewa. ¹⁹Ia kevaka sa dua loa lia na tikina kece lia, ena qai evei na yago? ²⁰Ia koya, sa vuqa na tikina, a sa dua loa lia na yago. ²¹A sa yali ni kaya rawa na mata ki na liga, Ko sa yali ni yaga vei au; se na ulu ki na yava, Drau sa yali ni yaga vei au. ²²Ia sa vakalevu cake voki oqori, a veitiki ni yago eda sa nanumia ni ra sa malumalumu, era sa yaga sara: ²³ia na veitiki ni yagoda, eda sa nanumia sa matavinaka valailai, oqori eda sa va iukuukutakia vakalevu cake: ia na veitiki da sa yali ni lagilagi sa va lagilagitaki vakalevu cake. ²⁴Ni sa yali ni yaga ki na veitiki da sa lagilagi vakai ira: ia na Kalou sa caka me veirauti na veitiki ni yago, a sa lewa me nanumi valevu cake oqori sa uasivi sobu: ²⁵me kakua kina ni veisei na yago; ka me veinanumi vatautavata na veitikina vakai ira. ²⁶Ia kevaka sa rarawa e dua na tikina, sa rarawa vata na tikina kece lia; se dua na tikina sa dokai, sa reki vata na tikina kece lia.

²⁷Ia koi ikodou na yago i Karisito, ka dui tikina yadua kinia. ²⁸A sa lesi ira eso na Kalou e nai soqosoqo lewe ni lotu, a kenai matai ko ira nai apositolo, ai karua na parofita, ai katolu nai vavuvuli, sa qai muri ko ira sa daucaka-mana, kei ira, sa soli vei ira me ra vabula na tauvi-mate, ko ira era veivuke, ko ira era lewa, ko ira era kila na vosa tani eso. ²⁹Era sai apositolo kece lia? era sa parofita kece lia? era sai vavuvuli kece lia? era sa daucaka-mana kece lia? ³⁰era sa rawatia lece lia nai solisoli me ra vabula na tauvi-mate? era sa vosa kece lia e na vosa tani e vuqa? era sa lave vosa li ko ira kece lia?

³¹Ia dou gadrevia vakalevu na veisolisoli vinaka sara: ia kau sa vakatakila vei ikodou nai valavala sa uasivi cake na kena vinaka.

Chapter 13

¹Kevaka kau sa vosatakia na nodra dui vosavosa na tamata kei na vosa ni agilose, ka yali vei au na loloma, au sa vaka loa lia na kaukamea sa rorogo, se na lali sa tataqiriqiri. ²Ia kevaka kau sa parofisai rawa, ka kila voki lia na ka kece lia sa vuni, kei na vuku kece lia; ia kevaka sa tu vei au na vakabauta kece lia, meu yadia tani kina na veiulu-ni-vanua, ka yali vei au na loloma, au sa ka loa lia. ³Ia kevaka kau sa vota na noqu ka kece lia, meu vakani ira kinia na dravudravua, ia kevaka kau sa solia na yagoqu meu va yavui, ka sa yali vei au na loloma, sa yali ni yaga vei au. ⁴Sa dau vosotia vadede na loloma, sa yalovinaka; sa yali ni vuvu na loloma; sa yali ni vosa doudou na loloma, sa yali ni viavialevu, ⁵sa yali ni caka na ka sa yali ni kilikili kaya, sa yali ni qara na ka me nona lia, sa yali ni cudrucudru, sa yali ni daulomaca; ⁶sa yali ni rekitakia na ca, ia sa rekitakia na dina; ⁷sa ubia na ka kece lia, sa vabautia na ka kece lia, sa vanuinitakia na ka kece lia, sa vosotia na ka kece lia. ⁸Sa yali ni mudu na loloma: ia na parofisai, ena takali lia; na vosa tani e levu, ena mudu lia; na vuku, ena takali lia. ⁹Ni da sa kila vatikinia lia, ia eda sa parofisai vatikinia lia. ¹⁰Ia ni sa yaco na ka taucoko, ena qai takali na ka sa vatikinia lia. ¹¹Niu a gone, au a dau vosa me vaka na gone, au a kila ka me vaka na gone; au a dau vanananu me vaka na gone; ia niu sa yaco me tamata bula, au sa dainia tani na ka vagonegonea. ¹²Io, edaidai eda sa raicia me vaka na titiro e nai iloilo buawa; ia maimuri ena vaka na veirai e na matanavotu: edaidai kau sa kila vatikina lia; ia maimuri, kau na kila me vaka kau sa kilai.

¹³Ia koya, sa tu na vabautia, nai nuinui, na loloma, a ka tolutolu koya; a sa uasivi cake vei iratou na loloma.

Chapter 14

¹²³⁴1Dou va qara na loloma: dou gadreviaa voki lia na veika vakayalo, ka vakalevu mo dou parofisai. 2Ia ko koya sa vosa e na dua na vosa tani, sa yali ni vosa vei ira na tamata, vua lia na Kalou; ni sa yali e dua sa kila; a sa cavuta ko koya na veika e vuni e na lomana. 3Ia ko koya sa parofisai sa vosa vei ira na tamata me vatataki ira, ka vatavulici ira, ka vacegui ira. 4Ko koya sa vosa e na dua na vosa tani, sa va tataki koya lia; ia ko koya sa parofisai, sa vatataki ira nai soqosoqo lewe ni lotu.⁵⁶5Ia kau sa vinakatia mo dou vosa kece lia e na vosa tani e vuqa, ka vakalevu cake mo dou parofisai; ni sa uasivi cake ko koya sa parofisai vei koya sa vosa e na vosa tani e vuqa, kevaka sa yali ni vatakila na kenai balebale ko koya, me vatataki kinia ko ira nai soqosoqo lewe ni lotu.6Ia sa vakinia, na veiwekani, kevaka kau sa qai vei ikodou ka dauvosa e na vosa tani e vuqa, au na yaga vakacava vei ikodou, kevaka kau sa yali ni vosa voki lia vei ikodou e nai vatakilakila, se e na vuku, se e na parofisai, se e nai va vuvuli?⁷⁸⁹7Ia na veika sa yali ni bula ka sa daurorogo, se na bitu-ni-vakatagi se na api, kevaka sa yali ni duidui na kena rorogo, ena kilai vakaevei se sa cava nai balebale ni ka sa laga e na bitu-ni-vatagi se na api? 8Ia kevaka ena rorogo na davui-ni-valu ka yali ni kilai na kena rorogo, o cei ena varautaki koya me qai valu? 9Sa vakinia koi ikodou, kevaka dou sa yali ni cavutia na vosa sa kilai rawa, ena kilai vakaevei na ka sa vosataki? dou na vosa loa lia ki na cagi.¹⁰¹¹10E dina beka, ni sa vuqa na vosa sa duidui e vuravura, a sa yali e dua sa yali ni vaibalebale. 11Ia kevaka kau sa yali ni kila nai balebale ni vosa, au na kai tani vua sa vosa, ena kai tani voki lia vei au ko koya sa vosa.¹²¹³¹⁴12Sa vakakinia koi ikodou, ni dou sa gadrevia na veika vakayalo, dou vakasaqara voki lia mo dou uasivi cake e na ka sa vatataki kinia ko ira nai soqosoqo lewe ni lotu. 13Ia ko koya sa vosa e na dua na vosa tani, me masu voki lia me vatakila rawa na kenai balebale. 14Io, kevaka kau sa masu e na dua na vosa tani, sa masu na yaloqu lia, ka sa yali ni vavuana na noqu nanumia.¹⁵¹⁶15Sa qai vakaevei? au na masu e na yaloqu, au na masu e na noqu kila voki lia; au na sere e na yaloqu, au na sere e na noqu kila voki lia. 16Kevaka sa yali ni vakinia, ni ko sa vavinavinaka e na yalomu lia, ena vaemeni va evei e na nomu vavinavinaka ko koya sa tiko e na nodra tikina na tamata sa yali ni vuku, ni sa yali ni kila na ka ko sa tukunia?¹⁷¹⁸¹⁹17Sa dina lia ko sa va vinavinaka vadodonu, ia sa yali ni va tataki kinia ko koya. 18Au sa va vinavinaka vua na Kalou, niu sa uasivi cake vei ikodou kece lia e na vosatakia na vosa tani e vuqa: 19Ia kau sa vinakatia valevu meu vosatakia e na noqu kila e lima loa lia na vosa e na kedra maliwa nai soqosoqo lewe ni lotu, meu vavulici ira voki lia kinia na tani, ia kau seceyakia meu cavutia na vosa e tini na udolu e na vosa tani.²⁰²¹20Oi ikodou na veiwekani, dou kakua ni gone lalai e na vuku; e na lomaca lia mo dou gone lalai, ia e na vuku mo dou tamata bula. 21Sa volai e na vunau, Au na vosa vei ira na tamata koya e na gusu ni kai tani, kei na tebenigusu ni vulagi; ia ni sa vakinia era na qai yali ni rogoci au, sa kaya na Turaga.²²²³22O koya koya sai vatakilakila vei ira sa yali ni va bautia na vosa tani e vuqa, ia ka sa yali vei ira sa vabautia; ia na parofisai sa yali ni ka vei ira sa yali ni vabautia, vei ira lia sa vabautia. 23Ia kevaka sa soqoni vata e na dua na yasana nai soqosoqo lewe ni lotu taucoko, a ra sa dui vosa kece lia e na vosa e vuqa, a sa qai mai eso sa yali ni vuku, se ra yali ni vabautia, era na yali ni kaya dou sa lialia?²⁴Ia kevaka era sa parofisai kece lia, a sa qai mai e dua sa yali ni vabautia, se sa yali ni vuku, sa vacalai kinia ko koya vei ira kece lia, sa lewai ko koya vei ira kece lia: ²⁵ka sa varaitakia va koya na veika e vuni e na yalona; ena cuva vatoboicu ko koya, ka masu vua na Kalou, ka na tukunia ni sa dina sa tiko vei ikodou na Kalou.²⁶Sa qai vaevei, ikodou na veiwekani? ni dou sa soqoni vata, dou sa dui tara yadua na sere, ai vavuvuli, ai vatakilakila, a vosa tani, na lave vosa. Me caka na ka kece lia mo dou vatataki kinia. ²⁷Kevaka e dua sa vosa e na vosa tani, me lewe rua, se lewe tolu lia, me ra veitaravi yadua lia; ia me dua e lave vosa. ²⁸Ia kevaka sa yali e dua me lave vosa, me galu lia e nai soqosoqo lewe ni lotu; me vosa vei koya lia vakai koya, vua voki lia na Kalou.²⁹Ia me lewe rua se lewe tolu na parofita me vosa, ka me lewa lia ko ira sa vo. ³⁰Ia kevaka sa vatakilai e dua na ka vua e dua sa tiko voleka, me galu mada ko koya sa liu.³¹Ni sa rawa mo dou parofisai kece lia, ia dou ia yadua lia, me vatavulici kece lia, ka vacegui kece lia. ³²Ia sa dui rawa na yalo ni parofita ko ira na parofita. ³³Ni sa yali ni vu ni veisei na Kalou, sa vu ni vacegu lia, me vaka sa yaco e na nodra i soqosoqo kece lia era sa lotu.³⁴Me ra galu lia ko ira na nomudou yalewa e na veisoqosoqo lewe ni lotu: ni sa yali ni tara vei ira me ra vosa; ia me ra yalomalumumu lia, me vaka na vosa ni vunau. ³⁵Ia kevaka era sa via kila e dua na ka, me ra dui tarogia na watina mai nodratou; ni sa ka ni veivamaduataki me ra vosa na yalewa e nai soqosoqo lewe ni lotu. ³⁶Koi ikodou beka sa taka mai kinia na vosa ni Kalou? se sa yaco vei ikodou dua loa lia? ³⁷Kevaka e dua sa nanumi koya ni sa parofita, se tamata vayalo, me kila mada ni sai vakaro ni Turaga na veika kau sa vola vei ikodou. ³⁸Ia kevaka e dua sa yali ni kila, ia me kakua lia ni kila. ³⁹O koya ko ya, na veiwekani, mo dou qai gadrevia mo dou parofisai, kakua voki lia ni tarovia na vosatakia na vosa tani e vuqa. ⁴⁰Ia me caka me rairai vinaka na ka kece lia, ka vadodonu voki lia.

Chapter 15

¹Ia kau sa vatakila vei ikodou, na veiwekani, nai tukutuku-vinaka kau a vunautakia vei ikodou, o koya dou a vabautia voki lia, dou sa tu dei voki lia kinia; ²o koya voki lia dou sa bula kinia, kevaka dou sa tara tiko na ka kau a vunautakia vei ikodou, kevaka sa yali ni ka loa lia na nomudou vabautia. ³Niu a tukunia taumada vei ikodou na ka kau a rawatia, ni sa mate na Karisito e na vuku ni nodai valavala ca me vaka nai Vola Tabu: ⁴ni sa bulu voki lia, ka ni sa tu cake voki lia e nai katolu ni siga me vaka nai Vola Tabu; ⁵ni sa rairai voki lia vei Kifa, vei ira emuri na le tinikarua; ⁶ka rairai emuri vei ira vata na veiwekani era lewe lima na drau ka vacaca; e lewe vuqa vei ira era sa bula ka yacovia na siga koya, a sa moce tu eso. ⁷Sa rairai emuri ko koya vei Jemesa; sa qai rairai vei ira kece lia nai apositolo. ⁸Sa rairai emuri sara vei au voki lia, me vaka vua e dua sa lutu dole. ⁹Niu sa uasivi sobu vei ira kece lia nai apositolo, kau sa yali ni yaga meu vatokai mei apositolo, niu a vacacania nai soqosoqo lewe ni lotu ni Kalou. ¹⁰Ia na loloma lia ni Kalou kau sa yaco kinia ki na noqu tiko ni kua: ia na nona lomani au sa yali ni tawa yaga; ia kau sa uasivi cake vei ira kece lia e na cakacaka; ia ka sa yali ni koi au lia lia, na loloma lia ni Kalou sa tiko vei au. ¹¹Ia kevaka koi au, se ko ira, keitou sa vunau vakinia, ia dou sa vakabauta voki lia vakakina. ¹²Ia kevaka sa vunautaki na Karisito ni sa vakaturi cake voki mai na mate, era sa tukunia vakacava eso vei ikodou ni sa yali na tu cake voki mai na mate? ¹³Ia kevaka sa yali ni tu cake voki ko ira na mate, sa qai yali ni tu cake voki mai na Karisito: ¹⁴ia kevaka sa yali ni tu cake voki mai na Karisito, sa qai ka loa lia na nitou vunau, a ka loa voki lia na nomudou vabautia. ¹⁵Ia kitou sa raicia kinia me daulasulasu ni kitou sa tukunia na Kalou; ni kitou sa tukuni koya na Kalou ni sa vaturi Karisito cake mai; ia ka sa yali ni vaturi koya cake voki, kevaka sa yali ni tu cake voki ko ira na mate. ¹⁶Io, kevaka sa yali ni tu cake voki ko ira na mate, sa qai yali ni vaturi cake voki na Karisito: ¹⁷ia kevaka sa yali ni vakaturi cake voki na Karisito, sa yali ni yaga na nomudou vabautia; sa tu vei ikodou ni kua na nomudou i valavala ca: ¹⁸era sa rusa voki lia ko ira era sa nei Karisito, ka sa moce tu. ¹⁹Kevaka eda sa vanuinui me yaga vei ita na Karisito e na bula lia koya, eda sa qai valoloma vakalevu cake vei ira kece lia na tamata. ²⁰Ia ka sa qai tu cake voki mai na mate na Karisito, a sa yaco me kedrai sevu era sa moce tu. ²¹Ni sa qai vu ni mate na tamata, sa qai vuni tu cake voki mai na mate na tamata voki lia. ²²Ni sa qai mate kece lia e na vuku i Atama, ena vabulai kece voki lia e na vuku i Karisito. ²³Ia na tamata yadua me vaka sa lesi vua: na Karisito nai sevu; ka qai muri ko ira era sa nei Karisito, ni sa qai voki mai ko koya. ²⁴Sa qai muri na kenai vataotioti, ni sa solia ko koya na lewa vua na Kalou, ko Tamana; ni sa vaotia ko koya na lewa kece lia kei na veitalia kece lia, kei na kaukauwa. ²⁵Sa na lewa tiko lia ko koya me vamaalumalumutaki sobu mada na meca kece lia e ruku ni yavana.

²⁶Na meca ena vakaoti emuri sara ko mate. ²⁷Ni sa vamaalumalumutakia na ka kece lia ko koya e ruku ni yavana. Ia ni sa kainaki sa vamaalumalumutakia na ka kece lia, sa macala sara sa yali ni cavuti ko koya sa vamaalumalumutakia vua na ka kece lia. ²⁸Ia ni sa vamaalumalumutaki oti vua na ka kece lia, ena qai vamaalumalumutakia voki lia na Luvena vei koya sa vamaalumalumutakia na ka kece lia vei koya, me sa lewa loa lia na Kalou e na ka kece lia. ²⁹Kevaka sa yali ni va koya, era na va eveli ko ira sa papitaisotaki e na vukudra na mate? kevaka sa yali sara ni tu cake voki ko ira na mate, a cava era sa papitaisotaki kinia e na vukudra na mate? ³⁰Ka cava me itatou boleka voki lia kinia na mate e na tiki-ni-siga kece lia? ³¹Au sa tukunia dina sara na noqu rekitaki ikodou na veiwekani e na vuku i Karisito Jisu na noda Turaga, au sa mate tiko e na veisiga. ³²Kevaka sa vatamata lia na noqu veivala kei na manumanu daukata mai Efeso, a cava na betena vei au? kevaka sa yali ni tu cake voki ko ira na mate, me da kana lia ka somi, ni da na mate ni vulaci. ³³33Dou kakua ni vakaisini ikodou vakataki ikodou: sa vacala nai valavala vinaka na dautiko vata kei ira era sa ca. ³⁴34Dou yadra mai me vaka sa dodonu, ka mo dou kakua ni valavala ca; ni sa tiko eso era sa yali ni kila na Kalou; au sa vosa va koya mo dou madua kinia. ³⁵Ia ena tukunia e dua, Ena vaturi cake voki vakaeveli ko ira na mate? ia na yago cava era na lako kaya mai? ³⁶O iko ko sa yali ni vuku, na ka ko sa tea sa yali ni bula cake, kevaka sa yali mada ni mate: ³⁷ia na ka ko sa tea, ko sa yali ni tea na yago ena tubu cake mai, a sila loa lia, se witi beka, se dua na sila tani. ³⁸ka sa solia na yagona na Kalou me vaka sa vinaka vua, ki na sila yadua na yagona vakai koya. ³⁹Sa yali ni tautauvata na lewe ni ka kece lia: sa dua na lewe ni tamata, ka dua tani na lewe ni manumanu e yavai va, ka dua tani na lewe ni ika, ka dua tani na lewe ni manumanu vuka. ⁴⁰Sa valomalagi na yago eso, ka sa vavuravura na yago eso; ka sa dua tani nai ukuuku ni yago valomalagi, ka sa dua tani nai ukuuku ni yago sa vavuravura. ⁴¹Sa dua tani nai ukuuku ni mata-ni-siga, ka sa dua tani nai ukuuku ni vula, ka sa dua tani nai ukuuku ni veikalo: ni sa uasivi cake na serau ni kalokalo e dua e na kena serau na kalokalo e dua tani. ⁴²Sa vaka voki lia kinia na tu cake voki mai na mate. Ni sa tei, sa vuca; ni sa vakaturi cake voki, sa yali ni vuca: ⁴³ni sa tei, sa vakasisilatakia; ni sa vakaturi cake voki, sa vakaiukuukutakia: ni sa tei, sa malumalumumu; ni sa vakaturi cake voki sa kaukauwa: ⁴⁴ni sa tei, sa yago dina ni tamata; ni sa vakaturi cake voki, sa qai yago vakayalo. Kevaka sa dua na yago sa vaka na bula

vakatamata, sa dua loa lia na yago sa vaka na bula vakayalo.⁴⁵ Me vaka na ka sa volai, Ko Atama sa taumada sa caka me tamata bula; Ko Atama sa muri, sa caka me yalo sa vu ni bula.⁴⁶ Ia ka sa yali ni taumada ko ya sa vakayalo, ko ya ga sa bula vakatamata; ka sa qai muri na ka sa vaka na bula vakayalo.⁴⁷ Na tamata sa taumada sa mai vuravura, ka sa vakavuravura; ia sa mai lomalagi na tamata sa kenai karua, na Turaga.⁴⁸ Sa ra vakataki koya sa vakavuravura ko ira era sa vakavuravura: sa ra vakataki koya voki lia sa vakalomalagi ko ira era sa vakalomalagi.⁴⁹ Ia me vaka ni da sa vakataki koya sa vakavuravura, eda na vakataki koya voki lia sa vakalomalagi.⁵⁰ Ia kau sa kaya koya, oi ikodou na veiwekani, ni sa dredre ni rawata na matanitu ni Kalou na yago sa vakalewe ka vakadra; ena yali voki lia ni yaco me yali vuca rawa na ka sa vuca rawarawa.⁵¹ Raicia, au sa vakatakila vei ikodou e dua na ka vuni: Eda na yali ni moce kece, ia eda na vakamataliatakia kece lia,⁵² ena vakasauri sara, ena vaka na sauriva ni matada, ni sa uvu na davui sa muri sara: ena uvuci na davui, ena qai vakaturi cake voki ko ira na mate me yali ni vuca voki, ia koi ita eda na vakamataliataki voki lia.⁵³ Sa na vakaisulu na yago vuca koya me kakua voki ni vuca rawa, ka sa na vakaisulu na yago sa mate koya me kakua voki ni mate rawa.⁵⁴ Ia ni sa vakaisulu oti na yago vuca koya me kakua voki ni vuca rawa, ka sa vakaisulu oti na yago mate koya me kakua voki ni mate rawa, ena qai vakayacori kinia na vosa sa volai, Sa gu ce ko mate, a sa muduki sara.⁵⁵ Ko iko mate, sa evei na nomu bati gaga? Ko iko bulubulu, sa evei na nomu gumatua?⁵⁶ Sa kena bati gaga ni mate nai valavala ca: ka sa kena kaukauwa ni valavala ca na vunau.⁵⁷ Ia me da vakavinavinaka vua na Kalou, o koya sa solia vei ita me da gumatua sara e na vuku ni noda Turaga ko Jisu Karisito.⁵⁸ O koya lia koya, oi ikodou na wekaqu lomani, mo dou qai tu dei sara, mo dou kakua ni yavala, mo dou uasivi cake e na cakacaka ni Turaga e na gauna kece lia, ni dou sa kila sa yali ni ka loa lia na nomudou cakacaka e na vuku ni Turaga.

Chapter 16

¹Ia e na vuku ni soli me nodra era sa lotu, me vaka kau sa vatotia vei ira na veisoqosoqo lewe ni lotu mai Kalatia dou caka vakakinia koi ikodou oki lia. ²E nai matai ni siga ni wiki, mo dou dui maroroya nai yau eso me tu, me vaka sa vakalougatataki kinia ko koya, me kakua kinia ni caka na soli ni kau sa qai yani. ³Ia ni kau sa tadu yani, o iratou dou na vinakatia kau na talai iratou me ratou yadia nai vola eso kei na nomudou i loloma voki lia ki Jerusalemi. ⁴Ia kevaka sa yaga meu qai voki lia koi au, eratou na qai vata kei au. ⁵Ia kau na qai vei ikodou, niu sa qaivi Masitonia: ni kau na qaivi Masitonia. ⁶Ia kau na tiko beka vei ikodou, io, kau na tiko beka kei ikodou e na veivula i liliwa, mo dou yadi au kinia e na noqu qai tu ki na vanua kau na qai kinia. ⁷Niu sa yali ni via tiko vei ikodou e na noqu qai tu koya; ia kau sa nakitia meu tikotiko mada kei ikodou, kevaka sa vinakatia na Turaga. ⁸Ia kau na tiko lia mai Efeso me yaco mada na siga ni Penitiko. ⁹Ni sa dola tu vei au na darava levu ka yaga, a ra sa lewe vuqa voki lia na dauveivorati. ¹⁰Ia kevaka sa tadu ko Timoci, dou raicia me tiko tawa rere vei ikodou; ni sa kitaka ko koya na cakacaka ni Turaga, me vakataki au voki lia. ¹¹O koya me kakua kinia na tamata me beci koya: ia mo dou yadi koya e na nona lako tu e na vakacegu, me qai mai kinia vei au: niu sa waraki koya kei iratou na veiwekani. ¹²Ia e na vuku i Apolosa na wekada, au sa masuti koya vakalevu me qai yani vei ikodou kei iratou na veiwekani: a sa yali sara ni lomana me qai vei ikodou e na gauna koya; ia ni dua na gauna vinaka vua, ena qai qai yani. ¹³Dou vatawa, dou tu dei e na vabautia, dou tamata qaqa, dou gumatua. ¹⁴Me caka na ka kece lia dou caka e na yalololoma. ¹⁵Ia kau sa masuti ikodou, na veiwekani, (dou sa kila na lewe ni vale i Sitifana, ni sai sevu mai Akaia, a ratou sa soli iratou me ratou qaravi ira era sa lotu:) ¹⁶mo dou vamalumalumutakia ikodou vei ira sa va koya, vei ira yadua voki lia era sa veivuke, ka daucakacaka. ¹⁷Ia kau sa reki e na nodratou qai mai ko Sitifana kei Forituneto kei Akaiko: ni ratou sa caka na ka sa yali ni rawa vei ikodou. ¹⁸Ni ratou sa vaceguya na yaloqu kei na yalomudou voki lia; o koya mo dou qai kilai ira era sa va koya. ¹⁹Sa loloma yani vei ikodou na veisoqosoqo lewe ni lotu mai Esia. Sa loloma vakalevu yani vei ikodou ko Akuila kei Pirisila e na Turaga, kei ira nai soqosoqo lewe ni lotu e na nodrau vale. ²⁰Era sa loloma yani vei ikodou na veiwekani kece lia. Dou dui veireguci yadua vakai ikodou e na yalosavasava. ²¹Oi au ko Paula, au sa vola e na ligaqu dina na noqu loloma yani. ²²Kevaka sa dua sa yali ni lomania na Turaga ko Jisu Karisito, me cudruvi ko koya. Sa lako mai na Turaga. ²³Me tiko kei ikodou na loloma ni Turaga ko Jisu Karisito. ²⁴Me tiko kei ikodou kece lia na noqu loloma e na vuku i Karisito Jisu. Emeni.

2 Corinthians

Chapter 1

¹Koi au ko Paula, nai apositolo i Jisu Karisito ena lewa ni Kalou, kei Timoci na wekaqu, kivei ira nai soqosoqo lewe ni lotu ni Kalou mai Korinica, kei ira kece sara lia era sa lotu mai Akaia taucoko: ²Me nomudou na loloma kei na vacegu mai vua na Kalou ko Tamada, kei na Turaga ko Jisu Karisito. ³Me vavinavinakatakia na Kalou, ko koya na Tama ni noda Turaga ko Jisu Karisito, a Tama ni loloma, kei na Kalou ni vivacegui kece sara lia, ⁴ko koya sa vacegui kitou ena nitou rarawa kece sara lia, me kitou vacegui ira rawa era sa rarawa ena dua na ka, ena vivacegui kitou sa vacegui kinia mai vua na Kalou. ⁵Ia me vaka sa yaco valevu sara vi kitou na rarawa ena vuku i Karisito, sa vacegui kitou valevu sara vakinia na Karisito. ⁶Ia kevaka kitou sa vararawataki, sa ka mo dou vacegui kinia ka vabulai, ka sa yaco koya ni dou sa vosotia voki lia na veika rarawa kitou sa vararawataki kinia; se kitou vacegui, sa ka mo dou vacegui kinia ka vabulai. ⁷Ia sa tu dei na nitou nuitaki ikodou, ni kitou sa kila, dou sa votai ena vivararawataki, dou na votai voki lia ena vivacegui. ⁸Ni kitou sa yali ni vinakatia, na viwekani, mo dou lecavia na nitou rarawa sa yaco vi kitou mai Esia, ni kitou sa bitaki valevu sara, sa dredre kinia na vosotia, ka kitou sa yali ni dinatia ni kitou na bula: ⁹ia kitou sa vaka ni kitou sa lewai me kitou mate, me kitou kakua ni vararavi kinia vi kitou, vua lia na Kalou ko koya sa vaturi ira cake voki na mate: ¹⁰ko koya ka vabulai kitou mai na mate levu ko ya, ka na vabula tiko lia: ko koya voki lia kitou sa vararavi kinia ni na vabula tiko lia; ¹¹ni dou vivuke voki lia ena masulaki kitou, me lewe levu kinia era vavinavinaka ena vuku i kitou, ena vuku ni ka sa soli vi kitou ena vukudra na lewe levu. ¹²Ia koya na ka kitou sa reki kinia, nai tukutuku ni nitou lewa e loma, ni sa ia na nitou i valavala e vuravura koya ena loma e dua loa lia, kei na loma dina vua na Kalou, ka valevu sara vi ikodou, sa yali ena vuku vavuravura, ena loma lia ni Kalou. ¹³Ni sa yali na ka tani kitou sa vola vi ikodou, koya lia dou sa wilikia se kila; ia kau sa vadinatia dou na kila ka yacovia nai vataotioti, ¹⁴me vaka na nomudou kilai kitou lia ena ka eso; ni kitou sa nomudou mo dou reki kinia, me vaka dou sa nitou ka ni reki voki lia, ena siga ni Turaga ko Jisu. ¹⁵Ia

ka'u a vadinatia koya ka'u a nanumia me'u qai eliu vi ikodou, me yaco kinia varua vi ikodou nai solisoli loloma;
¹⁶ka me'u qai daini ikodou ka qai ki Masitonia ka lesu voki mai Masitonia vi ikodou, mo dou yadi au ena noqu qai vaka ki Jutia.¹⁷Ia ni ka'u a nanumia me vakoya, au sa qai lomalomarua kinia, se yali? se na ka ka'u sa nakitia, au sa nakitia vavuravura beka, me tu kinia vi au na io na io, kei na yali na yali? ¹⁸Ia me vaka na nona dina na Kalou, sa vakinia sa yali ni io ka yali ni yali na nitou vosa vi ikodou.¹⁹Ni sa yali ni io ka yali ni yali na nitou vosa vi ikodou. Ni sa yali ni io ka yali ni yali na nitou vunautakia vi ikodou na Luve ni Kalou, ko Jisu Karisito, koi kitou ki Silivenuse ki Timoci, a sa caka lia ko koya me io: ²⁰ni sa io na vosa ni yalayala kece lia ni Kalou ena vukuna, era sa vaemeni voki lia ena vukuna, me vacaucautaki na Kalou ena vuku i kitou.²¹Ia sai koya na Kalou sa vataudeitaki kitou kei ikodou me da tu vata kei Karisito, a sa lumuti ita; ²²ko koya voki lia sa dregati ita, a sa solia ki na lomada na Yalo Tabu me kenai sevu.²³Ia ka'u sa kacivia na Kalou me lewa na yaloqu kevaka ka'u yali ni dina, ni sa noqu lomani ikodou lia kau sa vaberaberatakia kinia na noqu qai ki Korinica. ²⁴Sa yali ni kitou sa vitaliatakia na nomudou vabautia, kitou sa vivuke lia ena nomudou reki ni dou sa tu dei lia ena vabautia.

Chapter 2

¹Ia ka'u sa lewa va koya ena lomaqu, me'u kakua ni qai voki vi ikodou ena vivararawataki. ²Io, kevaka ka'u sa vararawatakia na lomamudou, ko cei sa vamarautaki au, ko koya dua loa lia ka'u sa vararawatakia?³Ia ka'u a vola vakinia vi ikodou, de vararawataki na lomaqu, ni'u qai yani, ena vukudra sa dodonu me'u reki kinia; ka'u sa vararavi lia vi ikodou kece lia ni sa nomudou kece lia na noqu reki. ⁴Ni sa rarawa valevu ka yaluma na lomaqu ni'u a vola vi ikodou, a sa vawai valevu na mataqu; sa yali ni dou rarawa kinia, ia mo dou kila lia ni sa levu sara na noqu loloma vi ikodou.⁵Ia kevaka e dua sa caka na vivararawataki, sa yali ni vararawataki au lia ko koya, ia (me'u kakua ni bitakia valevu) koi ikodou kece voki lia. ⁶Sa rauti koya sa vakinia na kenai sau koya, sa yaco vua mai vi ira na lewe levu: ⁷ka sa kilikili cake kinia mo dou kua soti ni cudruvia, ka mo dou vaceguya, de luvuci koya sa vakoya na nona rarawa levu sara.⁸Ko koya koya ka'u sa masuti ikodou kinia, mo dou vadinadinatakia na nomudou loloma vi koya. ⁹Ni sa ka voki lia koya ka'u vola yani kinia, meu kilai ikodou kinia se dou sa talairawarawa ena ka kece lia, se yali.¹⁰Ia kevaka dou sa yali ni cudruvia e dua ena dua na ka, au sa va voki lia kinia koi au; ia kevaka kau sa yali ni cudruvakia e dua na ka, sai ikodou lia ka'u sa yali ni cudruvakia e dua na ka, sai ikodou lia kau sa yali ni cudruvakia kinia ena mata i Karisito; ¹¹me kakua ni rawai ita ko Setani: ni sa yali ni guilecavia na nona daulawaki.¹²Ia ni'u a qai ki Tiroa ena vuku ni tukutuku-vinaka kei Karisito, a sa dolavia vi au na darava na Turaga, ¹³sa yali ni cegu na yaloqu, ni'u sa yali ni raici Taito na wekaqu; au sa qai tatau vi ira, ka qai tani ki Masitonia.¹⁴Me caka na vavinavinaka vua na Kalou, ko koya sa tuberi kitou tiko lia ena reki ena yaca i Karisito, ka sa vatakilatakia vata kei kitou ena yasana kece lia ni sa boi vinaka na kilai koya. ¹⁵Ni sai Karisito kitou sa boi vinaka kinia ena mata ni Kalou, vi ira era sa vabulai tiko, vi ira voki lia era sa varusai tiko:¹⁶vi ira koya sa boiboi vivamatei me ra mate kinia; vi ira koya sa boiboi vivabulai me ra bula kinia. Ia ko cei sa rawatia na veika koya? ¹⁷Ni kitou sa yali ni dauvatanitakia na vosa ni Kalou, me vataki ira na lewe levu; ia kitou sa vataki ira era sa dina sara, me vaka sa mai vua na Kalou, ena mata ni Kalou, kitou sa vosa ena yaca i Karisito.

Chapter 3

¹Kitou sa vatekivu voki beka me tukuni kitou? se sa yaga beka vi kitou me kitou tukunia vi ikodou enai vola eso, me vataki ira eso, se me kitou tukunia vakinia mai vi ikodou? ²Koi ikodou lia na nitou i vola sa volai ena loma i kitou, era sa kila ka wilikia ko ira na tamata kece lia; ³sa varaitakia lia ni dou sai vola i Karisito kitou sa caka, sa yali ni volai e na wai ni volavola, sa volai lia ena Yalo ni Kalou bula; sa yali lia ena dela ni vatu, ia ena dela ni yalomudou sa malumu. ⁴Ia sa vakoya na nitou vararavi vua na Kalou na vuku i Karisito: ⁵ni kitou sa yali ni rawatia vakai kitou me vasamatakia ni rawa vakai kitou e dua na ka; ia sa vu mai vua na Kalou lia sa nitou kaukauwa; ⁶ko koya sa varautaki kitou me kitou sai talatala ni viyalayalati vou: a sa yali ni va sa volai, a ka vayalo lia; ni sa ia na vivamatei na ka sa volai, ka sa ia na vivabulai na ka vayalo. ⁷Ia kevaka sa yaco vata kei na serau na cakacaka sa caka kinia na vivamatei, sa volai ka ceutia ena vatu, a ra sa yali ni varaicia rawa kinia na mata i Mosese ko ira na luve i Isireli ena vuku ni serau ni matana, ia sa qai qai tani koya: ⁸ena yali beka ni uasivi cake kinia na serau ni cakacaka vayalo? ⁹Io, kevaka sa dua na serau ni cakacaka ni cudruvi, ena uasivi cake valevu na serau ni cakacaka ni vivadonui. ¹⁰Ia na ka ka serau, sa qai yali so na kena serau ni sa vatauvatanitakia kei na serau sa uasivi cake. ¹¹Io, kevaka ka serau na ka sa dai tiko yani, ena dina valevu cake ni sa serau tiko na ka sa tu vada. ¹²Ia ni sa tu vi kitou nai nuinui vagona, kitou sa qai vosa vamacala sara: ¹³ia kitou sa yali ni vataki Mosese ni sa ubia na matana ena tutuvi, me ra kakua ni varaicia matua ko ira na luve i Isireli ki nai otioti ni ka sa dai tiko yani: ¹⁴ia ka sa valomaqatakia na lomadra: ni sa tu lia na tutuvi gona ka yacovia na siga koya ni sa wili na viyalayalati makawa, sa yali lia ni yadi tani; ni sai Karisito sa yadi tani kinia na tutuvi koya. ¹⁵Ia ka sa yacovia na siga koya, ni sa wili ko Mosese, sa tu lia ena lomadra nai tutuvi. ¹⁶Ia ni sa saumaki koya vua na Turaga, ena qai yadi tani na tutuvi. ¹⁷Ia na Turaga sai koya lia na Yalo Tabu; ia sa sereki ko koya, sa tu vua na Yalo ni Turaga. ¹⁸Ia koi ita kece lia, ni sa yali ni tabonakia tiko na matada, era sa raicia na serau ni Turaga me vaka e nai iloilo, ka sa vamataliatakia meda vataki koya, ni sa tubu cake tiko na serau me uasivi, me vaka na Turaga ko koya na Yalo Tabu.

Chapter 4

¹Ko koya ni sa soli vi kitou na cakacaka koya, ka me vaka sa yaco vi kitou na loloma, kitou sa yali ni datuvu kinia, ²ka kitou sa dainia na veika vuni e vivamaduataki, a sa yali ni daulawaki na nitou i valavala, se kitou vatanitakia na vosa ni Kalou; ia ni kitou sa tukunia na ka dina, kitou sa vadonui kitou kinia ki na lomadra na tamata kece lia, ena mata ni Kalou.³Ia kevaka sa vuni na nitou i tukutuku-vinaka, sa vuni tu kivei ira lia era sa rusa: ⁴vi ira sa vamatabokotakia na lomadra na kalou ni vuravura koya, era sa yali ni vabautia, me kakua kinia ni cilavi ira na rarama ni tukutuku-vinaka ni serau i Karisito, ko koya lia na yaloyalo ni Kalou.⁵Ni kitou sa yali ni vunautaki kitou, ko Jisu Karisito lia na Turaga; kei kitou na nomudou tamata ena vuku i Jisu. ⁶Ni sai koya na Kalou, ko koya sa tukunia e liu me cila mai na butobuto na rarama, sa cila mai ki na loma i kitou, me cila yani kinia nai serau ni Kalou, ko koya sa vatakilai rawa ena mata i Jisu Karisito.⁷Ia sa waqa qele sa tu kinia vi kitou nai yau koya, me sa qai mai vua na Kalou na kaukauwa mana levu, ka me yali mai vi kitou. ⁸Sa buku na druadrua, ia kitou sa yali ni drigiti; kitou sa lomaocaoca lia ia kitou sa yali ni yalo lailai; ⁹kitou sa vacacani, ia itatou sa yali ni dai laivi; kitou sa vabalei sobu, ia kitou sa yali i varusai; ¹⁰kitou sa colatia e na yago i kitou ena visiga kece lia na mate i Jisu, me varaitaki voki lia kinia na bula i Jisu ena yago i kitou. ¹¹Ni kitou sa soli tiko ena visiga, koi kitou sa bula voli, me kitou mate ena vuku i Jisu, me varaitaki voki lia kinia na bula i Jisu, ena yago i kitou sa mate rawa. ¹²A sa vakinia, sa daucakacaka vi kitou na mate, ia na bula lia vi ikodou. ¹³Ia ni sa tiko vi kitou na yalo vabautia koya, me vaka na ka sa volai, Au sa vabautia, ko koya kau sa vosa kinia; kitou sa vabautia voki lia, ko koya kitou sa vosa kinia; ¹⁴ni da sa kila, ko koya ka vaturia cake voki na Turaga ko Jisu ena vaturi kitou cake vata voki lia kei Jisu, ka varaitaki ita kei ikodou. ¹⁵Ni sa yaco ena vukumudou na ka kece lia me varokorokotakia valevu cake na Kalou ena loloma sa levu sara, ni sa vavinavinakatakia ko ira na lewe levu. ¹⁶Ena vuku ni ka koya kitou sa yali ni datuvu kinia; ia kevaka sa rusa mai na yagoda esau, sa vavoui na tamata e loma ena vi siga kece lia. ¹⁷Ia na noda rarawa mamada, sa dede valailai sara lia, sa vayacoria vi ita na serau levu sa uasivi cake valevu sara, ka yali ni mudu, ¹⁸ni da sa yali ni vananumia tiko na vi ka sa rairai mai, na veika lia sa yali ni rairai mai; ni sa dede valailai lia na veika sa rairai mai; ia sa yali ni mudu na veika sa yali ni rairai mai.

Chapter 5

¹Ni kitou sa kila, kevaka sa rusa na nitou vale vavuravura ko koya sa vacevaceva, sa dua na nitou mai vua na Kalou, a vale sa yali ni caka ena liga, sa yali ni rusa rawa, mai lomalagi. ²Io kitou sa vutugu ena yago koya, ni kitou sa gadrevia sara tiko vaisulutakia ena nitou vale mai lomalagi: ³ke sa vaka ni kitou sa vaisulu, kitou sa yali ni laurai me kitou televua. ⁴Ni kitou sa vutugu, koi kitou sa tiko ena vale vacevaceva, ni kitou sa bitaki: ni kitou sa yali ni via luvatia koya, me kitou vaisulu mai, me tilomia na ka sa mate rawa na bula. ⁵Ia sai koya na Kalou sa varautaki kitou ki na ka koya, ko koya sa solia voki lia vi kitou na Yalo Tabu me kenai sevu. ⁶Ko koya koya kitou sa doudou tiko lia kinia, ni kitou sa kila, ni kitou sa tiko ena yago, kitou sa tawase kei na Turaga: ⁷Kitou sa qai voli ena vabautia, ka yali lia ena raicia:) ⁸kitou sa doudou tiko, ka kitou sa vinakatia cake me kitou tawase kei na yago, ka tiko vata kei na Turaga. ⁹Ko koya koya kitou sa dauvatovolea kinia se kitou tiko vata, se tawase tani, me kitou vinaka lia vua. ¹⁰Ni da na rairai koi ita kece lia ena mata ni tikotiko ni vilewai ni Karisito; me da rawatia yadua nai sau ni veika sa caka ena yagona, me vaka na veika sa caka ko koya, se vinaka se ca. ¹¹Ia ni kitou sa kila na vivarerei ni Turaga, kitou sa vamasuti ira na tamata; ia kitou sa varaitaki vua na Kalou; au sa dinatia voki lia ni kitou sa varaitaki ena nomudou lewa-eloma. ¹²Ia kitou sa yali ni tukuni kitou voki vi ikodou, ia kitou sa solia lia vi ikodou na ka mo dou rekitaki kitou kinia, me so kinia na ka mo dou tukunia vi ira sa dokai ira ena ka vaka rairai lowa lia ka sa yali ena ka ni yalo. ¹³Ia kevaka kitou sa sesewa, sa ka lia vua na Kalou; kevaka kitou sa yalomatua, sa ka lia ena vukumudou. ¹⁴Ni sa rawai kitou sara na loloma i Karisito: ni kitou sa lewa vakoya, kevaka sa mate e dua ena vuku ni tamata kece lia, era sa mate kece lia; ¹⁵ka sa mate ko koya e na vuku ni tamata kece lia, me ra kakua ni bula tiko me yaga vi ira lia, ko ira era sa bula, me ra yaga lia vua sa mate ena vukudra ka tu cake voki. ¹⁶Ko koya koya kitou sa qai yali voki ni doka e dua na tamata ena vuku ni ka vayago; e dina lia kitou sa dokai Karisito ena vuku ni ka vayago, ia kitou sa qai yali voki ni dokai koya kinia. ¹⁷Ia kevaka sa tu vata kei Karisito e dua na tamata, sa qai buli vou: sa qai tani na veika makawa; raicia, sa yaco me vou na ka kece lia. ¹⁸A sa vu mai vua na Kalou na ka kece lia, ko koya sa va vivinakatitaki ita kei koya ena vuku i Karisito, a sa solia vi kitou me kitou vunautakia na vivinakati; ¹⁹me vakoya, sa caka na Kalou, me va vivinakatitakia na vuravura vi koya lia ena vuku i Karisito, ka sa yali ni wilikia vi ira na nodra i valavala ca; ka sa solia vi kitou nai tukutuku ni vivinakati. ²⁰Kitou sa yaco kinia mei talatalai Karisito, me vaka sa vamasuti ikodou na Kalou ena gusu i kitou: kitou nai sosomi ki Karisito, kitou sa vamasu, mo dou vivinakati kei na Kalou. ²¹Ko koya sa yali vua na cala sa qisia ko koya mei soro lia ni nodai valavala ca; me vayacori kinia vi ita na vivadonui ni Kalou ena vukuna.

Chapter 6

¹Ia koi kitou ni kitou sa cakacaka vata kaya, kitou sa cikevi ikodou mo dou kakua ni vatawayagatakia na loloma ni Kalou. ²(Ni sa tukunia ko koya, "Au a rogoci iko ena gauna ni vinakati, Ia ena gauna ni bula kau a vukei iko: raicia, ko ya na gauna ni vinakati; raicia, na siga ni bula ni kua koya.") ³Kitou sa yali ni vatarabetakia e dua ena dua na ka, me kakua ni beitaki kinia na cakacaka vaitalatala. ⁴Ia ena ka kece lia kitou sa vadinadinatakia ni kitou sai talatala ni Kalou, ena dauvosotia sara, ena ka rarawa, ena vivasaurarataki, ena yaluma, ⁵ena vakanakuitaki, ena dai ki na vivalenivivesu, ena ue, ena daucakacaka, ena dauyadra, ena daulolo; ⁶enai valavala savasava, ena vuku, ena vosotia vadede, e na yaloloma, ena Yalo Tabu, ena loloma sa yali ni vivakaisini, ⁷enai vavuvuli dina, ena kaukauwa ni Kalou, enai yaragi ni valavala dodonu ena liga i matau kei nai mawi, ⁸ni kitou sa varokorokotakia tiko se kitou yali ni dokai, ni kitou sa rogo vinaka tiko se rogo vaca: ni kitou sa vaka na dauvivacalai, ia kitou sa dina lia: ⁹sa vaka kitou sa yali ni kilai, ia ka sa kilai vinaka; sa vataki ira sa mate, ia ka raicia, kitou sa bula tiko; kitou sa vataki ira sa cudruvi, ia ka yali ni vamatei; ¹⁰kitou sa vaka kitou sa daurarawa, ia kitou sa reki tiko lia; sa vaka kitou sa dravudravua, ia kitou sa vavutuniyautaki ira na lewe levu; sa vaka ni sa yali vi kitou e dua na ka, ia ka sa tu vi kitou na ka kece lia. ¹¹Koi ikodou na kai Korinica, sa dalaga na gusu i kitou vi ikodou, sa valevutakia na yalo i kitou. ¹²Dou sa yali ni leqa ena vuku i kitou, dou sa leqa lia ena lomamudou. ¹³Ia me vaisautaki na ka koya, (Au sa qai vosa me vaka vi ira na luvequ.) dou yalolevu voki lia koi ikodou. ¹⁴Dou kakua ni vitokani vata vatani kei ira era sa yali ni vabautia: sa vitokani vaevei na yalododonu kei na yali ni yalododonu? se rau sa viwekani vaevei na rarama kei na butobuto? ¹⁵se rau sa vivinakati vaevei na Karisito kei Piliiali? se rau sa vaitavi vata vaevei ko koya sa vabautia kei koya sa yali ni vabautia? ¹⁶se rau na to vata vaevei na vale ni Kalou kei na vimatakau? ni da sa vale ni Kalou bula; me vaka sa tukunia na Kalou, "Au na tiko ena lomadra, ka qai voli kinia; ia kau na nodra Kalou ka ra na noqu tamata." ¹⁷Ko koya koya Mo dou qai qai tani mai vi ira, ia dou tawasei tu", sa tukunia na Turaga, "Ka dou kakua ni tara na ka sa yali ni savasava; Au na qai vabauti ikodou. ¹⁸Ia kau na yaco me Tamamudou, Ka dou na yaco me luvequ tagane kei na luvequ yalewa," sa tukunia na Turaga Kaukauwa sara.

Chapter 7

¹Ko koya koya, ikodou sa daulomani, ni sa qai tu vi ita na vosa ni yalayala koya, me da vasavasavataki ita mai na dukadukali kece lia ni yago ki na yalo, meda caka sara lia na ka savasava ena rerevakia na Kalou.²Mo dou dolavia na yalomudou vi kitou; kitou sa yali ni vacala e dua, kitou sa yali ni vacacania e dua kitou sa yali ni kovea na nonai yau e dua.³Sa yali ni vosa ni vi beitaki na noqu vosa koya: niu sa tukunia oti e liu, dou sa tiko ena yalo i kitou me da bula vata ka mate vata.⁴Sa levu na noqu doudou niu sa vosa vi ikodou, au sa rekitaki ikodou valevu; au sa sinai sara ena vacegu, au sa marau valevu sara e na nitou rarawa kece lia.⁵Ia ni kitou sa yaco ki Masitonia, sa yali ni cegu na yago i kitou, ia. itatou sa vararawataki lia ena ka kece lia; esau sa ia na vivala, e loma sa tiko na rerevakia.⁶Ia na Kalou, ko koya sa vacegui ira era sa vabalei sobu, sa vacegui kitou ni sa qai mai ko Taito; ⁷a sa yali loa lia ena nona qai mai, ena vivacegui kinia ko koya ena vukumudou, ni sa tukunia vi kitou na nomudou gagadre, na nomudou tagi, na nomudou loloma katakata vi au; ka'u sa reki valevu cake kinia.⁸E dina lia ka'u a vararawataki ikodou e nai vola, ia kau sa yali ni vivutuni kinia, ia kau a vivutuni lia eliu; niu sa qai raicia sa vararawataki ikodou nai vola ko ya, ia ka sa dede valailai lia.⁹Au sa qai reki, ka yali lia ni dou a vararawataki, ni dou sa rarawa lia ki na vivutuni: ni dou sa vararawataki me vaka na loma ni Kalou, me kakua ni yali vi ikodou e dua na ka e na vuku i itatou.¹⁰Ia na rarawa sa vaka na loma ni Kalou sa vayacoria na vivutuni ki na bula o koya sa yali ni vivutunitakia voki: ia na rarawa vavuravura sa vayacoria na mate.¹¹Ia ka raicia, na ka lia koya, io, na nomudou vararawataki vaka na loma ni Kalou, ni sa vatuburi vi ikodou na gugumatua! io, na vasavasavataki ikodou, io, na cudrucudru, io, ka rerevakia, io, na gagadre valevu, io, na lomakatakata, io, na via saumia na ca! Ena ka kece lia dou sa vadinadinataki ni dou sa yali ni cala ena ka ko ya.¹²Ko koya koya, niu sa volavola vi ikodou, au sa yali ni volavola ena vukuna sa caka na ka ca koya, se na vukuna loa lia sa vacacani, me varaitaki lia vi ikodou na nitou daunanumi ikodou ena mata ni Kalou.¹³Ko koya koya kitou sa vacegui kinia; ia ena nitou vivacegui voki lia kitou sa reki valevu cake ena vuku ni reki i Taito, ni sa vacegui na yalona ena vukumudou kece lia.¹⁴Ia kevaka ka'u a vacaucautaki ikodou vua ena ka eso, au sa qai yali ni madua kinia; ia me vaka sa dina na ka kece lia kitou a tukunia vi ikodou, sa rairai va voki lia kinia me dina na nitou vivaucautaki ena mata i Taito.¹⁵Ia sa ka levu sara na nona loloma vi ikodou, ni sa nanumia ko koya na nomudou talairawarawa kece lia, ni dou sa vacegui koya ena rere kei na sautaninini.¹⁶Au sa reki niu sa qai vararavi vi ikodou ena ka kece lia.

Chapter 8

¹Ia kitou sa vatakilatakia vi ikodou, na viwekani, na loloma ni Kalou sa soli vi ira na visoqosoqo lewe ni lotu mai Masitonia, ²ni ra sa vatovolei tiko e na ka rarawa sara sa levu sara na nodra reki, ka sa ka tani na nodra dravudravua, ia sa uasivi cake valevu kinia na nodra lomasoli. ³Niu sa vadinadinatakia ni ra solia, me vaka na ka era rawatia, io sa uasivi cake e na ka era rawatia, ka ni sa yalodra kinia; ⁴a ra sa vamamasu ka cikevi kitou valevu me kitou yadia na ka-ni-loloma, ka vitokani kei ira ena cakacaka loloma vi ira era sa lotu. ⁵Ka sa yali ni vaka na nitou vasama, ia era sa soli ira mada vua na Turaga, vi kitou voki lia me vaka na loma ni Kalou; ⁶ia itatou sa masuti Taito kinia, me vaka sa tekivutakia ko koya, me tinia va voki lia kinia vi ikodou na cakacaka voki lia koya. ⁷Ia me vaka sa levu sara vi ikodou na ka kece lia, na vabautia, kei na vosa, kei na vuku, kei na gugumatua kece lia, kei na nomudou loloma vi kitou, me levu sara vi ikodou na cakacaka loloma voki lia koya. ⁸Au sa yali ni cavutia nai varo, au vosa lia ena vukudra eso era sa gumatua cake, meu vatovolea voki lia na kena dina ni nomudou loloma. ⁹Ni dou sa kila na loloma ni noda Turaga ko Jisu Karisito, ni sa vutuniyau ko koya, ia sa yaco me dravudravua ena vukumudou, mo dou vutuniyau mai ena vuku ni nona dravudravua. ¹⁰Ia kau sa vatavuvuli lia na ka koya: ni sa kilikili vi ikodou na ka koya, dou a tekivutakia e liu, ia dou a yali ni caka lowa lia, dou a gumatua cake voki lia kina ka sa oti yani e dua na yabaki. ¹¹Ia koya, mo dou qai vayacoria sara; me vaka dou a gumatua ena via caka, me qai tini vakinia me vaka na ka sa rawa. ¹²Kevaka sa tu na via caka, ena vinakati me vaka na ka sa tu vua e dua, ka yali ni vaka na ka sa yali ni tu vua. ¹³E yali me ra vacegui ko ira na tamata tani, ka vabibitaki koi ikodou: ¹⁴me vatautauvatatakia lia, me rautia na nodra dravudravua na nomudou i yau levu ena gauna koya, me na rautia na nomudou dravudravua voki lia na nodra i yau levu: me rawa kinia na vatautauvatataki: ¹⁵me vaka na ka sa volai, "Ko koya sa kumunia valevu sa yali na ka e vo vua; kei koya sa kumunia valailai sa yali na ka e yali vua. ¹⁶Ia me caka na vavinavinaka vua na Kalou, o koya sa vatuburia ena loma i Taito na daunanumi ikodou va koya. ¹⁷E dina lia sa vabautia na nitou vamamasu; ia ni sa gumatua sara vakai koya lia, sa qai kinia vi ikodou. ¹⁸Ia itatou sa tala vata kaya na wekada, ko koya sa rogo vinaka vi ira kece lia na visoqosoqo lewe ni lotu ena vuku ni tukutuku-vinaka, ¹⁹ia ka sa yali ni koya loa lia koya, sa digitaki koya voki lia ko ira na visoqosoqo lewe ni lotu me qai vata kei kitou ni kitou sa caka na cakacaka loloma koya, me varokorokotaki kinia na Turaga, ka me rairai kinia na noda gumatua voki lia; ²⁰ia kitou sa via tarovia koya, me kakua e dua me beitaki kitou ena vuku ni yau levu koya kitou sa oga kinia: ²¹ni kitou sa nanumia na ka e dodonu, e yali loa lia ena mata ni Turaga, ena matadra voki lia na tamata. ²²Kitou sa tala na wekada voki lia ki rau, ko koya itatou sa raicia wasoma ni sa gumatua ena ka e levu, ia ka sa qai gumatua valevu cake, ni sa vadinati ikodou valevu. ²³Ke tarogi ko Taito, sa noqu i tokani ko koya, a sa vukei au ena cakacaka ena vukumudou: ko irau voki lia na wekada, erau sai talatala ni visoqosoqo lewe ni lotu, koi rau sa varokorokotaki kinia na Karisito. ²⁴Ko koya koya mo dou qai vatakila vi iratou, ena matadra voki lia na visoqosoqo lewe ni lotu, nai vadinadina ni nomudou loloma, kei na nitou vacaucautaki ikodou.

Chapter 9

¹Ena vuku ni cakacaka loloma. vi ira era sa lotu, sa yali ni yaga meu volavola kinia vi ikodou: ²niu sa kila na nomudou gumatua, kau a vacaucautaki ikodou kinia vi ira na kai Masitonia, io, ni sa varau oti tu ko Akaia ka yabaki dua; a sa vakatakataki ira kinia na lewe levu na nomudou lomakatakata.³Ia kau sa talai iratou yani na viwekani, de vawaletakia na nitou vacaucautaki ikodou ena vuku ni ka koya: io, me vaka lia na ka kau a tukunia, mo dou sa varau sara tu lia: ⁴de qai vata kei au eso vi ira na kai Masitonia, ka raici ikodou ni dou sa yali ni varau, ia kitou (me kakua sara lia ni cavuti ikodou,) kitou na madua kinia ena vuku ni vivacaucautaki doudou koya. ⁵Ko koya koya kau sa vaka ni sa dodonu meu masuti iratou na viwekani, me ratou liu yani vi ikodou, me ratou varautakia mada e liu na nomudou i loloma sa vosatakia eliu, me varau tu mada lia ko ya, me vaka sa ka ni loloma, ka me kakua ni vaka na ka ni domo-ni-koco.⁶Ia koya, ko koya sa kaburakia valailai, ena tamusukia voki lia valailai; ia ko koya sa kaburakia valevu, ena tamusukia voki lia valevu. ⁷Me ra dui solia me vaka na ka sa vinakatia ko koya yadua ena yalona; me kakua ena voraki, se ni sa vasaauratakia: ia ko koya sa solia ena marau sa vinakatia na Kalou.⁸A sa rawarawa vua na Kalou me vavutakia vi ikodou na ka-ni-loloma kece lia: me tu vi ikodou e na visiga nai yau kece lia e yaga e na ka kece lia, ka mo dou uasivi cake kinia e na cakacaka vinaka kece lia: ⁹me vaka na ka sa volai, "Sa dui daidai ko koya; sa dau soli ka vi ira na dravudravua: Sa tu dei ka yali ni mudu na nonai valavala dodonu."¹⁰Ia ko koya sa dausolia na sila vua na dauvikaburaki kei na madrai me kakana, ena solia mada na sila vi ikodou me levu, ka vavutakia na vua ni nomudou i valavala dodonu; ¹¹mo dou vavutuniyautaki ena ka kece lia, mo dou caka kinia nai loloma kece lia, sa vayacori kinia vi kitou na vavinavinaka vua na Kalou.¹²Ni sa caka na cakacaka koya sa yali ni varauti loa lia na nodra dravudravua era sa lotu, ia sa tubu cake valevu voki lia kinia na vavinavinaka valevu vua na Kalou; ¹³ni dou sa vatovolei ena cakacaka koya, era sa varokorokotakia na Kalou ni dou sa tukunia kinia na nomudou talairawarawa ki nai tukutuku-vinaka voki lia ki Karisito, ena vuku voki lia ni cakacaka loloma levu koya kivei ira, vi ira voki lia na tamata kece lia; ¹⁴ia ko ira voki lia era sa masulaki ikodou, ka daulomani ikodou ena vuku ni loloma levu ni Kalou sa tu vi ikodou. ¹⁵Me caka na vavinavinaka vua na Kalou ena vuku ni nonai solisoli sa yali ni tukuni rawa.

Chapter 10

¹Ia koi au ko Paula, kau sa masuti ikodou e na yalomalumumu ki na yalomalua i Karisito, oi au sa malumalumu niu sa tiko vi ikodou, ia kau sa doudou vi ikodou niu sa tiko tani; ²io, kau sa vamasuti ikodou meu kakua ni doudou niu sa tiko vata e na kaukauwa, kau sa nanumia meu doudou kinia vi ikodou eso, o ira sa vasami itatou ni itatou sai valavala me vaka na ka vayago.³Sa dina lia sa vayago na nitou bula, ia itatou sa yali ni vala me vaka na ka vayago: ⁴(ni sa yali ni ka vayago na nitou i yaragi, ia sa kaukauwa lia e na vuku ni Kalou me talaraki kinia na bai ni valu kaukauwa:)⁵sa talarakia sobu kinia ka vinanuyakia, ki na ka cecere kece lia sa vlevulevui me voratia na vuku ni Kalou, ka sa vamlumalumutakia na nanuma kece lia me talairawarawa kinia vi Karisito; ⁶ia kitou sa varau tu me saumia kece lia na talaidredre, ni na vayacoria dina na nomudou talairawarawa.⁷Dou sa lewa beka me vaka sara lia na ka sa rairai? Kevaka e dua sa vadinatia ni sa ni Karisito ko koya, me nanumia voki lia koya ko koya, me vaka sa ni Karisito ko koya, kitou sa ni Karisito vaka voki lia kinia. ⁸Ia kevaka kau sa dokai au vlevu cake sara lia ena vuku ni lewa (sa solia mai vi kitou na Turaga, mo dou vatataki cake kinia, ia ka yali lia mo dou varusai kinia,) au na yali ni vama duataki.⁹Meu kakua ni vaka ni kau sa via varerei ikodou e na noqu i vola; ¹⁰ni ra sa tukunia, Sa bibi ka kaukauwa na nonai vola; ia sa malumalumu lia ni sa tiko vi ita, ka sa ka loa lia na nona vosa;¹¹me qai nanumia na ka koya, ko koya sa vakinia, ni rau na tautauvata lia, na nitou itukutuku enai vola ni kitou sa tiko tani, kei na nitou i valavala ni da sa tiko vata lia. ¹²Ni kitou sa yali ni doudou me wiliki kitou vata kei ira eso, se vatautauvatataki kitou kei ira era sa dautukuni ira vakai ira; ia ko ira ni ra sa varauti ira vakai ira, ka vatautauvatataki vakai ira, era sa yali ni vuku.¹³Ia koi kitou, kitou sa yali ni vlevulevui kitou ena veika sa uasivititia nai varau, me vaka lia nai varau ni yalayala sa vota vi kitou na Kalou, ai varau me kitou yaco dina vi ikodou. ¹⁴Ni kitou sa yali ni uasivititia na nitou i yalayala, me vaka kitou sa yali ni yacovi ikodou: ni kitou sa yacovi ikodou voki lia enai tukutuku-vinaka kei Karisito:¹⁵kitou sa yali ni dokai kitou ena veika sa uasivititia nai varau, ena vuku ni nodra cakacaka na tamata tani; ia kitou sa nuinui lia, ni sa vlevutakia tiko na nomudou vabautia, kitou na vlevulevui kinia vi ikodou me vaka na nitou i yalayala me kitou uasivi, ¹⁶me kitou vunautakia nai tukutuku-vinaka ena yasana sa uasiviti ikodou, me kitou kakua ni vlevulevui kitou ena vuku ni yalayala ni tamata tani, ena veika sa varau tu vi kitou.¹⁷Ia ko koya sa vosa doudou, me vosa doudou e na vuku ni Turaga. ¹⁸Ni sa yali ni vabau ko koya sa tukuni koya, sa vabau lia ko koya sa tukunia na Turaga.

Chapter 11

¹Au sa vaka mo dou vosoti au mada lia niu lialia valailai; io, dou vosoti au mada lia. ²Niu sa lomani ikodou sara me vaka na loloma ni Kalou: niu a musuki ikodou vua e dua me watimudou, meu varaitaki ikodou vi Karisito e dua lia na goneyalewa savasava. ³Ia kau sa rere, de dua na ka ena vacalai kinia na lomamudou mai na kena dina kei na kena savasava vi Karisito, me vaka ka vacalai Ivi kinia eliu na gata e na nonai lawaki ca. ⁴Ia sa dodonu lia mo dou vosoti koya sa qai qai mai, kevaka sa vunautakia e dua tani na Jisu, o koya kitou sa yali ni vunautakia eliu, se sa yaco vi ikodou e dua tani na Yalo, o koya sa yali ni yaco vi ikodou eliu, se dua tani nai tukutuku-vinaka, dou a yali ni vabautia eliu. ⁵Niu sa vasama niu sa yali sara ni uasivi sobu vi iratou nai apositolo eratou sa uasivi cake. ⁶Ia kevaka kau sa yali ni matai ni vosa, sa tu lia vi au na vuku; ia kitou a varaitakia sara vi ikodou ena ka kece lia. ⁷Au sa qai cala beka niu sa vamalumalumutaki au mo dou valemvutaki kinia, niu sa vunautakia vi ikodou nai tukutuku-vinaka ni Kalou ka yali ni voli kinia? ⁸Au a vadravudravutaki ira nai soqosoqo lewe ni lotu tani eso, niu sa voli vi ira, meu caka kinia na cakacaka vi ikodou. ⁹Ia niu a tiko vadravudravua vi ikodou, au a yali ni vaogai koya e dua: ni ra sa soli ka me rauti au ena noqu dravudravua ko ira na viwekani era a qai mai Masitonia: ia ena ka kece lia au a varaici au meu kakua ni vaogai ikodou, kau na vatiko lia kinia. ¹⁰Me vaka kau sa dina ena mata i Karisito, ena yali sara ni tarovi na noqu vosa doudou ena ka koya ena yasayasa va-Akaia. ¹¹Ena vuku ni cava? niu sa yali li ni lomani ikodou? Sa kila lia na Kalou. ¹²Ia na ka kau a caka, au na caka tiko lia, meu mudukia tani kinia na vuna mai vi ira era gadrevia na vuna: me ra laurai lia me ra vataki kitou ena ka era sa valemvulevui ira kinia. ¹³Ni ra sai apositolo vailasu ko ira sa va koya, era sa tamata daucakacaka vavivakaisini, era sa vamataliataki ira me rai apositolo ki Karisito. ¹⁴Ia ka sa yali ni ka e vivakurabuitaki koya; ni sa vamataliataki koya ko Setani me agilose ni rarama. ¹⁵Ko koya koya sa yali kinia ni ka levu me vamataliataki voki lia ko ira na nonai talatala me ra vataki ira nai talatala ni valavala dodonu: ia na kedrai tinitini ena vaka na nodra cakacaka. ¹⁶Au sa tukunia voki, Me kakua na tamata me nanumia kau sa lialia; ia kevaka sa nanumia vakinia e dua, mo dou vosotia lia na noqu lialia, meu valemvulevui au voki lia valailai. ¹⁷A ka kau sa tukunia, au sa yali ni tukunia me vaka na ka ni Turaga, me vaka lia na ka lialia, niu sa valemvulevui au ena vosa doudou koya. ¹⁸Ni ra sa lewe levu era valemvulevui ira vayago lia, koi au voki lia kau na valemvulevui au. ¹⁹Ni dou sa reki mo dou vosoti ira era sa lialia, ni dou sa vuku. ²⁰Ni dou sa vosotia lia, kevaka sa vabobulataki ikodou e dua, kevaka sa vadravudravuataki ikodou e dua, kevaka sa lawakitaki ikodou e dua, kevaka e dua sa valemvulevui koya, kevaka sa sabicia na matamudou e dua. ²¹Au sa vosa, me vaka kau sa beci, me vaka itatou a malumalumu sara lia. Ia kevaka e dua sa doudou ena dua na ka, (au sa vosa valialia,) au sa doudou va voki lia kinia. ²²Ko ira beka era sa Iperiu? au sa vakinia. Era sa luve i Isireli? au sa vakinia. Era sa kawa i Eparaama? au sa vakinia. ²³Era sai talatala i Karisito? (au sa vosa me vaka na lialia,) au sa uasivi cake; au a daucakacaka valemvulevui cake, au a yaviti valemvulevui sara, au a tiko valemvulevui cake, au a yaviti valemvulevui sara, au a tiko valemvulevui cake ena vale ni vivesu, au a voleka ni mate valemvulevui. ²⁴Sa yaviti au valima ko ira na Jiu a sa tau na kuita vayatolusagavulu ka ciwa. ²⁵Au a warolaki vatolu, au a vaviriki vadua e na vatu, e na noqu visokoyaki au a mate vatolu, au a tiko e na wai titobu ka bogi dua ka siga dua; ²⁶au a viqaiyaki voli valemvulevui, au a ca ena vi uciwai, au a ca mai vi ira na daubutako, au a ca mai vi ira na kai noqu, au a ca mai vi ira na viwekani vailasu; ²⁷au a dauoca ka daurarawa, au a dauyadra valemvulevui, au a dauviakana ka dauviasomi, au a daulolo valemvulevui, au a liliwa ka televua. ²⁸Ia ka sa yali ni wili na vi ka sa vo koya voki lia sa bitaki au e na visiga, na daunanumi ira kece lia na visoqosoqo lewe ni lotu. ²⁹O cei beka sa malumalumu kau sa yali ni malumalumu? ko cei sa vacalai, kau sa yali ni lomakatakata kinia? ³⁰Kevaka e dodonu meu valemvulevui au, au na valemvulevui au ena vuku ni noqu malumalumu. ³¹A Kalou na Tama ni noda Turaga ko Jisu, ko koya sa varokorokotakia ka yali ni mudu, sa kila niu sa yali ni vosa lasu. ³²Mai Tamasiko, na Kovana ni Arita na tui sa vatawa na koro ko Tamasiko, ni sa via tauri au; ³³ia kau sa tukucia sobu e loma ni dua na sova, mai na darava e colo e taudaku ni bai, ka bula kinia mai na ligana.

Chapter 12

¹E dina lia meu valevulevui au, ia sa yali beka ni yaga; ia kua na cavutia na viraivotu ki na vi varairai ni Turaga.

²Au sa kila e dua na tamata ko koya sa tu vata kei Karisito, ni sa yadi cake mada ko koya koya ki nai katolu ni lomalagi, a sa qai oti na yabaki e tinikava (se vayago beka, se yali, au sa yali ni kila; sa yali beka ni vayago, au sa yali ni kila; sa kila lia na Kalou;)³io, au sa kila voki lia na tamata sa vakoya, (se vayago lia, se yali ni vayago, au sa yali ni kila; sa kila lia na Kalou;)⁴ni sa yadi cake ki Parataisi, a sa rogocia na vosa sa yali ni tukuni rawa, sa yali ni tara me tukunia na tamata. ⁵Au na valevulevui au ena vukuna sa va koya; ia ena vukuqu lia, kau na yali ni valevulevui au; ena vuku lia ni noqu malumalumu. ⁶Ia kevaka kau sa vinakatia meu dokai au, au na yali ni lialia kinia; niu na tukunia lia na ka e dina: ia kau sa kua so lia, de dua sa vasami au niu sa uasivi cake ena ka sa raicia vi au, se rogocia vi au. ⁷Ia deu valevulevui sara ni sa levu sara na vivarairai, sa dua na voto ni kau sa valauti kinia na lewequ, e dua nai talaki i Setani me vararawataki au, deu valevulevui sara. ⁸Ena vuku ni ka koya, kau a masu vatolu vua na Turaga, me yadi tani vi au. ⁹A sa tukunia vi au ko koya, Sa rauti iko na noqu loloma: ni sa valevui na noqu kaukauwa, ni sa malumalumu e dua. Ko koya koya sa yaloqu sara kinia meu rekitakia na noqu malumalumu, me tiko kinia vi au na kaukauwa i Karisito. ¹⁰Ko koya koya, kau sa vinakatia kinia na malumalumu, na vasesewani, na vadravudravuataki, na vivacacani, na vivararawataki, ena vuku i Karisito: ia niu sa malumalumu, au sa qai kaukauwa. ¹¹Au sa yaco meu lialia; koi ikodou lia sa vavuna; ni ka dodonu mo dou vosavavinakataki au kinia; niu sa yali ni uasivi sobu vi ira nai apositolo era sa uasivi cake; ia sa dina lia niu sa ka loa lia. ¹²E dina sa vayacori ena ikodou maliwa na vivatakilakila ni apositolo ena dauvosotia kece lia, ena veika mana, kei na veika e vivakurabuitaki, kei na cakacaka mana. ¹³A cava beka dou sa uasivi sobu kinia vi ira na visogosoqo lewe ni lotu tani, ena vuku lia ni ka koya, niu sa yali ni vaogai ikodou? ia mo dou kakua ni cudruvi au ena vuku ni ka ca koya. ¹⁴Raicia, au sa varau meu qai vatolu yani vi ikodou; ia kau na yali ni vaogai ikodou: ni kau sa yali ni vasaqara na nomudou ka, koi ikodou lia: ni sa yali ni kilikili kei ira na gone me ra binia nai yau me nodra na qase, ko ira lia na qase, me nodra na gone. ¹⁵Ia sa yaloqu sara meu soli au ki na ka sa tu vi au ena vuku ni yalomudou; io kevaka sa ka levu na noqu loloma vi ikodou kau na lomani kinia valailai beka? ¹⁶Ia me vaka lia koya, au sa yali ni beitaki ikodou: ia niu a yaloqaseqase, kau sa rawai ikodou enai lawaki. ¹⁷Au sa vaiyau mai vi ikodou li vi ira kau a tala vi ikodou? ¹⁸Au a masuti Taito, ka tala vata kaya e dua vi ira na viwekani. Sa vaiyau mai vi ikodou li ko Taito? kei rau a yali li ni valavala ena yalovata? keirau a yali li ni muria e dua loa lia nai varau? ¹⁹Dou sa vasama tiko beka ni kitou sa vosavinakataki kitou vi ikodou? Kitou sa vosa ena mata ni Kalou, ni kitou sa tu vata kei Karisito: ia na ka kece lia, ikodou sa daulomani, mo dou vatataki cake kinia. ²⁰Niu sa rere, deu qai yani ka yali ni raici ikodou me vaka kau sa vinakatia, ia kau na qai laurai vi ikodou me vaka dou sa yali ni vinakatia: de sa tiko na viletu, kei na vuvu, kei na cudrucudru, kei na vibra, kei na kakase, kei na vasolokakana, kei na viavialevu, kei na ue: ²¹de vamaalumalumutaki au ena matamudou na noqu Kalou, niu sa qai voki yani, ka deu tagicaki ira kinia era lewe levu era sai valavala ca oti, ka yali ni vivutunitakia na dukadukali kei na dauyalewa, kei na daudara, era a caka.

Chapter 13

¹Koya nai katolu ni noqu qai yani vi ikodou. Ena vadinadinataki na vosa kece lia ena gusu ni vadinadina e lewe rua, se lewe tolu. ²Au a vasalatakia eliu, kau sa qai vasalatakia, ia koya, niu me vaka enai karua ni noqu tiko vi ikodou; ia koya, niu sa tiko tani, au tukunia vi ira sai valavala ca eliu, kei ira kece lia na tani, kevaka kau na qai voki yani, kau na yali ni vosotia: ³ni dou sa qara e dua nai vadinadina ni sai Karisito kau sa vosa kinia, ko koya sa yali ni malumalumu vi ikodou, ia sa kaukauwa lia vi ikodou: ⁴ni sa vakoti ki na kauveilatai ko koya ni sa malumalumu, ia sa qai bula ena kaukauwa ni Kalou. Kitou voki lia, kitou sa malumalumu vata kaya, ia kitou na bula vata kaya ena kaukauwa ni Kalou vi ikodou. ⁵Dou dikevi ikodou, se dou tu e na vabautia, se yali; vatovolei ikodou. Dou sa yali beka ni kila ikodou, ni sa tiko vi ikodou ko Jisu Karisito? de dou sa yali dina ni vabau. ⁶Ia kau sa dinatia ni dou na kila ni kitou sa yali voki lia ni wili. ⁷Ia kitou sa masu vua na Kalou, mo dou kakua sara lia ni valavala ca; e yali me kitou rairai kinia ni kitou sa vinakati kinia, mo dou caka lia na ka e dodonu, io, kevaka kitou sa yali ni wili. ⁸Ni kitou sa yali ni rawatia e dua na ka me tarovi kinia na dina, me totakia lia na dina. ⁹Ni itatou sa reki, ni itatou sa malumalumu voki lia, ka kaukauwa koi ikodou; ia na ka voki lia koya itatou sa masulakia mo dou vinaka sara. ¹⁰O koya koya, kau sa vola kinia na vi ka koya niu sa tiko tani, deu ia na lewa rarawa ni da sa tiko vata, me vaka na kaukauwa sa solia mai vi au na Turaga me ia kinia na vivatataki, me kakua lia na vivarusai. ¹¹Meu tinia, koi ikodou na viwekani, mo dou vinaka! Mo dou vinaka taucoko, mo dou vacegui sara, mo dou lomavata, mo dou vivinakati tiko lia; ia ena tiko vata kei ikodou na Kalou ni loloma kei na vacegu. ¹²Dou vilomani ka vireguci ena yalosavasava. ¹³Sa loloma yani vi ikodou ko ira kece lia era sa lotu. Me tiko vi ikodou kece lia na yaloloma ni Turaga ko Jisu Karisito, kei na loloma ni Kalou, kei na vilomani ni Yalo Tabu. Emeni.

Galatians

Chapter 1

¹O Paula nai apositolo, (e yali ni maivi ira na tamata, se e nai lesilesi vatamata, e nai lesilesi lia i Jisu Karisito, kei na Kalou ko Tamana, o koya ka vaturi koya cake mai na mate;) ²ki ira kece lia na mataviwekani sa tiko vi au, kivi ira na visogosoqo lewe ni lotu mai Kalatia: ³Me nomudou na loloma ki na vacegu mai vua na Kalou ko Tamada, ki na noda Turaga ko Jisu Karisito, ⁴o koya ka soli koya e na vuku ni nodai valavala ca, me vabulai ita kinia mai na vuravura ca koya, me vaka na loma ni Kalou ko Tamada: ⁵me nona na varokoroko ka yali ni mudu. Emeni. ⁶Au sa kurabuitakia ni dou sa vuki tani vatotolo vakoya ki na dua tani nai tukutuku-vinaka, mo dou daini koya ka kacivi ikodou e na loloma i Karisito: ⁷ia ka sa yali dina ni dua tani; ia ka so era sa vararawataki ikodou, ka via vatanitakia nai tukutuku-vinaka ki Karisito. ⁸Ia kevaka koi kitou, se dua na agilose mai lomalagi, sa vunautakia vi ikodou e dua tani nai tukutuku-vinaka sa yali ni va koya, kitou a vunautakia vi ikodou, me rusa ko koya. ⁹Me vaka na ka kitou a tukunia eliu, au sa qai tukunia voki vakinia, Kevaka e dua na tamata sa vunautakia vi ikodou e dua tani nai tukutuku-vinaka sa yali ni vaka na ka dou sa vabautia, me rusa ko koya. ¹⁰Ia, kau sa qai valomavinakataki cei, na tamata, se na Kalou? seu tovolea beka me ra vinakati au ko ira na tamata? kevaka sa ka lia me ra vinakati au ko ira na tamata, au na qai yali ni talatala nei Karisito. ¹¹11Ia kau sa vakatakila vei kemudou, na veiwekani, ni sa sega ni ka vakatamata nai tukutuku-vinaka kau a vunautaka: ¹²12niu a sega ni rawata mai vua e dua na tamata, seu vakatavulici kina, ia sa yaco vei au ni sa vakaraitaka ko Jisu Karisito. ¹³Ni dou a rogocia na noqu i valavala eliu e na nodra lotu na Jiu ka niu a vacacania valevu sara nai soqosoqo lewe ni lotu ni Kalou, ka vageavutakia: ¹⁴ia kau sa uasivi cake e na lotu vaka-Jiu vi ira na kai noqu era lewe levu era taba vata ki au, niu sa gumatua valevu sara tiko e na nodra i tukuni na noqu qase. ¹⁵Ia ni sa vinaka vua na Kalou, o koya sa lesi au, mai na kete i tinaqu, ka qai kacivi au e na nona loloma wale lia, ¹⁶me vakatakila na Luvena ki na lomaqu, meu vunautaki koya vei ira na veimatanitu tani; au sa qai yali ni bose kei ira na tamata, ¹⁷17seu qai cake ki Jerusalemi vei ira era sai apositolo taumada vei au; ia kau sa qai sara ki Arepea, ka lesu voki ki Tamasiko. ¹⁸Ni sa oti e tolu na yabaki, au sa qai qai cake ki Jerusalemi me'u la'ki sota kei Pita, ka'u a tiko vata kaya voli ka macawa rua. ¹⁹Au a yali ni raicia e dua voki vei iratou na i apositolo, o Jemesa ga na tacina na Turaga. ²⁰Sa dina taucoko na veika au sa vola koya. Sa kila na Kalou ni'u sa yali ni vosa lasu! ²¹Ni oti ko ya, au a qai qai sara ki na veiyasana mai Siria kei Silisia. ²²Era a se yali ni kilai au sara kinia ko ira na lewe ni soqosoqo lotu Vakarisito mai Jutia ena gauna ko ya. ²³Era sa dau rogocia tu lia na veika era sa tukunia eso voki, me vakoya, "Ko koya ka dau vacacani ita eliu sa

vunautakia tiko ni kua na vabautia vata lia sa tovolea taumada me vaqeyavutakia!”²⁴ Era sa qai valagilagia kinia na Kalou ena vukuqu.

Chapter 2

¹Ni sa oti e tinikava na yabaki, kirau sa qai qai cake voki kei Panapasa ki Jerusalemi, ka kirau yadi Taito voki lia.

²Au a qai cake baletia ni a vatakila vei au na Kalou ena raivotu ni dodonu me'u qai. Ena qaravia e dua na boseboseka kei iratou na veiliutaki, au a qai vamacalatakia kinia na i tukutuku vinaka ka'u sa vunautakia vei ira na kai matanitu tani. Au a yali ni vinakatia me maumau wale na noqu veiqaravi mai na gauna sa oti se na gauna koya.³⁴⁵3Ni o Taito mada ga, o koya keirau sa salavata voli, a sa sega ni vakasaurarataki me cilivi, ka dina ga ni sa kai Kirisi o koya. 4Ia ena vukudra ga na mataveiwekani vakabauta vakailasu era sa curu lo mai me vaka na yamata vuni me ra mai raica na galala sa soli vei keda ena noda sa tu vata kei Karisito Jisu, ni ra via vakabobulataki keda — 5keitou a sega kina ni bau vakamalumalumu vakadua vei ira, ka me tudei tikoga kina vei kemuni na dina ni kosipeli.⁶⁷⁸6 Ia o ira sa okati me ra dauveiliutaki — ka'u sa kaya vakaoqo baleta ni sa sega ni dua na kedra duidui vei au o ira oqo; ka sa sega ni vakataulewa na Kalou mai na veika sa raici e taudaku — o ira na dauveiliutaki oqo, au sa kaya oqo, era sa sega ni vakaikuritaka tale vei au e dua na ka. 7Ia eratou sa raica ga ni sa lesi au na Kalou me'u vunautaka na i tukutuku vinaka vei ira na tawa cili, me vaka ni sa lesi o Pita vei ira sa cili. 8Ni sai koya ga na Kalou sa cakacaka tiko ena loma i Pita me i apositolo vei ira na cili, ka sa cakacaka talega vakakina e lomaqu me'u i apositolo vei ira na kai matanitu tani.⁹¹⁰9Ia o iratou sa okati me ratou dauveiliutaki, oqo o Jemesa kei Pita vata kei Joni, eratou sa qai kila ni sa solia vei au na Kalou na i lesilesi oqo; eratou sa mai lululu sara kina vei keirau kei Panapasa, ka dusia oqo na neitou sa lomavata kina. Keitou sa vakadonuya vata kina me keirau sa lako vei ira na kai matanitu tani, ka me ratou lako o iratou vei ira na Jiu. 10E ratou sa qai kerea e duabulu ga na ka, o ya me keirau nanumi ira sa gadreva vakalevu na veivuke ena kedratou maliwa, a ka talega oqo ka'u sa gadreva vakalevu me'u cakava.¹¹¹²11Ia ni sa lako mai o Pita ki Anitioki, au a qai saqati koya e matadra na lewe levu, baleta ni sa cala dina ga o koya. 12Ni gauna eratou se bera ni yaco yani kina o iratou na talaki mai vei Jemesa, a sa dau kana voli o Pita vata kei ira na i tokani vakayalo era kai matanitu tani. Ia ni ratou sa yaco mai, a sa vakatikitiki ka tawasei koya tani sara mai, ni sa rerevaki ira era sa kaya ni dodonu me ra cilivi na tamata me ra qai okati me ra lotu Vakarisito.¹³13Era a muri Pita ena nodra vakadadamuria na i tovo veivakaisini oqo o ira na vo ni veiwekani vakayalo era Jiu, ka sa rawai talega o Panapasa ki na nodra i valavala. ¹⁴14Ni'u sa raica ni ra sa sega ni lako vakadodonu me vaka na dina ni kosipeli, au a qai kaya vei Pita ena matadra kecega, “O iko e dua na Jiu, ia o sa bula voli tiko me vaka e dua na kai matanitu tani, ka sega ni vakataki ira na Jiu. Ia mo qai vakasaurarataki ira vakaevei na kai veimatanitu tani me ra bula vakataki ira na Jiu?”¹⁵¹⁶15Oi keda vakataki keda sa Jiu ni da sucu mai ka sega ni “kai matanitu tani i valavala ca”, me vaka na ka era sa vakatokai kina. 16Ia eda sa kila ga ni sa vakadonui na tamata mai vua na Kalou ena vuku ni nona vakabauti Jisu Karisito, ka segai ena vuku ni kena muri na veika e vinakata na Lawa. Oi keda talega sa vakabauti Jisu Karisito me da vakadonui kina mai vua na Kalou ena vuku ni noda vakabauti Karisito, ka sega ga ena vuku ni veivalavala e vakaroti ena Lawa. Ni sa sega ni vakadonui e dua na tamata vua na Kalou mai na nona muria na veika sa vakaroti ena Lawa.¹⁷¹⁸¹⁹17Ia, kevaka sa kunei tale ni da sai valavala ca me vakataki ira na kai matanitu tani, ka dina ga ni se toso tikoga na noda sasaga me da vakadonui mai vua na Kalou ena vuku i Karisito — sa kena i balebale beka oqo ni sa dau veivakayararataki ki na i valavala ca na Karisito? E sega sara ni vakakina! 18Kevaka au sa tekivu tara cake tale na veivakavuvuli me baleta na Lawa ka'u a talaraka sobu taumada, au sa qai dusimaka kina ni'u sa tamata talaidredre ki na Lawa. 19Ni'u sa mate oi au ena vuku ni Lawa, ka me'u bula kina vua na Kalou. Au sa vakoti vata kei Karisito ki na kauveilatai,²⁰20ka'u sa sega ni bula oi au, ia na Karisito ga sa bula tiko e lomaqu. Ia na bula ka'u sa bula kina oqo, au sa bula ga ena vakabauta na Luve ni Kalou, o koya sa lomani au ka sa solia na nona bula ena vukuqu. ²¹21Au sa sega kina ni vakawaletaka na lolomasavu ni Kalou. Ia kevaka sa vakadonui e dua mai vua na Kalou ena vuku ni Lawa, sa kena i balebale oqori ni sa sega sara ni yaga na mate i Karisito!

Chapter 3

¹²³10i kemuni na kai Kalatia lialia! O cei sa vakasesei kemuni? Na vakoti nei Jisu Karisito ki na kauveilatai sa vakamacalataki vakamatata sara e matamuni! 2E dua ga na ka ogo au sa via kila mai vei kemuni: o ni a ciqoma li na Yalo ni Kalou mai na nomuni vakayacora na Lawa se mai na nomuni rogoca ka vakabauta na kosipeli? 3Na cava o ni sa rui yalowai kina vakalevu? O ni a sa tekivu ena Yalo Tabu; o ni sa via tinia li ogo ena ka vakayago? ⁴⁵4Sa sega beka na kedra yaga na veika e vuqa o ni sa sota kaya oti mai? Au vakabauta ni ra a yaga ka vakaibalebale vei kemuni! 5Sa solia li na Yalo Tabu vei kemuni na Kalou ka dau caka mana ena kemuni maliwa ni o ni a vakayacora na Lawa se ni o ni a rogoca na kosipeli ka vakabauta? ⁶⁷⁸⁹6 Me da raica mada na bula i Epara-ama; ni sa kaya na i Vola Tabu, “A sa vakabauta na Kalou o Epara-ama; ena vuku ni nona vakabauta sa ciqomi koya ka vakadonui koya kina na Kalou me tamata valavala dodonu.” 7Mo ni qai kila kina ni sai ira ga era vakabauta era sa kawa vakaidina i Epara-ama. 8Ni sa raica rawa mai liu sara na i Vola Tabu ni na vakadonui ira na veimatani tani na Kalou ena vuku ni vakabauta, ka sa vakaraitaka taumada kina na i Tukutuku Vinaka vei Epara-ama, ni sa kaya vakaoqo, “Ena vakalougatataka na veimatani kecega na Kalou ena vukumu.” 9A sa vakabauta na Kalou o Epara-ama ka sa vakalougatataka kina; era sa vakalougatataka vakakina me vakataki koya o ira vakayadua era sa vakabauta. ¹⁰¹¹¹²10 O ira vakayadua sa vakararavi ki na kena muri na Lawa era sa bula voli ena cudruvi, ni sa volai ena i Vola Tabu, “Ena tau vei ira vakayadua sa sega ni talairawarawa ki na veika kece sara sa volai ena i vola ni Lawa na cudru ni Kalou!” 11Sa qai macala sara kina ni sa sega ni vakadonui ena vuku ni Lawa e dua na tamata ena mata ni Kalou; ni sa vola vakaoqo na i Vola Tabu, “Ena bula ga na tamata sa vakadonui koya na Kalou ena vuku ni nona vakabauta.” 12Sa sega ni vakayavutaki na Lawa mai na vakabauta, ia sa kaya ga na i Vola Tabu, “O koya sa dau vakayacora na veika kece e vakarota na Lawa ena bula kina.” ¹³¹⁴13 Ia me vaka ni sa tau vei Karisito na noda cudruvi, a sa voli keda vakadua kina na Karisito mai na veicudruvi ni Lawa; ni sa kaya na i Vola Tabu, “O koya vakayadua sa rube ena kau sa tau vua na cudru ni Kalou.” 14Sa cakava na Karisito na ka ogo me sobuti ira talega kina na veimatani tani na veivakalougatataka sa yalataki vei Epara-ama ena vuku i Karisito Jisu me soli kina vei keda na Yalo Tabu sa yalataka na Kalou ena vuku ni vakabauta. ¹⁵¹⁶15Oi kemuni na wekaqu, me'u tukuna mada e dua na kena i vakaraitaki rawarawa sara: kevaka erau sa vakadonuya vata e dua na ka e lewe rua na tamata, ka rau sa toqavata na kena veiyalayalati, sa qai sega ni rawa vua e dua me na voroka se vakaikuritaka tale kina e dua na ka. 16Ia ogo, a sa tukuna na Kalou na nona vosa ni yalayala eso vei Epara-ama ka vakakina vua na nona kawa. A sega ni kainaki ena i Vola Tabu, “Vei ira na nomu kawa”, me vakatakila ni ra sa lewe levu. Ia sa kainaki ga “vua na nomu kawa,” ka kena i balebale ni le duabau ga na tamata, ka sai koya na Karisito. ¹⁷¹⁸17Na ka au via kaya tiko ni sa vakayacora oti na Kalou e dua na veiyalayalati kei Epara-ama ka sa yalataka me na maroroya ogo. Ia na Lawa, ni sa qai soli ga e muri ni oti tale e 430 na yabaki, sa sega ni rawa ni voroka na veiyalayalati ogo, ka me bokoca laivi kina na vosa ni yalayala ni Kalou. 18Kevaka sa vakatautaki ki na Lawa na i solisoli ni Kalou, sa qai sega kina ni vakatautaki ki na nona vosa ni yalayala. Ia, sa soli ga na i solisoli o ya vei Epara-ama na Kalou ena vuku ni nona vosa ni yalayala. ¹⁹²⁰19Ia sa qai cava beka na i naki ni Lawa? A sa soli mai me dusia na ka e vakatokai na caka cala, ka sa nakiti me la'ki cava ena gauna sa tadu mai kina o koya na kawa i Epara-ama, ni sa baleti koya ga na vosa ni yalayala sa vakayacori. Ena gauna sa soli kina na Lawa vei ira na Jiu, a sa dewa mai vei ira na agilosu, kei na dua na tamata me kena mata vei ira tale eso. 20Ia sa sega ni gadrevi e dua na mata kevaka sa vakaitavi ga e dua na tamata; ka sa duabau ga na Kalou. ²¹²²21E kena i balebale beka ogo ni rau sa veisaqasaqa na Lawa kei na vosa ni yalayala ni Kalou? E sega sara ni vakakina! Ni kevaka era a ciqoma na tamata e dua na lawa ka sa rawa ni kauta mai na bula, ena qai rawa kina vei ira na tamata kecega me ra vakadonui mai vua na Kalou ena vuku ni talairawarawa ki na Lawa. 22Ia sa kaya na i Vola Tabu ni sa vakamalumalumutaki tu na vuravura taucoko ki na kaukauwa ni valavala ca, me na soli kina na ka sa yalataki ena vuku ni vakabauti Jisu vei ira era sa vakabauta. ²³²⁴²⁵²⁶23Ia ni se bera ni yaco mai na vakabauta, eda a vesuki kece tu ka yadravi ena ruku ni lewa ni Lawa me yacova na gauna sa vakatakilai kina na vakabauta ogo. 24Sa qai yaco kina na Lawa me tuberi keda ki na bula vakaivakarau me yacova na tadu mai nei Karisito, me da vakadonui kina ena vuku ni vakabauta. 25Ia ogo ni sa yaco mai na gauna ni vakabauta, eda sa sega tale kina ni vakarurugi ena lewa ni Lawa. 26Ena vuku ni vakabauta, o ni sa yaco kece kina mo ni luve ni Kalou ena nomuni tu vata kei Karisito. ²⁷²⁸²⁹27O ni sa papitaisotaki mo ni duavata kei Karisito, ka o ni sa vakaisulutaki kemuni ena i valavala ni bula i Karisito. 28Sa sega kina na duidui ena kedra maliwa na Jiu kei ira na kai Kirisi, ena kedra maliwa na bobula kei ira na tamata galala, ena kedra maliwa na tagane kei ira na yalewa; ni o ni sa duabau ga ena vuku i Karisito Jisu. 29Ni kevaka o ni sa nei Karisito, o ni sa qai kawa i Epara-ama ka ciqoma vakakina na nona vosa ni yalayala na Kalou.

Chapter 4

¹²1Ia me'u kuria, na gone me na taukena na i yau nei tamana sa qaravi me vaka ga e dua na bobula ena gauna e se gone lailai kina, ka dina ga ni sa nona tu na i yau kecega i tamana. 2Ni se gone lailai, ena tiko vakarorogo ga o koya vei ira na dauveisusugi kei ira na qase me yacova na gauna lokuci e sa nakita oti o tamana.³⁴⁵3Sa vakakina oi keda; ni da a se gone, eda a bobula tu ki na veivakavuvuli makawa ni veiyalo ni vuravura oqo ni bera ni da yacova na matua vakayalo. 4Ia ni sa yaco mai na kena gauna dodonu, sa qai tala mai na Luvena na Kalou. A sucu mai vua e dua na yalewa ka mai bula voli ena ruku ni lewa ni Lawa vaka-Jiu, 5me mai voli ira kina vakadua era sa tiko ena ruku ni lewa ni Lawa, me da yaco rawa kina me da luve ni Kalou.⁶⁷6Ni o ni sa luvena, sa tala mai kina na Kalou na Yalo ni Luvena ki na lomada, o koya sa dau kaci, "Apa, Tamaqu." 7Ia oqo o ni sa sega tale kina ni bobula, o ni sa luvena sara ga. Ena solia na Kalou na ka kecega e tu vua vei ira na luvena.⁸⁹8E liu ni o ni a sega ni kila na Kalou, o ni a nodra bobula tu kina na veika era sa sega ni kalou eso. 9Ia edaidai ni o ni sa qai kila na Kalou; se me'u kaya, sa qai kilai kemuni oqo na Kalou, ia o ni sa qai lesu tale vakaevei li ki na veiyalo malumalumumu ka tawayaga eso? Na cava o ni sa via nodra bobula tale kina na veika oqo?¹⁰¹¹10O ni sa vakatatabutaka na siga eso, kei na vula eso, kei na gauna eso kei na yabaki eso. 11Au sa lomaleqataki kemuni, de na qai maumau wale na noqu veiqaravi vei kemuni.¹²¹³¹⁴12Oi kemuni na wekaqu, au sa vakamasuti kemuni, mo ni vakataki au, ka ni'u sa vakataki kemuni talega oi au. O ni a sega ni bau caka ca vei au; 13o ni kila ni a vu mai na dua na noqu tauvimate na i matai ni noqu la'ki vunautaka yani na i tukutuku vinaka vei kemuni. 14Ia o ni a sega sara ni beci au se vakasisilataki au kina, dina ga ni a vakatovolei kemuni na i tutu ni yagoqu oqori. Ia o ni a ciqomi au ga me vaka au agilosu ni Kalou, me vaka sai au ko Karisito Jisu.¹⁵¹⁶15Sa evei na nomuni veirekitaki o ya? O ni rui qaravi au vinaka. Kevaka au kerea na matamuni ke o ni a leuta ka solia vei au. 16Ia na cava sa yacovi kemuni oqo? Au sa qai nomuni meca beka ni'u sa vosataka na ka dina vei kemuni?¹⁷¹⁸17Era sa vakaraitaka na tamata oqori na nodra taleitaki kemuni vakalevu, ia e sega ena i naki vinaka; era via vagolei kemuni tani ga vei au ka mo ni vinakati ira vakalevu kina. 18E ka vinaka ke ra dau galeleti kemuni vagumatua tikoga ena i naki vinaka, ka sega ga ena gauna au sa tiko vata kina kei kemuni.¹⁹²⁰19Kemuni na luvequ, au sa vaka e dua na tina e vakasucu. E yacovi au na mataqali vutu vaka o ya ena vukumuni me yacova ni sa buli oti na i tovo i Karisito ena nomuni bula. 20Au sa gadreva sara ga me'u tiko vata kei kemuni oqo, me bau veisau kina na noqu i tovo ni vosa vei kemuni. Ni'u sa rui lomaleqataki kemuni.²¹²²²³21Ni tukuna mada vei au, oi kemuni ka via tiko ga ena ruku ni lewa ni Lawa, o ni sa sega beka ni rogoca na ka e kaya na Lawa? 22Ni sa volai tu ena i Vola Tabu ni a rua na luve i Epara-ama tagane, e dua mai vua na yalewa bobula, ka dua mai vua na yalewa galala. 23E a sucu me vaka na kena i vakarau vakatamata o koya na luve ni yalewa bobula, ia o koya na luve ni yalewa galala sa sucu me vakayacori kina na vosa ni yalayala ni Kalou.²⁴²⁵24Ia oqo na i balebale ni vakatautauvata: sa rua na veiyalayalati ka sai rau na yalewa e rua oqo. E dua mai na Ulunivanua o Saineai ka vakasucumi ira na gone me ra bobula, oqori o Eka. 25Ia o Eka sa vakatautauvatataki kei na Ulunivanua o Saineai mai Arapea. Sa i dusidusi o koya kei Jerusalemi edaidai, ni sa tiko vakabobula kei ira kece na lewena.²⁶²⁷26Ia sa galala o Jerusalemi vakalomalagi mai cake, sai koya na tinada. 27Ni sa volai tu ena i Vola Tabu, "Mo reki o iko na yava ka sega ni vakaluveni! Mo kaila ka qolou ena marau, o iko ka se bera vakadua ni vakila na mosi ni taratara! Ni ra na lewe vuqa cake na luvena na yalewa sa biuti koya o watina, Mai vei koya ka tiko ga kei na watina."²⁸²⁹28Oi keda, kemuni na wekaqu, eda sa vakataki Aisake ni da sa gone ni yalayala. 29Ia me vaka a caka ena gauna o ya, sa caka talega edaidai, sa vakacacani koya ka a sucu ena vuku ni Yalo Tabu o koya ka a sucu me vaka na i vakarau ni sucu vakatamata.³⁰³¹30Ia na cava li a kaya na i Vola Tabu? "Vakasava tani na yalewa bobula kei na luvena, ni rau na sega ni taukei vata e muri o koya na luve ni yalewa bobula, kei na luve ni yalewa galala." 31Sa vakakina, oi kemuni na wekaqu, eda sa sega ni luve ni yalewa bobula, eda sa luve ga ni yalewa galala.

Chapter 5

¹²1Sa vagalalataki keda na Karisito me da sa galala vakadua. Mo ni tu dei sara kina, ka kakua ni soli kemuni tale mo ni bobula. 2Ni rogoca! Oi au o Paula, ka'u sa kaya vei kemuni ni kevaka o ni sa vakatara mo ni cilivi ga, sa na sega kina ni yaga na Karisito vei kemuni. ³⁴3Au via vakadeitaka tale mada vei ira na tamata yadua era cilivi ni ra sa vauci me ra muria sara na Lawa taucoko. 4O ni sa tawasei kemuni tani mai vei Karisito oi kemuni o ni via vakadonui ena Lawa, o ni sa tu ena taudaku ni lolomasavu ni Kalou. ⁵⁶⁷⁸5Ia oi keimami, keimami sa nuitaka ni na vakadonui keimami na Kalou; sai koya ogo na ka keimami waraka tiko, ka sa rawa ena kaukauwa ni Yalo Tabu sa cakacaka ena noda vakabauta. 6Ni da tu vata kei Karisito Jisu, sa sega ni kauwaitaki kina na cili se na tawa cili, na vakabauta ga sa vakavatukanataki ena loloma. 7O ni a toso vinaka sara e liu, o cei ga sa tarovi kemuni mo ni kakua ni talairawarawa ki na i vakavuvuli dina? 8Na mataqali veisiwati vakaoqo sa sega ni vu mai vua na Kalou, o koya sa kacivi kemuni. ⁹¹⁰9E dua na i vakatubu lailai walega ena vakatubutaka na i buli taucoko. 10Au sa vakanuinui tu ena noda tu vata kei na Turaga ni o ni na lomavata kei au, ia o koya ga e vakacalai kemuni ena cudruvi koya na Kalou, veitalia ga se o cei sara mada ga o koya. ¹¹¹²11Ia oi au, kemuni na wekaqu, kevaka au sa vunautaka tiko ni dodonu ga na veicilivi, au na sega ni vakararawataki tale tiko. Kevaka au vunautaka na ka ogo, ena qai sega na leqa ena yaco ena noqu vunautaka na kauveilatai. 12Au gadreva ke ra muduki ira sara ga o ira era gadreva mo ni cilivi ka kakua ni vakasagai kemuni tale tiko. ¹³¹⁴¹⁵13O ni a sa kacivi, na wekaqu, mo ni galala, mo ni qai kakua ni vakayagataka na nomuni galala me lewai kemuni kina na nomuni gagadre vakayago, ia mo ni veivukei tikoga ena loloma. 14Ni sai soqoni ni Lawa taucoko e duabau ga na i vakaro, "Mo lomana na kai nomu me vakataki iko." 15Ia kevaka ga o ni veicati ka veivakacacani tikoga vakai kemuni, mo ni qarauna de o ni veivakarusai ga vakai kemuni. ¹⁶¹⁷¹⁸16Ia, me'u kaya, ni laiva na Yalo Tabu me liutaka na nomuni bula; o ni na sega kina ni vakayacora na gagadre ca ni tovo vakayago. 17Ni sa dau veivala na gagadre ni tovo vakayago kei na Yalo Tabu, ka sa dau veivala na Yalo Tabu kei na i tovo vakayago, ni rau sa veimecaki oi rau ogo, o ni na sega kina ni dau cakava rawa na ka o ni vinakata dina. 18Ia kevaka sa tuberi kemuni tiko na Yalo Tabu, o ni na sega ni vakarorogo ki na ruku ni lewa ni Lawa. ¹⁹²⁰²¹19Ia sa macala votu tu ga na cakacaka ni tovo vakayago: na dauveibutakoci, na i vakarau vakasisila, na i valavala velavela, 20na dausoro ki na matakau, na daucakaisausau, na dauveicati, na dauveileti, na dauveiqati ca, na daucudrucudru, na dauqara ga na ka me nona, na veisei kei na veitovaki vakailawalawa, 21na dauvuvu, na daumateni, na daumarau vakalialia, kei na veika vaka o ya. Au via vakasalataki kemuni me vaka au a sa vakasalataki kemuni kina e liu, ni ra na sega ni curu ki na matanitu ni Kalou o ira era dau cakava na veika oqori. ²²²³²⁴22Ia na vua ni Yalo Tabu na loloma, na reki, na vakacegu, na vosota vakadede, na cakacaka loloma, na yalovinaka, na yalodina 23na yalomalumalumu, na lewai koya rawa vakai koya. E sega na lawa me vakacalai kina na veika ogo. 24O ira sa nei Karisito era sa vakota ki na kauveilatai na i tovo vakayago kei na kena veidodomo ca, kei na kena veigagadre ca kecega. ²⁵²⁶25Ia kevaka sa bula e yaloda na Yalo Tabu, me liutaki keda tikoga na Yalo Tabu. 26Me da kakua ni gadreva me da dokai walega, se veivakacudrui se veivuvutaki.

Chapter 6

¹²1Oĩ kemuni na wekaqu, kevaka sa kunei ni cala e dua na tamata, mo ni vakadodonutaki koya ena yalo malumalumu oi kemuni sa tu vinaka vakayalo. Ia mo ni vakaraici kemuni de o ni mani veretaki talega. 2Ni veivuketaka na nomuni i colacola, ka mo ni vakayacora sara kina na i vunau i Karisito. ³⁴⁵3Kevaka e dua e nanuma ni sa bau dua na ka o koya, ia ka sega tu ni bau dua na ka o koya sa vakalialiai koya tikoga vakai koya. 4Ia me dui lewai koya vakavinaka na tamata yadua; kevaka e vinaka na nona lewa, ena qai rekitaka ga na ka e cakava, ka sega ena ka e cakava na tamata tani. 5Ka ni na dui colata ga na nona i colacola na tamata yadua. ⁶⁷⁸6Me dau vota na veika vinaka kecega sa tu vua o koya sa vakatavulici tiko ena veika Vakarisito vei koya sa veivakatavulici. 7Mo ni kakua ni vakaisini kemuni; ena sega ni vakalialiai na Kalou. Na ka ga e kaburaka na tamata ena tamusuka sara talega. 8Ni kevaka era sa kakaburaki ena nodra i tovo vakayago, era na tamusuka ga na mate; ia kevaka era kakaburaki ena veika ni Yalo Tabu, era na tamusuka na bula tawamudu mai na Yalo Tabu. ⁹¹⁰9Me da kakua kina ni oca ena caka vinaka ni da na tatamusuki ena kena gauna, kevaka eda sega ni datuvu koso. 10O koya ogo me da caka vinaka kina vei ira na tamata kecega ena gauna kecega e rawa kina, ka vakauasivi vei ira era lewe ni matavuvale ena vakabauta Vakarisito. ¹¹¹²¹³11Ni raica mada na mata ni vola lelevu au volavola tiko yani kina ena ligaqu dina. 12O ira era vinakata me vinaka walega na kedra i rairai vakayago era sa via vakasaurarataki kemuni mo ni cilivi, o ya me ra kakua kina ni vakararawataki ena vuku ni kauveilatai nei Karisito. 13Ni o ira sara mada ga ka sa cilivi era sega ni dau muria sara na Lawa, ia era qai gadreva ga mo ni cilivi me ra boletaka kina ni o ni sa vakamalumalumu ki na nodra i valavala ogo. ¹⁴¹⁵¹⁶14Ia oi au, me kakua sara na ka tani me'u boletaka, na kauveilatai duadua ga ni noda Turaga ko Jisu Karisito; ni sa mate kina vei au na veika vakavuravura ena vuku ni kauveilatai, ka'u sa mate vakakina oi au ki na veika vakavuravura. 15E sega ni ka bibi na cili se na tawa cili, na ka bibi ga na bula vakavoui. 16Me yaco na vakacegu kei na yalololoma vei ira kece era sa vakayacora tiko na i vakarau ogo, io vei ira kece talega na tamata ni Kalou. ¹⁷¹⁸17Me kakua tale e dua me qai vakararawataki au mai muri, ni ra sa vakamawe tu ga e yagoqu na i vakatakilakila ni'u sa bobula i Karisito. 18Oĩ kemuni na wekaqu, me tiko ena yalomuni na lolomasavu ni noda Turaga ko Jisu Karisito. Emeni.

Ephesians

Chapter 1

¹Koya na i vola i Paula e dua na i apositolo i Karisito Jisu me vaka na lewa ni Kalou. Kivei ira na tamata lotu mai Efeso, era sa yalodina tiko vi Karisito Jisu. ²Me nomuni na loloma kei na vacegu mai vua na Kalou o Tamada ki na Turaga ko Jisu Karisito. ³Me vavinavinakatakia na Kalou na Tama ni noda Turaga ko Jisu Karisito, ko koya ka sa vakalougatataki ita ena ka ni vivakalougatataki vayalo kece lia, mai na viyasana valomalagi ena vuku i Karisito. ⁴Me vaka sa digitaki ita e liu ena vukuna, sa qai tauyavutakia e muri ko vuravura, me da yalo savasava ka yali ni cala e matana ena loloma; ⁵Ni sa lesi ita e liu me da vakabautia me da luvena ena vukui Jisu Karisito, me vaka na nona lewa vayalo vinaka; ⁶Me dokai kinia na kena vinaka ni nona loloma; ko koya sa lomani ita kinia ko koya ena vukuna na dau lomani; ⁷O koya e da sa rawatia kinia na bula sa voli ena nona dra, io, na vakabokoci ni valavala ca, me vaka voki lia na nona lololoma levu; ⁸o koya sa valevutakia sara vei ita ko koya ena vuku kei na yalomatua kece lia; ⁹Ni sa vatakila vei ita na nona lewa ka vuni tu, me vaka na e vinaka vua, ka sa nakitia vaikoya lia; ¹⁰Me yaco kinia na ka sa lewa ko koya ni sa oti kece lia na gauna sa lokucia me soqona vata na ka kece lia vi Karisito, me vaka vokij lia mai lomalagi, kei na vi ka e vuravura; ¹¹E da sa caka voki lia kinia me nonai votavota, ni da sa lesi e liu me vaka sa nakitia ko koya sa cakavia na ka kece lia me vaka na nona lewa; ¹²me dokai kinia na nona vinaka ena vukui ita, o ita sa vararavi taumada vei Karisito; ¹³Oĩ kodou voki lia, ni dou sa rogocia e liu na vosa ni vavuvuli dina, nai tukutuku vinaka ni nomudou bula, sai koya ni dou sa vabautia ni dou sa dregati kinia, ena yalo tabu ka yalataki, ¹⁴o koya nai matai ni nodai votavota me yaco mada na gauna ena rawa dina kinia ko ira na nona sa voli tu, me dokai kinia na nona vinaka. ¹⁵Ena vuku ni ka koya oi au voki lia, ena gauna lia au rogocia kinia na nomuni vabautia na Turaga ko Jisu, ki na nomuni loloma vi ira na tamata lotu, ¹⁶au sa yali ni mudu ni vavinavinaka ena vukumudou, niu sa cavuti kemudou tiko ena noqu masu; ¹⁷Vua na Kalou ni noda Turaga ko Jisu Karisito, a vuni ka e vaiukuukutakia, me solia vei ikodou na yalo ni vuku kei nai vavuvuli matata, mo dou kilai koya kinia; ¹⁸Ni sa vararamataki na mata ni yalomudou; mo dou kila kinia nai nuinui sa kacivi ikodou kinia ko koya, ki na kena levu ni ukuuku sa taukeinia ko koya vei ira sa lotu. ¹⁹Ki na kena levu sara ni nona kaukauwa vei

ita sa vabautia me vaka sa dau caka yaco ena nona kaukauwa vakaidina,²⁰ sa qisi Karisito kinia ko koya ni sa vaturi koya cake voki mai na mate, ka vatikori koya ena ligana i matau ena viyasana valomalagi.²¹ Sa cecere cake kinia ko Karisito vi ira kece lia sa liu, ki ira sa nodra na lewa, ki ira era sa kaukauwa ka qaqa, ka sa cecere cake mai na viyaca sa dau cavuti ena gauna koya ki na vigauna e muri.²² A sa vamaalumalumutakia na kece lia me tu e ruku ni yavana, a sa lesi koya me lewa na ka kece lia, ena vuku ni soqosoqo lewe ni lotu,²³ O koya na yagona, sa sinai sara vua sa vasinaitakia na ka kece lia ena ka kece lia.

Chapter 2

¹A sa vabulai ikodou, oi ikodou ka mate tu e na caka cala kei nai valavala ca; ²dou a muria tiko eliu me vaka nai valavala kei vuravura koya, ni dou a muria tiko na nodra turaga era sa kaukauwa e na macawa, a yalo sa cakacaka tiko e lomadra era sa dautalaidredre; ³ko ira eda sai valavala vata kaya koi ita kece e na gauna eliu, e na gagadre ca ni yagoda, ni da sa muria tiko na dodomo ni yagoda kei na yaloda; ia na nodai tovo me da cudruvi kinia, me vataki ira voki lia na tani:⁴ia, na Kalou, sa vutu ni loloma, e na vuku ni nona loloma levu sa lomani ita kinia, ⁵io ni da a mate tu e na caka cala, sa vabulai ita vata kei Karisito, (a loloma loa lia dou sa vabulai tu kinia;) ⁶a sa vaturi ita cake vata, ka vatikori ita vata kei Karisito Jisu e na veiyasana valomalagi: ⁷me vatakila kinia e na gauna ena muri mai na nona loloma levu sa uasivi sara ni sa lomavinaka vei ita e na vuku i Karisito Jisu:⁸ni sa loloma loa lia dou sa vabulai kinia ena vuku ni vabauta; ia sa yali ni vuna koi ikodou; ai solisoli lia ni Kalou: ⁹sa yali ena vuku ni cakacaka, me kakua kinia e dua me dokai koya: ¹⁰ni da sa nona cakacaka, sa caka me da tu vata kinia ki Karisito Jisu me caka nai valavala vinaka, ko koya sa varautakia eliu na Kalou me da caka vakinia.¹¹O koya mo dou nanumia, ni dou a yali ni lotu eliu ni dou sa sucu va kinia, ia dou a vakatokai na Tawacili vei ira sa vatokai na Cili sa caka na liga e na yago; ¹²ni sa yali vei ikodou na Karisito e na gauna ko ya, dou sa yali ni matanitu vata vei ira na Isireli, a sa yali ni nomudou na ka sa yalataki e na viyalayalati, a sa yali vi ikodou nai nuinui; ka sa yali ni nomudou na Kalou, e vuravura:¹³ia e na gauna koya ni dou sa tu vata kei Karisito, oi ikodou ka yawa eliu dou sa qai voleka mai e na vuku ni dra i Karisito. ¹⁴Ni sai koya na vu ni noda veivinakati voki, o koya sa qisia na rua me dua loa lia, a sa basukia na bai sa ia kinia na vitawasei; ¹⁵ni sa vaotia e na yagona na ka eda a veicati kinia, o koya na vunau sa varotia nai valavala ni lotu: me ia kinia na veivinakati, ka qisi rau me rau tamata vou e dua loa lia ni rau tu vata kaya; ¹⁶me vameyautaki rau voki lia kei na Kalou me vaka ni sa dua loa lia na tamata e na vuku ni kauveilatai, ni sa vaotia kinia na veicati:¹⁷a sa qai mai ka vunautakia na viivinakati vii ikodou sa yawa, vii ira voki lia era sa voleka: ¹⁸ni sai koya eda sa torovia rawa kinia na Tamada koi ita ruarua e na Yalo e dua loa lia.¹⁹O koya koya dou sa qai yali tiko ni vulagi kinia se kai tani, dou sa koro vata lia kei ira era sa lotu, ka dou sa lewe ni vale ni Kalou; ²⁰ka dou sa tara cake e na nodra yavu nai apositolo kei ira na parofita, ia sai koya ko Jisu Karisito sa kenai vadei e na tutu-ni-vale: ²¹o koya sa sema vata kinia na vale taucoko, a sa tubu cake kinia me vale tabu ni sa tu vata kei na Turaga: ²²o koya dou sa vatataki vata voki lia kinia me vale ni Kalou ni sa tiko kinia na Yalo Tabu.

Chapter 3

¹E na vuku ni ka koya koi au ko Paula, sa ni Karisito Jisu, ka sa vesu tu e na vukumudou sa matanitu tani, ²ni dou a rogocia beka se sa vaevei na loloma ni Kalou sa soli mai vi au e na vukumudou: ³ni sai vavuvuli mana sa vatakila kinia ko koya vi au na ka ka vuni tu: me vaka kau a vola valailai eliu, ⁴ka dou na kila rawa kinia, ni dou sa wilikia, na noqu vuku e na ka vuni ki Karisito; ⁵koya sa yali ni vatakilai vi ira na tamata e na gauna sa oti, me vaka sa qai vatakilai e na Yalo Tabu vi ira na nonai apositolo yalosavasava ki na nona parofita; ⁶ni ra sai taukei vata na vimatanitu tani, ka sa mataviwekani vata, ka sa rawatia vata voki lia na ka sa yalatakia ko koya, e na vuku i Karisito, me vaka nai tukutuku-vinaka: ⁷o koya kau a lesia kinia meu kenai talatala, me vaka nai solisoli ni loloma ni Kalou, sa solia mai vi au e na cakacaka yaco ni nona kaukauwa: ⁸vi au, io vi au ka uasivi sobu sara vi ira kece lia era sa lotu, sa soli kinia na loloma koya, meu vunautakia vi ira na vimatanitu nai yau ni Karisito, sa yali ni kilai rawa; ⁹ka meu varairaitakia vi ira na tamata kece lia se sa vaevei na ka ka vuni tu, sa vunia mai nai vatekivu ki vuravura na Kalou, o koya sa bulia na ka kece lia: ¹⁰me yaco kinia, e na gauna koya, nai soqosoqo lewe ni lotu, mei vatakilakila vi ira na turaga ki ira sa kaukauwa e na viyasana valomalagi, ni sa takivivinaka sara na vuku ni Kalou, ¹¹me vaka nai naki sa tu tikotiko lia vua, sa nakitia ko koya e na vuku i Karisito Jisu na noda Turaga: ¹²o koya, ni da sa vabauti koya, eda sa doudou kinia ka toro voleka e na vararavi. ¹³O koya koya sa yaloqu kinia mo dou kakua ni ceguoca niu sa vararawataki e na vukumudou, ia koya sa ka mo dou reki kinia. ¹⁴E na vuku ni ka koya kau sa tekiduru kinia vi koya na Tamada, ¹⁵o koya era sa vayacani kinia na mataqali kece lia mai lomalagi ki vuravura, ¹⁶me solia vi ikodou ko koya, me vaka na kena levu ni nona vinaka, me vakaukauwataki ikodou e na Yalona mo dou kaukauwa eloma; ¹⁷me tiko lia e na lomamudou na Karisito e na vabautia; mo dou vakawakana ka tauyavutakia e na loloma, ¹⁸ka rawatia kinia mo dou kila vata ki ira kece lia era sa lotu, se cava na kena raraba, ki na kena balavu, ki na kena titobu, ki na kena cecere: ¹⁹ka mo dou kila na loloma i Karisito, o koya sa uasivi cake e na ka e kilai rawa; mo dou sinai e na ka kece lia sa sinai kinia na Kalou. ²⁰Ia vi koya, sa rawatia me caka na ka sa uasivi cake valevu sara e na ka kece lia eda sa kerea se vakasama kinia, me vaka na kaukauwa sa cakacaka yaco e na lomada, ²¹me ia vi koya na varokoroko e nai soqosoqo lewe ni lotu e na vuku i Karisito Jisu, me yacovia na vitabatamata kece lia ka yali ni mudu. Emeni.

Chapter 4

¹O koya gona kau masuti ikodou kinia oi au sa vesu tu e na vuku ni Turaga, mo dou caka tiko lia nai valavala sa kilikili ki nai tutu dou sa kacivi kinia, ²mo dou yalomalumalumu sara ka yalomalua, mo dou vosotia vadede ka vivosoti va ikodou e na loloma; ³mo dou gumatua sara mo dou maroroya na lomavata ni Yalo Tabu, ni dou sa vauci vata e na vivinakati. ⁴Sa dua vata nai soqosoqo lotu kece, ka dua lowa lia na Yalo Tabu, me vaka dou sa kacivi ki nai nuinui e dua lowa lia ni dou a kacivi: ⁵sa dua lowa lia na Turaga, sa dua lowa lia na vabautia, sa dua lowa lia na vipapitaisotaki, ⁶sa dua lowa lia na Kalou na Tamada kece lia, o koya sa lewa na ka kece lia, a sa curumia na ka kece lia, ka tiko e na lomamudou kece lia. ⁷Ia ka sa soli vi ita yadua na loloma me vaka nai varau ni solisoli ni Karisito. ⁸O koya gona sa tukunia kinia ko koya, Ni sa qai ki colo ko koya, sa vabobulataki ira e lewe levu me ra bobula, A sa solia nai solisoli eso vi ira na tamata. ⁹(Ia na nona qai cake koya, sa cava beka, a ka lia ni sa qai sobu voki lia eliu ko koya ki na yasa i vuravura era? ¹⁰O koya lia sa qai sobu mai sai koya voki lia ka qai colo me yawa sivitia kece na lomalagi, me vasinaitia kinia na ka kece lia.) ¹¹Ia sai koya sa solia eso, me rai apositolo; ka so, me ra parofita; ka so, me ra tamata dauvunau voli; ka so, me rai vatawa kai vavuvuli: ¹²me ra vavinakatakia kinia ko ira sa lotu, me ia na cakacaka ni talatala, me vatataki cake nai vavakoso ni Karisito: ¹³me da yaco sara koi ita kece lia me da lomavata e na vabautia, ka kila sara na Luve ni Kalou, me da tautauvata ki nai varau ni tamata dina, era sa sinai sara ki Karisito: ¹⁴me da kakua ni vagonegonea tiko, ka vitosoyaki ka viyadiyaki e na cagi kece lia ni vavuvuli, e nai lawaki ca ni tamata, e na dauvivaqaseni sa nakitia kinia na vivacalai; ¹⁵ia me da caka na ka dina e na yalololoma, me da tubu cake vi koya e na ka kece lia, vi koya lia na uluda, na Karisito: ¹⁶o koya sa sema vata mai vua na yago taucoko, ka vaucia vata, e na vuku ni kena yaga nai sema yadua, me vaka na ka sa caka sara na tikina kece lia ni sa dui vaitavi, a sa vatuburi cake ki na yago tabu ni sa vatataki cake vakai koya e na loloma. ¹⁷O koya gona kau sa vosa kinia, ka varotia matua e na vuku ni Turaga, mo dou kakua ni valavala tiko me vataki ira na vimatanitu tani, e na lomadra lialia, ¹⁸ni sa vabutobutotakia na lomadra, a ra sa yali ni viriti ki na bula sa mai vua na Kalou, e na vuku ni lialia sa tu e na yalodra, ka ni sa kaukauwa na lomadra: ¹⁹ia ni ra sa yali ni madua rawa, era sa soli ira ki na cakacaka vasisila, me ra caka na ka kece lia sa yali ni savasava ni ra sa daugarovia. ²⁰Ia koi ikodou, dou a yali ni vuli vi Karisito mo dou vakinia: ²¹kevaka dou a rogoci koya, ka sa vatavulici vi koya, me vaka na dina sa tu vi Jisu: ²²e na vuku ni valavala eliu, mo dou dainia tani kinia na tamata makawa, o koya sa ca mai e na vuku ni gagadre ca sa vivakaisini; ²³mo dou vavoui mai e na yalomudou ki na lomamudou; ²⁴ka mo dou vaisulu e na tamata vou, o koya sa caka me vaka na Kalou e na yalododonu ki na yalosavasava ni dina. ²⁵O koya lia koya ni dou sa dainia tani kinia na lasu, me vosa dina na tamata yadua vua na kai nona: ni da sa tikina vata vakai ita. ²⁶Ni dou sa cudru, kakua ni dou cala kinia; me kakua ni dromu na mata-ni-siga ni dou sa cudru tiko lia: ²⁷kakua voki lia ni varawarawataki ikodou vua na tevoru. ²⁸Me kakua ni butako tiko ko koya ka daubutako, ka me daucakacaka lia, ka caka e na ligana na ka sa yaga, me so kinia na nona ka me soli vi koya sa dravudravua. ²⁹Me kakua ni qai mai na gusumudou e dua na vosa velavela, o koya lia sa vinaka me ia kinia na vivatataki, me vaka sa rautia, me yaco kinia na vinaka vi ira era sa rogocia. ³⁰Ia dou kakua ni vararawataki na Yalo Tabu ni Kalou, o koya dou sa dregatia kinia me yaco mada na siga ni bula. ³¹Me dai tani kece vi ikodou na yaloca, ki na cudrucudru, ki na daunene, ki na vibra, ki na vosavakacaca, ki na ca kece lia sa vakinia: ³²ia dou vilomani vakai ikodou, dou lomavinaka, dou kakua ni vicudruvi, me vaka sa yali voki lia ni cudruvi ikodou na Kalou e na vuku i Karisito.

Chapter 5

¹O koya koya mo dou qai vadamurimuria na Kalou, me vataki ira na gone ni toko; ²ka dou ia tiko lia nai valavala ni loloma, me vaka sa loloma voki lia na Karisito vi ikodou, a sa soli koya e na vukudra mei madrali kai soro vua na Kalou me ka boi vinaka. ³Ia na dauyalewa, ki na ka kece lia sa velavela, ki na daukocokoco, me kakua ni cavutia e na ikodou maliwa, me vaka sa kilikili ki ira era sa lotu; ⁴me kakua voki lia na ka vasisila, se na vivosaki lialia, se na viwali, a ka koya sa yali ni kilikili: me caka lia na vavinavinaka. ⁵Ni dou sa kila na ka koya, ena yali sara na nonai votavota e na matanitu ni Karisito ki na Kalou, e dua na daudara, se dua sa velavela, se dua na daukocokoco, ni sa dauqaravia na kalou lasu ko koya gona. ⁶Me kakua ni vacalai ikodou e dua e na vosa loa lia: ni sa vi ka koya sa yaco kinia na cudru ni Kalou ki vi ira sa dautalaidredre. ⁷O koya mo dou qai kakua ni malele vata ki ira. ⁸Ni dou a butobuto eliu, ia dou sa qai rarama e na Turaga; mo dou ia tiko nai valavala ni gone ni rarama: ⁹(ni sa vua ni rarama nai valavala vinaka kece lia ki nai valavala dodonu ki na ka dina:) ¹⁰ni dou vatovolea na ka sa vinaka vua na Turaga. ¹¹Ia dou kakua ni malele vata ki ira sa dau caka nai valavala butobuto sa yali ni yaga, ka dou vunaucia lia. ¹²Ni sa ka e vivamaduataki me vosatakia na vi ka era sa daucaka vuni. ¹³Ia na ka kece lia koya ni sa vunaucia sa vavotui e na rarama; ni sa rarama na ka kece lia sa vavotui. ¹⁴O koya koya sa tukunia kinia ko koya, O iko sa moce mo yadra mai, ka tu cake mai na mate, ena qai vararamataki iko na Karisito. ¹⁵O koya mo dou qai raici ikodou vinaka, mo dou i valavala vayalomatua, mo dou kakua ni vataki ira na lialia, mo dou vataki ira lia na vuku, ¹⁶mo dou volia me nomudou na gauna, ni sa ca na visiga koya. ¹⁷O koya mo dou qai kakua ni sesewa, mo dou kila lia na loma ni Turaga. ¹⁸Ia dou kakua ni mateni e na waini, ni sa ia kinia na ka vasisila; dou vasinaiti lia e na Yalo Tabu; ¹⁹ka dou vivosaki va ikodou e na same ki na sere ki na meke vakayalo, ka dou seretakia na sere e lagati vinaka e na yalomudou vua na Turaga: ²⁰ka dou vavinavinaka tiko lia e na vuku ni ka kece lia vua na Kalou ki na Tamada e na yaca ni noda Turaga ko Jisu Karisito; ²¹ka dou dui vivamalumalumutaki ikodou vakai ikodou e na rere vi Karisito. ²²Oi ikodou na yalewa vawati, mo dou dui vamalumalumutaki ikodou vua na watimudou, me vaka vi koya na Turaga. ²³Ni sa ulu ni watina na tagane, me vaka sa ulu ni soqosoqo lewe ni lotu na Karisito, ia nai Vabula voki lia ni yago ko koya. ²⁴Ia me vaka sa malumalumu nai soqosoqo lewe ni lotu vi Karisito, me ra vaka voki lia kinia na yalewa vi ira na watidra ena ka kece lia. ²⁵Oi ikodou na tagane vawati, lomani ira na watimudou, me vaka sa lomania nai soqosoqo lewe ni lotu na Karisito, a sa soli koya e na vukuna; ²⁶me vasavasavatakia ka savatia ni sa vuya e na wai ki na vosa, ²⁷me varairaitakia kinia vi koya mei soqosoqo lewe ni lotu e serau sara, me kakua ni tauvi-duka, se sasalukiluki, se dua na ka e vakinia; me savasava ka yali na tikina e ca. ²⁸E kilikili ki ira na tagane me ra lomani ira vakinia na watidra, me vaka na yagodra dina. O koya sa lomania na watina sa lomani koya voki lia vakai koya. ²⁹Ni sa yali e dua sa catia na yagona dina; ia sa vakania ka maroroya, me vaka sa ia voki lia ko Karisito ki nai soqosoqo lewe ni lotu. ³⁰ni da sa tiki ni yagona. ³¹Na ka koya ena dainia kinia na tagane na tamana ki na tinana, a rau na dua vata sara lia ki na watina, a rau na lewe dua lowa lia. ³²Sa ka levu na ka vuni koya: ia kau sa vosataki Karisito ki nai soqosoqo lewe ni lotu. ³³Ia mo dou dui lomania yadua na watina me vataki koya; ia na yalewa, me varokorokotakia na watina.

Chapter 6

¹Oi ikodou na gone, dou talairawarawa vii ira na nomudou matua e na ka sa vinaka vua na Turaga: ni sa dodonu sara lia. ²Mo varokoroko vi rau na tamamu ki na tinamu; (koya na vunau taumada sa dua kinia na vosa ni yalayala); ³mo vinaka kinia, mo bula vadede voki lia e vuravura. ⁴Oi ikodou voki lia na qase, dou kakua ni vacudrui ira na nomudou gone: ia dou vavulici ira e na vunau ki nai vavuvuli ni Turaga. ⁵Oi ikodou na tamata, dou talairawarawa vi ira na nomudou turaga vayago, e na rere ki na sautaninini, ni sa dina na yalomudou, me vaka vi Karisito; ⁶mo dou kakua ni makutu e matadra lia na turaga, mo dou vinakatia kinia vatamata; ia me vaka dou sa tamata ni Karisito, mo dou caka na loma ni Kalou mai na vu ni yalomudou; ⁷ni sa vinakatia tiko na lomamudou, ka me vaka vi koya na Turaga, ka yali vi ira na tamata, dou sa makutu kinia; ⁸ni dou sa kila na ka vinaka kece lia ena caka na tamata yadua, se bobula se itaukei, ena saumia vakinia mai vua na Turaga. ⁹Oi ikodou voki lia, na turaga, dou caka vakinia vi ira, ka kakua ni vosa vakacudrucudruya: ni dou sa kila sa tiko mai lomalagi na nomudou Turaga, o koya sa nodra voki lia; a sa yali ni vinakatia e dua vailowa ko koya. ¹⁰Meu tinia, oi ikodou na wekaqu, mo dou kaukauwa tiko lia e na Turaga, ki na kena levu ni nona kaukauwa. ¹¹Dou vaiyaragi e nai yaragi kece lia ni Kalou mo dou tu dei rawa ka voratia nai lawaki ni tevoru. ¹²Ni da sa yali ni vivala lowa lia ki ira na tamata, eda vivala voki lia ki ira era sa liu, ki ira era sa kaukauwa, ki ira era sa vitaliatakia na butobuto ki vuravura koya, ki ira na vivavakoso yalo ca e na viyasana valomalagi. ¹³O koya mo dou vaiyaragi e nai yaragi kece lia ni Kalou, mo dou voratia rawa kinia e na siga ca, ia ni dou sa caka kece mo dou tu dei. ¹⁴O koya mo dou qai tu dei ni sa vauci tu na tolomudou e na lomadina, ka sa tu e na lomaseremudou nai sasabai ni valavala dodonu; ¹⁵ka sa vaivava na yavamudou e na cakacaka ni tukutuku-vinaka ni vivinakati; ¹⁶ia me kenai kuri, mo dou yadia na vabautia mei sasabai dou na bokocia rawa kinia na gasau vi di kece lia ni tevoru, ¹⁷ka yadia na bula mei varuru ni ulu, ki nai seleiwau ni Yalo Tabu, koya na vosa ni Kalou: ¹⁸dou masu tiko lia e na masumasu kece lia ki na daukerekere e na Yalo Tabu, ka yadravia tiko kinia e na gumatua kece ki na daukerekere e na vukudra kece lia na tamata lotu; ¹⁹e na vukuqu voki lia me soli vi au meu vosa rawa, ka vadoudou niu tukunia na ka vuni ni tukutuku-vinaka, ²⁰o koya, kau sa talai meu vunautakia, oi au sa vesu tu; meu vosatakia vadoudou, me vaka sa kilikili ki au meu vosa. ²¹Ia mo dou kila voki lia na noqu tiko, ki na noqu i valavala, ena tukunia na ka kece lia vi ikodou ko Tikiko, na wekaqu daulomani ki nai talatala yalodina ni Turaga; ²²o koya kau sa tala vi ikodou e na vuku ni ka koya, mo dou kila kinia na nitou tiko, me vaceguya voki lia na yalomudou ko koya. ²³Me nodra na viwekani na vacegu, ki na loloma, ki na vabautia, mai vua na Kalou ko Tamada ki na Turaga ko Jisu Karisito. ²⁴Me tu na loloma vi ira kece lia era sa lomania na noda Turaga ko Jisu Karisito e na lomadina. Emeni.

Philippians

Chapter 1

¹Oi kirau ko Paula ki Timoci, nai talatala i Jisu Karisito, vi ira kece lia era sa lotu mai Filipai, era sa tu vata ki Karisito Jisu. Ki ira nai talatala qase, ki ira na tuirara: ²Me nomudou na loloma, ki na vacegu, mai vua na Kalou ko Tamada, ki na Turaga ko Jisu Karisito. ³Au sa vavinavinaka vua na noqu Kalou e na gauna kece lia kau sa nanumi ikodou kinia, ⁴e na visiga kece lia, e na noqu masu kece lia, au sa masulaki ikodou e na marau, ⁵ni dou sa lomavata tu e nai tukutuku-vinaka mai nai vatekivu ka yacovia na siga ni kua; ⁶ia na ka koya kau sa vadinatia sara, o koya sa vatekivunia na cakacaka vinaka e na lomamudou, ena caka tiko me yaco mada na siga i Jisu Karisito: ⁷ia sa dodonu meu nanumi ikodou kece lia va koya, ni dou sa tiko e na lomaqu; ni dou sa rawatia vata ki au na loloma koi ikodou kece lia, niu sa vesu tu, ka totaka ka vadinadinatakia nai tukutuku-vinaka. ⁸Ni sa kila na Kalou, niu sa lomani ikodou kece lia valevu sara e na yalololoma i Jisu Karisito. ⁹Ia na ka koya kau sa kerea, me tubu cake valevu sara na nomudou loloma e na vuku ki na lewa vinaka kece lia; ¹⁰mo dou vinakatia kinia na veika sa vinaka sara, mo dou yalodina ka yali ni cala me yaco mada na siga i Karisito; ¹¹ni dou sa sinai e na vua ni yalododonu, sa tubu e na vuku i Jisu Karisito, me varokorokotaki ka vavinavinakataki na Kalou. ¹²Ia kau sa vinakatia, mo dou kila, na viwekani, ni sa tubu cake nai tukutuku-vinaka e na vuku ni ka sa yaco vi au; ¹³a sa varaitakia kinia na noqu vesuki e na vuku i Karisito vi ira kece lia na sotia e na vale ni tui, vi ira kece voki lia na kena vo; ¹⁴a ra sa lewe levu na viwekani era sa tu vata ki na Turaga, era sa gumatua mai niu sa vesuki tu, a ra sa doudou cake kinia me ra tukunia na Vosa ni Kalou ka yali ni rere. ¹⁵E dina lia sa so era sa vunautaki Karisito ni ra sa dauvuvu ka dauvileti, eso voki lia ni ra sa lomavinaka; ¹⁶sa vunautaki Karisito ko ira eso ni ra sa dauvileti, ka

yali e na lomadina, era nakitia lia me vaikuritakia na noqu vesu e na ka rarawa eso; ¹⁷eso voki e na loloma, ni ra sa kila kau sa lesi meu totakia nai tukutuku-vinaka. ¹⁸Ia ka vaevei? sa takivivinaka, se ra vailasu, se ra dina, sa vunautakia na Karisito: ia na ka koya kau sa rekitakia, io, kau na rekitakia tiko lia. ¹⁹Niu sa kila ni na yaco na ka koya me ka meu bula kinia, e na vuku ni nomudou masu, ki nai solisoli ni Yalo i Jisu Karisito, ²⁰me vaka na ka kau sa dauwarakia ka vanuinitakia meu kakua ni madua e na dua na ka, meu doudou sara lia, me vaka eliu, me vakinia ni kua me valevulevui na Karisito e na vuku ni yagoqu, se sa bula, se sa mate. ²¹Ni sai koya na Karisito kau sa bula kinia; ia sa ka vinaka kevaka kau sa mate. ²²Ia kevaka sa vavuana tiko na noqu cakacaka niu sa bula vayago koya, au sa qai yali ni kila na ka meu digitakia. ²³Niu sa lomalomarua e na ka e rua, niu sa gadrevia meu qai yani, ka tiko vata ki Karisito; o koya sa vinaka cake sara: ²⁴ia sa yaga cake vi ikodou meu tiko lia vayago. ²⁵Ia niu sa vadinatia koya, au sa kila niu na tiko lia, io, ka tiko vata ki ikodou kece lia, mo dou tubu cake kinia e na marau ni vabautia; ²⁶me levu cake e na vukuqu na nomudou rekitaki Jisu Karisito, e na noqu tiko vata voki ki ikodou. ²⁷Mo dou caka lia nai valavala sa kilikili ki nai tukutuku-vinaka ki Karisito: meu rogoci ikodou kinia, seu qai yani ka raici ikodou, seu tiko tani, ni dou sa tu dei e na yalovata, ka gumatua sara e na lomavata me tubu na vabautia ni tukutuku-vinaka ²⁸me kakua ni varerei ikodou ko ira na nomudou meca e na dua na ka; koya nai vatakilakila vi ira ni ra na rusa, ia vi ikodou ni dou na bula, ia koya mai vua na Kalou. ²⁹Ni sa soli vi ikodou e na vuku i Karisito, e yali loa lia mo dou vabauti koya, mo dou vosotia voki lia na ca e na vukuna; ³⁰ni sa nomudou na vivala dou sa raicia eliu vi au, ka dou sa rogocia sa yaco vi au ni kua.

Chapter 2

¹Ia kevaka sa tu na vivacegui e na vuku i Karisito, se tu na vivalecataki ni loloma, se tu na vilomani ni Yalo Tabu, se tu na yalololoma ki na yalovinaka, ²mo dou vayacoria sara na noqu marau, mo dou lomavata kinia, mo dou tautauvata e na loloma, mo dou lomavata, mo dou yalovata.³Me kakua ni caka e dua na ka e na vileti se na vidokadokai loa lia; mo dou yalomalumumu ka dui vasama ni sa uasivi cake vua ko koya kadua. ⁴Mo dou kakua ni nanumia na nomudou ka lia koi ikodou yadua, ia mo dou dui nanumia voki lia na nodra ka na tamata tani.⁵Me tiko e na lomamudou na yalo koya ka tiko voki lia vi Karisito Jisu: ⁶o koya, ni sai tovo vata ki na Kalou, sa yali ni vakasama ni sa butako ni sa vatauvatani ki na Kalou: ⁷a sa vadravudravuataki koya, ka yadia vua nai tovo ni tamata dauvigaravi, a sa caka me tautauvata ki na tamata: ⁸ia ni sa kune ni sai tovo vata ki na tamata, sa vamlumalumutaki koya, a sa talairawarawa me mate, io me mate e na kauveilatai.⁹O koya koya sa valevulevui koya cake kinia na Kalou, a sa solia vua e dua na yaca sa uasivi cake e na yaca kece lia: ¹⁰me tekiduru kinia e na yaca i Jisu na duru vayadua lia, mai lomalagi, ki vuravura, ki na ruku i vuravura; ¹¹me vatusa voki lia na yame kece lia ni sa Turaga ko Jisu Karisito, me varokorokotakia kinia na Kalou na Tamada.¹²Ia koi ikodou, kau sa daulomania, me vaka na nomudou talairawarawa e na vigauna sa oti, dou sa yali ni caka loa lia niu sa tiko vi ikodou, dou sa uasivi cake kinia niu sa takali, dou caka vakinia na cakacaka dou sa bula sara kinia e na rere ki na sautaninini. ¹³Ni sai koya na Kalou sa cakacaka e na lomamudou me vaka na nona lewa vinaka, mo dou nakitia ka caka voki lia.¹⁴Me kakua sara na dau didi ki na vileti e na nomudou cakacaka kece lia: ¹⁵mo dou kakua ni vunaucia rawa, ka tawa cala mo dou luve ni Kalou ka yali ni bitaki me ca, e na kedra maliwa nai tabatamata takelo ka lomavatani, mo dou sa cila e na kedra maliwa me vaka na vicina e vuravura; ¹⁶ni dou sa tauria tiko na vosa ni bula; meu reki kinia e na siga i Karisito, niu sa yali ni cici loa lia, seu daucakacaka loa lia.¹⁷Ia kevaka kau sa sovarakia yani e na nomudou vabautia niu sa cabori mei madrali, au sa reki kinia, ka marau vata ki ikodou kece lia. ¹⁸E na vuku ni ka koya mo dou reki voki lia koi ikodou, ka marau vata ki au.¹⁹Ia kau sa vanuinui vua na Turaga ko Jisu ni sa voleka na noqu talai Timoci vi ikodou, meu vacegui voki lia, niu sa kila na nomudou tiko. ²⁰Ni sa yali e dua sa tiko vi au sa yalovata kaya, me daunanumia na nomudou ka e na lomana dina. ²¹Ni ra sa vasaqara na nodra ka ko ira kece lia, ka yali na ka ni Jisu Karisito.²²Ia dou sa kilai koya ni sa vatovolei, ni sa vaka na gone vi tamana, sa daucakacaka vata ki au e nai tukutuku-vinaka. ²³O koya kau sa nakitia kinia me malua valailai kau na qai talai koya yani, meu kila mada se sa na vaevei koi au. ²⁴Ia kau sa vararavi vua na Turaga niu sa voleka voki lia koi au meu qai yani.²⁵Ia kau sa vakasama ni sa dodonu meu talai Epafirotaito mada vi ikodou, na taciq, ki na qau i caba e na cakacaka, ki na noqu i tokani e nai valu koya, ki na nomudou i talatala, ki koya sa vukei au e na noqu dravudravua. ²⁶Ni sa sasaga yani vi ikodou kece lia, a sa rarawa na yalona, ni dou a rogocia sa tauvi-mate ko koya. ²⁷E dina lia sa tauvi-mate ka sa voleka ni ciba: ia ka sa yalovinaka vi koya na Kalou; a sa yali loa lia vi koya, vi au voki lia, de vaikuritakia na noqu rarawa e na dua voki na ka rarawa.²⁸O koya koya kau sa gumatua cake kinia meu talai koya, mo dou reki kinia, ni dou sa raicia voki, ka me lailai sobu kinia na noqu rarawa. ²⁹O koya mo dou qai vacegui koya e na Turaga, e na reki levu sara; ka mo dou dokai ira era sa vakinia: ³⁰ni sa voleka ni mate ko koya e na vuku ni cakacaka i Karisito, a sa yali ni taleitakia na nona bula, me vaikuritakia na nomudou cakacaka vi au sa vo tu.

Chapter 3

¹Meu tinia oi ikodou na wekaqu, mo dou reki e na Turaga. Meu vola vi ikodou na veika kau a vola eliu sa yali dina ni ka rarawa vi au, ia na ka dou sa tu vinaka kinia. ²Dou qarauni ikodou vinaka mai na koli, dou qarauni ikodou mai vi ira era sa daucaka ca, dou qarauni ikodou mai vi ira na cili. ³Sai ita lia na vicili koi ita sa masu vayalo vua na Kalou, ka rekitaki Karisito Jisu, ka yali ni vararavi ki na yago. ⁴Ia koi au, e dina sa noqu na ka vayago meu vararavi kinia. Kevaka sa dua tani sa nanumia sa tu vua e dua na ka vayago me vararavi kinia, au sa uasivi cake kinia; ⁵au a cilivi e nai kawalu ni siga, au a sucu me luvu i Isireli, mai na yavusa i Penijamini, oi au na Iperiu mai vi rau na Iperiu; e na ka ni vunau au a Farisi; ⁶e na ka ni lomakatakata au a vacacania nai sogosogo lewe ni lotu; e na vivadonui sa yaco mai na vunau, au a yali ni cala. ⁷Ia na veika kau a taleitakia au sa vaka me yali vadua vi au me noqu kinia na Karisito. ⁸Io, e dina lia, niu sa qai vayalitakia vadua vi au na ka kece lia ni sa uasivi cake kinia na vikilai ki Karisito Jisu na noqu Turaga; o koya kau sa vosotia kinia me yali vi au na ka kece lia, ia kau sa vasama ni sa de-ni-manumanu loa lia, meu rawai Karisito kinia me noqu, ⁹me kirau kune vata kaya, me kakua ni tu vi au na vadonui, sa rawa mai na vunau, ko ya ga sa rawa e na vabauti Karisito, na vadonui sa mai vua na Kalou e na vuku ni vabautia: ¹⁰meu kilai koya, ki na kaukauwa ni nona tu cake voki mai na mate, ka me kirau vitokani vata kaya e na ka rarawa, meu vatauvatani kaya e na nona mate; ¹¹deu yacovia beka na tu cake voki mai na mate. ¹²Au sa yali ni vaka kau sa rawatia kece, seu yaco sara yani: ia kau sa muria tiko lia, meu tauria dina na ka ka tauri au kinia ko Jisu Karisito. ¹³Oi ikodou na viwekani, au sa yali ni vakasami au niu sa tauria oti; ia sa dua bau lia na ka kau sa caka, au sa guilecavia na ka sa sivi, kau sa kakavaki meu tadolovia na ka ki liu, ¹⁴kau sa ciciva na cere, meu taucia na cere sa kacivi au kinia mai cake na Kalou e na vuku i Karisito Jisu. ¹⁵O koya me da qai lomavata e na ka koya, oi ita kece lia sa matua e na lotu; ia kevaka sa dua na ka dou sa yali ni lomavata kinia, ena varaitakia voki lia i ikodou na Kalou na ka ko ya. ¹⁶Ia, na ka eda sa yacovia sara lia, me da muria tiko nai varau ko ya. ¹⁷Oi ikodou na viwekani, dou muri au vata lia, ka varaici ira era sai valavala vakinia, ni kitou sai varau vi ikodou. ¹⁸Ni ra sa lewe levu kau sa tukunia wasoma vi ikodou, ia kau sa qai tukunia voki lia niu sa tagi tiko, ni ra sa meca ni kauveilatai i Karisito e na nodra i valavala: ¹⁹ia sa kedrai tinitini na rusa, a nodra kalou na ketedra, era sa valevulevui e na nodra ka e vivamaduataki, a ra sa daunanumia na veika ni vuravura. ²⁰Ia eda sa lewe ni koro mai lomalagi koi ita; eda sa warakia mai kinia nai Vabula, na Turaga ko Jisu Karisito: ²¹o koya ena vamataliatatia na yagoda sa malumalumu, me vatauvatani ki na yagona sa vaiukuukutakia, me vaka na kaukauwa sa vamalumalumutakia rawa kinia na ka kece lia ko koya.

Chapter 4

¹O koya mo dou qai tu dei vua na Turaga, oi ikodou na wekaqu kau sa daulomana, ka gu kinia na yaloqu, au sa reki kinia, kau sa lagilagi kinia, oi ikodou kau sa daulomania. ²Au sa masuti Uotia, au sa masuti Sainitiki vokia, me rau lomavata e na Turaga. ³Au sa masuti iko voki lia, nai tokani dina, mo vukei rau na yalewa koya oi rau ka daucakacaka vata ki au e nai tukutuku-vinaka, ki Kelemedi voki lia, ki ira voki na noqu i tokani, sa tu na yacadra e nai vola ni bula. ⁴Dou reki tiko lia vua na Turaga: au sa tukunia voki, Dou reki. ⁵Me kilai na nomudou yalomalumalumu vi ira na tamata kece lia. Sa voleka na Turaga. ⁶Dou kakua sara ni lomaocaoca; ia e na ka kece lia me vatakilai vua na Kalou na nomudou kerekere e na masu ki na dau cikecike ki na vavinavinaka. ⁷Ia na vacegu ni Kalou, sa uasivia na ka kece lia e kilai rawa, ena vataudeitakia na yalomudou ki na lomamudou e na vuku i Karisito Jisu. ⁸Meu tinia, na viwekani, a ka kece lia sa dina, na ka kece lia e vaturaga, na ka kece lia e dodonu, na ka kece lia e savasava, na ka kece lia e daulomani, na ka kece lia e rogorogo vinaka; ia kevaka sa dua na ka e vinaka, se na ka e daudokai, dou nanumia na veika koya. ⁹A veika dou sa vatavulici kinia, ka vabautia, ka rogocia, ka raicia vi au, dou caka; ena qai tiko vata ki ikodou na Kalou ni vivacegui. ¹⁰Ia kau sa reki valevu e na Turaga, ni sa qai tubu cake voki edaidai na nomudou daunanumi au; dou a daunanumia voki lia eliu, ia ka sa yali ni rawa vi ikodou. ¹¹Au sa yali ni vosa niu sa dravudravua: niu sa vatavulici, meu vacegu tiko, e na ka kece lia sa yaco vi au. ¹²Au sa kila na vadravudravuataki, kau sa kila voki lia na vavutuniyautaki: e na viyasana kei na ka kece lia kau sa vatavulici kinia meu mamau, meu viakana voki lia, ka meu vutuniyau, meu dravudravua voki lia. ¹³Au sa rawatia na ka kece lia e na vuku i Karisito o koya sa vakaukauwataki au. ¹⁴Ia dou sa caka vinaka, ni dou sa solia na ka eso niu sa vararawataki. ¹⁵Ia dou sa kila voki lia, koi ikodou na kai Filipai, ni sa vatekivu nai tukutuku-vinaka, niu a qai tani e Masitonia, sa yali e dua nai soqosoqo lewe ni lotu sa vukei au ni sa soli ka vi au, koi ikodou dua loa lia. ¹⁶Ia mai Cesalonaika dou a vukei au mada vadua, io varua e na noqu dravudravua. ¹⁷Ia kau sa yali ni gadrevia nai solisoli; ia kau sa gadrevia lia na vua me uasivi cake e na vukumudou. ¹⁸Ia sa tu vi au na ka kece lia, ia kau sa vutuniyau: au sa mamau, niu sa rawatia maivi Epafirotaio na veika mai vi ikodou, a ka boi vinaka, ai madrali sa vinakati, sa vinaka sara vua na Kalou. ¹⁹Ia na noqu Kalou ena solia me rautia kece lia na nomudou dravudravua, me vaka na nonai yau levu, e na vuku i Karisito Jisu. ²⁰Me caka na varokoroko vua na Kalou na Tamada, ka yali ni mudu. Emeni. ²¹Au sa loloma yani vi ira kece lia era sa lotu, era sa tu vata ki Karisito Jisu. Era sa loloma yani vi ikodou ko ira na viwekani era sa tiko vata ki au. ²²Sa loloma yani vi ikodou ko ira kece lia era sa lotu, ka sa valevu ko ira na lewe-ni-vale i Sisa. ²³Me nomudou kece lia na loloma ni noda Turaga ko Jisu Karisito. Emeni.

Colossians

Chapter 1

¹Oi au ko Paula, nai apositolo o Jisu Karisito, ena lewa ni Kalou, vata voki lia o Timoci na taciqu, ²vi ira era sa lotu dina, ka ra sa tu vata ki Karisito, ka ra sa tiko mai Kolosa: Me nomunu na loloma, vata voki lia na vacegu mai vua na Kalou ko Tamada. ³Kirau sa vavinavinakatakia vua na Kalou na Tamai Jisu Karisito na noda Turaga, ka masulaki ikonu ena visiga, ⁴ni kirau sa rogocia na nomunu vabauti Karisito Jisu, kei na nomunu loloma vi ira kece lia e ra sa lotu, ⁵ena vuku loa lia ni ka nu vanuinuitakia, o koya sa maroroi mai lomalagi me nomunu, ia dou a rogocia kinia ena vosa dina lia ni tukutuku vinaka, ⁶sa yaco vi ikodou, ka vaka voki lia e vuravura taucoko, a sa vuatakia na vuana, ka sa tubu tiko me vaka voki lia vei ikodou, a sa tekivu vata kei na siga dou a rogocia kinia, ka kila dina na loloma ni Kalou; ⁷me vaka dou sa kila mai vi Epafira, na nirau tokani lomani, ka nomunu talatala yalodina i Karisito vi ikodou: ⁸sa tukunia voki lia vi kirau na nomunu loloma ena Yalo Tabu. ⁹E na vuku ni ka koya, kirau sa tekivu masulaki ikonu mai na siga kirau sa rogocia kinia ka yali ni mudu, nirau masu mo dou vasinaiti me rawa ni dou kila na lomana, ena yalomatua ki na vuku vayalo kece lia; ¹⁰mo dou caka nai valavala kilikili vata ki ira na nona na Turaga, me vinakatia kece lia ko koya, mo dou vavuana tiko ena cakacaka vinaka kece lia, ka me tubu cake voki lia na nomunu kila na Kalou. ¹¹mo dou kaukauwa mai ena kaukauwa kece lia, me vaka na nona kaukauwa vaidina, me tubu na vosotia kece lia ki na vosotia vadede ena marau; ¹²mo dou vavinavinakatakia vua na Tamada, ni sa varautaki ita me da rawatia na kedrai votavota era sa yalosavasava, ena rarama. ¹³O koya sa vabulai ita mai na lewa ni butobuto, a sa yadi ita ki na matanitu ni koya na nona Gone ni toko: ¹⁴o koya e da sa rawatia kinia na bula ena vuku ni nona dra, ni sa bokocia na nodai valavala ca: ¹⁵o koya nai yaloyalo ni Kalou sa

yali ni laurai, ka vatuburi eliu ka qai muri na ka kece lia ka caka: ¹⁶ni sa caka na ka kece lia o koya, se ra tu mai lomalagi, se ra tu e vuravura se ra rairai se ra yali rairai, se ra tikotiko ni vaturaga, se ra vimatanitu, se ra turaga sa liu, se ra turaga kaukauwa: sa caka na ka kece lia ko koya, ka me nona voki lia. ¹⁷Sa bula iliu o koya qai muri na ka kece lia, ka sa vataudeitakia na ka kece lia o koya. ¹⁸O koya voki lia na ulu ni yago, nai soqosoqo lewe ni lotu: o koya nai vatekivu, na ulumatua mai na mate; me uasivi cake kinia o koya ena ka kece lia. ¹⁹Ni sa vinakatia me sinai o koya ena ka kece lia; ²⁰ka me vaveivinakatitaki ira voki lia na ka kece lia ena vukuna, ni sa ia mada na ka ni vivinakati ena nona dra ni sa lauvako ki na kauveilatai; io, ena vukuna lia, se ra tu e vuravura se ra tu mai lomalagi. ²¹oi ikodou voki lia, dou a kai tani eliu ka meca ena vu ni yalomunu ena cakacaka ca, sa qai vavivinakati ikonu okoya, ²²ena yagona valewe ni sa mate, me varaitaki ikonu kinia ni dou sa yalosavasava ka yali ni bitaki rawa ka yali ni vunauci rawa e matana; ²³kevaka dou sa vabautia tiko lia ka vataudeitakia ka vakaukauwatakia, ka yali ni vukucia tani mai nai nuinui ni tukutuku-vinaka dou a rogocia, ka sa vunautakia vi ira na tamata kece lia sa tiko e rukui lomalagi; ia koi au ko Paula au sa lesi mei kenai talatala. ²⁴Au sa qai marau niu sa vararawataki ena vukumunu, ka vayacoria ena yagoqu na vo ni rarawa ena vukui Karisito, ena vuku ni yagona, sai koya na soqosoqo lotu: ²⁵au sa lesi kinia meu kenai talatala, me vaka voki lia nai lesilesi ni Kalou, au sa lesi kinia ena vukumudou meu vayacoria na vosa ni Kalou: ²⁶na ka vuni ka vunitakia mai vi ira na tabatamata ena gauna iliu, sa qai varaitaki mai vi ira na nona tamata yalosavasava: ²⁷ni sa vinakatia na Kalou me vatakila vi ira na kena vaidina ki na kena talei ni ka vuni koya ena kedra maliwa na vimatanitu, o koya gona na Karisito ena lomamunu, na vu ni kena nuitakia na kalougata: ²⁸O koya kitou sa vunautakia ni kitou sa vasalatakia tiko na tamata yadua, ka vavulicia na tamata yadua ena vuku kece lia; me kitou varaitakia kinia ki na tamata yadua ni sa vinaka sara ena vukui Karisito: ²⁹koya na kau sa daucakacaka tiko kinia, kau sa gumatua voki lia kinia me vaka na nona cakacaka sa mana sara lia ena lomaqu.

Chapter 2

¹Ni'u sa vinakatia mo dou kila na levu ni noqu lomaocaoca ena vukumunu, ena vukudra voki lia mai Leotisea, ki na vukudra kece lia era sa yali raici au vayago. ²Me vacegui na yalodra, me ra vaduavatatakia e na loloma, me nodra nai yau kece lia ni vuku era na kila dina sara kinia na ka vuni ni Kalou, io na Karisito; ³o koya sa bini tu vua nai yau kece lia ni vuku ki na yalomatua. ⁴Ia na ka koya kau sa tukunia, de dua e temaki ikonu ena vosa vicavilaki. ⁵E dina lia au sa tiko tani vayago, ia au sa tiko lia vayalo vi ikonu, ka marau ka raici ikodou ni dou sa duavata ka tu dei ena vabauti Karisito. ⁶Ia ni dou vabauti Jisu Karisito Jisu na Turaga, mo dou ia tiko nai valavala sa vinaka vua: ⁷dou tauyavutaki ka tara cake vua, ka vataudeitakia ena nomunu vabautia, me vaka dou sa vatafulici, mo dou uasivi cake kinia ka vavinavinaka. ⁸Dou raicia vinaka de dua sa vacacani ikodou ena vuku vavuravura, sa yali ni yaga ka lasu voki lia, e vaka nai tukuni vatamata, e vaka nai vavuvuli vavuravura, ka sa yali vaka nai vavuvuli va-Karisito. ⁹Ni sa tiko ena yagona na ka kece lia sa sinai kinia na Kalou. ¹⁰Ia dou sa vutu ni ka kece lia vi koya; sa liutaki ira kece lia sa liu vata ki ira sa kaukauwa ko koya: ¹¹ia dou sa cilivi voki lia ena vicilivi sa yali caka ena liga, ni dou sa luvatia nai valavala ca ena vicili sa caka ena vukui Karisito. ¹²Niu dou a bulu vata kaya e na papitaiso: o koya voki lia dou sa tu cake voki ni dou sa vabautia na kaukauwa ni Kalou, o koya sa vaturi koya cake voki mai na mate. ¹³Ia koi ikodou, dou a mate tu enai valavala ca, ena vuku voki lia ni yagomudou sa yali ni cili, sa qai vabulai ikodou vata kaya ko koya, ni sa yali ni cudruvi ita ena vuku ni noda valavala ca; ¹⁴ni sa qusia nai vola liga ni vivakaro sa bitaki ita, sa noda meca tiko, sa yadia tani sara, ni sa vakotia ki na kauveilatai; ¹⁵ia ni sa vacacani ira sa liu, vata ki ira sa kaukauwa, sa vasesei ira, ni sa rawai ira sara e na ka koya. ¹⁶O koya koya, me kua sara ni dua me lewai ikodou ena vuku ni kakana, se na ka me lausomi, se na siga ni solevu, se na vula vou, se na siga tabu: ¹⁷qori sara lia na vatakarakara ni vi ka ena yaco mai muri; ia sa ni Karisito na yago. ¹⁸Me kua ni tarovi ikodou e dua mai na ikodoui sau, ni sa viavia yalomalumalumu ka daumasu vi ira na agilosu, ni sa doudou ena vi ka sa raicia ko koya, a sa dokai koya ena vuku ni yalona sa valewe, ¹⁹sa yali tauria matua na Uluda, o koya sa dau tokonia kinia na yago kece, sa vikabiti vata, ena vuku ni visema ki na viwa, sa tubu ena tubu ni Kalou. ²⁰Ia kevaka dou sa mate vata ki Karisito mai nai vavuvuli vavuravura, a cava dou sa muria tiko kinia na vivaro me vaka dou sa bula tiko vavuravura: ²¹Kua ni tara; kua ni tovolea; kua ni qumia; ²²ena oti kece lia koya, ni sa tauria tiko; ni ra sa vaka na vunau ki nai vavuvuli ni tamata? ²³Ia e dina lia sa rairai me vuku na vi ka koya; ena viavia masu vata ki na yalomalumalumu ki na vararawatakia na yago; ka yali ni yaga, sa vamamautaki lia kinia na yago.

Chapter 3

¹Ia kevaka dou sa vaturi vata ki Karisito, varaicia na vi ka sa mai cake, sa dabe tiko ena liga matau ni Kalou. ²Dou dau vananumia na vi ka mai colo, kakua lia na vika e vuravura. ³Ni dou sa mate lia, ia na nomudou bula sa vuni vata ki Karisito ena Kalou.. ⁴Ni na rairai mai na Karisito na noda vuni bula, ka na dou qai rairai vata enai ukuuku. ⁵O koya mo dou qai vamatea na vitikimudou vavuravura, na dauyalewa, na valavala yali savasava, na garogaro ca, na dodomo ca, vata ki na kocokoco, kei na dauqaravia na Kalou lasu: ⁶na vi ka koya sa yaco kinia na cudru ni Kalou, vi ira sa dau talaidredre: ⁷ia koi ikodou voki lia, dou a ia e liu nai valavala vakinia, ni dou a bula voli vakinia. ⁸Ia koya, mo dou luvatia na ka kece lia koya, a daucudru, na daulesa, na lomaca, na vosa ca, na vosa dukadukali mai na gusumudou. ⁹Kakua ni dauvilasuyaki, ni dou sa luvatia tu na tamata makawa ki na nonai valavala; ¹⁰ka dou sa vasulumia koya sa vou, o koya sa vavoui tiko ena vuku me vaka na yaloyalona ka buli koya: ¹¹sa yali kinia ni nanumia ni kai Jutia se kai tani, se cili se yali cili, na yali vuku, na kai lekutu, na bobula, nai taukei: ia sa uasivi ena ka kece lia na Karisito. ¹²O koya mo dou qai vaisulu me vaka ni dou na nona digitaki na Kalou, oi ikodou sa yalosavasava ka daulomani, e na yalo dauloloma, e na yalovinaka, e na yalomalumumu, e na yalomalua, e na dauvosotia vadede: ¹³dou vivosoti vai ikodou, ka kakua ni vicudruvi, kevaka e dua na ka sa rarawa kinia e dua: me vaka sa yali ni cudruvi ikodou na Karisito, mo dou vaka voki lia kinia. ¹⁴Ia me liu ena ka kece lia koya na dauloloma, ni sai vau vinaka sara. ¹⁵Ia me lewa sara e na lomamudou na vacegu i Karisito, ni dou sa kacivi ki na ka koya, ni dou sa yago e dua loa lia: ia mo dou caka tiko na vavinavinaka. ¹⁶Me tiko vlevu e lomamunu na vosa i Karisito e na vuku kece lia; dou vivatavulici ka vivunauci vakai ikodou ena same ki na sere ki na meke vayalo, dou sere tiko vua na Kalou ni sa tiko ena yalomunu na loloma. ¹⁷Ia na ka kece lia dou sa caka, se dou vosa se dou cakacaka, me caka kece lia ena yaca ni Turaga ko Jisu, ko koya dou caka tiko kinia na vavinavinaka vua na Kalou na Tamada. ¹⁸Oi ikodou na yalewa vawati, mo dou talairawarawa vi ira na watimudou, me vaka ni sa dodonu vua na Turaga. ¹⁹Oi ikodou na tagane vawati, mo dou lomani ira na watimudou, ka kakua ni yaloca vi ira. ²⁰Oi ikodou na gone, mo dou talairawarawa vi ira na nomunu qase ena ka kece lia: ni sa vinaka sara koya vua na Turaga. ²¹Oi ikodou na qase, mo dou kakua ni vacudruvi ira na luvemudou, de ra datuvu kinia. ²²Oi ikodou na tamata, mo dou talairawarawa vi ira na nomudou turaga vayago ena ka kece lia; kakua ni caka loa lia e na matanavotu, me vinakati ikodou kinia ko ira na tamata; dou caka lia e na loma dina, ni dou sa rerevakia na Kalou: ²³ia na ka kece lia dou sa caka, caka mai na vu ni yalomudou me vaka vua na Turaga, me kakua vaka vi ira loa lia na tamata; ²⁴ni dou kila ni dou na rawatia mai vua na Turaga nai votavota me kenai i sau: dou sa qaravia na Turaga ko Karisito. ²⁵Ia ko koya sa caka ca ena rawatia na kenai sau ni ca sa caka; ka sa yali ni vinakatia vailoa e dua na tamata.

Chapter 4

¹Oi ikodou na Turaga, dou solia vi ira na tamata na ka e dodonu ka tautauvata; ni dou sa kila sa dua voki lia na nomudou Turaga mai lomalagi.²Mo dou dau masu tiko lia, ka cikevia tiko ka vavinavinakatakia; ³ka masulaki kitou voki lia, me dolavia vi kitou na Kalou na katuba ni vosa, me kitou tukunia na vi ka sa vuni ki Karisito, o koya ka'u sa vesu tu kinia: ⁴me'u varaitakia koya, me vaka sa dodonu ki au me'u tukunia.⁵Dou caka tiko lia nai valavala vuku vi ira e taudaku, ka volia me nomudou na gauna. ⁶Me caka tiko lia na nomudou vosa ena yalovinaka, ka vatuituinatakia ena masima, mo dou kila kinia se cava sa dodonu mo dou tukunia voki lia vi ira na tamata yadua.⁷E na tukunia vi ikodou na ka kece lia e baleti au o Tikiko, a wekaqu ka'u sa lomania, ki nai talatala yalodina, ki na noqui tokani e na Turaga: ⁸ia ka'u sa talai koya vi ikodou ena vuku ni ka koya, mo dou kila na nitou tiko, ka me vaceguya na yalomudou ko koya; ⁹oi rau ki Onesimo, na wekaqu sa yalodina ka'u sa lomani, o koya sa dua vi ikodou. Erau na vatakila vi ikodou na ka kece lia sa caka gona.¹⁰Sa loloma yani vi ikodou ko Arisitako kirau sa vesuki vata tiko, ki Marika na luve ni gane i Panapasa, (o koya dou sa varotia oti kinia: kevaka sa qai vi ikodou, dou vacegui koya;) ¹¹ki Jisu, a yacana voki lia ko Jusito, eratou sa cili. O iratou lia koya eratou sa daukakacaka vata ki au ena ka ni matanitu ni Kalou, a ratou sa dauvacegui au.¹²Sa loloma yani vi ikodou ko Epafira, sa dua vi ikodou, ai talatala i Karisito Jisu, sa dau gumatua tiko lia ni dau masulaki ikodou, mo dou tudei ka vinaka sara ka vasinaiti tu ena kece sa loma ni Kalou. ¹³Ni'u sa vadinadina vua, ni sa lomakatakata sara ena vukumudou voki lia mai Leotisea, ki na vukudra mai Aiarapoli. ¹⁴Sa loloma yani vi ikodou ko Luke, na vu-ni-wai lomani, ki Timasa.¹⁵Au sa loloma yani vi ira na viwekani mai Leotisea, mo dou wilikia voki lia na ivola vi ira i Leotisea vi Nimifa voki lia, vi ira voki lia nai soqosoqo lewe ni lotu mai nona vale. ¹⁶Ia ni sa wili oti nai vola koya vi ikodou, dou lewa me wili voki lia vi ira nai soqosoqo lewe ni lotu mai Leotisea; mo dou wilikia voki lia nai vola vi ira ki Leotisea. ¹⁷Tukunia voki lia vi Akipu, Mo varaicia na cakacaka ko sa rawatia mai vua na Turaga, mo vayacoria sara.¹⁸Au sa loloma yani ka vola e na ligaqu dina, koi au ko Paula. Dou nanumi au ni'u sa vesu tiko. Me nomudou na loloma. Emeni

1 Thessalonians

Chapter 1

¹Koi kitou ko Paula, kei Silivenuse, kei Timoci ki na nodrai soqosoqo lewe ni lotu na kai Cesalonaika, o ira sa tu vua na Kalou ko Tamada kei na Turaga ko Jisu Karisito: me nomu dou na loloma, kei na vacegu, mai vua na Kalou ko Tamada, kei na Turaga ko Jisu Karisito.²Kitou sa vavinavinaka tiko lia vua na Kalou ena vukumudou kece lia ni kitou sa cavuti ikodou ena nitou masu; ³kitou sa yali ni mudu ni nanumia na nomudou cakacaka ena vabautia, kei na nomudou oca ena loloma, kei na nomudou vosotia enai nuinui vua na noda Turaga ko Jisu Karisito na mata ni Kalou ko Tamada;⁴ni kitou sa kila na nomudou digitaki oi ikodou na viwekani ka daulomani ikodou na Kalou; ⁵ni sa yali ni yaco vi ikodou na nitou tukutuku vinaka ena vosa loa lia, ena kaukauwa voki lia, kei na Yalo Tabu, ka ni sa vadinadinatakia valevu; ni dou sa kila na nitou valavala ena vukumudou ni kitou a tiko vata kei ikodou.⁶Ia dou a vadamurimuri kitou, kei na Turaga, ni dou a vabautia na vosa ena vivarawarawataki levu, kei na marau ena Yalo Tabu; ⁷dou a yaco kinia mo dou nodrai varau kece lia era sa vabautia mai Masitonia kei Akaia. ⁸Ni sa rogovaki yani mai vi ikodou na vosa ni Turaga ki Masitonia kei Akaia sa yali ni koya loa lia sa yaco voki lia yani nai rogorogo ni nomudou vabautia na Kalou ki na viyasana kece lia, a sa yali kinia ni yaga me kitou kaya e dua na ka. ⁹Ni ra sa tukunia lia ko ira ena vukui kitou nai valavala ni nitou qai ka tiko vi ikodou, ni dou sa saumaki mai na vimatakau vua na Kalou, mo dou qaravia na Kalou bula ka dina, ¹⁰io mo dou warakia voki lia na Luvena mai lomalagi, sa vaturia cake voki ko koya mai na mate, ko Jisu, o koya sa vabulai ita mai na cudru sa bera mai.

Chapter 2

¹Ni dou sa kila na viwekani, na nitou qai ka tiko vi ikodou, ni sa yali ni ka loa lia: ²ia kitou a vararawataki mada e liu, ka vacacani sara mai Filipai, me vaka dou sa kila, kitou sa qai doudou lia ena vuku ni nitou Kalou me tukunia sara vi ikodou nai tukutuku vinaka ni Kalou, a sa ka levu na vivorati. ³Ni sa yali sara ni caka na nitou i varo ena vivacalai, se na yalo yali ni savasava se na vivakaisini: ⁴ia ni sa vinakati kitou na Kalou me kitou lesi me vunautakia nai tukutuku vinaka, kitou sa vosa vakinia, sa yali lia ni kitou valoma vinakataki ira na tamata, ia me valoma vinakatakia lia na Kalou, o koya sa lewa na yalo i kitou. ⁵Ni dou sa kila kitou sa yali ni vosa vavicavilaki, se ia na kocokoco enai lawaki rairai vinaka; ka sai vadinadina na Kalou: ⁶kitou yali voki lia ni qara me ra dokai kitou ko ira na tamata, se ko ikodou, se ko ira na tamata tani, ka dina lia ni kitou sa vivacolati beka ena vuku ni kitou sai apositolo i Karisito. ⁷Ia kitou a yalovinaka ena kemudou maliwa me vaka na dau meimei ni sa susugi ira na luvena; ⁸ia sa vaka kinia, ni kitou sa yalo loloma sara vi ikodou, kitou sa vinakatia me solia vi ikodou na tukutuku vinaka ni Kalou, ia ka yali ni o koya loa lia, a nitou bula voki lia, ni kitou sa lomani iko dou valevu. ⁹Ni dou sa nanumia, na viwekani, na nitou daucakacaka kei na nitou oca ni kitou sa dau cakacaka tiko ena bogi kei na siga me kitou kakua sara kinia ni vabibitaki ikodou ni kitou sa vunautakia vi ikodou nai tukutuku vinaka ni Kalou. ¹⁰Dou a raicia dina kei na Kalou voki lia ni savasava ka dodonu ka yali ni cala na nitou i valavala ena ikodou maliwa, oi ikodou sa vabautia. ¹¹Ni dou sa kila kitou sa vasalatakia vi ikodou ka vadretia vi ikodou yadua, me vaka na tamana vi ira na luvena, ¹²mo dou caka nai valavala sa kilikili kei ira sa nona na Kalou, o koya sa kacivi ikodou kinia na nona matanitu ki na vanua vaiukuuku. ¹³Ena vuku ni ka koya, kitou sa vavinavinaka tiko lia vua na Kalou, ni gauna dou a vabautia kinia na vosa ni Kalou dou a rogocia mai vi kitou dou sa yali ni vabautia me vaka e vosa ni tamata, me vaka lia na kena dina, na vosa ni Kalou, koya na cakacaka yaco voki lia vi ikodou sa vabautia. ¹⁴Ni dou a vadamurimuri ira na vi soqosoqo lewe ni lotu ni Kalou mai Jiutia era sa tu vata kei Karisito Jisu ko ikodou na viwekani: ni dou a vosotia na veika ca mai vi ira na wekamudou, me vaka era sa vosotia mai vi ira na ka Jiutia, ¹⁵ko ira sa vamatea na Turaga ko Jisu, kei ira voki lia na parofita a ra sa vacacani kitou, e ra sa yali vinaka vua na Kalou, a ra sa vicati voki lia kei ira na tamata, ¹⁶a ra sa tarovi kitou, ni kitou sa vosa vi ira era sa yali ni lotu me ra bula kinia, me ra sa vasinatia tiko lia na nodrai valavala ca: ia sa yaco vi ira na cudruvi ni ra sa ca sara lia. ¹⁷Ia ko kitou ni kitou sa yadi tani mai vi iko dou na viwekani ena gauna lekaleka lia, sa vayago lia ka yali ni vayalo kitou sa gumatua sara kinia ka vinakatia sara valevu me da vi raici ena matana votu. ¹⁸o koya koya kitou a via qai yani kinia vi iko dou, ko au ko Paula, kau a sasaga vavica, ia ka sa vataotakia na nitou sala ko Setani. ¹⁹Ia ka cava na nitou nuinui se marau, se nitou sala ni reki? sa yali lia ni ko ikodou ena mata ni noda Turaga ko Jisu ena nona lesu voki mai? ²⁰Ni sai iko dou na vuni nitou lagilagi kei na vuni nitou reki.

Chapter 3

¹O koya koya ni kitou a yali ni vosotia rawa, kirau sa vinakatia me kirau dai taudua tu lia mai Aceni, ²ia kirau sa talai Timoci na wekai kirau, kei nai talatala ni Kalou, kei na nirau tokani enai tukutuku vinaka kei Karisito me vataudeitaki ikodou, ka varoti ikodou ena vuku ni nomu dou vabautia: ³me kakua e dua me vayavalati ena vuku ni rarawa koya: ni dou sa kila sai koya eda sa lesi kinia. ⁴Sa dina ni keitou a tiko kei iko dou, kitou a tukunia mada e liu vei iko dou ni da na vakararawataki: a sa yaco vakakinia, ia dou sa kila lia. ⁵Ena vuku ni ka koya, niu a yali vosotia rawa, au a qai talatala yani meu kila na nomu dou vabautia, de sa veretaki iko dou beka ko koya na dauvere, a sa yaco kinia me ka loa lia na nitou cakacaka. ⁶Ia ni sa qai mai vi ikodou ko Timoci vi kitou, a sa yadia mai nai rogorogo vinaka ni nomudou vabautia kei na loloma, kei na nomu daunanumi kitou vinaka tiko lia, kei na nomudou vinakatia vaelevu mo dou raici kitou, me vaka na nitou vinakatia voki lia me raici ikodou: ⁷ko koya koya kitou sa vacegui kinia ena vukumudou, na viwekani, ena vuku ni nomudou vabautia, ena nitou rarawa kece lia kei na vuturi. ⁸ni kitou sa qai bula, kevaka dou tudei tiko vua na Turaga. ⁹Ia ka vaevei na levu ni vavinavinaka me kitou caka voki vua na Kalou ena vukumudou, ena vuku ni reki kece lia kitou sa reki kinia ena vukumudou ena mata ni noda Kalou: ¹⁰ni kitou a masu vaelevu sara ena bogi kei na siga, me kitou raicia na matamudou, me kitou tinia vinaka voki lia na ka sa yali ena nomudou vabautia. ¹¹Ia me tuberi kitou mada vi ikodou na Kalou na Tamada, kei na noda Turaga ko Jisu. ¹²Ia me vaelevutaki ikodou na Turaga mo dou uasivi cake e na loloma vakai ikodou, ka vi ira kece lia na tamata, me vaka na nitou vi ikodou: ¹³me vataudeitakia kiiia ko koya na yalomudou me kakua ni ca ni sa savasava ena mata ni Kalou ko Tamada, ni na qai mai na noda Turaga ko Jisu Karisito kei ira vata kaya na nona yalo savasava kece lia.

Chapter 4

¹Sa vo lia o ikodou na viwekani, me kitou vamasuti ikodou, ka vasalataki ikodou ena vuku ni Turaga ko Jisu, mo dou uasivi cake valevu sara, me vaka dou a vavulici mai vi kitou enai valavala sa kilikili sara lia ki ikodou mo dou caka tiko, mo dou vinaka vua na Kalou. ²Ni dou sa kila nai varo kitou a tukunia vi ikodou ena vuku ni Turaga ko Jisu. ³Ni sa loma ni Kalou koya, mo dou yalo savasava, mo dou kakua ni dauyalewa: ⁴ia dou dui kila yadua mo dou maroroya na yagomudou me vasavasavataki me dokai; ⁵me kakua ni rawai koya na dodomo ca, me vakai ira na vimatanitu era sa yali ni kila na Kalou: ⁶me kakua e dua me la'ki lawaki ca se vacacania na kai nona ena ka koya, ni sa cudrutakia na ka kece lia koya na Turaga, me vaka voki lia ni kitou a vasalataki ikodou kinia iliu ka dau tukunia. ⁷Ni sa yali kacivi ita na Kalou me da dukadukali, me da yalo savasava lia. ⁸Ia ko koya sa becia, sa yali ni becia na tamata, sa becia na Kalou, o koya ka solia mai vi ita na nona Yalo Tabu. ⁹Ia ena vuku ni vilomani vavitacini, sa yali ni yaga meu vola vi ikodou; ni dou sa vatavulici mai vua na Kalou mo dou vilomani tiko. ¹⁰Ka sa dina ni dou sa caka voki lia vi ira kece na viwekani mai Masitonia taucoko: ia kitou sa vamasuti ikodou, na viwekani, mo dou uasivi cake valevu sara lia; ¹¹ka mo dou gumatua sara mo dou toka vama, ka dau caka tiko lia na nomudou cakacaka, ka dou cakacaka ena ligamudou, me va kitou a vasalataki vi ikodou; ¹²mo dou ia tiko lia nai valavala e kilikili kivei ira e taudaku, ka mo dou kakua ni dravudravua ena dua na ka. ¹³Ia kau sa vinakatia, oi ikodou na viwekani, mo dou kakua ni guilecavia ena vukudra era sa moce tu, mo dou kakua kinia ni yasovakia, me vataki ira na tani sa yali na nodrai nuinui. ¹⁴Ia kevaka eda sa vadinatia ni sa mate ko Jisu ka tucake voki mai, ena vaka voki lia kinia ko ira sa moce ni ra tu vata kei Jisu, ena yadi ira voki vua na Kalou. ¹⁵Ni keitou sa tukunia lia koya vi ikodou me vaka na vosa ni Turaga, ni da na yali ni liu vi ira era sa moce tu koi itaa eda sa bula tiko me ycovia na nona qai voki mai na Turaga. ¹⁶Ni na qai sobu mai lomalagi ko koya na Turaga ena kaila, kei na domo ni agilosu turaga, kei na davui ni Kalou: ena qai tucake mada iliu ko ira na mate era sa tu vata kei Karisito: ¹⁷e muri ko ita, eda sa bula tiko lia, eda na yadi cake vata kei ira e na o, me da vitata kei na Turaga ena macawa: ia ena vaka kinia eda na qai tiko vata kaya na Turaga ka yali ni mudu. ¹⁸O koya mo dou qai ia na vivacegui vataki ikodou ena vosa koya.

Chapter 5

¹Ia sa yali ni yaga meu volavola vi ikodou, na viwekani me'u tukunia na vigauna kei na viyabaki. ²Ni dou sa kila dina sara vataki ikodou na na yaco mai na siga ni Turaga, me vaka na daubutako ena bogi. ³Ni ra tukunia tiko, sa mai vacegu ka tiko vinaka, ena qai yaco vakidacala vi ira na rusa, me vaka na yaluma vuana yalewa sa buketi; a ra na yali ni dro tani. ⁴Io ko ikodou na viwekani, dou sa yali ni tiko ena butobuto me yacovi ikodou kinia na siga koya me vaka na daubutako. ⁵Oi ikodou kece lia na gone ni rarama, kei na gone ni siga: eda sa yali ni gone ni bogi, se gone ni butobuto, ⁶O koya gona me da qai kakua ni moce, me vataki ira na tani; me da vatawa lia ka yalomatua. ⁷Ia ko ira era daumoce era sa daumce ena bogi, kei ira era daumateni era sa mateni ena bogi. ⁸Ia koi ita, eda sa gone ni siga, me da yalomatua, me da vaucia na vabautia kei na loloma mei sasabai ni lomasereda: kei na vanuinuitakia na bula, mei varuru ni uluda. ⁹Ni sa yali ni lesi ita na Kalou me da rusa me da rawa lia na bula ena vuku ni noda Turaga ko Jisu Karisito, ¹⁰ni sa mate o koya ena vukuda, me da bula vata kaya, se da yadra se da moce. ¹¹O koya gona mo dou qai caka na vivacegui vakai iko dou, ka vivatataki cake vakai iko dou me vaka dou sa caka tiko. ¹²Ia keitou sa vakamasuti ikodou, na veiwekani, mo dou kilai ira era sa daucakacaka vei ikodou, ka lewai ikodou ena Turaga ka vakavulici ikodou. ¹³Ia mo dou vakarokorokotaki ira, ka lomani ira vakalevu sara ena vuku ni nodra cakacaka. Ka mo dou veivinakati vakai ikodou. ¹⁴Ia keitou sa vakasala vei ikodou na veiwekani: modou vunauci ira e ra sa talaidredre, vakacegui ira era sa yalo lailai, vukeyi ira era sa malumalumu, dau vosoti ira kece lia na tamata. ¹⁵Raicia me kakua ni dua me veisausaumitakia na ca vua e dua; ko mo dou caka tiko lia na ka e vinaka vi ikodou yadua, vei ira voki lia na tamata kece lia. ¹⁶Dou reki tiko lia. ¹⁷Dou masu tiko lia kakua ni mudu. ¹⁸Dou ia na vakavinavinaka ena vuku ni ka kece lia kakua ni mudu. ¹⁹Dou kakua ni tarovia na cakacaka ni Yalo Tabu. ²⁰Dou kakua ni becia na vosa ni parofisai. ²¹Vakatovolea na ka kece lia, tauria matua na ka e vinaka. ²²Qarauni ikodou mai nai valavala kece lia sa ca. ²³Ia me vakasavasavataki ikodou sara na Kalou ni veivakacegui, ka me sa maroroi taucoko, me kakua sara ni cala, na yalomudou kei na lomamudou kei na yagomudou, ka yacovia na siga ena qai mai kinia na noda Turaga ko Jisu Karisito. ²⁴Sa yalodina ko koya sa kacivi ikodou, ka na caka vakakoya ko koya. ²⁵Oi ikodou na veiwekani, dou masulaki keitou. ²⁶Sa loloma yani vei ira kece lia na veiwekani ka dou veireguci ena yalo savasava. ²⁷Au sa varoti ikodou ena yaca ni Turaga, me wili nai vola koya vei ira kece lia na veiwekani yalo savasava. ²⁸Me nomudou na loloma ni noda Turaga ko Jisu Karisito. Emeni.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Oi keitou ko Paula kei Silivenuse, kei Timoci, ki nai sogosoqo lewe ni lotu mai Cesalonaika era sa tu vua na Kalou ko Tamada kei na Turaga ko Jisu Karisito. ²Me nomunu na loloma, kei na vakacegu, mai vua na Kalou ko Tamada kei na Turaga ko Jisu Karisito. ³Sa kilikili kei itatou me ia tiko lia na vakavinavinaka vua na Kalou ena vukumunu na veiwekani, ni sa dodonu lia oqori, ni sa tubu vakalevu sara na nomunu vakabuata, a sa uasivi cake na nomunu veilomani vakataki iko dou yadua; ⁴ia keitou sa vakacaucautaki iko dou vei ira na veisogosoqo lewe ni lotu ni Kalou, ena vuku ni nomunu lomadei kei na nomunu vakabauta ena nomunu vakacacani kece lia, kei na vakararawataki dou sa vosotia. ⁵Ke nai vakatakilakila ni lewe dodonu ni Kalou, monu vakabau kinia monu yaga me rawati na matani tu ni Kalou, o koya dou sa vakararawataki voki lia kinia. ⁶Ni sa dodonu vua na Kalou me saumi ira vakarawarawa era sa vakararawataki iko dou, ⁷ia vei iko dou voki lia sa vakararawataki, me vakacegui vata kei keitou, ni na vakaraitaki mai lomalagi na Turaga ko Jisu kei ira vata kaya na nona agilosika kaukauwa, ⁸e na yameyame ni bukawaqa, me cudruvi ira era sa yali ni kila na Kalou, a sa yali ni vakabautia nai tukutuku vinaka ni noda Turaga ko Jisu Karisito. ⁹Ena tau vei ira na tohogi ni veivakarusai tawamudu, ka yawa voki lia mai na serau ni Kalou kei na lagilagi ni nona kaukauwa, ¹⁰ni na qai mai ena siga koya me vakarokorokotakia ko ira na nona tamata yalo savasava, ka me dokai koya ko ira kece lia era sa vakadinatia ena siga gona, baletia na neitou tukuni yalo vei kemunu sa vakabauti. ¹¹Ena vakataotioti keitou sa dau masulaki kemunu, me vakabauti iko dou na neitou Kalou mo dou yaga me rawati na ka dou sa kacivi kinia, ka me vakayacoria sara ena kaukauwa ni gagadre vinaka kece lia kei na cakacaka ni vakabauta, ¹²me rawa ni vakarokorokotaki na yaca ni Kalou Jisu vei iko, ka vaka voki lia iko vei koya, me vaka na loloma ni noda Kalou kei na Turaga ko Jisu Karisito.

Chapter 2

¹Ia me vaka na nona qai mai na noda Kalou o Jisu Karisito, kei na noda soqoni vata kei koya, keitou sa kerea vei kemunu na taciq, ²mo dou kakua ni yavalati ena vakanananu, se mai na yalo se mai na dua na vosa sa cavuti, se dua nai vola tukuni ni sa mai vei keitou, me vaka sa voleka dina mai na siga i Karisito. ³Me kakua sara ni dua vakaisini iko ena dua na gaunisala. Ni na yali qai mai na siga gona, vakavo me vakaraitaki mai liu na tamata valavala ca, ka na vakavotui na tamata yali dau muria na lawa, kei na luvei ni dauveivakarusai. ⁴O koya sa dau voratia, a sa vakalevulevui koya me uasivi ena ka kece lia sa vakatokai me Kalou, se dauqaravi, sa tiko kinia ko koya ena vale n Kalou; a sa vakaraitaki koya me Kalou. ⁵Dou sa yali beka ni nanumia; ni'u ma tukunia vei iko dou na veika ke, niu na tiko vata kei iko dou. ⁶Ia dou sa qai kila na ka sa tarovia, me vakaraitakia mai kinia ko koya ena kena gauna. ⁷NI sa cakacaka vakavuni ni kua na ca, ia sa dua e tarovia tiko lia, ka warakia me yadi tani ko koya. ⁸Ena qai vakaraitakia na vuni ca ko koya, o koya ena vakarusa na Turaga enai cegu ni gusuna, ka vakaotia ena nona rairai mai. ⁹Sa vaka na cakacaka i Setani na nona qai mai, ia ena kaukauwalevu vata na veivakatakilakila kei na veika vakailasu e veivakurabuitaki, ¹⁰kei na ka e yali ni dodonu sa veivakacalai vei ira era sa rusa; ni ra sa bese ni lomania na dina, me ra bula kinia. ¹¹Ena vuku ni ka ke, sa tala tiko na veivakacalai mana vei ira na Kalou, me ra vakadinatia kinia na ka e yali ni dodonu. ¹²Me cudruvi kinia ko ira kece lia era sa yali ni vakabautia na ka dina, a ra sa vinakatia lia na ka e yali ni dodonu. ¹³Ia sa kilikili kei keitou me keitou ia tiko lia na vakavinavinaka vua na Kalou, ena vukumunu, na veiwekani, o ¹⁵iko dou sa lomania na Turaga, ni sa digitaki iko dou na Kalou mai nai vakatekivu monu bula ni dou sa vakasavasavataki ena Yalo Tabu ka dou sa vakabautia na ka dina. A sa kacivi iko dou kinia ko koya ena neitou tukutuku vinaka, monu rawa kinia na kena kalougata ni noda Turaga ko Jisu Karisito. ¹⁴O koya monu tudei na veiwekani, ka tauria tiko nai tukutuku dou sa vakavulici kinia mai vei keitou, ena vosa se ena vola. ¹⁶Ia noda Turaga ko Jisu Karisito, kei na Kalou ko Tamada, o koya sa lomani keda ka solia vei ita ena loloma na vakacegu sa yali ni mudu kei nai nuinui vinaka. ¹⁷Me vakaceguya mada na yalomunu ka vakataudeitaki iko dou ena vosa kei na cakacaka vinaka kece lia.

1 Timothy

Chapter 1

¹Koi au ko Paula, nai apositolo i Jisu Karisito, enai lesilesi ni Kalou na nodai Vabula, ko Jisu Karisito, na vu ni nodai nuinui; ²vi Timoci, na luvequ dina ena vabautia: Me sa nomunu na loloma, na yalololoma, na vacegu, mai vua na Kalou ko Tamada vata kei na noda Turaga voki lia ko Karisito Jisu. ³Me vaka kau a vamasutia mo tiko lia mai Efeso, niu a qai ki Masitonia, mo varotia kinia vi ira eso me ra kakua ni vatavulica nai vakavuvuli tani, ⁴me ra kakua voki lia ni dinatia nai tukutuku loa lia kei nai vola ni kawa yali ni mudu, sa tubu kinia na vileti, ka yali voki lia na vivatataki cake ena ka ni Kalou, o koya sa yaco ena vabautia, au sa caka caka voki lia koya. ⁵Ia na ka sa nakitia ena vunau na loloma mai na yalo savasava, kei na lewa eloma vinaka, kei na vabautia yali ni vailasu; ⁶a sa cala mai kinia ko ira eso, ka sa lesu voki me ra caka na vileti loa lia; ⁷a ra sa gadrevia me ra vu ni vunau: a ra sa yali ni kila na ka era sa dau tukunia, se na ka era sa dauvadinadinataki kinia. ⁸Ia eda sa kila sa ka vinaka na vunau, kevaka sa muria na tamata me vaka na kenai valavala: ⁹ni da sa kila sa yali ni bale nai vunau vi ira na tamata yalododonu, vi ira lia era sa yali ni muria nai vunau, ka sa dautalaidredre, vi ira era sa yali ni lotu, a ra sa dauivalavala ca, vi ira era yali ni yalosavasava, a ra sa vasisila lia; vi ira era sa labatia na tamadra, a ra sa labatia na tinadra, a ra sa dau vivala, ¹⁰vi ira era sa dau dara, vi ira era sa vimoceri vatagane, vi ira era sa dau butakocia na tamata, vi ira era sa daulasu, vi ira era sa dau bubului vailasu, kei na ka tani kece lia sa yali ni vaka nai vavuvuli vinaka: ¹¹me vaka nai tukutuku vinaka vaidina nei koya na Kalou daumaka, kau sa lesi kinia meu vunautakia. ¹²Ia kau sa vavinavinaka vi Karisito Jisu na noda Turaga, o koya sa vakaukauwataki au, ni sa nanumi au niu sa lomadina, a sa lesi au ki na cakacaka vaitalatala; ¹³oi au eliu na dauvosavacaca, kei na dauvakacaca, kei na dauvivasewasewani: ia kau sa lomani, niu a caka ena lialia kei na yali ni vabautai, ¹⁴ia ka uasivi cake sara lia na loloma ni noda Turaga, kau a vabauti Karisito Jisu kinia ka lomania. ¹⁵Sa dina na vosa, a sa yaga me vabautia valevu, ni sa qai mai ki vuravura ko Jisu Karisito me vabulai ira na tamatai valavala ca; ia koi au, kau sa uasivi cake vi ira. ¹⁶Ia ena vuku lia ni ka koya kau a lomani kinia, me varaitakia ko Jisu Karisito vi au ka uasivi cake na vosotia valevu sara, meu i varau vi ira era na vabauti koya emuri me ra bula yali ni mudu kinia. ¹⁷Ia, vua na Tui yali ni tubu, sa yali ni mate rawa, sa yali ni rairai, na Kalou vuku dua loa lia, me caka na varokoroko kei na

vadokadokai ka yali ni mudu. Emeni.¹⁸ Ai varo koya kau sa solia vi iko, na luvequ Timoci, me vaka na parofisai ko a tukunia kinia eliu, mo caka kinia na vivala vinaka;¹⁹ mo tauria matua na vabauta, vata kei na lewa-eloma vinaka: koya era sa dainia eso, a sa kasa kinia na nodra vabautia ka mate:²⁰ sa vakoya ko Imeneo vata kei Alekisada, koi rau kau sa solia vi Setani, me rau kila kinia me rau kakua ni dauvosavacaca.

Chapter 2

¹O koya oqo kau sa varotia kinia, me ia mada eliu na masumasu, na kerekere, na vimasulaki, na vavinavinaka, ena vukudra na tamata kece lia: ²ena vukudra na tui, kei ira kece lia era turaga; me da tiko vinaka kinia ka vacegu, me da caka nai valavala kece sara lia sa valotu ka kilikili: ³Sa dodonu koya, ka vinaka voki lia ena mata ni Kalou na nodai Vabula; ⁴o koya sa vinakatia me bula na tamata kece lia, ka mai kila sara lia nai vavuvuli dina. ⁵Ni sa dua bau lia na Kalou, ka dua bau lia na dauvisorovaki, ena maliwa ni Kalou kei ira na tamata, io, na tamata ko Jisu Karisito; ⁶o koya sa soli koya me kedrai voli na tamata kece lia, a ka me tukunia ena kena gauna. ⁷Koya kau a lesi kinia meu dauvunautakia meu kenai apositolo voki lia, (au sa vosa dina, au sa yali ni lasu;) meu nodra i vavuvuli voki lia na vimatanitu ena vabautia kei nai vavuvuli dina. ⁸O koya koya kau sa vinakatia kinia me masu ko ira na tagane ena yasana kece lia, ni ra sa dodokia cake na liga savasava, ka me yali na cudru kei na viba. ⁹Me vaisulu vaka voki lia kinia ko ira na yalewa e nai sulu e kilikili, ni ra sa lokomi ka yalomatua: me kakua ni tali na drau ni uludra, me kakua ni vakoula, se vamata-ni-civa, se vaisulu vinaka: ¹⁰ia (me vaka lia sa kilikili kinia kei ira na yalewa era tukunia era sa lotu) enai valavala vinaka. ¹¹Me tiko lo na yalewa ka me vatavulici, ka vamaalumalumutaki koya valevu. ¹²Ia kau sa yali ni laiva na yalewa mei vavuvuli, se viavialewa vei koya na tagane, ka me tiko lo lia. ¹³Ni sa buli taumada ko Atama, ka muri ko Ivi. ¹⁴A sa yali ni temaki ko Atama; na yalewa lia sa temaki, ka sa talaidredre kinia. ¹⁵Ia ena vabulai ni sa vasucu gone, kevaka era sa tu dei ena vabautia, kei na loloma, kei na yalosavasava, kei na yalomatua.

Chapter 3

¹Sa dina na vosa, Kevaka e dua sa gadrevia na cakacaka vaitalatala matua, sa gadrevia na cakacaka vinaka. ²Ko koya sa kilikili kaya nai talatala matua me yali ni cala, me dua bau lia na watina, me yalomamakutu, me yalomatua, mei valavala dodonu, me daulomasoli, me vatavuvuli vavuku; ³me kakua ni dausomi waini, me kakua ni dauvivala, me kakua ni daugarovia nai yau vakasisila: me yalomalua, me kakua ni daucudrucudru, me kakua ni daukocokoco; ⁴me lewai ira vinaka na nona lewe ni vale, ka me talairawarawa ko ira na luvena ka caka nai valavala sa kilikili sara lia; ⁵(ia kevaka sa dua na tamata sa yali ni lewai ira rawa na nona lewe ni vale, ena raicia vavinaka vaevei nai soqosoqo lewe ni lotu ni Kalou?) ⁶me kakua e dua sa qai lotu lia, de viavialevu, ka cudruvi kinia me vaka na tevoro. ⁷A sa dodonu voki lia me rogo vinaka vi ira e taudaku; de bale ki na ka ena vosavacacataki kinia, kei nai vesu ni tevoro. ⁸Me yaloqaseqase ko ira voki lia na tuirara, me ra kakua ni vivakaisini ena vosa, me ra kakua ni guta valevu na waini, me ra kakua ni daugarovia nai yau vasisila; ⁹me ra tauria matua nai vavuvuli ka vuni eliu era sa qai vabautia, ena lewa eloma vinaka. ¹⁰Ia me ra vatovolei mada eliu ko ira voki lia koya; me ra qai yaco me tuirara ni ra sa yali ni cala. ¹¹Me yaloqaseqase ko ira voki lia na yalewa, me ra kakua ni daukakase, me ra yalomatua, ka lomadina ena ka kece lia. ¹²Me sa yadua lia na watidra na tuirara, ia me ra lewai ira vinaka na luvedra, kei na nodra lewe ni vale. ¹³13Ia ko ira era sa cakaji vinaka na cakacaka ni tuirara, era sa rawatia kinia me ra tubu cake, a ra sa doudou voki lia me tukunia na vabauti Karisito Jisu. ¹⁴A veika koya kau sa vola vi iko, ia kau sa vanuinui meu qai kusarawa yani vi iko: ¹⁵ia kevaka kau sa dede, mo kila nai valavala sa kilikili sara lia kei ira na tamata ena vale ni Kalou, koya nai soqosoqo lewe ni lotu ni Kalou bula, na duru kei na yavu ni vavuvuli dina. ¹⁶Ia na ka koya sa yali ni viletitakia ni sa ka levu na ka ni Kalou ka vuni tu eliu: Sa rairai vatamata na Kalou, sa vadinadinatakia vi koya na Yalo Tabu, sa raici koya na agilose eso, sa vunautakia ko koya vi ira na vimatanitu, sa vabauti koya eso na kai vuravura, sa yadi cake ki na vanua vaiukuuku.

Chapter 4

¹Ia sa tukunia vamatata na Yalo Tabu ni na vuki tani eso mai na vabautia ena gauna emuri, ni ra varogocia eso na yalo e dauvivacalai kei na nodra i vavuvuli na tevoro; ²ena nodra dauvivakaisini era sa vosa lasu, sa tavuni kinia na nodra lewa eloma me vaka ena kaukamea katakata; ³era sa dautarovia na vawati, a ra sa vatabuya na kakana eso, sa caka na Kalou me ra kania ka vavinavinaka kinia ko ira sa vabautia ka kila nai vavuvuli dina. ⁴Ni sa vinaka na ka kece lia sa caka na Kalou, a sa yali na ka me beci, kevaka eda vavinavinaka kinia ni da kania; ⁵ni sa vasavasavatakia ena vosa ni Kalou kei na masu. ⁶Kevaka ko sa vananumi ira na viwekani ena veika koya, ko na qai talatala vinaka ni Jisu Karisito, sa vatuburi cake ena vabautia ki nai vavuvuli vinaka gona ko sa daumuria. ⁷Ia mo dainia sara na vosa tabu ki na vosa lialia ni yalewa matua, ia mo dauvaogai iko ki na lotu. ⁸Ni sa yaga valailai lia na ogaoga vayago: ia na lotu sa yaga ena ka kece lia, ni sa yalatakia kinia na ka ni bula koya vata kei na ka ni bula voki lia ena muri mai. ⁹Sa dina na vosa, a sa yaga mo vabautia valevu. ¹⁰Ni sai koya lia koya kitou sa daucakacaka kinia ka sa valialiai, ni kitou sa vararavi ki na Kalou bula, nai Vabula ni tamata kece lia, a sa nodra dina sara lia era sa vabautia. ¹¹Na veika ko ya mo varotia ka vatavuvulitakia. ¹²Me kakua ni dua me beci iko baletia loa lia ni ko sa cauravou tiko, ia mo yaco mo i varau vi ira era sa vabautia ena nomu vosa, ena nomu i tovo, ena loloma, ena vabautia kei na yalosavasava. ¹³Mo gumatua ena wilikia na i Vola Tabu vi ira na lewe levu, ena vunau kei na vivavulici me yacovia na noqu qai yani. ¹⁴Kakua ni weletakia nai solisoli sa tu vi iko, na veika sa soli vi iko ena parofisai ki na vitabaki ni ligadra na matua. ¹⁵Dau vayacoria na veika ko ya ka solia taucoko kinia na nomu dina, ka me ra raicia kece kinia na nomu tubu cake. ¹⁶Qarauni iko vinaka ki na nomu i vavuvuli. Mo vayacoria tiko lia na veika koya, baletia ni kevaka ko sa caka vavinaka vaka koya, ko na bula kinia ki ira voki lia era sa rogoci iko.

Chapter 5

¹Kakua ni vunaucia vakaukauwa e dua na matua, ia mo vosa vamaiaua lia vua me vaka lia esa tamamu ko koya. Okati ira na cauravou me vaka era sa tacimu vata kei ira na yalewa sa matua cake me vaka era sa tinamu, ²kei ira na goneyalewa me vaka era sa ganemu, ena yalosavasava sa taucoko. ³Varaici ira na yada era sa yada dina. ⁴Ia kevaka sa dua na yada sa valuveni se so na makubuna, me ra vatavulici mada me ra cakati nai valavala dodonu mai nodratou, me ra saumia vinaka na nodra loloma na nodra matua: ni sa vinaka koya vua na Kalou. ⁵Ia na yada dina, o koya sa yali na wekana, sa vararavi tiko vua na Kalou, a sa dau caka tiko na vimasulaki kei na kerekere ena bogi kei na siga. ⁶Ia ko koya sa dau gutia na marau, sa mate lia ni sa bula tiko. ⁷Ia mo dauvarotia na veika koya, me ra yali ni cala kinia. ⁸Ia kevaka e dua sa yali ni varaici ira na kai nona, ka valevu sara ko ira na nona lewe-ni-vale, sa cakitakia na vabautia, ka sa uasivi cake e na ca, sa uasivi sobu ko koya sa yali ni lotu. ⁹Me kakua ni digitakia e dua na yada sa yali ni onosagavulu na nona yabaki, ka sa vawati vadua lia, ¹⁰me rogo ena vuku ni valavala vinaka; kevaka sa qaravi ira na gone, kevaka sa dauvacegui ira na vulagi, kevaka sa vuya na yavadra era sa lotu, kevaka sa vukei ira era sa vararawataki, kevaka sa gumatua ni daucaka na cakacaka vinaka kece lia. ¹¹Ia ko ira lia na yada era tamata bula mo vasuka: ni ra na garogaro lia, ka yali ni nanumi Karisito, ka ra na via vawati voki: ¹²a ra sa cudruvi, ni ra sa dainia na ka era sa vabautia eliu. ¹³A ra sa yaco voki lia me ra vucesa, ka sa viqaiyaki ki na vivale; a ra sa yali ni vucesa loa lia, era sa dautalanoa loa voki lia, ka vavuca, a ra sa dau tukunia na ka e yali ni kilikili. ¹⁴O koya koya kau sa vinakatia kinia me ra vawati ko ira na yada era tamata bula, me ra vasucu gone, me ra lewa na vale, ka me ra kakua ni caka e dua na ka me vosa vacaca kinia na meca. ¹⁵Ni sa lesu tani eso me ra muri Setani. ¹⁶Kevaka sa dua na yalewa sa vabautia a sa tiko vua na nona yada eso, me vukei ira ko koya, ka me kakua ni vabibitakia nai soqosoqo lewe ni lotu: me vukei ira rawa kinia era sa yada dina lia. ¹⁷Ko ira na matua era sa lewa vinaka me ra dokai valevu, ia ka valevu sara ko ira sa dauvunautakia na vosa kei nai vavuvuli; ¹⁸ni sa tukunia nai Vola Tabu, Mo kakua ni vaucia na gusu ni bulumokau, ni sa butuserekia na sila. Ka, sa dodonu sara lia me soli vua na tamata daucakacaka na kenai voli. ¹⁹Mo kakua ni vabautia e dua sa beitakia na matua, kevaka e yali ni lewe rua se lewe tolu era sa vadinadinatakia. ²⁰Ko ira sai valavala ca, vunaucia ena matadra na tamata kece lia, me rere kinia ko ira na tani. ²¹Au sa varotia ena mata ni Kalou kei na mata ni Turaga ko Jisu Karisito, kei na matadra voki lia na agilose digitaki, mo muria na veika koya ka kakua ni vinakatia e dua ka catia e dua, mo kakua ni caka e dua na ka ena vidigidigi loa lia. ²²Kakua ni tabakia vasauri e dua ena ligamu; mo kakua ni kauwai ena nodra i valavala ca na tamata tani: maroroi iko mo savasava tiko lia. ²³Kakua ni somi wai dranu tiko lia, ia mo somia valailai na waini ena vuku ni ketemu vata kei na malumalumu sa dautauvi iko. ²⁴Na nodra i valavala ca na tamata eso sa votu lia eliu, a ra sa qai eliu me cudruvi; ia na nodra ca na tamata eso sa muri mai. ²⁵Sa vavoki lia kinia nai valavala vinaka sa votu lia eliu; ia ko ira e yali sa yali ni tabonaki rawa.

Chapter 6

¹Ko ira kece lia na tamata era sa tiko bobula, me ra kilai ira na nodra turaga me ra varokorokotaki ira valevu, me kakua ni vosavacacatakia kinia na yaca ni Kalou kei na lotu. ²Ia ko ira sa qaravia na turaga era sa vabautia, me ra kakua ni beci ira, ni ra sa viwekani; ia mera qaravi ira valevu cake, ni ra sa vabautia ka ra lomani ko ira sa nodra na ka yaga. A veika ko ya mo vatavulicia ka varotia. ³Kevaka e dua sa vavuvuli vatani, ka yali ni vinakatia na vosa vinaka, io na nona vosa na noda Turaga ko Jisu Karisito, ki nai vavuvuli sa valotu; ⁴sa viavia levu ko koya, ka sa na ka e kila, a sa dauvinakatia na vileti ki na vibatakia na vosa loa lia, sa tubu kinia na vuvu, na vivala, na vosavacaca, na daunanumia ca, ⁵a nodra vileti yali yaga na tamata lomaca, sa takali kinia nai vavuvuli dina, era sa vakasama ni sa ka ni yau na lotu: mo qai tani vi ira sa vakoya. ⁶Ia sai yau levu na lotu vata kei na lomavinaka. ⁷Ni sa yali na ka eda sa yadia mai ki vuravura, a sa dina sara ni sa yali voki lia na ka eda na yadia rawa. ⁸Ia kevaka sa tu vi ita na kakana ki nai sulu, meda lomavinaka kinia. ⁹Ia ko ira era sa gadrevia me ra vutuniyau, era sa bale ki na dauvere kei nai vesu, kei na gagadre ca e levu, ka lialia, ka dauvivacacani, ko ya sa luluvuraki ira na tamata ena mate kei na rusa. ¹⁰Ni sa vu ni ka ca kece lia na daulomania nai lavo: era sa dau kocovia eso, a ra sa vacalai kinia ena vabautia, a ra sa cokai ira sara vakai ira ena yaluma valevu. ¹¹Ia ko iko, na tamata ni Kalou, mo dro tani mai na veika koya; mo muria na yalododonu, na lotu, na vabautia, na loloma, na vosotia, na yalomalua. ¹²Mo caka lia nai valu vinaka ni vabauta, tauria na bula yali ni mudu, o koya ko sa kacivi kinia, ko sa vatusa voki lia kinia na vatusa vinaka ena matadra na dauvadinadina era sa lewe levu. ¹³Au sa varotia vi iko ena mata ni Kalou, o koya sa vu ni bula kece lia, ki Karisito Jisu, o koya ka vatusa na vatusa vinaka ena mata i Ponitio Pailato; mo tauria matua nai varo, ¹⁴mo kakua ni tauvi duka, mo yali ni cala, ka malua mada me rairai mai na noda Turaga ko Jisu Karisito: ¹⁵ko koya ena vatakila ena nona gauna na Turaga levu dua loa lia ka daumakia, na nodra Tui na tui, ki na nodra Turaga na turaga; ¹⁶ko koya sa tu vi koya dua loa lia na bula yali ni mudu, sa tiko ena rarama sa yali ni torovia rawa: sa yali na tamata sa raicia, se raicia rawa: me nona lia na varokoroko vata kei na kaukauwa e yali ni mudu. Emeni. ¹⁷Varotia vi ira era sa vutuniyau ena gauna koya, mera kakua ni dokadokai ira se vararavi enai yau sa yali ni tu dei, vua lia na Kalou bula, o koya sa solia valevu vi ita na ka kece lia eda marau kinia; ¹⁸me ra caka vinaka, me ra vutu ni cakacaka e yaga, me ra lomasoli, me ra via vivuke; ¹⁹me ra binia tu me nodra na yavu ena yaga ena gauna e muri mai, me ra tauria kinia na bula sai koya na bula dina. ²⁰I Timoci, tauria matua na ka sa soli vi iko, ka qai tani mai na dau talanoa ca ka yali ni yaga vata kei nai vavuvuli tani sa vatokai vailasu me vuku: ²¹ni ra sa tukunia eso era sa vadinatia, a ra sa cala ena vabautia. Me nomu na loloma. Emeni.

2 Timothy

Chapter 1

¹Koi au ko Paula, nai apositolo i Jisu Karisito e na lewa ni Kalou, e na vuku ni bula ka yalatakia, sa tu vi Karisito Jisu, ²vi Timoci, na noqu gone ni toko: Me yaco na loloma, na yalololoma, na vacegu mai vua na Kalou ko Tamada ki Karisito Jisu na noda Turaga. ³Au sa vavinavinaka vua na Kalou, o koya kau sa qaravia e na yalo dina me vaka na nodra i valavala na qase eliu, niu sa yali ni mudu ni nanumi iko e na noqu masu e na bogi ki na siga; ⁴niu sa gadrevia valevu meu raici iko, niu sa nanumia na wai ni matamu, meu vasinaiti kinia e na marau; ⁵niu sa vananumia e na vabautia dina sara sa tu vi iko, ka tu eliu vi Loi na bumu, vi Unaisi voki lia na tinamu, au sa dinatia sa tu voki lia vi iko. ⁶O koya ko ya kau sa vananumi iko kinia mo uqetia nai solisoli ni Kalou, sa yaco vi iko e na vitabaki ni ligaqu. ⁷Ni sa yali ni solia mai vi ita na Kalou na yalo ni rere: a yalo ni kaukauwa lia, ki na yalololoma, ki na yalomatua. ⁸O koya mo qai, kakua ni maduatakia na kenai tukutuku ni noda Turaga, se koi au na nona tamata sa vesu tu: ia mo vosotia na vivararawataki e na vuku ni tukutuku-vinaka me vaka na kaukauwa ni Kalou; ⁹o koya sa vabulai ita, ka sa kacivi ita me da yalosavasava, a sa yali lia e na vuku ni noda cakacaka, e na vuku ni sa nonai naki lia ki na loloma wale lia ka soli vi ita eliu, e na vuku i Karisito Jisu, sa vatekivu emuri ko vuravura; ¹⁰ia ka sa qai varaitakia mai ni sa rairai mai na nodai Vabula ko Jisu Karisito, o koya sa vaotia na mate, ka vavotuya na bula ki na yali mate rawa e nai tukutuku-vinaka: ¹¹au a lesi kinia meu vunau, meu apositolo voki lia, ki na nodra i vavuvuli na vimatanitu. ¹²O koya voki lia kau sa vosotia kinia na vi ka ko ya: ia kau sa yali ni madua kinia: niu sa kilai koya kau a vararavi kinia, ia kau sa kila dina sara ni sa rawatia ko koya me maroroya na ka kau sa solia vua ka yacovia na siga ko ya. ¹³Mo tauria matua nai varau ni vosa dina ko a rogocia maivi au, e na vabauti Karisito Jisu ki na loloma. ¹⁴A ka vinaka sa soli vi iko mo tauria matua, ni sa vukeyi iko na Yalo Tabu sa tu

vi ita.¹⁵ A ka ko ya ko sa kila, ni sa daini au ko ira kece lia na kai Esia; sa vakinia ko Faijelo kei Erimojini. ¹⁶Me yalololoma mada na Turaga kivi ira na mataqali i Onesiforo: ni sa vacegui au wasoma, a sa yali ni maduataki au niu sa vesu tu: ¹⁷ia ni sa tiko mai Roma, sa vasaqarai au matua, a sa kunei au. ¹⁸Me solia mada vi koya na Turaga me basikia vua na loloma mai vua na Turaga e na siga ko ya: ia na kena levu ni ka sa qaravi au kinia mai Efeso, ko sa kila vinaka sara.

Chapter 2

¹O koya koya, na luvequ, mo qai vakaukauwataki iko e na loloma sa tu vi Karisito Jisu. ²Ia na vi ka ko a rogocia maivi au e na kedra maliwa na lewe levu era dauvadinadina, mo solia vi ira na tamata yalodina, era na rawatia me vavulici ira na tani. ³O koya koya mo qai vosotia na ca, me vaka na sotia vinaka i Jisu Karisito. ⁴Sa yali na tamata sa dauia nai valu me sa vaogai koya voki lia e na cakacaka ni bula ko ya; me vinaka kinia vua sa digitakia me sotia. ⁵Ia ko koya sa gumatua e na viqito, sa yali ni vaisalataki vaturaga, kevaka sa yali ni ia me vaka na kenai varau. ⁶Nai vatawa-ni-were sa cakacaka, me sa kania taumada na vuana. ⁷Vanadiumia na ka kau sa tukunia; ia me solia vi iko na Turaga na yalo e kila rawa na ka kece lia. ⁸Vanadiumi koya sa vu mai na kawa i Tevita, ko Jisu Karisito, o koya sa vaturi cake mai na mate, me vaka na noqu i tukutuku-vinaka: ⁹o koya kau sa vosotia kinia na ca, me vaka na tamata caka ca, ia kau sa vesuki kinia; ia na vosa ni Kalou sa yali ni vesukia. ¹⁰O koya ko ya kau sa vosotia kinia na ka kece lia e na vukudra na digitakia, me ra rawatia voki lia na bula sa yaco e na vuku i Karisito Jisu, kei na vivakalougatataki sa yali ni mudu. ¹¹Sa dina na vosa: Kevaka eda sa mate kaya, eda na bula vata voki lia: ¹²kevaka eda sa vosotia na ca, eda na lewa vata kaya: kevaka eda sa cakitaki koya, ena cakitaki kita voki lia ko koya: ¹³kevaka eda sa yali ni vadinatia, sa yalodina tiko lia ko koya: sa yali ni cakitaki koya rawa vakai koya. ¹⁴Mo vanadiumi ira e na vi ka ko ya, ia mo varoti ira matua e na mata ni Turaga me ra kakua ni viletitakia na vosa, a ka sa yali ni yaga ka sa vacalai ira era sa rogocia. ¹⁵Gumatua sara mo varaitaki iko mo vinaka e na mata ni Kalou, a tamata daucakacaka sa yali e dua na ka me madua kinia, mo wasea vadodonu nai vavuvuli dina. ¹⁶Ia na dautalanoa vasisila ka yali ni yaga, mo drotakia: ni na tubu cake kinia nai valavala sa yali ni valotu: ¹⁷ia na nodra vosa ena kakana tiko me vaka na vidikoso ca: sa vakinia ko Imeneo kei Filito: ¹⁸erau sa sese mai nai vavuvuli dina; ni rau sa tukunia sa oti na tu cake voki mai na mate; a rau sa vukicia sara kinia na nodra vabautia eso. ¹⁹Ia na yavu dei ni Kalou sa tu lia, ia sa vaka ko ya na vosa sa volai kinia, Sa kilai ira na nona tamata na Turaga: ka, Me ra qai tani mai nai valavala ca ko ira yadua era sa cavutia na yaca i Karisito. ²⁰Ia e na vale levu sa yali lowa lia ni tu na vibilo koula ki na vibilo siliva, eso voki lia na bilo kau ki na bilo qele; ia eso sa talei, eso sa yali ni talei. ²¹Ia kevaka e dua na tamata sa vasavasavataki koya mai na vi ka ko ya, ena yaco kinia me bilo talei, sa vasavasavataki, ka yaga sara vua na Turaga, ni sa varau tu ki na cakacaka vinaka kece lia. ²²Ia mo dro tani mai na gagadre ca vacauravou; ia mo muria na yalododonu, na vabautia, na loloma, na vivinakati ki ira era sa masutia na Turaga e na yalosavasava. ²³Ia mo tuba tani mai na vileti lialia eda yali ni vatavulici kinia, ni ko sa kila era sa vavuna lia na vileti. ²⁴Ia sa tabu ni vileti nai talatala ni Turaga; ia me yalomalumalumu vi ira kece lia na tamata, me vavuvuli vavuku, me dauvosotia, ²⁵me vatavulici ira e na yalomalumalumu era sa dauvivorati; de solia beka vi ira na Kalou na vivutuni me ra kila kinia na ka dina, ²⁶ka me ra bula voki mai nai cori ni tevoru, ni sa vabobulataki ira ko koya me vaka na nona lewa.

Chapter 3

¹Mo kila voki lia na ka koya, ni na yaco eso na gauna ni vivararawataki e na visiga mai muri: ²ni ra na daulomani ira wale lia na tamata, era na dauvinakatia nai lavo, era na daubole, era na viavialevu, era na dauvosavacaca, era na talairedre kivi ira na nodra matua, era na yali ni vavinavinaka, era na yali ni yalosavasava, ³era na caca viwekani, era na dauyalayala ka lasu voki, era na dauvibeitaki vailasu, era na yali ni daurawa na yalodra, era na daucudrucudru, era na daucati ira na tamata vinaka, ⁴era na dauvisoliyaki me mate, era na qaqa sodrosodro, era na yalolevu, era na lomania valevu na marau a ra na lomani koya na Kalou valailai; ⁵sa nodra lia na lotu varairai, ka yali vi ira na kena dina: ia mo qai tani maivi ira era sa vaka ko ya. ⁶Ni sa vakinia ko ira era sa curu vailawaki ki na vivale eso, a ra sa daurawai ira na yalewa sesewa sa bini tu vi ira nai valavala ca, era sa yadi vatani e na gagadre ca e levu, ⁷era sa dauvatavulicia tiko, ka yali ni rawatia me ra kila na ka dina. ⁸Ia sa vakataki Jani kei Jabiri ko ira koya ni rau sa qati Mosese, era sa qatia vakinia na ka dina: a tamata lomaqeleqelewa, a sa yali ni vinakati na nodra vabautia. ⁹Ia era na yali ni tubu cake me levu: ena vavotui vi ira kece lia na tamata na nodra sesewa, me vaka na nodrau ko ya. ¹⁰Ia ko iko, ko sa daumuria na noqu i vavuvuli, na noqu i valavala, na noqu i naki, na noqu vabautia, na noqu vosotia vadede, na noqu loloma, na noqu vosotia na ca, ¹¹na vivacacani, na vivararawataki; na ka sa yaco vi au mai Anitioki, mai Ikoniona, mai Lisitira; na kena levu ni vivacacani kau a vosotia; ia ka sa vabulai au na Turaga mai na ka kece lia ko ya, ¹²Io, ko ira kece lia era na via lotu dina vi Karisito Jisu, era na vacacatakia. ¹³Ia ko ira na tamata ca ki ira na dauvitemaki, era na tubu cake me ra ca sara, ni ra sa ia na dauvivacalai, ka ra sa vacalai voki lia ko ira. ¹⁴Ia ko iko, mo tu dei e na ka ko a vatavulici kinia, a ka sa vadinadinatakia vi iko, ni ko sa kila se ko cei sa vatavulici iko; ¹⁵ni ko sa kila nai Vola tabu, ni ko a gone, ko ya sa vavukui iko rawa mo bula ni ko sa vabauti Karisito Jisu. ¹⁶Sai koya na Kalou sa vavunia nai Vola Tabu kece lia, a sa yaga ko ya mei vavuvuli, me vunucia na ca, me caka kinia na vadodonutaki, me ia kinia na vatavuvuli e na ka e dodonu: ¹⁷me yaco kinia na tamata ni Kalou me varau tu, ni sa varautakia ki nai valavala vinaka kece lia.

Chapter 4

¹Ia kau sa varotia, e na mata ni Kalou, ki Jisu Karisito, o koya ena lewai ira na bula ki ira na mate e na nona rairai mai ki na nona matanitu; ²mo vunautakia na Vosa; gumatua e na gauna vinaka, e na gauna ca; mo tukunia na ka e ca, mo vunauci ira sa cala, mo dauvarotia tiko e nai vavuvuli ka vosotia valevu sara. ³Ni na yaco na gauna era na yali ni vosotia kinia nai vavuvuli dodonu; ia ena vaka na nodra gagadre ca, era na valewevuqataki ira kinia na nodra i vavuvuli, ni sa qasikanunu na daligadra; ⁴a ra na vagolea tani na daligadra mai na ka dina, ka lesu ki nai tukutuku wale. ⁵Ia ko iko, mo yalomatua e na ka kece lia, mo vosotia na ka rarawa, mo caka na cakacaka ni vavuvuli, vayacoria sara na ka ko sa lesi kinia mo i talatala. ⁶Niu sa varau tu meu liviraki, ka sa voleka na siga ni noqu toki yani. ⁷Au sa vala oti e nai valu vinaka, au sa cicivia oti na cere, au sa tauria matua na vabautia: ⁸emuri, sa maroroi me noqu nai sala vaturaga ni valavala dodonu, o koya ena solia mai vi au na Turaga, o koya na turaga-ni-lewa dodonu, e na siga ko ya; ia ena yali vi au duadua loa lia, vei ira kece voki lia era sa vinakatia na nona rairai mai. ⁹Gumatua mo qai vatotolo mai vi au: ¹⁰ni sa daini au ko Timasa, ni sa lomani vuravura ko koya, ka sa qai ki Cesalonaika; ko Kirisiki ki Kalatia, o Taito ki Talimetia. ¹¹Sa tiko vi au ko Luke dua loa lia. Yadi Marika mo drau qai vata kaya mai: ni sa yaga vi au ko koya e na cakacaka. ¹²Au sa talai Tikiko ki Efeso. ¹³Ai tutuvi kau a dainia mai Tiroa vi Karipo, ni ko sa qai mai, mo yadia mai, ki nai vola, ia mo nanumia sara nai vola kuli-ni-sipi. ¹⁴Sa levu na ka ka caka vi au ko Alekisada na matai ni parasa; ena saumia vi koya na Turaga me vaka na nona cakacaka: ¹⁵mo qarauni iko voki lia mai vua; ni sa qatia valevu na nitou vosa ko koya. ¹⁶Niu a tukuni au mada eliu, sa yali e dua na tamata kirau sa tu vata kaya, ia sa daini au ko ira kece lia: mo kakua ni wili vi ira. ¹⁷Ia sa tu vata ki au na Turaga, a sa vakaukauwataki au; me kilai sara e na vukuqu na ka sa vunautakia, me ra rogocia voki lia na vimatanitu kece lia; ia kau a vabulai mai na gusu ni laioni. ¹⁸Ena vabulai au na Turaga mai na ka ca kece lia, ka na vayacori au voki lia ki na nona matanitu valomalagi: me ia vua na varokoroko ka yali ni mudu. Emeni. ¹⁹Au sa loloma yani vi Pirisila ki Akuila, vi ira voki lia na lewe-ni-vale i Onesiforo. ²⁰Sa tiko mai Korinica ko Erasito: ia kau sa daini Tirofimo mai Milito ni sa tauvi-mate. ²¹Gumatua mo liu mai ni sa bera na vula i liliwa. Sa loloma yani vi iko ko Upolo, ki Putena, ki Laino, ki Kilotia, ki ira kece lia na viwekani. ²²Me tiko vata ki na yalomu na Turaga ko Jisu Karisito. Me nomudou na loloma. Emeni.

Titus

Chapter 1

¹Koi au ko Paula, nai talatala ni Kalou, kei nai apositolo i Jisu Karisito, ena vuku ni nodra vabautia sa digitaki ira na Kalou, ki na vatusa nai vavuvuli dina sa va Kalou; ²me vanuinuitakia na bula yali ni mudu, o koya sa yalatakia eliu na Kalou, o koya sa yali ni lasu rawa, a sa qai vatekivu emuri ko vuravura; ³a sa qai varaitakia na nona vosa ena kena gauna ni sa vunautakia, ka'u sa lesi kinia me'u caka me vaka na nona vosa na Kalou na nodai Vabula; ⁴Taito na luvequ dina me vaka na vabautia sa tu vi ita kece lia: Me sa nomu na loloma, na yalololoma, na vacegu, mai vua na Kalou ko Tamada kei na Turaga ko Jisu Karisito na nodai Vabula. ⁵Au a daini iko mai Kiriti, mo vadodonutakia na veika sa vo, ka mo lesia nai talatala qase ki na vikoro yadua, me vaka ka'u a varotia vi iko: ⁶kevaka e dua sa yali ni cala, sa vawati vadua, a ra sa vabautia ko ira na luvena, a sa yali ni beitakia vi ira nai valavala vatani, se na talaidredre. ⁷Ni sa dodonu me yali ni cala nai talatala qase, me vaka sai talatala ni Kalou; me kakua ni domoqa, me kakua ni daucudrucudru, me kakua ni dausomi waini, me kakua ni dauviba, me kakua ni dau domonia nai yau vasisila: ⁸me dau vacegui ira na vulagi, me dau lomani ira na tamata vinaka, me yalomatua, me yalododonu, me yalosavasava, me bula vaivarau; ⁹me tauria matua nai vavuvuli dina sa vatavulici kinia, me rawatia ko koya me varotia nai vavuvuli sa vinaka, ka vunauci ira voki lia era sa vosa vatani. ¹⁰Ni ra sa lewe levu era sai valavala vatani, era sa dau talanoa lowa lia ka dau vivakaisini, ka vaka voki lia kinia ko ira na cili; ¹¹ia ka sa dodonu me ra vagalui, ni ra sa vacalai ira kece na lewe-ni-vale eso, ni ra sa vatavulicia na ka sa yali ni kilikili, ena vuku ni yau vasisila. ¹²E dua vi ira, a nodra parofita, sa tukunia, A nodra i tovo lia na kai Kiriti mera dau lasu, era manumanu ca, era sa dau kana ka vucesa. ¹³Sa dina nai tukutuku koya. O koya gona mo qai vunauci ira vadodonu, me vinaka kinia na nodra vabauta; ¹⁴me ra kakua ni nanumia nai tukuni loa lia va-Jiu, se na nodra vi varo na tamata era sa lesu tani mai nai vavuvuli dina. ¹⁵Sa savasava na ka kece lia vi ira era sa yalosavasava: ia vi ira era sa dukadukali ka yali ni vabautia sa yali na ka sa savasava; ia sa dukadukali na nodra lewa-eloma ki na

yalodra voki lia. ¹⁶Era tukunia era sa kila na Kalou: ia ena nodra i valavala era sa cakitakia, ni ra sa tamata vasisila, ka talaidredre, ka yali ni yaga ki na dua na cakacaka vinaka.

Chapter 2

¹Ia ko iko, mo tukunia na veika sa kilikili ki nai vavuvuli dina: ²me ra yalo mamakutu ko ira na matua, me ra yalo qaseqase, me ra yalomatua, me vinaka kinia na nodra vabauta, me ra daulomasoli, me ra dauvosotia. ³O ira voki lia na yalewa matua, me ra dauia nai valavala sa kilikili kei ira era sa yalosavasava, me ra kakua voki lia ni dauvibeitaki vakailasu, me kakua ni dau somi waini, me ra dau vavulicia na ka vinaka; ⁴me ra vayalomatua taki ira na yalewa era tamata bula, me ra lomani ira na watidra, me ra lomani ira voki lia na luvedra, ⁵me ra lomavuku, me ra lomasavasava, me ra dautiko mai nodratou, me ra yalovinaka, me ra dau talairawarawa vi ira na watidra, me kakua kinia ni vosavacacatakia na vosa ni Kalou. ⁶Varotia vi ira voki lia na cauravou me ra yalomatua. ⁷Ia ena ka kece lia mo sai varau ena cakacaka vinaka: me kakua ni cala na nomu i vavuvuli, mo yalo qaseqase, mo yalo savasava; ⁸mo vosa vadodonu tiko ko ya ena yali ni lewai me ca; me madua kinia ko koya sa to tani, ni sa yali na ka ca me da beitaki kinia. ⁹Me ra talairawarawa vi ira na nodra turaga ko ira na tamata, me ra caka na ka kece lia sa vinaka vi ira; ka me ra kakua ni dauvosa voki: ¹⁰ka me ra kakua sara ni butako, me ra vatakilai ira ni ra sa lomadina, ka vinaka; me ra varogo vinakatakia nai vavuvuli ni Kalou na nodai Vabula ena ka kece lia. ¹¹Ni sa rairai na loloma ni Kalou, o koya sa vu ni bula vi ira kece lia na tamata; ¹²a sa vavulici ita, me da dainia nai valavala sa yali ni valotu, ki na gagadre ca vavuravura, meda caka nai valavala yalomatua, ka yalododonu, ka valotu, e vuravura ko ya; ¹³ni da warakia na ka ni vivakalougatataki eda sa nuitakia, ki na nona rairai vaiukuuku na Kalou levu na nodai Vabula ko Jisu Karisito; ¹⁴o koya ka soli koya ena vukuda, me voli ita mai nai valavala ca kece lia, me vasavasavataki ita vua me da nona tamata talei, ka lomakatakata ena cakacaka vinaka. ¹⁵A veika ko ya mo vosatakia, ka varotia, ka vivunauci vabibi sara. Me kakua e dua me beci iko kinia.

Chapter 3

¹Vananumi ira me ra dau talairawarawa vi ira sa liu kei ira sa kaukauwa, me ra talairawarawa, me ra varau tu me caka nai valavala kece lia e vinaka, ²me ra kakua ni vosavacacatakia e dua na tamata, me ra kakua voki lia ni viba, me ra yalomalua, me ra sa yalo malumalumu sara vi ira kece lia na tamata. ³Ni da sa lialia eliu koi ita voki lia, eda sa talaidredre, eda sa vacalai, eda sa daugolevia na gagadre ca ki na marau e levu, eda sa lomaca ka vuvu, eda sa vasisila, eda sa dauvicati vataki ita. ⁴Ia ni sa rairai mai vei ita na tamata na yalovinaka ki na yalololoma ni Kalou na nodai Vabula, sa qai vabulai ita ko koya, ⁵sa yali lia e na vuku ni cakacaka dodonu eda sa caka, e na vuku lia ni nona loloma, enai silisili ni sucu voki, ki na vavoui ni Yalo Tabu; ⁶o koya sa sovarakia valevu vi ita ko koya ena vuku i Jisu Karisito na nodai Vabula: ⁷me da vadonui kinia e na nona loloma loa lia, ka me da yaco me dai taukei ni bula yali ni mudu sa vanuinitakia. ⁸Sa dina na vosa, ia ka'u sa vinakatia mo vadinadinataki tiko lia na ka koya, Me ra gumatua ni caka tiko nai valavala vinaka ko ira era sa vabautia na Kalou. Sa vinaka na ka koya, ka yaga vi ira na tamata. ⁹Ia na ka lialia sa dau viletitakia mo dainia lia, ki nai vola ni kawa, ki na viba, ki na dauviletitakia nai vunau; ni sa yali ni yaga koya, ka sa ka loa sara lia. ¹⁰A tamata sa dau vavuvuli vatani mo dainia, ni sa vunau mada eliu vadua ka varua; ¹¹ni ko sa kila sa vacalai, ka sai valavala ca ko koya sa vakinia, ni sa beitakia koya vataki koya. ¹²Ni'u na talai Aritema vi iko, se ko Tikiko, mo gumatua mo qai mai kivei au ki Nikopoli: ni'u sa nanumia me'u tiko lia kinia ena vula i liliwa. ¹³Gumatua mo yadi Sina na vu-ni-vunau, ki Apolosa, ena nodraui qaiqai, me kakua na ka e yali vi rau. ¹⁴Ia ko ira voki lia na noda me ra vatavulici, mera daucaka nai valavala vinaka me vaka na ka sa yaga, mera kakua ni yali ni vua kinia. ¹⁵O ira kece lia sa tiko vi au era sa loloma yani vi iko. Au sa loloma vi ira era sa lomani kitou ena vuku ni vabautia. Me nomudou kece lia na loloma. Emeni.

Philemon

Chapter 1

¹Koi au ko Paula, sa vesu tu ena vuku i Karisito Jisu, kei Timoci na wekada, vi Filimoni o koya kirau sa daulomania, kei na nirau i tokani, ²vi Afia voki lia na wekada yalewa, vi Akipo voki lia na nirau i tokani enai valu koya, vi ira voki lia nai soqosoqo lewe ni lotu era sa tiko ena nomu vale: ³Me nomudou na loloma, kei na vacegu, mai vua na Kalou ko Tamada, kei na Turaga ko Jisu Karisito. ⁴Au sa vavinavinakatakia vua na noqu Kalou, ni'u sa cavuti iko ena visiga ena noqu masu; ⁵ni'u sa rogocia na nomu loloma kei na nomu vabautia vua na Turaga ko Jisu, kivei ira kece voki lia era sa lotu; ⁶me mai kaukauwa na vabautia sa tu vi iko, me vatakilai kinia na ka kece lia e vinaka sa tu vi ikodou, ena vuku i Karisito Jisu. ⁷Ni sa levu na nitou reki kei na vacegu ena vuku ni nomu loloma, na wekaqu, ni ko sa vaceguya na lomadra era sa lotu. ⁸E dina lia sa rawa me'u doudou valevu ena vuku i Karisito me'u varotia vi iko na ka e kilikili; ⁹ia ena vuku ni nodaru vilomani lia ka'u sa vinakatia cake me'u vamamasu lia, ni'u sa vakoya koi au ko Paula na qase, ia ka'u sa vesu voki lia ni kua ena vuku i Jisu Karisito. ¹⁰Au sa vamasuti iko ena vuku ni luvequ ko Onesimo, ko koya ka'u sa vatuburia ni'u sa vesu tu: ¹¹(ko koya sa yali ni yaga eliu vi iko, ia sa qai yaga vi iko, vi au voki lia:) ¹²au sa qai tala voki vi iko: ko koya koya mo vacegui koya, ni sa vaka na lewequ dina sara: ¹³au sa via tauria lia me tiko vi au, me kemui sosomi me sa qaravi au ni'u sa vesu tu ena vuku ni tukutuku vinaka; ¹⁴ia ni'u sa yali ni kila na yalomu, au sa yali voki lia ni via caka e dua na ka: me kakua ni vaka na ka ni vivasaurarataki na nomu loloma, me sa lomamu sara lia kinia. ¹⁵Ni sai koya beka lia koya sa qai tani valekaleka kinia, mo tauri koya voki ka yali ni mudu; ¹⁶me kakua ni vaka na tamata loa lia, me sa uasivi cake ena tamata loa lia, me wekamu lomani, e valevu vi au, ia ka vaevei vi iko, ena ka vavuravura, kei na ka ni Turaga voki lia? ¹⁷Ia koya, kevaka ko sa vakasami au ni'u sai tokani, mo vacegui koya me vataki au. ¹⁸Kevaka sa vacacani iko ko koya ena dua na ka, se sa dua na ka sa dinau kinia vi iko, mo volai au voki lia kinia; ¹⁹koi au ko Paula, au sa vola ena ligaqu dina, au na saumia; ia ka'u sa yali ni tukunia vi iko ni sa dodonu lia mo noqu voki lia ko iko. ²⁰Io, noqu i tokani, me'u rekitaki iko mada e na Turaga: vaceguya na lomaqu ena vuku i Karisito. ²¹Ni ka'u sa vadinatia ni ko na talairawarawa kinia, ka'u sa vola kinia vi iko, ni'u sa kila ko na caka na ka ka'u sa tukunia, ka ko na uasivi cake kinia. ²²Mo varautakia voki lia e dua na vale me'u moce kinia: ni'u sa dinatia ka'u na soli vi ikodou ena vuku ni nomudou masu. ²³Eratou sa loloma yani vi ikonu ko Epafira, kirau sa vesu vata kaya ena vuku i Karisito Jisu; ²⁴ki iratou voki lia na noqu i tokani, ko Marika, ko Arisitako, ko Timasa, ko Luke. ²⁵Me tiko ena yalomudou na loloma ni noda Turaga ko Jisu Karisito. Emeni.

Hebrews

Chapter 1

¹Sai ira na parofita ka vosa kinia eliu na Kalou vi ira na matua, ena gauna e levu, kei nai valavala e levu: ²ia sai koya na Luvena sa vosa kinia vi ita ko koya, ena gauna mai ki muri koya; o koya sa lesia ko koya mei taukei ni ka kece lia, o koya sa bulia voki lia kinia na vuravura kece lia; ³ko koya sa cila kinia na nona serau kei na yaloyalo ni nonai tovo, a sa tokonia na ka kece lia ena nona vosa mana, a sa tiko sobu ena liga i matau i Koya sa levu mai colo sara, ni sa vuya laivi oti vataki koya na nodai valavala ca; ⁴ni sa yaco me uasivi cake vi ira na agilose, ni sa taukenia na yaca sa uasivia na yacadra. ⁵Io, ko cei vi ira na agilose sa tukunia vua ko koya ena dua na siga, A Luvequ ko iko, au sa vatuburi iko ena siga koya? sa tukunia voki, Au na Tamana koi au, ena Luvequ ko koya? ⁶Ia ni sa yadia mai ko koya na Ulumatua ki vuravura, sa tukunia, Me cuva vi koya ko ira kece lia na agilose ni Kalou. ⁷Ia ena vukudra na agilose sa tukunia ko koya, Ko koya sa qisi ira na nona agilose me cagi, kei ira na nonai talatala me yameyame ni buka. ⁸Ia ena vuku ni Luvena, ena yali ni mudu na nomuni tikotiko vaturaga, oi ikonu na Kalou: Sai titoko ni caka dodonu nai titoko ni nomuni matanitu: ⁹Ni ikonu sa vinakatia nai valavala dodonu, ka catia nai valavala ca, Sa lumuti ikonu kinia na Kalou, a nomuni Kalou, Ena waiwai ni reki mo ni uasivi cake sara kinia vi ira na nomuni tokani. ¹⁰Ia, Koi ikonu Turaga, ko ni a tauyavutaki vuravura enai vatekivu; Ia na cakacaka ni ligamuni ko lomalagi: ¹¹Ena rusa koya; ia koi ikonu ena tiko lia: Ia ena madra mai koya kece lia me vaka nai sulu: ¹²O ni na lobia voki lia me vaka nai tutuvi, ka na vaisosomitakia: Ia koi ikonu sai ikonu tiko lia, Ia ena yali ni bau mudu na nomuni viyabaki. ¹³Ia ko cei vi ira na agilose sa tukunia vua ko koya ena dua na siga, Mo tiko ena ligaqu i matau, Ka me'u qisi ira oti mada na nomu meca mei tutu ni yavamu? ¹⁴Era sa yali li ni yalo dauvigaravi ko ira kece lia, sa talai yani me qaravi ira era na yaco emuri mei taukei ni bula?

Chapter 2

¹O koya koya, e dodonu me da vananumia valevu sara kinia na ka eda a rogocia, de dua na siga e yali kinia vi ita. ²Ia kevaka ka vadinadinatakia na vosa era a tukunia ko ira na agilose, ka sa saumia vadodonu nai valavala ca kei na talaidredre kece lia; ³eda na bula vaevei koi ita, kevaka eda sa vaweleweletakia na bula levu koya; o koya sa vatekivunia na Turaga me tukunia, ka vadinadinatakia mai kivei ita ko ira era a rogocia; ⁴ni sa vadinadinatakia tiko lia vi ira na Kalou, enai vatakilakila eso kei na ka e vivakurabuitaki eso kei na cakacaka mana e levu, kei nai votavota ni Yalo Tabu, me vaka na lomana? ⁵Ni sa yali ni solia ko koya vi ira na agilose me ra lewa na vuravura ena muri mai, o koya kitou sa vosatakia. ⁶A sa vatakila e dua ena dua na tikinia, ka tukunia, A cava na tamata, mo nanumi koya kinia? Se na luve ni tamata, mo dautalevi koya kinia? ⁷Ko sa buli koya me uasivi sobu valailai lia vi ira na agilose: Ko sa vaisalatakia e nai ukuuku kei na varokoroko, ka lesia me lewa na cakacaka ni ligamu: ⁸Ko sa vamaalumalumutakia na ka kece lia me tu e ruku ni yavana. Ia ni sa vamaalumalumutakia vua na ka kece me lewa kinia, sa yali ni vo e dua na ka me yali ni vamaalumalumutakia vua. Ia eda sa yali ni raicia ni kua ni sa vamaalumalumutakia vua na ka kece lia me lewa kinia. ⁹Ia eda sa raici Jisu lia, sa caka me uasivi sobu valailai lia vi ira na agilose, sa qai vaisalatakia enai ukuuku kei na varokoroko, ena vuku ni sa vosotia oti na mate; me sa mate ko koya ena vuku ni tamata kece lia, me vaka na loloma ni Kalou. ¹⁰Ni sa kilikili ki koya, sai taukei ni ka kece lia, ka sa vavunia na ka kece lia, ni sa vayadia na luvena e lewe levu ki na vanua vaiukuuku, me varautaki koya ena dauvosotia me sa nodra vu ni bula. ¹¹Ni sa dua bau lia na Tamadra, ko koya sa vasavasavatakia kei ira era sa vasavasavataki: ia e na vuku ni ka koya sa yali kinia ni madua ko koya me vatokai ira me ra tacina; ¹²ni sa tukunia, Au na tukunia na yacamuni vi ira na taciqu; Ena kedra maliwa nai soqosoqo lewe ni lotu ka'u na varokorokotaki ikonu ena sere. ¹³Sa tukunia voki, Au na vararavi vi koya. Sa tukunia voki lia, Raicia o au kei ira na gone sa solia mai vi au na Kalou. ¹⁴Ia ni sa lewe vata ka dra vata ko ira na gone, sa yaco voki lia ko koya me vakinia; me vamaalumalumutaki koya kinia sa lewa na mate, o koya na tevoru, ena vuku ni mate; ¹⁵me sereki ira voki lia era vaka na bobula ena nodra bula voli taucoko ni ra sa rerevakia na mate. ¹⁶Ni sa yali sara ni mai vukei ira na agilose ko koya; sa mai vukei ira lia na kawa i Eparaama. ¹⁷O koya koya sa kilikili kinia ki koya, me yaco me vataki ira na wekana ena ka kece lia, me bete levu yalovinaka ka lomadina ena veika ni Kalou, me sorovakia na nodra i valavala ca na tamata. ¹⁸Ni sa vosotia na ka ca ko koya, ni sa dauveretakia, sa mai rawatia kinia me vukei ira era sa dauveretaki.

Chapter 3

¹O koya koya, ikodou na viwekani yalosavasava, sa kacivi mei taukei ni ka valomalagi, dou vananumia nai Apositolo vata kei na Bete Levu eda sa vatusa tiko, ko Jisu: ²o koya ka lomadina vua sa lesi koya, me vataki Mosese voki lia ena nona mataqali taucoko. ³A sa dodonu me dokai valevu ko koya ka valailai ko Mosese, ni sa dokai valevu ko koya sa tara na vale, ia ka valailai lia na vale. ⁴Ni sa dua e tara na vale yadua; ia ko koya sa tara na ka kece lia sa Kalou. ⁵Ia e dina lia sa lomadina ko Mosese e na nona mataqali taucoko, me vaka sai talatala, me vatakilai kinia na ka ena tukunia mai muri; ⁶ia na Karisito sa dina me vaka sa Gone e na nona mataqali; ia sa nona mataqali koi ita, kevaka eda sa tauria matua na noda doudou ki na reki ni nuinui me tu dei, me yacovia nai vataotioti. ⁷O koya koya, me vaka sa tukunia na Yalo Tabu, E na siga koya kevaka dou sa via rogocia na domona, ⁸Kakua ni vakaukauwatakia na yalomudou, me vaka e na vivacudrui, Me vaka e na siga ni dauvere e na lekutu: ⁹Era sa dauveretaki au kinia ko ira na nomudou qase, era sa vatovolei au vaca, Ni ra sa raicia tiko na noqu cakacaka ka yabaki vasagavulu. ¹⁰O koya koya ka'u a cudru kinia vi ira nai tabatamata ko ya, Ka tukunia, Era sa cala tiko lia e lomadra; Ia era a yali ni kila na noqu i valavala. ¹¹Au a bubului kinia e na noqu cudru, Ni ra na yali sara ni curu ki na noqu i vavacegu. ¹²Dou raici ikodou vinaka, na viwekani de tiko e na lomadra eso vi ikodou na yalo sa ca e yali ni vabautia, dou sa dainia laivi kinia na Kalou bula. ¹³Ia dou dui vivatavulici vakai ikodou e na veisiga kece lia, ni sa vatokai lia, Na siga ni kua; de vayalokaukauwatakia e dua vi ikodou e na vuku ni sa dauvivaisini nai valavala ca. ¹⁴Ni sa noda lia na Karisito, kevaka eda sa tauria matua nai vatekivu ni noda dinatia me tu dei, me yacovia nai vataotioti. ¹⁵Ni sa tukunia tiko vakoya, E na siga koya, kevaka dou sa via rogocia na domona, Dou qai kakua ni vakaukauwatakia na yalomudou, me vaka e na vivacudrui. ¹⁶Ia ko cei ko ira era a vacudruya ni ra sa rogocia oti? ko ira kece lia era sa qai vata kei Mosese mai Ijipita se yali? ¹⁷Ia sa cudru vi cei ko koya ka yabaki vasagavulu? vi ira sai valavala ca, ka bale na yagodra e na lekutu se yali? ¹⁸Ia ko cei sa bubului kinia ko koya me ra kakua ni curu ki na nonai vavacegu, vi ira lia sa yali ni vabautia? ¹⁹Ia eda sa raicia, ni ra sa yali ni curu rawa kinia, ni ra yali ni vabautia.

Chapter 4

¹O koya koya me da qai rere, ni sa soli tu na vosa ni yalayala me da curu ki na nonai vavacegu, de yali beka ni yaco dina kinia koi ikodou eso. ²Ni sa tukuni mai vi ita e dua na ka vinaka, me vaka voki lia vi ira: ia ka yali ni yaga vi ira na vosa era sa rogocia, ni ra sa yali ni dua vata e na vabautia ki ira era sa varogocia. ³Ni da sa qai curu ki nai vavacegu, koi ita sa vabautia, me vaka sa vosa kinia ko koya, Me vaka ka'u a bubului kinia e na noqu cudru, Era na yali sara ni curu ki na noqu i vavacegu: ia sa dina sa oti na cakacaka ni sa tauyavutakia oti ko vuravura. ⁴Ni sa dua na tikinia sa vosatakia vakoya ko koya nai kavitu ni siga, A sa vacegu na Kalou mai na nona cakacaka kece lia e na kenai kavitu ni siga. ⁵Ia koya voki lia, Era na yali sara ni curu ki na noqu i vavacegu. ⁶Ia ni sa qai macala me curu kinia eso, ia ko ira ka tukuni taumada vi ira na ka vinaka era sa yali ni curu kinia, ena vuku ni nodra talaidredre: ⁷a sa qai lokucia voki e dua na siga ko koya, ka sa vosa ko Tevita, ka tukunia, Ena siga koya, ni sa oti na gauna dede; me vaka sa kainaki, E na siga koya, kevaka dou sa via rogocia na domona, kakua ni vakaukauwatakia na yalomudou. ⁸Io, kevaka sa solia vi ira nai vavacegu ko Josua, ena yali ni vosatakia voki ko koya e dua tani na siga. ⁹O koya koya sa vo tiko e dua nai vavacegu me nodra na tamata ni Kalou. ¹⁰Ia ko koya sa curu ki na nonai vavacegu, sa vacegu mai na nona cakacaka, me vaka sa vacegu na Kalou mai na nona. ¹¹O koya koya me da qai gumatua sara me da curu ki nai vavacegu ko ya, de bale e dua na tamata ni sa talaidredre vakinia. ¹²Ni sa bula na Vosa ni Kalou, ka kaukauwa, ka gata valevu ka mucu lia nai seleiwau batirua, ka suakia me wasea rua kinia na lomada vata ki na yaloda, vata ki na nodai sema vata ki na uto ni sui, a sa valewa sara na nanumia vata ki nai naki ni yaloda. ¹³A sa yali voki lia e dua na ka e yali ni rairai e matana: ia sa televua lia ena ka kece lia, ka varairaitakia sara, ena mata i koya eda na vatusai ita vua. ¹⁴Ia ni sa dua na noda bete levu, o koya ka curu ki lomalagi, o Jisu na Luve ni Kalou, tou tauria matua na noda lotu. ¹⁵Ni sa yali ni noda bete levu ko koya sa yali ni lomani ita rawa ni da sa malumalumu; ia sa dauveretakia vatautauvata ena ka kece lia ko koya, ia ka yali na nona cala. ¹⁶Ena vuku ni ka koya tou toro doudou kinia ki nai tikotiko-vaturaga loloma, meda vinakati kinia, meda lomani voki lia ka vukei ena gauna e yaga kinia.

Chapter 5

¹Ia na bete levu yadua sa digitakia mai vi ira na tamata, sa lesi vua na Kalou ena vukudra na tamata, me vacaboi madrali vata ki nai soro ena vuku ni valavala ca: ²sa rawarawa vua me lomani ira era sa sesewa, ka cala; ni sa tiko voki lia vi koya na malumalumu. ³Ia ena vuku ni ka koya, me vaka e na vukudra na tamata sa vaka voki lia kinia ena vukuna, sa dodonu me vacaboi soro ko koya ena vuku ni valavala ca. ⁴A sa yali e dua sa tauria vai koya na cakacaka varokoroko koya, o koya lia sa lesi koya na Kalou, me vataki Eroni. ⁵Sa va voki lia kinia na Karisito sa yali ni dokai koya me via bete levu vataki koya; ena vukuna lia sa tukunia vua, "O iko na Luvequ; ni kua au yaco meu Tamamu." ⁶Me vaka voki lia na nona vosa e na tikinia tani, "A bete yali ni mudu ko iko me vataki Melikiseteki." ⁷O koya koya ena visiga ni nona tiko vatamata, ni sa caboria oti na kerekere vata ki na masumasu vata ki na tagi vararawa, ni sa vawai na matana, vua na Kalou, sa rawatia me vabulai koya mai na mate, a sa rogoci lia ena ka sa rerevakia ko koya; ⁸ia sa dina lia sa Luvena ko koya, a sa vatavulici lia enai valavala ni talairawarawa, ni sa vosotia tiko na ka rarawa; ⁹ia ni sa varautakia oti, sa yaco me vu ni bula yali ni mudu vi ira kece lia sa talairawarawa vua; ¹⁰sa kacivia na Kalou me bete levu me vaka nai valavala i Melikiseteki. ¹¹E levu na ka sa vo me kitou tukuni koya kinia, ia ka sa dredre lia na kenai balebale, ni sa yali vi ikodou na daliga rogo. ¹²Ni sa dodonu mo dou rawatia makawa mo dou i vavuvuli, ia ka sa qai yaga mo dou vatavulicia voki se cava na vu ni vavuvuli ni Kalou; sa yaga voki lia vi ikodou na wai-ni-sucu, ka yali na kakana dina. ¹³Ni sa yali ni kila vinaka nai vavuvuli ni vivadonui, ko koya sa somicia wale lia na wai-ni-sucu; ni sa gone lailai lia. ¹⁴A sa yaga vi ira sa matua na kakana dina, o ira era sa varautakia na yalodra e nai valavala, me ra valewa rawa na ka se vinaka se ca.

Chapter 6

¹Sa vavulici ira me ra tu dei, ka gumatua sara, me ra kakua ni yalowai, ni sa vosa dina sara na Kalou ni sa yalatakia na ka vinaka, ²ai vavuvuli ni vipapitaisotaki, kei na vitabaki liga, kei na nodra tu cake voki lia, ko ira na mate, kei na lewa ka yali ni mudu. ³Ia na ka koya eda na caka, kevaka e vinaka vua na Kalou. ⁴Ni sa dredre sara me vavoui voki me ra vivutuni ko ira ka vararamatakia eliu, era a tovolea nai solisoli valomalagi, ka rawatia na Yalo Tabu, ⁵ka tovolea na vosa vinaka ni Kalou, kei na kaukauwa ni bula ena muri mai, ⁶a ra sa qai vuki voki; ni ra sa vakotia tiko vakai ira na Gone ni Kalou ki na kauveilatai, ka beci koya ena matanavotu. ⁷Ni sa vakalougatatakia na Kalou na qele sa somia na uca sa qai wasoma kinia, sa vatuburia na kau sa yaga vi ira era sa kelia: ⁸ia sa yali ni vabau ka sa vo e lailai me biu sara koya sa vatuburia na kau votovotoa vata vata kei na soni; ia na kenai otioti me visa. ⁹Ia koi ikodou lia, sa lomani, e dina lia kitou sa vosa vakoya, ia kitou sa nanumi ikodou ni dou sa vinaka cake, ka ni na tu vi ikodou na ka sa qai vata ki na bula. ¹⁰Ni sa yali ni yali dodonu na Kalou me guilecavia na nomudou cakacaka, ki na loloma, dou a vatakila ki na yacana ni dou a qaravi ira era sa lotu, ia dou sa qaravia tiko lia. ¹¹Ia kitou sa vinakatia mo dou dui gugumatua vakinia, mo dou vanuinui matua sara kinia ka me yacovia nai vataotioti: ¹²mo dou kakua ni vucesa, mo dou muri ira lia era sa qai taukei ni veika ka yalataki ni ra a vabautia ka vosotia vadede. ¹³Ia ni sa yalayala vi Eparaama na Kalou, ka ni sa yali ni cavutia rawa e dua sa uasivi cake, sa qai cavutia koya lia ena nona bubului, ¹⁴ka tukunia, E dina ka'u na vakalougatataki iko valevu, ka valewelevutaki iko valevu sara. ¹⁵Sa vaka lia kinia, ni sa vosotia vadede mada ko koya, sa qai yaco mei taukei ni ka ka yalatakia. ¹⁶Ia ni sa bubului ko ira na tamata, era sa daucavutia na ka sa levu cake: a sa oti vi ira na vileti ena bubului mei vadinadina. ¹⁷Sa vakinia na Kalou, ni sa vinakatia ko koya me vatakila dina sara kivei ira era na taukenia na ka ka yalatakia ni sa tu dei na nona lewa, sa vadinadinatakia ena bubului: ¹⁸me rua kinia na ka sa tu dei sara, sa yali ni rawa kinia me vosa lasu na Kalou, me da vacegui sara kinia, koi ita eda sa qai varuru ni da sa tauria nai nuinui sa viritu e matada: ¹⁹ko ya sa tu vi ita mei kelekele ni yaloda, ni sa dina ka kaukauwa, ia ka sa curu sara ki loma ni lati: ²⁰a tikinia ko ya sa curu kinia ena vukuda ko Jisu, me nodai liuliu, ni sa qisi me bete levu ka yali ni mudu me vaka nai valavala i Melikiseteki.

Chapter 7

¹Ia ko Melikiseteki koya, sa tui Selemi, a bete ni Kalou Cecere sara, sa tavaki Eparaama ni sa lesu voki mai na nona mokuti ira na tui, a sa vosavakalougatataka koya; ²sa solia voki lia vi koya ko Eparaama nai katini ni ka kece lia: (nai balebale ni yacana na Tui ni caka dodonu, a yacana voki lia emuri na Tui Selemi, a kenai balebale na Tui ni vivacegui; ³e yali ni tukunia na tamana, se na tinana, se na nona mataqali, sa yali ni vatekivu na nona gauna, se oti na nona bula; a sa caka me vaka na Luve ni Kalou), a sa tiko lia me bete ka yali ni mudu.⁴Dou vakasama na kena uasivi na tamata koya, ni sa solia vi koya ko Eparaama na turaga matua nai katini ni kamunaga sa tokitakia. ⁵A sa dina vi ira na luve i Livai, era sa bete, ni sa varotii vi ira ena vunau, me ra vaisigana mai vi ira na tamata, io, mai vi ira na wekadra, ia sa dina lia ni ra sa qai mai na kawa i Eparaama: ⁶ia ko koya koya sa vaisigana mai vi Eparaama, a sa yali ni wili vata ki na nona mataqali, a sa vosavakalougatataka koya ka vosatakia kinia na yalayala.⁷Ia sa yali ni vatitigatataka rawa koya, ni sa vosavakalougatataka koya sa uasivi sobu ko koya sa uasivi cake vi rau. ⁸Ia gona era sa tauria nai sigana ko ira na tamata era sa dui mate; ia mai na vanua gona sa tukunia e dua ni sa bula tiko. ⁹Io, kevaka e tara me'u vosa vakinia, ko Livai voki lia, o koya sa dau tauria nai sigana, erau sa solia kei Eparaama nai sigana; ¹⁰ni sa bera ni sucu ko koya ni sa tavaki Melikiseteki ko tamana. ¹¹Ia kevaka sa rawa mera vinaka sara e na vuku ni cakacaka ni bete va-Livai, (ni sa tukunia vata kaya na vunau vi ira na tamata,) ena yaga vacava me tubu e dua voki na bete me vaka nai valavala i Melikiseteki, ka me yali ni vatokai me vaka nai valavala i Eroni? ¹²Ia ni sa qai vaisosomitakia na bete, sa dodonu sara me vaisosomitaki voki lia na vunau.¹³Ia ko koya sa tukunia vakoya, sa dua tani na nona yavusa, sa yali mai kinia e dua na tamata sa qaravia nai cabocabo-ni-soro. ¹⁴Ni sa macala sara sa tubu mai vi ira na Juta na noda Turaga; ia na yavusa ko ya e yali ni vosa kinia ko Mosese me ra bete.¹⁵Ia sa macala valevu sara; ni sa tubu e dua tani voki na bete me vataki Melikiseteki, ¹⁶o koya ka lesi, ka yali ni vaka na vunau vavuravura, koya lia me vaka na kena mana ni bula yali ni mudu. ¹⁷Ni sa tukunia ko koya, O iko na bete yali ni mudu Me vaka nai valavala i Melikiseteki. ¹⁸A sa dina sa mudu na vunau sa liu ni sa malumalumu ka yali ni yaga: ¹⁹ni sa yali ni vinaka sara e dua na ka ena vuku ni vunau, ia sa kenai liuliu ni nuinui sa vinaka cake, o koya eda sa toro voleka kinia vua na Kalou.²⁰Ka ni sa ia na bubului ena nona lesi me bete: ²¹(ni sa buli loa lia mera bete ko ira koya, ia ka yali ena bubului; ia ko koya koya ena bubului; ena vuku i koya sa tukunia vua, Sa bubului ko Jiova, ka na yali ni vivutuni, ko iko na bete yali ni mudu:)²²sa uasivi cake vakinia na viyalayalati, o koya sa kenai vadinadina ko Jisu. ²³Ia ko ira koya era lesi mera bete, era sa lewe levu, ni sa tarovia na nodra tiko na mate: ²⁴ia ko koya koya, sa yali ni vaisosomitakia na nona cakacaka vabete, ni sa tiko lia ka yali ni mudu.²⁵O koya koya sa rawarawa kinia vua me vabulai ira sara era sa qai mai vua na Kalou ena vukuna, ni sa bula tiko lia ko koya me masulaki ira. ²⁶Ni sa dodonu me noda e dua na bete sa vakoya, sa yalosavasava, sa yalovinaka, sa yali ni ca, sa tawase tani mai vi ira na tamatai valavala ca, a sa caka me uasivi cake ki lomalagi ena nona cecere.²⁷o koya e yali kinia ni yaga ena visiga, me vacaboria taumada nai soro ni nonai valavala ca, ia emuri nai soro ni nodra i valavala ca na tamata, me vataki ira na bete levu: ni sa caka koya vadua lia ko koya, ni sa vacabori koya. ²⁸Ia sa buli ena vunau na tamata era sa malumalumu me bete levu; ia na Luve ni Kalou sa caka me vinaka sara ka yali ni mudu ena bubului sa taravia na vunau.

Chapter 8

¹Ia sa kena levu ni veika sa vosatakia oti: Sa vakoya na noda bete levu, sa tiko ena liga i matau ni tikotiko i Koya sa levu mai lomalagi; ²ai talatala ena tikinia tabu, ki na vale tabu dina, sa yali ni tara na tamata, sa tara lia na Turaga. ³Ni ra sa lesi kece lia na bete levu me vacabora nai madrali kei nai soro: o koya koya sa dodonu voki lia kinia vi koya na bete levu koya me dua na ka me vacaboria. ⁴Ia kevaka sa tiko lia e vuravura ko koya, ena yali ni bete, ni ra tiko na bete era vacaboria nai madrali me vaka na vunau: ⁵o ira sa caka nai vatakarakara kei na yaloyalo ni veika valomalagi, me vaka sa vatakila vi Mosese na Kalou ni sa voleka ni tara na vale tabu: ka tukunia, Raicia, mo caka na ka kece lia me tautauvata kei na kenai vatakarakara ka vatakilai vi iko ena ulu-ni-vanua. ⁶Sa qai nona na cakacaka vabete e uasivi cake, me vaka sa dautataro voki lia ko koya ena dua na viyalayalati e uasivi cake, o koya sa vataudeitakia ena vosa ni yalayala e uasivi cake. ⁷Kevaka sa vinaka koya sa taumada, e yali voki ni vaqarai e dua tani. ⁸Ia ni sa yali ni vinakatia, sa tukunia ko koya, Sa vosa ko Jiova, ena yaco na siga, Ka'u na caka kinia na viyalayalati vou vi ira na mataqali ni Isireli kei na mataqali ni Juta: ⁹Ena yali ni vaka na viyalayalati ka'u a caka vi ira na nodra qase Ena siga ka'u a tauria kinia na ligadra me tuberi ira mai na vanua ko Ijipita; Ni ra sa yali ni tu dei ena noqu viyalayalati, A sa tukunia kinia ko Jiova, ka'u a yali ni maroroi ira. ¹⁰A sa tukunia ko Jiova, Sa vakoya na viyalayalati ka'u na caka vi ira na mataqali ni Isireli ni sa oti na gauna ko ya; Au na tugania na noqu vunau ki na lomadra, Ka vola ena yalodra: Ia ka'u na yaco me nodra Kalou, Ia era na yaco me noqu tamata: ¹¹era na yali ni vavulici ira yadua me nona lewe-ni-koro vata kei na wekana, ka tukunia, Mo kila na Turaga: Ni ra na kilai au kece lia, ko ira sa tamata lalai kei ira voki lia sa turaga. ¹²Ni'u na yalovinaka vi ira sa yali ni dodonu, Ia ka'u na yali ni nanumia voki na nodra i valavala ca ki na nodra talaidredre. ¹³Ni sa cavutia ko koya e dua sa vou, sa vamadratatia koya ka taumada. Ia na ka sa qai madra mai ka makawa sa voleka ni takali sara.

Chapter 9

¹Sa dina lia sa tu ki na viyalayalati ka taumada eso nai varo ni lotu, kei na vale-ni-soro vavuravura. ²Ni sa caka lia na vale tabu; o koya sa taumada, sa tu kinia nai tutu-ni-cina, kei na tepeli, kei na madrai dauraici; a yacana koya na tikinia tabu. ³Ia sa sivi nai karua ni lati, sa qai tu na vale tabu sa vatokai na loqi tabu sara; ⁴sa tu kinia na miqa koula, kei na kato ni viyalayalati sa botani na yasana kece ena koula, sa tu kinia na bilo koula sa tawa e na mana, ki nai titoko voki lia i Eroni o koya sa kubu, ki na vatu raraba ni viyalayalati; ⁵sa tu lia e cake koi rau na jerupi vaiukuuku sa varurugia nai cabocabo-ni-bulubulu; ia ka sa dredre ni kua me tukunia yadua na veika koya. ⁶Ia ni sa varautakia oti na veika koya, sa curu ko ira na bete ena visiga ki nai matai ni vale tabu, ka ia kinia na lotu: ⁷ia sa curu ki na kenai karua na bete levu dua loa lia vadia na dra, a sa vacaboria ena vukuna, ena vuku voki lia ni nodra vacala ka na tamata: ⁸a sa vatakila na Yalo Tabu na ka koya, ni sa yali ni varairaitakia mai na sala ki na loqi tabu sara, ena gauna sa tu lia kinia na vale tabu ka taumada. ⁹A kenai vatakarakara loa lia koya, ka yacovia na gauna koya, sa vacabori kinia nai madrali ki nai soro, o koya sa yali ni vasavasavataki rawa na nona lewa-eloma ko koya sa mai lotu; ¹⁰(ena kakana ki na ka-ni-somi, ki na vuivui valevu) ki na vivaro vavuravura, sa lesi me yaco mada na gauna ni vivadodonutaki. ¹¹Ia sa qai mai na Karisito, a sa bete levu ena ka vinaka ena muri mai, ena vale tabu levu ka uasivi cake na kena vinaka, e muri ni tara ena liga, ni sa yali ni caka vakinia; ¹²e yali voki lia ena dra ni me kei na luve ni bulumokau, ena nona dra lia sa curu vadia ki na loqi tabu sara, ni sa rawatia me solia na bula sa yali ni mudu. ¹³a kevaka sa yaga na dra ni bulumokau kei na me, kei na dravusa ni bulumokau yalewa ni sa kureitakia vi ira sa dukadukali, me savasava kinia na yagadra: ¹⁴ena vabekai evei na dra ni Karisito, o koya ka vacaboria koya vua na Kalou ena vuku ni Yalo Tabu yali ni mudu ia ka yali vua na ca, ena yali beka ni rawarawa sara me vui laivi kinia na nomudou lewa-eloma mai na cakacaka sa ka ni mate, mo dou qaravia na Kalou bula? ¹⁵O koya koya sa yaco kinia ko koya me dauatataro ena viyalayalati vou, mera rawatia kinia ko ira ka kacivi nai votavota yali ni mudu ka yalatakia, ena vuku ni nona mate, sai soro ni valavala ca ka caka oti ena gauna ni viyalayalati taumada. ¹⁶Ia kevaka sa dua na viyalayalati, sa yaga me mate o koya sa ia kinia na viyalayalati: ¹⁷ni sa mate sa vataudeitakia kinia na viyalayalati; ia ka sa yali ni yaga valailai ni sa bula tiko ko koya sa ia na viyalayalati. ¹⁸Ko koya koya sa yali kinia ni vatabui loa na viyalayalati sa taumada, sa caka lia ena dra: ¹⁹io, ni sa cavutia oti ko Mosesa nai vavuvuli kece lia ni vunau vi ira kece liga na tamata, sa qai yadia ko koya na kedra dra na luve ni pulumokau kei na me, ki na wai, ki na vuti ni sipi sa vadamudamutakia, kei na isopa, ka kureitakia ki nai vola, kivei ira kece voki lia na tamata, ²⁰ka tukunia, Koya na dra ni viyalayalati sa caka vi ikodou na Kalou. ²¹Sa kureitakia vaka voki lia kinia na dra ki na vale tabu, kei na bilo kece lia ni lotu. ²²Ia ka vica na ka sa yali ni vasavasavataki ena dra me vaka na vunau; ia kevaka sa yali ni vadavei na dra, sa yali ni bokoci nai valavala ca. ²³Ia sa dodonu kinia me vasavasavataki nai vatakarakara ni veika mai lomalagi e na veika koya; ia na veika dina sa valomalagi sa vasavasavataki e nai soro e uasivi cake vi ira. ²⁴Ni sa yali ni curu na Karisito ki na loqi tabu sa caka e na liga, koya sai vatakarakara lia ni ka dina; sa curu ki na lomalagi dina lia, me rairai ni kua e na mata ni Kalou e na vukuda; ²⁵sa yali voki lia ni vacabori koya valevu, me vaka sa curu na bete levu ki na loqi tabu ena viyabaki, ka yadia na dra ni ka tani; ²⁶ia ke sa vakinia ke sa dodonu me mate valevu mai nai vatekivu ki vuravura: sa qai varairaitakia vadia ko koya e nai vataotioti ni vigauna sa loku me yadia tani nai valavala ca ni sa vacabori koya. ²⁷Ia me vaka sa lesi me mate vadia ko ira na tamata, ka me qai muri na siga ni lewa: ²⁸sa vacabori vadia vavoki lia kinia na Karisito me cudruvi ena vuku ni valavala ca ni lewa levu; ka na rairai mai varua ko koya kivi ira sa waraki koya me ra bula, ia ena yali lia mei soro.

Chapter 10

¹Sa tu lia e na vunau nai vatakarakara ni veika vinaka me na muri mai, ia ka yali ni koya na yaloyalona dina, ka voki lia ni rawa enai soro era sa caboria tiko ena viyabaki, me vasavasavataki ira era toro tiko kinia. ²Ia kevaka sa rawa, sa yali li ni mudu na nodra vacaboria, ni ra sa yali ni bitakia tiko enai valavala ca ko ira sa dausoro, ni ra sa vasavasavataki vadia? ³Ia enai soro koya sa vananumi voki kinia nai valavala ca ena viyabaki. ⁴Ni sa dredre sara me yadia tani nai valavala ca na dra ni bulumakau ki na me. ⁵O koya koya sa tukunia kinia ko koya ni sa qai mai ki vuravura, Ai soro ki nai madrali ko sa yali ni vinakatia, Ia ko sa varautakia lia vi au na yago: ⁶Ai soro kama, ki nai soro voki lia sa sorovaki kinia nai valavala ca, ko sa yali ni reki kinia: ⁷Au sa qai tukunia, Raicia, au sa qai mai, (Au a volai enai vola vivigi,) Me'u caka na ka ko sa vinakatia, na Kalou. ⁸A sa tukunia eliu ko koya, Ai soro ki nai madrali ki nai soro kama ki nai soro sa sorovaki kinia nai valavala ca, ko sa yali ni vinakatia, se rekitakia, (o koya sa vacaboria me vaka na vunau,) ⁹sa qai tukunia ko koya, Raicia, au sa qai mai me'u caka na ka ko sa vinakatia, na Kalou. Sa yadia tani ko koya nai matai, me vayacoria na kenai karua. ¹⁰Ia eda sa vasavasavataki ena vuku ni lewa koya, ena yago i Jisu Karisito ni sa caboria vadia. ¹¹Ia ko ira kece lia na bete era sa tu ka cakacaka ena visiga, ka vacaboria wasoma nai soro koya sa yali ni yadia tani rawa nai valavala ca: ¹²ia ko koya koya, ni sa vacaboria oti vadia nai soro e dua lia ena vuku ni valavala ca, sa qai tiko sobu ena liga i matau ni Kalou; ¹³a sa qai warakia tiko me vayacoria ko ira na nona meca mei tutu-ni-yavana. ¹⁴Ni sa vacaboria vadia nai soro sa caka kinia ko koya na ka kece lia e yaga vi ira era sa vasavasavataki tiko. ¹⁵Ia sai vadinadina voki lia vi ita na Yalo Tabu: io, ni sa tukunia oti ko koya, ¹⁶Koya na viyalayalati ka'u na caka vi ira ni sa oti na gauna ko ya, sa qai tukunia na Turaga, Au na tugania na noqu vunau ki na yalodra, Ka vola ena lomadra; ¹⁷Ia na nodra i valavala ca ki na nodra talaidredre ka'u na yali ni nanumia voki. ¹⁸Ia kevaka sa bokoci na veika koya, sa yali ni vacaboria voki nai soro ni valavala ca. ¹⁹O koya koya, oi ikodou na viwekani, ni da sa qai doudou rawa me da curu ki na loqi tabu sara ena vuku ni dra i Jisu, ²⁰ena sala vou ka bula, o koya sa qai vatara vi ita ko koya, ia sa ka e curu kinia nai lati, koya na yagona; ²¹ka ni sa dua voki lia na noda bete levu ena vale ni Kalou; ²²me da toro voleka yani ena yalo dina ki na vabautia dina sara, ni sa kureitakia tu na yaloda meda kakua ni bitaki ita ena ca, ka sa vasilimi tu na yagoda ena wai makare. ²³Tou tauria matua na vatusa ni noda vabauta me kakua ni yavala; ni sa yalodina ko koya sa yalatakia; ²⁴me da vivananumi ita vakai ita me da vivakatakatai me dauloloma kai valavala vinaka: ²⁵me da kakua ni dainia na vasoqoni vata, me vaka nai valavala ni tamata eso; me da vivamasuti tiko: ia me valevu, ni dou sa raicia sa toro voleka mai na siga. ²⁶Io, kevaka eda sai valavala ca ka sa yaloda kinia, ni da sa kila oti nai vavuvuli dina, sa qai yali voki e dua tani nai soro ni valavala ca: ²⁷sa vo lia na noda warakia ena rere na siga ni lewa vata ki na cudru waqawaqa voki lia, koya ena kani ira na meca. ²⁸O koya sa beca na vunau i Mosese sa mate lia, sa yali voki ni lomani, ni sa bitakia vi koya e lewe rua se lewe tolu nai vadinadina: ²⁹dou vakasama se na vaevei na kena levu cake ni cudruvi, sa dodonu me yaco vua, sa butukia na Luve ni Kalou, a sa vawaletakia na dra ni viyalayalati sa vasavasavataki kinia, a sa beci koya na Yalo ni loloma? ³⁰Ni da sa kilai koya sa tukunia, Sa noqu i tavi me'u cudruvakia, au na sauma lia. Ka sa tukunia voki, Ena lewai ira na nona tamata ko Jiova. ³¹Sa ka rerevaki me lutu ki na liga ni Kalou bula. ³²Ia dou vananumia na visiga eliu, dou a vararamataki kinia ka dou a qai vosotia na vivala ena rarawa vaidina; ³³eso, ni dou a vasesevotuni ena vivalialiai ki na vivararawataki; ka so, ni dou a tiko vata ki ira era sa vakinia. ³⁴Ni dou a lomani ira lia era sa vesuki, ka reki ni sa kovei na nomudou i yau, ni dou sa kila ena lomamudou sa tu lia mai lomalagi na nomudou i yau e vinaka cake kinia ka viqati. ³⁵Ko koya koya mo dou qai kakua ni dainia na nomudou dinatia ena levu na kenai sau. ³⁶Ni sa yaga vi ikodou na vosotia, mo dou caka na ka sa lewa na Kalou, ka me nomudou kinia na ka ka yalatakia. ³⁷Ni na dede valailai, Ena qai qai mai ko Koya e qai mai, ka na yali ni dede sara lia. ³⁸Ia ena bula na tamata yalododonu ena vabautia: Ia, kevaka sa suka tani voki, ena yali ni vinakati koya na yaloqu. ³⁹Ia koi ita, eda yali ni vataki ira sa suka voki yani ki na rusa; eda sa vataki ira lia era sa vabautia tiko me bula na yalo.

Chapter 11

¹Ia na vabautia sa vaka ni sa vayacoria na veika sa vanuinitakia, e vaka ni sa varaitaki na veika sa yali ni virai. ²Ni sa ka koya sa rogo vinaka kinia eliu ko ira na qase. ³Na vabautia eda sa kila kinia ni sa ia na vibuli ena Vosa ni Kalou, ia sa yali ni caka na veika sa rairai mai ena veika sa virai tiko. ⁴Ni sa vabautia sa vacaboria ko Epeli nai soro sa vinaka vua na Kalou ka ca na nei Keni, ka sa rawatia kinia nai vadinadina ni sa yalododonu, ni sa vatakila na Kalou ni sa vinakatia na nonai madrali: ia na ka koya sa vosa tiko lia kinia ko koya ni sa mate tu. ⁵Ni sa vabautia sa kau yani kinia ko Inoki ka yali ni mate; a ra sa yali ni kunei koya, ni sa yadi koya yani na Kalou: ia ni sa bera ni kau yani, sa tu lia vua nai vadinadina ni sa vinakati koya na Kalou. ⁶Ia kevaka sa yali na vabautia, sa dredre sara me da vinakati: o koya sa torovia na Kalou e dodonu me vabautia ni sa bula ko koya, ni sa saumi ira voki lia era sa dauvaqarai koya. ⁷Ni sa vabautia sa rere kinia ko Noa, ni sa vasalatakia oti na Kalou ena vuku ni veika sa bera ni rairai mai, a sa taya e dua na waqa ko koya me vabulai ira kinia na nona lewe-ni-vale; a sa valewai ira kinia na kai vuravura, ka yaco mei taukei ni vivadonui sa yaco ena vabautia. ⁸Ni sa vabautia sa talairawarawa kinia ko Eparaama, ni sa kacivi me qai ki na vanua sa bera ni soli vua me taukenia; ka sa qai yani, ia sa yali ni kila na vanua sa qai kinia. ⁹Ni sa vabautia sa qai ka tiko vulagi kinia e na vanua ka yalatakia, me vaka sa yali ni nona, ka tiko lowa lia ena vivale laca, ko Aisake voki lia vata kei Jekope, eratou taukenia vata emuri na ka koya ka yalatakia: ¹⁰ni sa nuitakia ko koya na koro sa tauyavutakia, ka tara na Kalou ka caka. ¹¹Ni sa vabautia sa vakaukauwatakia kinia ko Sera me kunekunetakia na kawa, a sa vasucu gone ni sa oti na kena gauna, ni sa nanumia lia sa yalodina ko koya ka yalatakia: ¹²o koya sa tubu kinia mai vua e lewe dua, o koya e vaka sa mate, e lewe levu me vaka na vikalokalo ni lomalagi, e va voki lia na nuku mai matasawa e yali ni wili rawa. ¹³Sa mate ena vabautia ko ira kece lia koya ia ka sa yali ni nodra dina na veika ka yalatakia, era sa raicia vayawa, ka ciqomia, ka tukuni ira ni ra a tiko vulagi lia ka viqaiyaki voli e vuravura. ¹⁴Ia ko ira sa vosa vakoya era sa vatakila sara ni ra sa vaqara na vanua sa nodra. ¹⁵E dina lia, kevaka era sa nanumia na vanua ko ya era sa dainia tu, sa rawarawa lia mera lesu voki kinia. ¹⁶Ia era sa qai gutia sara e dua na vanua sa vinaka cake, koya sa valomalagi: o koya lia koya e yali kinia ni madua na Kalou me vatokai me nodra Kalou: ni sa tara ko koya e dua na koro me nodra. ¹⁷Ni sa vabautia sa vacabori Aisake kinia ko Eparaama, ni sa vatovolei, ia ko koya ka vosatakia kinia na yalayala sa vacaboria koya na lewe dua loa lia o koya ka vatuburia ko koya ¹⁸ia ka sa kainaki ena vukuna eliu, Na kawa i Aisake ena vatokai me nomu kawa: ¹⁹ni sa vadinatia ko koya sa rawarawa vua na Kalou me vabulai koya voki mai na mate; a sa tauri koya voki vakinia enai vatakarakara. ²⁰Ni sa vabautia sa vosavakalougatataki Jekope vata kei Iso kinia ko Aisake ena veika sa bera. ²¹Ni sa vabautia sa vosavakalougatataki rau kinia na luve i Josefa ko Jekope, ni sa voleka ni mate; a sa cuva sobu ena nonai titoko. ²²Ni sa vabautia sa tukunia kinia ko Josefa, ni sa voleka ni mate, ni na qai tani ko ira na luve i Isireli; a sa tataunakia na suina. ²³Ni sa vabautia sa vunitaki Mosese ka vula tolu koi rau na nona matua, ni sa sucu ko koya, ni rau sa raicia sa matavinaka na gone; a rau sa yali ni rerevakia nai varo ni tui. ²⁴Ni sa vabautia sa bese kinia ko Mosese, ni sa qai tamata bula mai, me vatokai me luvena na luve i Fero na goneyalewa; ²⁵ni sa digitakia me vosotia na vivacacani kei ira na tamata ni Kalou, ia ka catia ni bau marau loa lia enai valavala ca ena siga eso; ²⁶ni sa vadinatia sai yau levu me valialiai ena vuku i Karisito, ia na ka lailai nai yau mai Ijipita: ni sa varaicia tu na kenai sau. ²⁷Ni sa vabautia sa daini Ijipita kinia ko koya, ka yali ni rerevakia na cudru ni tui; ni sa gumatua me vaka sa raici koya sa yali ni vi rai. ²⁸Ni sa vabautia sa caka kinia ko koya na kana vata ni qai-sivia, ki na kureitakia na dra, me kakua ni tarai ira ko koya sa vamatei ira na ulumatua. ²⁹Ni sa vabautia era sa qai kinia eloma ni Wasawasa Damudamu me vaka sa vanua mamaca: ia ni sa vatovolea ko ira na kai Ijipita mera qai vakinia, era sa luvu. ³⁰Na vabautia sa bale kinia na bai mai Jeriko, ni sa buku na druadrue ka bogi vitu. ³¹Ni sa vabautia sa yali kinia ni rusa vata kei ira sa yali ni vabautia ko Reapi, na yalewa dautagane, ni sa yadi rau ena vivacegui rau na yamata. ³²Ia a cava voki me'u tukunia? ni sa dede sara kevaka ka'u sa tukuni Kitioni vata kei Peraki vata kei Samisoni vata kei Jefica vata kei Tevita vata kei Samuela vata kei ira na parofita: ³³o ira, ni ra sa vabautia, era sa vamaalumalumutakia na matanitu eso, era sa caka na ka e dodonu, era sa rawatia me nodra na veika ka yalatakia, era sa sogotia na gusu ni laioni, ³⁴era sa bokocia na bukawaqa rerevaki, era sa bula mai nai seleiwau, era sa vakaukauwatakia voki ni ra sa malumalumu, era sa qaqa enai valu, era vasavi ira nai valu ni kai tani. ³⁵Sa tauri ira voki ko ira na yalewa eso na kai nodra, era sa tu cake voki mai na mate: ia ka so sa vararawatakia valevu, a ra sa bese lia ni bula; me vinaka cake kinia na nodra tu cake voki mai na mate; ³⁶ia sa vatovolei eso ena vivalialiai ki na vakanakuitatakia, kei na vesu voki lia kei na biu ki na vale ni vivesu; ³⁷era sa lauviri ena vatu, era sa varomusukia rua, era sa dauveretakia, era sa vamatei enai seleiwau: era sa vilqaiyaki voli ka sa vaisulu ena kuli ni sipi kei na kuli ni me; era sa dravudravua sara, era sa vararawatakia, era sa vacacania; ³⁸(ia sa yali ni yaga ko ira na kai vuravura me ra tiko vata ki ira:) era sa se ki na vivanua liwa lala, ki na viulu-ni-vanua, ki na qara eso, kei na viqaravatu e vuravura. ³⁹Ia ko ira kece lia koya

era sa rogo vinaka ena vuku ni vabautia, ia ka yali ni nodra dina na ka ka yalatakia: ⁴⁰Ia sa varautakia na Kalou vi ita na ka e vinaka cake, me ra kakua kinia ni vavinakatakia sara dua loa lia me da vavinakataki sara vata lia.

Chapter 12

¹Ena vuku ni ka koya, ni sa vavolivoliti ita voki lia e lewe levu e vaka na o era sa varaici ita, meda dainia tu na ka bibi kece ki nai valavala ca eda sa tao rawarawa kinia, ka meda cicivia tiko lia na cere sa tu e matada, ²ka meda varaici Jisu, o koya sa vatekivunia ena saumia voki lia na noda vabautia; o koya, ena vuku ni marau sa viritu e matana, sa vosotia na kauveilatai, ka sa yali ni madua ni sa valialiai kinia, a sa qai tiko sobu ko koya ena liga i matau ni tikotiko-vaturaga ni Kalou. ³Dou qai vananumi koya sa vosotia ni sa vosavacacataki koya valevu ko ira na tamata ca, de oca ka waicala na lomamudou. ⁴Dou sa yali tu ni voratia mo dou vamatei, ena nomudou vivala vata ki nai valavala ca: ⁵ia dou sa guilecavia nai vavuvuli sa vosa kivei ikodou me vaka kivei ira na gone, Na luvequ, mo kakua ni beca ni sa cudruvi iko ko Jiova, Se yalowai ni sa vunauci iko ko koya: ⁶O koya sa lomania ko Jiova, sa cudruvia ko koya, Ka sa yaviti ira kece lia na luvena sa vinakatia ko koya. ⁷Kevaka dou sa cudruvi, sa qai caka vi ikodou na Kalou me vaka vi ira na luvena; io, ko cei na gone sa yali ni cudruvi koya ko tamana? ⁸Ia kevaka dou sa yali ni cudruvia, sa dauia vi ira kece lia, dou sa qai vaka na gone e yali ni vatamani, ka yali ni vaka na luvena dina. ⁹Ia sa daucudruvi ita na tamada vayago, ia eda a daudoka: ena yali li ni levu cake sara na noda talairawarawa vi koya na Tama ni yaloda, ka da na bula kina? ¹⁰Ia ko ira koya era a daucudruvi ita ena visiga eso me vaka era sa vinakata; ia ko koya me bau yaga vi ita, me da vataki koya kinia ena yalosavasava. ¹¹Ia ka yali ni ka ni marau na dauvicudruvi ni sa caka tiko, a ka rarawa lia: ia emuri sa qai vuatakia na vua ni yalododonu era sa vacegui kinia ko ira sa caka vi ira. ¹²Ko koya koya mo dou qai vakaukauwatakia na liga sa wadamele vata ki na duru sa malumalumu; ¹³ka vakadodonutakia na sala ki na yavamudou, me kakua ni tovoci ko koya sa gera, me vabulai lia. ¹⁴Dou saga mo dou vivinakati vata ki ira na tamata kece lia, vata ki na yalosavasava, ni sa yali e dua ena raicia na Turaga kevaka e yali vua na ka koya: ¹⁵ka dou qarauni ikodou vinaka de bale e dua mai na loloma ni Kalou; de dua na waka gaga e tubu cake ka caka kinia na rarawa, ka vagelegelewataki kinia na lewe levu; ¹⁶de dua na daudara, se dua sa beca na ka tabu, me vataki Iso, o koya ka volitakia na nona ulumatua ena kakana e dua loa: ¹⁷ni dou sa kila, sa gadrevia emuri ko koya me vosavakalougatatakia; ia sa bureitakia vua: (ni sa yali ni raicia na ka e rawa kinia na vuki me duatani,) ia ka sa vaqara matua, ka vawai na matana. ¹⁸Ni dou sa yali ni qai mai ki na ulu-ni-vanua sa tarai rawa, a sa caudre ena buka, ki na o loaloa, ki na butobuto, ki na cava, ¹⁹ki na rorogo ni davui, ki na domo ni vosa; ko ya sa masu kinia ko ira era a rogocia, me kakua ni vosatakia voki vi ira; ²⁰ni ra sa yali ni vosotia rawa na ka sa varoti, Kevaka e tara na ulu-ni-vanua e dua na manumanu e yavai va, ena vaviriki ena vatu; ²¹ia sa ka rerevaki sara na kenai rairai ni ka ko ya, ka sa tukunia kinia ko Mosese, Au sa domobula ka sautaninini valevu: ²²ia dou sa qai mai ki na ulu-ni-vanua ko Saioni lia, ki na koro ni Kalou bula, ki Jerusalemi valomalagi, ki na nodra i soqosoqo na agilose e yali ni wili rawa, ²³ki na nodra i soqosoqo na ulumatua, sa volai mai lomalagi, vua voki lia na Kalou sa lewai ira kece lia na tamata, ki na yalodra na tamata yalododonu sa yaco kece kinia na nodra vakalougatataki, ²⁴kivei Jisu voki lia na dautataro ni viyalayalati vou, ki na dra sa kureitakia, koya lia sa cavutia tiko na ka vinaka, sa cavutia na ka ca na dra i Epeli. ²⁵Dou raicia, mo dou kakua ni bese vua sa vosa. Ia kevaka era a yali ni tuba bula ko ira era a bese vua sa vosa e vuravura, ena dredre valevu cake vi ita, kevaka eda sa vuki tani mai vua sa vosa mai lomalagi: ²⁶o koya sa vayavalataki vuravura ena domona ena gauna koya: a sa qai yalatakia, ka tukunia, Sa vadua voki, ka'u na yali ni vayavalataki vuravura lia, ko lomalagi voki lia. ²⁷Ia koya, Sa vadua voki, sa vatakilai mai kinia ni na kau tani yani na veika sa vayavalataki, me vaka na veika sa caka, me tu dei kinia na veika sa yali ni vayavalataki rawa. ²⁸Ia ni da sa rawatia na matanitu sa yali ni vayavalatia rawa, meda tauria matua na loloma sa soli, eda sa qaravia vinaka kinia na Kalou ena yalomatua ki na rere: ²⁹ni sa bukawaqa caucaudre na noda Kalou.

Chapter 13

¹Me tiko lia na vilomani vavitacini. ²Kakua ni guilecavia na vakani ira na vulagi: ni sa so era a vakania na agilose eso ka lecavia lia. ³Mo dou nanumi ira era sa vesu tu; me vaka dou sa vesu vata kei ira voki lia era sa valoloma, me vaka dou sa vayago voki lia. ⁴Sa kilikili sara lia kei ira na tamata kece na vawati, kei nai mocemoce e yali ni vibutakoci: ia ko ira na daudara kei ira na dauyalewa ena lewai ira na Kalou. ⁵Mo dou kakua ni daukocovia nai lavo: ia dou lomavinaka ena ka sa tu vi ikodou: ni sa tukunia ko koya, Au na yali sara ni daini iko, se valaivi iko. ⁶Ena vuku ni ka koya eda sa doudou kinia me tukunia, A noqu i vukevuke ko Jiova, ia ka'u na yali ni rere A cava na ka ena caka vi au na tamata? ⁷Dou nanumi ira era a liutaki ikodou, era a tukunia vi ikodou na vosa ni Kalou; vadamurimuria na nodra vabautia, ka nanumia nai otioti ni nodra i valavala. ⁸Sai koyakoya tiko lia ko Jisu Karisito, ena siga sa oti, ki na siga ni kua, ki na visiga emuri. ⁹Dou kakua ni viyadiyaki enai vavuvuli e levu sa qai vatani. Ni sa yaga me vataudeitakia na yalo ena loloma sa soli, ia me kakua lia ena kakana, sa yali ni yaga vi ira era sa oga kinia. ¹⁰Sa dua na nodai cabocabo-ni-soro, sa yali ni dodonu me kana kinia ko ira sa qaravia na vale tabu. ¹¹Ni sa vakamai enai bili ni koro na yago ni manumanu koya, sa yadia na kedra dra ki na loqi tabu ko koya na bete levu mei soro ni valavala ca. ¹²Ko koya lia koya sa mate kinia ko Jisu e taudaku ni matamata-ni-koro, me vasavasavataki ira na tamata ena nona dra. ¹³Ena vuku ni ka koya me da qai kinia kivi koya ki nai bili, ka vosotia vata kaya na vivalialiai. ¹⁴Ni sa yali na noda koro koya me da tiko vadua kinia, ia eda sa vaqara lia e dua ena muri mai. ¹⁵Ia ko koya koya meda qai vacaboria tiko lia nai madrali ni vavinavinaka vua na Kalou ena vukuna, koya na vua ni tebenigusuda, ni da tusanakia na yacana. ¹⁶Kakua voki lia ni guilecavia na caka vinaka ki na dausoli ka: ni sa vinakatia sara na Kalou nai madrali vakoya. ¹⁷Dou talairawarawa vi ira sa liutaki ikodou, ka mo dou vamaalumalumutaki ikodou: ni ra sa yadravia na yalomudou, me vataki ira era na tukuni ira kinia, me ra caka kinia ena marau, ka yali ena vutugu: ni sa yali ni yaga vi ikodou me vakoya. ¹⁸Dou masulaki kitou: ni kitou sa dinatia ni sa vinaka na nitou lewa eloma, ka kitou sa vinakatia mei valavala dodonu ena ka kece lia. ¹⁹Ia ka'u sa vamasasu me caka lia na ka koya, me'u vatotolotakia yani kinia vi ikodou. ²⁰Ia na Kalou ni vivacegui, o koya ka yadia voki mai na mate na noda Turaga ko Jisu, na nodra i Vatawa levu na sipi, ena vuku ni dra sa caka kinia na viyalalayati yali ni mudu, ²¹me vavinakatakia ikodou mada ko koya enai valavala vinaka kece lia mo dou caka na nona lewa, ka me caka ko koya ena lomada na ka sa vinaka vua, ena vuku i Jisu Karisito; me caka vi koya na varokoroko ka yali ni mudu. Emeni. ²²Ia ka'u sa masuti ikodou, na viwekani, mo dou vosotia na vosa ni vivadreti: ni'u sa vola vi ikodou nai vola, ena vosa e vica loa lia. ²³Dou kila, sa serekia voki na wekada ko Timoci; kevaka sa tadu kusarawa mai ko koya, kirau na raici ikodou vata kaya. ²⁴Au sa loloma yani vi ira kece sa liutaki ikodou, ki ira kece lia era sa lotu. Sa loloma yani vi ikodou ko ira mai Itali. ²⁵Me tiko vi ikodou kece lia na loloma. Emeni.

James

Chapter 1

¹Koi au ko Jemesa, nai talatala ni Kalou ki na Turaga ko Jisu Karisito sa loloma yani vi ira na yavusa e tinikarua era sa Duiveiseyaki. ²Oi ikodou na wekaqu, dou nanumia me ka ni reki sara, ni dou sa lutu ki na ka e levu sa dauvivatovolei; ³ni dou sa kila sa vatuburia na dauvosotia na vatovolei ni nomudou vabautia. ⁴Ia me tini vinaka na cakacaka ni dauvosotia, mo dou vinaka taucoko sara kinia, me kakua na ka e yali. ⁵Ia kevaka sa lailai na vuku vua e dua vi ikodou, me kerea vua na Kalou, o koya sa solia valevu kivei ira kece lia na tamata, a sa yali ni dauvivadirideini; ka na soli lia vua. ⁶Ia me kerekere e na vabauta, me kakua ni vatitiqa: ko koya sa vatitiqa, sa vaka na ua ni waitui, sa cagina e na cagi ka vitubuyaki. ⁷Ia me kakua ni nanumia na tamata ko ya ni na rawatia e dua na ka mai vua na Turaga: ⁸a tamata lomalomarua, sa yamekemeke e na nonai valavala kece lia. ⁹Ia me reki na tamata dravudravua e na nona laveti cake: ¹⁰ki koya e vutuniyau, e na nona malumalumu mai: ni na takali lia ko koya me vaka na se ni co. ¹¹Ni sa cabe cake na siga ki na cagi katakata, ka sa varaqosatakia sara na co, a sa mira na sena, a sa seavu na kena rairai vinaka: ena malai yani vakinia na tamata vutuniyau e na nonai valavala. ¹²Sa kalougata na tamata sa vosotia ni sa vatovolei, io, ni sa vatovolei oti, ena rawatia nai sala ni bula o koya sa yalatakia na Turaga kivei ira sa lomani koya. ¹³Ni sa dauveretaki e dua, me kakua ni tukunia, Sa dauveretaki au na Kalou: ni sa yali ni dauveretaki rawa na Kalou ki na ka ca, a sa yali ni dauveretaki e dua na tamata ko koya: ¹⁴a sa dauveretaki na tamata yadua, ni sa vecei koya na nona garogaro ca ka bacani koya. ¹⁵Ni sa qai kunekune na garogaro ca, sa vasucumia kinia nai valavala ca: a sa oti nai valavala ca, sa qai vasucumia na mate. ¹⁶Dou

kakua ni cala, oi ikodou na wekaqu lomani.¹⁷ Sa qai mai cake nai solisoli vinaka kece lia ki nai solisoli kece lia e yaga sara, a sa qai sobu mai vua na Tama ni rarama, a sa yali vua na vivukiyaki, se yaloyalo ni vigoleyaki.¹⁸ Sa vatuburi ita ko koya e na nona lewa lia e na vosa ni dina, me da vaka nai sevu ni veika sa bulia ko koya.¹⁹ O koya koya, oi ikodou na wekaqu lomani, mo dou vatotolo yadua me varorogo, mo dou berabera lia ni vosa, mo dou berabera ni cudru: ²⁰ni sa yali ni vatuburia na ka e dodonu vua na Kalou na cudru ni tamata. ²¹O koya koya mo dou qai dainia tani na dukadukali ki na ka ca e uasivi tu, ka vabautia e na yalomalua na vosa sa tei e na lomamudou, ko ya sa vabula rawa na yalomudou.²² Ia dou muria na vosa ka kakua ni rogocia lowa lia, ka vaisini ikodou kinia vakai ikodou. ²³Ia kevaka e dua sa rogocia lowa lia na vosa, ka yali ni muria, sa tautauvata ki na tamata sa qai ki ilova na mata ni yagona e nai iloilo: ²⁴ni sa ilovi koya oti, a sa qai qai tani yani, a sa guilecavia vasauri se sa vaevei nai valavala ni yagona. ²⁵Ia ko koya sa varaicia matua na vunau vinaka sara, na vunau ni visereki, ka tu dei kinia, sa yali ni daurogocia ka guilecavia, ia sa caka voki lia na cakacaka, ena kalougata kinia ko koya koya e na nona cakacaka.²⁶ Kevaka e dua vi ikodou sa nanumia sa lotu, ia ka yali ni tarovia na yamena, a sa dauvaisina voki lia na yalona, sa ka lowa lia na nona lotu na tamata koya. ²⁷Na lotu savasava ka yali ni cala e mata ni Kalou ko Tamada sa vakoya, Me sa dauraici ira na luveniyali ki ira na yada, ni ra sa rarawa, me sa qarauni koya voki lia me kakua ni tauvi koya na duka ni ka vavuravura.

Chapter 2

¹Oi ikodou na wekaqu, dou kakua ni tauria vata na digitaki ira na tamata, ki na vabauti Jisu Karisito, na noda Turaga sa varokorokotaki. ²Ia kevaka sa curu ki na nomudou vale-ni-lotu e dua na tamata sa vamama koula, ka vaisulu e nai sulu vaiukuuku, a sa curu voki lia kinia na tamata dravudravua, e nai sulu ca; ³ia dou sa varokorokotaki koya sa vaisulu e nai sulu vaiukuuku, ka tukunia vua, Mo tiko e na yasana vinaka koya; ia dou sa tukunia vua na tamata dravudravua, Mo mani tu yani ki kea, se mai tiko e ruku ni tutu-ni-yavaqu: ⁴dou sa qai yali li ni ia na vidigidigi, ka sa yaco kinia mo dou daulewa e na vasama ca? ⁵Dou rogocia, oi ikodou na wekaqu lomani, Sa yali beka ni digitaki ira na Kalou era sa dravudravua e na ka vavuravura me ra vutuniyau e na vabauta me ra taukenia voki lia na matanitu sa yalataka ko koya vi ira era sa lomani koya? ⁶Ia dou sa beca na tamata dravudravua. ⁷Era sa yali beka ni vasaaurarataki ikodou ko ira na vutuniyau, ka yarataki ikodou ki na vale ni vilewai? Era sa yali beka ni vosavacatakia na yaca varokoroko dou sa vatokai kinia? ⁸Kevaka dou na muria sara na vunau vaturaga me vaka nai Vola Tabu, Mo lomania na kai nomu me vataki iko, dou na qai caka vinaka: ⁹ia kevaka dou sa digitaki ira na tamata, dou sa qai valavala ca, ka sa bitakia vi ikodou na vunau nai valavala ca. ¹⁰Ia ko koya ena muria na vunau taucoko, ka sa cala lia e na tikina e dua loa lia, sa bitaki me vaka sa talaidredre ki na vunau kece lia. ¹¹Ni sai koya lia sa tukunia, Kakua ni dauyalewa, sa tukunia voki lia, Kakua ni laba. Ia kevaka ko sa yali ni dauyalewa, ia ko sa laba lia, ko sa qai talaidredre ki na vunau. ¹²Dou vosa vakakina, kai valavala vakakina, me vakataki ira era na lewai me vaka na vunau ni veisereki. ¹³13Ni na lewai ka sega ni lomani, ko koya sa sega ni ia na loloma; ia na dauloloma sa rawa na veilewai. ¹⁴Ena yaga vacava, oi ikodou na wekaqu, kevaka sa tukunia e dua ni sa tu vua na vabauta, kevaka sa yali vua na cakacaka? ena vabulai koya beka na vabauta? ¹⁵Ia kevaka sa dua na viwekani se yalewa se tagane sa yali na nonai sulu, ka yali na kena ena visiga, ¹⁶a ka dua vi ikodou sa tukunia vi ira, Dou qai e na vacegu, dou tatalai ka vamamautaki; ia dou sa yali ni solia na veika e yaga ki na yagodra; a cava na betena? ¹⁷Sa vaka voki lia kinia na vabauta kevaka sa yali ni tu vata ki na cakacaka, sa mate lia, ni sa tu dualoa lia. ¹⁸Ia ena tukunia beka e dua, Sa tu lia vi iko na vabautia, sa tu lia vi au na cakacaka; mo vatakila mai vi au na nomu vabauta ni sa yali lia na nomu cakacaka, ia ka'u na vatakila vi iko na noqu vabautia e na noqu cakacaka. ¹⁹O sa vabautia beka ni sa dua na Kalou; o sa caka vinaka: ia ko ira voki lia na tevoru era sa vabautia, a ra sa sautaninini voki lia. ²⁰O sa via kila beka, o iko na tamata sesewa, ni sa mate lia na vabautia ni sa yali na cakacaka: ²¹e yali beka ni vadonui ko Eparaama na tamada e na vuku ni cakacaka, ni sa vacaboria na luvena ko Aisake e dela ni cabocabo-ni-soro? ²²O sa raicia beka ni sa vivuke na vabauta ki na nona cakacaka, a sa taucoko sara mai na vabautia e na vuku ni cakacaka? ²³A sa vayacori kinia nai Vola Tabu o koya sa tukunia, Sa vabautia na Kalou ko Eparaama, a sa wili vua mei valavala dodonu; a sa vatokai me Weka ni Kalou. ²⁴Ia dou sa qai raicia ni sa vadonui na tamata e na vuku ni cakacaka, a sa yali lia e na vuku ni vabautia dua loa lia. ²⁵Sa vaka voki lia kinia ko Reapi na yalewa ka dautagane, sa yali li ni vadonui e na vuku ni cakacaka, ni sa vacegui rau nai talaki, ka vatala yani e na sala tani? ²⁶Me vaka sa mate na yago ni sa takali na yalo, sa mate vakina na vabautia ni sa takali na cakacaka.

Chapter 3

¹Oi ikodou na wekaqu, me kakua ni lewe levu vi ikodou mei vavuvuli, ni dou sa kila eda na cudruvi valevu kinia. ²Ni da sa cala kece lia e na ka e levu. Kevaka sa yali ni cala e dua e na vosa, sa tamata uasivi sara ko koya, a sa rawarawa vua me tarovia na yagona taucoko³Raicia, kevaka eda sa vaciqiria na kedrai tatarovi na ose ki na gusudra, me ra talairawarawa kinia vi ita, eda sa qai saumakia na yagotra taucoko. ⁴Raicia voki lia na waqa, ni sa ka levu vaidina, a sa savu kalia e na cagi kaukauwa, ia sa saumaki lia e na uli lailai sara, ki na yasana e vinakatia ko koya sa tauria na uli. ⁵Sa vaka voki lia kinia na yameda ni sa tikida lailai lia, a sa vosa vaviavialevu. Raicia, sa vacaudrevia na buka levu na bukawaqa lailai! ⁶ia sa bukawaqa na yameda, a ka taucoko ni ca: sa vakinia na yamede e na vitiki ni yagoda taucoko, a sa vacaudrevia nai valavala kece lia ni yagoda; a sa vacaudrevia koya ko eli. ⁷Ni sa vamanoatakia na manumanu kece lia e yavai va, ki na manumanu vatabana, ki na ka sa qasi, ki na ka ni waitui, a sa vamanoataki ira tu ko ira na tamata: ⁸ia ka sa yali na tamata sa vamanoatakia rawa na yame; a ka ca sa yali ni tarovia rawa, sa sinai e na ka gaga e dauvivamatei. ⁹Eda sa vavinavinaka kinia vua na Turaga ko Tamada; eda sa rukaki ira voki lia kinia na tamata, era sa buli me tautauvata ki na Kalou. ¹⁰Sa vu mai na gusu e dua loa lia, na vavinavinaka ki na virukaki. Oi ikodou na wekaqu, e yali ni dodonu me vakinia na veika koya. ¹¹E dua beka na mata-ni-wai sa vadavea mai na matana e dua loa lia na wai dranu ki na wai gaga voki lia? ¹²Oi ikodou na wekaqu, sa dua beka na lolo sa vuatakia rawa na olive? se dua li na vaini, na lolo? sa vakinia, sa yali e dua na mata-ni-wai me tovore mai kinia na waitui ki na wai dranu voki lia. ¹³O cei vi ikodou sa vuku ka yalomatua? me vatakila e nai valavala vinaka na nona cakacaka e na vuku sa yalomalua. ¹⁴Ia kevaka sa tu e na lomamudou na dauvuvu e gaga ki na dauviba, dou kakua ni valevulevui ikodou, se lasutakia nai vavuvuli dina. ¹⁵A vuku vaka ko ya sa yali ni qai sobu mai cake, sa vavuravura lia, sa vayalomakawa, sa vatevoro. ¹⁶Io, kevaka sa tu na vuvu ki na viba, sa tu kinia na visei ki na cakacaka kece lia e ca. ¹⁷Ia na vuku mai cake sa savasava mada, emuri sa dauia na vivacegui, sa yalomalua, sa vamasuti rawarawa, sa sinai e na loloma ki na vua vinaka, sa yali ni digitaki ira vatani na tamata, se dauvivaisini. ¹⁸Ia na vua ni valavala dodonu sa kaburaki vata ki na vivacegui vi ira era sa caka tiko na vivacegui.

Chapter 4

¹Sa vu mai vi na viba ki na vivala vi ikodou? sa yali li ni vuna na nomudou gagadre ca sa vivala e na vitiki ni yagomudou? ²Dou sa kocokoco, ka yali ni rawatia: dou sa ravuravu, ka daugagadre, ka yali ni tauria rawa me nomudou: dou sa vivala ka viba, ia dou sa yali ni rawatia, ni dou sa yali ni kerekere. ³Dou sa kerekere lia, ka yali ni rawatia, ni dou sa kerekere vaca, mo dou vayalia e na nomudou gagadre ca. ⁴Oi ikodou na dauyalewa ki na dautagane, dou sa yali beka ni kila, ni sa vicati ki na Kalou na vivinakati ki vuravura? ia sa vimecaki ki na Kalou ko koya sa via viwekani ki vuravura. ⁵Dou sa vasama beka ni sa tukunia lowa lia nai Vola Tabu, Sa gadrevia vavuvu na Yalo sa tiko e na lomada? ⁶Ia sa solia valevu na loloma ko koya. O koya sa tukunia kinia ko koya, O ira sa viavialevu sa vorati ira na Kalou, ia sa solia na loloma vi ira era sa yalomalumalumu. ⁷O koya mo dou qai vamlumalumutaki ikodou vua na Kalou. Voratia na tevoru, ena dro tani kinia vi ikodou ko koya. ⁸Toro voleka yani vua na Kalou, ka na toro voleka mai vi ikodou ko koya. Vasavasavatakia na ligamudou, oi ikodou na lomalomarua. ⁹Dou mai rarawa, ka qoqolou, ka tagi: me vuki na nomudou dredre me qoqolou, ki na nomudou marau me mataveveku. ¹⁰Dou vamlumalumutaki ikodou e na mata ni Turaga, ka na laveti ikodou cake ko koya. ¹¹Kakua ni dou vikaseti, na viwekani. O koya sa kasetia na wekana, ka lewai koya na wekana, sa kasetia na vunau voki lia, ka sa lewa na vunau: ia kevaka ko sa lewa na vunau, ko sa qai yali ni muria na vunau, ko sa lewa lia. ¹²Sa dua loa lia sa vatura na vunau, ko koya sa rawatia na vivabulai, ki na vivarusai: o cei ko iko mo lewa na tani? ¹³Dou qai mai, oi ikodou sa dau tukunia, ni kua se na mataka eda na qai ki na koro ko ya, ka tiko kinia ka yabaki dua, ka vivoli kinia, ka rawatia nai yau: ¹⁴ia dou sa yali ni kila na ka sa na yaco e na mataka: A cava na nomudou bula? Na kabukabu loa lia koi ikodou, sa rairai ka sa vadede valailai lia, a sa qai seavu yani. ¹⁵Ia koya mo dou tukunia, Kevaka sa vinaka vua na Turaga, eda na bula, ka caka na ka koya, se na ka ko ya. ¹⁶Ia dou sa qai marau ka dokadokai ikodou: e ca na marau kece lia sa vaka ko ya. ¹⁷O koya sa ca kinia vua sa kila me caka vinaka, ka yali ni caka.

Chapter 5

¹Dou qai mai, oi ikodou na tamata vutuniyau, dou tagi ka qoqolou ena vuku ni nomudou ka rarawa ena yaco mai. ²Sa vuca na nomudou yau, a sa kania na nomudou sulu na sarasara. ³Sa veveka na nomudou koula ki na siliva, ka na tukuni ikodou na lewemudou me vaka na bukawaqa. Dou sa kumunia vata nai yau me yacovia mai muri sara. ⁴Raicia, sa tagi na kedrai voli na tamata daucakacaka era sa tamusukia na nomunu viwere, o koya dou sa bureitakia: ia sa curu ki na daligana na Turaga ni lewe levu na nodra tagi era sa dautamusukia. ⁵Dou a marau ki vuravura, dou a daukana tiko, dou a dau vakania na lomamudou, ena siga sa ia kinia na dauvivamatei. ⁶Dou sa valewai koya ka vamatei na yalododonu. Sa yali ni voratia ikodou ko koya. ⁷O koya lia koya, na viwekani, mo dou vosotia, me yacovia na nona lesu voki mai na Kalou. Raicia, nai vatau-ni-were sa warakia na vua ni qele talei, sa vosotia vadede me yacovia ni cigomia na uca sa liu, ki na uca sa muri. ⁸Vaka voki lia o ikodou, mo vosotia vadede. Bulia e lomamunu ni sa voleka na nona lesu voki mai na Kalou. ⁹Oi ikodou na taciqu, mo dou kua ni vicudruvi vakai ikodou, me rawa ni dou kua ni lewai, raicia, na daunilewa sa tu e mata ni darava. ¹⁰Oi ikodou na taciqu, vadamurimuri ira na parofita, e na nodra vosotia na ka rarawa, ki na nodra dauvosotia, era sa vosa ena yaca ni Turaga. ¹¹Raicia, eda sa dauvatokai ira era sa vosotia mera kalougata. Dou a rogocia, na dauvosotia ni Jope, dou sa raicia voki lia ni sa tinia vaevei na Turaga; ni sa yalovinaka sara na Turaga, ka sa dauloloma. ¹²Ia na ka levu sara koya, oi ikodou na wekaqu, mo dou kakua sara ni bubului, kakua ki lomalagi, se ki vuravura, se ki na dua tani na ka, me io lia na nomudou io, ia me yali lia, na yali, de dou cudruvi kinia. ¹³Kevaka e dua vi ikodou sa vararawataki, me masu tiko. Kevaka e dua sa marau, me sere. ¹⁴Kevaka e dua vi ikodou sa tauvi-mate, me kacivi ira na matua ni soqosoqo lewe ni lotu; ia me ra masulaki koya, ka lumutia e na waiwai e na yaca ni Turaga: ¹⁵ia na masu ni vabautia ena vabulai koya sa tauvi mate, ka na vabulai koya na Turaga, ia kevaka ka caka na valavala ca, ena yali ni cudruvi kinia. ¹⁶Dou dui vivatusa na nomoudou valavala ca, ka vimasulaki, mo dou vabulai kinia. Sa yaga valevu na nona masu gumatua na tamata yalododonu. ¹⁷A tamata sa vataki ita sara ko Ilaijia, a sa masu vagumatua sara me kakua ni tau mai na uca e vuravura, a sa oti mada na yabaki tolu ki na vula ono. ¹⁸A sa qai masu voki, a sa tau na uca mai Lomalagi, a sa vuatakia na vuana na qele. ¹⁹Oi ikodou na viwekani, kevaka e dua vi ikodou sa qai tani mai nai vavuvuli dina, a sa valesui koya voki mai e dua; ²⁰me kila ko koya koya, o koya sa valesuya voki na tamata caka cala mai na nonai valavala e cala kinia ka sa vabula na yalo mai na mate, a sa bulutia voki lia nai valavala ca e levu.

1 Peter

Chapter 1

¹Oi au ko Pita, nai apositolo i Jisu Karisito, kivei ira era tiko vavulagi ni ra sa dui se kei Ponito, kei Kalatia, kei Kapatosa, kei Esia, kei Picinia, ²era sa digitakia tu me vaka na nona lewa eliu na Kalou ko Tamada, me ra vasavasavataki ena Yalo Tabu, me ra talairawarawa kinia me kureitakia voki lia kivei ira na dra i Jisu Karisito: Me valevutakia vi ikodou na loloma, kei na vacegu. ³Me caka na vavinavinaka vua na Kalou, na Tama ni noda Turaga ko Jisu Karisito, o koya sa vatuburi ita voki lia me noda nai nuinui bulabula me vaka na nona loloma levu ni sa tu cake voki lia mai na mate ko Jisu Karisito, ⁴me da taukenia kinia nai votavota sa yali ni ca rawa, a sa yali ni dukadukali, a sa yali ni malai mai, sa maroroi mai lomalagi me nomudou, ⁵oi ikodou sa maroroi e na kaukauwa ni Kalou e na vuku ni vabautia ki na bula sa varau tu me varairaitaki e na gauna maimuri. ⁶Ia sa ka koya dou sa reki valevu kinia, ia e na gauna lekaleka koya, ke sa yaga, dou sa vararawataki e na dauvere e levu: ⁷me sa raicia kinia na nomudou vabautia ni sa vatovolei, me talei valevu sara lia ka talei valailai na koula sa caca rawa ni sa vatovolei e na bukawaqa, me ka ni vavinavinaka, ka me dokai ka me vacaucutaki, ni na rairai mai ko Jisu Karisito: ⁸o koya dou a yali ni raicia, ia dou sa lomana lia; o koya dou sa yali ni raicia ni kua, ia dou sa vabauta lia, ka reki e na reki e yali ni cavutia rawa ka vinaka sara lia: ⁹ni dou sa rawatia na kenai tinitini ni nomudou vabautia, io, na bula ni yalomudou. ¹⁰A bula koya era sa tarogia ko ira na parofita ka vaqara matua, o ira era sa parofisaitakia na loloma ena nomudou: ¹¹ni ra sa vaqara se gauna cava, se vaevei na gauna sa vatakila vi ira na Yalo i Karisito sa tiko e na lomadra, ni sa tukunia mada eliu na rarawa i Karisito kei na ka vinaka sara lia ena qai muri mai. ¹²A sa vatakilai vi ira, ni sa yali loa lia e na vukudra, ia ena vukuda era sa yaco me rai talatala e na veika sa qai tukunia mai vi ikodou ko ira era sa vunautakia vi ikodou nai tukutuku-vinaka, kei na Yalo Tabu sa talai mai lomalagi; a veika koya era sa gadrevia ko ira na agilose me ra dikevia. ¹³O koya koya mo dou qai vaucia

na tolo ni lomamudou, dou yalomatua, ka vanuinui tiko me yaco mada nai vataotioti, mo dou rawatia kinia na loloma ena yadi mai vi ikodou ni na rairai mai ko Jisu Karisito; ¹⁴me vaka na gone e dautalairawarawa, dou kakua ni vatauvatani ikodou kei na gagadre ca eliu ni dou a lialia: ¹⁵ia ni sa yalosavasava ko koya sa kacivi ikodou, dou yalosavasava voki lia koi ikodou e nai valavala kece lia; ¹⁶ni sa volai, Dou yalosavasava; niu sa yalosavasava koi au. ¹⁷Ia kevaka dou sa masu vua, me vaka sa Tamamudou, o koya sa lewai ira yadua me vaka na ka era a caka, ka yali ni digitakia vailoa e dua, me sa ia e na rere na nomudou i valavala, e na gauna dou sa vulagi tu kinia; ¹⁸ni dou sa kila dou a yali ni voli e na veika e caca loa lia, e na siliva se na koula, mai na nomudou i valavala sesewa dou sa rawatia mai vi ira na nomudou matua; ¹⁹e na dra talei lia i Karisito, me vaka na lami sa yali ni ca e dua na tikina; ²⁰o koya sa lesi eliu sa qai tauyavutakia emuri ko vuravura, a sa qai varaitakia e na gauna emuri koya e na vukumudou, ²¹ia sai koya dou sa vabautia kinia na Kalou, o koya ka vaturi koya cake voki mai na mate, ka solia vua nai ukuuku; me sai koya lia na Kalou dou sa vabautia ka vanuinui kinia. ²²Dou vasavasavatakia na yalomudou ni dou sa talairawarawa ki nai vavuvuli dina e na vuku ni Yalo Tabu, mo dou lomani ira kinia na viwekani e na loloma yali ni lasu ia dou vilomani vakai ikodou e na yalosavasava kei na lomakatakata: ²³ni dou sa sucu voki lia, sa yali e na sila e vuca rawa, koya lia sa yali ni vuca rawa, e na vosa ni Kalou, sa bula ka tu dei ka yali ni mudu. ²⁴Ni sa vaka na co na tamata kece lia, A sa vaka na se ni co nai ukuuku kece lia ni tamata. Sa daumalai na co, a sa mira na sena: ²⁵Ia na vosa ni Kalou sa tu dei ka yali ni mudu. Ia koya na vosa ni tukutuku-vinaka sa vunautaki vi ikodou.

Chapter 2

¹Oi ikodou voki lia, na yalewa, dou vamaalumalumutaki ikodou vi ira na watimudou; me rawai ira na watidra ko ira na yalewa e na nodra i valavala, ka yali e nai vunau, kevaka sa so sa yali ni talairawarawa ki nai vunau; ²ni ra sa raicia na nomudou i valavala savasava kei na nomudou rere. ³Ia me kakua ni nomudou nai ukuuku e taudaku, na tali drau ni ulu, kei nai ukuuku koula, kei na sulumakia nai sulu; ⁴ia na ka vayalo lia sa vuni, e na ka sa yali ni vuca rawa, na yalomalumalumu kei na yalomalua, koya sa ka talei sara e na mata ni Kalou. ⁵Ni ra sa vaka kinia ko ira voki lia na yalewa yalosavasava e na gauna eliu, era sa vararavi vua na Kalou, ni ra sa vaiukuukutaki ira, ni ra sa dautalairawarawa vi ira na watidra: ⁶O koya sa tu voki lia e nai Vola Tabu, Raicia, au sa viritakia mai Saioni na vatu ni yavu e na tutu-ni-vale, sa digitakia, ka talei; Ia ko koya sa vabauti koya ena yali ni vamaaduatiki: ⁷a sa nomudou kinia na kena talei, oi ikodou sa vabautia; ia kivei ira sa dautalaidredre, Na vatu era a dainia ko ira na matai-ni-vale, Sa yaco me kenai vadei e na tutu-ni-vale, ⁸kei Na vatu era sa tarabe kinia, kei na vatu era sa bale kinia; ni ra sa tarabe e na vosa, ni ra sa talaidredre: era sa lesi voki lia me ra vakinia. ⁹Ia koi ikodou nai tabatamata digitaki, a matabete vaturaga, a matanitu yalosavasava, a tamata sa taukenia na Kalou, mo dou varaitakia kinia na nona vinaka sara o koya ka kacivi ikodou mai na butobuto ki nona rarama e vivakurabuitaki: ¹⁰oi ikodou ka sa yali ni tamata taukenia eliu, ia dou sa qai tamata ni Kalou: dou a yali ni lomani eliu, ia dou sa qai lomani. ¹¹Oi ikodou sa lomani, au sa vamasuti ikodou, ni dou sa vakataki ira na vulagi kei ira era dau viqaiyaki, mo dou tarovi ikodou mai na gagadre ca ni yago, sa vivala kei na yalo; ¹²me dodonu na nomudou i valavala e na kedra maliwa era sa yali ni lotu: me ka koya era varokorokotakia kinia na Kalou e na siga ni viqaiyi, e na vuku ni valavala vinaka era na raicia, ko ira era sa dauvosavacacataki ikodou me vaka ni dou sa tamata caka ca. ¹³Dou talairawarawa ki nai lesilesi kece lia ni tamata e na vuku ni Turaga: se vua na tui, ni sa liu sara; ¹⁴se vi ira na turaga ni lewa, me vaka vi ira era sa talai mai vua me cudruvi kinia ko ira era sa caka ca, ka me dokai ko ira sa caka vinaka. ¹⁵Ni sai koya na loma ni Kalou, mo dou vagaluya e nai valavala vinaka na nodra sesewa na tamata lialia: ¹⁶mo dou vataki ira era lalaga, ia dou kakua ni caka na nomudou lalaga me vuni kinia na lomaca, ia dou vaka lia na tamata ni Kalou. ¹⁷Doka na tamata kece lia. Lomani ira na viwekani. Rerevakia na Kalou. Varokorokotakia na tui. ¹⁸Oi ikodou na tamata, dou talairawarawa vi ira na nomudou turaga e na rere kece lia; kakua vi ira dua loa lia era sa yalovinaka ka yalomalua, vi ira voki lia era sa yalovatani. ¹⁹Ni sa ka ni vavinavinaka koya, kevaka e dua sa vosotia na rarawa ni sa vararawataki vaka yali ni dodonu, ka ni sa via vinaka vua na Kalou. ²⁰Ia dou na dokai vacava, kevaka dou na vosotia, ni dou sa caka ca ka sa vaculaki kinia? ia kevaka dou sa caka vinaka, ka sa vararawataki kinia, ka dou vosotia lia, koya sa ka vinaka vua na Kalou. ²¹Ni dou sa kacivi me vakinia: ni sa vosotia voki lia na Karisito na rarawa e na vukumudou, a sa laiva vi ikodou nai varau, mo dou muria na we ni yavana: ²²o koya sa yali ni caka e dua na ka ca, a sa yali ni raicia e na gusuna na dauvivakaisini; ²³ni sa vasesewasewani ko koya, sa yali voki lia na vivasesewasewani; ni sa vararawataki tiko, sa yali ni vosavacudrucudru; sa daini koya lia vua sa lewa vadodonu: ²⁴o koya ga vakai koya lia ka colatia na nodai valavala ca e na yagona e na kauveilatai, me da mate tu ki nai valavala ca, ka ia nai valavala dodonu e na noda bula: ia sa we ni kena kuita dou sa vabulai kinia. ²⁵Ni dou a vataki ira na sipi sa sese: ia dou sa qai saumaki voki vua nai vatawa o koya sa varaicia na yalomudou.

Chapter 3

¹Oi ikodou voki lia, na yalewa, dou vamaalumalumutaki ikodou vi ira na watimudou; me rawai ira na watidra ko ira na yalewa e na nodra i valavala, ka yali e na vunau, kevaka sa so sa yali ni talairawarawa ki nai vunau; ²ni ra sa raicia na nomudou i valavala savasava kei na nomudou rere. ³Ia me kakua ni nomudou nai ukuuku e taudaku, na tali drau ni ulu, kei nai ukuuku koula, kei na daramakia nai sulu; ⁴ia na ka vayalo lia sa vuni, e na ka sa yali ni vuca rawa, na yalomalumumu kei na yalomalua, koya sa ka talei sara e na mata ni Kalou. ⁵Ni ra sa vaka kinia ko ira voki lia na yalewa yalosavasava e na gauna eliu, era sa vararavi vua na Kalou, ni ra sa vaiukuukutaki ira, ni ra sa dautalairawarawa vi ira na watidra: ⁶me vaka sa talairawarawa ko Sera vi Eparaama, ka vatokai koya me turaga; ia dou sa luvena, ni dou sa caka vinaka tiko, ka yali ni rerevakia e dua na ka dauvivarerei. ⁷Oi ikodou voki lia na tagane, dou tiko vata kei na watimudou me vaka na tiko vavuku, mo dou doka na yalewa, me vaka sa ka malumalumumu, ni dou sai taukei vata e na loloma ni bula; me kakua ni tarovia na nomudrau masu. ⁸Ia meu tinia, dou lomavata kece lia, dou ia na loloma vakai ikodou, dou vilomani me vaka na vitacini, dou yalololoma, dou lokomi: ⁹kakua ni visausaumitakia na ca, se caka voki na vivasewasewani; ia dou dua tani, dou vosavakalougatatakia lia: ni dou sa kacivi me vakinia, mo dou rawatia na ka e vivakalougatataki, ¹⁰Ia Ko koya sa vinakatia na bula, Ka sa via raicia na gauna vinaka, Me tarovia na yamena mai na ca, kei na tebenigusuna me kakua ni vosatakia na ka lasu: ¹¹Me lesu tani mai na ca ko koya, ka caka na ka vinaka; Me vaqara na vacegu, ka muria sara. ¹²Ni sa wanonovi ira na tamata yalododonu na mata ni Turaga, Ka sa qara tu na daligana ki na nodra masu; Ia sa dua tani na mata ni Turaga vi ira sai valavala ca. ¹³Ia ko cei ena vacacani ikodou, kevaka dou gumatua e na ka vinaka? ¹⁴Ia kevaka dou sa vararawataki e na vuku ni valavala dodonu, dou sa kalougata kinia; ia dou kakua ni rerevakia na nodra dauvivarerei, se kidroa kinia: ¹⁵ia dou varokorokotakia na Turaga na Kalou e na yalomudou: ka mo dou varau tiko mo dou tukunia vua na tamata yadua sa tarogi ikodou, na vu ni nuinui sa tu e na lomamudou e na yalomalumumu kei na rere: ¹⁶me vinaka lia na nomudou lewa-eloma; me yaco kinia, ni ra sa vosavacataki ikodou, me vaka dou sa tamata caka ca, me ra kana madua ko ira era sa beitakia vailasu na nomudou i valavala vinaka vi Karisito. ¹⁷Ni sa vinaka, kevaka sa loma ni Kalou me vakina, mo dou vararawataki ena vuku ni caka vinaka, ka me kakua e na vuku ni caka ca. ¹⁸Ni sa vararawataki vadua na Karisito voki lia e na vuku ni valavala ca, o koya na caka dodonu e na vukudra na caka cala, me yadi ita kinia vua na Kalou, ni sa vamatei na yagona, a sa vabulai na yalona. ¹⁹Ka qai voki lia kinia ko koya ka vunau vi ira na yalo era sa tiko e na vale ni vivesu; ²⁰o ira era a talaidredre eliu, ni sa vosotia vadede na Kalou, ka sa dauwawa e na gauna i Noa, ni sa varautaki tiko na waqa, a ra lewe vica lia, io e lewe walu loa lia, sa vabulai kinia e loma ni wai. ²¹Koya lia nai vatakarakara ni sa vabulai ita vakinia e na gauna koya na papitaiso e yali ni sa biu loa lia na dukadukali ni yago, ka ni sa tukuni rawa lia ni sa vinaka vua na Kalou na noda lewa-eloma, e na vuku ni sa tu cake voki mai na mate ko Jisu Karisito: ²²o koya sa qai ki lomalagi, a sa tiko e na liga i matau ni Kalou; ia sa vamaalumalumutaki tu vi koya ko ira na agilose, kei ira era sa lewa, kei ira era sa kaukauwa.

Chapter 4

¹Ia ni sa vararawataki na Karisito e na yagona e na vukuda, dou vaiyaragi mada e na yalo e vakinia: ni sa mudu ni valavala ca ko koya sa vararawatakia e na yagona; ²me kakua kinia ni vaka na gagadre ca ni tamata na nona bula e na yagona e na gauna sa vo, me vaka lia na loma ni Kalou. ³Ia me kena levu vi ita na gauna ni bula sa oti ni da caka kinia na ka era vinakatia ko ira era sa yali ni lotu, ni da sa muria qai na gagadre ca, na dodomo ca, na daugunu waini, nai soqosoqo lialia, na daumateni, kei na kena ca ni dausoro ki na vimatakau: ⁴a ra sa kurabui ni dou sa yali ni gu vata kei ira ki nai valavala sa velavela uasivi era sa vosavacacataki ikodou kinia, ⁵ia era na tukuni ira vua sa varau me lewai ira era sa bula kei ira voki lia na mate. ⁶E na vuku ni ka koya sa vunautakia kinia nai tukutuku-vinaka vi ira voki lia era sa mate tu, me ra lewai me vaka na tamata me mate na yagodra, ia me ra bula lia vua na Kalou e na yalodra. ⁷Ia ka sa voleka nai vataotioti ni ka kece lia: dou yalomatua kinia, ka dauyadravia na masumasu. ⁸Ia na ka me liu koya mo dou dauvilomani vlevu vakai ikodou; ni na ubia nai valavala ca e levu na loloma. ⁹Dou dui caka na vivuke koi ikodou ni dou vulagi voli, ia dou kakua ni vosa kudrukudru kinia. ¹⁰Me vaka dou sa dui rawatia nai solisoli, mo dou dui solia vakinia vakai ikodou, me vaka na dauniyau vayalo e na loloma e vlevu ni Kalou. ¹¹Kevaka e dua sa vosa, me caka me vaka na vosa ni Kalou: kevaka e dua sa caka na cakacaka, me caka lia me vaka na kaukauwa sa solia na Kalou: me varokorokotakia kinia na Kalou e na ka kece lia e na vuku i Jisu Karisito, o koya sa nona na varokoroko kei na lewa e na gauna kece lia ka yali ni mudu. Emeni. ¹²Oi ikodou sa lomani, kakua ni kidacala e na vuku ni rarawa katakata sa yaco me vatovolei ikodou, me vaka sa yacovi ikodou na ka tani: ¹³ia dou reki lia, ni dou sa vaivotavota voki lia e na vivararawataki i Karisito; mo dou reki voki lia kinia, e na reki vaidina, ni na varaitakia ko koya e nai ukuuku. ¹⁴Kevaka dou sa vasesewani e na vuku ni yaca i Karisito, dou sa kalougata kinia; ni sa qai tu vi ikodou na Yalo sa varokorokotakia kei na Yalo ni Kalou: sa vosavacacataki koya ko ira koya, a sa varokorokotakia koi ikodou. ¹⁵Ia me kakua e dua vi ikodou me vakararawataki ni sa daulaba, se ni daubutako, se ni caka ca, se ni dauvavuca: ¹⁶ia kevaka sa vararawataki ni sai tokani i Karisito, me kakua ni madua kinia; me varokorokotakia lia na Kalou e na vuku ni ka koya. ¹⁷Ni sa yaco na gauna me vatekivu na vicudruvi vi ira na mataqali ni Kalou: ia kevaka ena vatekivu vi ita, a cava ena kenai vataotioti vi ira era sa yali ni talairawarawa ki nai tukutuku-vinaka ni Kalou? ¹⁸Ia kevaka sa bula vadredre ko koya sa yalododonu, ena rairai evei ko koya sa yali ni lotu kei koya na tamatai valavala ca? ¹⁹O koya koya me ra solia na yalodra e nai valavala vinaka ko ira era sa vararawataki me vaka na loma ni Kalou, vua na Vu ni ka kece lia, ka sa dina voki lia.

Chapter 5

¹Au sa varotia vi ira nai talatala matua era tiko vi ikodou, niu sa matua voki lia koi au, ka sa dautukutuku e na ka ka vosotia na Karisito, ka sai taukei voki lia ni ukuuku ena varaitakia mai e na gauna maimuri: ²dou vakania na qele-ni-sipi ni Kalou era sa tiko vi ikodou, ka dou vatawana, kakua lia e na loma e vosotia, e na loma lia e vinakatia; kakua lia e na vuku ni yau vasisila, e na loma lia e rekitakia; ³ia dou kakua ni valavala vaturaga vi ira sa nomudou i tavi, ia mo dou nodra i varau lia na qele ni sipi. ⁴Ia ni na rairai mai nai Vatawa levu, dou na rawatia kinia nai sala vaiukuuku ena yali ni malai rawa. ⁵Oi ikodou voki lia na cauravou, dou vamaalumalumutaki ikodou vi ira na matua. Io, dou dui vamaalumalumutaki ikodou vakai ikodou, ka dou vaisulu e na yalomalumalumu: ni sa vorati ira na viavialevu na Kalou, ia sa solia nai solisoli loloma vi ira na yalomalumalumu. ⁶O koya koya mo dou qai vamaalumalumutaki ikodou e ruku ni liga kaukauwa ni Kalou, me vavevulevu ikodou cake ko koya e na gauna sa lokuci: ⁷ka dou dainia vi koya na nomudou lomaocaoca kece lia, ni sa daunanumi ikodou ko koya. ⁸Dou yalomatua, dou vatawa: sa viqaiyaki voli na nomudou meca na tevoru, me vaka na laioni sa tagi, a sa vaqara eso me tilomia: ⁹dou vorati koya ni dou sa tu dei e na vabautia, ni dou sa kila sa vayacoria na ka rarawa vakinia vi ira na wekamudou era sa tiko voli e vuravura koya. ¹⁰Ia na Kalou sa dau caka na loloma kece lia, o koya sa kacivi ikodou ki na nonai ukuuku yali ni mudu e na vuku i Karisito Jisu, ni dou sa vararawataki mada e na gauna eso, ena qai vavinakataki ikodou sara, mo dou vataudeitakia, mo dou vakaukauwataka. ¹¹Me nona na lewa e na gauna kece ka yali ni mudu. Emeni. ¹²Au sa vola valailai ka caka nai varo, a sa yadia vi ikodou ko Silivenuse, o koya kau sa nanumia sa wekada dina, ia kau sa vadinadina ni sa loloma dina ni Kalou dou sa tu dei kinia. ¹³Sa loloma yani vi ikodou nai soqosoqo lewe ni lotu, mai Papiloni, era sa digitakia vata ki ikodou; sa vakinia ko Marika na luvequ. ¹⁴Dou dui viрегuci vakai ikodou e na loloma. Me tu lia na vacegu vi ikodou kece lia sa tu vata kei Karisito Jisu. Emeni.

2 Peter

Chapter 1

¹Oi au ko Saimoni Pita, ai talatala kei nai apositolo i Jisu Karisito, vi ira era rawatia na vabautia talei sa tautauvata kei na nitou e na yalododonu ni noda Kalou ko Jisu Karisito nai Vabula: ²Me vavevutakia vi ikodou na loloma kei na vacegu ni dou sa qai kila na Kalou, kei Jisu na noda Turaga. ³Ni sa solia mai vi ita ko koya e na nona kaukauwa Vakalou na ka kece lia sa yaga e na noda bula kei na lotu voki lia, ni da kilai koya sa kacivi ita ki na vanua vaiukuuku kei nai valavala vinaka: ⁴o koya koya sa soli kinia vi ita na vosa ni yalayala e levu sara ka talei: mo dou rawatia kinia na ka sa Vakalou, ni dou sa tuba tani mai na dukadukali sa tu e vuravura e na vuku ni daugagadre ca. ⁵Ia, e na vuku ni ka koya, dou gumatua vavevu sara lia kinia, mo dou vaikuritakia na nomudou vabautia e nai valavala vinaka; kei nai valavala vinaka e na vuku; ⁶kei na vuku e nai valavala malua; kei nai valavala malua e na vosotia; kei na vosotia e na daulotu; ⁷kei na daulotu e na vilomani vavitacini; kei na vilomani vavitacini e na yalololoma. ⁸Ia kevaka sa tu lia e na lomamudou na veika koya, ka sa tubu cake me levu, era sa uqeti ikodou mo dou kakua ni vucesa se yali ni vua e na nomudou kila na noda Turaga ko Jisu Karisito. ⁹Ia ko koya sa yali vua na veika koya sa mataboko, a sa matabuawa, a sa guilecavia ni sa vasavasavataki tu mai na nonai valavala ca eliu. ¹⁰Ia koi ikodou na viwekani, dou gumatua cake kinia, mo dou vataudeitakia sara lia na nomudou kacivi kei na nomudou digitaki; ni dou na yali sara lia ni bale, kevaka dou sa caka na veika koya: ¹¹11ni na soli vayauyau vakinia me rawarawa vi ikodou me curu ki na matanitu yali ni mudu ni noda Turaga kei nai Vabula ko Jisu Karisito. ¹²O koya koya kau na yali ni guce kinia niu sa vananumi ikodou tiko e na veika koya, ia sa dina lia dou sa kila, ka dou sa vataudeitakia e nai vavuvuli dina koya. ¹³Ia kau sa vakasama, ni sa dodonu, e na visiga kau sa tiko kinia e na vale vacevaceva koya, meu vauqetia na lomamudou mo dou nanumia; ¹⁴niu sa kila kau sa voleka ni dainia tani na noqu vale vacevaceva, me vaka sa tukunia mai vi au na noda Turaga ko Jisu Karisito. ¹⁵Ia kau na gumatua mada mo dou nanumia tiko lia na veika koya, niu sa mate. ¹⁶Ni kitou a yali ni muria nai tukuni sa caka vavuku, ni kitou a tukunia vi ikodou na nona kaukauwa kei na nona qai mai na noda Turaga ko Jisu Karisito, ia kitou a raicia dina lia na nonai valavala vaturaga. ¹⁷Ni sa yaco vi koya mai vua na Kalou ko Tamana na varokoroko kei na vadokadokai, ni sa rogo sara lia vua na domo ko ya mai nai ukuuku dina sara lia va koya, O koya koya na noqu Gone ni toko, au sa dauvinakatia vavevu. ¹⁸Ia na domo koya mai lomalagi kitou sa rogocia, ni kitou a tiko kaya e na ulu-ni-vanua tabu. ¹⁹A sa tu voki lia vi ita na vosa sa vadinadinakia vavevu cake, a

parofisai; ia dou na caka vinaka, kevaka dou sa vananumia kinia, me vaka ki na cina sa serau e na vanua sa butobuto, ka malua me kida mai na mataka, ka cabe mai ki na lomamudou na kalokalo i vola siga; ²⁰ni dou sa kila taumada na ka koya, ni sa yali na parofisai e nai Vola Tabu, sa vu e na kena kilai eliu na kenai balebale; ²¹ni sa yali ni vu na parofisai e na gauna eliu e na lewa ni tamata: sa vosa lia na tamata yalosavasava ni Kalou me vaka sa vayadi ira na Yalo Tabu.

Chapter 2

¹Ia sa tiko vi ira na kai noda eliu na parofita vailasu eso, me vaka ni na tiko voki lia vi ikodou nai vavuvuli vailasu eso, era na yadia vuni mai na visei e vivarusai, ni ra sa cakitakia na Turaga sa voli ira, a ra sa vayacoria vasauri mai na nodra rusa. ²Era na lewe levuvo ki lia era na muria na nodra i valavala e dauvasisila: ena vosavacacatakia voki lia nai vavuvuli dina e na vukudra. ³Ia ni ra sa daukocokoco era na vaiyau voli e na vukumudou e na vosa e dauvivakaisini: ia na lewa makawa me ra ca sa yali so ni berabera, a sa yali ni moce na nodra rusa. ⁴Io, kevaka sa yali ni lomani ira na agilose kai valavala ca na Kalou, ka sa daini ira sobu ki eli, a sa vesuki ira e na sinucodo ni butobuto, me ra tauria tiko me yaco mada na siga ni lewa; ⁵a sa yali voki lia ni lomani ira tiko na kai vuravura makawa, a sa vabulai Noa ka lewe vitu voki lia, o koya ka dauvunautakia nai valavala dodonu, ka sa luvuci ira na kai vuravura era sa yali ni lotu: ⁶a sa vakamai rau na koro ko Sotoma kei Komora me dravusa, ka sa vageavutakia ni sa cudruvia, a sa qisia me kedrai varau na yali ni lotu e na gauna emuri; ⁷a sa vabulai Loti na tamata yalododonu, o koya sa rarawa na lomana e na vuku ni nodra i valavala vasisila na tamatai valavala ca; ⁸(io, sa tiko na tamata yalododonu ko ya e na kedra maliwa, ia ni sa raicia ka rogocia, sa vararawatakia na yalona sa dodonu e na visiga e na nodra i valavala ca; ⁹sa kila kinia na Turaga me vabulai ira era sa daulotu mai na vivatovolei, me maroroi ira voki lia na yali ni yalododonu me yaco mada na siga ni lewa me ra qai cudruvi: ¹⁰ia ka valevu sara lia ko ira era sa daumuria na yagodra e na gagadre ca e dukadukali, a ra sa beci ira era sa turaga. Era sa daubole, era sa yalokaukauwa, era sa yali ni rere ni ra vosavacacataki ira na turaga. ¹¹Ia ko ira na agilose, era sa uasivi cake e na kaukauwa kei na qaqa, era sa yali ni vosavacacataki ira ka beitaki ira e na mata ni Turaga. ¹²Ia ko ira koya me vaka na manumanu yali ni vuku, sa muria na lomadra, sa caka me vesuki ka varusai, era sa vosavacacatakia na veika era sa yali ni kila; ia era na rusa sara lia e na nodra i valavala e vivarusai; ¹³ka na rawatia nai sau ni valavala yali ni dodonu: ni ra sa vakasama me ka ni reki nai valavala mamarau e na siga: era sa dukadukali ka velavela! a ra sa daucaka na ka era marau kinia ni ra dauvivakaisini, a ra sa dau caka na kana vilomani kei ikodou: ¹⁴a sa sinai na matadra e na dauyalewa, ka sa yali ni mudu rawa ni valavala ca; a ra sa dauvacalai ira na tamata era sa yalowai: a yalodra sa dau caka na kocokoco: era sa luve ni vivarusai: ¹⁵era sa lesu tani mai na sala dodonu, a ra sa sese, ni ra sa muria nai valavala i Pelami na luve i Piori, o koya sa vinakatia nai voli ni valavala yali ni dodonu; ¹⁶ia sa vunaucia e na nonai valavala ca: sa vosa na asa galu e na domo ni tamata a sa tarovia na lialia ni parofita. ¹⁷Koya na mata-ni-wai sa yali ni to, a o sa viyadiyaki e na cava; sa tu lia me nodra na butobuto loaloa sa yali ni mudu. ¹⁸Ni ra sa vosatakia na vosa sa tubu cake loa lia e na lialia, era sa lawakitaki ira sa qai bula loa lia mai vi ira era sa dau caka na caka cala, e na vuku ni gagadre ca ni yago, e nai valavala vasisila. ¹⁹Era sa yalatakia vi ira na lalaga, ia ko ira era sa vabobulataki e na ca; ni sa vabobulatakia na tamata e na ka sa rawai koya. ²⁰Ia kevaka era sa tuba tani mada mai na dukadukali ni vuravura koya ni ra sa kila na Turaga nai Vabula ko Jisu Karisito, ka sa tao voli lia kinia, ka rawai, era sa qai ca valevu e na gauna emuri, era ca valailai lia e nai vatekivu. ²¹Ni sa vinaka cake vi ira me ra kakua ni kila nai valavala dodonu, ka ca sara lia me ra kila mada, ka qai lesu voki mai nai vunau tabu sa soli vi ira. ²²Ia sa yaco lia vi ira na ka sa vosatakia na vosa vaibalebale dina, Sa lesu voki lia na koli ki na nona lua, kei na vuaka sa vasilimi oti me boroboro voki e na lolobo.

Chapter 3

¹Ai karua ni vola koya, oi ikodou sa lomani, au sa qai vola sara lia vi ikodou, au sa vauqetia kinia na yalomudou e savasava mo dou nanumia kinia: ²mo dou vananumia sara lia na vosa era sa vosatakia eliu na parofita yalosavasava, kei na nitou vunau nai apositolo ni Turaga nai Vabula³ni dou sa kila mada koya, ni na qai mai e na gauna emuri sara eso na dauvivasewasewani, era na dau vadamurimuria na nodra gagadre ca, ⁴ka tukunia sara lia, Evei na vosa ni yalayala ni na qai voki mai ko koya? ni ra sa moce lia na matua, a sa tu dei tiko vakinia na ka kece lia me vaka ni sa buli e nai vatekivu.⁵Ia na ka koya era sa vinakatia me ra lecavia, ni sa vosa ni Kalou ka tu kinia na lomalagi eliu, kei na vuravura sa wase mai na wai, a sa tu e na vuku ni wai; ⁶a sa varusai kinia na vuravura sa tu e na gauna ko ya, e na waluvu: ⁷ia na lomalagi kei na vuravura sa tu ni kua, sa maroroi lia e na vosa voki lia ko ya, sa maroroi ki na bukawaqa me yaco mada na siga ni lewa kei na vivarusai ni tamata yali ni lotu.⁸Ia koi ikodou sa lomani, mo dou kakua ni lecavia na ka koya, ni sa tautauvata vua na Turaga e dua na siga kei na yabaki e dua na udolu, kei na yabaki e dua na udolu kei na siga e dua. ⁹Sa yali ni berabera na Turaga ni vayacoria na nona vosa ni yalayala, me vaka era sa nanumia na tamata eso sa berabera: sa vosoti ita lia vadede, ni sa yali ni vinakatia me rusa e dua, me yacovia lia na vivutuni ko ira kece lia na tamata.¹⁰Ia na siga ni Turaga ena qai mai me vaka na daubutako e na bogi, ena qai tani kinia ko lomalagi e na rorogo tatamosamosa, ena waicala voki lia na veivu ni ka ni sa vakamai, ena kamayavu voki lia ko vuravura kei na ka kece lia sa tu kinia.¹¹Ia ni na takali yani na ka kece lia koya, a cava nai valavala sa kilikili ki ikodou, e nai valavala savasava kei na daulotu, ¹²ni dou sa dauwarakia ka daugadrevia sara na kena yaco mai na siga ni Kalou, ena takali kinia ko lomalagi ni sa kama, ena waicala voki lia na veivu ni ka ni sa vakamai? ¹³Ia koi ita, me vaka na nona vosa ni yalayala, eda sa warakia na lomalagi vou kei na vuravura vou, sa tiko kinia nai valavala dodonu.¹⁴O koya koya, ikodou sa lomani, ni dou sa warakia na veika vakoya, dou gumatua kinia me raici ikodou ko koya e na vacegu, ni dou sa yali ni tauvi-duka, ka yali ni cala. ¹⁵Ka mo dou dinatia na vosotia vadede ni noda Turaga me ka eda sa bula kinia; me vaka sa vola voki lia vi ikodou na wekada lomani ko Paula me vaka na vuku sa soli vua; ¹⁶me vaka voki lia e na nonai vola kece lia, ni sa tukunia na veika koya; a sa tu kinia na ka eso e dredre me kilai, ia ko ira era sa yali ni vuku ka yali ni lomadei, era sa yadia vatani, me vaka voki lia kinia nai Vola Tabu kece, me ra rusa kinia. ¹⁷Ia koi ikodou sa lomani, ni dou sa kila eliu, dou varaici ikodou voki lia, de dou yadi vatani e na nodra dauvivacalai na tamatai valavala ca, dou na qai bale kinia mai na nomudou tu dei. ¹⁸Ia dou tubu cake e na loloma, kei na kila na noda Turaga ko Jisu Karisito nai Vabula. Me caka vua na varokoroko e na gauna koya ka yali ni mudu. Emeni.

1 John

Chapter 1

¹Koya sa tu lia mai nai vatekivu, o koya kitou a rogocia, o koya kitou a raicia sara lia ena mata i ita, o koya kitou a varaicia sara, ia ka tara na liga i kitou, e na vuku ni vosa ni bula voki lia; ²(ka sa varaitakia na vu-ni-bula, ka ita a raicia, ka dutukunia, ka vatakila vi ikodou na vu-ni-bula yali ni mudu, o koya ka tiko vata ki Tamana, ka sa qai varaitakia mai vi ita;)³o koya ita a raicia ka rogocia, ita sa tukunia vi ikodou, mo dou viwekani kinia ki ita; ia ita sa viwekani kinia kei na Tamada, kei na Luvena ko Jisu Karisito. ⁴Ia ita sa vola na veika ko ya vi ikodou, me vayacoria sara kinia na nomudou marau.⁵Ia koya gona nai tukutuku kitou a rogocia mai vi koya, a sa tukunia vi ikodou, ni sa rarama na Kalou, a sa yali sara vi koya na butobuto. ⁶Kevaka eda sa tukunia eda sa viwekani kaya, a sa caka nai valavala butobuto, eda sa lasu sara lia, ka sa yali ni caka na dina: ⁷ia kevaka eda sa caka nai valavala ni rarama, me vaka sa tu e na rarama ko Jisu, eda sa qai dui viwekani vata, a sa vasavasavataki ita mai na ca kece lia na dra i Jisu Karisito na Luvena.⁸Kevaka eda sa tukunia sa yali ni tu vi ita na ca, eda sa vakaisini ita, a sa yali ni tu vi ita na dina. ⁹Kevaka eda sa vatusa voki lia na nodai valavala ca, sa yalodina ka yalododonu sara lia ko Jisu me bokocia na nodai valavala ca, ka vasavasavataki ita mai na ka kece lia sa yali ni dodonu. ¹⁰Kevaka eda sa tukunia eda a yali ni valavala ca, eda sa valasui Jisu, a sa yali ni tu vi ita na nona vosa.

Chapter 2

¹Na luvequ lomani, au sa vola yani vi ikodou na veika koya, mo dou kakua kinia ni valavala ca. Ia kevaka sai valavala ca e dua, sa dua na noda Dautataro vi Tamada, ko Jisu Karisito, na yalododonu: ²ia sai bulubulu sara lia ni nodai valavala ca ko koya; a sa yali baleti ita loa lia, e na vukudra voki lia na kai vuravura kece lia. ³Ia na ka gona eda sa kila kinia ni da sa kilai koya, kevaka eda sa muria na nona vunau. ⁴O koya sa tukunia, Au sa kilai koya, ia ka yali ni muria na nona vunau, sa vosa lasu sara lia, a sa yali ni tu vi koya na dina. ⁵Ia ko koya yadua sa muria na nona vosa, sa dina sa qai levu sara na nona loloma vua na Kalou: ena ka koya eda sa kila ni da sa tu vata kaya. ⁶O koya sa tukunia erau sa tu vata kaya, e kilikili kaya me caka nai valavala sa vaka na nonai valavala. ⁷Oi ikodou na viwekani, sa yali ni dua na vunau vou kau sa vola vi ikodou, na vunau makawa lia ka tu vi ikodou mai nai vatekivu. A vunau makawa na vosa dou a rogocia mai nai vatekivu. ⁸E dua voki lia, na vunau vou kau sa vola vi ikodou, ia na ka koya sa dina vua, vi ikodou voki lia: ni sa qai takali na butobuto, a sa cila mai na rarama dina. ⁹O koya sa tukunia sa tu e na rarama, ka sa catia lia na wekana, sa tu lia e na butobuto ka yacovia na siga gona. ¹⁰Sa tu e na rarama ko koya sa lomani na wekana, a sa yali vua na ka me tarabe kinia. ¹¹Ia sa tu e na butobuto ko koya sa catia na wekana, a sa caka nai valavala ni butobuto, a sa yali ni kila na vanua sa qai kinia, ni sa vabutobutotakia na matana na butobuto. ¹²Au sa vola vi ikodou, na luvequ lomani, ni sa bokocia na nomudou i valavala ca e na vuku ni yacana. ¹³Au sa vola vi ikodou, na matua, ni dou sa kilai koya sa bula mai nai vatekivu. Au sa vola vi ikodou, na cauravou, ni dou a rawai koya na vu-ni-ca. Au sa volavola vi ikodou, na gone lomani, ni dou sa kilai koya na Tamada. ¹⁴Au a volavola vi ikodou, na matua, ni dou a kilai koya sa bula mai nai vatekivu. Au a volavola vi ikodou, na cauravou, ni dou sa kaukauwa, a sa tu vi ikodou na vosa ni Kalou, ia dou a rawai koya na vu-ni-ca. ¹⁵Dou kakua ni lomani vuravura, se na veika sa vavuravura. Kevaka sa lomani vuravura e dua, sa yali e na lomani na loloma vua na Tamada. ¹⁶Na ka kece lia sa tu e vuravura, na gagadre ca ni yago, na gagadre ca ni mata, ki na dokadokai ita ena ka ni bula gona, sa yali ni tubu mai vi Tamada, mai vuravura lia. ¹⁷Ia ko vuravura sa qai tani yani, ki na kena gagadre voki lia; ia ko koya sa caka na ka sa vinakatia na Kalou, sa tu dei lia ka yali ni mudu. ¹⁸Oi ikodou na luvequ lomani, sa gauna emuri sara ko ya: ia me vaka dou a rogocia ni na qai mai ko koya na meca i Karisito, sa qai lewe levu na meca i Karisito ni kua; sai koya eda sa kila kinia ni sa gauna emuri sara koya. ¹⁹Era a qai tani vi ita ko ira koya, ia era a yali lia ni nodai tokani; ke ra sa nodai tokani, ke ra sa tiko lia ki ita: ia era sa qai tani me ra varaitakia ni ra a yali ni nodai tokani ko ira kece lia ko ya. ²⁰Ia sa tu vi ikodou nai lumu mai vua na Yalosavasava, ia dou sa kila kinia na ka kece lia. ²¹Au sa yali ni volavola vi ikodou ni dou sa guilecavia nai vavuvuli dina, o koya lia ni dou sa kila, ia ka sa yali sara ni tubu mai nai vavuvuli dina na lasulasu. ²²O cei na daulasu, o koya lia sa cakitakia ni sa Karisito ko Jisu? Sai koya na meca i Karisito, o koya sa cakitakia na Tamada kei na Luvena. ²³O koya yadua sa cakitakia na Luvena, sa yali ni tu vua ko Tamada; ko koya sa vatusa na Luvena sa tu voki lia vua ko Tamana. ²⁴O koya koya me qai tu dei, e na lomamudou, na ka dou a rogocia mai nai vatekivu. Kevaka sa tu lia vi ikodou na ka dou a rogocia mai nai vatekivu, dou na tu lia vua na Luvena, vua voki lia na Tamada. ²⁵Ia gona na ka ni yalayala sa yalatakia vi ita ko koya, na bula yali ni mudu. ²⁶A veika ko ya kau sa volavola kinia vi kodou e na vukudra era sa vacalai ikodou. ²⁷Ia sa tu vi ikodou nai lumu dou a rawatia mai vi koya, a sa yali ni yaga me vavulici ikodou e dua: ia me vaka sa vavulici ikodou ena ka kece lia na nona lumuti ikodou, a sa dina lia, ka sa yali ni lasu, io me vaka sa vatavulici ikodou, dou tu dei vakinia vi koya. ²⁸Ia koya koya, na luvequ lomani, mo dou tu dei vua; me da doudou kinia, ni na rairai mai ko koya, ka me da kakua ni madua vua ena nona qai mai. ²⁹Kevaka dou sa kila sa yalododonu ko koya, dou sa kila sa sucu vi koya ko koya yadua sa caka dodonu.

Chapter 3

¹Raicia na kena levu ni loloma sa caka vi ita na Tamada, me da vatokai kinia me da luve ni Kalou: ia eda sa vakinia. O koya koya sa yali kinia ni kilai ita ko ira na kai vuravura, ka ni ra a yali ni kilai koya. ²Oi ikodou sa lomani, eda sa qai luve ni Kalou, ia sa yali ni rairai se da na vaevei mai muri: koya lia eda sa kila, ni na rairai mai ko koya, eda na tautauvata kaya; ni da na raicia na matana dina. ³Ia na tamata yadua sa tu vua nai nuinui koya vi Koya, sa vasavasavataki koya, me vaka sa savasava ko koya. ⁴O koya yadua sai valavala ca sa talaidredre ki na vunau: ni sai valavala ca koya na talaidredre ki na vunau. ⁵Ia dou sa kila ni sa varaitakia ko koya me yadia tani na nodai valavala ca; a sa yali na nonai valavala ca. ⁶O koya sa tu dei vata kaya sa yali ni valavala ca; o koya sai valavala ca tiko sa yali ni raici koya, se kilai koya. ⁷Oi ikodou na luvequ lomani, me kakua ni vacalai ikodou e dua: o koya sai valavala dodonu sa dodonu lia, me vaka sa dodonu ko koya. ⁸A luve ni tevoru ko koya sai valavala ca tiko; ni sai valavala ca na tevoru mai nai vatekivu. E na vuku ni ka ko ya sa varaitakia kinia na Luve ni Kalou, me vageavutakia na cakacaka ni tevoru. ⁹Sa yali ni valavala ca ko koya yadua sa vasucumi koya na Kalou; ni sa tu e lomana na sorena: a sa yali ni caka rawa nai valavala ca ko koya, e na vuku ni sa vasucumi koya na Kalou. ¹⁰Ena ka koya sa rairai kinia ko ira na luve ni Kalou, kei ira na luve ni tevoru: sa yali ni luve ni Kalou ko koya yadua sa yali ni caka tiko nai valavala dodonu, se ko koya sa yali ni lomania na wekana. ¹¹Ni sai koya lia koya nai varo dou a rogocia mai nai vatekivu, me da vilomani: ¹²me kakua ni vataki Keni, a luve ni vu-ni-ca, o koya sa vamatea na tacina. A sa vamatei koya e na vuku ni cava? Ni sa ca na nonai valavala, ia sa dodonu nai valavala ni tacina. ¹³Kakua ni kidacala, oi ikodou na wekaqu, kevaka sa cati ikodou ko ira na kai vuravura. ¹⁴Eda sa kila ni da sa qai tani mai na mate ki na bula, ni da sa lomani ira na viwekani. O koya sa yali ni lomania na wekana sa tiko lia e na mate. ¹⁵Na daulaba ko koya yadua sa catia na wekana: ia dou sa kila ni sa yali sara ni tiko e lomana na daulaba na bula yali ni mudu. ¹⁶Ena ka koya eda sa raicia kinia na loloma, ni sa solia ko koya na nona bula e na vukuda: e dodonu me da solia na noda bula koi ita voki lia e na vukudra na viwekani. ¹⁷Ia ko koya sa tu vua nai yau ni vuravura koya, a sa raicia na wekana ni sa dravudravua, a sa sogotia na lomana vua, sa tiko vacava e na lomana na loloma vua na Kalou? ¹⁸Oi ikodou na luvequ lomani, me da kakua ni loloma ena vosa lia, se ena yamede; e na cakacaka lia kei na lomadina. ¹⁹Ia na ka koya eda sa kila kinia ni da sa dina; eda na vadinadinataki voki lia kinia na yaloda vua. ²⁰Ia kevaka sa beitaki ita na yaloda ni da sa ca sa uasivi cake e na yaloda na Kalou, a sa kila na ka kece lia. ²¹Oi ikodou sa lomani, kevaka sa yali ni beitaki ita na yaloda ni da sa ca, eda sa qai doudou rawa vua na Kalou. ²²Ia na ka kece lia eda sa kerea, eda sa rawatia mai vi koya, ni da sa muria na nona vunau, ka caka na veika sa vinaka vua. ²³Ia koya na nona vunau, Me da vabautia na yaca ni Luvena ko Jisu Karisito, ka vilomani, me vaka sa varotia vi ita ko koya. ²⁴Ia sa tu dei vi koya ko koya sa muria na nona vunau, a sa tu sara vua ko koya. Ia na ka ko ya eda sa kila kinia ni sa tiko e na lomada ko koya, e na vuku lia ni Yalo Tabu sa solia mai vi ita ko koya.

Chapter 4

¹Oi ikodou sa lomani, kakua ni vadinatia na yalo kece lia, ia dou vatovolei ira na yalo se ra yalo mai vua na Kalou, se yali: ni ra sa lewe levu na parofita vailasu era sa qai voli yani e vuravura. ²O koya koya dou sa kila kinia na yalo sa mai vua na Kalou: a yalo kece lia sa vatusa ni sa liatamata mai ko Jisu Karisito, sa mai vua na Kalou: ³ia na yalo kece lia sa yali ni vatusa ni sa liatamata mai ko Jisu Karisito, sa yali ni mai vua na Kalou: ia koya sai koya na meca i Karisito, koya dou a rogocia ni na qai mai, a sa tu e vuravura ni kua. ⁴Oi ikodou na luvequ lomani, dou sa mai vua na Kalou, ia dou sa rawai ira: ni sa levu ko koya sa tiko e na lomamudou, ka lailai ko koya sa tiko e vuravura. ⁵O ira era sa tamata vavuravura: a ra sa vosatakia kinia na ka vavuravura, a sa varogoci ira ko ira na kai vuravura. ⁶Oi ita, eda sa tamata ni Kalou: sa varogoci ita ko koya sa kila na Kalou: sa yali ni varogoci ita ko koya sa yali ni tamata ni Kalou. Ena ka koya eda sa kila kinia na yalo sa dina, ki na yalo sa dauvivacalai. ⁷Oi ikodou sa lomani, mo dou vilomani; ni sa mai vua na Kalou na loloma; ia ko koya yadua sa dauloloma, sa vasucumi koya na Kalou, a sa kila na Kalou ko koya. ⁸O koya sa yali ni dauloloma sa yali ni kila na Kalou; ni sa loloma na Kalou. Ena ka koya sa varaitakia kinia na loloma ni Kalou vi ita, ni sa tala ki vuravura na Luvena e dua loa lia na Kalou, o koya ka vatuburia ko koya, me da bula e na vukuna. ⁹Ena ka koya a sa rairai kinia na loloma, sa yali ni da lomani koya na Kalou, ia ni sa lomani ita ko koya, a sa tala na Luvena mei bulubulu ni nodai valavala ca. ¹⁰Oi ikodou sa lomani, kevaka sa lomani ita va koya na Kalou, sa dodonu me da vilomani vakai ita. ¹¹Sa yali na tamata sa raicia na Kalou e na dua na gauna. Kevaka eda sa vilomani, sa tiko e na lomada na Kalou, a sa levu sara na loloma vua e na lomada. ¹²Ena ka lia koya eda sa kila ni da sa tiko sara vua, ia sa tiko ko koya e na lomada, e na vuku ni sa solia vi ita ko koya mai vua na Yalona. ¹³Ia eda sa raicia ka tukunia tiko ni sa tala na Luvena ko Tamada mei Vabula kei vuravura. ¹⁴O koya yadua ena vatusa ni sa Luve ni Kalou ko Jisu, sa tiko sara na Kalou vi koya, ia sa tiko ko koya vua na Kalou. ¹⁵Ia eda sa kila ka vadinatia na loloma ni Kalou vi ita. Sa loloma na Kalou; ia ko koya sa dautiko kei na loloma sa dautiko vata kei na Kalou, a sa tiko na Kalou e lomana. ¹⁶Ena ka koya sa yaco kinia me levu sara na loloma vi ita, ni da sa tautauvata kaya, ni da sa tiko e vuravura koya, me da doudou kinia e na siga ni lewa. ¹⁷Sa yali ni tu vata na rere kei na loloma; ia sa dainia tani na rere na loloma levu sara; ni sa tiko vata na rere ki na yaluma. Ia ko koya sa rere, sa yali ni levu sara na nona loloma. ¹⁸Eda sa lomani koya, e na vuku ni sa taumada na nona loloma vi ita. ¹⁹Kevaka sa tukunia e dua, Au sa lomania na Kalou, a sa catia na wekana, sa lasulasu sara lia ko koya: kevaka sa yali ni lomania na wekana sa raicia tiko ko koya, ena lomania vaevei na Kalou ni sa yali ni raicia? ²⁰Ia na vunau koya eda sa rawatia mai vi koya, Me lomania voki lia na wekana ko koya sa lomania na Kalou.

Chapter 5

¹O koya yadua sa vadinatia ni sa Karisito ko Jisu, sa vasucumi koya na Kalou: ia ko koya yadua sa lomani koya sa vatuburia, sa lomani koya voki lia sa vatuburi. ²Ena ka koya eda sa kila ni da sa lomani ira na luve ni Kalou, kevaka eda sa lomani na Kalou, ka muria na nona vunau. ³Ni sai koya ko ya na loloma vua na Kalou, me da muria na nona vunau: a sa yali ni ka bibi na nona vunau. ⁴Ni sa rawai vuravura ko koya yadua sa vasucumi koya na Kalou; ia koya na qaqa eda sa rawai vuravura kinia, a noda vabautia. ⁵O cei sa rawai vuravura, o koya dua loa lia sa vadinatia ni sa Luve ni Kalou ko Jisu? ⁶O koya koya ka qai mai ki na wai kei na dra, o Jisu Karisito; sa yali kei na wai loa lia, ia, ki na wai kei na dra voki lia. Ia sai koya na Yalo Tabu sa vadinadina, ni sa vu ni dina na Yalo Tabu. ⁷Ni ratou sa lewe tolu sa tukutuku mai lomalagi, a Tamada, kei koya na Vosa, kei koya na Yalo Tabu; ia sa dua loa lia na lewe tolu koya. ⁸A ratou sa lewe tolu sa tukutuku e vuravura, a yalo, kei na wai, kei na dra; a ratou sa tukutuku vata na lewe tolu koya. ⁹Kevaka eda sa vabautia na nodra i tukutuku na tamata, sa uasivi cake kinia nai tukutuku ni Kalou; ni sai koya koya nai tukutuku ni Kalou sa tukunia kinia na Luvena ko koya. ¹⁰O koya sa vabautia na Luve ni Kalou sa rawatia e lomana nai tukutuku: o koya sa yali ni vadinatia na Kalou sa valasui koya lia; ni sa yali ni vadinatia nai tukutuku ni Kalou ni sa tukunia na Luvena. ¹¹Koya lia nai tukutuku, ni sa solia vi ita na Kalou na bula yali ni mudu, ia na bula koya sa tu vua na Luvena. ¹²O koya sa tu vua na Luvena, sa tu vei koya na bula; o koya sa yali ni tu vua na Luve ni Kalou, sa yali ni tu vua na bula. ¹³A veika koya kau sa vola vi ikodou mo dou kila kinia ni dou sa rawatia na bula yali ni mudu, io, vi ikodou sa vabautia na yaca ni Luve ni Kalou. ¹⁴Ia na ka koya eda sa vararavi kinia vua, kevaka eda sa kerea e dua na ka me vaka na lomana, sa rogoci ita ko koya: ¹⁵ia kevaka eda sa kila ni sa rogoci ita ko koya, e na ka kece lia eda sa kerea, eda sa kila ni da sa rawatia na kerekere eda sa kerea vua. ¹⁶Kevaka e dua na tamata sa raicia na wekana ni sa caka nai valavala ca sa yali ni yaco kinia na mate, ena masulakia, ia na Kalou ena solia vua na bula me nodra era sa yali ni caka nai valavala ca sa yaco kinia na mate. Sa tu nai valavala ca sa yaco kinia na mate; au sa yali ni tukunia me masu e na vuku ni ka ko ya. ¹⁷Sai valavala ca na ka kece lia e yali ni dodonu; ka sa dua nai valavala ca sa yali ni yaco kinia na mate. ¹⁸Eda sa kila, ni sa yali ni valavala ca ko koya yadua sa vasucumi koya na Kalou; ia ko koya sa vatuburi koya na Kalou sa maroroi koya, a sa yali ni tarai koya na vu-ni-ca ko ya. ¹⁹Eda sa kila ni da sa luve ni Kalou, a sa koto lia vua na vu-ni-ca ko ira kece lia na kai vuravura. ²⁰Eda sa kila voki lia ni sa yaco mai na Luve ni Kalou, a sa solia mai vi ita na vuku, me da kilai koya kinia sa dina, ia eda sa tu vata ki koya sa dina, vi Jisu Karisito na Luvena. Sai koya koya na Kalou dina, kei na vu-ni-bula yali ni mudu. ²¹Oi ikodou na gone lomani, maroroi ikodou mai na vimatakau. Emeni.

2 John

Chapter 1

¹Oi au na qase vua na marama era sa digitakia tu, kei ira voki lia na luvena, o ira kau sa lomani vaidina; ka yali ni koi au duadua loa lia, o ira kece voki lia era sa kila na dina; ²e na vuku ni dina, o koya ka tiko e na lomada, ena tu lia vi ita ka yali ni mudu: ³Me nomudou na loloma, na yalololoma, na vacegu, mai vua na Kalou ko Tamada, kei na Turaga ko Jisu Karisito, na luve i Tamada, ena dina kei na loloma. ⁴Au sa rekitakia valevu dina e noqu raicia ni ra sa muria tiko na dina eso vi ira na luvemu, me vaka sa varoti ita kinia na Tamada. ⁵Ia kau sa qai vamasuti iko, na marama, ia ka yali ni vaka niu sa vola vi iko na vunau vou, koya lia sa tu vi ita mai nai vatekivu, me da vilomani. ⁶Ia koya na loloma, me da muria na nona vunau. Na vunau koya, Me vaka na ka dou a rogocia mai nai vatekivu, mo dou muria sara lia. ⁷Ni ra sa lewe levu sara lia na dauvivacalai sa qai voli e vuravura, ko ira era sa yali ni vatusa ni sa liatamata mai ko Jisu Karisito. O koya koya na dauvivacalai kei na meca i Karisito. ⁸Dou varaici ikodou, me kakua ni yali vi ikodou na ka kitou a caka, mo dou rawatia kece lia na kenai sau. ⁹O koya yadua sa talaidredre, ka sa yali ni tu dei e nai vavuvuli ki Karisito, sa yali ni tu vi koya na Kalou. O koya sa tu dei enai vavuvuli ki Karisito, sa tiko vua na Tamada kei na Luvena voki lia. ¹⁰Kevaka e dua sa qai kivei ikodou, a sa yali ni yadia nai vavuvuli koya, kakua ni yadi koya ki vale, se vosavakalougatatakia: ¹¹ia ko koya sa vosavakalougatatakia sa tautauvata kaya e na nonai valavala ca. ¹²Sa levu na ka kau sa via vola vi ikodou, ia kau sa yali kinia ni vinakatia meu vola e na pepa kii na wai ni volavola: ia kau sa nakitia meu qai vi ikodou, ka vivosaki e na matanavotu, me levu sara kinia na noda marau. ¹³Sa loloma yani vi iko ko ira na luvena na wekamu yalewa sa digitaki tu. Emeni.

3 John

Chapter 1

¹Oi au na gase vua na daulomani ko Keo, o koya kau sa lomania vaidina. ²Ikonu na lomani, sa dua loa na ka kau sa gadrevia valevu, mo kalougata ka bula vinaka, me vaka sa bula vinaka sara na yalomu. ³Niu sa reki valevu, ni ra sa qai mai na viwekani ka tukunia na dina sa tu vi iko, me vaka ni ko sa daumuria na dina. ⁴Sa ka levu sara lia na noqu reki e na vuku ni ka e dua bau lia koya, ni konu sa rogocia era muria voki lia na dina ko ira na luvequ. ⁵Ikonu na lomani, ko sa caka vadodonu na ka kece lia ko sa caka vi ira na viwekani, vi ira voki lia na vulagi; ⁶ko ira era sa tukunia na nomu loloma e na matadra nai soqosoqo lewe ni lotu; ia kevaka ko sa vukei ira e na nodra qai mai me vaka sa vinaka vua na Kalou, o na caka na ka vinaka: ⁷ni ra a qai yani e na vuku ni Yacana, a sa yali e dua na ka era tauria mai vi ira sa yali ni lotu. ⁸O koya sa dodonu kinia me da vacegui ira era sa vakinia, me da vivuke kinia e na dina. ⁹Au a vola vi ira nai soqosoqo lewe ni lotu: ia ko Tiotirifi, o koya sa viavialiu vi ira, sa yali ni vacegui ita. ¹⁰O koya koya kau na nanumia kinia na nonai valavala sa caka ko koya, niu na qai yani, ni sa dau vosavacacataki kitou e na vosa ca: a sa yali ni caka loa lia koya, sa bese voki lia ni vacegui ira na viwekani, a sa tarovi ira era via caka, a sa vasivoi ira mai nai soqosoqo lewe ni lotu. ¹¹Ikonu na lomani, kakua ni muria na ka ca, muria lia na ka vinaka. O koya sa caka vinaka sa luve ni Kalou: ia ko koya sa caka ca sa yali ni raicia na Kalou. ¹²Sa rogo vinaka ko Timitirio mai vi ira kece lia, mai na dina voki lia; io, kitou sa tukunia vakinia; ka dou sa kila sa dina na nitou i tukutuku. ¹³Sa levu sara lia na ka vi au meu vola, ia kau na yali ni vola vi iko ena wai ni volavola kei na peni voki lia: ¹⁴ia kau sa nakitia me raici iko vatotolo, me daru vivosaki e na matanavotu. ¹⁵Me tu vi iko na vacegu. Sa loloma yani vi iko ko ira na viwekani. Au sa loloma yani vi ira yadua na viwekani.

Jude

Chapter 1

¹O Juta, nai Talatala i Jisu Karisito, ka taci Jemesa. Kivei ira era sa kacivi mai vua na Kalou, o ira era sa bula voli ena loloma ni Kalou na Tamada vata ki na vimaroroi i Jisu Karisito: ²Me valevutaki sara vi ikodou na yalovivosoti, kei na vacegu, kei na loloma. ³ikodou sa lomani, ni'u a gumatua me'u vola vi ikodou e na vuku ni bula sa noda kece lia, sa rawai voki lia au na via volavola vi ikodou, ka varotia mo dou gumatua sara lia me maroroya na vabautia sa soli eliu vi ira sa lotu. ⁴Ni sa curu lo mai na tamata eso, era sa volai eliu me ra cudruvi kinia, a tamata yali ni lotu, era sa vatanitakia na loloma ni Kalou me ra caka kinia na ka vasisila, a ra sa cakitaki koya kinia na Turaga na Kalou dua loa lia, kei na noda Turaga ko Jisu Karisito. ⁵O koya koya ka'u na vauqetia kinia na lomamudou, mo dou nanumia, ia dou a kila voki lia eliu, ni sa vabulai ira na tamata mai Ijipita na Turaga, sa qai varusai ira emuri era sa yali ni vabautia. ⁶O ira voki lia na agilose era sa yali ni tu dei e na nodra i tutu vaturaga, a ra sa dainia na nodra i tikotiko, sa tauri ira voki lia ko koya e na sinucodo yali ni mudu, e na butobuto, me yacovia mada na siga ni lewa. ⁷Sa vakinia ko Sotoma sa va voli lia kinia ko Komora, vi ira voki lia na vikoro voleka, ni ra sa soli ira me ra dauyalewa, a ra sa muria voki lia na lewa tani, era sa varau kina mei varau, ni ra sa vararawataki ni ra sa cudruvi tiko e na bukawaqa yali ni mudu. ⁸Sa vaka voki lia kinia ko ira koya na daudadra era sa vadukadukalitakia na yagodra, era sa bese vokia ni lewai, a ra sa vosavacacatakia na turaga. ⁹Io ko Maikeli na agilose ka uasivi, ni sa vileti tiko kei na tevoru, ka viletitakia na yago i Mosese, sa yali ni doudou me vosavacacatakia lia, sa tukunia lia, Me cudruvi iko na Turaga. ¹⁰Ia ko ira koya, era sa vosavakacacatakia na ka era sa lecavia; ia na ka era sa kila vakai ira, me vaka na manumanu sa yali ni vayalo, e na veika koya era sa vacacani ira kinia. ¹¹Ena ca ko ira! ni ra sa muria na sala i Keni, a ra sa muria e na marau ca na caka cala i Pelami me ra vakaivoli kinia, a ra sa rusa e na vosa ni veivorati i Kora. ¹²O ira koya na duka e na nomudou kana vilomani, ni ra sa kana vata ki ikodou, a ra sa vakani ira ka yali ni rere; o ira koya na o sa yali kinia na wai, sa vikauiyaki e na cagi; a kau sa malai na vuana, sa yali ni vua, sa mate varua, sa cavu sara na wakadra: ¹³a ua ni waitui sa cudrucudru, sa vusolakia na nodra ka e vivamaduataki; a kalokalo voki lia sa viqaiyaki, sa tu loa lia me nodra na butobuto loaloa ka yali ni mudu. ¹⁴Ia ko Inoki voki lia, nai kavitu sa taravi Atama sa parofisaitakia ira koya, ka tukunia, Raicia, sa qai vata mai na Turaga, kei na nona yalosavasava era udolu vatini: ¹⁵me cudruvi ira kece lia, ka vunaucia kece lia era sa yali ni lotu, e na vuku ni nodra i valavala kece lia era sa caka ni ra sa yali ni rerevakia na Kalou, kei na nodra qaqa era sa vosavacacataki koya kinia ko ira era yali ni rerevakia na Kalou. ¹⁶O ira koya na dauvosakudrukudru, na daudidi, era sa muria na nodra gagadre ca; (a sa vosatakia na vosa vaviavialevu sara lia

na gusudra), a ra sa daudokai ira na tamata eso me ra vaiyau kinia vi ira.¹⁷ Ia koi ikodou sa lomani, dou nanumia na vosa era sa tukunia eliu ko ira nai apositolo ni noda Turaga ko Jisu Karisito; ¹⁸ni ra sa tukunia vi ikodou sa na so na dauvivasewasewani e na gauna emuri, era na daumuria voki lia na nodra gagadre ca era sa yali ni lotu. ¹⁹Sai ira koya sa tawasei ira tani, era sa yalo butobuto, a sa yali ni tu vi ira na Yalo Tabu. ²⁰Ia koi ikodou sa lomani, dou vivauqeti ikodou cake vakai ikodou e na nomudou vabautia savasava ara lia, dou masu lia e na Yalo Tabu, ²¹dou maroroi ikodou mo dou tu lia e na loloma ni Kalou, ka nuitakia na loloma ni noda Turaga ko Jisu Karisito ki na bula yali ni mudu. ²²Ia dou lomani ira voki lia eso, ni ra sa lomalomarua: ²³ia ko ira eso, vabulai ira ni dou sa kalirakia mai na bukawaqa; ka so mo dou lomani ira ni dou sa rere; ni dou sa besetakia nai sulu sa dukadukali e na yalo butobuto. ²⁴Me qai caka vua sa rawatia me tauri ikodou mo dou kakua ni bale, me varaitaki ikodou voki lia e na matana vaiukuuku ena marau vaidina sara ni dou sa yali ni cala, ²⁵me caka vua na Kalou na nodai Vabula dua loa lia, ena vuku ni noda Turaga ko Jisu Karisito na varokoroko vata ki na ka Vaturaga, vata ki na lewa, vata ki na kaukauwa, ena gauna kece lia sa oti yani, ni kua voki lia, ka yali ni mudu. Emeni.

Revelation

Chapter 1

¹Ai Vakatakila ki Jisu Karisito, ka solia vi koya na Kalou me varaitakia vi ira na nonai talatala na ka sa voleka ni yaco mai; a sa tala ko koya na nona agilose me tukunia vi Joni na nonai talatala: ²o koya ka tukunia na vosa ni Kalou, ki nai tukutuku ki Jisu Karisito, ki na ka kece lia sa raicia ko koya. ³Sa kalougata ko koya sa wilikia, ki ira era sa rogocia na vosa ni parofisai koya, ka vabautia na ka sa volai kinia; ni sa voleka na kena gauna. ⁴KO JONI vi ira nai soqosoqo lewe ni lotu e vitu mai Esia: Me nomudou na loloma, ki na vacegu, maivi koya sa bula ni kua, ka bula eliu, ka na bula voki lia emuri: maivi iratou voki lia na Yalo e vitu eratou sa tiko e na mata ni nonai tikotiko-vaturaga; ⁵maivi Jisu Karisito voki lia, na dautukutuku yalodina, na ulumatua vi ira era sa tu cake voki mai na mate, ki na nodra Turaga levu voki lia na tui e vuravura. Vi koya sa lomani ita, ka savai ita mai na nodai valavala ca e na nona dra dina, ⁶a sa qisi ita me da tui ka bete vua na Kalou ki Tamana; me sa caka vi koya na varokoroko ki na lewa ka yali ni mudu. Emeni. ⁷Raicia, sa qai mai ko koya e na o: ka na raici koya na matada kece lia, ko ira voki lia era a suaki koya: ena tagi sara e na vukuna na vimataqali kece lia e vuravura. Me vaka lia koya. Emeni. ⁸Sa tukunia na Turaga na Kalou, Oi au ga na Alifa ki na Omeka, ai vatekivu ki nai vataotioti, o koya ka bula eliu, ka bula ni kua, ka na bula voki lia emuri, na Kaukauwa. ⁹Koi au ko Joni, na wekamudou voki lia, ki nai tokani e na vivacacani, ki na matanitu ki na vosota ni Jisu, au a tiko e na yanuyanu ko Patimo, e na vuku ni vosa ni Kalou, ki nai tukutuku i Jisu. ¹⁰Kirau a tiko vokilia ki na Yalo Tabu e na siga ni Turaga, ia ka'u a rogocia e dakuqu na domo levu, e vaka na davui, ¹¹ni sa tukunia, Oi au na Alifa ki na Omeka, ko koya sa liu sara, ko koya ena muri sara voki lia: ia, Na ka ko sa raicia, mo vola e nai vola, ka vayadia ki nai soqosoqo lewe ni lotu e vitu mai Esia: ki Efeso, ki Simurina, ki Perikamo, ki Caetaira, ki Sariti, ki Filatelifia, ki Leotisea. ¹²Au a qai rai vuki me'u raici koya ka vosa mai vi au. Ia ni'u sa rai vuki, sa vitu nai tutu-ni-cina koula ka'u sa raicia; ¹³ia sa tu e dua e na kedra maliwa nai tutu-ni-cina e vitu, e vataki koya na Luve ni tamata, sa vaisulu e nai sulu sa yaco sara ki na yavana, ka vau na lomaserena e nai vau koula. ¹⁴Sa vulavula na uluna ki na drau ni uluna me vaka na vutika ni sipi, me vaka na vulavula ni uca-vulavula; ka sa vaka voki lia na yameyame ni buka na matana; ¹⁵ia na yavana sa vaka na parasa makumakualiliva me vaka ni sa varirigi e na kuro; a sa vaka na vadugu ni wai e levu na domona. ¹⁶Sa tauria e na ligana i matau e vitu na kalokalo: ia ka sa qai mai na gusuna nai seleiwau gata ka batirua; ia na matana sa vaka na mata-ni-siga ni sa cila vakaukauwa. ¹⁷Ia ni'u sa raici koya, ka'u sa bale sara ki yavana me vaka e dua sa ciba. A sa tabaki au e na ligana i matau, ka tukunia vi au, Kakua ni rere; Koi au ko koya sa liu sara, ko koya ena muri sara voki lia, ¹⁸o koya sa qai Bula; ka'u a mate eliu, ka raicia, au sa bula ka yali ni mudu, Emeni; au sa tauria voki lia nai dola ki etesi ki na mate. ¹⁹Ia na veika ko sa raicia oti mo vola, ki na veika sa tu, ki na veika ena yaco mai muri, ²⁰na ka vuni ni kalokalo e vitu, ko a raicia e na ligaqu i matau, ki nai tutu-ni-cina koula e vitu: A kalokalo e vitu sa nodra i talatala voki lia nai soqosoqo lewe ni lotu e vitu: ia nai tutu-ni-cina e vitu ko a raicia, nai soqosoqo lewe ni lotu e vitu.

Chapter 2

¹Mo volavola voki lia vua nai talatala ni soqosoqo lewe ni lotu mai Efeso; Sa tukunia na veika koya ko koya sa tauria na kalokalo e vitu e na ligana i matau, o koya sa qai voli e na maliwa ni tutu-ni-cina koula e vitu: ²Au sa kila na nomu i valavala, ki na nomu oca ki na nomu dauvosotia, ni ko sa yali voki ni vosoti ira era sa ca; o sa vatovolei ira voki lia era sa tukunia era sai apositolo, a ra sa yali, o sa kilai ira ni ra sa daulasu lia: ³ia ko sa lomavinaka lia, ka vosotia tiko, ka oca e na vuku ni yacaqu, ka yali ni guca. ⁴Ia ka so lia na ka ko sa ca kinia, e na vuku ni ko sa dainia na nomu loloma ka tu vi iko eliu. ⁵Mo nanumia lia na ka ko sa lutu tani mai kinia; ia mo vivutunitakia, ka caka na cakacaka taumada; ia kevaka sa yali, ka'u na qai vasauri mai vi iko, ka yadia tani na nomu i tutu-ni-cina mai na kena tikina, kevaka ko sa yali ni vivutuni. ⁶Ia na ka voki lia koya sa tu vi iko, ni ko sa catia na nodra i valavala nai tokani i Nikola, koya ka'u sa catia voki lia koi au. ⁷O koya sa vadaligana, me mani rogocia sara na ka sa tukunia na Yalo Tabu vi ira na visoqosoqo lewe ni lotu: Vi koya sa gumatua ka'u na solia me kania na kau ni bula, ko ya sa tu e loma ni Parataisi ni Kalou. ⁸MO volavola voki lia vua nai talatala ni soqosoqo lewe ni lotu mai Simurina: Sa tukunia na veika koya ko koya sa liu sara ka muri sara, o koya ka mate, a sa qai bula voki: ⁹A sa kila na nomu cakacaka, ki na nomu dauvararawataki, ki na nomu dravudravua (ia ko sa vutuniyau lia), ki na nodra vosa vacaca era tukunia era sa Jiu, ka ra sa yali, era sai vavakoso voki lia i Setani. ¹⁰Kakua ni rerevakia e dua na ka ko na vosotia: raicia, na tevoru ena daini ikodou eso ki na vale ni vivesu, mo dou vatovolei kinia; ia dou na vararawataki ka bogi tini: dou gumatua mo dou yacovia na mate, au na qai solia vi ikodou nai sala ni bula. ¹¹O koya sa vadaligana, me mani rogocia sara na ka sa tukunia na Yalo Tabu vi ira na visoqosoqo lewe ni lotu. O koya sa gumatua sara ena yali ni ca e nai karua ni mate. ¹²MO volavola voki lia vua nai talatala ni soqosoqo lewe ni lotu mai Perikamo: Sa tukunia na ka koya ko koya sa tauria nai seleiwau batirua: ¹³Au sa kila na nomu cakacaka, ki na yasana ko sa tiko kinia, sa tiko voki lia kinia nai tikotiko i Setani: ia ko sa tauria matua na yacaqu, ia ko sa yali ni cakitakia na noqu lotu e na siga sa vatusai au dina kinia ko Anitipasa, o koya sa vamatei e na ikodou maliwa, a yasana sa tiko kinia ko Setani. ¹⁴Ia ka so lia na ka ko sa ca kinia, e na vuku ni sa tiko vi iko ko ira era sa vabautia nai vavuvuli i Pelami, o koya ka vavulici Pelaki me dainia na vivacalai e na matadra na luve i Isireli, me ra kania na ka sa vacabori ki na vimatakau, me ra dauyalewa voki lia. ¹⁵Sa tiko voki lia vi iko ko ira sa vatavulicia tiko na nodra i vavuvuli nai tokani i Nikola, koya na ka ka'u sa catia. ¹⁶Mo vivutuni mada; kevaka e yali, au na qal vatotolo sara yani vi iko, ka vivala ki ira e nai seleiwau ni gusuqu. ¹⁷O koya sa vadaligana, me mani rogocia sara na ka sa tukunia na Yalo Tabu vi ira na visoqosoqo lewe ni lotu: Au na solia vi koya sa gumatua, me kania na mana vuni, au na solia voki lia vua na vatu vulavula, a vatu lia ko ya ena volai kinia na yaca vou e yali e dua me kila, o koya lia sa tauria sara. ¹⁸Mo volavola voki lia vua nai talatala ni soqosoqo lewe ni lotu mai Caetaira: Sa tukunia na veika koya na Luve ni Kalou, o koya sa vaka na yameyame ni buka na matana, ki na yavana e vaka na parasa makumakualiliva: ¹⁹Au sa kila voki lia na nomu cakacaka, ki na dauloloma, ki na dauvigaravi, ki na vadinatia, ki na nomu dauvosotia, ki na nomu daucakacaka; ia koya emuri sa uasivia ko ya sa liu. ²⁰Ia sa vica lia na ka ko sa cala kinia, ni ko sa vosotia na yalewa ko ya ko Jesepele, o koya sa vatokai koya voki lia me parofita, me vavulici ira ka daini ira na noqu tamata me ra dauyalewa, ka kania na ka sa vacabori ki na vimatakau. ²¹Ia ka'u a solia vua na gauna me vivutunitakia kinia na nona dautagane; a sa yali ni via vivutuni. ²²Raicia, ka'u na daini koya ki nai mocemoce, ki ira era sa dauyalewa vata kaya ki na rarawa levu, kevaka era sa yali ni vivutunitakia na nodra i valavala. ²³Ia ka'u na vamatei ira na luvena e na mate; ia ena kila kinia na visoqosoqo lewe ni lotu kece lia ni'u sa dikevia na ivi ki uto ni tamata; ia ka'u na solia voki lia vi ikodou yadua me vaka na nomudou i valavala. ²⁴Ia ka'u sa tukunia kivi ikodou, ki ira sa vo mai Caetaira, ko ira kece voki lia era sa yali ni vabautia nai vavuvuli koya, ko ira era sa yali ni kila na ka titobu ki Setani, me vaka voki lia na ka era sa vosatakia; au na yali ni taucia vi ikodou na ka tani e bibi. ²⁵Ia na ka sa tu vi ikodou, dou tauria matua ka malua ka'u na qai voki yani. ²⁶Ia ko koya sa gumatua sara, ka vabautia na noqu cakacaka me yaco mada nai vataotioti, au na solia vua me lewa na vimatanitu: ²⁷ia ena lewai ira ko koya e nai titoko kaukamea: ena vorolaki ira me ra matailalai me vaka na vibilo ni dautuli bilo: io, me vaka na ka ka'u sa rawatia mai vi Tamaqu. ²⁸Ia ka'u na solia voki lia vua na kalokalo i vola siga. ²⁹O koya sa vadaligana, me mani rogocia sara na ka sa tukunia na Yalo Tabu kivi ira na visoqosoqo lewe ni lotu.

Chapter 3

¹Mo volavola voki lia vua nai talatala ni soqosoqo lewe ni lotu mai Sariti: Sa tukunia na veika koya ko koya sa tauria na Yalo ni Kalou e lewe vitu, ki na kalokalo e vitu: Au sa kila na nomu cakacaka, ni sa yacamu loa lia na bula, ko sa mate lia. ²Mo vatawa, ka vakaukauwatakia na ka sa vo vi iko ga, o koya sa voleka ni mate; ni'u sa yali ni raicia na nomu cakacaka me vinaka sara ena mata ni Kalou. ³Van anumia na nomu vabautia ki na nomu rogocia, ka tauria matua, ka vivutuni. Ia kevaka ko na yali ni vatawa, au na qai yali vi iko me vaka na daubutako, ia ko na yali ni kila na tiki-ni-siga ka'u na qai yali kinia vi iko. ⁴Sa tu lia vi iko mai Sariti e lewe vica lia era sa yali ni vadukadukalitakia na nodra i sulu; a ra na qai voli ki au e nai sulu vulavula: ni ra sa yaga voki lia. ⁵O koya sa gumatua, ena vaisulu e nai sulu vulavula; au na yali ni bokocia na yacana mai nai vola ni bula, ia ka'u na tukunia na yacana e na mata i Tamaqu, e na matadra voki lia na nona agilose. ⁶O koya sa vadalgana, me mani rogocia sara na ka sa tukunia na Yalo Tabu vi ira voki lia na visoqosoqo lewe ni lotu. ⁷MO volavola voki lia vua nai talatala ni soqosoqo lewe ni lotu mai Filatelifia: Sa tukunia na veika koya ko koya sa yalosavasava, o koya sa dina, o koya sa tauria nai dola i Tevita, o koya sa dolavia, ka yali na tamata me sogotia; ka sogotia, ka yali na tamata me dolavia: ⁸Au sa kila na nomu cakacaka: (raicia, au sa dolavia e matamu e dua na darava, ka yali na tamata sa sogotia rawa:) sa tu valailai lia vi iko na kaukauwa, ia ko sa tauria tiko lia na noqu vosa, ka sa yali ni cakitakia na yacaqu. ⁹Raicia, ka'u na lewai ira nai vavakoso i Setani, era sa tukunia era sa Jiu, ia ka ra yali, era sa lasu lia; raicia, ka'u na lewa vi ira me ra qai mai me ra cuva ki yavamu, me ra kila ni ka'u a lomani iko. ¹⁰Ni ko sa vabautia na noqu vosa mo vosotia lia, ka'u na maroroi iko voki lia e na gauna ni dauvivatovolei, ko ya ena qai mai ki vuravura taucoko, me vatovolei ira sa tiko e vuravura. ¹¹Raicia, ka'u na qai vatotolo yali: tauria matua na ka sa tu vi iko, me kakua ni yadia na nomu i sala vaturaga na tamata tani. ¹²Au na lesi koya sa gumatua me duru e na vale ni noqu Kalou, ia ena yali ni qai tani yali ki tautuba: ia ka'u na volai koya e na yaca ni noqu Kalou, ki na yaca ni koro ni noqu Kalou, ko Jerusalemi vou, o koya sa qai sobu mai lomalagi mai vua na noqu Kalou: ia na yacaqu vou. ¹³O koya sa vadalgana, me mani rogocia sara na ka sa tukunia na Yalo Tabu vi ira na visoqosoqo lewe ni lotu. ¹⁴MO volavola voki lia vua nai talatala ni soqosoqo lewe ni lotu mai Leotisea: Sa tukunia na veika koya na Emeni, o koya sa dautukunia na ka dodonu ka dina, ai vatekivu ni cakacaka ni Kalou: ¹⁵Au sa kila voki lia na nomu cakacaka, o sa yali ni batabata se katakata: au sa vinakatia mo batabata se katakata. ¹⁶Ni ko sa katakata valailai lia, ka yali ni batabata se katakata, ka'u na luaraki iko sara lia mai na gusuqu. ¹⁷Ni ko sa tukunia tiko, Au sa vutuniyau, ka levu tu na noqu i yau, ka yali na ka ka'u sa dravudravua kinia; ia ko sa yali ni kila ni sai iko lia na ka lomani, ka valoloma, ka dravudravua, ka mataboko, ka televua: ¹⁸au sa vavulici iko mo mai volia vi au na koula sa vatovolei e na bukawaqa, mo vutuniyau kinia; ki nai sulu vulavula, mo vaisulu kinia, me kakua ni rairai na nomu televua e vivamaduataki; mo lumutia voki lia na matamu e nai lumu ni mata, mo rai rawa. ¹⁹O ira kece lia ka'u sa lomania, ka'u sa vunaucia ka cudruvia: mo gumatua kinia, ka vivutuni. ²⁰Raicia, ka'u sa tu e na mata ni darava, ka tukituki: kevaka sa rogocia na domoqu e dua na tamata, ka dolavia na darava, au na curu vua, ka varaiyavi vata kaya ka na varaiyavi vata voki lia ki au ko koya. ²¹Au na solia vua sa gumatua sara me tiko vata ki au e na noqu i tikotiko-vaturaga, me vaka ka'u sa gumatua, ka tiko sobu e nai tikotiko vaturaga ni Tamaqu. ²²O koya sa vadalgana, me mani rogocia sara na ka sa tukunia na Yalo Tabu vi ira voki lia na visoqosoqo lewe ni lotu.

Chapter 4

¹Sa oti koya kau a qai raicia, sa dola e dua na darava mai lomalagi: ia na vosa taumada kau a rogocia sa vaka sa vosa vei au na davui; ka tukunia, qai cake mai ke, au na vatakila vei iko na veika ena yaco ena gauna mai muri.

²Sa qai curumi au vasauri na yalo tabu ka raicia, sa caka nai tikotiko vaturaga mai lomalagi, a sa dua sa tiko kinia.

³Ia ko koya sa tiko kinia sa vaka nai rairai me vaka vokilia na vatu jasipa kei na satiusa; A sa dua na drodrolagi sa vavolivolita nai tikotiko vaturaga, sa rairai me vaka na emeralita.⁴A sa ruasagavulu ka va nai tikotiko sa vavolivolitia na i tikotiko vaturaga; ia kau a raicia e lewe ruasagavulu ka va na matua sa tiko enai tikotiko; era sa vaisulu vulavula; a sa vaisala voki lia na uludra ena i sala koula. ⁵A sa qai mai nai tikotiko vaturaga na livaliva kei na kurukuru kei na vosa; a sa vitu na cina ni buka sa caudre tiko ena mata ni tikotiko vaturaga, o ira koya na yalo ni Kalou e ratou lewe vitu.⁶A sa tu voki lia ena mata ni tikotiko vaturaga e dua na ka sa vaka na wasa iloilo, sa makare sara me vaka na karisitala. A sa tiko e va na ka bula e loma ni tikotiko vaturaga, ka vavolivolitia a sa vamatana kece lia na yagona na matadra kei na dakudra.⁷Ia sa vaka na laioni nai matai ni ka bula, a sa vaka voki lia na luve ni pulumokau nai karua, a sa mata vatamata nai katolu, a sa vaka na ikeli vatabana nai kava. ⁸O iratou koya na ka bula eratou sa lewe va eratou sa tauyaono na tabadratou; a sa robotia na lomadrato na matadra; ia eratou sa yali ni bau cegu e na siga se na bogi, era tukunia tiko lia, E dodonu, e dodonu, e dodonu, na Turaga na Kalou Kaukauwa, o koya ka bula eliu, ka sa bula edaidai, ena bula voki lia emuri.⁹Ia ni ratou sa varokoroko ko iratou na ka bula ko ya vi koya sa tiko e nai tikotiko-vaturaga, o koya sa bula yali ni mudu, ka ratou sa dokai koya, ka vavinavinaka vua, ¹⁰sa qai cuva sobu ko ira na qase e lewe ruasagavulu ka va e na mata i koya sa tiko e nai tikotiko-vaturaga, ka varokoroko vi koya sa bula lia ka yali ni mudu, ka dainia na nodra i sala e na mata ni tikotiko-vaturaga, ka tukunia, ¹¹Ikonu na nitou Turaga ki na nitou Kalou, sa dodonu me caka vi ikonu na varokoroko ki na vidokadokai, ki na kaukauwa: ni sai ikonu ka bulia na ka kece lia, era sa buli lia ka tu dei voki lia e na nomuni lewa.

Chapter 5

¹Au a qai raici koya sa tiko e nai tikotiko-vaturaga ka tauria nai vola na ligana i matau, ko ya sa volai eloma e dakuna voki lia, sa dregati tu e na drega e vitu. ²Au a raicia na agilose kaukauwa voki lia, o koya sa kaci e na domo levu, ka tukunia, O cei sa yaga me tevukia nai vola, ka cecegia na kena drega?³A sa yali e dua mai lomalagi, se e vuravura, se e ruku i vuravura, sa rawatia me tevukia nai vola, se rai kinia. ⁴Ia ka'u a tagicakia valevu, ni sa yali ni kune e dua e yaga me tevukia nai vola, se rai kinia. ⁵Sa qai tukunia vi au e dua na matua, Mo kakua ni tagi: raicia, sa gumatua na Laioni ni yavusa i Juta, na Waka i Tevita, me tevukia nai vola me cecegia voki lia na kena drega e vitu. ⁶Au a qai raicia e loma ni tikotiko-vaturaga ki na kedratou maliwa na ka bula e lewe va, ki na kedratou maliwa na matua, e dua na Lami sa vaka sa qai vamatei, e vitu na nonai leu e uluna, ka vitu na matana, o iratou lia koya na Yalo ni Kalou e lewe vitu eratou sa talai ki vuravura taucoko. ⁷A sa qai mai ko koya ka yadia nai vola mai na liga i matau i koya sa tiko e nai tikotiko-vaturaga. ⁸Ni sa yadia nai vola ko koya, sa cuva sobu e na mata ni Lami ko iratou na ka bula e lewe va, ki ira na matua e lewe ruasagavulu ka va era tauyadua na api, ki na vibilo koula sa sinai e na ka boi vinaka, koya na nodra masu na tamata yalosavasava. ⁹Era sa meketakia na meke vou, ka tukunia, Oi ikonu sa yaga me yadia nai vola, me cecegia voki lia na kena drega: ni ikonu a vamatei, ka voli kimamu e na nomuni dra maivi ira kece lia na vimataqali, ki na duivosavosa, ki na vimatanitu, ki na vivanua, me kimamu nona na Kalou: ¹⁰ia ikonu sa lesi kimamu me kimamu tui, me kimamu bete voki lia, vua na nimamu Kalou; ia kimamu na lewa tiko e vuravura¹¹Au a qai raicia, ia ka'u a rogocia na domo ni agilose e lewe vuqa, o ira era sa vavolivolitia nai tikotiko-vaturaga, ki iratou na ka bula ki ira na matua: ia na kedrai wiliwili sa oba vatini na udolu, ka vuqa voki na udolu; ¹²era sa tukunia e na domo levu, Sa yaga na Lami ka vamatei, me soli vua na kaukauwa, ki nai yau, ki na vuku, ki na qaqa, ki na vidokadokai, ki na varokoroko, ki na vavinavinaka. ¹³Ia kau a rogocia na ka bula kece lia mai lomalagi, ki vuravura, ki na ruku i vuravura, ki na wasawasa, ki na ka kece lia sa tu kinia, ni ra tukunia, Me caka vua sa tiko e nai tikotiko-vaturaga, vi koya voki lia na Lami, na vavinavinaka, ki na varokoroko, ki nai ukuuku, ki na kaukauwa, ka yali ni mudu. ¹⁴Ka ratou sa vaemeni ko iratou na ka bula e lewe va. A ra sa cuva sobu ko ira na matua e lewe ruasagavulu ka va, ka varokoroko vi koya sa bula tiko lia ka yali ni mudu.

Chapter 6

¹Ia ka'u a raicia ni sa cecegia e dua na drega na Lami, ia ka'u a rogocia e dua vi iratou na ka bula e lewe va, sa vaka na kurukuru na domona, ka tukunia, Qai mai. ²Ka raicia, au a qai kunea na ose vulavula: ia sa tauria na dakai titi ko koya sa vodo tiko kinia; a sa soli vua e dua nai sala-vaturaga; a sa qai yani ko koya e na gumatua, ka me gumatua valevu. ³IA ni sa cecegia ko koya nai karua ni drega, au sa rogocia nai karua ni ka bula sa tukunia, Qai mai. ⁴A sa dua tani voki na ose sa qai yani, sa damudamu: a sa soli vua sa vodo tiko kinia me dainia tani e vuravura na sautu, ka me ra viraravui tiko lia: a sa soli vua nai seleiwau levu. ⁵IA ni sa cecegia ko koya nai katolu ni drega, au sa rogocia nai katolu ni ka bula sa tukunia, Qai mai. Ia ka'u a raicia, ka raicia, sa dua na ose loaloa; ia ko koya sa vodo tiko kinia, sa tauria nai varau e na ligana. ⁶Au a rogocia e dua na domo e na kedratou maliwa na ka bula e lewe va, sa tukunia, Me volitakia nai varau witi e na dua na pene, ka tolu nai varau parile e na dua na pene; ka raicia mo kakua ni vacacana na waiwai se na waini. ⁷IA ni sa cecegia ko koya nai kava ni drega, au sa rogocia nai kava ni ka bula sa tukunia, Qai mai. ⁸Ia ka'u a varaicia, ka raicia, sa dua na ose vulavula ca: ia na yaca i koya sa vodo tiko kinia ko Mate, ka sa muri vata kaya ko Etesi. A sa soli vua me rawa nai kava ni kena wase ko vuravura, me vamatei e nai seleiwau, ki na viakana, ki na mate ca, ki na manumanu kila ki vuravura. ⁹IA ni sa cecegia ko koya nai kalima ni drega, au sa raicia e ruku ni cabocabo-ni-soro na yalodra era a vamatei e na vuku ni vosa ni Kalou, ki na vuku voki lia ni nodra i tukutuku; ¹⁰era sa kaci e na domo levu, ka kaya, sa vaevei na kena dede, na Turaga yalododonu ka dina, ni ko sa yali ni lewa ka cudruvakia na nimamu dra vi ira era sa tiko e vuravura? ¹¹A sa soli vi ira yadua nai sulu vulavula; a sa tukunia vi ira, me ra cegu tiko mada valailai, me oti mada mai ko ira na nodra i tokani ki na wekadra, era na vamatei mada me vataki ira. ¹²IA ka'u sa raicia ni sa cecegia ko koya nai kaono ni drega, ka raicia! sa tavuki vakalevu na vanua: a sa loaloa sara na mata-ni-siga me vaka nai sulu vutika ni manumanu loaloa, a sa cadra na vula; ¹³a sa qeqera ki vuravura na vikalokalo ni lomalagi, e vaka na lolo sa qeqera na vuana ni sa yali ni dreu, ni sa kuretakia na cagi kaukauwa. ¹⁴A sa qai tani yani na lomalagi me vaka nai vola balavu sa vivigi vata; a sa kau tani mai na nodra i tutu na ulu-ni-vanua kece lia ki na yanuyanua kece lia. ¹⁵Ia ko ira na tui ki vuravura, ki na tamata era kena turaga, ki na tamata vutuniyau, ki ira na vu-ni-valu, ki ira na tamata qaqa, ki ira kece na bobula, ki ira kece lia nai taukei, era sa vunitaki ira e na viqara ki na viuluvatu e na viulu-ni-vanua; ¹⁶a ra sa tukunia ki na viulu-ni-vanua ki na viuluvatu, Lutuki kimamu, ka vunitaki kimamu mai na mata i koya sa tiko e nai tikotiko-vaturaga, mai na nona cudru voki lia na Lami: ¹⁷sa qai yaco mai na siga dina ni nona cudru; ia ko cei ena yatedei me na tu dei rawa?

Chapter 7

¹Ia ni sa oti na veika koya ka'u a raicia na agilose e le va eratou sa tu e na tutu i vuravura e va, ka tauria na cagi e va kei vuravura, me kakua ni liwa ki vuravura na cagi, se ki na wasawasa, se ki na dua na kau.

²Ia ka'u a raicia e dua tani voki na agilose sa qai mai na tu-i-cake, a sa tu vua na vatu ni drega nei koya na Kalou bula; a sa kaci e na domo levu ko koya vei iratou na agilose e le va, o iratou sa soli kinia me ratou vacacani vuravura kei na wasawasa, ³ka tukunia, Tei kakua mada ni vakacacani vuravura, se na wasawasa, se na kau, ka malua me keitou vola mada na yadredra na tamata ni noda Kalou. ⁴Au a rogocia na kedrai wiliwili era sa volai: sa lewe dua na drau ka vasagavulu ka va voki lia na udolu, sa volai vi ira kece lia na nodra viyavusa na luve i Isireli. ⁵Vi ira na yavusa i Juta sa volai e lewe tinikarua na udolu. Vi ira na yavusa i Rupeni sa volai e lewe tinikarua na udolu. Vi ira na yavusa i Kata sa volai e lewe tinikarua na udolu. ⁶Vi ira na yavusa i Aseri sa volai e lewe tinikarua na udolu. Vi ira na yavusa i Nafitalai sa volai e lewe tinikarua na udolu. Vi ira na yavusa i Manasa sa volai e lewe tinikarua na udolu. ⁷Vi ira na yavusa i Simioni sa volai e lewe tinikarua na udolu. Vi ira na yavusa i Livai sa volai e lewe tinikarua na udolu. Vi ira na yavusa i Isaka sa volai e lewe tinikarua na udolu. ⁸Vi ira na yavusa i Sepuloni sa volai e lewe tinikarua na udolu. Vi ira na yavusa i Josefa sa volai e lewe tinikarua na udolu. Vi ira na yavusa i Penijamini sa volai e lewe tinikarua na udolu. ⁹Sa oti koya ka'u sa varaicia, ka raicia, sa dua nai soqosoqo levu sara lia, e yali e dua na tamata e wilikia rawa, mai na vivanua kece, ki na vimataqali, ki na vimatanitu, ki na duivosavosa, era sa tu e na mata ni tikotiko-vaturaga, ki na mata ni Lami, era vaisulu e nai sulu vulavula, ka tauria nai viu e na ligadra; ¹⁰a ra sa kaci e na domo levu, ka tukunia, A vu ni bula na noda Kalou, o koya sa tiko e nai tikotiko-vaturaga, vua na Lami voki lia. ¹¹O ira kece lia na agilose era sa duri tu ka vavolivolitia nai tikotiko-vaturaga, ki ira na matua ki na ka bula e lewe va, ka cuva vatoboicu e na mata ni tikotiko-vaturaga, ka varokoroko vua na Kalou, ¹²ka tukunia, Emeni: Na vamolimoli, ki nai ukuuku, ki na vuku, ki na vavinavinaka, ki na varokoroko, ki na kaukauwa, ki na qaqa, me nona lia na noda Kalou ka yali ni mudu. Emeni. ¹³Sa qai tukunia e dua na matua, ka tarogi au, O cei beka ko ira koya sa vaisulu e nai sulu vulavula? ka ra qai beka maivei? ¹⁴Au sa qai tukunia vua, O iko, saka, ko sa kila. A sa tukunia vi au ko koya, O ira koya era sa qai mai na vivararawataki levu, ia era sa sava nodra i sulu, ka vavulavulatakia e na dra ni Lami. ¹⁵O koya era sa tiko kinia e na mata ni tikotiko ni Kalou, a ra sa qaravi koya e na siga ki na bogi e nona vale-ni-lotu; ia ena tiko vata ki ira ko koya sa tiko e nai tikotiko-vaturaga. ¹⁶Era na yali voki ni viakana, se viasomi voki; ena yali ni kati ira na siga, se dua tani na katakata. ¹⁷Ni na vakani ira na Lami sa tiko e na loma ni tikotiko-vaturaga, ka na tuberi ira ki nai vurevure ni wai bula: ia ena tavoya kece lia na Kalou na wai ni mata mai na matadra.

Chapter 8

¹Ia ni sa cecegia oti ko koya nai kavitu ni drega, sa vanomodi ko lomalagi ka oti e dua na veimama ni aua. ²Au sa raicia na agilose e lewe vitu eratou sa tu e na mata ni Kalou; a sa soli vi iratou e vitu na davui. ³A sa dua tani voki na agilose sa qai mai ka qai tu e na mata ni cabocabo-ni-soro, a sa tauria na miqa koula; a sa soli valevu vua na ka boivinaka, me caboria vata kei na masumasu ni tamata yalosavasava kece lia e nai cabocabo-ni-soro koula sa tu e na mata ni tikotiko-vaturaga. ⁴Ia sa kuvu cake vata na kubou ni ka boivinaka, ki na masumasu ni tamata yalosavasava, mai na ligana na agilose ki na mata ni Kalou. ⁵A sa yadia na miqa na agilose, ka vasinaitia e na bukawaqa ni cabocabo-ni-soro, ka dainia ki vuravura: ka sa tubu na kudru ni vosa, ki na kurukuru, ki na livaliva, ki na tavuki ni vanua. ⁶Ia ko iratou na agilose e lewe vitu, eratou sa tauria na davui e vitu, eratou sa varautaki iratou me ratou uvucia. ⁷O koya na kenai matai sa uvucia, ka sa qai muri mai na uca-cevata sa viwaki vata ki na bukawaqa ki na dra, a sa dai ki vuravura: a sa vakamai kinia nai katolu ni wase ki vuravura, ki nai katolu ni wase ni kau, a sa vakamai kece lia na co drokadroka. ⁸Sa qai uvucia nai karua ni agilose, a sa vaka e dua na ulu-ni-vanua levu sa caudre tu e na bukawaqa; sa dai ki na wasawasa a sa vuki kinia me dra nai katolu ni wase ni wasawasa; ⁹a sa mate kinia nai katolu ni wase ni ka kece lia sa bula e na wasawasa; a sa varusai voki lia nai katolu ni wase ni viwaqa. ¹⁰Sa qai uvucia nai katolu ni agilose, a sa dua na kalokalo levu sa lutu mai lomalagi, a sa caudre me vaka na cina, a sa lutu ki nai katolu ni wase ni viuciwai, ki na vivurevure-ni-wai; ¹¹ia na yaca ni kalokalo ko Gagaduvaduva; a sa gaga kinia nai ka tolu ni wase ni wai; a sa lewe levu kinia na tamata sa mate e na wai ni ra sa vagagai. ¹²A sa uvucia nai kava ni agilose, a sa yavitia kinia nai katolu ni tiki ni mata-ni-siga, ki nai katolu ni tiki ni vula, ki nai katolu ni wase ni vikalokalo: ia nai katolu ni kena wase vi ira sa vabutobutotaki a sa yali voki lia ni rarama nai katolu ni wase ni siga, ka sa vaka voki lia kinia na bogi. ¹³Ia ka'u a raicia, ka rogocia e dua na ikeli sa vuka e na maliwa ki lomalagi, a sa tukunia e na domo levu, E ca, e ca, e ca, vi ira sa tiko e vuravura, e na vuku ni domo ni nodratou davui na agilose e lewe tolu, o koya sa bera ni uvu!

Chapter 9

¹A sa uvucia nai kalima ni agilose, ia ka'u a raicia e dua na kalokalo sa lutu mai lomalagi ki vuravura: a sa soli voki lia vua nai dola ki bulubulu e yali ni vabotona. ²A sa dolavia ko koya nai bulubulu e yali ni vabotona; a sa kuvu cake na kubou mai bulu, me vaka na kubou ni lovo levu; a sa butobuto na mata-ni-siga, ki na macawa, e na vuku ni kubou sa kuvu cake mai bulu. ³A sa qai tani mai na kubou na vodre me tiko e vuravura: a sa soli vi ira na kaukauwa, me vaka na nodra kaukauwa na batibasaga ki vuravura. ⁴A sa varotia vi ira me ra kakua ni vacacania na co e vuravura, se dua na ka karakarawa, se dua na kau; ko ira lia na tamata sa yali ni volai e na yadredra nai vatakilakila ni Kalou. ⁵A sa soli vi ira me ra kakua ni vamatei ira, ka me ra vararawataki ira lia ka vula lima: ia na nodra rarawa e vaka na rarawa ni sa katia na tamata na batibasaga. ⁶E na siga koya era na domomate ko ira na tamata, ia ena yali ni yacovi ira: era na gadrevia me ra mate, ia ena dro tani maivi ira na mate. ⁷Ia na kedrai rairai na vodre sa vaka na ose sa varau me qai ki valu: ia sa toka e uludra na ka sa vaka nai sala koula, ia na matadra sa vaka na mata ni tamata. ⁸Ia na drau ni uludra sa vaka na drau ni ulu ni yalewa, ia na batidra sa vaka na batidra na laioni. ⁹Ia nai sasabai ni lomaseredra, sa vaka nai sasabai kaukamea ni seredra; ia na cakucaroba ni tabadra sa vaka na vadugu ni qiqi-ni-valu, ki na ose e vuqa ni ra sa cici ki nai valu. ¹⁰Ia na buidra sa vaka na bui ni batibasaga, a sa tiko e buidra na batidra: a ra sa rawatia kinia me vararawataki ira na tamata ka vula lima. ¹¹Ia sa dua na nodra tui, na agilose ni bulubulu e yali ni vabotona, a yacana e na vosa va-Iperiu ko Apatoni, ia na yacana e na vosa va-Kirisi ko Apolioni. ¹²Sa dua na ka ca sa oti; ia ka raicia, sa rua voki na ka ca sa bera ni qai mai. ¹³Ia sa uvucia nai kaono ni agilose, ia ka'u sa rogocia e dua na vosa mai na tutuna momoto vava ni cabocabo-ni-soro koula sa tu e na mata ni Kalou, ¹⁴sa tukunia vua nai kaono ni agilose sa tauria na davui, Sereki iratou na agilose e lewe va, eratou sa vesu tu mai na uciwai levu ko Uferetisi. ¹⁵A sa sereki ko iratou na agilose e lewe va, a ratou sa varau me dua na nodratou aua, ka dua na nodratou siga, ka dua na vula, ka dua na yabaki, me ratou vamatea nai katolu ni wase ni tamata. ¹⁶Ia na kedrai wiliwili nai valu sa rua na drau na milioni era sa vodo ose: ia ka'u a rogocia na kedrai wiliwili. ¹⁷Ia ka'u a raici ira na ose va koya e na raivotu, ki ira sa vodo tiko kinia, ai sasabai ni lomaseredra na bukawaqa, ki na vatu damudamu, ki na sulifure: ia na ulu ni ose e vaka na ulu ni laioni; a sa qai tani mai na gusudra na bukawaqa ki na kubou ki na sulifure. ¹⁸A ra sa vamatei ko ira nai katolu ni wase ni tamata, e na ka ca tolutolu koya, e na bukawaqa, kei na kubou, ki na sulifure, sa qai mai na gusudra. ¹⁹Ni sa tu na nodra kaukauwa e na gusudra, ki na buidra: ni sa vaka na gata na buidra, a ra sa vaulu, a ra sa caka kinia na ka ca. ²⁰Ia ko ira na tamata sa vo era sa yali ni vamatei e na mate ca koya, era sa yali ni vivutunitakia na cakacaka ni ligadra, me ra kua ni varokoroko ki na tevoru eso, ki na matakau koula, ki na siliva, ki na parasa, ki na vatu, ki na kau: koya sa yali ni rai rawa, se rogo rawa, se qai voli: ²¹era sa yali voki lia ni vivutunitakia na nodra daulaba, se na nodra cakacaka vatevoro, se na nodra dauyalewa, se na nodra daubutako.

Chapter 10

¹Ia ka'u a raica e dua voki na agilose kaukauwa sa qai sobu mai lomalagi, sa vakaisulu e na o: a sa vakaisala e na drodrolagi, sa vaka voki lia na mata-ni-siga na matana, a sa vaka voki lia na duru bukawaqa na yavana; ²A sa tauria nai vola lailai e na ligana, ka sa tevuki tu: a sa butukia na dela ni wasawasa ko koya e na yavana i matau, kei na dela ni vanua e na yavana i mawi, ³a sa kaci e na domo levu, me vaka na laioni sa tagi: ia ni sa kaci oti ko koya, sa qai cavutia na nodratou vosa na kurukuru e vitu. ⁴Ia ni ratou sa cavutia na nodratou vosa na kurukuru e vitu, au sa vakarau me'u volavola: au sa qai rogocia na vosa mai lomalagi, sa tukunia vei au, Mo dregatia na ka sa cavutia na kurukuru e vitu, ka kakua ni vola ⁵Ia na agilose ka'u a raicia ni sa tu e na wasawasa kei na vanua, sa dodokia cake na ligana ki lomalagi, ⁶a sa bubului vei koya sa bula yali mudu, o koya ka buli lomalagi, kei na veika sa tu kinia, kei vuravura, kei na veika sa tu kinia, kei na wasawasa, kei na veika sa tu kinia, ni na yali voki e dua na gauna me vo: ⁷ia e na gauna ni domo i koya nai kavitu ni agilose, ni sa vatekivu ko koya me uvucia, ena vakaoti vinaka na ka vuni ni Kalou, me vaka na nona vosa vinaka vei ira na nonai talatala na parofita. ⁸Sa qai vosa voki vei au na domo ka'u a rogocia mai lomalagi, ka tukunia, Mo qai ka yadia nai vola lailai sa tevu tu, o koya sa tauria na liga ni agilose sa tu e na wasawasa kei na vanua. ⁹Au sa qai qai vua na agilose, ka tukunia vua, Solia mai vei au nai vola lailai. A sa tukunia vei au ko koya Mo tauria, ka kania sara; ia ena gaga e ketemu, ka na kamikamica lia e gusumu me vaka na oni. ¹⁰Au sa qai tauria nai vola lailai mai na liga ni agilose, ka'u sa qai kania voki; a sa kamikamica e gusuqu me vaka na oni: ia ni'u sa kania oti, sa gaga sara na ketequ. ¹¹A sa tukunia vei au ko koya, O na parofisai vokilia vei ira na veimatanitu e vuqa, kei na veivanua, kei na duivosavosa, kei na tui eso.

Chapter 11

¹A sa dua na gasau sa soli vi au e vaka nai titoko; a sa tu na agilose, ka tukunia, Mo tu cake, ka varautakia na vale ni Kalou, ki nai cabocabo-ni-soro, ki ira era sa lotu kinia. ²Ia na lomanibai e taudaku ni vale, kakua ni varautakia: ni sa soli koya kivi ira na vimatanitu tani kece lia: ia era na butukia na koro tabu ka vula vasagavulu ka rua. ³Ia ka'u na solia voki lia vi rau na noqu i talatala, me rau parofisaitakia rawa ka siga e dua na udolu ka rua na drau ka onosagavulu, ka rau na vaisulu voki lia e nai sulu taga. ⁴Na kau ruarua koya na yacana na olive, ki nai tutu-ni-cina e rua sa tu e na mata ni Turaga ki vuravura. ⁵Ia kevaka e dua na tamata sa via vacacani rau, sa qai mai na gusudrau na bukawaqa, ka kania sara na nodrau meca: ia kevaka e dua na tamata sa via vacacani rau, ena vamatei lia va koya. ⁶Erau sa rawatia me sogoti lomalagi, me kakua ni tau na uca e na gauna erau sa vunau kinia: erau sa rawatia voki lia me vukicia na wai kece me dra, me rau yaviti vuravura voki lia e na mate ca kece, me vaka na nodrau itovo. ⁷Ia ni rau sa vaotia na nodraui tukutuku, ena vivala ki rau na manumanu sa qai mai bulubulu sa yali ni vabotona, ena kaukauwa vi rau ko koya, ka vamatei rau. ⁸Ia ena dai lowa tu na yagodrau sa mate e na saqata ni koro levu, sa vatokai vaibalebale ko Sotoma ki Ijipita, sa lauvako voki lia kinia e na kauveilatai na nodrau Turaga. ⁹Ia ko ira na vimatanitu ki na vimataqali ki na duivosavosa ki na vivanua kece lia, era na raicia na yagodrau sa mate ka tolu na siga ki na vimama ni dua voki na siga, a ra na yali ni dainia me buluti na yagodrau e nai bulubulu. ¹⁰O ira voki lia era tiko e vuravura era na reki ni rau sa mate, ka marau valevu, a ra na dui visoliyakia na nodra ka ni loloma; ni rau sa vararawataki ira era sa tiko e vuravura koi rau na parofita koya. ¹¹A sa oti e tolu na siga ki na veimama ni ka va ni siga, sa qai curumi rau na Yalo ni bula mai vua na Kalou, a rau sa duri tu kinia; a sa ka levu na rere sa kani ira era sa raici rau. ¹²A rau sa rogocia e dua na domo levu mai lomalagi sa tukunia vi rau, Drau qai cake mai ki ke. A rau sa qai cake ki lomalagi e na o; a sa raici rau ko ira na nodra meca. ¹³E na tiki-ni-siga lia ko ya sa tavuki valevu kinia na vanua, a sa bale nai katini ni wase ni koro, a sa lewe vitu na udolu na tamata sa vamatei, ni sa tavuki na vanua: o ira sa vo era sa rere, ka vavinavinakatakia vua na Kalou ki lomalagi. ¹⁴Sa qai oti nai karua ni ka ca; ka raicia, sa qai vatotolo sara mai nai katolu. ¹⁵SA qai uvu davui nai kavitu ni agilose; a sa muri eso na vosa sa domo levu mai lomalagi, sa tukunia, Na matanitu ki vuravura koya sa qai yaco me nona na noda Turaga, a nei koya na nona Karisito; ia ena lewa ko koya ka yali ni mudu. ¹⁶O ira na qase e lewe ruasagavulu ka va, era sa tiko e nodra i tikotiko e na mata ni Kalou, era sa cuva vatoboicu, ka varokoroko ki na Kalou, ¹⁷ka tukunia, Kitou sa vavinavinaka vi ikonu, na Turaga na Kalou Kaukauwa, ko ni sa bula ni kua, ko ni a bula eliu, ko ni na bula voki lia emuri; ni ikonu sa yadia vi ikonu na nomuni kaukauwa levu, ka lewa tiko. ¹⁸O ira na vimatanitu era sa cudru, ia sa yaco dina mai na nomuni cudru, ki na nodra gauna na mate, me ra saumia kinia, mo ni solia voki lia vi ira na nomuni talatala na parofita na kedrai sau, vi ira voki lia na tamata yalosavasava, vi ira voki lia era rerevakia na yacamuni, se ra turaga se ra tamata lalai; mo ni vakawabokotaki ira era sa vakawabokotaki vuravura. ¹⁹A sa dola na vale-ni-lotu ni Kalou mai lomalagi, a sa rairai e na nona vale na kato ni vola ni viyalalayati: a sa qai muri na livaliva, ki na vosa, ki na kurukuru, ki na tavuki ni vanua, ki na uca-cevata levu.

Chapter 12

¹A sa dua na ka levu e vivakurabuitaki sa rairai mai lomalagi; sa dua na yalewa sa vaisulu e na mata-ni-siga, a sa tu e ruku ni yavana na vula, a sa vaisala e na kalokalo e tinikarua: ²ia ni sa bukete sa qoqolou, ni sa taratara me vasucu.³A sa dua voki na ka e vivakurabuitaki sa rairai mai lomalagi; sa dua na gata levu e damudamu, sa vitu na uluna ka tini na nonai leu, ka vitu nai sala-vaturaga sa toka e uluna. ⁴A sa yaratakia nai katolu ni wase ni kalokalo ni lomalagi na buina, ka daini ira ki vuravura: a sa tu e na mata ni yalewa na gata levu ni sa varau me vasucu, ka me kania sara na luvena ni sa qai sucu mai.⁵A sa vasucumia ko koya na gonetagane, sa lesi me lewai ira na vimatanitu kece lia e nai titoko kaukamea: a sa yadi yani na luvena vua na Kalou, ki na nonai tikotiko-vaturaga voki lia. ⁶A sa dro na yalewa ki vikau, ki na dua na tikina ka varautakia na Kalou, me nona me ra vakani koya kinia ka dua na udolu ka rua na drau ka onosagavulu na siga.⁷A sa tubu nai valu mai lomalagi; o Maikeli ki ira na nona agilose era sa vivala ki na gata levu; a sa ia vata nai valu na gata levu ki ira na nona agilose, ⁸a ra sa yali ni gumatua: a sa yali voki ni kune e dua na nodra tikina mai lomalagi. ⁹A sa dai tani na gata levu, na gata makawa, a yacana na Tevoro, ki Setani, o koya sa temaki ira kece lia na kai vuravura: a sa dai ki vuravura, a ra sa dai vata kaya na nona agilose.¹⁰Au sa rogocia e dua na domo levu mai lomalagi, sa tukunia, Sa qai yaco na bula, ki na kaukauwa, ki na matanitu ni noda Kalou, ki na kaukauwa ni nona Karisito: ni sa dai sobu ko koya sa daubitaki ira na wekada, o koya koya sa bitaki ira tiko lia e na mata ni Kalou e na siga ki na bogi.¹¹Era sa rawai koya e na vuku ni dra ni Lami, ki na vuku ni vosa era sa tusanakia; ia era yali ni taleitakia na nodra bula, era sa bole mate lia. ¹²O koya koya mo reki kinia na lomalagi, ki ikodou sa tiko kinia. Dou na ca koi ikodou sa tiko e vuravura ki na wasawasa: ni sa qai sobu vi ikodou na tevoro, a sa cudru valevu, ni sa kila ko koya ena yali ni dede na nona gauna.¹³Ia ni sa kunea na gata ni sa dai ko koya ki vuravura, sa qai vacacania na yalewa sa vasucumia na gonetagane. ¹⁴A sa rua na taba ni ikeli levu sa soli vua na yalewa, me vuka kinia ko koya ki na vikau ki na nona tikinia, sa laki maroroi kinia e na dua na gauna, kei na gauna voki eso, ki na vimama ni gauna, mai na mata ni gata.¹⁵Ia na gata levu sa luarakia na wai mai na gusuna e vaka na dobui, me dave muria na yalewa, me vacirimia tani e na waluvu. ¹⁶A sa vukey koya na yalewa ko vuravura, ni sa dalaga na gusuna ko vuravura, ka sa tilomia na dobui sa luarakia na gata levu mai na gusuna. ¹⁷A sa cudru vua na yalewa na gata levu, ka laki ia na vivala ki ira na kena vo ni nona kawa, o ira sa vabautia na vosa ni Kalou, ka tauria tiko lia nai tukutuku ki Jisu. ¹⁸Ia na gata levu sa duri tu ena nuku ni matasawa.

Chapter 13

¹Ia sa tu e na vinukunuku mai matasawa ko koya, ia ka'u a raicia e dua na manumanu sa qai cake mai na wasawasa, e vitu na uluna ka tini na nonai leu, a sa toka e na nonai leu nai sala-vaturaga e tini, a sa tu lia e na uluna na yaca ni dauvosavacacataki. ²Ia na manumanu ka'u a raicia sa vaka na lepate, a yavana sa vaka na yava ni pera, a gusuna e vaka na gusu ni laioni: a sa solia vua na nona kaukauwa dina na gata levu, kei na nonai tikotiko-vaturaga, me mai turaga levu kinia. ³Ia ka'u a raicia e dua na uluna e vaka sa vuetaki me mate kinia: a sa bula voki mai na nona vue ka voleka ni mate kinia: a ra sa kurabui kece lia na kai vuravura e na vuku ni manumanu. ⁴A ra sa varokoroko vua na gata levu, o koya sa solia na kaukauwa vua na manumanu: a ra sa varokoroko vua na manumanu, ka tukunia, O cei sa vaka na manumanu koya? o cei sa rawatia me rau vivala kaya? ⁵A sa soli vua na gusu me vosatakia na ka levu ki na vosa vacaca sara; a sa soli vua me turaga ka vula vasagavulu ka rua. ⁶A sa dalaga me vosa ca ki na Kalou, me vosavacacatakia na yacana, ki na nona vale, ki ira era sa tiko mai lomalagi. ⁷A sa soli vua me vivala ki ira na tamata yalosavasava, ka me rawai ira: a sa soli vua me turaga vi ira na vimataqali kece, ki na vimatanitu ki na duivosavosa, ki na vivanua. ⁸Ia ena varokoroko vua ko ira kece lia era sa tiko e vuravura, ko ira sa yali ni volai na yacadra e nai vola ni bula ni Lami sa vamatei mai nai vatekivu ki vuravura. ⁹Kevaka e dua sa vadalgana, me mani rogocia sara. ¹⁰O koya sa dauia na vivabobulataki ena vabobulataki; o koya sa ia na vivamatei e nai seleiwau ena mate voki lia e nai seleiwau. Koya na nodra vosotia ki na nodra vabautia na tamata yalosavasava. ¹¹Ia ka'u a raicia e dua tani voki na manumanu sa qai cake mai vuravura; ia sa rua na nonai leu me vaka na luve ni sipi, a sa vosa me vaka na gata levu. ¹²A sa tu vua na kaukauwa kece lia ni manumanu sa liu vua, ka vasaaurarataki vuravura kinia ki ira sa tiko kinia me ra varokoroko vua na manumanu sa liu, o koya ka bula e na nona vue ka voleka ni mate kinia. ¹³Ia sa caka na ka levu e vivakidacalataki ko koya, a sa yadia mai lomalagi ki vuravura na bukawaqa e na matadra na tamata, ¹⁴a sa temaki ira era sa tiko e vuravura e na vuku ni cakacaka mana sa caka ko koya e na mata ni manumanu; a sa tukunia vi ira era sa tiko e vuravura, me ra caka na matakau me nona na manumanu sa lautia e nai seleiwau, ka sa bula tiko lia. ¹⁵A sa rawatia ko koya koya me solia na bula ki na matakau ni manumanu, me vosa rawa kinia na matakau ni manumanu, ka vavunia voki lia na nodra mate ko ira era sa yali ni via varokoroko ki na matakau ni manumanu. ¹⁶A sa vasaaurarataki ira kece lia, na tamata lalai ki na turaga, o ira sa vutuniyau ki ira sa dravudravua, ai taukei ki na bobula, me volai e dua nai vatakilakila e na ligadra i matau, se na yadredra: ¹⁷ka me kakua ni vivoli e dua, o koya lia sa tu vua nai vola, se na yaca ni manumanu, se nai wiliwili ni yacana. ¹⁸Koya lia na vuku. O koya sa yalomatua me mani wilikia nai wiliwili ni manumanu; ni sai wiliwili ni tamata; ka sa kenai wiliwili e ono na drau ka onosagavulu ka ono.

Chapter 14

¹Ia ka'u a varaicia, ka raicia, e dua na Lami sa tu ena ulu-ni-vanua ko Saioni, a sa tu vata kaya e lewe dua na drau ka vasagavulu ka va na udolu, sa volai ena yadredra na yacana kei na yaca i Tamana. ²Ia ka'u a rogocia e dua na domo mai lomalagi, e vaka na domo ni wai e levu, ia sa vaka na domo ni kurukuru levu: au a rogocia voki lia na domodra era qiria na nodra api.³a ra sa meketakia na meke vou e na mata ni tikotiko-vaturaga, kei na matadratou na ka bula e va, kei na matadra na q: amatua sa yali e dua sa kila rawa na meke ko ya, o ira lia na le dua na drau ka vasagavulu ka va na udolu, era sa vabulai tu mai vuravura. ⁴O ira koya era sa yali ni ca kei na yalewa; ni ra sa yali ni viyacovi kaya e dua. O ira koya era sa muria na Lami e na veiyasana sa qai kinia ko koya. O ira koya era sa vabulai maivei ira na tamata, me rai sevu vua na Kalou kei na Lami. ⁵A sa yali ni kune e gusudra na lasu: ka ra sa yali ni cala. ⁶IA ka'u a raicia e dua tani voki na agilose sa vuka e na maliwa kei lomalagi kei vuravura, a sa tauria nai tukutuku-vinaka e yali ni oti rawa, me vunautakia vei ira era sa tiko e vuravura, vei ira kece voki lia na vimatanitu, kei na vimataqali, ki na duivosavosa, ki ira na tamata, ⁷ka sa tukunia e na domo levu, Dou rerevakia na Kalou, ka varokoroko vei koya; ni sa yaco na nona gauna me lewa: ia dou varokoroko vi koya ka buli lomalagi, ki vuravura, ki na wasawasa, ki na vivurevure-ni-wai. ⁸A sa dua tani voki, nai karua ni agilose sa muri, ka tukunia, Sa bale, sa bale ko Papiloni, na koro levu, e na vuku ni sa vagunuvi ira kece lia na vimatanitu e na waini ni cudru ni nona dautagane. ⁹A sa muri rau nai katolu ni agilose, a sa tukunia e na domo levu, Kevaka sa dua na tamata sa varokoroko vua na manumanu na nona matakau, ka rawatia na nonai vatakilakila e na yadrena, se na ligana, ¹⁰ena somia ko koya na waini ni cudru ni Kalou, o koya sa sovarakia ka yali ni vawai ki na bilo ni nona cudru; ena vararawataki valevu voki lia e na bukawaqa ki na sulifure e na matadra na agilose yalosavasava, ki na mata ni Lami:¹¹a sa kuvu cake na kubou ni nodra yaluma ka yali ni mudu: a ra sa yali ni cegu e na siga se na bogi, ko ira sa varokoroko vua na manumanu kei na nona matakau, ki ira era sa vatakilakilataki e nai vatakilakila ni yacana.

¹²Koya gona na nodra vosotia na tamata yalosavasava: sa tu eke ko ira era sa vakabautia na vosa ni Kalou, ka tauria tiko lia na vakabauti Jisu. ¹³Ia ka'u a rogocia e dua na vosa mai lomalagi, sa tukunia mai vei au, Vola, Sa kalougata mai na gauna koya ko ira na mate era sa mate ni ra sa tu vata kei na Turaga: sa tukunia na Yalo Tabu, Io, me ra vacegu mai na nodra cakacaka; ka sa muri ira na nodra i valavala. ¹⁴Ia ka'u a varaicia, ka raicia, sa dua na o vulavula, ia sa dua sa dabe tiko ena o e vaka na Luve ni tamata, a sa dua nai sala koula vaturaga sa toka e uluna, a sa tauria e ligana e dua nai sele-takelo gata. ¹⁵A sa dua tani voki na agilose sa qai mai na vale-ni-lotu, a sa kaci e na domo levu vi koya sa tiko ena o, Vacurumia na nomu i sele-takelo, ka tamusukia: ni sa yaco na gauna ni tamusuki; ni sa rui dreu matua na sila kei vuravura. ¹⁶A sa vacurumia na nonai sele-takelo ki vuravura ko koya sa tiko e na o; a sa tamusukia kinia na vuana kei vuravura. ¹⁷A sa dua tani voki na agilose sa qai mai na vale-ni-lotu sa tu mai lomalagi, a sa tauria voki lia ko koya e dua nai sele-takelo gata. A sa dua tani voki na agilose sa qai mai na vale ni lotu sa tu mai lomalagi, a sa tauria voki lia ko koya e dua nai sele-takelo gata. ¹⁸A sa dua tani voki na agilose sa qai mai nai cabocabo ni soro, sa lewa rawa na bukawaqa! a sa kacivakia e na domo levu vi koya sa tauria nai sele takelo gata, ka tukunia, Vacurumia na nomu i sele-takelo gata, ka cebetia nai soso vua ni vaini kei vuravura; ni sa dreu matua sara na vua ni vaini. ¹⁹A sa vacurumia na agilose na nonai sele-takelo ki vuravura, ka cebetia nai soso vua ni vaini kei vuravura, ka dainia ki nai keli-ni-waini levu ni cudru ni Kalou. ²⁰A sa butukia nai keli-ni-waini e nai bili ni koro, a sa qai mai nai keli-ni-waini na dra, a sa yala ki na wa-tarovi ni ose, me rua na drau na maili.

Chapter 15

¹Ia ka'u a raicia e dua tani voki nai vatakilakila mai lomalagi, na ka levu e vivakidacalataki, e le vitu na agilose sa tauria e vitu na mate ca sa kenai otioti sara; ni sa vayacoria sara vi ira na cudru ni Kalou.²Ia ka'u a raicia e dua na ka e vaka na wasa iloilo sa viwaki vata kei na bukawaqa; ia ko ira era sa gumatua vua na manumanu, ki na nona matakau, ki nai wiliwili ni yacana, era sa tu e na wasa iloilo, a ra sa tauria na viapi ni Kalou.³A ra sa meketakia na meke i Mosese nai talatala ni Kalou, ki na meke ni Lami, ka tukunia, A ka levu ka vivakurabuitaki na nomuni cakacaka, na Turaga na Kalou Kaukauwa; sa dodonu ka dina na nomuni valavala, oi ikonu na Tui ni vigauna kece lia. ⁴O cei me yali ni rerevaki ikonu, na Turaga, ka varokorokotakia na yacamunu? ni sai ikonu lia sa yalosavasava: ko ira kece lia na vivanua era na qai mai ka cuva e matamunu; ni sa vatakilai mai na nomunu cakacaka dodonu.⁵Ia ka oti ka'u sa varaicia, ka raicia, sa dola tu na vale ni tikina tabu ni viyalayalati mai lomalagi: ⁶ia ko iratou na agilose e lewe vitu eratou sa qa mai na vale ni lotu, eratou sa tauria na mate ca e vitu, eratou vaisulu e na lineni savasava sara ka vulavula, a sa vau na lomaseredratou e na wa koula.⁷A sa dua vi iratou na ka bula e lewe va sa solia vi iratou na agilose e lewe vitu na bilo koula e vitu sa sinai e na cudru ni Kalou, ko koya sa bula lia ka yali ni mudu. ⁸A sa sinai na vale-ni-lotu e na kubou mai nai ukuuku ni Kalou, mai na nona kaukauwa voki lia; a sa yali na tamata sa curu rawa ki na vale-ni-lotu, ena vayacoria mada eliu na mate ca e vitu sa tauria ko iratou na agilose e lewe vitu.

Chapter 16

¹Ia ka'u a rogocia e dua na domo levu mai na vale-ni-lotu, sa tukunia vi iratou na agilose e lewe vitu, Dou qai, ka sovarakia yani na bilo e vitu ni cudru ni Kalou ki vuravura.²A sa qai na kenai matai, a sa sovarakia na nona bilo ki vuravura; a sa tauvi ira na tamata na vidikoso ca e rarawa sara, o ira sa tu kinia nai vatakilakila ni manumanu, ki ira sa varokoroko ki na nona matakau.³Ia nai karua ni agilose sa sovarakia na nona bilo ki na wasawasa; a sa vuki kinia me vaka na dra ni tamata mate: ia sa mate na ka kece lia sa bula voli e na wasawasa.⁴Ia nai katolu ni agilose sa sovarakia na nona bilo ki na viuciwai ki na vivurevure-ni-wai; a ra sa vuki kinia me dra.⁵Ia ka'u a rogocia na agilose ni viwai ni sa tukunia, Oi ikonu na yalododonu, o ni sa bula ni kua, o ni a bula eliu, o ni sa yalosavasava, ni ikonu sa lewa va koya.⁶Ni ra sa vadavea na dra ni tamata yalosavasava ki na dra ni parofita ko ira koya, ko ni sa qai solia vi ira na dra me ra somia; sa dodonu me vakinia vi ira.⁷Ia sa dua tani voki ka'u a rogocia mai nai cabocabo-ni-soro, sa tukunia, E vaka lia koya, na Turaga na Kalou Kaukauwa, sa dina ka dodonu na nomuni lewa.⁸Ia nai kava ni agilose sa sovarakia na nona bilo e na mata-ni-siga; a sa soli vua me vakatakatai ira sara lia na tamata e na bukawaqa.⁹A ra sa qesa na tamata ni sa katakata valevu, a ra sa vosavacacatakia na Kalou, o koya sa lewa rawa na vimate ca koya: a ra sa yali ni vivutuni me ra varokorokotakia na nona lewa.¹⁰Ia nai kalima ni agilose sa sovarakia na nona bilo ki nai tikotiko ni manumanu; a sa butobuto na nona matanitu; a ra sa katia na yamedra e na vuku ni rarawa,¹¹ka vosavacacatakia na Kalou ni lomalagi e na vuku ni nodra rarawa ki na nodra vidikoso, a ra sa yali ni vivutunitakia na nodra i valavala.¹²Ia nai kaono ni agilose sa sovarakia na nona bilo ki na uciwai levu ko Uferetisi; a sa maca kinia na kena wai, me caramakia na nodra sala na tui mai na tu-i-cake.¹³Ia ka'u a raicia e lewe tolu na yalo velavela eratou sa vaka na boto, eratou sa qai mai na gusu ni gata levu, mai na gusuna voki lia na manumanu, mai na gusuna voki lia na parofita vailasu.¹⁴Ni ratou sa yalo ni tevoru ko iratou, eratou sa caka na cakacaka mana, a ratou sa qai yani vi ira na tui ni vivanua ki vuravura taucoke, me vasoqoni ira vata ki nai valu ni siga dina ko ya ni Kalou Kaukauwa.¹⁵(Raicia, au sa qai mai me vaka na daubutako. Sa kalougata ko koya sa vatawa, a sa tauria na nonai sulu, de qai voli ka televua, ia ka ra raicia na nona televua.)¹⁶A ratou sa vasoqoni ira vata e na vanua na yacana e na vosa va-Iperiu ko Amaketone.¹⁷Ia nai kavitu ni agilose sa sovarakia na nona bilo e na macawa; a sa rogo mai kinia na domo levu, mai na vale-ni-lotu mai lomalagi, mai nai tikotiko-vaturaga voki lia, a sa tukunia, Sa cakati oti.¹⁸A sa rogo na domo ni vosa, ki na kurukuru, ka tibi na livaliva; a sa tavuki valevu na vanua, sa yali ni vakinia mai nai vatekivu ni nodra tiko e vuravura na tamata, ka me tavuki vakaukauwa, ka valevu vakinia.¹⁹A sa tawase vatikitolu na koro levu, ia sa bale na vikoro e na vivanua; a sa mai vananumi ko Papiloni na koro levu e na mata ni Kalou, me soli kinia na bilo ni waini ni nona cudru waqawaqa.²⁰A sa tuba tani yani na viyanuyanuu kece lia, ia na viulu-ni-vanua sa yali ni kune.²¹A sa lutuki ira na tamata na uca-cevata levu mai lomalagi, a kena bibi e dua na taledi: a ra sa vosavacacatakia na Kalou ko ira na tamata e na vuku ni mate ca ni uca-cevata; ni sa ka levu sara na mate ca koya.

Chapter 17

¹Sa qai mai vi au e dua vei iratou na agilosu e lewe vitu ka tiko vi iratou na bilo e vitu, ka tukunia vei au, “Qai mai, au na vatakila vi iko na nona cudruvi na yalewa koya sa dautagane valevu sa tiko e na bati ni wai levu: ²o koya era sa vibutakoci kaya ko ira na tui ki vuravura, a ra sa vamatenitakia ko ira na kai vuravura e na waini ni nona dautagane. ³Sa qai yadia na yaloqu ko koya ki na vikau; ia ka'u a raicia e dua na yalewa sa vodo tiko e na dua na manumanu kulakula, ka sa levu na yacana sa vosavacacatakia kinia na Kalou, a sa vitu na uluna ka tini na nonai leu. ⁴A sa vaisulu na yalewa koya e nai sulu lokaloka ki nai sulu kulakula, sa vaiukuuku e na koula ki na vatu dredre voki lia, ki na mata-ni-civa, a sa tauria e ligana e dua na bilo koula sa sinai e na kena ca ki na kena dukadukali ni nona dautagane: ⁵a sa volai e na yadrena na yacana va koya, SA YALI NI KILAI, O PAPILONI NA KA LEVU, A TINADRA NA DAUTAGANE KI NA VI KA VASISILA KI VURAVURA. ⁶Ia ka'u a raicia na yalewa sa mateni e na kedra dra na tamata yalododonu, kei na kedra dra na tamata era sa mate e na vuku i Jisu: ia ni ka'u a raicia, ka'u a kurabui valevu sara kinia. ⁷A sa tukunia vi au na agilose, O sa kurabui e na vuku ni cava? Au na tukunia vi iko na kenai balebale vuni ni yalewa koya, ki na manumanu sa vodo kinia ko koya, o koya sa vitu na uluna ka tini na nonai leu. ⁸A manumanu ko a raicia sa bula eliu, a sa qai yali voki; ia ena qai cake mai bulubulu e yali ni vabotona, ena qai qai ki na rusa: ia era na kurabui kinia ko ira sa tiko e vuravura, o ira sa yali ni volai na yacadra e nai vola ni bula mai nai vatekivu ki vuravura, ni ra raicia na manumanu sa bula eliu, a sa yali voki, a sa tiko voki. ⁹Koya na loma sa tu kinia na vuku. Na uluna e vitu na ulu-ni-vanua e vitu, sa tiko kinia na yalewa koya. ¹⁰Ia sa lewe vitu na tui: e lewe lima sa bale, e dua sa tiko, e dua voki sa bera ni qai mai: ia ni sa qai mai ko koya, ena tiko vadede valailai. ¹¹Ia na manumanu sa bula eliu, a sa qai yali voki, o koya koya nai kawalu, a sa dua vi ira na lewe vitu ko koya, ka sa qai ki na rusa. ¹²Ia nai leu e tini ko a raicia eratou sa lewe tini na tui, a ratou sa yali lia ni vamatanitu ni kua, a ratou sa kaukauwa ki koya na manumanu, me vaka na tui, e na dua lia na aua. ¹³O iratou koya eratou sa lomavata, ia eratou na solia na nodratou qaqa ki na nodratou kaukauwa vi koya na manumanu. ¹⁴O iratou koya eratou na vivala ki na Lami, ia sa na rawai iratou na Lami: ni sa Turaga vi ira na turaga ko koya, ki na nodra Tui na tui: ia ena gumatua voki lia ko ira sa tiko vata kaya, era sa kacivi, ka digitakia, ka lomadina. ¹⁵A sa tukunia vi au ko koya, Na viwai ko a raicia, sa tiko kinia na yalewa dautagane, koya gona na vivanua ki na mataqali e levu, ki na vimatanitu, ki na duivosavosa. ¹⁶Ia nai leu e tini ko a raicia, ki na manumanu, eratou na cata na yalewa dautagane, a ratou na caka koya me dai ka me televua; ia eratou na kania na lewena, ka vakamai koya sara e na bukawaqa. ¹⁷Ni sa vavulicia na yalodratou na Kalou me ratou vayacoria na nona lewa, me ratou lomavata, me ratou solia na nodratou matanitu vua na manumanu, me vayacoria mada na vosa ni Kalou. ¹⁸Ia na yalewa ko a raicia, na koro levu ko ya, sa lewa vi ira na tui ki vuravura.

Chapter 18

¹Ni sa oti na veika ko ya, au a qai raicia e dua voki na agilosu ni sa qai sobu mai lomalagi. A sa ka levu na nona kaukauwa, ka sa vararamataki vuravura taucoko na nona i serau. ²A sa kaci ena domolevu: Sa qai bale! Sa qai bale o Papiloni na koro cecere! Sa yaco me nodra i tikotiko na tevoru ki na yalo velavela; era sa bula lia kinia na vimataqali manumanu vuka duka ka catia valevu. ³Ni ra sa bale na veivanua kece lia ni ra sa somia na waini ni cudru ni nona dautagane, a ra sa vibutakoci kei na tui kei vuravura, a ra sa vutuniyau na tamata dau veivoli ena vuku ni nona dau garogaro. ⁴Ia ka'u a rogocia e dua tani voki na vosa mai lomalagi, sa tukunia, Dou qai tani mai vua, oi ikodou na noqu tamata, mo dou kakua ni cala vata kaya, ka me kakua ni tauvi ikodou na nona mate ca. ⁵Ni sa yacovi lomalagi na nonai valavala ca, a sa nanumia na nonai valavala ca na Kalou. ⁶Cudruvi koya me vaka na nona cudruvi ikodou, ka caka varua vua me varua me vaka na nonai valavala: ia na bilo sa vasinaitia ko koya, vasinaitia varua vua. ⁷Me vaka na nona dokai koya, ki na nona daugarogaro, solia vakinia vua na yaluma ki na rarawa: ni sa tukunia e lomana ko koya, Oi au na kuini ka'u sa tiko koya, ka'u sa yali ni yada, ka'u na yali ni kila na rarawa. ⁸O koya koya ena yaco vata kinia vua na mate ca e na dua na siga, a mate, ki na tagi, ki na dausiga; ia ena vakamai e na bukawaqa: ni sa kaukauwa na Turaga na Kalou sa cudruvi koya. ⁹Ia ko ira na tui ki vuravura, era sa vibutakoci kaya ka daugarosa vata kaya, era na tagicakia, ka yasovakia, ni ra sa raicia na kubou ni kena kama, ¹⁰a ra na tu vayawa ni ra sa rerevakia na nona yaluma, ka tukunia, Isa! Isa! na koro levu ko Papiloni, na koro kaukauwa ko ya! e na dua loa lia na aua sa yaco na nomu cudruvi. ¹¹O ira voki lia na dauvivoli ki vuravura era na tagicakia ka yasovakia: ni sa yali na tamata me volia voki na nodra i yau: ¹²Ai yau ni vivoli na koula, ki na siliva, ki na vatu talei, ki na mata-ni-civa, ki na lineni matailalai, ki na ka lokaloka, ki na silika, ki nai sulu kulakula, ki na kau boi vinaka kece, ki na bilo tabua kece, ki na bilo kau dredre sara kece ki na parasa, ki na aironi, ki na vatu vivolavolai, ¹³ki na sinamoni, ki na macou, ki na ka boi vinaka ki nai lumu, ki na drega me vakamai, ki na waini, ki na waiwai, ki na madrai droka vinaka, ki na witi, ki na pulumokau, ki na sipi, ki na ose, ki na qiqi-ni-tamata, ki ira na bobula, ki na yalo ni tamata. ¹⁴Ia na vuata sa garovia na yalomu sa takali yani vi iko, ki na ka talei ki na ka vinaka sa qai tani vi iko, ia ko na yali sara ni kunea voki. ¹⁵A tamata era dauvivoli e na veika koya, a ra sa vavutuniyautaki e na vukuna, era na tu vayawa ni ra sa rerevakia na nona yaluma, era na tagi ka yaso, ¹⁶ka tukunia, Isa! Isa! na koro levu ko ya! ka vaisulu e na lineni matailalai, ki nai sulu lokaloka, ki nai sulu kulakula, ka vaiukuuku e na koula, ki na vatu dredre, ki na mata-ni-civa! ¹⁷a sa vaqavutakia na ka kece lia koya e na dua loa lia na aua. O ira kece lia nai taukei ni waqa, ki ira kece lia e vodo e na waqa, ki ira na lewe ni waqa, ko ira kece lia sa dausoko me ra vivoli, era sa tu vayawa, ¹⁸ka ni ra sa raicia na kubou ni kena kama, era qolouvakia ka tukunia, A koro cava beka erau tautavata ki na koro levu koya? ¹⁹A ra sa kabua ki na uludra na kuvu ni soso, ka qoqolou, ka tagi, ka yaso, ka tukunia, Isa! Isa! na koro levu ko ya! sa vavutuniyautaki e na vukuna ko ira kece lia nai taukei ni waqa sa soko voli e loma ni wasawasa e na vuku ni nona ka vaturaga! a sa vaqavutakia e na dua loa lia na aua. ²⁰Mo dou reki sara e na vukuna, na lomalagi, ki ikodou nai apositolo ki na parofita; ni sa qai cudruvaki ikodou na Kalou ni sa ca ko koya. ²¹A sa dua na agilosu kaukauwa sa lavetia cake e dua na vatu e vaka na vatu levu i qaqi, a sa dainia ki loma ni wasawasa, ka tukunia, Ena vabalei vakaukauwa va koya na koro levu ko ya ko Papiloni, ka na yali sara ni kune voki. ²²Ia ena yali sara ni rogoci voki e tikimu na domona sa dauqiri api, ki na dau-ni-vucu, ki na dauvu bitu-ni-vatagi ki na davui; ena yali voki lia na matai, e mataitakia e dua na ka, me kune voki e tikimu; ena yali voki lia ni rogo voki e tikimu na rorogo ni vatu i qaqi; ²³ena yali lia ni caudre voki e tikimu na rarama ni cina; ena yali voki lia ni rogo voki e tikimu na domo ni tagane sa qai vawati, se na domo ni yalewa sa qai vawati: o ira na nomu tamata dauvivoli eliu era sa tamata turaga ki vuravura; ni sa nomu i lawaki sa vacalai kece kinia na vivanua. ²⁴A sa kune e tikina na kedra dra na parofita, ki ira na tamata yalosavasava, ki na kedra dra ko ira kece era a vamatei e vuravura.

Chapter 19

¹Sa oti na veika koya, ka'u a rogocia na domodra na lewe levu mai lomalagi, era sa tukunia, Aleluya: A bula, ki na vavinavinaka, ki na varokoroko, ki na kaukauwa, me ia vua na noda Kalou: ²ni sa dina ka dodonu na nona lewa: ni sa lewai koya na yalewa ka dautagane valevu, o koya sa vadukadukalitaki vuravura e na nona dautagane, a sa saumia vi koya na kedra dra na nona tamata. ³A ra sa qai tukunia voki, Aleluya. A sa kuvu cake na kena kubou me yali ni mudu. ⁴A sa cuva sobu na qase e lewe ruasagavulu ka va, ki na ka bula e lewe va, a ra sa varokoroko vua na Kalou o koya sa tiko e nai tikotiko-vaturaga, ka tukunia, Emeni; Aleluya. ⁵A sa dua na vosa sa qai mai nai tikotiko-vaturaga, sa tukunia, Vavinavinaka ki na noda Kalou, oi ikodou kece lia na nona tamata, ki ikodou sa rerevaki koya, se dou tamata lalai se dou turaga. ⁶Au sa rogocia na ka e vaka na domo ni lewe levu, ka vaka na domo ni wai e levu, ka vaka na domo ni kurukuru levu, sa tukunia, Aleluya: sa lewa na Turaga na Kalou Kaukauwa sara. ⁷Tou marau ka reki, ka ia na varokoroko vi koya; ni sa yaco na vawati ni Lami, a sa varautaki koya vakai koya na watina-yalewa. ⁸A sa soli vua me vaisulu e na lineni matailalai, sa savasava ka lumilumisa: ia na lineni matailalai na nodra i valavala dodonu na tamata yalosavasava. ⁹A sa tukunia vi au ko koya, Mo vola, Sa kalougata ko ira era sa kacivi ki nai varaiyavi ni vawati ni Lami. A sa tukunia vi au ko koya, Koya gona na vosa dina ni Kalou. ¹⁰Ia ka'u a cuva ki yavana me'u varokoroko vi koya. A sa tukunia vi au ko koya, Raicia, mo kakua: oi au na nomu i tokani, ka dua vi ira na wekamu era sa tauria tiko nai tukutuku ki Jisu; varokoroko vua na Kalou: ia nai tukutuku ki Jisu na yalo ni parofisai. ¹¹Ia kau a raici lomalagi ni sa dola tu, ka raicia sa dua na ose vulavula; o koya sa vodo kinia sa vatokai ko Dodonu ka Dina, a sa lewa vadodonu ko koya ka caka nai valu. ¹²A matana e vaka na yameyame ni buka, sa toka e uluna nai sala vaturaga e vuqa: a sa volai na yacana, ia sa yali na tamata e kila o koya duadua lia. ¹³Sa vaisulu tu o koya ena dua na i sulu sa kureitakia kinia na dra. Ia na yaca sa vatokai vua, Na Vosa ni Kalou. ¹⁴Ia ko ira na matai valu mai lomalagi era sa muri koya, ni ra sa vodo e na viose vulavula, a ra sa vaisulu e na lineni matailalai, e vulavula ka savasava. ¹⁵A sa dara mai na gusuna e dua nai seleiwau gata, me yaviti ira kinia na vimatanitu ko koya: ia ena lewai ira e nai titoko kaukamea: a sa qaqirakia ko koya nai keli-ni-waini ni cudru waqawaqa ni Kalou Kaukauwa. ¹⁶Ia na yacana sa volai e na nonai sulu ki na sagana vokilia, A NODRA TUI NA TUI, KI NA NODRA TURAGA NA TURAGA. ¹⁷Ia ka'u a raicia e dua na agilose sa tu e na mata-ni-siga; a sa kaci e na domo levu ko koya, ka tukunia vi ira kece lia na manumanu era vuka e na maliwa ki lomalagi, Dou vasogoni ikodou vata mai ki nai varaiyavi ni Kalou levu: ¹⁸mo dou kania na lewedra na tui, ki na lewedra na turaga ni valu, ki na lewedra na tamata qaqa, ki na lewedra na ose, ki ira era sa vodo kinia, ki na lewedra kece lia, se rai taukei se ra bobula, se ra tamata lalai se ra turaga. ¹⁹Ia ka'u a raicia na manumanu, ki ira na tui ki vuravura, ki na nodra i valu, era sa sogoni vata mai me ra vivala kaya sa vodo e na ose, ki ira na nonai valu. ²⁰A sa tauri na manumanu, ka sa tauria vata kaya na parofita vailasu, o koya sa caka na cakacaka mana e matana, o koya sa daulari ira kinia era sa volai e nai vatakilakila ni manumanu, ki ira era sa varokoroko ki na nona matakau. Oi rau ruarua koya erau sa dai bulabula ki na drano bukawaqa sa caudre e na sulifure. ²¹Ia ko ira na kena vo era sa vamatei e nai seleiwau i koya sa vodo e na ose, ai seleiwau sa dara mai na gusuna: ia ko ira kece lia na manumanu vuka era sa mamau e na lewedra.

Chapter 20

¹Ia ka'u a raicia e dua voki lia na agilose sa qai sobu mai lomalagi, sa tauria e na ligana nai dola kei bulubulu sa yali ni vabotona ka dua voki lia na sinucodo levu. ²A sa laki tauria na gata levu, a gata makawa, o koya koya na Tevoro, ki Setani, a sa vesukia me oti mada e dua na udolu na yabaki, ³sa daini koya ki bulubulu sa yali ni vabotona, a sa sogolati koya eloma, a sa dregatia nai sogo vi koya, me kakua ni temaki ira voki na vivanua ko koya, ka me oti mada na yabaki e dua na udolu: ia ni sa oti koya, ena qai sereki valailai voki. ⁴Ia ka'u a raicia eso nai tikotiko-vaturaga, ka ra tiko kinia eso, a sa soli vi ira me ia na vilewai: au a raicia na yalodra voki lia e tamusukia na uludra ni ra sa vatusai Jisu, e na vuku voki lia ni Vosa ni Kalou, o ira era sa yali ni varokoroko vua na manumanu, se vua na nona matakau, a sa yali voki lia ni volai nai vatakilakila e na yadredra, se na ligadra: a ra sa bula ka lewa vata ki Karisito ka dua na udolu na yabaki. ⁵Ia na kena vo ni mate era sa yali ni bula voki ka me oti mada na yabaki e dua na udolu. Koya nai matai ni bula voki mai na mate. ⁶Sa kalougataka ka yalosavasava ko koya sa vaturi cake e nai matai ni bula voki mai na mate: ena yali ni kaukauwa vi ira nai karua ni mate, ia era na bete ni Kalou ki Karisito, ka ra na lewa vata kaya ka dua na udolu na yabaki. ⁷Ia ni na sa oti e dua na udolu na yabaki, ena qai sereki voki ko Setani mai na vale-ni-vivesu sa tiko kinia, ⁸ena qai qai tani yani ko koya me temaki ira na vivanua era sa tiko e na yasa i vuravura e va, ko Koki ki Mekoki, me vasoqoni ira vata me ra vala: a kedrai wiliwili sa vaka na mata ni nuku ni matasawa. ⁹Ia era a qaivia na raraba kei vuravura, ka vavolivolita na nodra koro na tamata yalododonu, kei na koro daulomani, me buku na druadrua: a sa lutu sobu mai lomalagi na bukawaqa, ka kani ira. ¹⁰Ia sa dainia na tevoro sa temaki ira ki na drano bukawaqa sa vakasulifure, sa tiko kinia na manumanu kei na parofita vailasu; ia eratou na vararawatakia e na siga kei na bogi ka yali ni mudu. ¹¹Ia ka'u a raicia e dua nai tikotiko-vaturaga e levu ka vulavula, ki koya voki lia sa tiko kinia, a sa tuba tani mai vua ko vuravura ki lomalagi; a sa yali na vanua e kune me rau tiko kinia. ¹²Ia ka'u a raici ira era a mate, na tamata lalai ki na turaga, era sa tu e na mata ni Kalou; a sa tevukia nai vola eso: e dua tani voki nai vola sa tevukia, ai vola ni bula: ia na mate era sa lewai mai na ka sa volai e nai vola, me vaka na nodra i valavala. ¹³Ia na wasawasa sa soli ira na mate era sa tiko kinia, o mate voki lia ki bulu erau sa soli ira na mate era sa tiko kinia; a sa lewai ko ira na tamata yadua me vaka na nodra i valavala. ¹⁴Ia ko mate ki bulu voki lia erau sa dai ruarua ki na drano bukawaqa. Sai koya koya nai karua ni mate, io na drano bukawaqa. ¹⁵Ia sa dai ki na drano bukawaqa ko koya yadua sa yali ni volai e nai vola ni bula.

Chapter 21

¹Ia ka'u a raicia na lomalagi vou kei na vuravura vou; ni sa takali na lomalagi makawa kei na vuravura makawa; ia sa yali sara na wasawasa. ²Ia koi au ko Joni, au a raicia na koro tabu, ko Jerusalemi vou, sa qai sobu mai vua na Kalou mai lomalagi, a sa ukucavu me vaka na goneyalewa sa ukucavu me lako vua na watina. ³Ia ka'u a rogocia voki lia e dua na domo levu mai lomalagi, sa tukunia, Raicia, a vale ni Kalou sa tu vei ira na tamata, ia ena tiko vata kei ira ko koya, ia era na nona tamata, ia ko koya na Kalou ena tiko vata kei ira, me nodra Kalou. ⁴Ia na Kalou ena tavoya tani kece lia na wai ni mata mai na matadra; ia ena yali voki na ciba, se na rarawa, se na tagi, ka na yali voki na vutugu: ni sa takali tani na ka makawa. ⁵Sa qai vosa ko koya sa tiko e nai tikotiko-vaturaga, Raicia, au sa vavoutakia na ka kece lia. A sa tukunia vei au ko koya, Vola mada: ni sa vosa mana koya ka dina. ⁶A sa kaya vei au ko koya, Sa caka oti. Oi au na Alifa kei na Omeke, na kenai vatekivu kei na kenai vataotioti. Au na solia lowa lia vua sa viasomi, mai nai vurevure ni wai ni bula. ⁷O koya sa gumatua ena rawatia na ka kece lia koya. Au na nona Kalou koi au, ia ena luvequ ko koya. ⁸Ia ko ira na daurere, kei ira e vatitiqa, kei ira era vasisila, kei ira na daulaba, kei ira na dauyalewa, kei ira era kila ka-vatevoro, kei ira sa dausoro ki na veimatakau, kei ira na daulasu kece lia, sa votai vei ira na nodra i votavota e na drano sa caudre kinia na buka kei na sulifure: ia koya nai karua ni mate. ⁹Sa qai qai mai vei au e dua vei iratou na agilose e lewe vitu, eratou sa tauria na bilo e vitu sa sinai e na mate ca ena muri sara mai, a sa vosa vei au, ka tukunia, Qai mai ki ke, au na vatakila vei iko na goneyalewa, na wati ni Lami. ¹⁰A sa yadia na yaloqu ko koya ki na dua na ulu-ni-vanua levu ka cecere, a sa vatakila vei au na koro levu, ko Jerusalemi savasava, sa qai sobu mai lomalagi mai vua na Kalou, ¹¹a sa tu kinia nai ukuuku ni Kalou: ia na kena rarama e vaka na vatu dredre sara, e vaka na vatu jasipa, e varaitayaloyalo me vaka na karisitala; ¹²ia na kena bai e levu ka cecere, a sa tinikarua na kena matamata-ni-koro, a sa lewe tinikarua na agilose sa tu e na matamata-ni-koro, a sa volai kinia na yacadra, ia koya na yacadra na nodra mataqali e tinikarua ni Isireli: ¹³e tolu na matamata-ni-koro sa donuya na tu-i-cake; e tolu na matamata-ni-koro sa donuya na tokalau; e tolu na matamata-ni-koro sa donuya na ceva; e tolu na matamata-ni-koro sa donuya na ra. ¹⁴Ia na kena yavu na bai ni koro sa tinikarua a sa tu kinia na yacadra nai apositolo ni Lami e lewe tinikarua. ¹⁵Ia sa tauria e dua na gasau koula ko koya sa vosa vi au, me katumia kinia na koro, ki na kena matamata-ni-koro, ki na kena bai. ¹⁶Ia sa va na yasa ni koro, a kena balavu e tautauvata ki na kena raraba: a sa katuma na koro ko koya e na gasau, ka sa tinikarua na udolu na kena falogi. Ia sa tautauvata na kena balavu ki na kena raraba ki na kena cecere. ¹⁷A sa katumia ko koya na kena bai, A kena kiupiti e dua na drau ka vasagavulu ka va, ia nai varau ni tamata, sai koya nai varau ni agilose. ¹⁸Ia na kena bai sa jasipa; ia na koro sa koula dina sara lia, me vaka nai iloilo makare. ¹⁹Ia na yavu ni bai ni koro sa vaiukuukutaki e na vivatu talei kece lia. Ai matai ni kena yavu na jasipa; ai karua, na safairi; ai katolu, na kalisetoni; ai kava, na emeralita; ²⁰ai kalima, na satonikisa; ai kaono, na satiusa; ai kavitu, na karisolita; ai kawalu, na perili; ai kaciwa, na topasa; ai katini, na karisopiraso; ai katinikadua, na vatu karakarawa; ai katinikarua, na amecisita. ²¹Ia na matamata-ni-koro sa caka e na mata-ni-civa e tinikarua: sa dua na mata-ni-civa sa caka kinia na matamata-ni-koro yadua; a sala koula vinaka sara na sala ni koro, me vaka nai iloilo makare sara. ²²Ia sa yali na vale-ni-lotu ka'u a kunea kinia: ni sa kena vale-ni-lotu na Kalou Kaukauwa ki na Lami. ²³A sa yali ni yaga e na koro koya na mata-ni-siga, se na vula, me cila kinia: ia nai ukuuku ni Kalou sa vararamatakia, ka sa kena rarama na Lami. ²⁴Ena qai voli e na kena rarama ko ira na lewe ni vimatanitu: o ira na tui ki vuravura era sa yadia mai na nodra i ukuuku me tu kinia. ²⁵Ia na kena vimatamata-ni-koro ena yali ni sogo e na siga; (ni na yali kinia na bogi.) ²⁶Ia era na yadia mai me tu kinia nai ukuuku ki na varokoroko ni vimatanitu. ²⁷Ka sa yali sara e dua na ka eda vasisilatakia ena curu kinia, se dua e caka na ka ca, se daulasu: ko ira lia era sa volai e na nonai vola ni bula na Lami.

Chapter 22

¹Sa qai vatakila mai vi au ko koya na uciwai ni bula, sa makare sese sara me vaka na karisitala na kena wai, sa drodro mai nai tikotiko-vaturaga ni Kalou ki na Lami. ²E na loma ni kena sala, ki na batina ruarua voki lia, sa tei kinia na kau ni bula, a sa vuatakia na vuana e na vivula e tinikarua ka sa duidui na vuana: ia na drau ni kau koya sa medra wai ni bula na lewe ni vivanua. ³Ia era na yali voki ni cudruvi kinia: ena tu lia kinia nai tikotiko-vaturaga ni Kalou ki na Lami: ka na qaravi koya ko ira na nona tamata: ⁴era na raicia na matana, ka na volai e na yadredra na yacana. ⁵Ka na yali kinia na bogi; ena yali voki lia ni yaga vi ira na cina, se na rarama ni siga; ni sa vararamataki ira na Turaga na Kalou; ia era na vaturaga tiko ka yali ni mudu. ⁶A sa tukunia vi au ko koya, A vosa koya sa mana ka dina: ia na Turaga na nodra Kalou na yalo ni parofita sa tala na nona agilose me vatakila vi ira na nonai talatala na ka sa voleka ni caka. ⁷Ka raicia, au sa qai kusarawa mai: sa kalougata ko koya sa tauria matua na vosa ni parofisai e nai vola koya. ⁸Ia koi au ko Joni au a raicia ka rogocia na vi ka koya. Ia ni'u a rogocia, ka raicia, au a cuva sobu ki na yavana na agilose sa vatakila mai vi au na vi ka koya me'u varokoroko. ⁹Sa qai tukunia vi au ko koya, Raicia mo kakua lia: ni daru sai talatala vata, ki ira voki lia na wekamu na parofita, ki ira era sa tauria na vosa ni vola koya: mo varokoroko vua na Kalou. ¹⁰A sa tukunia vi au ko koya, Kakua ni dregatia na vosa ni parofisai ni vola koya: ni sa voleka na kena gauna. ¹¹O koya sa yali dodonu, me yali dodonu tiko lia: ki koya sa dukadukali, me dukadukali tiko lia: ki koya sa dodonu, me dodonu tiko lia: ki koya sa yalosavasava, me yalosavasava tiko lia. ¹²Ka raicia, au sa qai kusarawa mai; a sa tu lia vi au na ka, me'u solia vi ira na tamata yadua me vaka na nonai valavala. ¹³Oi au na Alifa ki na Omeka, na kenai vatekivu ki na kenai vataotioti, na kenai liuliu ki na kenai murimuri. ¹⁴Sa kalougata na tamata era sa sava na nodra i sulu, me ra kania vaitaukei na kau ni bula, me ra curu e na matamata-ni-koro ki loma ni koro. ¹⁵Sa tu e taudaku ko ira na koli, ki ira era sa daucaka na ka vatevoro, ki ira na dauyalewa, ki ira na daulaba, ki ira era sa daumasu ki na vimatakau, ki ira kece era sa vinakatia na lasu ka caka tiko. ¹⁶Oi au ko Jisu ka'u sa tala na noqu agilose me vatakila na vi ka koya vi ikodou e na visoqosoqo lewe ni lotu. Oi au na kena vu ki na kawa ni Tevita, ki na kalokalo i vola siga e serau tu. ¹⁷A sa tukunia na Yalo Tabu, ki koya voki lia na watina-yalewa, Qai mai. Me tukunia voki lia ko koya sa rogocia, Qai mai. Ia me qai mai ko koya sa viasomi. O koya sa vinakatia, me mai somia lowa lia na wai ni bula. ¹⁸Au sa vatakila vi ira na tamata kece lia era sa rogocia na vosa ni parofisai ni vola koya, Kevaka e dua na tamata ena vaikuritakia na vi ka koya, ena vaikuritakia vi koya na Kalou na mate ca sa volai tu e nai vola koya; ¹⁹ia kevaka sa dua na tamata sa yadia tani eso na vosa mai nai vola ni parofisai koya, ena yadia tani na Kalou na nonai votavota mai na kau ni bula, mai na koro savasava, ka mai na vi ka voki lia sa volai tu e nai vola koya. ²⁰Sa tukunia ko koya sa vatakila na vi ka koya, E dina ka'u sa qai kusarawa mai. Emeni. Ni qai mai, Turaga Jisu. ²¹Me nomudou kece lia na loloma ni noda Turaga ko Jisu Karisito. Emeni.